2025

A XESTIÓN DOS SERVIZOS SOCIAIS

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

CONCELLO DE SANTIAGO

ÍNDICE DE CONTIDOS

PRESENTACIÓN 5

FUNDAMENTACIÓN LEGAL 10

OS SERVIZOS SOCIAIS DE COMPOSTELA 13

ASPECTOS ORGANIZATIVOS 14
ORGANIZACIÓN DOS SERVICIOS SOCIAIS ATENDENDO A CRITERIOS POBOACIONAIS 17

O PROGRAMA DE INFORMACIÓN, ORIENTACIÓN E VALORACIÓN 45

CITA PREVIA 47
A UNIDADE ADMINISTRATIVA 56
OS PUNTOS DE ATENCIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS 58
A ATENCIÓN TELEMÁTICA Á VECIÑANZA 86
OS RECURSOS MUNICIPAIS 87
ORDENANZA DE GARANTÍA BÁSICA CIDADÁ 87
BOLSAS MUNICIPAIS 104
AXUDAS PARA A MOBILIDADE 117
BOLSAS PARA NECESIDADES ESPECÍFICAS 120
ATENCIÓN A PERSOAS EN SITUACIÓN DE EMERXENCIA 127
O SERVIZO MUNICIPAL DE ATENCIÓN INMEDIATA (SMAI) 136
SERVIZO DE XESTIÓN, DINAMIZACIÓN E ACTUALIZACIÓN DE REDES SOCIAIS E PÁXINA WEB DE SERVIZOS SOCIAIS 144
O TRABALLO SOCIAL INDIVIDUALIZADO 149
O TRABALLO SOCIAL FAMILIAR 160
O TRABALLO SOCIAL COMUNITARIO 163

O SERVIZO DE AXUDA NO FOGAR, XANTAR NA CASA E TELEASISTENCIA DOMICILIARIA 198

O SERVIZO DE AXUDA NO FOGAR 199
ASISTENCIA TÉCNICA EN CIBERSAD 236
A TELEASISTENCIA DOMICILIARIA 240
O PROGRAMA XANTAR NA CASA. 243
DESEÑO DO PROXECTO DO CENTRO DE MAIORES 250
SERVIZO PARA A ELABORACIÓN DUN ESTUDO SOBRE AS PERSOAS MAIORES 253
O PROGRAMA “SAÚDE ACTIVA” 260
O PROGRAMA “MENTES EN ACCIÓN” 264

O SERVIZO DE EDUCACIÓN E APOIO FAMILIAR 271

A INCLUSIÓN SOCIAL EN COMPOSTELA 336

O PROGRAMA DE APOIO Á INCLUSIÓN DAS PERSOAS SEN FOGAR 337
O PROGRAMA DE INCLUSIÓN SOCIAL 374
DERIVACIÓN A PROGRAMAS DE CONCILIACIÓN MUNICIPAIS 403
COORDINACIÓN PARA DÍA MUNDIAL DA DIABETES 406
COORDINACIÓN PARA A FESTA DE NADAL 2025 410

O FOMENTO DA COOPERACIÓN E A SOLIDARIEDADE SOCIAL 412

CASA DE ASOCIACIÓNS E BENESTAR SOCIAL (CABES) 413
CONVENIOS DE COLABORACIÓN CON ENTIDADES 423
SEMUS 490

ASESORÍA XURÍDICA 501

CONSELLO DE PERSOAS MAIORES 512

A SECCIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS 533

FERRAMENTAS INFORMÁTICAS APLICADAS AOS SERVIZOS SOCIAIS 551

OS EQUIPAMENTOS DE SERVIZOS SOCIAIS 558

A ACTIVIDADE DA CONCELLARÍA EN IMAXES 567

OS SERVIZOS SOCIAIS NO ANO 2025 EN CIFRAS 598

A XESTIÓN DE SUBVENCIÓNS 615

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

CONCELLO DE SANTIAGO

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

PRESENTACIÓN

Memoria realizada por:

- **Clara Ortega Fernández**. Directora de Área de Políticas Sociocomunitarias.
- **María Teresa Furelos Toral.** Xefa de servizo da Área de Acción Social.
- **Eva María González Santiago.** Xefa de sección de Servizos Sociais.

Esta memoria pretende dar conta da xestión realizada dende o Centro Municipal de Servizos Sociais Comunitarios do Concello de Santiago de Compostela ao longo do ano 2025, facendo un recoñecemento especial a todo o equipo de profesionais que ao longo deste ano desempeñaron a súa labor no mencionado departamento, en primeira liña, sen tempos e con moitos esforzos, esquecendo a individualidade e con máxima preocupación polo benestar social e pola protección das persoas mais vulnerables. A configuración deste servizo público está nas súas mans…

- **Concelleira de Dereitos e Servizos Sociais: Dona María Rozas Pérez**

Data: 30 de xaneiro de 2026.
Autor das imaxes de equipamentos municipais: Jaime Cortizo.
Autoras das restantes imaxes: profesionais dos Servizos Sociais Comunitarios.
Deseño: UNA GRUPO IDEAS FACTORY, S.L.

CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA.

O ano 2025 confirma que o sistema de Servizos Sociais Comunitarios continúa a consolidarse en Santiago de Compostela como un dos piares esenciais da protección social municipal. A veciñanza recorre cada vez con maior frecuencia a este servizo, ben para solicitar información, ben para acceder a unha intervención técnica especializada ou para a tramitación de recursos que garantan a cobertura das necesidades básicas e reduzan situacións de vulnerabilidade social.

A evolución rexistrada nos últimos anos, e consolidada ao longo de 2025, permitiu estabilizar a xestión de recursos clave, avanzar na implantación doutros de carácter innovador e sentar as bases para novas ferramentas de intervención social. Todo isto cun obxectivo claro: reforzar a atención integral ás veciñas e veciños de Compostela e favorecer, sempre que sexa posible, a súa permanencia no contorno familiar e comunitario máis próximo.

Un sistema centrado nas persoas

No actual contexto social, os Servizos Sociais atenderon unha veciñanza diversa e plural. Por unha banda, persoas e familias con importantes dificultades económicas para o desenvolvemento da vida diaria; por outra, veciñas e veciños que requiren intervencións sociais máis complexas, orientadas á protección da súa integridade física e emocional e á recuperación ou mantemento da súa dignidade persoal. Trátase dun servizo público próximo, que actúa desde unha perspectiva de dereitos e de equidade social.

Os Servizos Sociais Comunitarios constitúen un eixo fundamental do Estado do Benestar a nivel local. Garantir unha vida digna, desde a protección social e a promoción da saúde, debe ser unha prioridade das administracións públicas, complementada por políticas educativas, formativas, laborais e culturais que reforcen a inclusión social.

Proximidade, intervención integral e traballo en rede

A proximidade á veciñanza segue a ser un elemento clave para detectar, analizar e intervir nas necesidades sociais. As realidades vitais son cada vez máis complexas e conflúen nelas múltiples factores que esixen unha análise detallada e unha resposta individualizada, coherente cun enfoque sistémico e integral da intervención social. O asistencialismo continúa sendo necesario para garantir a cobertura das necesidades máis básicas, especialmente entre os colectivos con maior vulnerabilidade: persoas menores de idade, persoas maiores —en especial aquelas que viven soas—, persoas con discapacidade ou en situación de dependencia, así como aquelas afectadas por procesos de exclusión social ou traxectorias vitais complexas. A protección material é

esencial, pero sempre integrada nunha visión de protección global da persoa. Neste marco, resulta imprescindible manter unha actuación pública sólida e coordinada, así como o traballo en rede con outros servizos públicos e coas entidades de iniciativa social. Cómpre salientar novamente o papel do Servizo Municipal de Urxencias Sociais (SEMUS Compostela), plenamente operativo e consolidado en 2025 grazas á colaboración entre o Concello de Santiago de Compostela, a Cruz Vermella e a Deputación da Coruña. E tamén, como nova iniciativa implementada no ano 2025, o Servizo Municipal de Atención Inmediata (SMAI), que supón dar un paso adiante para a protección integral das persoas.

Xestión municipal e liderado político

A xestión dos Servizos Sociais Municipais durante o ano 2025 conta cun forte impulso político e técnico, orientado á planificación estratéxica da política social municipal. Destácase o liderado da Concelleira de Dereitos e Servizos Sociais, María Rozas Pérez, quen promove a consolidación dos programas existentes e a posta en marcha de iniciativas innovadoras. Traballar directamente con persoas e coas súas realidades vitais sitúase no centro da acción pública local. Estar presentes cando e onde se precisa, respectando o criterio técnico profesional, foi unha das claves para o desenvolvemento de políticas sociais eficaces e sostibles.

Recoñecemento ao persoal e ás entidades colaboradoras

Este documento non pode pecharse sen un recoñecemento expreso ao persoal do Servizo de Axuda no Fogar, tanto auxiliar como coordinador, que desenvolve a súa labor nos domicilios das persoas usuarias, moitas veces en contextos de especial complexidade. O seu compromiso diario resulta fundamental para a protección das persoas máis vulnerables do municipio.

Así mesmo, é imprescindible agradecer a colaboración constante das entidades sociais e do tecido asociativo, que suman esforzos e reforzan a intervención pública. Afrontar situacións vitais complexas require compromiso, profesionalidade e unha forte vocación de servizo público.

O noso agradecemento esténdese tamén ao conxunto de departamentos da Administración Local —Servizos Económicos, Persoal, Contratación, Policía Local, Protección Civil, UMAD (que remata o ano 2025 na nosa Administración Local para integrarse no SERGAS, dando un paso adiante na atención integral das persoas afectadas por algunha conduta adictiva), Igualdade, entre outros— que contribúen de maneira decisiva á efectividade do sistema de protección social en Compostela.

E a estes agradecementos tamén se lles une outros, pertencentes a diferentes Administracións Públicas, que sin eles a labor dos Servizos Sociais Comunitarios de Compostela quedaría feble ou non tan eficaz: falamos de instancias xudiciais, da Fiscalía, do IMELGA, do Equipo Técnico de Menores, do persoal dos diferentes centros de menores da cidade, …, entre outros.

Un equipo profesional comprometido

Finalmente, cómpre destacar o traballo do equipo profesional que integra o Departamento Municipal de Servizos Sociais. Profesionais que, con dedicación e responsabilidade, priorizan a atención ás persoas que máis o precisan, mesmo en contextos de alta esixencia emocional e organizativa. Grazas ao seu esforzo, o sistema é capaz de dar resposta a preto do 20 % da poboación de Compostela.

Desde o servizo de Servizos Sociais trasladamos o noso máis sincero agradecemento e orgullo por formar parte dun equipo sólido, cualificado e cohesionado, que demostra día a día a súa valía profesional nun contexto social complexo e cambiante.

Rematamos estas liñas realizando un agarimoso recoñecemento a Marían Pellit (traballadora social) e a Pilar Sabio (educadora), que remataron este ano deixando a súa vida profesional en activo, pero deixando unha “marca” imborrable non só na propia configuración e evolución dos Servizos Sociais en Compostela, senón tamén no apoio a tantas e tantas veciñas e veciños que pasaron polas súas mans nos momentos mais difíciles das súas vidas, aos que transmitiron positividade e trazaron un camiño a través do cal puideron superar os seus atrancos. Unha sinal que lembrará a veciñanza e que se torna mais forte, si cabe, nas compañeiras e compañeiros deste departamento. Non esquezades que sempre formaredes parte deste equipo!.

Nas seguintes páxinas preséntase un resumo da actividade desenvolvida polo Departamento Municipal de Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela ao longo do ano 2025, como reflexo do traballo realizado e da mellora continua das políticas públicas de protección social.

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

FUNDAMENTACIÓN LEGAL

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

O marco normativo polo que se rexeron os Servizos Sociais Comunitarios Básicos do Concello de Santiago de Compostela é, basicamente, o que de seguido se relaciona:

- *Constitución Española de 1978.*
- *Lei Orgánica 1/1981, de 6 de abril, del Estatuto de Autonomía de Galicia.*
- *Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, art. 25 e 26.1: "Os municipios deberán prestar, en todo caso, os servizos seguintes: c) Nos municipios con poboación superior a 20.000 habitantes, ademais, … a atención inmediata a persoas en situación ou risco de exclusión social…".*
- *Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións e o Real decreto 887/2006, do 21 de xullo, polo que se aproba seu regulamento.*
- *Real D.L. 2/2004, do 5 de marzo, polo que se aproba o texto refundido da Lei reguladora facendas locais.*
- *Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia e o Decreto 11/2009, do 8 de xaneiro, polo que se aproba o seu regulamento.*
- *Lei 11/2007, de 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero.*
- *A Lei 13/2008 de servizos Sociais de Galicia, atribúe aos concellos a competencia dos servizos sociais comunitarios básicos.*
- *Orde de 2 de xaneiro de 2009, pola que se regula o servizo de axuda no fogar.*
- *A Lei 3/2011, do 30 de xuño, a apoio á familia e a convivencia de Galicia.*
- *Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios, establece como un dos obxectivos dos programas de titularidade municipal, previr e atender as situacións que provoquen vulnerabilidade ou risco social ás familias ou unidades de convivencia, ou a algún dos seus membros, con especial atención ós/ás menores de idade.*

- *Lei 10/2013, de 27 de novembro, de inclusión social de Galicia.*

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- *A Lei 27/2013, do 27 de decembro, de racionalización e sostenibilidade da Administración Local, así como a Lei 5/2014, de 27 de maio, de medidas urxentes derivadas da entrada en vigor da antedita Lei.*
- *Lei 39/2015, de 1 de outubro, de procedemento administrativo común das Administracións Públicas.*
- *Lei 40/2015, de 1 de outubro, de Réxime Xurídico do Sector Público.*
- *Lei Orgánica 3/2018, de 5 de decembro, de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.*

E xa a nivel municipal:

- *Bases de execución do orzamento do Concello de Santiago de Compostela.*
- *Ordenanza reguladora do Servizo de Axuda no Fogar no concello de Santiago de Compostela.*
- *Ordenanza reguladora do funcionamento da Casa de Asociacións de Benestar Social.*
- *Ordenanza de garantía básica do concello de Santiago de Compostela.*
- *Regulamento do funcionamento interno do Consello Municipal de Persoas Maiores do Concello de Santiago de Compostela.*

Fonte: https://www.torrelodones.es/noticias/7339-servicios-sociales

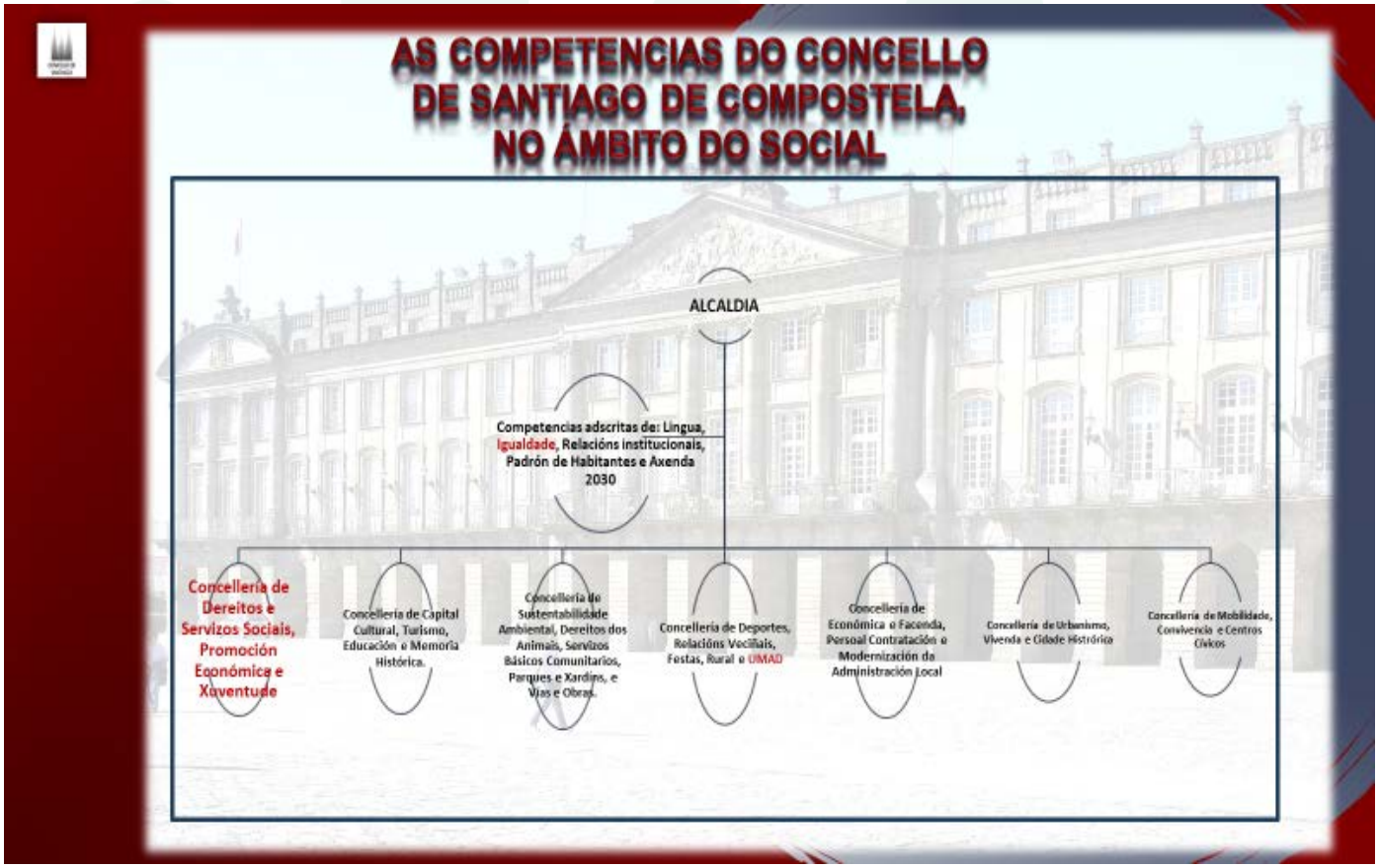

OS SERVIZOS SOCIAIS DE COMPOSTELA

ASPECTOS ORGANIZATIVOS

O art. 2 da Lei 13/2008, de 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia (DOG nº 245, de 18 de decembro de 2008), define aos Servizos Sociais como o conxunto coordinado de prestacións, programas e equipamentos destinados a garantir a igualdade de oportunidades no acceso á calidade de vida e á participación social de toda a poboación. No Concello de Santiago de Compostela, as competencias xenéricas en materia de Servizos Sociais distribúense basicamente en:

Gráf.: **A DISTRIBUCIÓN DAS COMPETENCIAS DO CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA NO ÁMBITOS DOS SERVIZOS SOCIAIS**

Fonte: Información extraída da web www.santiagodecompostela.gal . Elaboración e adaptación propia, ano 2025.

En novembro de 2024, esta estrutura organizativa mudou, pasando á existencia dun servizo (Servizos Sociais) e dunha sección de Servizos Sociais Comunitarios

Básicos, e deixando de estar integrados a UMAD e Igualdade dentro dos Servizos Sociais, pero si dentro da Área de Políticas Sociocomunitarias.

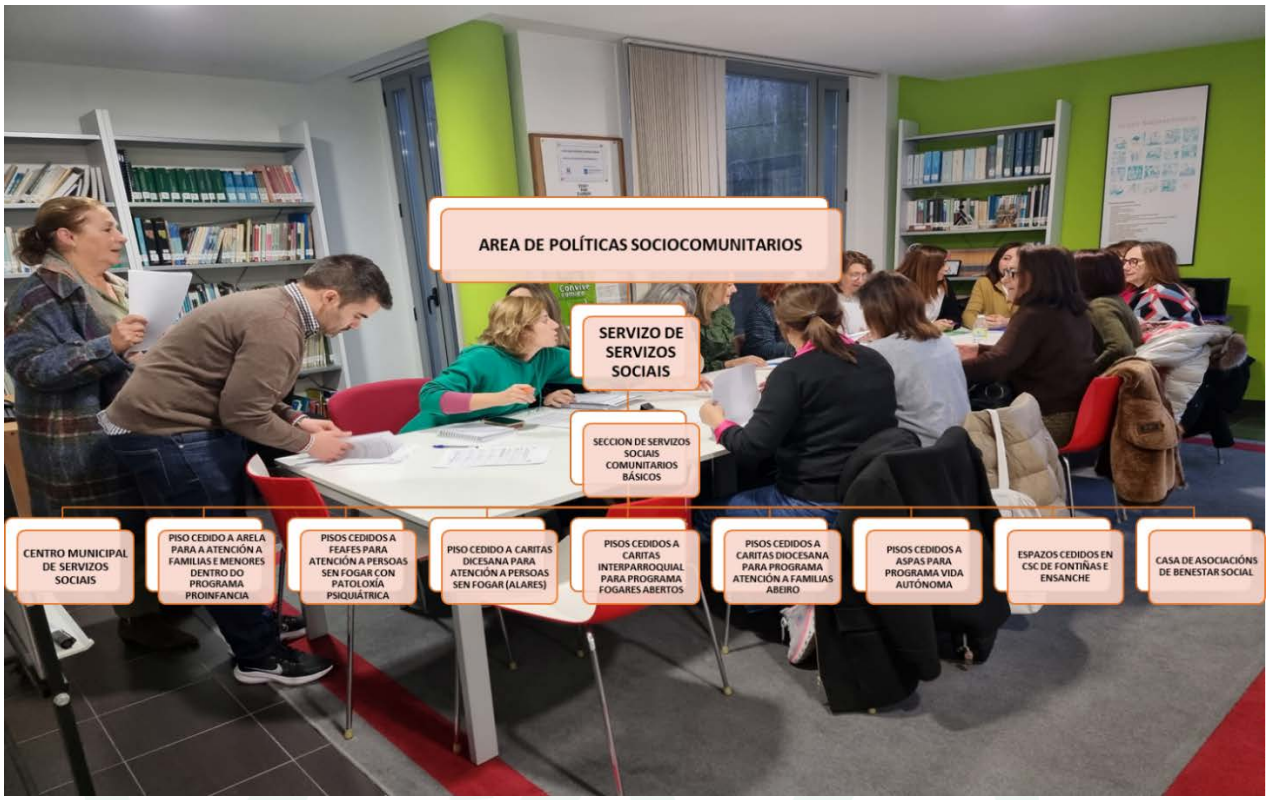
Graficamente, a nova estrutura organizativa se representou do seguinte xeito:

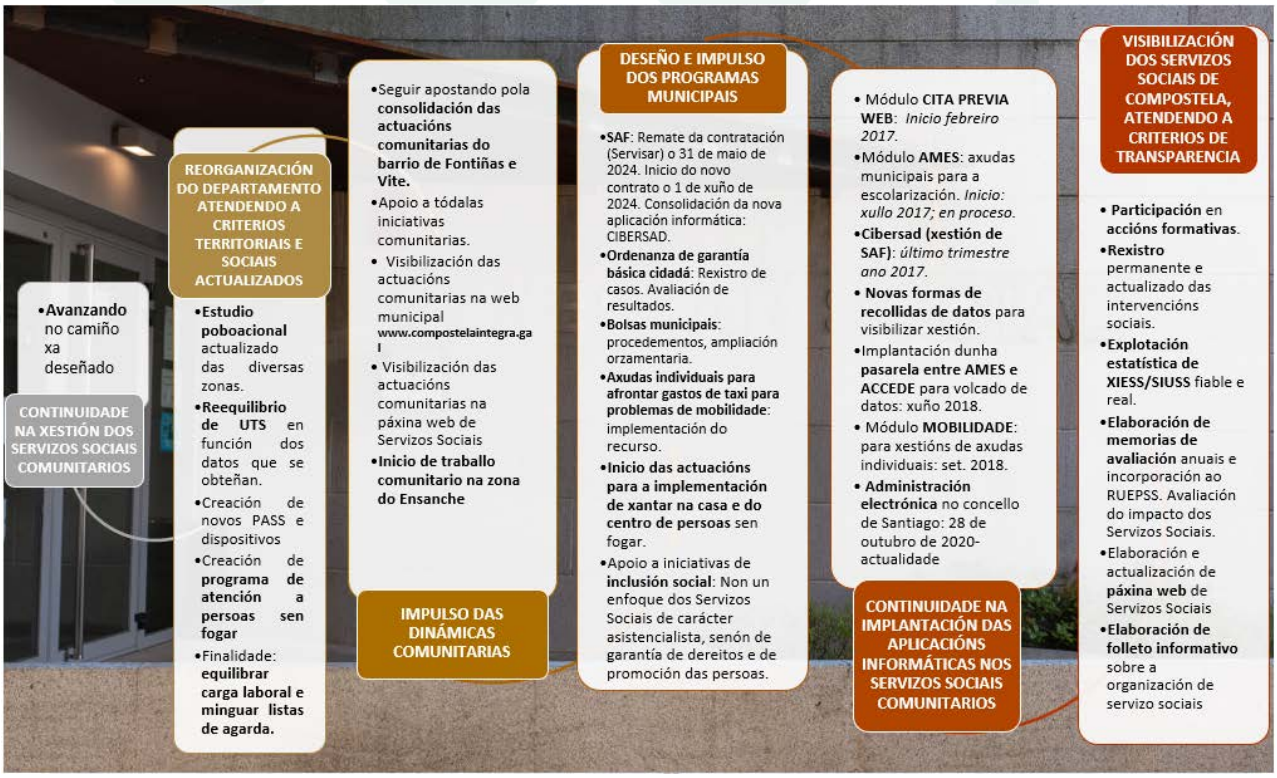

O ano 2025 remata cun cambio mais; a UMAD pasa a integrarse no sistema sanitario do SERGAS, quedando dentro do ámbito competencial do concello o programa de prevención das condutas adictivas.

A complexidade da xestión do servizo de Servizos Sociais se aprecia con tan só ter presente cantos equipamentos dependen dos seus dispositivos:

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

ORGANIZACIÓN DOS SERVICIOS SOCIAIS ATENDENDO A CRITERIOS POBOACIONAIS

Gráf: **LIÑAS ESTRATÉXICAS PARA A REORGANIZACIÓN DOS SERVIZOS SOCIAIS COMUNITARIOS BÁSICOS NO CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA**

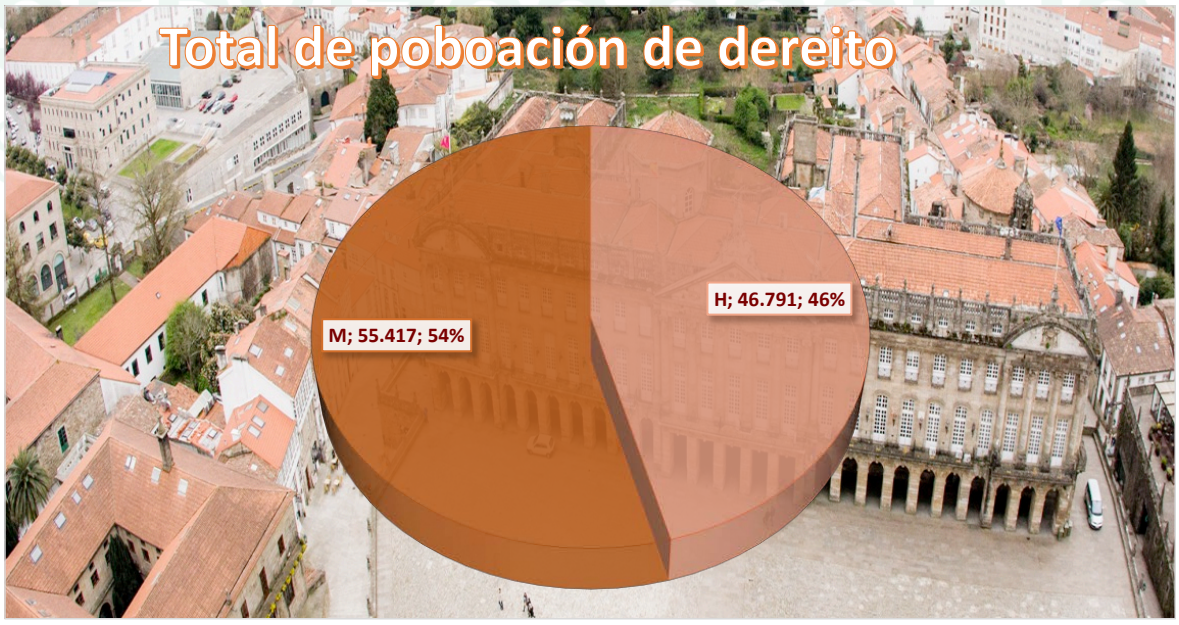
Fonte: Sección de Servizos Sociais; elaboración propia, ano 2025.

Tomando como base os datos facilitados polo Padrón Municipal e polo Departamento de Informática deste concello, a análise do volume poboacional ao longo do ano 2025 refléxase nas seguintes táboas:

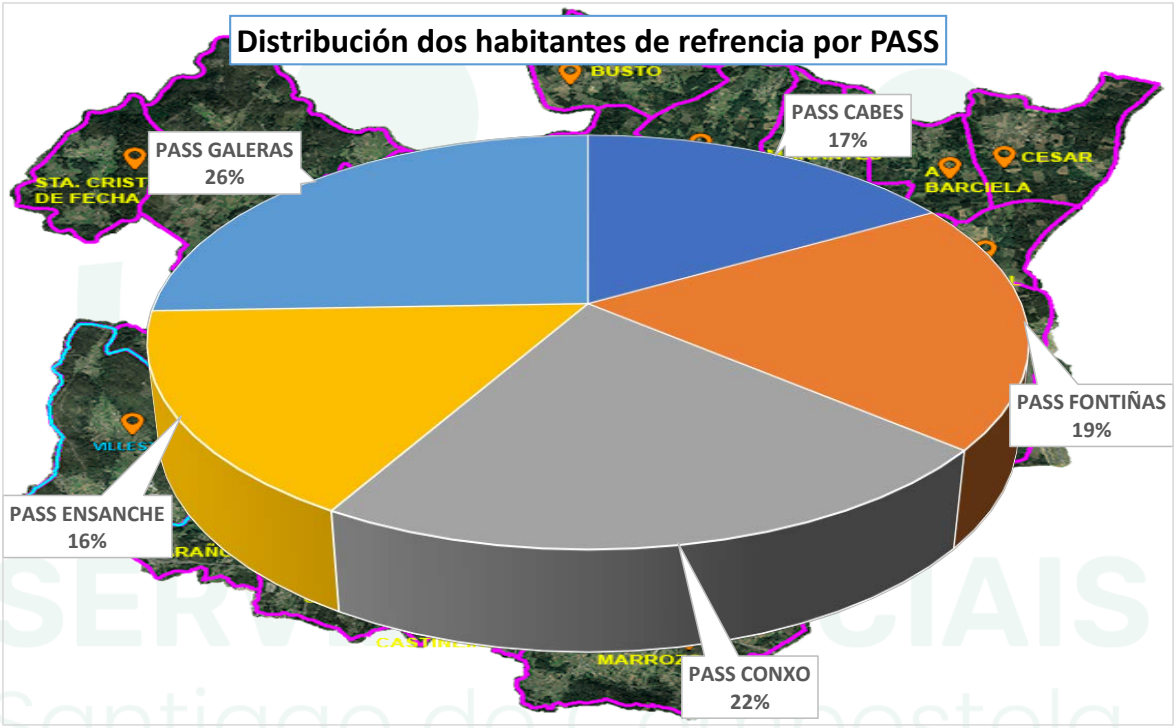
Táboa: **Distribución da poboación de Santiago de Compostela, pola variable SEXO**.

Sexo	Total de poboación de dereito	% V
H	46.791	45,78%
M	55.417	54,22%
Totais	102.208	100,00%

Fonte: Información facilitada polo Padrón Municipal e polo servizo de Informática; adaptación realizada dende o Departamento municipal de Servizos Sociais, ano 2025.

Cada dispositivo ten un ámbito social moi diferente, pero que por razóns de estruturación territorial (respecto aos barrios e non división dos mesmos), se acorda manter esa diversidade. Por todo isto, e tendo tamén presente o "*peso*" das intervencións de Servizos Sociais, o hábitat concentrado ou disperso, a presenza dun número importante de vivendas de promoción pública, entre outras, se estima procedente manter esa estruturación territorial e social, con equipos de profesionais constituídos por dúas ou tres persoas, dependendo das zonas. Vexamos o peso social de cada PASS:

Fonte: Información facilitada polo Padrón Municipal e polo servizo de Informática; adaptación realizada dende o Departamento municipal de Servizos Sociais, ano 2025.

Na gráfica anterior podemos observar lixeiros movementos xeográficos da poboación de Compostela. O dispositivo de atención social de maior peso é o PASS Galeras, que engloba as UTS Monumental, Porta do Camiño, San Lourenzo e Rural Oeste; este dispositivo foi atendido ao longo do ano 2025 por dúas traballadoras sociais e unha educadora familiar, reforzado nalgunha medida polas traballadoras sociais do Programa municipal de apoio á inclusión das persoas sen fogar, por ser este colectivo de relevancia no ámbito xeográfico e social de referencia. Séguelle en presión social o dispositivo de atención social

do PASS Conxo, dende o cal se atende as UTS Conxo, Pontepedriña e Castiñeiriño; este dispositivo foi atendido por unha traballadora social e unha educadora familiar; indicar que o rural do Castiñeiriño é atendido pola traballadora social do Programa PROMOVE, aliviando en presión demográfica á profesional titular do PASS. O terceiro dispositivo de atención social con maior presión demográfica é o PASS Fontiñas, dende o cal se atenden a UTS Fontiñas, a UTS San Lázaro e a UTS Sar; trátase dun dispositivo de gran carga de xestión asistencial, constatada durante anos e moi condicionada pola presenza de mais de 600 vivendas de promoción pública no seu ámbito territorial e polo intenso traballo comunitario levado a cabo dende o ano 2000; este dispositivo sufriu dificultades este ano ao presentar unha inestabilidade do profesional de Traballo Social de atención específica nesta zona. Séguelle en presión demográfica o PASS CABES, dende o cal xira a atención da UTS Vite e da UTS Rural Norte; destacar o incremento da presión asistencial desta última UTS, relacionado probablemente coa existencia dunha profesional específica para o rural de Compostela; polo tanto este dispositivo é atendido pola traballadora social titular do PASS e pola traballadora social do Programa PROMOVE, unidas á educadora familiar da zona. O dispositivo de menor presión demográfica é o PASS Ensanche, si ben mais que nunca se caracteriza pola súa diversidade e multiculturalidade, así como pola crecente complexidade da intervención social, que esixen novos modos de atención e novas estratexias profesionais para a súa abordaxe; este ámbito territorial e social está sendo atendido por dúas traballadoras sociais de xeito específico e por unha educadora familiar; reforza este dispositivo de atención social a traballadora social do Programa de apoio á inclusión social das persoas sen fogar, por ser este (unido á zona histórica da cidade) un dos puntos de maior afluencia das persoas en

situación de senfogarismo en Compostela, que precisan unha intervención social complexa e intensa.

Analicemos estes datos mais polo miúdo en cada Punto de Atención de Servizos Sociais (ámbito territorial e social):

Graficamente, a distribución porcentual por colectivos de idade de todo o termo municipal se pode visualizar en:

Táboa: **Distribución da poboación residente en Santiago de Compostela, pola variable IDADE, por UTS e PASS de referencia.**

PASS	UTS QUE ABRANGUE	POB. POR PASS	POB. POR UTS	De 0 a 3 anos	De 4 a 5 anos	De 6 a 11 anos	De 12 a 16 anos	De 17 a 18 anos	De 19 a 25 anos	De 26 a 44 anos	De 45 a 51 anos	De 52 a 64 anos	De 65 a 79 anos	De 80 anos ou mais
PASS CABES	UTS 1.- VITE	17.088	12.486	249	151	599	613	268	871	2.633	1.617	2.501	2.143	841
	UTS 7.- RURAL NORTE		4.602	104	61	222	198	79	241	836	473	831	1.096	461
PASS FONTIÑAS	UTS 2.- FONTIÑAS	19.894	9.707	199	139	461	396	157	549	2.192	1.019	2.087	2.041	467
	UTS 8.- SAN LÁZARO		5.852	149	86	331	283	131	457	1.266	688	1.067	901	493
	UTS 14.- SAR		4.335	98	59	199	231	81	288	966	543	887	729	254
PASS CONXO	UTS 3.- CONXO	22.566	11.321	321	181	707	547	224	729	2.889	1.479	2.133	1.506	605
	UTS 4.- CASTIÑEIRIÑO		8.699	253	147	629	491	177	501	1.869	1.299	1.603	1.131	599
	UTS 13.- PONTEPEDRIÑA		2.546	57	29	109	111	51	221	599	303	591	333	142
PASS ENSANCHE	UTS 11.- ENSANCHE 1	16.522	6.980	131	77	303	298	121	557	1.439	726	1.243	1.286	799
	UTS 12.- ENSANCHE 2		9.542	187	127	399	383	131	771	2.259	917	1.598	1.711	1.059
PASS GALERAS	UTS 5.- PORTA DO CAMIÑO	26.138	10.154	224	111	507	407	169	708	2.667	1.289	1.754	1.437	881
	UTS 6.- MONUMENTAL		8.079	131	81	323	321	120	551	2.199	1.007	1.487	1.288	571
	UTS 9.- RURAL OESTE		4.949	101	59	311	253	109	381	999	557	889	951	339
	UTS 10.- SAN LOURENZO		2.956	67	27	133	154	67	227	649	349	637	467	179
TOTAIS			**102.208**	**2.271**	**1.335**	**5.233**	**4.686**	**1.885**	**7.052**	**23.462**	**12.266**	**19.308**	**17.020**	**7.690**

Fonte: Datos facilitados dende o Padrón Municipal e dende o departamento municipal de Informática e traballados dende a sección de Servizos Sociais Comunitarios Básicos.

Na táboa anterior pódese observar que non hai unha distribución equitativa dos rangos de idade, con amplitude moi diferente. Non se trata dun erro froito do azar, todo o contrario. Realízase esa análise poboacional por ser os intervalos mais útiles de referencia no Departamento municipal de Servizos Sociais; por exemplo, con estes datos de referencia, pódese saber o índice de absentismo escolar en Educación Primaria ou en Secundaria, cal é a cobertura das bolsas municipais de comedor escolar ou de actividades, igualmente cal é a cobertura do servizo de axuda no fogar coas persoas maiores residentes no municipio.

				MENORES DE IDADE		XÓVENES		PERSOAS ADULTAS		PERSOAS MAIORES	
				Menores de 18 anos		De 18 a 25 anos		De 26 a 64 anos		De 65 anos ou mais	
PASS	UTS QUE ABRANGUE	TOTAL POBLACION PASS	TOTAL POBLACION DE CADA UTS	Nº	% TOTAL UTS	Nº	% TOTAL UTS	Nº	% TOTAL UTS	Nº	% TOTAL UTS
PASS CABES	UTS 1.- VITE	17.088	12.486	1.880	15,06%	871	6,98%	6.751	54,07%	2.984	23,90%
	UTS 7.- RURAL NORTE		4.602	664	14,43%	241	5,24%	2.140	46,50%	1.557	33,83%
PASS FONTIÑAS	UTS 2.- FONTIÑAS	19.894	9.707	1.352	13,93%	549	5,66%	5.298	54,58%	2.508	25,84%
	UTS 8.- SAN LÁZARO		5.852	980	16,75%	457	7,81%	3.021	51,62%	1.394	23,82%
	UTS 14.- SAR		4.335	668	15,41%	288	6,64%	2.396	55,27%	983	22,68%
PASS CONXO	UTS 3.- CONXO	22.566	11.321	1.980	17,49%	729	6,44%	6.501	57,42%	2.111	18,65%
	UTS 4.- CASTIÑEIRIÑO		8.699	1.697	19,51%	501	5,76%	4.771	54,85%	1.730	19,89%
	UTS 13.- PONTEPEDRIÑA		2.546	357	14,02%	221	8,68%	1.493	58,64%	475	18,66%
PASS ENSANCHE	UTS 11.- ENSANCHE 1	16.522	6.980	930	13,32%	557	7,98%	3.408	48,83%	2.085	29,87%
	UTS 12.- ENSANCHE 2		9.542	1.227	12,86%	771	8,08%	4.774	50,03%	2.770	29,03%
PASS GALERAS	UTS 5.- PORTA DO CAMIÑO	26.138	10.154	1.418	13,96%	708	6,97%	5.710	56,23%	2.318	22,83%
	UTS 6.- MONUMENTAL		8.079	976	12,08%	551	6,82%	4.693	58,09%	1.859	23,01%
	UTS 9.- RURAL OESTE		4.949	833	16,83%	381	7,70%	2.445	49,40%	1.290	26,07%
	UTS 10.- SAN LOURENZO		2.956	448	15,16%	227	7,68%	1.635	55,31%	646	21,85%
TOTAIS			102.208	15.410	15,08%	7.052	6,90%	55.036	53,85%	24.710	24,18%

Fonte: Datos facilitados dende o Padrón Municipal e dende o departamento municipal de Informática e traballados dende a sección de Servizos Sociais Comunitarios Básicos.

A distribución da poboación de dereito en Santiago de Compostela por colectivos de idade, tendo en conta a seguinte informacións:

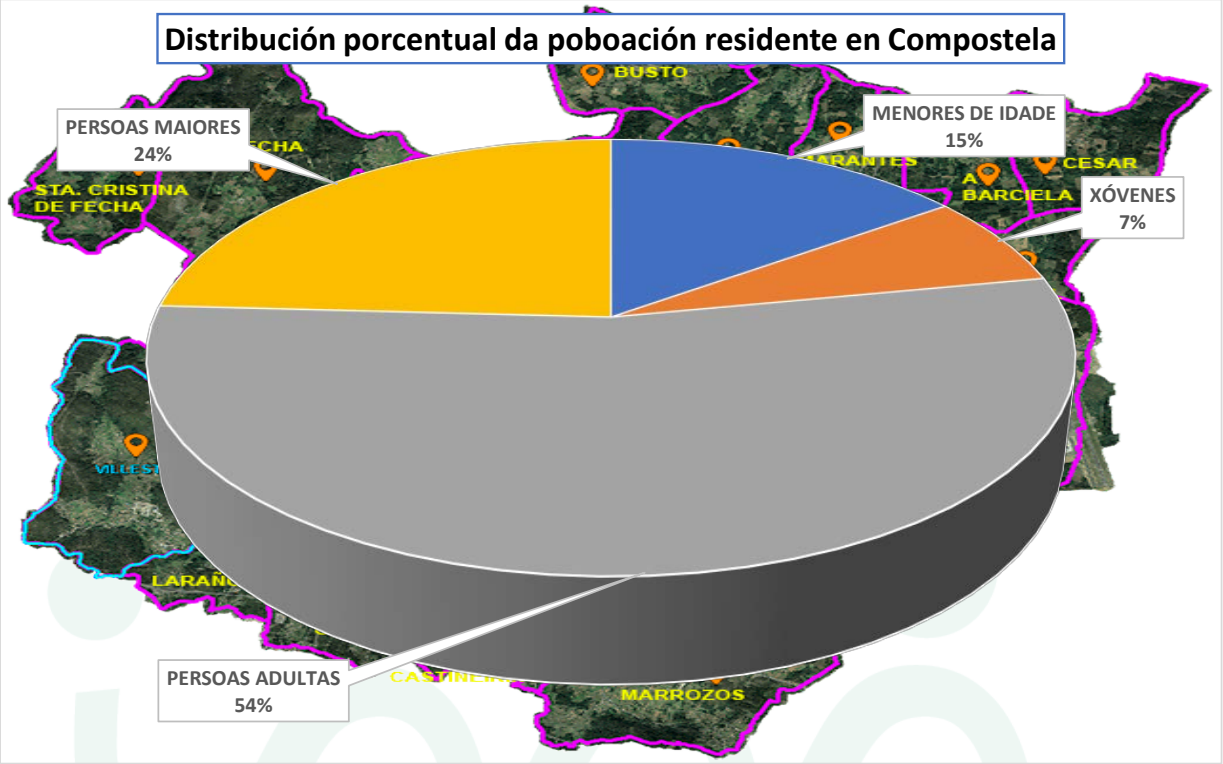
- Considéranse persoas menores de idade, aquelas que teñen unha idade comprendida entre os 0 e os 17 anos. Na gráfica evidénciase que no noso termo municipal non está garantido o reemprazo poboacional.
- As persoas mozas sitúanse nun franxa de idade entre os 18 e os 25 anos.
- Considéranse persoas adultas, aquelas que teñen unha idade que se sitúa no intervalo de 26 a 64 anos.
- E, por último, considéranse persoas maiores, aquelas que teñan unha idade igual ou superior aos 65 anos.

Da táboa anterior evidéncianse importantes cambios con respecto á análise poboacional realizada en anos anteriores:

- Evidénciase unha vez mais o importante envellecemento poboacional que afecta ao noso termo municipal e que vai en consonancia coa realidade social da nosa comunidade autónoma.
- As zonas que presentan un maior envellecemento da súa poboación, xa preocupante, son as do Rural Norte, Ensanche, Rural Oeste, Fontiñas e San Lázaro (nesta última, moi influenciada polos datos poboacionais de zonas que engloba esta UTS, como poden ser San Marcos, Sabugueira ou Bando). Esta realidade explica tamén que estas zonas estean sendo prioritarias no ámbito de actuación do Servizo municipal de Axuda no Fogar, con prevalencias altas dentro das persoas usuarias do mesmo.
- Lonxe queda xa a realidade social que imperaba na zona de Fontiñas, que no seu día se caracterizada pola xuventude da súa pirámide de poboación. Nestes intres, as zonas con maior porcentaxe de persoas menores (e, polo tanto, mais novas) son as de Castiñeiriño e Conxo.

De forma global, a información sobre os colectivos poboacionais de Compostela, segundo os datos facilitados dende o Padrón Municipal e dende o servizo de Informática, se pode visualizar do seguinte xeito:

Fonte: Información facilitada polo Padrón Municipal e polo servizo de Informática; adaptación realizada dende o Departamento municipal de Servizos Sociais, ano 2025

Táboa: **Distribución poboación maior de 65 anos residente en Compostela, pola variable VIVIR SÓAS, por UTS e PASS**

PASS	UTS QUE ABRANGUE	TOTAL POBOACIÓN PASS	TOTAL POBOACIÓN DE CADA UTS	PERSOAS MAIORES De 65 anos ou mais		
				Nº empadroadas	Nº viven soas	% viven soas / empadroadas
PASS CABES	UTS 1.- VITE	17.088	12.486	2.984	559	18,73%
	UTS 7.- RURAL NORTE		4.602	1.557	201	12,91%
PASS FONTIÑAS	UTS 2.- FONTIÑAS	19.894	9.707	2.508	556	22,17%
	UTS 8.- SAN LÁZARO		5.852	1.394	199	14,28%
	UTS 14.- SAR		4.335	983	187	19,02%
PASS CONXO	UTS 3.- CONXO	22.566	11.321	2.111	485	22,97%
	UTS 4.- CASTIÑEIRIÑO		8.699	1.730	301	17,40%
	UTS 13.- PONTEPEDRIÑA		2.546	475	151	31,79%
PASS ENSANCHE	UTS 11.- ENSANCHE 1	16.522	6.980	2.085	597	28,63%
	UTS 12.- ENSANCHE 2		9.542	2.770	721	26,03%
PASS GALERAS	UTS 5.- PORTA DO CAMIÑO	26.138	10.154	2.318	579	24,98%
	UTS 6.- MONUMENTAL		8.079	1.859	463	24,91%
	UTS 9.- RURAL OESTE		4.949	1.290	198	15,35%
	UTS 10.- SAN LOURENZO		2.956	646	107	16,56%
TOTAIS		**102.208**	**102.208**	**24.710**	**5.304**	**21,46%**

Fonte: Información facilitada polo Padrón Municipal e polo servizo de Informática; adaptación realizada dende o Departamento municipal de Servizos Sociais, ano 2025.

Resulta preocupante e considérase como un factor de vulnerabilidade importante a ter en conta dende os Servizos Sociais Comunitarios o elevado número de persoas maiores que residen soas no termo municipal, que supón nin mais nin menos, o 21,46 % das persoas maiores que viven no noso municipio. Por zonas de residencia, destacan as zonas do Ensanche e de Pontepedriña (que representan mais do 25 % dos maiores desas zonas), Monumental e Porta do Camiño (superando o 24 %) e Conxo e Fontiñas (que xa superan o 22 % dos seus maiores). Pola contra, as zonas do rural compostelán, que se atopan envellecidas, presentan as porcentaxes mais baixas das persoas maiores que residen soas.

Táboa: **Distribución da poboación residente en Santiago de Compostela, pola variable POBOACIÓN ESTRANXEIRA e PASS de referencia.**

PASS	UTS QUE ABRANGUE	TOTAL POBOACIÓN PASS	TOTAL POBOACIÓN DE CADA UTS	POBOACION ESTRANXEIRA	% POBOACION ESTRANXEIRA
PASS CABES	UTS 1.- VITE	17.088	12.486	889	7,12%
	UTS 7.- RURAL NORTE		4.602	101	2,19%
PASS FONTIÑAS	UTS 2.- FONTIÑAS	19.894	9.707	603	6,21%
	UTS 8.- SAN LÁZARO		5.852	633	10,82%
	UTS 14.- SAR		4.335	353	8,14%
PASS CONXO	UTS 3.- CONXO	22.566	11.321	971	8,58%
	UTS 4.- CASTIÑEIRIÑO		8.699	489	5,62%
	UTS 13.- PONTEPEDRIÑA		2.546	265	10,41%
PASS ENSANCHE	UTS 11.- ENSANCHE 1	16.522	6.980	699	10,01%
	UTS 12.- ENSANCHE 2		9.542	1.483	15,54%
PASS GALERAS	UTS 5.- PORTA DO CAMIÑO	26.138	10.154	1.459	14,37%
	UTS 6.- MONUMENTAL		8.079	1.111	13,75%
	UTS 9.- RURAL OESTE		4.949	497	10,04%
	UTS 10.- SAN LOURENZO		2.956	283	9,57%
		102.208	**102.208**	**9.836**	**9,62%**

Fonte: Datos facilitados polo Padrón Municipal de Habitantes e polo Departamento Informática; análise estatístico realizado pola Sección de Servizos Sociais, ano 2025.

Tamén é importante ter presente a porcentaxe de poboación de orixe estranxeiro que reside en Santiago de Compostela, si temos en conta que esta variable está moi presente no número de persoas beneficiarias das prestacións municipais da Ordenanza de garantía básica cidadá, da que se falará no seguinte apartado. Incrementouse notablemente o volume cuantitativo e porcentual do número de persoas estranxeiras que residen en Compostela con respecto ao ano anterior,

que representa na actualidade o 9,62 % da súa poboación. As zonas de maior asentamento na cidade seguen sendo as mesmas: as zonas do Ensanche compostelán, Porta do Camiño e Monumental, sendo as restantes de menor importancia cuantitativa. Unha análise mais exhaustiva desta materia poderíase realizar, como competencia propia, dende a UAMI e non do Departamento municipal de Servizos Sociais.

E, por último, na análise social é importante para o Departamento municipal de Servizos Sociais analizar o número de persoas pertencentes ao pobo xitano por zonas de residencia, de acordo ás UTS nas que se estrutura o servizo:

Distribución territorial	Nº	% V
PASS CABES (Vite, Rural Norte)	313	33,73%
PASS FONTIÑAS (Fontiñas, San Lázaro, San Marcos, Sar)	403	43,43%
PASS CONXO (Conxo, Castiñeiriño, Pontepedriña)	181	19,50%
PASS GALERAS (Porta do Carmiño, Monumental)	31	3,34%
Totais	**928**	**100,00%**

Fonte: Datos XIESS, analizados polo equipo de educadoras e pola ADL do Plan de Inclusión Social, ano 2025

A zona de maior presenza de familias pertencentes ao pobo xitano segue sendo o barrio de Fontiñas, seguido moi de cerca pola zona atendida dende a UTS Vite. As restantes zonas da cidade seguen sendo minoritarias; non se observa en ningún momento a chegada de maior número de familias pertencentes á etnia xitana a este termo municipal.

Analicemos agora brevemente o ámbito social de cada unha das UTS que conforman a organización do Departamento municipal de Servizos Sociais do concello de Santiago de Compostela:

UNIDADES DE TRABALLO SOCIAL	ANÁLISE CUALITATIVO
UTS 1 – VITE	• No ámbito territorial da UTS Vite residen 12.486 persoas, que equivale a dicir o 12,30 % da poboación de dereito de Santiago de Compostela. • Trátase dun barrio envellecido, con tendencia a selo mais, no que o 23,90 % da súa poboación ten unha idade igual ou superior aos 65 anos; sen embargo, si este dato se analiza con respecto á totalidade da poboación de dereito do municipio, a porcentaxe de persoas maiores ascende ao 3 % da totalidade dos habitantes en Santiago de Compostela. Non obstante, si a perspectiva é outra, podemos indicar que o 12,10 % da poboación maior de Compostela ten fixada a súa residencia nesta zona territorial. • Aínda que sexa un barrio envellecido, ao mesmo tempo, se pode dicir que é unha das zonas de Santiago de Compostela onde mais menores de idade residen, que representan o 15,06 % da súa propia poboación e o 1,90 % con respecto á totalidade das veciñas e veciños de Santiago de Compostela. Isto está influenciado polo número de familias que se incorporaron a esta zona nas vivendas de promoción pública (sitas en Manuel María, Salgueiriños de Abaixo, Salgueiriños de Arriba). • Fontes técnicas municipais sinalan que existe un contraste neste ámbito territorial, mais envellecido no polígono de Vite e mais novo nas vivendas situadas en Manuel María, de aí ese contraste poboacional. • Importante presenza de familias pertencentes á etnia xitana: é a segunda zona do municipio con mais presenza deste colectivo poboacional.. • Hábitat concentrado. Importante dotación de vivendas de promoción pública. Dotado de equipamentos e servizos básicos. Boas comunicacións. • Un número moi importante de persoas residentes neste ámbito territorial teñen aberto expediente social básico no Departamento municipal de Servizos Sociais; o aplicativo XIESS indica que 2.351 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 18,90 % dos seus habitantes.
UTS 2 – FONTIÑAS	• En Fontiñas residen na actualidade un total de 9.707 persoas, que equivale a dicir o 9,50 % da poboación de dereito de Santiago de Compostela.

UNIDADES DE TRABALLO SOCIAL	ANÁLISE CUALITATIVO
	◆ É un barrio envellecido, que o fixo en poucos anos de existencia. O 25,84 % da súa poboación ten unha idade igual ou superior aos 65 anos. Esta cifra, analizada no contexto de todo o municipio, representa o 2,50 %. Importante é destacar tamén a levada porcentaxe de persoas maiores que residen soas, que equivale ao 22,17 % das persoas de 65 anos ou mais que teñen fixado o seu domicilio en Fontiñas. ◆ Importante presenza de familias pertencentes ao pobo xitano. Trátase da zona con maior presenza de familias do pobo xitano de Compostela. ◆ Hábitat concentrado; elevada porcentaxe de vivendas de promoción pública aglutinas nun espazo territorial reducido. Dotación de equipamentos e servizos básicos. ◆ Diversidade cultural e étnica; asentamento de familias nun barrio moi delimitado e con extensión reducida cunha situación económica moi diferente. ◆ Incremento na conflitividade nas persoas adolescentes. ◆ Un número moi importante de persoas residentes neste ámbito territorial teñen aberto expediente social básico no Departamento municipal de Servizos Sociais; o aplicativo XIESS indica que 2.191 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 22,60 % dos seus habitantes.
UTS 3 – CONXO	◆ Neste ámbito territorial residen un total de 11.321 persoas, que equivale a dicir o 11,10 % da poboación de dereito de Santiago de Compostela. ◆ Estamos ante a primeira zona do municipio onde residen mais menores de idade (1.980). ◆ É un dos barrios do municipio que menos envellecemento poboacional ten, sen embargo, a súa porcentaxe aínda é significativa; o 18,65 % da súa poboación ten unha idade igual ou superior aos 65 anos. ◆ Presenza de vivendas de promoción pública, pero nun número considerablemente inferior ao que sucede en Vite ou en Fontiñas. ◆ Presenza de familias pertencentes ao pobo xitano: é a terceira zona do municipio en prevalencia absoluta por este ítem. ◆ Hábitat concentrado. En determinadas rúas hai unha lixeira mestura de tipo de vivendas, existindo a presenza dalgunhas de antiga construción. Dualidade poboacional: persoas con

UNIDADES DE TRABALLO SOCIAL	ANÁLISE CUALITATIVO
	nivel económicos óptimo con outras con escaseza de recursos. • Incremento nos últimos anos de problemáticas paterno-filiais, por falla de habilidades parentais, en veciñas e veciños con situacións económicas e formativocultural media. • Dotación de equipamentos e servizos básicos. Boa comunicación. • O número de veciñas e veciños usuarios dos Servizos Sociais desta zona tamén é significativo, pero en moito menor medida que os pertencentes ás zonas de Vite ou Fontiñas. Así, o aplicativo XIESS indica que 2.224 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 19,70 % dos seus habitantes. É a zona do municipio que mais incrementou en atención social.
UTS 4 – CASTIÑEIRIÑO	• Un barrio que está en profunda transformación, coa construción de nova vivenda nos últimos anos. • Un barrio que experimentou un notable incremento de poboación, adiantado xa en estudos anteriores. Na actualidade reside 8.699 habitantes. É dicir, o 8,60 % da poboación de dereito de Santiago de Compostela reside no Castiñeiriño. • Incremento notable do envellecemento poboacional: o 19,89 % da súa poboación ten unha idade igual ou superior aos 65 anos). • É o terceiro barrio de Compostela con maior número de nenas e nenos (1.697). • Ten boas comunicacións, conta con recursos a nivel social e educativo, pero carece de centros sanitarios na zona. • Existe neste ámbito territorial unha dualidade; si ben a zona do Restollal se caracteriza por unha poboación mais nova e cun hábitat concentrado, en expansión; o seu rural (Santa Lucía, A Susana, etc.) se caracteriza polo envellecemento poboacional e por un hábitat mais disperso. Neste última zona, as veciñas e veciños soen trasladar dificultades relacionadas con déficits na comunicación, sendo unha das zonas con menor demanda de intervención dos Servizos Sociais, descoñecéndose si isto é por menor necesidade ou por dificultade para o acceso a este servizo público. • O aplicativo XIESS indica que 1.749 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 20,10 % dos seus habitantes. Novamente

UNIDADES DE TRABALLO SOCIAL	ANÁLISE CUALITATIVO
	estamos ante unha zona que incrementou notablemente a cobertura dos Servizos Sociais.
UTS 5 – Porta do Camiño	◆ Unha das zonas da cidade con mais amplitude territorial. Nela residen un total de 10.154 habitantes, que equivale a dicir o 10 % da poboación de dereito de Santiago de Compostela. ◆ A distribución por colectivos poboacionais mudou con respecto á análise realizada en anos anteriores, sendo aínda envellecido pero no que se aprecia un lixeiro incremento de poboación menor de idade; isto pode estar relacionado co número de familias estranxeiras que se asentan nesta zona. Así, porcentaxe de menores residentes na zona ascende ao 13,96 % da súa poboación, mentres a de maiores é dun 22,83 %. Polo tanto, é evidente que o reemprazo poboacional non está garantido. É preocupante incluso o número de persoas maiores que residen soas no seu domicilio (24,98 % das persoas maiores desta zona). ◆ Diversidade étnica e cultural; o 14,37 % da súa poboación é de orixe estranxeiro. ◆ Estamos nunha zona de importante presenza das persoas sen fogar de Santiago de Compostela. ◆ Zona ben comunicada; conta con servizos básicos dende a óptica educativa, pero dende a perspectiva social e sanitaria deben trasladarse a outras zonas. ◆ Hábitat concentrado; vivenda antiga; existencia de barreiras arquitectónicas nas mesmas. ◆ Un número moi importante de persoas residentes neste ámbito territorial teñen aberto expediente social básico no Departamento municipal de Servizos Sociais; o aplicativo XIESS indica que 3.379 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 33,30 % dos seus habitantes. Esta elevada cifra está moi influenciada polo número de persoas sen fogar que están empadroadas neste ámbito territorial e que son atendidas dende o programa de apoio á inclusión das persoas sen fogar.
UTS 6 – MONUMENTAL	◆ Nesta zona residen o 7,90 % da poboación de dereito de Santiago de Compostela, que se traduce en 8.079 habitantes. A zona Monumental de Compostela segue perdendo poboación. ◆ É unha zona no que o reemprazo xeracional non está garantizado. As persoas menores de idade só acadan o 12,08

UNIDADES DE TRABALLO SOCIAL	ANÁLISE CUALITATIVO
	% da súa poboación, mentres as persoas maiores acadan o 23,01 %. Preocupa especialmente o número de persoas maiores que residen soas, sendo a cuarta zona do municipio cunha porcentaxe superior. • Igualmente sorprende o asentamento das persoas que non teñen nacionalidade española, converténdose na segunda zona do municipio con maior presenza (13,75 % da súa poboación). Este dato debería ser analizado polo miúdo polo departamento específico na materia (UAMI). • Trátase dunha zona de maior presenza das persoas sen fogar de Santiago de Compostela. • Zona perfectamente delimitada; hábitat concentrado; vivenda de antiga construción, con presenza de importantes barreiras arquitectónicas. • Ben comunicada, dotada de equipamentos a nivel social e sanitario. • Un número moi importante de persoas residentes neste ámbito territorial teñen aberto expediente social básico no Departamento municipal de Servizos Sociais; o aplicativo XIESS indica que 1.961 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 24,30 % dos seus habitantes. Cifra moi afectada polo número de persoas sen fogar que residen nesta zona e que son atendidas dende o programa municipal de apoio á inclusión das persoas sen fogar.
UTS 7 – RURAL NORTE	• Nesta zona residen un total de 4.602 habitantes, que equivale ao 4,50 % da poboación de dereito de Santiago de Compostela. Practicamente nos movemos en cifras similares as do estudo poboacional anterior, cun lixeiro descenso. • Importante extensión territorial, hábitat moi disperso, que dificulta considerablemente a realización de visitas domiciliarias. Déficit importante nas comunicacións coas restantes zonas do termo municipal. Insuficiente dotación de equipamento básico a nivel educativo, sanitario e social. • Envellecemento poboacional manifesto, co 33,83 % da súa poboación, da cal o 12,91 % viven soas (é a zona do municipio onde menos persoas maiores residen soas). Non está garantizado, en ningún caso o reemprazo poboacional. • A porcentaxe de persoas de orixe estranxeiro que alí residen non é para nada representativo (2,19 % da súa poboación).

UNIDADES DE TRABALLO SOCIAL	ANÁLISE CUALITATIVO
	◆ Analizado o aplicativo de xestión de XIESS podemos observar dun incremento do número de poboación que se está achegando aos Servizos Sociais, podendo estar relacionado isto coa existencia dunha profesional do Traballo Social específica para o rural de Compostela. Así, podemos observar como 680 persoas deste ámbito territorial son usuarias deste dispositivo de atención social. O que equivale a dicir, o 14,80 % da súa poboación. Si ben é unha porcentaxe moi inferior á doutras zonas de Santiago, o seu incremento anual unido ás dificultades xeográficas de acceso, implica un notable avance da atención social do rural compostelán.
UTS 8 – SAN LÁZARO	◆ Neste ámbito territorial (que engloba San Lázaro, San Marcos, Bando e Sabugueira) residen un total de 5.852 persoas. ◆ É unha zona cunha elevada porcentaxe de poboación maior de 65 anos (que equivale ao 24,09 % da súa poboación). Curiosamente á a zona de Santiago de Compostela onde un menor número de persoas maiores de 65 anos residen soas (14,28 % deste colectivo). ◆ Importante incremento do número de persoas de orixe estranxeiro asentadas neste ámbito territorial, que acada o 10,82 % da súa poboación. ◆ Presenza de familias pertencente ao pobo xitano. ◆ Trátase dun hábitat concentrado, cun óptimo nivel de comunicacións (non así no ámbito rural da UTS). ◆ Non está dotada dos servizos básicos a nivel sanitario e social, dependendo do barrio de Fontiñas para acceder aos mesmos. ◆ 1.006 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 17,20 % dos seus habitantes.
UTS 9 – RURAL OESTE	◆ Neste ámbito territorial residen un total de 4.949 habitantes, que equivale ao 4,90 % da poboación empadroada en Santiago de Compostela. Mantense en cifras similares ás doutros estudos realizados, do que se deduce unha vez mais que non hai incremento do número de persoas que teñen fixada a súa residencia no rural compostelán. ◆ O envellecemento poboacional é moi significativo, cun 26,07 % da súa poboación; sen embargo, a porcentaxe de maiores que viven soas é menor con respecto a outras zonas do municipio (15,35 %).

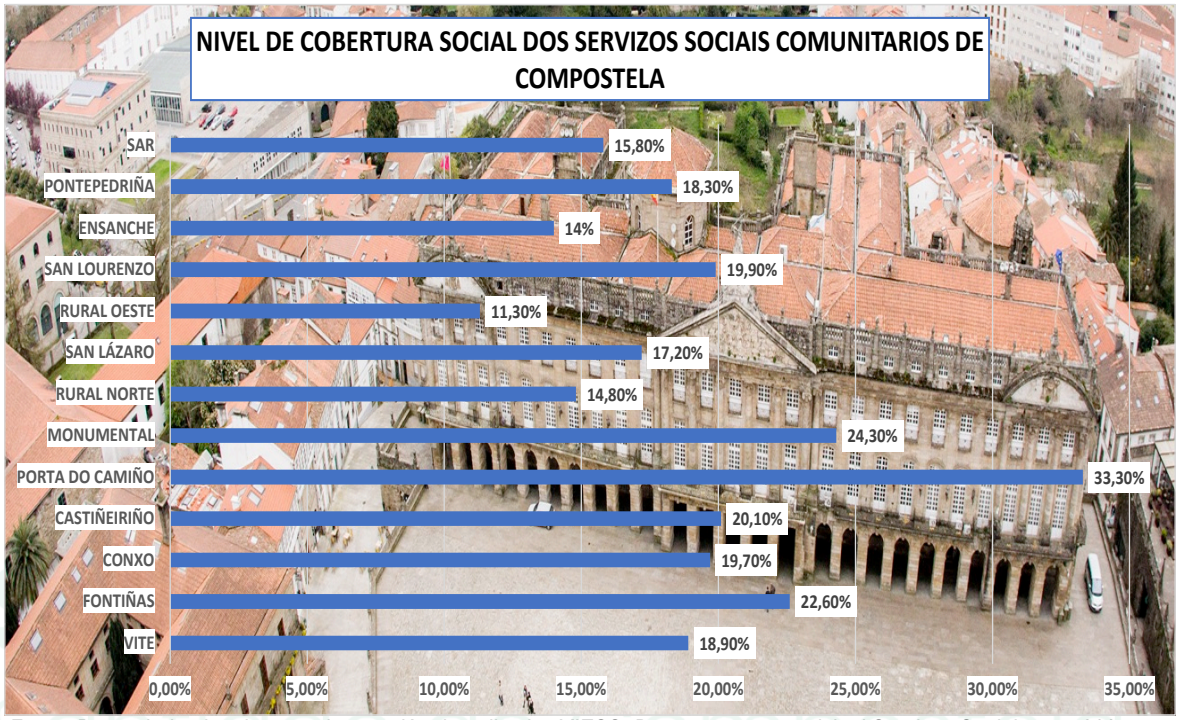
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

UNIDADES DE TRABALLO SOCIAL	ANÁLISE CUALITATIVO
	• Notable incremento do número de persoas de orixe estranxeiro que ten fixado o domicilio neste ámbito territorial, pasando do 4,87 % do ano 2023 ao 7,60 do ano 2024 e ao 10,04 % no 2025. • Ten un hábitat propio de zonas rurais, pero non tan disperso como pode caracterizar ao Rural Norte. • Non ten un nivel alto de demanda de intervención dos Servizos Sociais. 559 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 11,30 % dos seus habitantes.
UTS 10 – SAN LOURENZO	• Nesta zona residen un total de 2.956 habitantes, que equivale ao 2,90 % da poboación de dereito de Compostela. Existe unha lixeira perda do peso poboacional. • O envellecemento é significativo, situado da media do contexto municipal, cun 21,85 %. • A poboación estranxeira da zona ascende a 79,57 %. • Dotado de equipamentos educativos, pero non de equipamentos sanitarios ou sociais, para o que dependen doutras zonas. • 588 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 19,90 % dos seus habitantes. Unha porcentaxe significativa, pero inferior as doutras zonas do municipio.
UTS 11 E 12 – ENSANCHE	• Por unha organización administrativa do Departamento municipal de Servizos Sociais de antano que se arrastra, está dividido en dúas UTS. Sen embargo, comparten características e presentan unha delimitación xeográfica única, polo que se considera oportuno ofrecer os datos de forma conxunta. • No Ensanche compostelán residen un total de 16.522 persoas, que equivale ao 16,20 % da poboación de dereito de Santiago. Non hai incremento significativo poboacional nesta zona. • É un zona de elevadísimo envellecemento poboacional. Nel residen 4.855 persoas maiores de 65 anos, que equivale, nin mais nin menos, ao 29,40 % da súa poboación de dereito. • Igualmente é preocupante que o 27,20 % das persoas maiores que alí residen, viven soas. Isto se correlaciona co feito, que se verá mais adiante, de ser unha das zonas de Compostela de maior demanda do Servizo de Axuda no Fogar, si ben está sufrindo un decremento de prevalencia

UNIDADES DE TRABALLO SOCIAL	ANÁLISE CUALITATIVO
	deste recurso con respecto a outras zonas do municipio (por exemplo, Vite) • Diversidade cultural; se conxugamos as dúas UTS, observamos que o 13,20 % da súa poboación é de orixe estranxeiro. É unha das zonas de Santiago de Compostela con maior porcentaxe de asentamento das familias de orixe estranxeiro que se asentan na cidade, si ben cuantitativamente se aprecia certo estancamento en comparación con outras zonas do municipio, que teñen unha tendencia á alza. • Isto da lugar a unha mestura de realidades sociais: familias cun óptimo nivel económico; familias que, pola contra, presentan unha situación económica moi deficitaria ou que dependen da economía sumerxida; persoas que presentan importantes niveis de dependencia. • Hábitat moi concentrado, que facilita a realización de visitas domiciliarias. Coexistencia de familias cunha situación económica óptima con outras moi deficitaria; "mestura de realidades sociais diversas". • Zona ben comunicada, dotada de equipamentos básicos a nivel social, educativo e sanitario. • 2.314 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 14 % dos seus habitantes.
UTS 13 – PONTEPEDRIÑA	• Neste ámbito territorial residen un total de 2.546 habitantes, que representa o 2,50 % da poboación de dereito de Santiago de Compostela. • Si ben a súa poboación é envellecida, porcentualmente é inferior ao doutras zonas da cidade (18,66 %). • O 10,41 % da súa poboación ten orixe estranxeiro. • Está dotado de equipamento educativo, pero non a nivel social e sanitario, que depende de zonas próximas. • Boa comunicación co resto do termo municipal. • 465 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 18,30 % dos seus habitantes. Unha porcentaxe significativa, pero inferior as doutras zonas do municipio.
UTS 14 – SAR	• Esta UTS divídese en dúas zonas: a propia de Sar e a de Aríns. Neste ámbito territorial residen 4.335 persoas. • O 8,14 % son persoas de orixe estranxeiro.

UNIDADES DE TRABALLO SOCIAL	ANÁLISE CUALITATIVO
	◆ Esta zona depende dos recursos sociais e sanitarios ubicados noutras zonas. ◆ 683 persoas desta zona foron usuarias dos Servizos Sociais ao longo do ano 2025, o que equivale a dicir o 15,80 % dos seus habitantes. Unha porcentaxe nada desdeñable da súa poboación.

Fonte: Datos facilitados polo Padrón Municipal de Habitantes e polo Departamento Informática; análise estatístico realizado pola Sección de Servizos Sociais, ano 2025.

Fonte: Datos derivados da cumprimentación do aplicativo XIESS, Departamento municipal Servizos Sociais, ano 2025.

En definitiva, neste apartado procedeuse a analizar de maneira detallada a realidade poboacional e social do concello de Santiago de Compostela como base para a organización territorial e funcional dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos. A información parte do padrón municipal e do sistema de xestión social (XIESS), co obxectivo de adecuar a estrutura dos dispositivos de atención ás características demográficas, sociais e territoriais de cada zona. O enfoque non é só cuantitativo, senón que incorpora unha lectura cualitativa das necesidades sociais emerxentes, o que permite unha planificación máis axustada á realidade do municipio.

O municipio preséntase como un territorio socialmente moi heteroxéneo, con fortes contrastes entre barrios urbanos consolidados, zonas en transformación e ámbitos rurais con dinámicas propias. Destaca un proceso xeral de envellecemento da poboación, en liña co conxunto de Galicia, que se manifesta con especial intensidade en determinadas zonas urbanas e rurais. Este fenómeno tradúcese nunha elevada demanda de recursos vinculados á atención ás persoas maiores, especialmente aquelas que viven soas, situación que incrementa os riscos de illamento e vulnerabilidade social. Xunto ao envellecemento, obsérvase unha distribución desigual da poboación infantil e moza, concentrándose esta principalmente en barrios con presenza de vivenda de promoción pública ou en zonas que recibiron recentemente novos asentamentos familiares. Estes espazos combinan unha maior presenza de persoas menores con situacións de vulnerabilidade social, o que incrementa a necesidade de intervención socioeducativa, apoio ás familias e coordinación cos sistemas educativo e sanitario. Outro elemento relevante é a diversidade cultural e étnica do municipio. Determinadas zonas concentran unha presenza significativa de poboación de orixe estranxeira e de familias pertencentes ao pobo xitano, o que require intervencións específicas baseadas na inclusión social, na mediación comunitaria e no traballo intercultural. Estas realidades non se distribúen de maneira homoxénea, senón que se concentran en ámbitos territoriais moi concretos, xerando unha presión asistencial desigual entre os distintos puntos de atención social.

A organización dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos en Santiago de Compostela baséase nun modelo territorializado (tal como indica a propia Lei 13/2008, de 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia e o Decreto 99/2012, de 16 de marzo, polo que se regulan os Servizos Sociais Comunitarios), estruturado en puntos de atención (PASS) que agrupan diferentes unidades de traballo social (UTS). Este modelo permite unha maior proximidade á veciñanza e unha mellor adaptación ás características de cada zona, aínda que tamén pon de manifesto desequilibrios na cobertura social de cada PASS. Algúns dispositivos soportan unha presión asistencial moi elevada, condicionada pola concentración de colectivos vulnerables, pola presenza de persoas sen fogar ou pola existencia de grandes parques de vivenda pública. No ámbito rural, a análise evidencia dificultades específicas relacionadas coa dispersión xeográfica, a falta de comunicacións e a escaseza de recursos próximos. A pesar de que a demanda formal de Servizos Sociais Comunitarios é menor que na cidade, os datos evidencian que isto non sempre responde a unha menor necesidade real, senón que pode estar vinculado a problemas de acceso e visibilidade do sistema. A incorporación de profesionais específicos para o rural

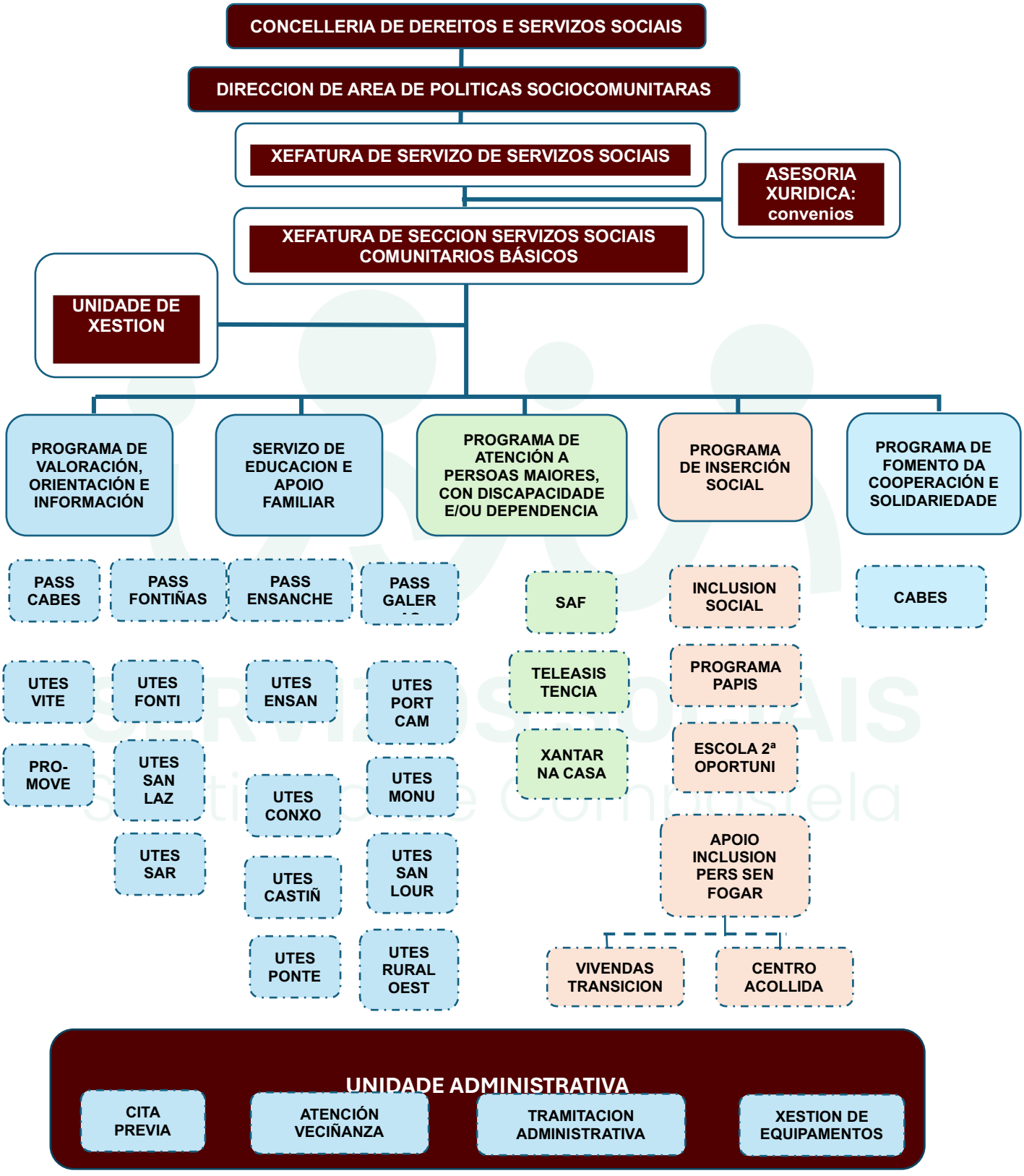
supón un avance importante na mellora da cobertura e na detección de situacións de risco.

A cobertura dos Servizos Sociais Comunitarios en Santiago de Compostela pode considerarse relevante. Isto débese á elevada capilaridade do sistema, á existencia de programas específicos para colectivos especialmente vulnerables e á utilización de ferramentas de información que permiten un seguimento sistemático da intervención social. En comparación co conxunto de Galicia, Santiago comparte problemas estruturais como o envellecemento, a soidade non desexada e o despoboamento rural, pero engade elementos propios dunha cidade capital, como a presión derivada do turismo, a presenza de persoas sen fogar e unha maior diversidade cultural. Estes factores incrementan a demanda de intervención social especializada e esixen unha coordinación constante con outros sistemas de protección. Como conclusión a este apartado, pódese indicar que os Servizos Sociais de Santiago de Compostela contan cunha estrutura sólida, coñecedora da realidade social e con capacidade de adaptación. Porén, tamén evidencia a necesidade de seguir reforzando os equipos profesionais, equilibrar a carga asistencial entre territorios e avanzar en estratexias preventivas e comunitarias. A cobertura non debe medirse só pola capacidade de resposta, senón tamén pola habilidade para anticipar necesidades e reducir desigualdades, especialmente nun contexto social marcado polo envellecemento, a diversidade e a complexidade crecente das situacións de vulnerabilidade.

Unha vez analizada a situación social que engloba cada PASS, procedemos a plantexar a organización e a estruturación do Departamento de Servizos Sociais do concello de Santiago de Compostela:

Gráfico: **ORGANIGRAMA DO DEPARTAMENTO DE SERVIZOS SOCIAIS.**

O equipo profesional

De acordo ao disposto nos art. 23 e 24 da Lei 13/2008, de 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia, a intervención profesional nos servizos sociais ten como norma xeral un carácter interdisciplinario na procura dunha atención integral. A cada persoa titular do dereito de acceso ao sistema galego de servizos sociais asignáselle unha persoa profesional de referencia no ámbito dos servizos sociais comunitarios correspondentes, coa finalidade de dar coherencia ao itinerario de intervencións e garantir o acceso aos diferentes servizos e ás prestacións que necesite a persoa ou, se é o caso, a súa familia.

A persoa profesional de referencia é unha traballadora ou un traballador social da rede pública municipal de servizos sociais, sen prexuízo das titulacións ou especialidades de quen xestione o caso ou actúe como responsable da intervención ou do programa. A persoa profesional de referencia terá ao seu cargo o expediente social básico ao que fai referencia o artigo 16º.2 da mencionada lei.

Táboa: **Composición do equipo de profesionais dos Servizos Sociais en Santiago de Compostela**.

DISPOSITIVOS	IDENTIFICACIÓN DOS PROFESIONAIS	CATEGORIA PROFESIONAL	SÍNTESE XERAL DAS FUNCIÓNS
UNIDADE ADMINISTRATIVA	**J.B.F.**	Administrativo. Funcionario de carreira.	Ordenanza de garantía básica cidadá. Mantemento de equipamentos.
	M.J.P.V.	Auxiliar administrativa. Funcionaria de carreira.	Recepción de documentación. Envío de tódolos expedientes tramitados dende PASS. Xestións de persoal.
	T.C.S.	Auxiliar administrativa. Funcionaria de carreira.	Atención á veciñanza. Xestión administrativa de prestacións municipais (Ordenanza de garantía básica, bolsas municipais, axudas taxi). Recepción de documentación
	R.P.G.	Administrativa. Funcionaria interina.	Tramitación administrativa do Servizo de Axuda no Fogar e de bolsas municipais. Esta profesional foi substituída na súa baixa laboral.
PUNTOS DE ATENCIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS	**D.R.B.** PASS CABES	Traballadora social. Persoal laboral fixo.	Intervención social na UTS Vite. Intervención comunitaria no barrio de Vite.
	B.P.A. PROMOVE	Traballadora social. Funcionaria interina.	Intervención social nas zonas rurais do municipio.
	A.B.V.Q., PASS Fontiñas. Baixa laboral. Substituída por A.R.M. Esta profesional tamén estivo de baixa laboral todo o ano 2025 e foi substituída por J.D.G.	Traballador/-a social. Funcionaria interina ocupando vacante.	Intervención social nas UTS Fontiñas, San Lázaro e Sar. Plan Comunitario activo no barrio de Fontiñas. Programa Caixa-Proinfancia
	M.M.R., PASS Ensanche // **B.S.J.**, PASS Ensanche	Traballadora social. Persoal laboral fixo. // Traballadora social, funcionaria interina (Esta última profesional substituiu á traballandora social do PASS Conxo nos	Intervención social no PASS Ensanche.

DISPOSITIVOS	IDENTIFICACIÓN DOS PROFESIONAIS	CATEGORIA PROFESIONAL	SÍNTESE XERAL DAS FUNCIÓNS
		permisos derivados da súa xubilación).	
	M.A.P.R., PASS Conxo	Traballadora social. Persoal laboral fixo. Xubilación o 29 de decembro de 2025.	Intervención social nas UTS Conxo, Castiñeiriño e Pontepedriña.
	C.C.R., PASS GALERAS	Traballadora social, funcionaria interina.	Intervención social nas UTS Porta do Camiño, Monumental, Rural Oeste e San Lourenzo.
	P.C.V., PASS GALERAS	Traballadora social. Persoal laboral fixo.	Intervención social nas UTS Porta do Camiño e Monumental.
SERVIZO DE AXUDA NO FOGAR E TELEASISTENCIA	**A.A.Q.,** SAF, xantar na casa e Teleasistencia Domiciliaria. Bolsas sociais	Traballadora social. Funcionaria de carreira.	Servizo municipal de Axuda no Fogar. Teleasistencia Domiciliaria. Xantar na casa Bolsas sociais, axudas uso servizo de taxi.
	A.B.C.V., SAF, xantar na casa e Teleasistencia Domiciliaria.	Traballadora social. Persoal laboral fixa.	Servizo municipal de Axuda no Fogar. Teleasistencia Domiciliaria. Xantar na casa
	F.D.A., SAF, xantar na casa e Teleasistencia Domiciliaria.	Traballadora social. Funcionaria interina. Contrato por acumulación de tarefas (28 de abril de 2025 ao 27 de xaneiro do 2026)	Servizo municipal de Axuda no Fogar. Teleasistencia Domiciliaria. Xantar na casa
SERVIZO DE EDUCACIÓN E APOIO FAMILIAR	**M.J.B.F.,** (UMAD e desenvolve parte das súas funcións vinculadas á prevención nas dependencias de Servizos Sociais)	Psicóloga. Persoal laboral.	Atención psicolóxica a menores en situación de vulnerabilidade social (Servizos Sociais). Atención psicolóxica no programa de prevención (UMAD)
	S.F.G., PASS CABES.	Educadora familiar. Persoal laboral.	Intervención educativa no PASS CABES. Intervención comunitaria no barrio de Vite.
	M.V.T., PASS Fontiñas	Educadora familiar. Persoal laboral.	Intervención socioeducativa nas UTS Fontiñas, San Lázaro e Sar. Plan Comunitario activo no barrio de Fontiñas. Xuntanzas grupo comunitario zona de Sar. Programa Caixa-Proinfancia
	I.T.M., PASS Conxo	Educadora familiar. Funcionaria de carreira.	Intervención social nas UTS Conxo, Pontepedriña e Castiñeiriño.
	M.C.C.G., PASS Porta do Camiño	Educadora familiar. Persoal laboral fixo. De baixa laboral todo o ano 2025. Foi substituída por F.C.P.	Intervención socioeducativa nas UTS Porta do Camiño, Monumental, Rural Oeste e San Lourenzo. Intervención comunitaria no barrio de San Pedro.
	A.V.P., (PASS Ensanche)	Educadora familiar. Funcionaria interina por vacante. De baixa laboral. Foi substituída por C.G.N.	Intervención social nas UTS Ensanche I e Ensanche II.
PROGRAMA BÁSICO DE INSERCIÓN SOCIAL	**M.G.O.**, Inclusión social	Axente de desenvolvemento local. Persoal laboral fixo.	Programa municipal de inclusión social. Coordinación de accións para a inclusión social. Xestión do Plan Concertado e subvención GRI. Apoio puntual co Servizo de educación e apoio familiar. Apoio na intervención coas persoas sen fogar.
	E.G.C., Inclusión social e CABES	Psicóloga. Persoal laboral fixo.	Programa municipal de inclusión social. Coordinación de espazos en CABES. Programa PAPIS.
ASESORIA XURÍDICA	**M.J.T.P.**	Avogada de Servizos Sociais. Persoal laboral fixo.	Orientación legal ás persoas usuarias de Servizos Sociais. Orientación legal ao persoal técnico de Servizos Sociais e de Igualdade. Tramitación de convenios.
PROGRAMA DE APOIO A INCLUSIÓN DAS	**B.S.S.,** Sen Fogar	Traballadora social. Funcionaria de carreira.	Atención ás persoas en situación de "*senfogarismo*"

DISPOSITIVOS	IDENTIFICACIÓN DOS PROFESIONAIS	CATEGORIA PROFESIONAL	SÍNTESE XERAL DAS FUNCIÓNS
PERSOAS SEN FOGAR	**E.R.L.;** Vitrasan	Traballadora social. Funcionaria interina.	Atención ás persoas en situación de "*senfogarismo*". Seguimento de realoxos e de vivendas de transición.
UNIDADE DE XESTIÓN	**J.M.F.;** xestión.	Técnico de xestión. Funcionario de carreira.	Xestión técnica e económica das Bolsas Municipais e das Axudas de Taxi.
SECCIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS COMUNITARIOS BÁSICOS	**E.M.G.S.,** sección.	Traballadora social. Xefa de sección de Servizos Sociais Comunitarios Básicos. Persoal laboral fixa.	Coordinación técnica do equipo de profesionais dos Servizos Sociais e da implementación dos diferentes programas básicos.
SERVIZO DE SERVIZOS SOCIAIS	**M.T.F.T.,** servizo.	Licenciada en Dereito. Funcionaria de carreira.	Profesional responsable do servizo de Servizos Sociais.
DIRECCIÓN DE AREA DE POLITICAS SOCIOCOMUNITARIAS	**C.O.F,** dirección de área.	Licenciada en Dereito.	Profesional responsable dos servizos de Servizos Sociais, UMAD, Igualdade, Centros Socioculturais, Relacións Veciñais e Mocidade.

Fonte: Servizos Sociais; elaboración propia, 2025.

En determinados momentos do ano, cóntase co reforzo de persoal contratada por programas especiais como son as vítimas de violencia de xénero ou as persoas beneficiarias de RISGA.

Segundo establece a Lei 13/2008, do 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia, a intervención profesional nos servizos sociais terá como norma xeral un carácter interdisciplinario na procura dunha atención integral. A cada persoa titular do dereito de acceso ao sistema galego de servizos sociais asignaráselle unha persoa profesional de referencia no ámbito dos servizos sociais comunitarios correspondentes, coa finalidade de dar coherencia ao itinerario de intervencións e garantir o acceso aos diferentes servizos e ás prestacións que necesite a persoa ou, se é o caso, a súa familia. A persoa profesional de referencia será unha traballadora ou un traballador social da rede pública de servizos sociais, sen prexuízo das especialidades de quen xestione o caso ou actúe como responsable da intervención ou do programa. A persoa profesional de referencia terá ao seu cargo o expediente social básico. De acordo coas dispoñibilidades do sistema, a persoa usuaria poderá solicitar motivadamente o cambio de profesional de referencia, de entre os existentes na súa área.

Gráfico: O **EQUIPO DE PROFESIONAIS QUE CONFORMAN OS SERVIZOS SOCIAIS EN COMPOSTELA**.

TIPO DE FUNCION	CONCRECION DO DESEMPEÑO PROFESIONAL	TRAB SOC	EDUC FAM	PSICOLOX	ASESORIA XURÍDICA	A.D.L.	TÉCNICO XESTIÓN	UNIDADE ADMINIST.	TERAPEUTA OCUPAC
Estudo, análise e investigación	Estudar e analizar as causas e a magnitude dos problemas e/ou necesidades sociais.	■	■			■			■
	Detectar precozmente sit. de carencia social.	■	■	■					■
	Coñecer recursos do municipio, inventariándoos.	■	■			■			■
Promoción da garantía de dereitos cidadáns	Atención directa á veciñanza, tanto a nivel individual, familiar, grupal e/ou comunitario.	■	■	■	■	■	■	■	■
	Información, valoración e asesoramento, diferenciando entre demanda e necesidade, mobilizando e activando recursos persoais, técnicos, sociais ou económicos.	■							
	Seguim. dos casos, acomp. no proceso de interv., aval. continuada e redef. de obx. e metodolox.	■	■	■		■			■
	Ases. legal sobre temas de menores, inmigración, desafiuz., modif. capacidade, des. social, violencia				■				
	Promoción de novos recursos a prestar á veciñanza, en base á análise de necesidades.	■							■
	Inform. e asesoramento sobre os recursos sociais do territorio que facilitan a acción socioeducativa.		■			■			
	Mediación social, cultural e educativa.	■	■	■					
Rehabilitación social	Trat. social, a nivel indiv., fam., grupal ou comunit.	■	■	■		■			■
	Seguimento de casos.	■	■	■	■	■			■
	Traballo en rede con outros dispositivos.	■	■	■	■	■	■	■	■
	Informar e orientar en aspectos psicol. que favorecen sit. de desprot. ou vulnerabilidade social			■					
	Avaliar e diagnosticar aspectos psicolóx. presentes en situacións de vulnerabilidade social.			■					
	Paliar, cun traballo psicoterap., consecuencias psicolóx. derivadas das ditas situacións sociais.			■					
Promoción social	Promoción da axuda mutua.	■	■						
	Estimular a participación a través de comisións de traballo e grupo.	■	■	■	■	■			
	Establecer canles de comunicación básicas para un traballo en rede.	■	■	■	■	■	■	■	■
	Estimular á veciñanza para participar activamente no seu desenvolvemento.	■	■						

TIPO DE FUNCION	CONCRECION DO DESEMPEÑO PROFESIONAL	TRAB SOC	EDUC FAM	PSICOLOX	ASESORIA XURÍDICA	A.D.L.	TÉCNICO XESTIÓN	UNIDADE ADMINIST.	TERAPEUTA OCUPAC
	Ser intermediario entre a poboación e a Administración Pública.								
	Prospección de recursos e iniciativas innovadoras para a xeración de emprego no ámbito local.								
	Orientación formativa e laboral. Acompañamento en itinerarios de inserción.								
Planific	Planificación e organización da acción social.								
Planific	Organización e xestión de programas propios.								
Coordinación e traballo en rede	Entre os profesionais do propio Dpto, a través de xuntanzas e estratexias de traballo en equipo.								
Coordinación e traballo en rede	Con profesionais doutros ámbitos, tecendo redes.								
Formación	En canto ao persoal do Depto.: asistencia a accións formativas								
Formación	En canto a alumnado e futuros profesionais: ensinanzas teóricas-prácticas e supervisión.								
Formación	En canto á transmisión da propia experiencia: ponencias e publicacións.								
De xestión técnica e administrativa do servizo	Asesoramento sobre contratación de servizos, convenios, propostas de redacción de ordenanzas e regulamentos, etc...								
De xestión técnica e administrativa do servizo	Elaboración do marco e fundamentación xurídica dos programas de intervención social								
De xestión técnica e administrativa do servizo	Programar, coordinar e executar tarefas admin. e burocráticas, de acordo á normativa de procedemento xurídico e admin., para asegurar a axeitada xestión administrativa dos expedientes e procedementos competencia dos Servizos Sociais.								
De xestión técnica e administrativa do servizo	Desenvolvemento de tarefas de xestión administrativa e económica.								
De xestión técnica e administrativa do servizo	Tramitar exped. e procesos admin. e burocráticos, formulación de dilixencias, actas, providencias, comprar. e oficios, formulación de requirimentos, citacións, notificacións e comunicacións.								
De xestión técnica e administrativa do servizo	Trámites administrativos								

Fonte: Sección de Servicios Sociais, ano 2025.

FORMACIÓN DO PERSOAL TÉCNICO DOS SERVIZOS SOCIAIS.

Si ben, este departamento de Servizos Sociais Comunitarios trasladou ao servizo de Persoal deste concello as accións formativas necesarias a levar a cabo, durante todo o ano 2025, non se implementou ningunha.

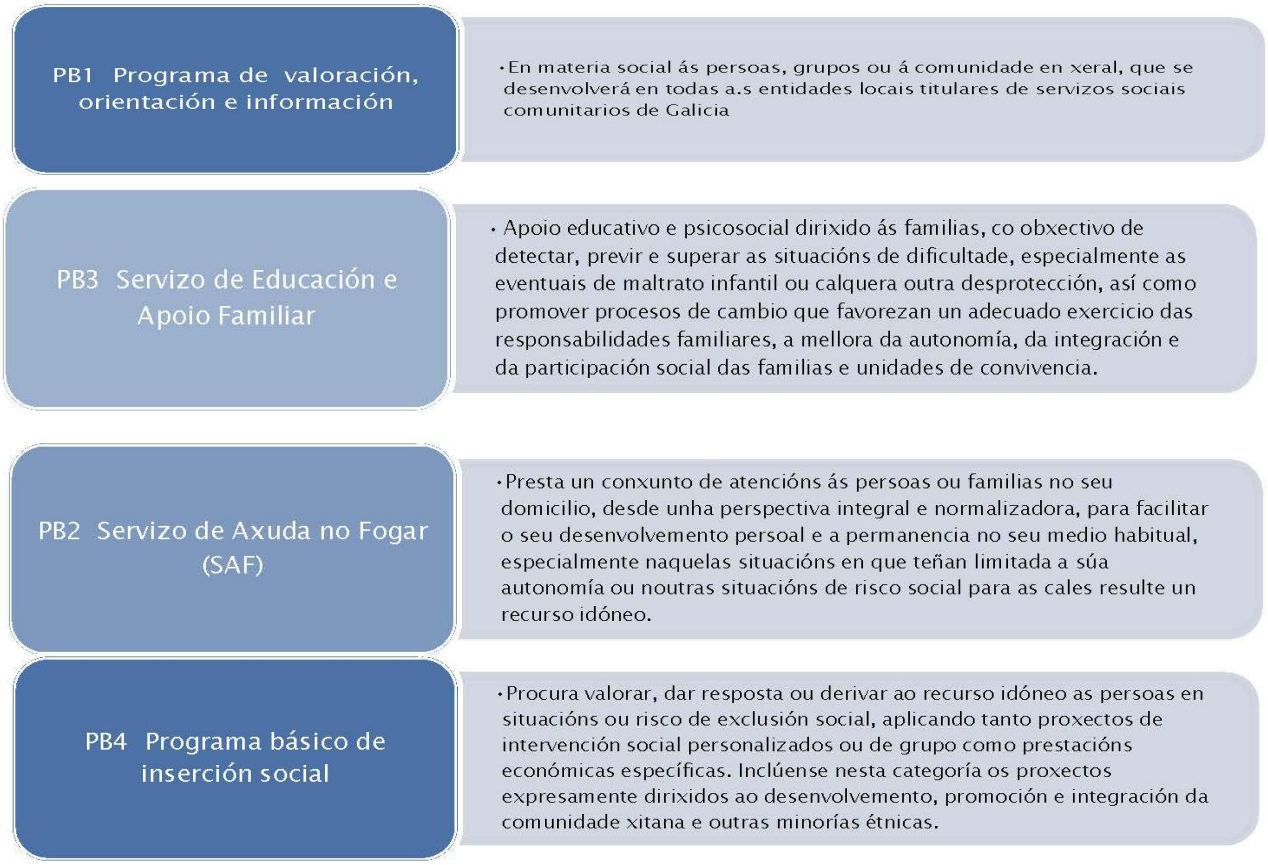
ASPECTOS INTRODUCTORIOS Á CONFIGURACIÓN DOS SERVIZOS SOCIAIS COMUNITARIOS BÁSICOS DE ACORDO AOS PROGRAMAS E PRESTACIÓNS BÁSICAS RECOLLIDAS NA LEXISLACIÓN VIXENTE.

Os servizos sociais comunitarios básicos están referidos a un territorio e poboación determinados e constitúen o primeiro nivel de intervención do sistema galego de servizos sociais (art. 9 da Lei 13/2008, do 3 de decembro de Servizos Sociais de Galicia. Garanten:

a. O dereito de acceso universal ao sistema galego de servizos sociais nos termos recoñecidos no artigo 5 da Lei 13/2008, de servizos sociais de Galicia.
b. A proximidade ás persoas usuarias e ás súas familias. O carácter integrador e coordinado de toda intervención social realizada con persoas ou grupos.
c. A intervención social nun contorno normalizado e a derivación ao servizo social especializado máis idóneo ou a outros sistemas de protección social.
d. A prevención comunitaria dos problemas sociais.
e. A promoción e organización da solidariedade social na comunidade en que actúan.

A continuación, represéntase graficamente o catálogo de prestacións que de xeito obrigatorio se deben contemplar dende os Servizos Sociais Comunitarios e que van ser o fío condutor dos seguintes apartados que configuran esta memoria:

Gráfico: **Programas/prestacións básicas dos servizos sociais comunitarios básicos**

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

O PROGRAMA DE INFORMACIÓN, ORIENTACIÓN E VALORACIÓN

Este programa garante o acceso universal e gratuíto ao sistema e, ademais, a prestación de servizos de carácter profesional en todo o territorio, conforme ao establecido no artigo 19 da Lei 13/2008 de Servizos Sociais de Galicia, no que se desenvolve o catálogo de servizos sociais e no artigo 24 da mesma Lei, que establece a asignación ás persoas usuarias dun profesional de referencia. O contido deste servizo, que ten o carácter de prestación esencial do sistema galego de servizos sociais, consiste en:

a. Proporcionar información, orientación, asesoramento e acompañamento ás persoas, ás familias e aos grupos sociais.
b. Realizar a valoración e o diagnóstico social das demandas da cidadanía.
c. A intervención básica de traballo social de casos e grupos, de acordo coas demandas, necesidades e recursos dispoñibles.
d. Derivar cara a intervención social, biopsicosocial ou socio-educativa idónea para cada caso, que favoreza a adquisición ou recuperación de funcións e habilidades persoais e sociais e procure a mellora da autonomía, da convivencia social e familiar e da inclusión social. Esta derivación poderá realizarse cara aos distintos programas de servizos sociais comunitarios, tanto básicos, como específicos, e, se é o caso, cara aos servizos sociais especializados.

No desenvolvemento deste programa, garántese ás persoas usuarias unha atención por profesionais coa cualificación adecuada e ofréceselles unha información e asesoramento persoal, puntual e preciso, con respecto á súa intimidade e capacidade de decisión.

CITA PREVIA

Conexión telefónica nos Servizos Sociais.

	DISPOSITIVO	ENDEREZO	ZONAS QUE ABRANGUE	PROFESIONAIS	TELÉFONO DIRECTO (horario, días laborais, de 8 a 15 horas)	E-MAIL
	PASS CABES	**Casa de Asociacións de Benestar Social (CABES).** Rúa Manuel María, nº 6.	• Polígono de Vite. • Salgueiriños • Tambre • A Pulleira • Meixonfrío • Os Vilares • Mallou	Dora Rútolo Brantúas, traballadora social. Sandra Ferreño García, educadora familiar	659 63 29 58 (ext. 8172) 628 94 30 97 (ext. 8170)	passcabes@santiagodecompostela.gal
	PROMOVE	**Casa de Asociacións de Benestar Social (CABES).** Rúa Manuel María, nº 6.	• Barciela • Busto • A Enfesta • San Xoán de Fecha • Santa Cristina de Fecha • Grixoa • Marantes • Nemenzo • San Caetano • A Peregrina • Verdía • Cesar • Sabugueira • Bando • Carballal • Arins • O Eixo • Marrozos	Beatriz Parente Alamacos, traballadora social	628 27 09 13 (ext. 8176)	promove@santiagodecompostela.gal

	DISPOSITIVO	ENDEREZO	ZONAS QUE ABRANGUE	PROFESIONAIS	TELÉFONO DIRECTO (horario, días laborais, de 8 a 15 horas)	E-MAIL
	PASS FONTIÑAS	**Centro Sociocultural das Fontiñas**, rúa Berlín, nº 13.	• Polígono de Fontiñas. • San Lázaro • Sar	Javier Dobarro Gontán, traballador social Margarita Vázquez Teo, educadora familiar	660 40 78 08 (ext 8189) 682 57 87 45 (ext. 8188)	passfontinas@santiagodecompostela.gal
	PASS CONXO	**Centro Sociocultural e Xuvenil do Ensanche.** Rúa Frei Rosendo Salvado, nº 14-16.	• Conxo. • Santa Marta. • Rocha • Choupana • Castiñeiriño • Pontepedriña	María de los Ángeles Pellit Ramil, traballadora social Isabel Taboada Mougan, educadora familiar	619 69 08 88 (ext. 8187) 638 24 46 00 (ext. 8164)	passconxo@santiagodecompostela.gal
	PASS ENSANCHE	**Centro Sociocultural e Xuvenil do Ensanche.** Rúa Frei Rosendo Salvado, nº 14-16.	• Ensanche	Mercedes Mariño Rey, traballadora social UTS 11 Bibiana Suárez Juncal, traballadora social UTS 12 Ana Vázquez Pais, educadora familiar	676 89 84 32 (ext. 8163) 680 81 38 43 (ext. 8180) 696 81 76 98 (ext. 8182)	passensanche@santiagodecompostela.gal
	PASS GALERAS	**Centro Municipal de Servizos Sociais.** Rúa Isaac Díaz Pardo, nº 2-4. Galeras	• Porta do Camiño • Monumental • Casas Novas • Castiñeiros • San Lourenzo • San Paio do Monte • Carmen de Abaixo • Figueiras • Roxos • Villestro • Vidán • Laraño	Pilar Couto Vázquez, traballadora social Carmen Caamaño Rey, traballadora social María del Carmen Ces Gens, educadora familiar	638 90 41 77 (ext. 8175) 638 24 46 00 (ext. 8164) 638 86 62 34 (ext. 8161)	passgalerasportacamino@santiagodecompostela.gal

	DISPOSITIVO	ENDEREZO	ZONAS QUE ABRANGUE	PROFESIONAIS	TELÉFONO DIRECTO (horario, días laborais, de 8 a 15 horas)	E-MAIL
	PROGRAMA DE APOIO A INCLUSIÓN DAS PERSOAS SEN FOGAR	**Centro Municipal de Servizos Sociais**. Rúa Isaac Díaz Pardo, nº 2-4. Galeras	• Todo o municipio	Beatriz Sixto Solar, traballadora social Eva Rama Liste, traballadora social	660 31 55 29 (ext. 8181) 608 63 41 28 (ext. 8177)	sentei-to@santiagodecompostela.gal

	DISPOSITIVO	ENDEREZO	ZONAS QUE ABRANGUE	PROFESIONAIS	TELÉFONO DIRECTO (horario, días laborais, de 8 a 15 horas)	E-MAIL
	UNIDADE DE XESTIÓN	**Centro Municipal de Servizos Sociais**. Rúa Isaac Díaz Pardo, nº 2-4. Galeras	• Todo o municipio	Javier Maroño Aboy, técnico de xestión de Servizos Sociais	608 90 21 45 (ext. 8179)	bolsasso-ciais@santiagodecompostela.gal

	DISPOSITIVO	ENDEREZO	ZONAS QUE ABRANGUE	PROFESIONAIS	TELÉFONO DIRECTO (horario, días laborais, de 8 a 15 horas)	E-MAIL
	SERVIZO DE AXUDA NO FOGAR E TELEASISTENCIA DOMICILIARIA	**Centro Municipal de Servizos Sociais**. Rúa Isaac Díaz Pardo, nº 2-4. Galeras	• Todo o municipio	Ana Caamaño Vilar, traballadora social Ana Ares Quintans, traballadora social	669 77 52 08 (ext. 8186) 683 53 43 67 (ext. 8162)	saf@santiagodecompostela.gal xantarnaca-sa@santiagodecompostela.gal

	DISPOSITIVO	ENDEREZO	ÁMBITO SOCIAL QUE ABRANGUE	PROFESIONAIS	TELÉFONO DIRECTO (horario, días laborais, de 8 a 15 horas)	E-MAIL
	PROGRAMA DE APOIO Á INCLUSIÓN DAS PERSOAS SEN FOGAR	**Centro Municipal de Servizos Sociais.** Rúa Isaac Díaz Pardo, nº 2-4. Galeras	Persoas en situación de senfogarismo en Santiago de Compostela	Beatriz Sixto Solar, traballadora social Eva María Rama Liste, traballadora social	660 31 55 29 (ext. 8181) 608 63 41 28 (ext. 8177)	sentei-to@santiagodecompostela.gal
	PROGRAMA DE INCLUSIÓN SOCIOLABORAL	**Casa de Asociacións de Benestar Social (CABES).** Rúa Manuel María, nº 6.	Persoas incorporadas nun itinerario de inclusión sociolaboral	Elena González Cid, psicóloga Mónica González Outón, Axente de desenvolvemento local	618 21 28 59 (ext. 8169) 639 77 54 91 (ext. 8167)	plandeinclusion@santiagodecompostela.gal
	PROGRAMA DE ATENCIÓN PSICOLÓXICA DE INCLUSIÓN DE SANTIAGO	**Casa de Asociacións de Benestar Social (CABES).** Rúa Manuel María, nº 6.	Persoas usuarias de Servizos Sociais Comunitarios Básicos	Elena González Cid, psicóloga	618 21 28 59 (ext. 8169)	plandeinclusion@santiagodecompostela.gal

	DISPOSITIVO	ENDEREZO	ZONAS QUE ABRANGUE	PROFESIONAIS	TELÉFONO DIRECTO (horario, días laborais, de 8 a 15 horas)	E-MAIL
	SERVIZO DE ASESORIA XURÍDICA	**Centro Municipal de Servizos Sociais.** Rúa Isaac Díaz Pardo, nº 2-4. Galeras	• Todo o municipio	María Jesús Taboada Pérez, licenciada en Dereito	690 23 78 10 (ext. 8195)	ssociais@santiagodecompostela.gal

Con respecto á información facilitada nas táboas anteriores, cómpre indicar:

- **Os teléfonos móbiles son de uso exclusivo de profesionais**. Pretenden en todo caso facilitar a coordinación interna e o traballo en rede entre persoal técnico. Só estarán activos durante horario laboral. **As persoas usuarias deben facer uso do número de teléfono xeral** do Departamento municipal de Servizos Sociais (☎ 981542465).
- Todas as persoas usuarias que desexen **solicitar cita** con calquera profesional dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos poden facelo do seguinte xeito:
  - ⇒ A través da web citapreviass.santiagodecompostela.gal
  - ⇒ Presencialmente, no Centro Municipal de Servizos Sociais, sito na rúa Isaac Díaz Pardo, nº 2-4 (zona Galeras), de luns a venres laborais, de 9 a 14 horas.
  - ⇒ Presencialmente, na Casa de Asociacións de Benestar Social, sita na rúa Manuel María, nº 6 (Salgueiriños), de luns a venres laborais, de 9 a 14 horas.
  - ⇒ A través do teléfono 981 542 465, de luns a venres laborais, de 9 a 14 horas.

Para a solicitude da cita é imprescindible a identificación da persoa para a que se precisa realizar a consulta ou trámite e que indique o seu lugar de residencia, para asignarlle os profesionais que correspondan. Lembrar que as citas poden ser solicitadas presencialmente ou teéfónicas.

- **Todas as comunicacións que se desexen facer por escrito ao Departamento Municipal de Servizos Sociais NUNCA se poderán facer a través dos correos electrónicos de cada dispositivo, senón que se debe empregar o xenérico do departamento: ssociais@santiagodecompostela.gal**
- Calquera **incidencia grave**, ao marxe de que se comunique ás profesionais que corresponda, pode ser posta en coñecemento das profesionais responsables deste dispositivo de atención social. Isto é:
  - α. Teresa Furelos Toral, xefa de Servizo de Servizos Sociais. Tfno.: ☎ 650 12 57 00. (ext. 8185) E mail: tfurelost@santiagodecompostela.gal
  - β. Eva Mª González Santiago, xefa de sección de Servizos Sociais Comunitarios Básicos. Tfno.: ☎ 604 02 37 12. (ext. 8184) E mail: egonzalezs@santiagodecompostela.gal
- Non esquezamos nunca que os Servizos Sociais Comunitarios Básicos do concello de Santiago de Compostela dispoñen dun **dispositivo de atención ás emerxencias e/ou urxencias sociais (SEMUS COMPOSTELA)**, que está operativo no horario de non funcionamento ordinario dos Servizos Sociais. Isto é:
  - α. De luns a venres, a partires das 15 horas.
  - β. Días festivos: as 24 horas do día.
  - χ. Fins de semana: as 24 horas do día.

Todo isto debe suscitar unha profunda reflexión; o Departamento municipal de Servizos Sociais configúrase como un dos dispositivos municipais de maior atención veciñanza de Compostela, polo que resulta importante dispor tanto de persoal que se encargue da primeira atención e acollida, como de persoal que centre a súa labor na atención telefónica e veciñal; só así se poderá falar dun departamento áxil na xestión e na necesaria intervención social.

Se utilizamos como instrumento de información a Axenda XIESS, que se está a utilizar nos Servizos Sociais Comunitarios Básicos, podemos constatar que se rexistraron ao longo do ano 2025, un total de 46.362 citas.

Fonte: Sección de Servicios Sociais, ano 2025.

Graficamente a evolución da poboación, sen repetición, atendida dende o Departamento municipal de Servizos Sociais dende o ano 2017 se sintetiza en:

Fonte: Sección de Servicios Sociais, ano 2025.

Dende o ano 2017 obsérvase unha tendencia de cambio progresivo no perfil da poboación usuaria dos Servizos Sociais Comunitarios de Compostela, tanto en termos cuantitativos como cualitativos. A demanda mantense estable ou crecente ao longo dos anos, con incrementos máis significativos en determinados períodos, especialmente a partir de 2020.

Este aumento non responde unicamente ao crecemento demográfico do municipio, senón tamén a unha maior complexidade das situacións sociais, ao cambio nas condicións de vida de determinados fogares e a unha maior visibilización das necesidades sociais. Os Servizos Sociais consolídanse así como un recurso de referencia non só para situacións de exclusión severa, senón tamén para persoas e familias en situacións de vulnerabilidade sobrevida.

A partir da pandemia da COVID-19 prodúcese un punto de inflexión claro, coa incorporación de novos perfís de persoas usuarias que anteriormente non tiñan contacto cos Servizos Sociais, especialmente fogares con emprego precario, persoas autónomas e unidades familiares cunha economía fráxil.

Os cambios no volume e no perfil da poboación atendida poden explicarse por unha combinación de factores estruturais, conxunturais e territoriais:

a) Factores socioeconómicos

- Incremento do custo da vida, especialmente da vivenda en réxime de alugueiro, cun impacto directo en Santiago de Compostela como cidade universitaria e turística.
- Precarización do mercado laboral, con contratos temporais, xornadas parciais e salarios insuficientes.
- Insuficiencia de ingresos en fogares con prestacións baixas ou inestables.

b) Impacto da crise sanitaria e económica

- A pandemia provocou perda de emprego, redución de ingresos e deterioro da saúde mental, xerando novas demandas de apoio social.
- A aparición de situacións de vulnerabilidade sobrevida en persoas que non se identificaban previamente como usuarias dos Servizos Sociais.

c) Envellecemento da poboación

- Aumento das persoas maiores que viven soas, con necesidades de apoio para a vida diaria, dependencia ou soidade non desexada.
- Maior demanda de información, orientación e recursos sociosanitarios.

d) Movementos migratorios

- Presenza de poboación migrante, tanto de chegada recente como asentada, con necesidades relacionadas coa regularización administrativa, o acceso a recursos básicos e a integración social.
- Maior complexidade nas intervencións derivada de barreiras idiomáticas, culturais e laborais.

e) Maior coñecemento e accesibilidade dos Servizos Sociais

- Incremento da derivación desde outros sistemas (sanidade, educación, entidades do terceiro sector).
- Percepción dos Servizos Sociais como un recurso próximo e accesible para a atención de dificultades diversas.

Os Servizos Sociais Comunitarios de Compostela atenden unha poboación diversa e heteroxénea, entre a que destacan os seguintes colectivos:

Persoas maiores

- Especialmente aquelas que viven soas ou presentan situacións de dependencia, deterioro funcional ou illamento social.
- Demandas relacionadas con axuda no fogar, dependencia, apoio familiar e acompañamento social.

Familias con menores ao seu cargo

- Fogares con dificultades económicas, problemas de conciliación, situacións de monoparentalidade ou conflitos familiares.
- Intervencións orientadas á protección da infancia, apoio educativo e fortalecemento das competencias parentais.

Persoas en idade laboral

- Persoas desempregadas de longa duración, traballadoras pobres ou con empregos precarios.
- Solicitudes de apoio económico, orientación social e acceso a prestacións e recursos.

Poboación migrante

- Persoas estranxeiras con dificultades de acceso ao emprego, á vivenda e aos dereitos sociais.
- Demandas de información, acompañamento social e apoio nos procesos de integración.

Persoas en situación de exclusión social ou risco de exclusión

- Persoas sen fogar ou con problemas graves de vivenda.
- Situacións de adiccións, problemas de saúde mental ou ausencia de redes de apoio.

Mulleres en situación de vulnerabilidade

- Mulleres vítimas de violencia de xénero, con cargas familiares ou en situación de dependencia económica.
- Intervencións desde unha perspectiva de xénero e de protección integral.

En conxunto, a análise da poboación atendida dende 2017 reflicte unha evolución cara a escenarios de maior complexidade social, nos que os Servizos Sociais Comunitarios de Santiago de Compostela desempeñan un papel clave como porta de entrada ao sistema de benestar. A diversidade dos colectivos atendidos e das problemáticas presentadas evidencia a necesidade de intervencións integrais, coordinadas e adaptadas á realidade social cambiante, reforzando o carácter preventivo, comunitario e próximo destes servizos.

A UNIDADE ADMINISTRATIVA

En páxinas precedentes, observábamos no organigrama dos Servizos Sociais Comunitarios do concello de Santiago, como se situaba na base que sostiña todo o servizo a Unidade Administrativa e os Puntos de Atención de Servizos Sociais. O obxecto específico dos Servizos Sociais é a atención ás veciñas e veciños de Santiago de Compostela, intervindo en situacións carenciais e de vulnerabilidade, paliando situacións de emerxencia social e promovendo maiores cotas de benestar. A información, precisa e concreta, é a mellor ferramenta para incidir na igualdade das persoas. De aí, que unha Unidade Administrativa e os Puntos de Atención de Servizos Sociais organizados e formados, sexan de capital importancia para garantir o adecuado funcionamento do Departamento. Centrémonos neste apartado en analizar a Unidade Administrativa.

Entón, por dispositivos, dentro da Unidade Administrativa obtense a seguinte información:

Recepción Centro municipal de Servizos Sociais (ASD + JPG + CLV)	843
Unidade Administrativa I (TCS)	3481
Unidade Administrativa II (MJPV)	7471
Unidade Administrativa III (JBF)	1380
Unidade Administrativa IV (RPG/MJCR)	238
Totais	13413

Fonte: Datos estatísticos XIESS, ano 2025.

A unidade administrativa é un elemento clave para unha correcta xestión dos Servizos Sociais Comunitarios, xa que garante coherencia, eficacia e equidade na atención á veciñanza. A súa importancia pode explicarse desde varios puntos de vista:

1. **Coordinación e coherencia na actuación**. A unidade administrativa permite unificar criterios, procedementos e protocolos de intervención. Isto evita actuacións fragmentadas, duplicidades ou contradicións entre profesionais e servizos, asegurando unha resposta máis coherente ás necesidades sociais da poboación.

2. **Mellora da eficiencia e optimización de recursos**. Unha estrutura administrativa unificada facilita unha mellor planificación, organización e distribución dos recursos humanos, económicos e materiais. Deste xeito, redúcese o gasto innecesario e maximízase o impacto das intervencións sociais.

3. **Garantía de igualdade e equidade**. A unidade administrativa contribúe a que todas as persoas usuarias teñan acceso aos Servizos Sociais Comunitarios en condicións de igualdade, independentemente do territorio ou do profesional que as atenda. Isto é fundamental para garantir dereitos sociais e evitar desigualdades na atención.

4. **Claridade organizativa e seguridade xurídica**. Unha administración unificada define con claridade as funcións, competencias e responsabilidades de cada nivel e profesional. Isto mellora a toma de decisións, reforza a seguridade xurídica e facilita o cumprimento da normativa vixente.

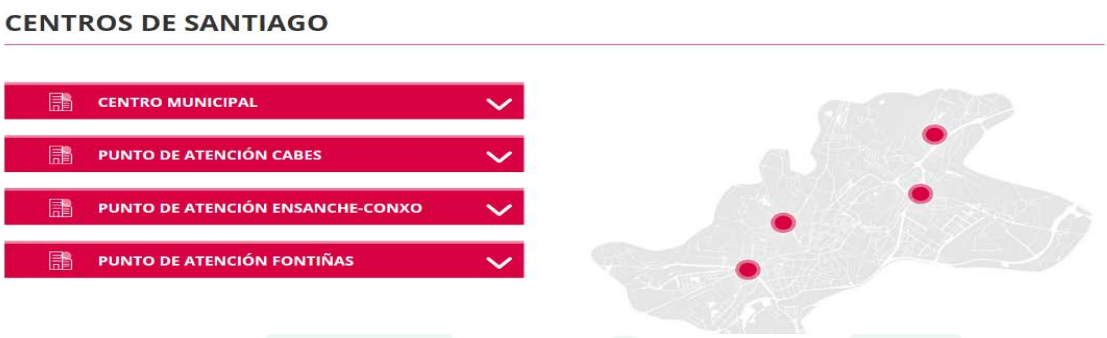
5. **Mellora da atención á veciñanza**. Desde a perspectiva das persoas usuarias, a unidade administrativa simplifica os trámites, mellora a accesibilidade ao sistema e favorece unha atención máis próxima, continuada e personalizada, incrementando a confianza nos Servizos Sociais.

6. **Avaliación e mellora continua**. Unha xestión administrativa unificada permite recoller datos homoxéneos, avaliar resultados e detectar necesidades emerxentes, favorecendo a innovación e a mellora continua das políticas sociais comunitarias.

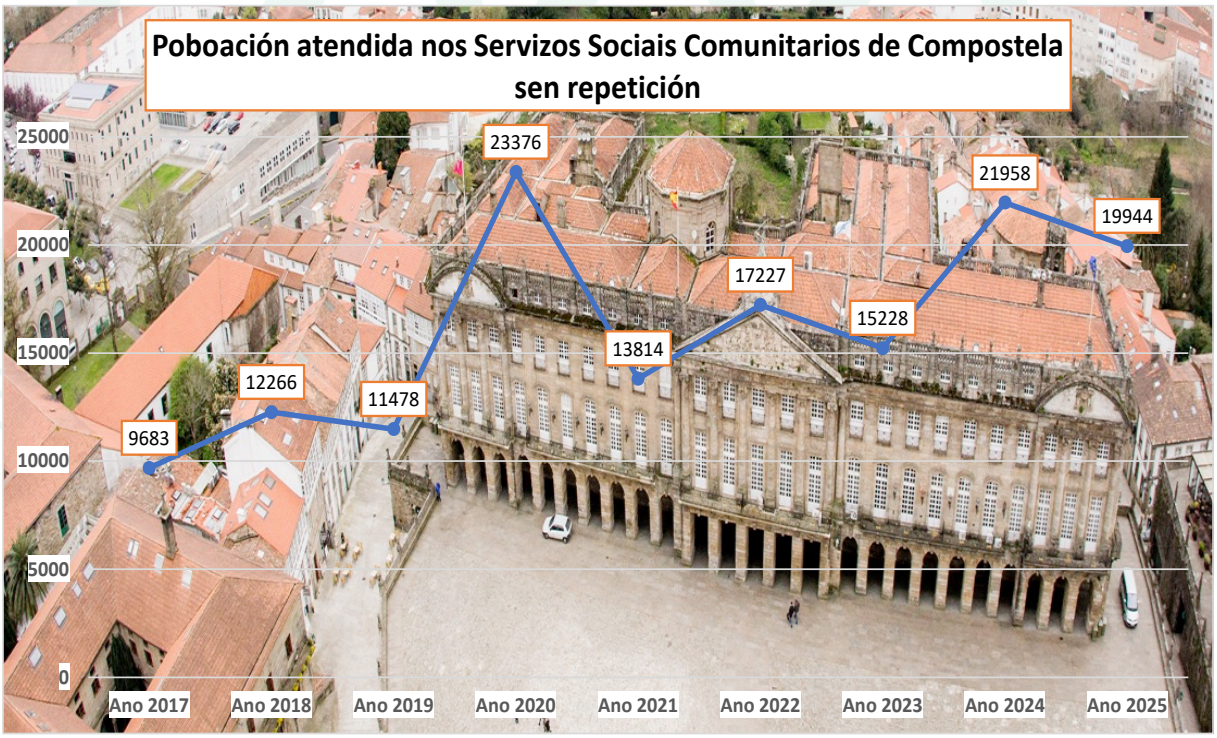
En conclusión, a unidade administrativa é fundamental para garantir uns Servizos Sociais Comunitarios eficaces, equitativos e centrados nas persoas, contribuíndo ao benestar social e ao fortalecemento da cohesión comunitaria.

OS PUNTOS DE ATENCIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS

Resulta impactante o número de persoas que se achegaron aos Servizos Sociais

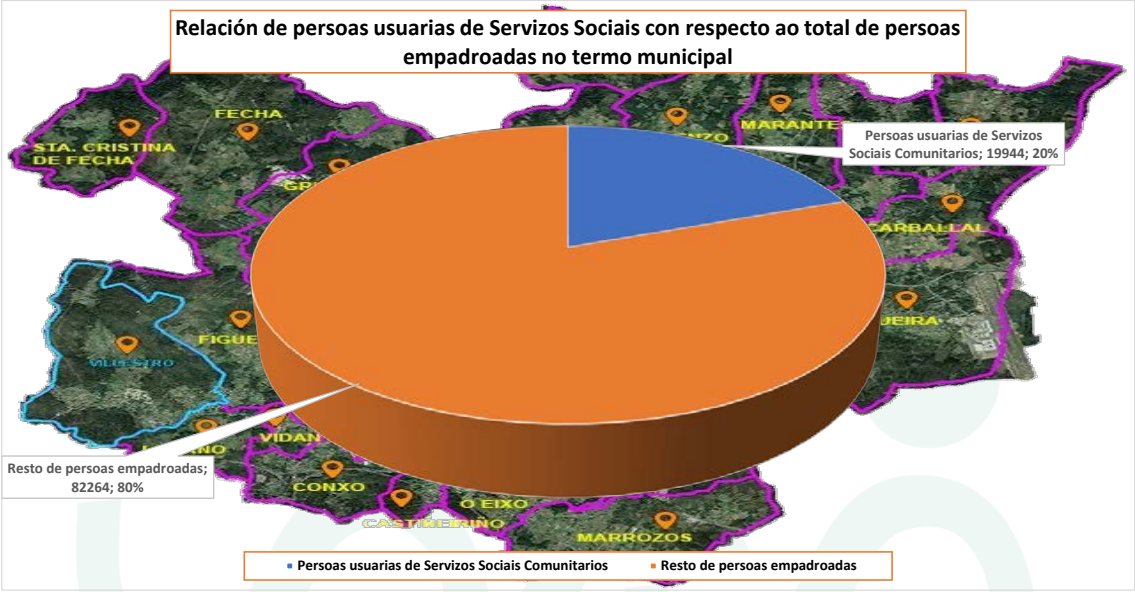

Comunitarios no ano 2020 e como esa tendencia elevada, se mantén no Departamento de Servizos Sociais tamén no ano 2025; así se pode constatar que un importante número de veciñas e veciños de Compostela precisaron da intervención dos profesionais deste servizo esencial. Vexamos:

Fonte: Datos XIESS, elaboración propia, 2025.

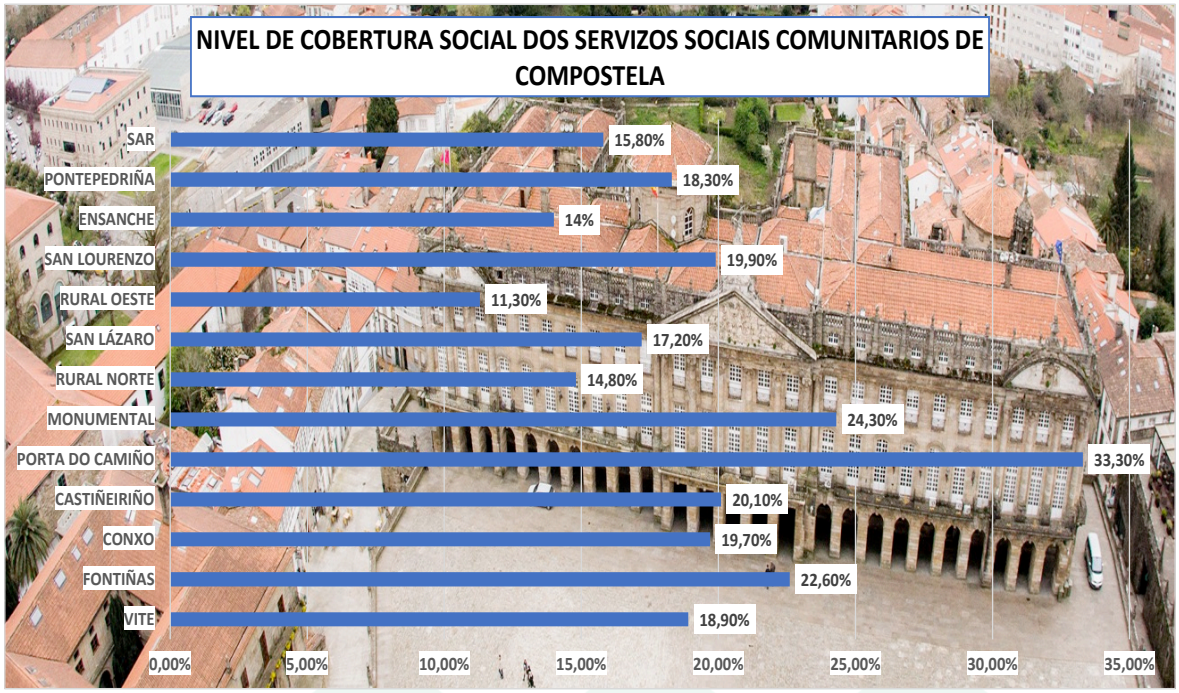
Vexamos agora graficamente, a relación das persoas empadroadas no termo municipal de Santiago de Compostela coas que se viron obrigadas a converterse en usuarias dos Servizos Sociais durante o ano 2025:

Fonte: Datos XIESS e datos Padrón municipal de Habitantes, elaboración propia, 2025.

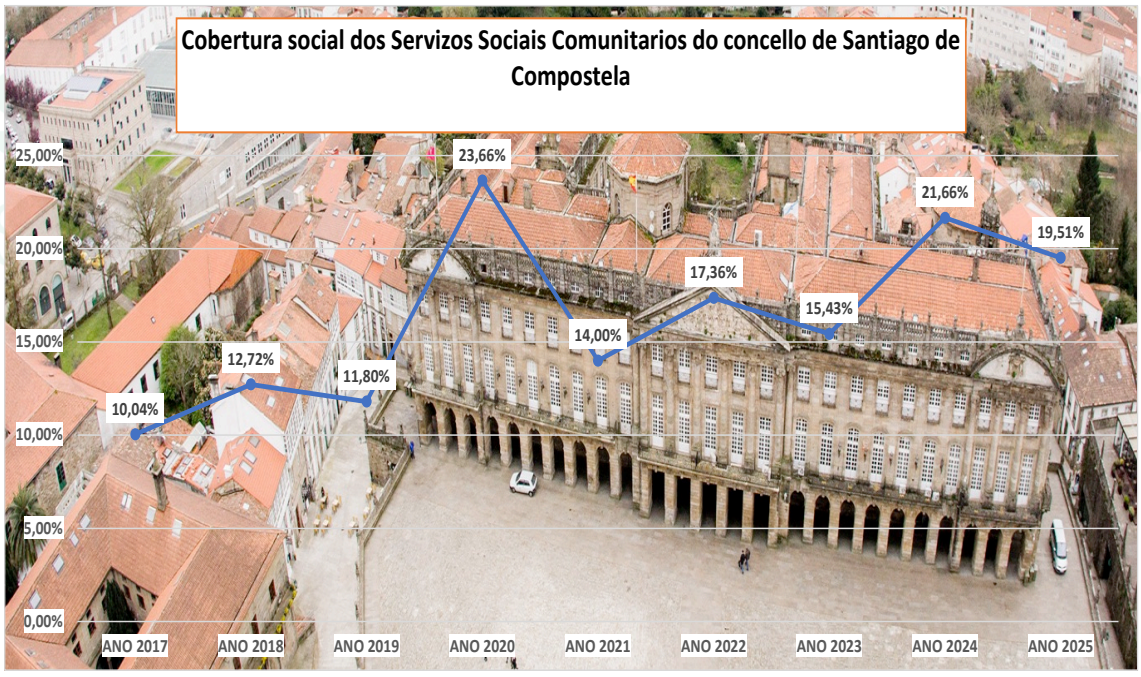
Existe unha lixeira baixada de cobertura social porcentual; isto é debido a que a poboación residente no municipio de Santiago de Compostela se incrementou notablemente este ano, superando a barreira dos 100.000 habitantes e, en cambio, o número de persoas usuarias dos Servizos Sociais minguaron lixeiramente. Con respecto á dotación de persoal no departamento de Servizos Sociais, feitos como as baixas laborais de diversos profesionais, os permisos inherentes á xubilación e os prazos para ter contratados a novos profesionais, afecta á capacidade de atención social.

Correlacionemos agora o número de persoas empadroadas en cada ámbito territorial do PASS, co número de persoas que acudiron aos Servizos Sociais ao longo do ano 2025:

Fonte: Datos derivados da cumprimentación do aplicativo XIESS, Departamento municipal Servizos Sociais, ano 2025.

En liñas xerais, debemos sinalar que ao longo do ano 2025, os Servizos Sociais Comunitarios chegaron ao 19,51 % da poboación de dereito de Santiago de Compostela. Vexamos a seguinte gráfica ilustrativa:

Fonte: Datos XIESS e datos Padrón municipal de Servizos Sociais, ano 2025.

Táboa: Xestións para trámites de recursos por dispositivo de referencia.

RECURSOS	PASS CABES	PASS FONTIÑAS	PASS CONXO	PASS ENSANCHE	PASS GALERAS	PROMOVE	SEN TEITO	SAF	PLIS	SECCION	TOTAIS
ACOLLEMENTO FAMILIAR DE MENORES NON REMUNERADO	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
ACOLLEMENTO FAMILIAR DE MENORES REMUNERADO	11	13	0	1	1	0	0	0	0	0	26
ACOLLEMENTO FAMILIAR PERSOAS CON DISCAPACIDADE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AIS	44	43	30	229	194	41	282	0	0	0	863
AUXS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BENESTAR EN BALNEARIOS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BONO ALUGUEIRO SOCIAL	19	19	13	20	15	4	0	0	0	0	90
BONO SOCIAL ELÉCTRICO	11	8	0	11	1	0	0	0	0	0	31
BONO SOCIAL TÉRMICO	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	10
CENTRO DE DÍA DE MENORES	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	5
CENTRO DE DIA PARA PERSOAS EN SITUACIÓN DE DEPENDENCIA	0	4	3	1	0	0	0	0	0	0	8
CERTIFICADO DE DISCAPACIDADE	10	33	5	37	32	96	31	4	0	0	248
DEDUCION CANON AUGA A FAMILIAS NUMEROSAS OU EN RISCO EXCLUSION	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
ENTIDADES SOCIAIS: ALBERGUE XOAN XXIII	5	0	4	7	0	1	43	0	0	0	60
ENTIDADES SOCIAIS: ASDEGAL	2	0	6	0	0	0	0	0	0	0	8
ENTIDADES SOCIAIS: CÁRITAS DIOCESANA	4	16	0	11	10	0	0	0	0	0	41
ENTIDADES SOCIAIS: CÁRITAS INTERPARROQUIAL	69	11	23	80	14	0	2	0	0	0	199
ENTIDADES SOCIAIS: CÁRITAS PARROQUIAL	40	56	0	5	0	0	0	0	0	0	101
ENTIDADES SOCIAIS: CENTRO VIEIRO	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0	11
ENTIDADES SOCIAIS: COCIÑA ECONÓMICA	0	1	0	14	1	0	39	0	0	3	58
ENTIDADES SOCIAIS: CRUZ VERMELLA	26	3	0	11	0	0	36	0	0	27	103
ENTIDADES SOCIAIS: IGAXÉS	31	0	3	4	1	0	4	0	0	1	44
ENTIDADES SOCIAIS: MÉDICOS DO MUNDO	10	2	0	0	0	0	3	0	0	1	16
ENTIDADES SOCIAIS: MOVEMENTO POLA PAZ	2	0	0	1	0	0	0	0	0	2	5

RECURSOS	PASS CABES	PASS FONTIÑAS	PASS CONXO	PASS ENSANCHE	PASS GALERAS	PROMOVE	SEN TEITO	SAF	PLIS	SECCION	TOTAIS
ENTIDADES SOCIAIS: PROVIVENDA	15	6	2	0	0	0	0	0	0	0	23
ENTIDADES SOCIAIS: SAN VICENTE DE PAÚL	6	8	62	12	17	2	0	0	0	6	113
ESCOLAS INFANTÍS	7	8	4	4	2	0	0	0	0	0	25
FISCALÍA	22	8	8	12	1	9	3	0	0	4	67
IMELGA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
INGRESO MINIMO VITAL	12	7	2	39	40	17	128	0	0	0	245
INTERNET, AXUDAS	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	3
LISMI-SUBSIDIO MOBILIDADE E TRANSPORTE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MENORES: CASO DESPROTECCIÓN SOCIAL	109	16	22	11	30	0	0	0	0	7	195
OUTROS (ESPECIFICAR EN OBSERVACIÓNS)	275	107	52	296	81	23	274	1	19	0	1128
PNC-I	1	4	7	25	4	3	27	2	0	0	73
PNC-I/COMPLEMENTO DE VIVENDA	3	2	5	0	2	0	0	0	0	0	12
PNC-X	6	10	6	28	3	32	11	3	0	0	99
PNC-X/COMPLEMENTO DE VIVENDA	1	0	0	6	4	2	0	0	0	0	13
PRESTACIÓN PARA MENORES DE MENOS DE 3 ANOS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PROGRAMA DE ATENCIÓN A FAMILIAS ABEIRO	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	5
RECURSO MUNICIPAL: BONOBUS CARENCIA DE RECURSOS	3	12	11	45	24	18	15	0	0	0	128
RECURSO MUNICIPAL: EXENCION CUOTA DE AUGA	56	73	33	96	57	6	0	0	0	0	321
RECURSO MUNICIPAL: PRESTACIÓN DE RESCATE SOCIAL	10	8	17	107	2	2	29	0	0	0	175
RECURSO MUNICIPAL: RENDA DE GARANTIA BÁSICA	5	11	14	132	69	0	139	0	0	0	370
RECURSO MUNICIPAL: SAF DEPENDENCIA	9	3	0	9	1	0	0	575	0	0	597
RECURSO MUNICIPAL: SAF LC	0	0	0	4	0	0	1	524	0	0	529
RECURSO MUNICIPAL: TELEASISTENCIA DOMICILIARIA (CONVENIO CRUZ VERMELLA)	0	0	0	1	0	0	0	19	0	0	20
RESIDENCIA PARA PERSOAS EN SITUACIÓN DE DEPENDENCIA	18	12	1	5	2	0	0	5	0	0	43

RECURSOS	PASS CABES	PASS FONTIÑAS	PASS CONXO	PASS ENSANCHE	PASS GALERAS	PROMOVE	SEN TEITO	SAF	PLIS	SECCION	TOTAIS
RESIDENCIA PARA PERSOAS MAIORES AUTÓNOMAS	0	3	0	3	0	0	0	0	0	0	6
RESPIRO FAMILIAR PARA COIDADORES DE PERSOAS EN SITUACIÓN DE DEPENDENCIA	0	7	0	5	0	0	1	0	0	0	13
RISGA	31	29	14	140	105	63	134	0	0	0	516
TARXETA ACREDITATIVA DE GRAO DE DISCAPACIDADE	3	4	0	0	1	1	0	1	0	0	10
TARXETA BENVIDA	11	3	0	6	0	0	0	0	0	0	20
TARXETA MOEDEIRO / PROGRAMA BASICO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TELEASISTENCIA DOMICILIARIA PERSOAS DEPENDENTES	0	4	0	4	0	0	0	4	0	0	12
TERMALISMO SOCIAL	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
TÍTULO DE FAMILIA NUMEROSA	1	5	0	1	0	0	0	0	0	0	7
TURISMO SOCIAL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VALORACIÓN DE DEPENDENCIA	59	61	51	165	170	174	34	109	0	0	823
XANTAR NA CASA	0	0	0	4	0	0	1	327	0	0	332
XULGADO	26	13	8	31	32	6	30	12	42	34	234
TOTAIS	974	640	414	1634	918	500	1278	1586	61	85	8090

Fonte: Datos estatísticos extraídos do rexistro de prestacións dos PASS, ano 2025.

Un dos recursos a destacar pola importancia que ten para a veciñanza (única fonte de ingresos) e pola repercusión que ten a nivel laboral (esixencia de seguimento exhaustivo dende os Servizos Sociais Comunitarios) é a Renda de Integración Social de Galicia (RISGA) e as Axudas de Inclusión Social (AIS). Os datos globais desta prestación ao longo do ano 2025 (analizados comparativamente dende o ano 2017) foron os seguintes:

ANUALIDADES	RISGA	AIS
ANO 2017	272	164
ANO 2018	331	169
ANO 2019	317	177
ANO 2020	408	204
ANO 2021	286	231
ANO 2022	247	327
ANO 2023	177	336
ANO 2024	162	355

ANUALIDADES	RISGA	AIS
ANO 2025	200	365

Fonte: Datos estatísticos extraídos do rexistro de prestacións dos PASS, ano 2025.

A *Risga* (Renda de Inclusión Social de Galicia) experimentou un repunte lixeiro no número de persoas beneficiarias despois de varios anos de descenso continuado. Este crecemento non implica unha volta masiva á prestación, senón máis ben unha estabilización da caída que se viña producindo desde a posta en marcha do Ingreso Mínimo Vital (IMV).

A principal razón do descenso anterior da Risga foi precisamente a creación do IMV por parte do Goberno central. Moitas persoas que antes percibían a prestación autonómica pasaron a cobrar o IMV, xa que ofrece contías máis elevadas e ten un grao de cobertura maior. Ademais, a normativa galega establece que ambas axudas son incompatibles e réxese polo principio de subsidiaridade.

Nos últimos tempos, porén, observouse que a caída se freou e incluso houbo un pequeno aumento de solicitudes da Risga. Isto explícase, en primeiro lugar, porque hai persoas que non cumpren os requisitos necesarios para acceder ao IMV, como determinados prazos de residencia legal, e que si poden optar á prestación galega.

Outro factor importante son as dificultades administrativas e a complexidade dos trámites do IMV, que fan que algunhas familias recorran de novo á Risga, considerándoa como “recurso-ponte”.

En síntese, a Risga volveu medrar lixeiramente neste municipio non porque substitúa ao IMV, senón porque cobre aqueles casos que quedan fóra da prestación estatal ou que teñen dificultades para acceder a ela. O que se produce é unha estabilización do sistema de axudas sociais, máis que un retorno ao modelo anterior. Vexamos a información do ano 2025 por dispositivo de referencia:

Táboa: **ANÁLISE DE RISGA QUE ESTIVERON ACTIVAS NALGÚN MOMENTO DO ANO 2025**

DISPOSITIVO DE REFERENCIA	Nº DE UNIDADES FAMILIARES PERCEPTORAS DE RISGA NALGÚN MOMENTO DO ANO	Nº DE PERSOAS QUE CUBRIRON NECESIDADES BÁSICAS CON RISGA
PASS CABES	22	47
PASS FONTIÑAS	22	46
PASS CONXO	19	27
PASS ENSANCHE	51	90
PASS GALERAS	25	39
PROMOVE	14	34
SEN TEITO	47	49
TOTAIS	200	332

Fonte: Datos estatísticos extraídos do rexistro de prestacións dos PASS, ano 2025.

E coas RISGAS xestionadas dende os Servizos Sociais Comunitarios Básicos do concello de Santiago de Compostela se obtiveron os seguintes recursos económicos para a veciñanza (recursos que se inverten nos diferentes servizos da cidade, formando parte activa da economía circular do municipio):

Táboa: ***Ingresos xerados coa percepción de RISGA en Santiago de Compostela.***

DISPOSITIVO DE REFERENCIA	INGRESOS XERADOS CON RISGA
PASS CABES	49.196,04 €
PASS FONTIÑAS	51.952,68 €
PASS CONXO	36.335,48 €
PASS ENSANCHE	140.207,80 €
PASS GALERAS	90.101,02 €
PROMOVE	38.880,00 €
SEN TEITO	163.736,99 €
TOTAIS	570.410,01 €

Fonte: Datos rexistro de expedientes PASS; decembro 2025.

Táboa: **AIS XESTIONADAS NO ANO 2025**

DISPOSITIVO DE REFERENCIA	Nº DE UNIDADES FAMILIARES PERCEPTORAS DE AIS NALGÚN MOMENTO DO ANO	Nº DE PERSOAS QUE CUBRIRON NECESIDADES BÁSICAS CON AIS
PASS CABES	23	45
PASS FONTIÑAS	43	95
PASS CONXO	27	65
PASS ENSANCHE	94	200
PASS GALERAS	71	187
PROMOVE	12	26
SEN TEITO	95	105
TOTAIS	365	723

Fonte: Datos rexistro de expedientes PASS; decembro 2025.

E coas AIS xestionadas dende os Servizos Sociais Comunitarios Básicos do concello de Santiago de Compostela se obtiveron os seguintes recursos económicos para a veciñanza (recursos que se inverten nos diferentes servizos da cidade, formando parte activa da economía circular do municipio):

DISPOSITIVO DE REFERENCIA	INGRESOS XERADOS CON AIS
PASS CABES	10.151,00 €
PASS FONTIÑAS	43.185,17 €
PASS CONXO	28.635,01 €
PASS ENSANCHE	38.131,00 €
PASS GALERAS	29.840,13 €
PROMOVE	7.524,00 €
SEN TEITO	51.969,89 €
TOTAIS	209.436,20 €

Fonte: Datos rexistro de expedientes PASS; decembro 2025.

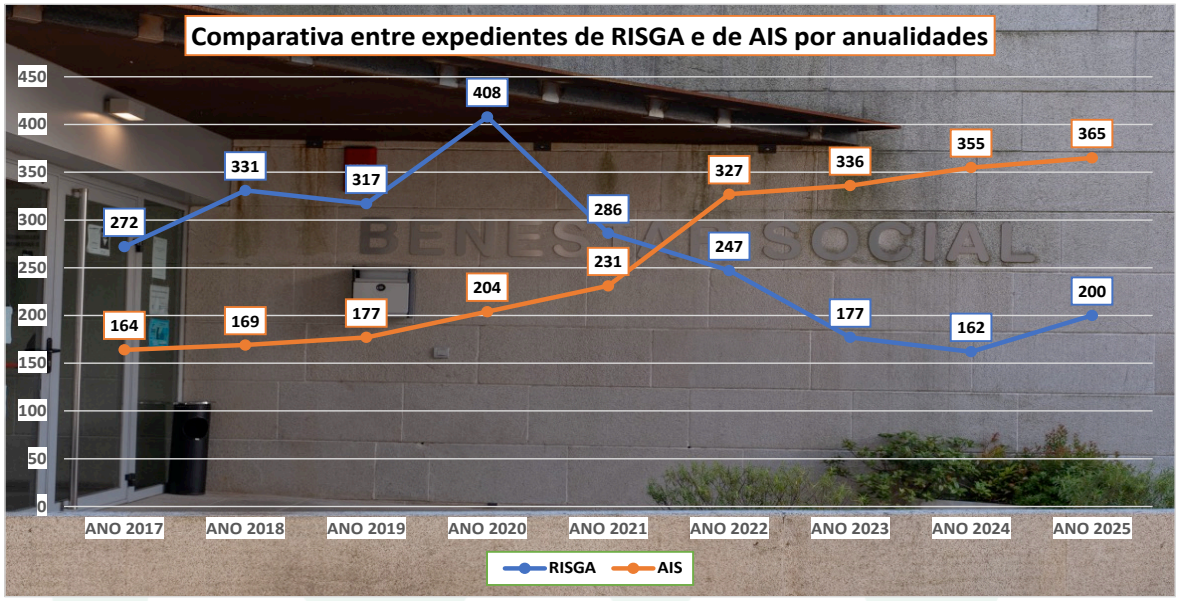
Nos últimos anos produciuse un gran incremento das Axudas de Inclusión Social (AIS) en Santiago de Compostela, tanto no número de solicitudes como no de persoas beneficiarias. Este aumento está directamente relacionado co empeoramento das condicións socioeconómicas de determinados colectivos e

coa necesidade de dar resposta a situacións de vulnerabilidade que non sempre quedan cubertas polas prestacións periódicas existentes.

Un dos principais motivos deste incremento é o aumento do custo da vida, especialmente no relativo á vivenda (alugueres) e aos subministros básicos. Moitas familias con ingresos baixos ou inestables atopan dificultades para facer fronte a gastos puntuais pero imprescindibles, como o pago do alugueiro, a luz, a auga ou a compra de bens básicos, polo que recorren ás AIS como medida de apoio puntual. Outra causa importante é a insuficiencia ou inaccesibilidade doutras axudas, como o Ingreso Mínimo Vital ou a Risga. Hai persoas que non cumpren os requisitos destas prestacións, que se atopan en procesos de espera longos ou que reciben contías insuficientes, polo que as AIS funcionan como un recurso complementario fundamental para evitar situacións de exclusión social máis graves (nestes suposto se atopan moitas persoas migrantes, que pola irregularidade documental que presentan, non poden optar a outra prestación estatal ou autonómica). No que respecta ás persoas beneficiarias, as AIS chegan principalmente a familias con menores ao seu cargo, persoas desempregadas de longa duración, fogares monoparentais, persoas maiores con pensións baixas e persoas migrantes en situación administrativa vulnerable. Tamén se detecta un aumento de traballadores con emprego precario que, malia ter ingresos, non poden cubrir todas as necesidades básicas.

En conclusión, o incremento das Axudas de Inclusión Social reflicte unha maior presión social e económica sobre os fogares máis fráxiles. Estas axudas convertéronse nun instrumento clave para dar resposta inmediata a situacións de necesidade puntual, actuando como unha rede de protección esencial fronte ao risco de exclusión social. A evolución do trámite de RISGA e de AIS pódese reflectir na seguinte gráfica:

Fonte: Datos rexistro de expedientes PASS; decembro 2025.

A RISGA (Renda de Inclusión Social de Galicia) e as Axudas de Inclusión Social (AIS) son instrumentos fundamentais do sistema galego de servizos sociais para garantir a cobertura das necesidades básicas das persoas en situación de vulnerabilidade. Ambas prestacións teñen como obxectivo principal evitar que a falta de recursos económicos derive en situacións de exclusión social grave.

A RISGA cumpre un papel esencial ao proporcionar ingresos periódicos ás persoas e familias que carecen de medios suficientes para subsistir. Grazas a esta prestación, moitos fogares poden facer fronte a gastos básicos como a alimentación, a vivenda ou os subministros, asegurando unhas condicións mínimas de vida digna. Pola súa banda, as AIS actúan como axudas puntuais e urxentes, destinadas a cubrir necesidades concretas e inmediatas, como o pago dun recibo atrasado, a compra de alimentos ou a adquisición de bens de primeira necesidade.

Estas axudas apoian principalmente a persoas e familias en situación de risco ou exclusión social, como persoas desempregadas de longa duración, fogares con menores ao seu cargo, familias monoparentais, persoas maiores con pensións insuficientes, persoas con diversidade funcional e persoas migrantes en situación vulnerable. Ademais, cada vez máis chegan tamén a persoas con emprego precario que, a pesar de traballar, non contan con ingresos suficientes para cubrir as necesidades básicas.

A importancia da RISGA e das AIS vai máis alá da cobertura económica inmediata. Ambas prestacións están vinculadas a itinerarios de inclusión social, nos que se traballa de forma individualizada coas persoas beneficiarias para mellorar a súa autonomía, o acceso ao emprego, a formación e a integración social. Deste xeito, non só alivian situacións de necesidade, senón que contribúen a romper dinámicas de exclusión a medio e longo prazo.

En definitiva, a RISGA e as AIS son ferramentas clave para a inclusión social, xa que garanten unha rede mínima de protección, reducen as desigualdades e favorecen a participación plena das persoas na sociedade. Sen estas axudas, moitas persoas quedarían desprotexidas fronte á pobreza e á exclusión, polo que o seu papel resulta imprescindible nun sistema de benestar social xusto e cohesionado.

Pero a intervención social vai mais alá da mera xestión de recursos económicos. Preocupante foi ao longo do ano 2025 o número de persoas maiores coas que houbo que intervir por atoparse nunha situación de desamparo social. Os datos facilitados dende os diferentes dispositivos foron:

Táboa: **Persoas maiores en situación de emerxencia social na cidade que requiriron atención inmediata por parte dos Servizos Sociais**.

DISPOSITIVO DE REFERENCIA	Nº DE CASOS DETECTADOS	% V
PASS CABES	12	13,64%
PASS FONTIÑAS	11	12,50%
PASS CONXO	4	4,55%
PASS ENSANCHE	17	19,32%
PASS GALERAS	18	20,45%
PROMOVE	2	2,27%
SEN TEITO	11	12,50%
SAF	13	14,77%
TOTAIS	88	100,00%

Fonte: Rexistro dispositivos de atención social dos Servizos Sociais Comunitarios, ano 2025.

Trátanse de casos nos que as persoas presentaban deterioro cognitivo, problemática de saúde mental sen tratamento adecuado, rede de apoio familiar feble ou inexistente, soidade, illamento social e, incluso, síndrome de Dióxenes e/ou de Noé; un número que cuantativamente pode semellar non importante, pero que dende o ámbito da política social e do Traballo Social, cómpre ter presente, polo risco para a integridade física das persoas, para a súa comunidade e para o benestar social en xeral.

Síndrome de Diógenes

A síndrome de Dióxenes é un trastorno de comportamento caracterizado pola acumulación excesiva e persistente de obxectos, mesmo aqueles que non teñen valor práctico ou económico. As persoas que o padecen teñen dificultades para desfacerse de cousas, sentindo ansiedade ou malestar cando alguén tenta retirarlles os seus obxectos. Este comportamento vai máis aló dunha simple tendencia a gardar cousas: interfire na vida diaria, no espazo vital e nas relacións sociais. Entre as características principais do síndrome de Dióxenes atópanse:

- Acumulación de numerosos obxectos sen control.
- Dificultade extrema para desfacerse de obxectos, incluso cando son inútiles ou perigosos.

- Ansiedade, estrés ou malestar ante a idea de tirar algo.
- Impacto negativo na hixiene, seguridade e funcionalidade da vivenda.
- Posible illamento social e dificultades nas relacións familiares ou veciñais.

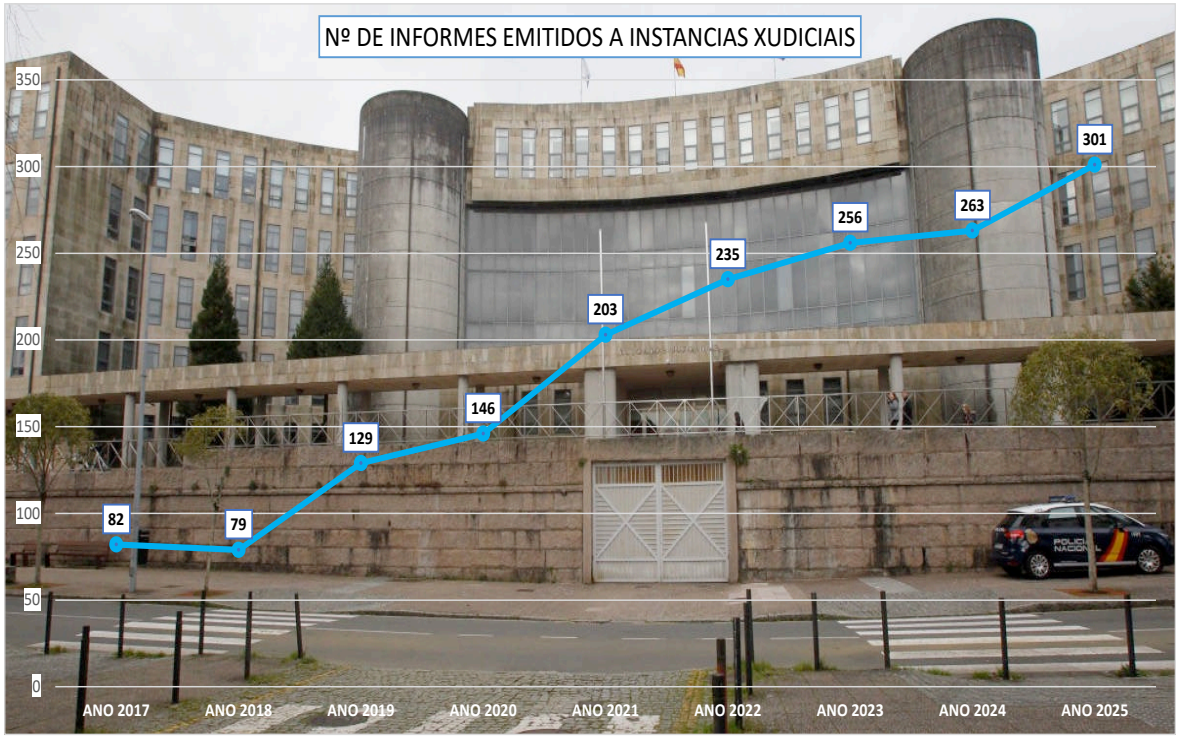

É importante que os servizos sociais aborden este síndrome porque afecta directamente á calidade de vida da persoa e ao seu entorno. Os profesionais poden detectar situacións de risco, ofrecer apoio emocional, acompañamento e orientación sobre intervencións psicolóxicas e sociais. Tamén teñen un papel esencial na coordinación con equipos de saúde mental, servizos de limpeza ou asistencia domiciliaria, asegurando que a persoa reciba axuda integral sen estigmatización. A síndrome de Dióxenes non só é un problema individual, senón tamén social e familiar. A súa intervención desde os servizos sociais é clave para previr riscos, mellorar o benestar e manter a seguridade e dignidade das persoas afectadas.

Pola casuística, indicar que desas 88 persoas, 13 estaban afectados pola problemática compatible coa afectación polo síndrome de Dióxenes e/ou Noé (o que equivale a dicir o 14,77 % das persoas maiores en situación de risco social). Os restantes supostos fan referencia a problemas de saúde mental non tratados adecuadamente e/ou problemas de saúde física, que dificultan o desenvolvemento da vida diaria e que fan referencia a persoas sen rede de apoio familiar ou téndoa, que esta non sexa adecuada.

Isto tamén forma parte da realidade social...
Servizos Sociais traballando dende o silencio, pola dignidade das persoas e a protección das súas vidas

Cómpre analizar tamén, pola súa importancia e transcendencia para a intervención social con casos en situación de extrema emerxencia social, os datos referentes á elaboración de informes técnicos dirixidos a instancias xudiciais (Fiscalía, xulgados, etc.):

Fonte: Datos rexistro de expedientes PASS; decembro 2025

Nos últimos anos observouse un incremento significativo do número de informes emitidos a instancias xudiciais polos Servizos Sociais Comunitarios do Concello de Santiago de Compostela. Este aumento responde a unha maior demanda por parte das instancias xudiciais de información social rigorosa que permita fundamentar decisións xudiciais con impacto directo na vida das persoas, especialmente daquelas en situación de vulnerabilidade social.

Un dos principais motivos deste incremento é a maior complexidade das situacións sociais que chegan ás instancias xudiciais, nas que non abonda cunha valoración xurídica estrita, senón que resulta imprescindible coñecer o contexto familiar, social, económico e relacional das persoas afectadas. A cronificación da pobreza, o avellentamento da poboación, o aumento dos problemas de saúde mental, a precariedade laboral e as dificultades de acceso ou de mantemento na vivenda están a xerar máis procedementos xudiciais nos que a intervención dos servizos sociais resulta clave.

Tamén inflúe unha maior sensibilización do ámbito xudicial cara á dimensión social das situacións carenciais ou de conflito, o que leva a solicitar con máis frecuencia informes sociais para garantir resolucións máis axustadas á realidade das persoas implicadas. Neste sentido, os Servizos Sociais Comunitarios convértense nun axente técnico esencial para achegar unha visión integral e profesional das situacións, baseada na intervención directa e no coñecemento continuado dos casos.

A coordinación entre as instancias xudiciais e os servizos sociais comunitarios é fundamental porque permite artellar respostas máis eficaces, proporcionadas e garantistas. Grazas a esta colaboración conséguese protexer os dereitos das persoas máis vulnerables, evitar decisións descontextualizadas e favorecer medidas que non só teñan un carácter legal, senón tamén social e preventivo. Ademais, esta coordinación facilita a continuidade da intervención social unha vez adoptadas as resolucións xudiciais.

Os motivos máis habituais polos que se emiten informes sociais a requirimento xudicial están relacionados, en primeiro lugar, cos internamentos non voluntarios en centros sanitarios, especialmente en casos de trastornos mentais graves nos que se avalía a situación social, a rede de apoio e as condicións de vida da persoa afectada. Así mesmo, son frecuentes os informes para internamentos non voluntarios en centros asistenciais, principalmente de persoas maiores ou con diversidade funcional, cando existen situacións de desprotección, deterioro cognitivo ou ausencia de coidados axeitados.

Outro ámbito de grande relevancia é a solicitude de medidas de apoio para persoas con discapacidade ou con dificultades para exercer a súa capacidade xurídica, tras a reforma lexislativa que prioriza os apoios fronte á incapacitación. Nestes casos, os informes sociais resultan esenciais para identificar necesidades reais, recursos dispoñibles e persoas de referencia.

Tamén se incrementaron os informes vinculados a conflitos familiares, especialmente en procesos de gardas e custodias, nos que se avalía a situación sociofamiliar, as dinámicas de coidado, as condicións habitacionais e o benestar dos menores. Do mesmo xeito, destacan os informes relacionados con procedementos de desafiuzamento, nos que os servizos sociais valoran a situación de vulnerabilidade das persoas afectadas e propoñen medidas de protección ou alternativas habitacionais.

En conclusión, o aumento dos informes emitidos a instancias xudiciais nos Servizos Sociais Comunitarios de Santiago de Compostela reflicte unha realidade social cada vez máis complexa e a necesidade dunha resposta coordinada entre o sistema xudicial e o sistema de servizos sociais. Estes informes constitúen unha ferramenta clave para garantir decisións xudiciais máis xustas, humanas e adaptadas á realidade social, reforzando o papel dos servizos sociais como piares fundamentais da protección e inclusión social. En canto á actividade profesional xeral dos PASS desenvolta ao longo do ano 2025, exceptuando a xestión de recursos (xa desglosada anteriormente), obtemos os seguintes datos:

Táboa: **Actuacións profesionais do ano 2025.**

Asunto	Nº	% V
ACOMPAÑAMENTO	106	0,22%
ACTIVIDADES ENTIDADES EXTERNAS	26	0,05%
ACTIVIDADES SERVIZOS SOCIAIS	38	0,08%
APOIO PSICOLOXICO	884	1,84%
ASISTENCIA A COMISIÓNS	13	0,03%
ATENCION TELEFONICA	8068	16,82%
ATENCION TELEMATICA	4835	10,08%
ATENCIÓN PSICOLÓXICA PROGRAMA PAPIS	332	0,69%
CITA WEB	377	0,79%
CUESTIONARIOS	13	0,03%
DECLARACIÓN TESTIFICAL	5	0,01%
ENTREVISTAS FAMILIARES	1991	4,15%
ENTREVISTAS INDIVIDUAIS	13527	28,21%
ESTUDIOS E TRABALLOS TECNICOS	376	0,78%
FACTURACION	112	0,23%
INFORME RESPOSTA A QUEIXAS E RECLAMACIONS	32	0,07%
INFORME TÉCNICO	3109	6,48%
INFORMES PROPOSTAS ÁREA	118	0,25%
MEMORIAS TECNICAS	93	0,19%
ORDENANZA DE GARANTIA BASICA - XESTION XERAL DO PROGRAMA	174	0,36%
OUTRAS XESTIONS	5373	11,20%
PLAN CONCERTADO XESTION	63	0,13%
PLENO - MOCIONS E PROPOSTAS	2	0,00%
PRESENTACIONS E PONENCIAS	58	0,12%
ROLDAS DE PRENSA	13	0,03%
SEGUIMENTO PROFESIONAL	960	2,00%
VISITA A DOMICILIO	2727	5,69%

Asunto	Nº	% V
VISITA INSTITUCIONAL	66	0,14%
XESTION EXENCIONS E BONOBUS	12	0,03%
XESTION PROGRAMA BOLSAS MUNICIPAIS	164	0,34%
XESTION PROGRAMA SEN TEITO	55	0,11%
XESTION SAF	1111	2,32%
XESTION XANTAR NA CASA	212	0,44%
XESTIÓN DE PRESTACIÓNS ECONÓMICAS- ÁREA IGUALDADE	106	0,22%
XESTIÓN PROGRAMA AXUDAS TAXI	53	0,11%
XESTIÓN PROGRAMAS - PROXECTOS - ACTIVIDADES DEPARTAMENTO IGUALDADE	3	0,01%
XESTIÓN PROGRAMAS - PROXECTOS - ACTIVIDADES DEPARTAMENTO SERVIZO SOCIAIS	17	0,04%
XESTIÓN RECURSOS SOCIAIS. DEPARTAMENTO IGUALDADE	66	0,14%
XESTIÓN RECURSOS SOCIAIS. DEPARTAMENTO SERVIZOS SOCIAIS	489	1,02%
XUNTANZA ALCALDÍA	11	0,02%
XUNTANZA AREA DE ACCION SOCIAL	139	0,29%
XUNTANZA AXUDAS TAXI	4	0,01%
XUNTANZA CO DEPARTAMENTO DE INFORMATICA	11	0,02%
XUNTANZA COA CONCELLEIRA DE POLITICAS SOCIAIS	129	0,27%
XUNTANZA DEPARTAMENTO PERSOAL	3	0,01%
XUNTANZA DEPARTAMENTO PREVENCIÓN RISCOS	3	0,01%
XUNTANZA IGUALDADE	2	0,00%
XUNTANZA INTERNA ENTRE PROFESIONAIS SERVIZOS SOCIAIS	373	0,78%
XUNTANZA INTERVENCIÓN	14	0,03%
XUNTANZA ISE	94	0,20%
XUNTANZA NO CONCELLO	5	0,01%
XUNTANZA ORDENANZA GARANTIA BASICA	56	0,12%
XUNTANZA PASS CABES	50	0,10%
XUNTANZA PASS CONXO	11	0,02%
XUNTANZA PASS ENSANCHE	20	0,04%
XUNTANZA PASS FONTINAS	18	0,04%
XUNTANZA PASS GALERAS PORTA CAMINO	77	0,16%
XUNTANZA PROMOVE	5	0,01%
XUNTANZA PLAN CONCERTADO	5	0,01%
XUNTANZA PROGRAMA BOLSAS MUNICIPAIS	21	0,04%
XUNTANZA PROGRAMA INCLUSION SOCIAL	12	0,03%
XUNTANZA PROGRAMA SEN TEITO	163	0,34%
XUNTANZA PROGRAMA VIVENDA	3	0,01%
XUNTANZA SAF	305	0,64%
XUNTANZA SERV SOCIAIS CON ENTIDADES EXTERNAS	484	1,01%
XUNTANZA TÉCNICA XULGADO	7	0,01%

Asunto	Nº	% V
XUNTANZA UMAD	14	0,03%
XUNTANZA UNIDADE ADMINISTRATIVA	79	0,16%
XUNTANZA UNIDADE XESTION	11	0,02%
XUNTANZA XANTAR NA CASA	6	0,01%
XUNTANZAS CON CORPOS E FORZAS DE SEGURIDADE	42	0,09%
Total	47956	100,00%

Toda esta información que se ofrece na táboa precedente se pode analizar, de xeito cualitativo, do seguinte xeito:

📌 1. Estrutura e funcións dos Servizos Sociais Comunitarios en Santiago de Compostela.

Os Servizos Sociais Comunitarios en Compostela constitúen o primeiro nivel de intervención dentro do sistema de servizos sociais municipais, actuando como o punto de acceso universal e de proximidade para a veciñanza con necesidades sociais diversas. Dende este dispositivo de atención social realizouse, ao longo do ano 2025, o seguinte:

- Información, orientación e valoración social;
- Diagnóstico e análise de situacións de risco/exclusión;
- Derivación a programas ou recursos específicos;
- Atención a colectivos vulnerables (persoas maiores, persoas con discapacidade ou en situación de dependencia, familias con menores, persoas en exclusión, etc.).

O equipo técnico está formado por profesionais multidisciplinares (traballo social, educación familiar, psicoloxía, etc.) que planifican, executan e avalían intervencións con persoas e colectivos.

📌 2. Actuacións profesionais ao longo de 2025

📍 2.1 Atención e cobertura á veciñanza.

No ano 2025, os Servizos Sociais de Santiago atenderon a case 10.000 persoas, alcanzando o 10% da poboación do municipio. Esta cifra reflicte a intensificación dos programas e servizos prestados, como axudas directas, bolsas escolares e o reforzo do Servizo de Axuda no Fogar ou a posta en marcha de novos recursos tales como o servizo de Xantar na Casa ou as bolsas para sufragar gastos derivados da atención de necesidades específicas.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

📍 2.2 Dinamización comunitaria e proxectos estratéxicos

No ano 2025 tamén se reforzaron iniciativas orientadas a colectivos específicos:

- Actualización do estudo sobre persoas maiores e loita contra a soidade non desexada, implicando entrevistas con profesionais e grupos focais para un diagnóstico preciso da situación.
- Aprobación do plan de abordaxe do senfogarismo en Santiago de Compostela.
- Pasos preliminares para a posta en marcha do centro de transición para as persoas sen fogar.
- Pasos preliminares para a futura casa das persoas maiores.

Estas actuacións combinan a intervención individual con accións comunitarias, reforzando a planificación baseada en evidencias.

📌 3. Importancia das entrevistas na intervención social

As entrevistas profesionais (formais ou informais):

✔ Permiten identificar demandas sociais explícitas así como necesidades non recoñecidas pola propia persoa usuaria.
✔ Constitúen unha das ferramentas centrais do proceso de diagnóstico social e valoración técnica.
✔ Facilitan a recollida de información cualitativa imprescindible para elaborar plans de intervención axeitados e personalizados.
✔ Permiten establecer unha relación de confianza, clave para traballar con persoas en situación de vulnerabilidade social.

Segundo o protocolo de intervención dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos, as entrevistas son parte integrante tanto da planificación como da acción sociocomunitaria, xunto con outras técnicas como visitas domiciliarias e dinámicas grupais. Unha entrevista ben conducida non só recolle datos, senón que tamén é un espazo de escoita activa, respecto pola autonomía da persoa e para validar as súas experiencias como punto de partida para a intervención.

📌 4. Importancia das visitas domiciliarias

As visitas ao domicilio son unha ferramenta de intervención profesional que:

📌 Permiten observar o contexto real de vida da persoa ou familia, máis aló do que se expresa verbalmente na oficina ou nunha entrevista formal.

📌 Facilitan a comprensión integral da situación, incluíndo condicións de vivenda, rede de apoio, aspectos de saúde e dinámicas familiares.

📌 Son un medio para avaliar factores ambientais e sociais que non sempre se poden captar en consultas externas.

📌 A través da visita, o profesional pode establecer unha relación de proximidade e empatía, reducindo barreiras e evitando posibles malentendidos.

Na práctica profesional de traballo social, a visita domiciliaria considérase un instrumento esencial de diagnóstico, seguimento e aprendizaxe, fundamental para adaptar a intervención ás necesidades reais e específicas de cada caso.

CUADRO 1: ÉNFASIS METODOLÓGICO DE LAS VISITAS DOMICILIARIAS

ENFASIS METODOLÓGICO	INVESTIGACIÓN	INTERVENCIÓN
TIPOS DE VISITA DOMICILIARIA		
Asistencial	El objetivo de indagar información de carácter sociofamiliar para la gestión de bienes y servicios, evidencia un énfasis investigativo.	La entrega de bienes y servicios provoca un cambio de primer orden en la familia a nivel estructural.
Asesoría técnica	Pesquisa de los antecedentes de riesgo o protección presentes en un contexto domiciliario	A partir de los antecedentes recopilados se proponen rutas de intervención profesional para los actores externos.
Socioeducativa	Se identifican los intereses o necesidades educativas de un determinado grupo.	A través de los intereses o necesidades identificados es posible ejecutar sesiones socioeducativas pertinentes.
Intervención	Al realizar la intervención profesional se propician cambios, pero paralelamente se profundiza la información para el proceso de investigación diagnóstica de la familia.	Generando espacios de comunicación entre los distintos subsistemas del grupo familiar, se propician cambios de segundo orden, que surgen a partir de las propias reflexiones y toma de decisiones de los participantes.
Evaluativa y de seguimiento	Se investiga acerca del grado de cumplimiento e impacto alcanzado por los objetivos de intervención.	Al compartir los resultados evaluativos con los actores participantes, se genera la posibilidad de propiciar cambios a partir del análisis del proceso experimentado.

Fonte: REFLEXIONES EN TORNO A LA VISITA DOMICILIARIA (edumargen.org)

📌 5. Proximidade á veciñanza e análise das necesidades sociais

A combinación de entrevistas e visitas domiciliarias permite ao equipo técnico:

- Detectar necesidades ocultas ou non verbalizadas.
- Axustar recursos e programas ás necesidades reais da poboación.
- Facilitar a inclusión social e mellorar a calidade de vida da veciñanza.
- Fomentar a participación cidadá e fortalecer lazos comunitarios.

Estas actuacións forman parte da esencia dos Servizos Sociais Comunitarios, que, segundo a regulación autonómica, están orientados a garantir igualdade de oportunidades e a mellorar a convivencia social a nivel local.

📌 6. Conclusión

No ano 2025, a labor profesional do equipo técnico dos Servizos Sociais Comunitarios de Santiago de Compostela consolidou unha intervención centrada na proximidade con persoas e as familias, priorizando entrevistas cualificadas e visitas domiciliarias como eixes fundamentais para:

✅ Analizar e comprender as necesidades sociais reais.
✅ Establecer unha relación profesional baseada en confianza e escoita activa.
✅ Deseñar intervencións adaptadas e integradas ao contexto de cada persoa.
✅ Responder con maior eficacia aos desafíos da vulnerabilidade social crecente.

En síntese, estas prácticas reforzan o carácter preventivo, personalizado e comunitario da acción social municipal, situando á veciñanza no centro do proceso de intervención social.

Os recursos económicos que, dalgún xeito, se xeran á veciñanza de Compostela coa xestión dos Servizos Sociais Comunitarios se poden visualizar na seguinte táboa:

DISPOSITIVO DE REFERENCIA	INGRESOS XERADOS
PASS CABES	371.481,11 €
PASS FONTIÑAS	383.012,17 €
PASS CONXO	186.795,02 €
PASS ENSANCHE	528.948,92 €
PASS GALERAS	255.995,06 €
PROMOVE	662.425,10 €
SEN TEITO	665.597,99 €
EXENCION COTA AUGA	22.270,71 €
PROGRAMA DE EMERXENCIA SOCIAL	8.991,41 €
ORDENANZA DE GARANTIA BASICA	175.191,92 €
AXUDAS PARA MOBILIDADE	15.000,00 €
BOLSAS MUNICIPAIS	1.100.000,00 €
SUBVENCIÓN AXUDA NO FOGAR (Xunta Galicia + concello)	4.225.008,26 €
CONVENIOS A ENTIDADES DE INICIATIVA SOCIAL	771.607,24
TOTAIS	**9.372.324,91 €**

Fonte: Datos obrantes no servizo de Servizos Sociais, ano 2025.

A xestión dos Servizos Sociais Comunitarios do concello de Santiago de Compostela é clave para promover o benestar da veciñanza e ao mesmo tempo fortalecer a economía local. Actualmente, o índice de cobertura social dos

servizos do concello sitúase preto do 20 %, un dato que evidencia a "*ambición*" e o alcance das políticas sociais implantadas, pero tamén a necesidade de seguir incrementando e potenciando os recursos e a atención ás persoas que máis o precisan. Estes servizos non só permiten atender necesidades básicas, senón que xeran oportunidades económicas directas e indirectas, fomentando a inserción laboral, a formación profesional e o emprendemento social. Deste xeito, contribúen á economía circular de Santiago de Compostela, mantendo o beneficio económico dentro da comunidade e fortalecendo o tecido social e económico local.

Poñer ás persoas no centro da intervención social é un principio fundamental dos Servizos Sociais Comunitarios de Compostela. Exemplo disto é o incremento do Servizo de Axuda no Fogar, que atende directamente a máis de 800 persoas, proporcionando apoio a quen máis o necesita, potenciando (na medida do posible) a súa autonomía e calidade de vida. Así mesmo, a posta en marcha do programa de Xantar na Casa, cubrindo a totalidade das prazas conveniadas (60), asegura que as persoas con maiores dificultades teñan acceso a unha alimentación saudable e equilibrada sen que a distancia ou a mobilidade supoñan un obstáculo. Estes programas, xunto coa potenciación da teleasistencia domiciliaria —cun incremento de terminais e a incorporación de novos dispositivos que favorecen a protección das persoas maiores— evidencian unha aposta clara por manter a dignidade e a seguridade da veciñanza.

A política social de Compostela tamén se centra na igualdade de oportunidades das novas xeracións. A firme aposta polas bolsas municipais de comedor escolar, actividades extraescolares e material escolar asegura que toda nena e neno do concello poida acceder ás mesmas oportunidades educativas e de desenvolvemento, independentemente da súa situación económica. Ademais, a recente posta en marcha dunha nova liña de atención ás necesidades específicas permite abordar de forma individualizada aquelas situacións que requiren unha intervención máis especializada (apoio psicolóxico, atención tempera, logopedia, etc.), fortalecendo a equidade e a inclusión desde idades temperás.

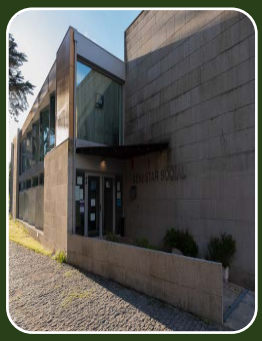
Un fito histórico que marcará o vindeiro 2026 será a creación e posta en funcionamento dun centro de transición á vida autónoma para persoas sen fogar de titularidade municipal. Esta iniciativa permitirá ofrecer un acompañamento integral a persoas en situación de exclusión residencial, favorecendo a súa integración na comunidade e o acceso a recursos que fomenten a autonomía, a

dignidade e a participación cidadá. Este proxecto complementa e potencia o traballo realizado polo SEMUS Compostela, que garante atención social de urxencia durante as horas nos que os Servizos Sociais non están operativos (de luns a venres: horario de tarde-noite, fins de semana e festivos, 24 horas), os 365 días do ano, demostrando que o concello se compromete activamente coa protección e o apoio inmediato a quen máis o precisa.

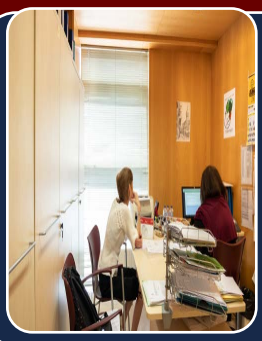
En conclusión, potenciar os Servizos Sociais Comunitarios de Santiago de Compostela é de indubidable interese público. Estes servizos non só fortalecen a economía local mediante a xeración de recursos dentro da economía circular, senón que tamén poñen ás persoas no centro da acción social, garantindo seguridade, protección, igualdade de oportunidades e inclusión. Ao mesmo tempo, fomentan a convivencia respectuosa coa diversidade, promoven a pluralidade cultural e consolidan ao municipio como un espazo solidario, equitativo e dinámico, onde as políticas sociais se converten nun motor de transformación e benestar para toda a veciñanza.

Segundo o exposto neste apartado, o perfil das persoas que ao longo do ano 2025 usaron os diferentes Puntos de Atención de Servizos Sociais (PASS) do concello de Santiago de Compostela se pode axustar do seguinte xeito:

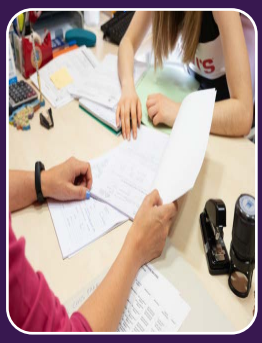
DATO DE COBERTURA POBOACIONAL

- Aos Servizos Sociais Comunitarios Básicos se achegou ao longo do ano 2025 o 19,51 % das persoas empadroadas en Santiago de Compostela.
- Supérase xa as ratios de cobertura básica e éntrase nos intervalos de "COBERTURA ÓPTIMA" (que abrangue entre o 20 e o 25 % da poboación), o que significa atendendo aos estándares actuais recomendables que se está chegando aos grupos poboacionais con necesidades específicas, como persoas maiores, persoas con discapacidade ou con situacións de dependencia, familiares con menores en situación de risco social ou persoas en situacións de exclusión social. O servizo amosa cotas aceptables de accesibilidade e calidade.
- Para incrementar o grao de cobertura social é imprescindible contar cun equipo de profesionais estable e en número suficiente para implementar unha atención social de calidade. As demoras nos tempos de contratación de persoal afecta á cobertura social do servizo.
- Queda evidenciada a realidade de que a veciñanza de Compostela coñece a labor realizada dende os Servizos Sociais e requiren da súa intervención.
- O perfil das persoas usuarias dos Servizos Sociais Comunitarios mudou considerablemente nos últimos anos; calquera persoa residente no municipio de Santiago de Compostela pode ser susceptible de precisar unha intervención social para o desenvolvemento da vida diaria.

PERFIL DA PERSOA USUARIA

- Muller, 72,01 % das persoas usuarias.
- Os colectivos de idade das persoas usuarias dan tamén un volco. O programa de bolsas municipais, unido á intervención realizada polas educadoras familiares ocasiona que as persoas menores de idade representen un 19,12 %; pola contra, as persoas maiores, un 34,01 %, moi influído por unha maior información sobre recursos específicos e unha ampliación do SAF e a implantación do servizo de xantar na casa; os mozos quédanse en 4,57 % e as persoas adultas, nun 42,30 %. Polo tanto, o envellecemento poboacional tamén se debuxa nas persoas usuarias.
- Zona de residencia maioritaria: Porta do Camiño, Monumental, Fontiñas, e Vite.

ANÁLISE DA DEMANDA

- Información e orientación: 50,13 %
- Cobertura de necesidades básicas: 15,18 %
- Necesidade de intervención social e técnica:: 34,69 %
- A demanda da veciñanza nos Servizos Sociais Comunitarios non sempre coincide coa valoración técnica nin coa necesidade real por varios motivos. En primeiro lugar, moitas persoas non coñecen todos os recursos dispoñibles ou teñen ideas erróneas sobre o que poden recibir. Isto fai que soliciten axudas que non lles corresponden ou, pola contra, que non soliciten o apoio que realmente precisan. A información desigual sobre os procedementos tamén pode xerar confusión e expectativas incorrectas. Outro motivo é que cada persoa interpreta a súa situación de forma distinta segundo a súa experiencia, expectativas ou sentimentos. As barreiras culturais, psicolóxicas ou sociais tamén inflúen. Ademais, as diferenzas culturais ou lingüísticas poden causar malentendidos entre a persoa usuaria e o profesional.
- Tamén hai que ter en conta as limitacións estruturais e normativas dos Servizos Sociais. Non todas as demandas poden ser atendidas porque existen criterios técnicos, legais e orzamentarios que determinan quen pode recibir cada tipo de axuda. Isto pode xerar unha discrepancia entre o que a veciñanza solicita e o que o equipo técnico considera necesario ou posible.
- Por último, existe unha diferenza entre necesidades manifestas e necesidades latentes. As primeiras son as que a persoa expresa claramente, mentres que as segundas poden incluír problemas non verbalizados, como soidade, dificultades familiares ou riscos de exclusión. Os profesionais utilizan entrevistas e as visitas domiciliarias para identificar estas necesidades ocultas, que ás veces non coinciden coas demandas expresas da veciñanza.

Fonte: Xestión de Servizos Sociais. Elaboración propia, 31 de decembro de 2025.

CONTRA A VIOLENCIA

A ATENCIÓN TELEMÁTICA Á VECIÑANZA

Indicar que ao longo do ano 2025, dende a Xefatura de Sección de Servizos Sociais se deu resposta ás demandas telemáticas de información realizada pola veciñanza. Rexistráronse un total de **1.511** demandas de información; estas versaban maioritariamente de cuestións referentes aos Servizos Sociais Comunitarios (96,12 %), e o 3,80 % restante, a outras cuestións correspondentes a outro s servizos municipais (vivenda e centros cívicos, fundamentalmente) ou de protección social autonómica (prestacións económicas da Xunta de Galicia, solicitude de vivenda de promoción pública, etc.).

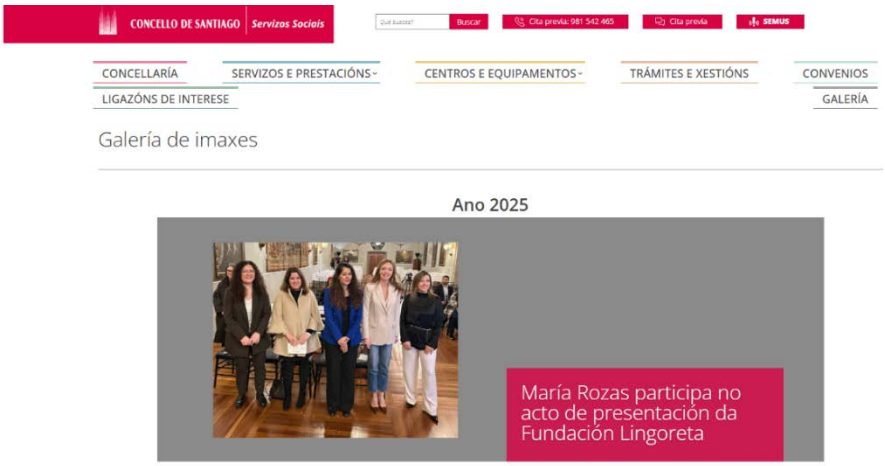

PÁXINA WEB DE SERVIZOS SOCIAIS:

https://servizossociais.santiagodecompostela.gal/

O principal obxectivo deste portal é ofrecer aos cidadáns e cidadás de Santiago de Compostela, unha ferramenta informativa, áxil e eficaz e aproximar vos Servizos Sociais á veciñanza e mellorar a súa calidade de vida e garantir ou acceso en igualdade de condición Desde o Departamento municipal de Servizos Sociais facilitamos información directa e concisa sobre o conxunto de actuacións profesionais e axudas dirixidas a toda a cidadanía, así como, axudas específicas para dar resposta a determinadas situacións de necesidade social.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

OS RECURSOS MUNICIPAIS

ORDENANZA DE GARANTÍA BÁSICA CIDADÁ

A Ordenanza de garantía básica cidadá do Concello de Santiago de Compostela foi aprobada inicialmente na sesión ordinaria do Pleno da corporación que tivo lugar o 16 de xuño de 2016. Publicado o trámite de información pública e audiencia aos interesados o 27 de xuño de 2016 no BOP de A Coruña. Transcorrido o prazo sen que se teñan presentado reclamacións ou suxestións, enténdese definitivamente aprobada. A Ordenanza publícase no BOP de A Coruña nº 165, de 31 de agosto de 2016 e entra en vigor o 30 de setembro de 2016.

A Ordenanza de garantía básica cidadá ten por obxecto regular o conxunto de dereitos e recursos municipais específicos para a veciñanza do Concello de Santiago de Compostela que se atopan en situación de vulnerabilidade social e/ou en situación de risco de exclusión social (artigo 1). O catálogo de prestacións que recolle a devandita ordenanza é o seguinte:

a) Renda municipal de garantía básica cidadá (Título II).
b) Prestacións de rescate social (Título III).
    (1) Prestación para cobertura de necesidades básicas (art. 23).
    (2) Prestacións de habitabilidade, pobreza enerxética e equipamento básico da vivenda (art. 24):
        (i) Débedas asociadas á pobreza enerxética (subministro de luz e gas).
        (ii) Gastos asociados a altas de contratos de subministración enerxética nunha nova vivenda.
        (iii) Gastos asociados a débeda de comunidade de propietarios.
        (iv) Gastos por endebedamento previo relacionados con aloxamento habitual.
        (v) Equipamento básico da vivenda.
    (3) Prestacións complementarias á depend/discapac (art. 25).
    (4) Outros gastos excepcionais (art. 26).
    (5) Prestacións de fomento dereito á educación para estudos non universitarios (art. 27).
    (6) Prestacións para a saúde bucodental (art. 28).

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Cómpre subliñar que tódalas prestacións recollidas na Ordenanza de garantía básica cidadá réxense polo principio de *subsidiaridade* (art. 7.8 do devandito texto normativo). Artelladas como prestacións económicas orientadas a paliar situacións de necesidade e garantir mínimos de subsistencia (artigo 21 da Lei 13/2008, de 27 de novembro, de inclusión social de Galicia), as sinaladas na Ordenanza de Garantía Básica Cidadá concíbense como un instrumento de apoio a procesos de inclusión, vinculándose simultaneamente a itinerarios para traballar, incidir e activar potencialidades persoais, encamiñadas á mellora da súa autonomía, participación e integración normalizada no seu contorno social.

Temos que indicar que este é o terceiro texto normativo que regulan prestacións económicas municipais para a cobertura de necesidades básicas da veciñanza, dado que antaño este concello dispuxo do programa de Medidas de Apoio para a Prevención e a Inserción Social (MAPIS) e do programa de inclusión social "*Santiago Suma*". Tódalas prestacións económicas municipais que tiñan un enfoque asistencial, de protección vital e de promoción social, como non podería ser doutra maneira, sempre tiveron unha normativa que ampararon a súa xestión e tramitación, non existindo ningunha posibilidade de "*arbitrariedade técnica*", sendo unha *"garantía de dereitos*" para as veciñas e veciños de Compostela.

A Ordenanza de Garantía Básica de Santiago de Compostela é importante porque establece un marco municipal para protexer os dereitos sociais básicos das persoas que se atopan en situación de vulnerabilidade. A través desta norma, o Concello garante un mínimo vital, algo que resulta fundamental para garantir a cohesión social e a igualdade de oportunidades dentro da cidade.

Outro aspecto clave da súa importancia é que permite artellar axudas económicas e sociais de maneira máis xusta e organizada. A ordenanza fixa criterios claros para acceder ás prestacións municipais, o que contribúe a reducir a arbitrariedade e a asegurar que os recursos públicos cheguen ás persoas que realmente os necesitan. Deste xeito, mellórase a transparencia e a eficacia da acción social municipal.

Ademais, a Ordenanza de Garantía Básica ten un papel preventivo fronte á exclusión social. Ao ofrecer apoio ás persoas e familias en situacións de emerxencia ou precariedade, axuda a evitar que problemas económicos puntuais deriven en situacións máis graves e cronificadas de pobreza ou marxinación. Isto beneficia non só ás persoas directamente afectadas, senón ao conxunto da sociedade.

Esta ordenanza reforza o compromiso de Santiago de Compostela cun modelo de cidade máis solidaria e inclusiva. Ao situar o benestar das persoas no centro das políticas locais, o Concello contribúe a construír unha comunidade máis xusta, na que se recoñece a dignidade de todas as persoas e se promove a responsabilidade colectiva fronte ás desigualdades sociais.

A XESTIÓN DAS PRESTACIÓNS MUNICIPAIS, REGULADAS NA ORDENANZA DE GARANTÍA BÁSICA CIDADÁ, NO ANO 2025.

Os datos de xestión das prestacións da Ordenanza de garantía básica cidadá mudaron lixeiramente ao longo do ano 2025. A tendencia nos últimos anos era ao decrecemento desta prestación, nembargantes este ano voltou a repuntar. A razón do decremento en anos anteriores era a percepción doutras prestacións como era o caso do Ingreso Mínimo Vital. Os motivos que fundamentan o crecemento na anualidade do 2025, era a cada vez mais presenza de persoas pertencentes a outras nacionalidades que, antaño, non se achegan tanto ao sistema municipal de Servizos Sociais. A irregularidade documental lles impide a tramitación de prestacións económicas estatais e/ou autonómicas periódicas,

quedándolles so como opción, ante unha situación de emerxencia social, optar ás prestacións reguladas na Ordenanza de garantía básica cidadá. As Administracións Central e Autonómica non poden pechar os ollos ante esta realidade social e cómpre que se adopten medidas ao respecto, non deixando aos concellos con esta carga asistencial. Vexamos a xestión realizada…

Durante o ano 2025, **115 unidades familiares de convivencia** con residencia no termo municipal de Santiago de Compostela xestionaron algunha das prestacións reguladas na Ordenanza de garantía básica cidadá, fronte ás 88 que foron beneficiarias no ano 2024. Isto equivale a dicir un incremento anual do 30,68 %. A nivel xeral e por prestacións, os datos se poden sintetizar do seguinte xeito:

Táboa: **Distribución das prestacións xestionadas ao abeiro da Ordenanza de garantía básica cidadá ao longo do ano 2025**

SEXO	Nº	% V
H	53	46,09%
M	62	53,91%
TOTAIS	115	100,00%

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

Táboa: **Distribución das prestacións (rendas + prestacións de rescate social) xestionadas ao abeiro da Ordenanza de garantía básica cidadá no ano 2025**.

	Nº	% V
RENDA	62	53,91%
NECESIDADES BASICAS	47	40,87%
HABITABILIDADE E POBREZA ENERXETICA	0	0,00%
EQUIPAMENTO BASICO	5	4,35%
DEPENDENCIA/DISCAPACIDADE	0	0,00%
OUTROS GASTOS	0	0,00%
FOMENTO Á EDUCACION	1	0,87%
SAUDE BUCODENTAL	0	0,00%
TOTAIS	115	100,00%

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

As rendas acadan o 53,91 % das prestacións xestionadas. Isto ten que ver co número predominante de persoas de orixe estranxeiro que as xestionan; é un colectivo poboacional que comezou a ser especialmente importante dende a

óptica cuantitativa no Departamento municipal de Servizos Sociais no ano 2020, cos efectos da pandemia sociosanitaria por COVID 19, por ser o único dispositivo de atención social activo na cidade. É un colectivo poboacional que non poden acceder a moitos recursos propios doutras Administracións Públicas, que non precisan prestacións temporais, senón de maior duración (as rendas). Si están nunha situación irregular, como xa se adiantou anteriormente, non hai posibilidade de acceder nin a unha RISGA nin ao Ingreso Mínimo Vital (principais prestacións económicas periódicas), polo que a renda é a única "*saída ou posibilidade*" de cubrir as súas necesidades básicas durante dous anos. Unha saída temporal, pero non unha solución.

Táboa: **Distribución das prestacións (rendas + prestacións de rescate social) xestionadas ao abeiro da Ordenanza de garantía básica cidadá no ano 2025 por estado de tramitación do expediente**.

	Nº	% V
EN TRÁMITE	52	45,22%
CONCEDIDO	48	41,74%
REMATADO	0	0,00%
DENEGADO	9	7,83%
DESISTIDO	6	5,22%
TOTAIS	**115**	**100,00%**

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

Os datos anteriores evidencian que a xestión técnica e administrativa destes expedientes debe mellorar substancialmente, axilizando prazos de resolución e prazos de pago, aspecto que afecta non só ao departamento de Servizos Sociais senón aos diferentes dispositivos municipais dos servizos económicos. Reto que se debe afrontar especialmente coa consolidación da implementación da Administración Electrónica neste concello e que é xusto recoñecer que xa se deron pasos ao respecto

Si se desexa analizar mais polo miúdo as **prestacións de rescate social**, por subconceptos, observamos que das 53 tramitadas, a súa distribución queda do seguinte xeito:

Táboa: **Distribución das prestacións de rescate social xestionadas ao abeiro da Ordenanza de garantía básica no ano 2025**.

	Nº	% V
Manutención	5	9,43%

	Nº	% V
Aloxamento	21	39,62%
Contrato nova vivenda	2	3,77%
Débedas pobreza enerxética	3	5,66%
Altas contratos subministros enerxéticos	0	0,00%
Débedas comunidade	1	1,89%
Débedas aloxamento	1	1,89%
Equipamento básico	7	13,21%
Dependencia/discapacidade	6	11,32%
Outros gastos	0	0,00%
Fomento dereito á educación	1	1,89%
Saúde buco-dental	6	11,32%
TOTAIS	**53**	**100,00%**

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

Novo cambio na xestión, esta vez, nas prestacións de rescate social: case se igualan ao número de rendas. Isto está relacionado que ou ben sufragan gastos puntuais (e son compatibles con outras prestacións) ou ben se converten en recurso-ponte á espera de que poidan beneficiarse doutra prestación.

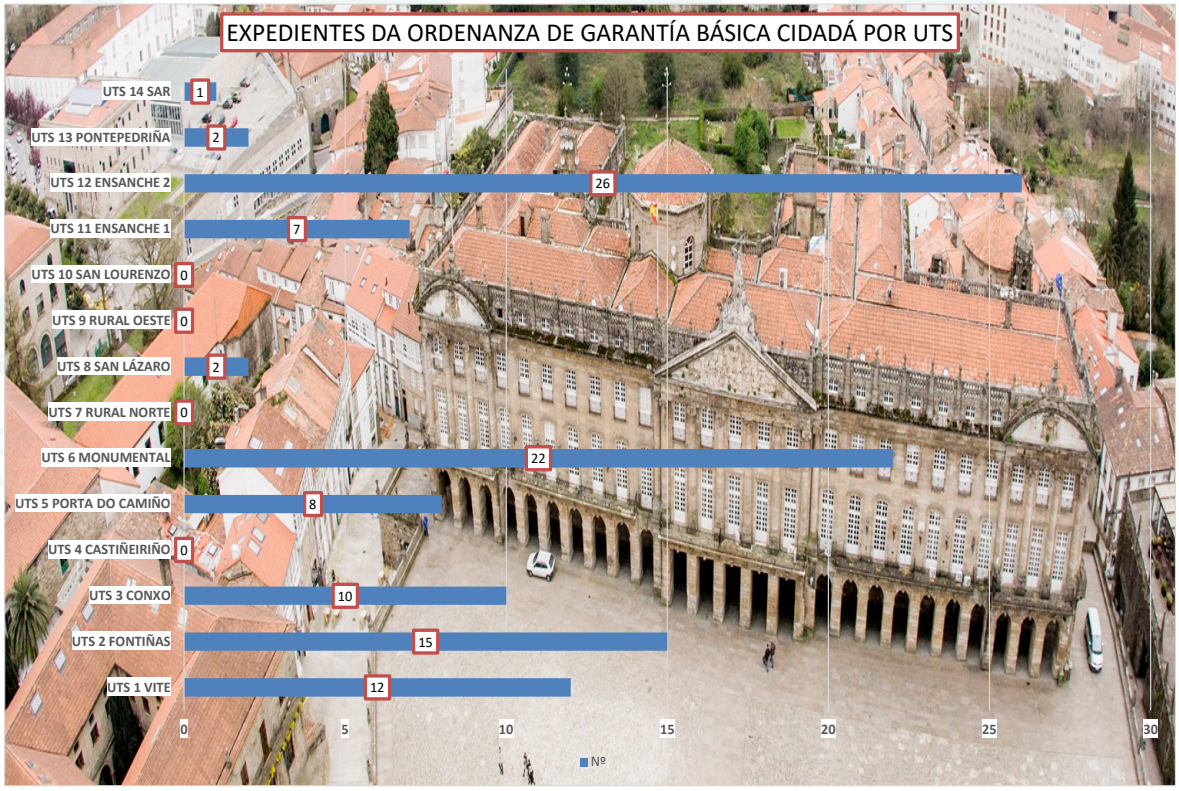
Táboa: **Distribución das prestacións xestionadas ao abeiro da Ordenanza de garantía básica cidadá no ano 2025** por dispositivo **de tramitación e ámbito territorial e social de referencia**.

	Nº	% V	
UTS 1 VITE	12	10,4%	
UTS 2 FONTIÑAS	15	13,0%	
UTS 3 CONXO	10	8,7%	
UTS 4 CASTIÑEIRIÑO	0	0,0%	
UTS 5 PORTA DO CAMIÑO	8	7,0%	26,1%
UTS 6 MONUMENTAL	22	19,1%	
UTS 7 RURAL NORTE	0	0,0%	
UTS 8 SAN LÁZARO	2	1,7%	
UTS 9 RURAL OESTE	0	0,0%	
UTS 10 SAN LOURENZO	0	0,0%	
UTS 11 ENSANCHE 1	7	6,1%	28,7%
UTS 12 ENSANCHE 2	26	22,6%	
UTS 13 PONTEPEDRIÑA	2	1,7%	
UTS 14 SAR	1	0,9%	
SEN TEITO	10	8,7%	
SAF	0	0,0%	

	Nº	% V
CIM	0	0,0%
UMAD	0	0,0%
TOTAIS	**115**	**100,0%**

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

Por dispositivos, a situación tamén muda con respecto ao ano anterior. Nesta anualidade, o carácter de prevalencia do programa municipal de apoio á inclusión das persoas sen fogar baixa notablemente, accedendo a outro tipo de prestacións económicas. Toman ese carácter prioritario as persoas residentes na zona do Ensanche e Monumental, sobre todo fan referencia a persoas doutras nacionalidades, afectadas pola irregularidade documental. Nese carácter prioritario, atópanse as zonas de Fontiñas e de Vite, onde residen familias con importantes factores de vulnerabilidade social.

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

Se desglosamos o número de persoas solicitantes pola variable **sexo**, as cifras concrétanse en:

Táboa: **Distribución das prestacións xestionadas ao abeiro da Ordenanza de garantía básica cidadá no ano 2025 pola variable "*sexo*" da persoa solicitante.**

SEXO	Nº	% V
H	53	46,09%
M	62	53,91%
TOTAIS	115	100,00%

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

Na táboa anterior pódese seguir constatando que se da cumprimento ao establecido na disposición adicional cuarta da Ordenanza de garantía básica cidadá, "***igualdade de xénero***", que indica que *"… nas unidades de convivencia, nas cales a parella solicitante estea conformada por un home e unha muller, en caso de igualdade de condicións, preferirase á muller como titular do dereito, sempre que resulte posible dentro dos límites desta ordenanza e non supoña perda de dereitos para esa unidade de convivencia ou discriminación por ese motivo*". As mulleres son maioritarias na xestión deste tipo de recursos municipais, ascendendo ao 53,91 % das persoas titulares destas prestacións municipais.

Cómpre facilitar agora a información relativa á "***idade***" das persoas solicitantes dos recursos regulados na Ordenanza de garantía básica cidadá.

Táboa: **Distribución das prestacións xestionadas ao abeiro da Ordenanza de garantía básica cidadá no ano 2025 pola variable "*idade*" da persoa solicitante.**

PROMEDIO DE IDADE	46,91	anos
DESVIACIÓN IDADE	15,98	anos
IDADE MÁXIMA	84,08	anos
IDADE MÍNIMA	19,78	anos

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

A media de idade das persoas solicitantes das prestacións municipais supera xa os 45 anos (incrementouse preto dos dous puntos con respecto ao ano anterior), si ben ten un grao de dispersión considerable (desviación de 15,98), influído polos valores máximo e mínimo que se sinalan e que condicionan tal oscilación. Non se detectan tanto realidades compatibles con situacións de pobreza absoluta, como sí de pobreza relativa, onde se evidencia a insuficiencia de recursos económicos para cubrir a totalidade das necesidades básicas.

Importante é analizar tamén cuantitativamente as prestacións municipais baixo a óptica da **situación administrativa e nacionalidade dos seus titulares**. Así, obtense a seguinte información:

Táboa: **Distribución das prestacións xestionadas ao abeiro da Ordenanza de garantía básica cidadá no ano 2025 pola variable "*situación administrativa e nacionalidade*" da persoa solicitante.**

NACIONALIDADE	Nº	% V
ESPAÑOLA	41	35,65%
OUTRO PAIS COMUNITARIO	4	3,48%
OUTRO PAIS NON COMUNITARIO	70	60,87%
TOTAL	115	100,00%

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025

Polo exposto dedúcese que a data de hoxe, 41 persoas solicitantes das prestacións municipais teñen a nacionalidade española (o que supón o 35,65 %) e as 74 restantes son persoas estranxeiras (o que equivale ao 64,35 %). Hai unha notable variación con respecto a anos anteriores; isto está relacionado co feito de que no 2020, 2021, 2022, 2023 e 2024 se regularon novos recursos de protección, aos que soen acceder persoas con nacionalidade española. Isto, unido ao principio de "*subsidiaridade*" que asiste ás prestacións económicas municipais, fai que estas sexan o único recurso económico público e periódico ao que poidan acceder persoas de orixe estranxeiro que residan no noso municipio. Destas 74 persoas, 55 se atopan nunha situación irregular (que representa o 74,32 % das persoas estranxeiras solicitantes e o 47,83 % se o analizamos dende a totalidade das persoas solicitantes). A pandemia sanitaria por COVID 19 provocou que un número importante de persoas doutras nacionalidades se achegaran aos Servizos Sociais, cando antes ou ben vivían de traballos precarios (cos que cubrían as súas necesidades básicas) ou recorrían incluso a axudas en especie facilitadas dende entidades benéfico-asistenciais da cidade. As denegacións que se seguen recibindo de solicitudes de protección internacional (non cuantificadas exactamente por este departamento, pero que pode ser ampliada a información dende a UAMI si a estiman relevante), está a colocar ás persoas en situación de irregularidade, provocando dificultades para a inserción laboral e situándoos nunha situación de precariedade económica grave. Tal como xa se dixo anteriormente, as

necesidades primarias (alimentación, vestiario, gastos de farmacia, de aloxamento, etc.) non entenden nin de nacionalidades nin de situacións administrativas; entende de "*persoas*", polo que un Departamento de Servizos Sociais nunca as poderá obviar.

Estamos falando do mais básico: do dereito a poder alimentarse, do dereito a coidar da súa saúde e da súa propia vida e do dereito a poder vivir baixo un teito. É unha necesidade social apreciada no municipio de Santiago de Compostela, pero moito mais noutros concellos grandes de Galicia e tamén do contexto nacional. É unha realidade á que cómpre achegarse dende moitos ámbitos: dende os servizos públicos xeneralistas (como este, pero tamén e mais dende outras Administracións), dende o servizo público específico (como é a UAMI) ou incluso dende entidades sociais, de longa traxectoria neste tipo de intervención social. Os diferentes gobernos e Administracións Públicas non poden nin deben dar as costas a esta realidade, senón entrar a fondo na súa análise e na adopción de verdadeiras medidas de protección social, sen que sexan os concellos e as entidades sociais, case os únicos en preocuparse pola atención deste colectivo poboacional, por formar parte da súa veciñanza e por ser os dispositivos mais próximos á súa realidade vital.

Táboa: **Nº de persoas que viron cubertas as súas necesidades básicas coas prestacións da Ordenanza de garantía básica cidadá no 2025.**

	ANO 2020	ANO 2021	ANO 2022	ANO 2023	ANO 2024	ANO 2025
Nº MEMBROS DA UNIDADE DE CONVIVENCIA	650	693	649	267	206	231
PERSOAS EMPADROADAS EN SANTIAGO	98.418	98.418	98.449	98.687	99.851	102.208
% COBERTURA	0,66%	0,70%	0,66%	0,27%	0,21%	0,23%

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

Como se pode observar, o número de persoas beneficiarias se incrementou lixeiramente. O motivo é a cada vez maior presenza de unidades familiares de convivencia de orixe estranxeiro que se asentan nesta cidade e que teñen como único recurso de protección económica as prestacións da Ordenanza de garantía básica cidadá. Outro aspecto a sinalar e que nun contexto de persoas afectadas por importantes factores de exclusión social, **14 persoas acadaron a través da**

implementación dos itinerarios de participación cidadá, a súa inserción no mercado laboral, deixando de depender de prestacións económicas públicas para cubrir as súas necesidades básicas e as das súas unidades familiares de convivencia.

A modo de síntese, o perfil das persoas solicitantes e que se estiveron beneficiando das prestacións reguladas na Ordenanza de garantía básica cidadá durante o ano 2025 se sitúa en:

PERFIL DAS PERSOAS BENEFICIARIAS DAS PRESTACIÓNS MUNICIPAIS DA ORDENANZA DE GARANTÍA BÁSICA CIDADÁ - ANO 2025

Nº de expedientes	115	
Sexo:	Muller	53,91%
Idade media	46,91	anos
Idade máxima	84,08	anos
Idade mínima	19,78	anos
Nº medio de integrantes da unidade de convivencia	2,60	
Nº persoas que cobren necesidades básicas con estas prestacións	226	
Nivel de cobertura no municipio	0,23%	
Nacionalidade maioritaria das persoas solicitantes	OUTRO PAIS NON COMUNITARIO	60,87%
Nº de persoas estranxeiras solicitantes	74	
% persoas estranxeiras en relación ao total de persoas solicitantes	64,35%	
% de persoas estranxeiras solicitantes en relación ao total de persoas estranxeiras empadroadas na cidade	0,75 %	

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

PERFIL DAS PERSOAS BENEFICIARIAS DAS PRESTACIÓNS MUNICIPAIS DA ORDENANZA DE GARANTÍA BÁSICA CIDADÁ - ANO 2025

Nº de persoas estranxeiras en situación irregular	**55**		
% de persoas estranxeiras en situación irregular con relación ao total de persoas solicitantes	**47,83%**		
Distribución das prestacións da ordenanza de garantía básica	**Renda**	**62**	**53,91%**
	Prestacións de rescate social	**53**	**46,09%**

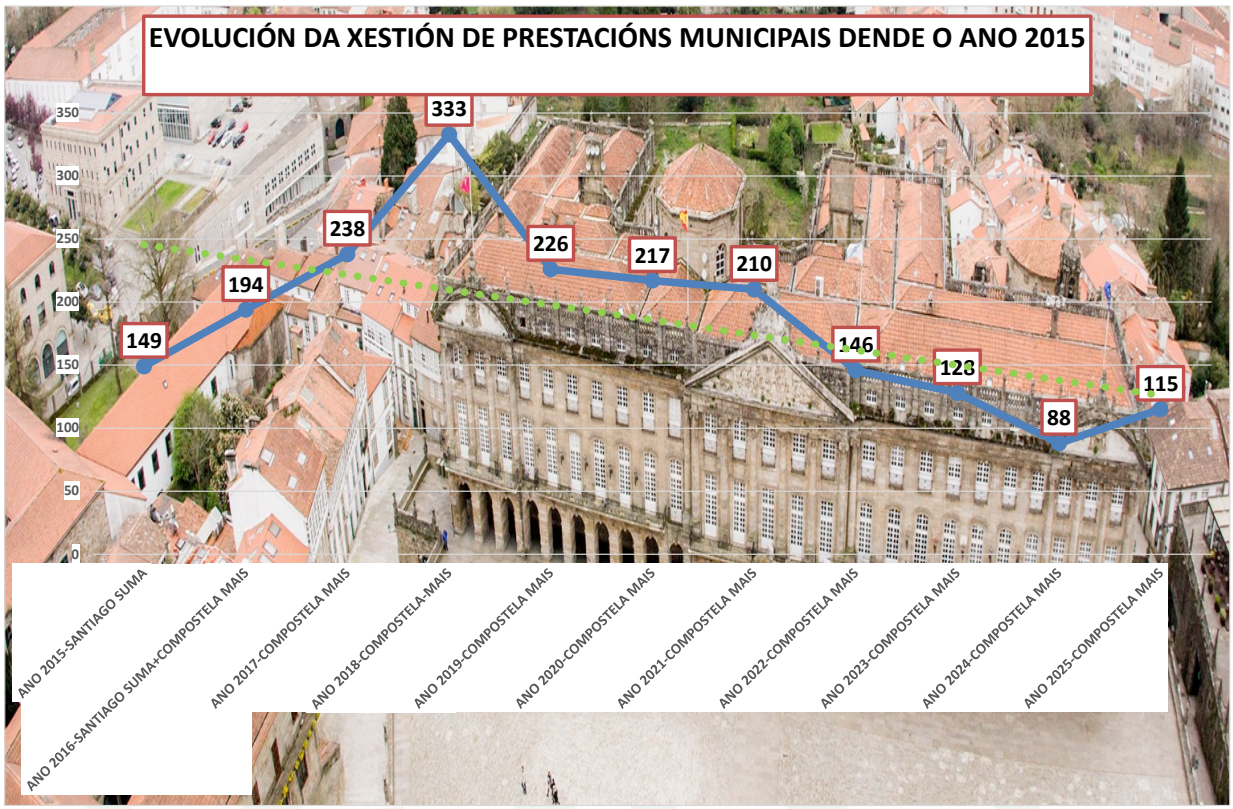
Estímase necesario facilitar datos da xestión económica ao longo do ano 2025 da Ordenanza de garantía básica cidadá:

Táboa: **Relación de contías aprobadas e de importes aboados nas prestacións da Ordenanza de garantía básica cidadá.**

	Aprobadas	Extinguidas	Pagadas
Rendas municipais	172.015,00	12.300,00	137.440,00
Prestacións de rescate social	47.111,56	7.711,64	37.751,92
Totais	219.126,56	20.011,64	175.191,92

Fonte: Datos facilitados polos servizos económicos municipais e pola Unidade Administrativa do Departamento municipal de Servizos Sociais, ano 2025.

A evolución das prestacións nos últimos anos é a seguinte:

A xestión administrativa na Ordenanza de garantía básica cidadá.

FASE 1: APROBACION OU DENEGACION DA AXUDA

1. Presentar solicitude no rexistro de entrada do concello
2. Crear expediente, revisar solicitude e requirir documentación no suposto de non presentar toda a documentación necesaria.
3. Si a solicitude está completa, facer encargo á traballadora social para que faga o informe técnico.
4. Si se fixo requirimento de subsanación do expediente por falta de documentación, esperar á súa presentación, ver si está completa, e si o está, facer encargo de informe técnico á traballadora social.
5. Comprobar en SICAL que o terceiro está dado de alta e que coincide a conta bancaria coa aportada pola persoa interesada na solicitude. Si non está dado de alta e non coincide a conta bancaria, hai que facer en mytao o trámite de alta en terceiros en SICALWIN. Unha vez asinada facer encargo a Benigno Parapar (bparaparl) e á oficina de contabilidade (c02.03.01) aportando coa solicitude de alta o DNI e o certificado conta bancaria.

6. Unha vez recibido o informe técnico si é desestimatorio, facer proposta de resolución con dúas sinaturas (sen fiscalización), a resolución e a notificación. Pasar a sinatura a proposta. Unha vez asinada pasar a sinatura a resolución. O programa xa fai automaticamente a notificación.
7. Si o informe técnico concede a prestación:
   7.1 Facer pre rc (programa SICALWIN) . O programa xa pasa o pre rc a firmadoc. Unha vez asinado entrar en firmadoc e poñer o número de operación (na lupa arriba a dereita) e pulsar a lupa. Dar dobre clic no documento que aparece e si non sae ben picar en "adicionais", descargar o documento e subilo a mytao. Unha vez subido a mytao facer encargo a intervención (mldelgadog) e á oficina orzamentaria (c02.03.01) para facer rc definitivo (encargo – acordo actuacións complementarias, coa seguinte nota si a axuda afecta a dous exercicios económicos:
      1.- pasar o prerc a definitivo
      2.- facer documento contable gasto plurianual con cargo a partida 020-23100-4800100/2025 (ano que corresponda.).
   Si afecta solo o presente ano poñer "pasar o prerc a definitivo"
   No encargo de rc definitivo anexar o informe da traballadora social polo que propón a concesión da axuda.
   7.2 Subir documento informe de non subvencións.
8. Unha vez feito o rc definitivo, facer proposta de resolución con fiscalización e dúas sinaturas (2f), facer resolución e facer notificación. Enviar proposta a sinatura. Unha vez asinado xa pasa automaticamente a intervención para a súa fiscalización.
9. Unha vez fiscalizado positivamente, a resolución crease automaticamente, pero hai que pasala a sinatura.
10. Unha vez asinada a resolución (a notificación xa se xenera automaticamente) facer encargo a intervención (mldelgadog) e a oficina orzamentaria (c02.03.01) para facer ad definitivo (encargo – acordo actuacións complementarias coa seguinte nota si afecta a dous exercicios económicos)
    1.- toma de razón en contabilidade da resolución de concesión da axuda e facer ad definitivo
    2.- facer ad gasto plurianual con cargo a partida 020-23100-4800100/2025 (ano que corresponda).
    Si afecta solo o presente ano poñer "toma de razón en contabilidade da resolución de concesión da axuda e facer ad definitivo".

FASE 2: RECOÑECEMENTO DA OBRIGA (INICIO TRAMITE PARA PAGO DA PRESTACION APROBADA)

11. Facer informe técnico de pago (1º pago) e enviar a sinatura (pasar a xefa de sección si está, senón a xefa de servizo).

12. Facer proposta de resolución con fiscalización previa do recoñecemento da obriga de dúas sinaturas (2f), facer resolución e facer notificación. Enviar proposta a sinatura. Unha vez asinada pasa automaticamente a intervención para a súa fiscalización.
13. Unha vez fiscalizado positivamente, xenerase automaticamente a resolución e solo hai que enviala a súa sinatura.
14. Unha vez asinada a resolución do recoñecemento da obriga (xenerase automaticamente a notificación), facer encargo a intervención (mldelgadog e c02.03.01) para que inicien os tramites para o seu pago "fase o" (encargo – acordo de actuacións complementarias coa seguinte nota "toma de razón en contabilidade da resolución de recoñecemento da obriga meses de ……").
15. Unha vez feita a "fase o" por intervención, inícianse os tramites para os pagos sucesivos, sendo necesario que as traballadoras sociais fagan os informes de xustificación e suban os documentos obrigatorios, segundo o tipo de axuda aprobada (recibos aluguer, xustificantes de gastos, etc.).
16. Facer informe técnico de pago (pagos sucesivos).
17. Facer proposta con fiscalización previa de recoñecemento da obriga dúas sinaturas (2f) (pagos sucesivos) e enviar a sinatura. Unha vez asinada pasa automaticamente a intervención para a súa fiscalización.
18. Unha vez fiscalizado positivamente, xenerase automaticamente a resolución e solo hai que enviala a súa sinatura.
19. Unha vez asinada a resolución do recoñecemento da obriga (xenerase automaticamente a notificación), facer encargo a intervención (mldelgadog) e a oficina orzamentaria (c02.03.01) para que inicien os tramites para o seu pago "fase o" (encargo – acordo de actuacións complementarias coa seguinte nota "toma de razón en contabilidade da resolución de recoñecemento da obriga meses de ……").
20. A partir desta situación no expte os tramites son sempre os mesmos ata a súa finalización, salvo nos supostos de que haxa variacións por extinción, modificación, suspensión, etc.
21. Si hai modificación (incremento), cando a traballadora faga o informe, faise un pre rc pola diferenza e pásase a intervención achegando como anexo dito informe (encargo a mldelgadog e c02.03.01) para que fagan o rc complementario definitivo. Unha vez feito o rc complementario facer a proposta de modificación con fiscalización (2f), resolución e notificación pasar a sinatura a proposta. Unha vez aprobada facer encargo a intervención (mldelgadog e c02.03.01) para facer ad definitivo.
22. Si o informe de modificación da traballadora social minora a cantidade concedida faise directamente a proposta con fiscalización (2f) e unha vez aprobada faise encargo a intervención (mldelgadog e c02.03.01) para facer un ad/ pola cantidade que se minora a axuda.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

NOTA: Este procedemento foi elaborado polo administrativo encargado da xestión destas prestación J.B.F.

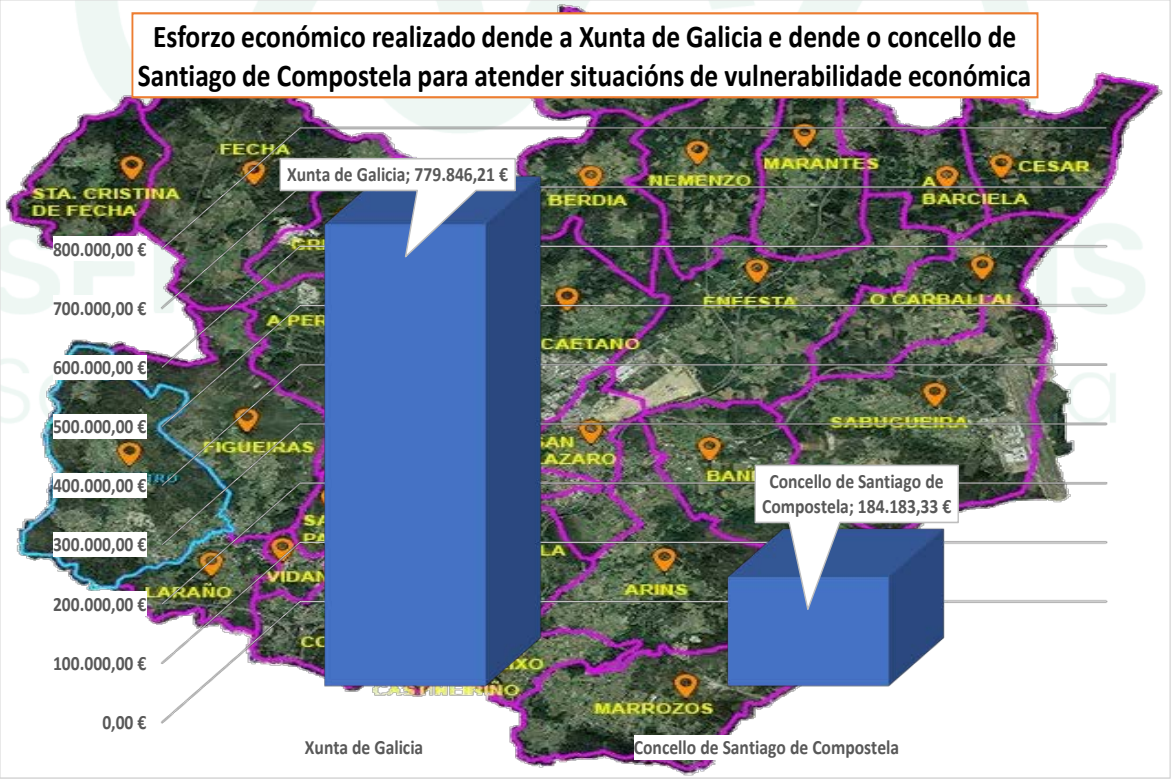
A MODO DE CONCLUSIÓN.

Conxugando a información destas prestacións municipais, xunto coa RISGA e coas AIS, ao longo do ano 2025, obtemos a seguinte información relevante:

Táboa: **Análise comparativo entre diferentes prestacións socioeconómicas vinculadas ao ámbito dos Servizos Sociais.**

TIPO DE PRESTACIÓN	Nº DE FAMILIAS PERCEPTORAS	Nº DE PERSOAS BENEFICIARIAS	TAMAÑO MEDIO DAS FAMILIAS BENEFICIARIAS	POBOACION DE DEREITO	% COBERTURA	IMPORTES PRESTACIÓNS	
RISGA	200	332	1,66	102.208	0,32%	570.410,01 €	
AIS	365	723	1,98	102.208	0,65%	209.436,20 €	
ORDENANZA DE GARANTIA BÁSICA CIDADÁ	115	231	2,01	102.208	0,21%	175.191,92 €	
PROGRAMA MUNICIPAL DE EMERXENCIA SOCIAL	57	235	4,12	102.208	0,23%	8.991,41 €	184.183,33 €
TOTAIS	737	1.521				964.029,54 €	

Fonte: Datos XIESS, ano 2025.

Segundo a táboa anterior, 1.521 persoas de Compostela (ou o que é o mesmo, o 1,50 % da súa poboación de dereito), cubriron as súas necesidades básicas con prestacións xestionadas dende o ámbito dos Servizos Sociais. Poderíase calcular a taxa Arope na cidade, si se tivera información doutro tipo de recursos (como pode ser as PNC, subsidios por desemprego, IMV, etc.), pero ao non dispor dela sería ofrecer unha información moi distante da realidade. Da táboa anterior podemos deducir o seguinte:

- Con respecto a RISGA, o nivel de cobertura social é baixo. Isto está relacionado coa situación das persoas perceptoras, nas que teñen unha media de número de membros da unidade de convivencia de 1,66 persoas.
- Con respecto a AIS, o nivel de cobertura social é baixo. Isto está relacionado coa situación das persoas perceptoras, nas que teñen unha media de número de membros da unidade de convivencia de 1,98 persoas.
- Con respecto ás prestacións da Ordenanza de garantía básica cidadá, o nivel de cobertura tamén é baixo (aínda que superior ao do ano anterior). O número de membros da unidade de convivencia se sitúa nos 2,01. Os importes que se conceden soen ser diferenciais, de acordo coa súa situación económica e ao principio de subsidiariedade.
- Aínda que existan recursos económicos, hai situacións de urxencia que non poden esperar tempos de tramitación, de aí que sexa necesario contar cun programa específico municipal para facer compras de primeira necesidade.

En conclusión, 1.521 persoas percibiron este tipo de recursos económicos ao longo do ano 2025, o que supuxo un importe de 964.029,54 €, cartos que formaron parte da económica circular neste termo municipal, e que foron invertidos en servizos e recursos da propia cidade.

BOLSAS MUNICIPAIS

A Xunta de Goberno Local, na sesión extraordinaria e urxente que tivo lugar o 03/06/2025 acordou a convocatoria para a concesión de bolsas de comedor, adquisición de material escolar e realización de actividades extraescolares para o alumnado dos centros docentes públicos e concertados sostidos con fondos

públicos de educación infantil (segundo ciclo) e de educación primaria obrigatoria e centros de educación especial en segundo ciclo de infantil, educación primaria obrigatoria e educación secundaria obrigatoria do Concello de Santiago de Compostela, para o curso 2025/2026.

Este programa ten, entre as súas finalidades, as de facilitar a integración sociolaboral das nais, pais ou titores, fomentar a dinámica relacional dos/as menores co seu grupo de iguais, favorecer a súa participación e inclusión social, apoiando ás unidades familiares que, por dificultades socioeconómicas, non poidan facer fronte a estes gastos, así como propiciar a conciliación da vida persoal, familiar e laboral.

Consonte ao exposto, convócanse as seguintes modalidades de bolsas:

A. Bolsas para unidades familiares e de convivencia con escaseza de recursos económicos. Están destinadas a aquelas unidades familiares de convivencia que, por escaseza de recursos económicos, teñen dificultades para facer fronte aos gastos relacionados coa escolarización das persoas menores que teñen ao seu cargo. Poderán optar a dous tipos de bolsas:

A.1. Bolsas de comedor: destinadas a facer fronte ao custo do servizo de comedor.

A.2. Bolsas para a realización de actividades extraescolares: destinadas a sufragar actividades educativas, deportivas, culturais e xuvenís que se realicen nos centros educativos sostidos con fondos públicos.

B. Bolsas para adquisición de material escolar para o alumnado do 2º ciclo de Educación Infantil, destinadas a sufragar o material necesario para o inicio e desenvolvemento do curso en función das obrigas de cada colexio.

C. Bolsas para facilitar a conciliación da vida persoal, familiar e laboral das unidades familiares e de convivencia. Bolsas de comedor destinadas a sufragar o custo do comedor a aquelas unidades familiares ou de convivencia que teñan dificultades para conciliar a vida persoal, familiar e laboral.

As bolsas para comedor escolar concedéronse só na modalidade de fixos mensuais, é dicir, de todos os días lectivos do mes, non sendo admisibles solicitudes para comedor na modalidade de fixos descontinuos nin esporádicos. As bases reguladoras da convocatoria estiveron expostas no taboleiro de anuncios/edictos da Casa do Concello (praza do Obradoiro, s/n) e no da Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais (rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4), dende o día 11/06/2025 ao 26/06/2025 ambos os dous incluídos. Durante o devandito período tamén estiveron expostas na páxina WEB municipal www.santiagodecompostela.gal, na páxina web de servizos sociais e nos diferentes puntos de atención dos Servizos Sociais municipais. Así consta no certificado emitido en data 30/06/2025, polo Secretario Xeral do Pleno do Concello de Santiago de Compostela.

O crédito destinado a esta convocatoria é de 1.100.000,00 €, e a súa distribución por anualidades: 260.000,00 € irán con cargo á aplicación orzamentaria 020 23100 4800100/25 e os 840.000,00 € restantes á aplicación orzamentaria correspondente do orzamento xeral do 2026.

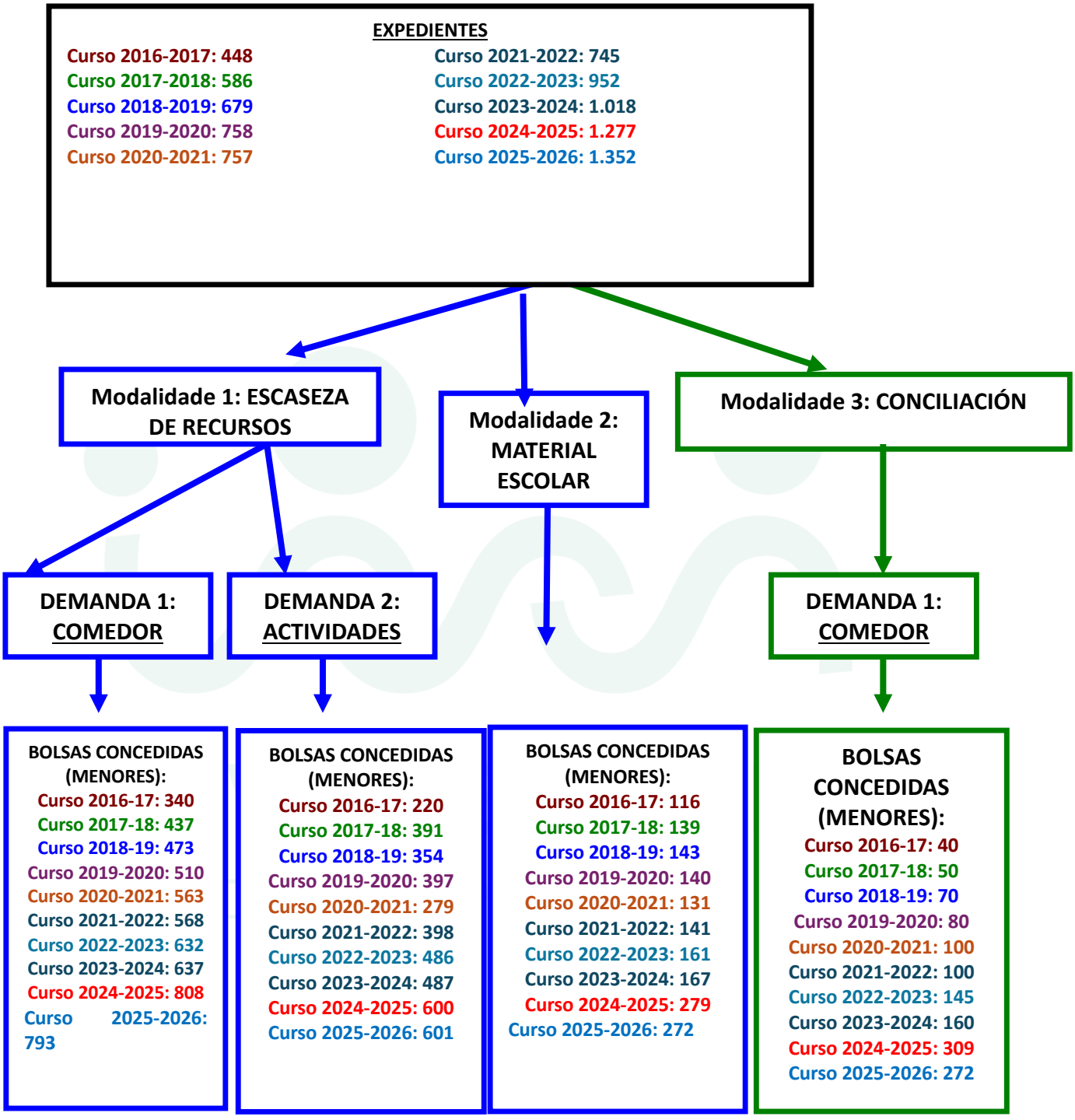
Terán a condición de beneficiarias as unidades familiares e de convivencia (proxenitores solicitantes e menores beneficiarios) empadroadas e con residencia efectiva no Concello de Santiago de Compostela con persoas menores ao seu cargo escolarizadas nos centros docentes públicos ou concertados do municipio sostidos con fondos públicos, que cursen educación infantil (segundo ciclo) ou educación primaria obrigatoria.

Será excluínte a obtención de bolsas de comedor escolar pola modalidade de escaseza de recursos coas de conciliación, de xeito que as persoas solicitantes tan só poderán ser beneficiarias dunha das modalidades.

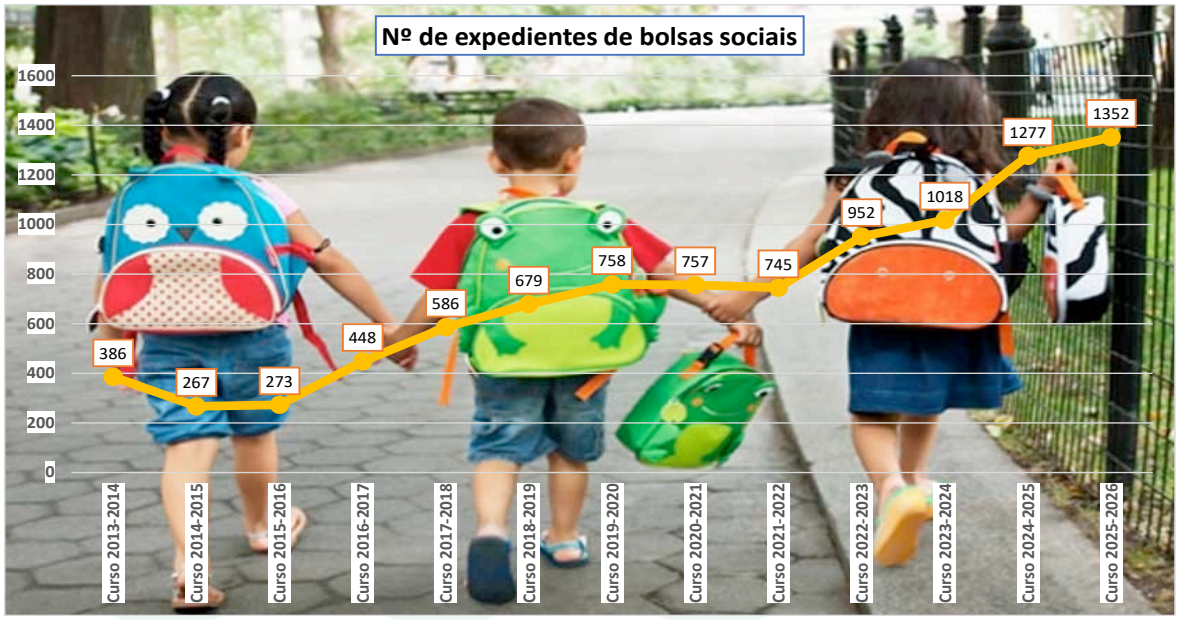
II.- Datos de xestión:

Vexamos a evolución da xestión do programa de bolsas municipais ao longo dos últimos anos:

Si temos presente que 6.568 menores están empadroados no termo municipal de Santiago de Compostela (datos facilitados polo Departamento municipal de Estatística, con idades comprendidas entre os 3 e os 12 anos, podemos deducir que o grao de cobertura destas prestacións municipais é o que segue:

- O 16,30 % do grupo de persoas desa franxa de idade benefícianse de bolsas de comedor, ben pola modalidade de "*escaseza*" ou pola modalidade de "*conciliación*".
- O 9,20 % do grupo de persoas pertencente a esa franxa de idade benefícianse das bolsas de actividades pertencentes á modalidade de "*escaseza de recursos*".

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

Os datos de evolución de orzamentos nos últimos anos se poden visualizar en:

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Que deducimos dos datos anteriores?: o que xa estivemos a trasladar en apartados anteriores. Nestes momentos, existen recursos económicos que garante un mínimo vital á maioría da poboación, pero estes son insuficientes para dar cobertura á totalidade de necesidades básicas, de aí a importancia de contar con recursos complementarios, como poden ser as bolsas de comedor escolar, minguando a presión económica das familias e garantindo unha participación social, en condicións de igualdade.

Chegados a este punto, cómpre analizar outras cuestións relativas á convocatoria de bolsas sociais no actual curso académico.
Resulta impactante o incremento do número de veciñas e veciños de Compostela que se achegaron este ano aos Servizos Sociais Comunitarios, e neste feito, o programa de bolsas sociais ten moito que ver:

Táboa: Comparativa entre persoas solicitantes xa usuarias dos Servizos Sociais con persoas solicitantes de nova incorporación aos Servizos Sociais

	Nº	% V
Xa usuaria dos Servizos Sociais	2090	88,86%
Nova usuaria dos Servizos Sociais	262	11,14%
Totais	2352	100,00%

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

Da táboa anterior se deduce o seguinte, o 88,86 % das persoas solicitantes dunha bolsa social xa o foron en anteriores edicións do programa, polo que xa figuraban incorporadas ao sistema público dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos deste concello. Pero…, o 11,14 % (que equivale a 262 persoas) se achegaron a este servizo e se incorporaron a este programa por primeira vez no ano 2025.

Si o que se analiza é o ítem de *"orixe das persoas solicitantes"*, obtense a seguinte información:

Táboa: Comparativa segundo orixe das persoas solicitantes

	Nº	% V
De nacionalidade española	2003	85,16%
Doutras nacionalidades	349	14,84%
Totais	2352	100,00%

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

Isto se traduce en que mais do 85 % das persoas que solicitan este programa teñen nacionalidade española. As persoas estranxeiras representan o 14,84 % das persoas solicitantes.

Si analizamos o nivel de cobertura do programa de bolsas sociais por ámbito territorial e social (por UTS), obtense a seguinte información:

Táboa: Correlación entre as persoas solicitantes por UTS e as persoas empadroadas nestes ámbitos territoriais

	Nº	% V	Nº PERSOAS EMPADROADAS EN ZONA DE RANGO DE IDADE 3 A 12 ANOS	% COBERTURA BOLSAS SOCIAIS
UTS 1.- VITE	204	15,09%	750	11,45%
UTS 2.- FONTIÑAS	153	11,32%	600	9,16%
UTS 3.- CONXO	124	9,17%	868	13,26%
UTS 4.- CASTIÑEIRIÑO	122	9,02%	776	11,85%
UTS 5.- PORTA DO CAMIÑO	210	15,53%	618	9,44%
UTS 6.- MONUMENTAL	99	7,32%	404	6,17%
UTS 7.- RURAL NORTE	50	3,70%	283	4,32%
UTS 8.- SAN LÁZARO	78	5,77%	417	6,37%
UTS 9.- RURAL OESTE	35	2,59%	370	5,65%
UTS 10.- SAN LOURENZO	29	2,14%	160	2,44%
UTS 11.- ENSANCHE 1	54	3,99%	380	5,80%
UTS 12.- ENSANCHE 2	115	8,51%	526	8,03%
UTS 13.- PONTEPEDRIÑA	30	2,22%	138	2,11%
UTS 14.- SAR	49	3,62%	258	3,94%
Totais	1352	100,00%	6.548	100,00%

Fonte: Datos xestión Departamento municipal de Servizos Sociais; ano 2025.

O nivel de cobertura global do programa de bolsas sociais ascende, nin mais nin menos, ao 20,70 % das persoas con idades comprendidas entre os 3 e os 11 anos con residencia no termo municipal de Santiago de Compostela. As zonas de maior xestión deste recurso son a de Porta do Camiño, Fontiñas e Vite. Sen embargo, si se analiza o nivel de cobertura social, obsérvase como o 13,26 % da poboación menor residente na zona de Conxo son beneficiarias deste recurso, ou o 11,85 % da residente en Fontiñas, etc. Este ano continuouse coa xornada de portas abertas en CABES onde se lles explicou ás persoas que asistiron (tivo gran afluencia) todos os requisitos e o modo de cumprimentación dos impresos para poder formalizar o trámite deste recurso. A esta xornada asistiron o técnico de xestión do servizo, a administrativo encargada da xestión do programa, as educadoras familiares e as profesionais do programa de inclusión social.

ACORDO DE COORGANIZACION ENTRE O CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA E A FEDERACIÓN DE ANPAS DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

ANTECEDENTES

Primeiro.- <u>XUSTIFICACIÓN E MARCO TEÓRICO DO PROXECTO</u>

As asociacións de Pais e Nais contemplan entre os seus fins prioritarios a colaboración nas actividades de ocio e tempo libre dos centros educativos cooperando no estudo de procedementos que sirvan para aumentar o nivel educativo, promover actividades formativas, deportivas e culturais, colaborar cos centros educativos na xestión dos recursos dispoñibles e na mobilización das institucións responsables, fomentar as relacións de cooperación entre eles o Concello de Santiago de Compostela.

As actividades de ocio e tempo libre caracterízanse por seres un complemento curricular ideal ao mesmo tempo que contribúe na conciliación laboral e familiar. Estas actividades realízanse fora do horario escolar e contribúen a espertar inquedanzas, a reforzar coñecementos en diversas áreas, a fomentar a creatividade e o deporte e a desenvolver valores.

Pola súa parte o Concello de Santiago de Compostela pola súa proximidade coa cidadanía, desempeña un papel privilexiado para dotar as familias compostelás de complementos de ocio e tempo libre á xornada escolar dos nenos e nenas dos centros de ensino de Santiago, sendo recoñecida a necesidade de conciliación do traballo e da familia como unha condición necesaria, vinculada a realidade social actual e concedendo becas específicas de conciliación a aquelas familias que cumpran con requisitos da convocatoria específica para a súa obtención.

No transcurso dos anos as Asociacións de Nais e Pais do alumnado dos centros educativos públicos de Santiago de Compostela veñen colaborando co Concello de Santiago de Compostela en xerar recursos e servizos destinados a educación e formación do alumnado e en favorecer a conciliación da vida familiar e laboral e xestionar o programa de becas para aqueles menores aos que previamente se lles concedeu este recurso sendo unha tarefa que supuxo moitas dificultades de coordinación e un sobre esforzo moi importante para ANPAS que na maior parte das veces contan con voluntariado para xestionar estes programas, polo que en aras a mellorar a xestión e a coordinación en termos de eficiencia e eficacia

considerándose como unha alternativa más óptima unificar a xestión de estas actividades a través dunha única empresa colaboradora, canalizando toda a coordinación e tramitación entre as diferentes ANPAS dos centros públicos de ensino de Santiago de Compostela a través dun único interlocutor: a FEDERACION GALEGA DE ANPAS COMPOSTELA.

Por tanto os intereses de ambas partes son públicos, non habendo contraposición entre eles, senón intención de establecer unha colaboración para levar a cabo unha actuación en resposta a obxectivos compartidos.

Que en base aos artigos 1.1,11,25.1 y 2 apartados "l, m, n" y 57 todos eles da Lei 7/85 de 2 de Abril, reguladora das Bases do réxime Local o Concello ten capacidade xurídica para o cumprimento dos seus fins sendo canle inmediata de participación cidadá e en xeral para promover toda clase de actividades e prestar cantos servizos contribúan a satisfacer as necesidades e aspiracións da Comunidade Veciñal, así como de forma específica as actividades culturais, e deportivas e de ocupación do tempo libre outras de carácter social.

Que no artigo 86,apartado 1 da Lei 39/2015, de 1 de Outubro do Procedemento Administrativo Común das Administracións Públicas establecese que as Administracións Públicas poderán celebrar acordos, pactos, convenios ou contratos con persoas tanto de Dereito público como privado, sempre que non sexan contrarios ao ordenamento xurídico nin versen sobre materias non susceptibles de transacción e teñan por obxecto satisfacer o interese público que teñen encomendado, co alcance, efectos e réxime xurídico específico que, no seu caso, prevexa a disposición que o regule, podendo tales actos ter a consideración de finalizadores dos procedementos administrativos ou inserirse nos mesmos con carácter previo, vinculante ou non, á resolución que lles poña fin

Segundo.- <u>OBXECTIVOS</u>

Entre os obxectivos que se perseguen con estas actividades están:

- Aportar as actividades un elemento distendido, lúdico e formativo
- Favorecer un clima de convivencia potenciando valores como a colaboración, cooperación e o respecto entre participantes.
- Adquirir destrezas de traballo en equipo desenvolvendo actividades en diferentes campos integrados entre si.

- Lograr un ambiente de cooperación, respecto ,escoita, e distensión entre as persoas participantes
- Promover a equidade e igualdade entre todos e todas os nenos e as nenas do Concello de Santiago de Compostela para que poidan ter acceso as actividades extraescolares ofertadas polos diferentes centros educativos en igualdade de condicións, non sendo a insuficiencia económica un obstáculo que dificulte a súa posibilidade de acceso as mesmas

As actividades que se ofertan aos centros de ensino son diversas e variadas, destacando actividades lúdicas (debuxo, teatro, pandeireta...) actividades deportivas e motoras (baloncesto, patinaxe, capoeira...). Todas estas actividades están dirixidas aos CEIP de Educación Infantil e Primaria do concello de Santiago de Compostela. En atención a estas consideracións, as institucións mencionadas acordan subscribir o presente acordo de co organización

Terceiro.-<u>ENTIDADES COORGANIZADORAS</u>

A entidade, FEDERACION GALEGA DE ANPAS COMPOSTELA, actúa aos efectos deste acordo, como representante dos centros de ensino que seguidamente se relacionan:

- CEIP PÍO XII
- CEIP LÓPEZ FERREIRO
- CEIP RAIÑA FABIOLA
- CEIP VITE
- CEIP MONTE DOS POSTES
- CEIP APÓSTOLO SANTIAGO
- CEIP AS FONTIÑAS
- CEIP RAMÓN CABANILLAS
- CEIP LAMAS DE ABADE
- CEIP CARDEAL QUIROGA PALACIOS
- CEIP MESTRE RODRÍGUEZ XIXIREII
- CEIP ARQUITECTO CASAS NOVOA
- CEIP DE ROXOS

Pola súa banda, o Concello de Santiago de Compostela ten entre os seus cometidos a promoción e o patrocinio de actividades (educativas, formativas,

culturais, deportivas,...) que contribúan a mellora das condicións de vida do municipio, mediante a aportación de recursos financeiros, técnicos, humanos e organizativos necesarios.

Neste contexto, a Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais, marca como obxectivo coordinar e mellorar os recursos de conciliación dentro do ámbito dos centros escolares, realizando actuacións que redunden en mellorar os servizos. Polo exposto, ambas partes teñen a vontade de subscribir este ACORDO DE COORGANIZACIÓN e a tal fin:

ACORDAN

PRIMEIRO.- OBXECTIVO DO ACORDO.

Establecer as condicións de coorganización das partes na xestión e tramitación das becas previamente concedidas polo Concello de Santiago para actividades extraescolares nos 13 Centros de Ensino Públicos de Santiago de Compostela relacionados anteriormente no punto Terceiro dos Antecedentes.

SEGUNDO. OBRIGAS E COMPROMISOS DAS PARTES

Por parte do Concello de Santiago de Compostela, a través da Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais asumiranse os seguintes compromisos:

- Sufragar os gastos de xestión da xustificación das becas para actividades extraescolares do alumnado becado nos 13 centros escolares aos que representa a FEDERACION GALEGA DE ANPAS COMPOSTELA, aos efectos deste acordo, e que foron indicados anteriormente, polo importe mensual de 393,25 € (IVE incluído) segundo orzamento presentado pola empresa Avanza Servicios Escolares S.L..(Orzamento que se adxunta ao presente Acordo de Coorganización).

Pola súa banda, a FEDERACION GALEGA DE ANPAS COMPOSTELA, farase cargo dos demais gastos que supoña o desenvolvemento de ditas actividades extraescolares consistentes en:

- Mantemento de local e instalacións para a organización das actividades conxuntas e para a xestión da actividade administrativa.
- Publicidade e difusión das actividades das ANPAS compostelán
- Seguros de responsabilidade civil e accidentes de voluntariado das anpas asociadas.

TERCERO. VIXENCIA

O presente acordo entrará en vigor a partires da data da súa sinatura e permanecerá vixente ata 31 de Decembro de 2025.

O presente acordo poderá ser rescindido mediante comunicación por escrito anterior en, ao menos, dous meses a data do seu vencemento.

AXUDAS PARA A MOBILIDADE

A Xunta de Goberno Local, na sesión extraordinaria que tivo lugar o 30-04-2025, acordou a convocatoria para a concesión de axudas individuais para o uso do servizo de taxi como medio alternativo adaptado ás persoas con dificultades de mobilidade e que presentan limitacións para o uso do transporte colectivo no concello de Santiago de Compostela – ano 2025. En liñas xerais foron persoas beneficiarias destas axudas as persoas empadroadas e residentes no Concello de Santiago de Compostela, que se atopen nalgún dos seguintes supostos:

a. Que teñan recoñecida unha discapacidade que afecte gravemente á súa mobilidade, impedíndolles ou dificultándolles gravemente a utilización dos transportes públicos colectivos.
b. As persoas que teñan recoñecida unha discapacidade visual que implique un grao de limitación na actividade igual ou superior ao 75 %, tal como dispón o artigo 32.2 da Lei 10/2014, do 3 decembro, de accesibilidade.
c. As persoas sometidas a tratamentos periódicos, administrados dende calquera centro hospitalario da cidade, que acrediten mediante informe médico as dificultades ou a non conveniencia de condución de vehículos e de uso do transporte público.
d. Persoas con discapacidade, residentes no contorno rural deste termo municipal, polas limitacións derivadas da menor frecuencia ou accesibilidade ás liñas de transporte público.
e. Persoas residentes no contorno rural que, afectadas por unha determinada doenza, acrediten mediante informe médico que non están

autorizadas a conducir, dadas as limitacións derivadas da menor frecuencia ou accesibilidade ás liñas de transporte público.

f. Persoas maiores, residentes no contorno rural deste termo municipal, polas limitacións derivadas da menor frecuencia ou accesibilidade ás liñas de transporte público, e, persoas maiores residentes no contorno rural deste termo municipal carentes de liñas de transporte público, que non dispoñan de vehículo particular.

O importe destas axudas non superaron a cantidade anualmente orzada para esta finalidade. A contía mencionada repartiuse entre as persoas usuarias segundo o tramo de ingresos e de acordo co establecido na seguinte táboa:

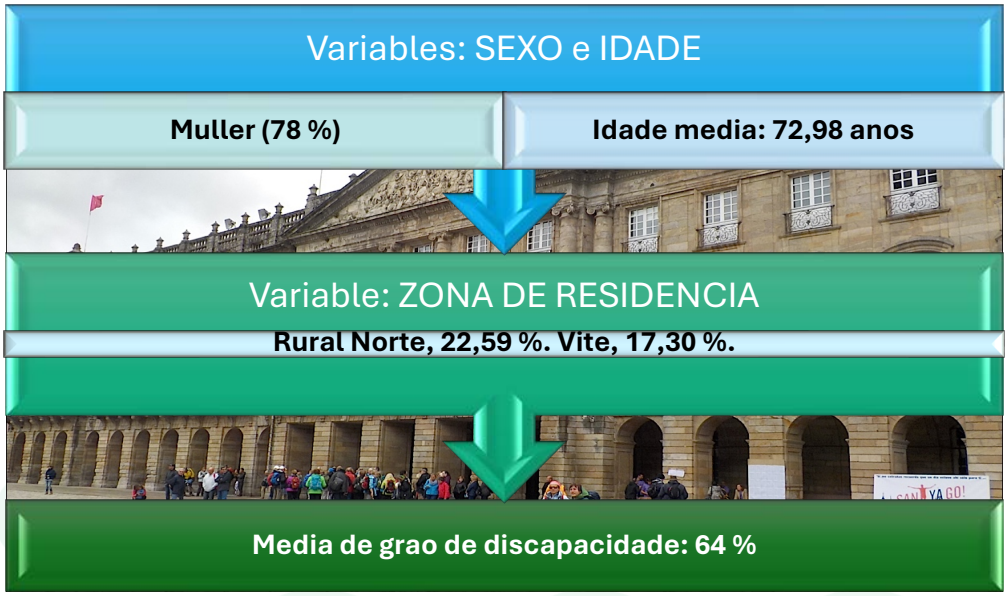
LÍMITE DE INGRESOS	CONTÍA MÁXIMA QUE SE CONCEDE
ATA O 150 % DO IPREM ANUAL	350 €, pago único.
MÁIS DO 150 % E ATA O 250 % DO IPREM ANUAL	250 €, pago único.
MÁIS DO 250 % E ATA O 300 % DO IPREM ANUAL	150 €, pago único.

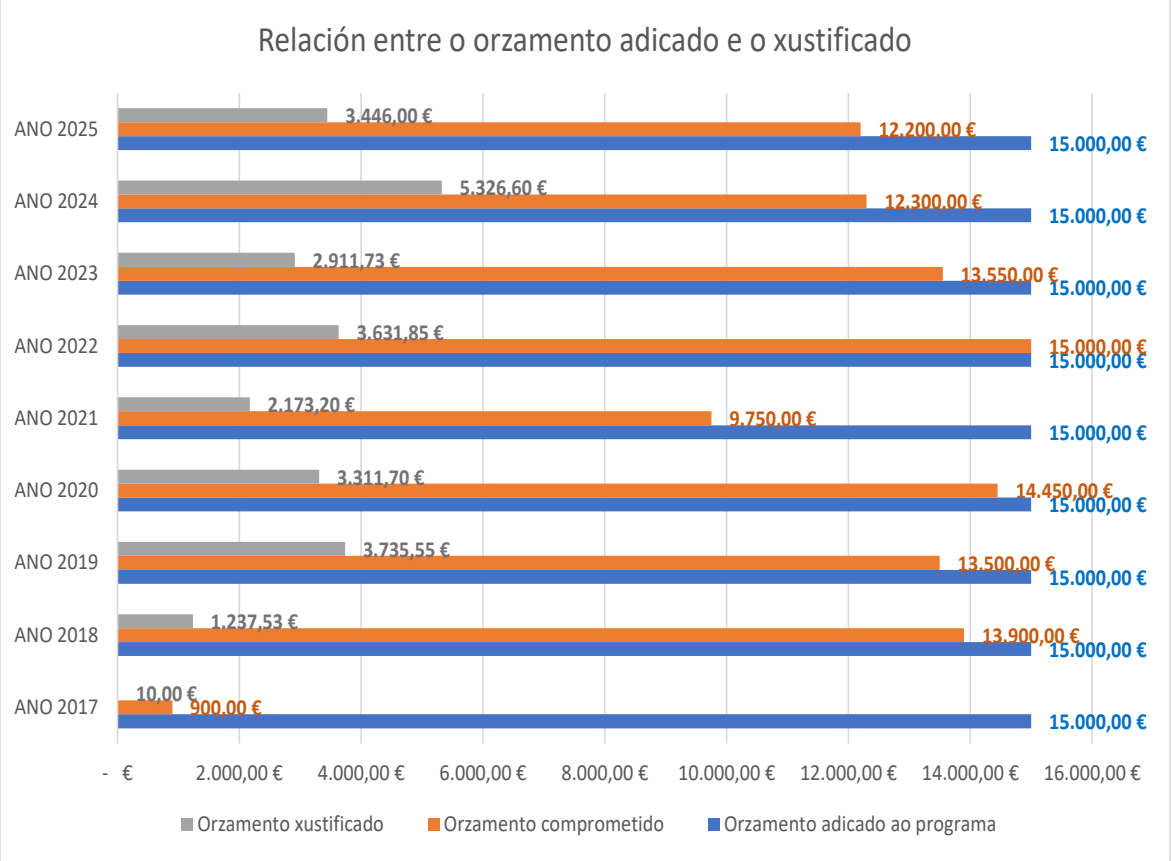
O importe máximo desta convocatoria é de **15.000** €, que foron con cargo á aplicación orzamentaria 020 23100 4800100.

DATOS DE XESTIÓN.

Presentáronse un total de 40 solicitudes, das cales 36 foron concedidas (90 %) e 4 foron denegados (10 %). O perfil das persoas beneficiarias das axudas municipais de taxi se concreta en:

E os datos de xestión económicas deste programa son os seguintes:

Fonte: Datos XIESS, ano 2025

BOLSAS PARA NECESIDADES ESPECÍFICAS

A Declaración Universal de Dereitos Humanos, no seu artigo 25.1, establece que "toda persoa ten dereito a un nivel de vida adecuado que lle asegure, así como á súa familia, a saúde e o benestar, e en especial a alimentación, o vestido, a vivenda, a asistencia médica e os servizos sociais necesarios".

A Constitución Española (en adiante CE) de 1978, no artigo 10.1, recolle como dereito fundamental, entre outros, "a dignidade da persoa, os dereitos inviolables que lle son inherentes, o libre desenvolvemento da personalidade, o respecto á lei e aos dereitos dos demais son fundamento do orde político e da paz social". En coherencia con iso, o artigo 9.2 da CE establece que lles "corresponde aos poderes públicos promover as condicións para que a liberdade e a igualdade do individuo e dos grupos en que se integra sexan reais e efectivas; remover os obstáculos que impidan ou dificulten a súa plenitude e facilitar a participación de toda a cidadanía na vida política, económica, cultural e social". Por outra banda, complementariamente, o artigo 39 da CE imponlles aos poderes públicos a obriga de asegurar a protección social, económica e xurídica da familia.

O mencionado texto lexislativo recolle no artigo 49 que "*os poderes públicos impulsarán as políticas que garantan a plena autonomía persoal e a inclusión social das persoas con discapacidade, en contornos universalmente accesibles*" En desenvolvemento dos principios e obrigas anteriores, servindo con obxectividade os intereses xerais (artigo 103.1 CE), o Concello de Santiago de Compostela ten a potestade e a responsabilidade de establecer e regular o conxunto de dereitos e recursos municipais específicos dirixidos a persoas en situación vulnerabilidade social, de conformidade coa lexislación vixente.

A Lei 13/2008 de 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia, estrutura e regula os servizos sociais en Galicia de xeito que os poderes públicos galegos garanten como recoñecible e esixible o dereito das persoas aos servizos sociais que lles correspondan en función da valoración obxectivada das súas necesidades, co fin de posibilitar que a súa liberdade e igualdade sexan reais e efectivas, librando os atrancos que impiden ou dificultan a súa plenitude e facilitando a participación de todas e todos na vida económica, cultural e social. E concreta os obxectivos do sistema galego de servizos sociais, que perfilan o seu ámbito propio: facilitar recursos e itinerarios de inclusión social, garantir a autonomía persoal das persoas en situación de dependencia, brindar protección e oportunidades sociais e educativas ás persoas menores de idade, facilitar a

conciliación da vida laboral e familiar e, en xeral, ademais, previr a aparición de situacións de exclusión, dependencia, desigualdade ou desprotección das persoas máis vulnerables. Especificamente, configura as prestacións económicas indicando o artigo 21.1º que son "*as achegas en diñeiro, de carácter periódico ou de pagamento único que teñen como finalidade, entre outras, apoiar o coidado de persoas menores, paliar situacións de necesidade, garantir mínimos de subsistencia e reforzar procesos de integración familiar e inclusión social*."

A Lei 3/2011, de 30 de xuño, de apoio á familia e a convivencia de Galicia, recolle no seu artigo 42, os dereitos de especial protección da infancia e da adolescencia, sinalando entre outros os seguintes: a protección e promoción da súa saúde e atención sanitaria e a participar plenamente, en función do seu desenvolvemento e capacidade, na vida social, cultural, artística e recreativa do seu contorno, así como a unha incorporación progresiva á cidadanía activa. As entidades locais, conforme se fai constar no artigo 50, lles corresponde a detección, a valoración e a intervención nas situacións de risco de calquera índole e a activación dos seus propios recursos ou en colaboración coas demais administracións e servizos públicos. A actuación administrativa perante as situacións de risco estará orientada a conseguir:

- A mellora do medio familiar, coa colaboración dos pais, as nais, os titores, as titoras, os gardadores ou as gardadoras e do propio neno, nena ou adolescente.
- A idoneidade das condicións sociais, económicas e culturais dos nenos, as nenas e os e as adolescentes.
- A eliminación, a neutralización ou a diminución dos factores de risco e dificultade social mediante a capacitación dos pais e das nais para atenderen axeitadamente as necesidades do neno ou a nena ou do ou a adolescente, proporcionándolles os medios, tanto técnicos coma económicos, e a axuda necesaria que permitan a permanencia deste ou desta no fogar.
- A satisfacción adecuada das necesidades principais da ou do menor polos servizos e recursos esenciais e/ou normalizadores, propiciando as accións compensatorias adicionais necesarias, de ser o caso, para garantir o efectivo exercicio dos seus dereito

A infancia e a adolescencia son, pois, as etapas máis importantes do desenvolvemento, xa que marcará o que será a vida adulta. Por iso, é importante

realizar unha atención temperá para previr posibles problemas no futuro. Existen persoas menores con necesidades de apoio para o seu futuro desenvolvemento persoal, necesidades relacionadas coa aprendizaxe, coa atención, coas altas capacidades, coa linguaxe e a comunicación, entre outras, que requiren dunha intervención especializada que, xeralmente, atópase no sector privado, xerando importantes gastos para as familias ás cales pertencen.

Igualmente, estase apreciando dende os Servizos Sociais Comunitarios, dificultades polas que están atravesando as familias que teñen ao seu cargo persoas menores afectadas por unha enfermidade celíaca, polo gasto que isto supón para as economías. A enfermidade celíaca é unha intolerancia permanente ao glute do trigo, cebada e centeo en persoas predispostas xeneticamente, caracterizada por unha reacción inflamatoria, de base inmune, que pode dar lugar a múltiples alteracións do organismo. O único tratamento eficaz é unha dieta exenta de glute xa que calquera alteración na mesma provoca a aparición de outras enfermidades. Esta dieta xera importantes gastos adicionais ás familias, sendo vontade deste concello o apoio económico para atender estas dificultades, en especial naquelas familias nas que concorren factores de vulnerabilidade social.

As anteditas axudas individuais axustaranse ao establecido na Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións e na Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, normativa que é de aplicación a esta convocatoria, así como o RD 887/2006, do 21 de xuño, polo que se aproba o regulamento da Lei 38/2003 e o Decreto 11/2009, do 8 de xaneiro, polo que se aproba o regulamento da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia.

Esta convocatoria ten por obxecto regular a xestión de axudas económicas, de carácter individual, que concede o Concello de Santiago de Compostela a familias, residentes neste termo municipal, que seguen tratamentos privados polas dificultades e/ou trastornos da aprendizaxe ou de adaptación ao contorno, por non recibilos en servizos públicos ou porque recibíndoos, son insuficientes e conten con prescrición técnica de que deben ser reforzados. Estas axudas están dirixidas a contribuír a financiar os gastos derivados do tratamento de:

- Trastornos da aprendizaxe.
- Trastornos da linguaxe.
- Trastornos de conducta.
- Estimulación temperá.
- Altas capacidades intelectuais.

- Terapia ocupacional

Igualmente, estas axudas tamén van dirixidas a contribuír a financiar os gastos derivados da adquisición de alimentos que foran elaborados especificamente para persoas afectadas por enfermidade celíaca (produtos específicos).

As persoas potencialmente beneficiarias destas axudas non poden estar comprendidas nalgunha das prohibicións para seren beneficiarias de subvencións previstas na Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia. O importe máximo desta convocatoria é de **70.000** €, que irán con cargo á aplicación orzamentaria 020 23100 4800100/25.

Ao abeiro do disposto no artigo 55.1 do Real decreto 887/2006, nesta convocatoria exceptúase do requisito de fixar unha orde de prelación entre as solicitudes presentadas que reúnan os requisitos establecidos, para o caso de que o crédito consignado na convocatoria fora suficiente.

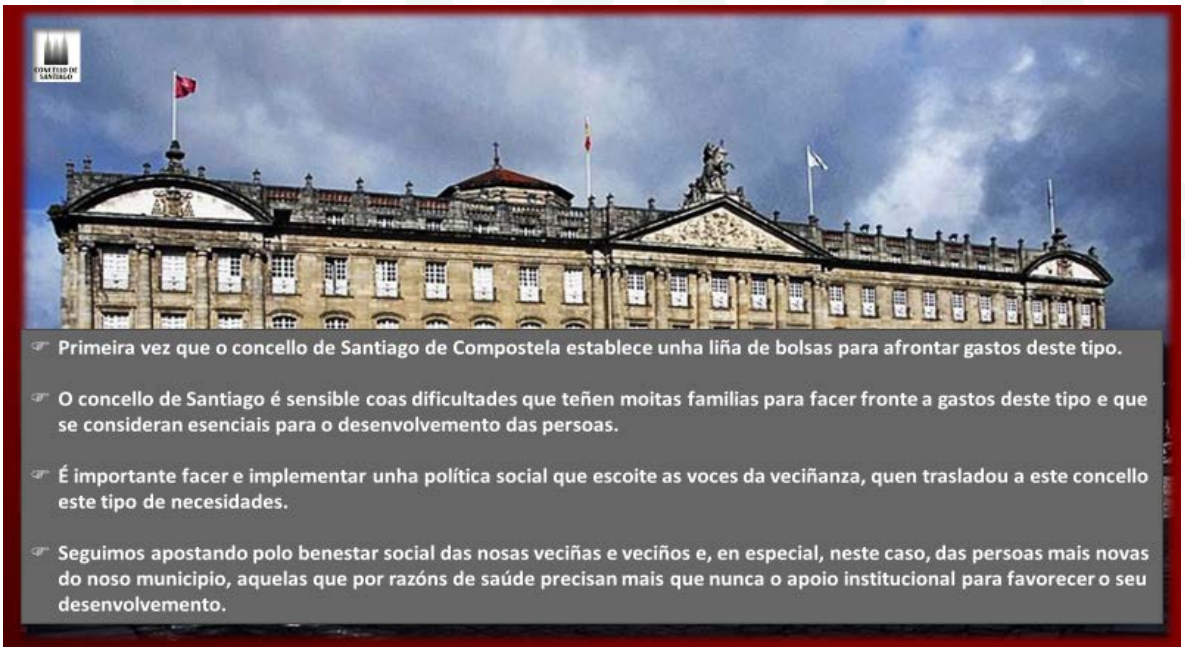
Non obstante, se a contía que corresponda a todas as persoas que cumpran os requisitos superase a cantidade consignada nos orzamentos para esta finalidade, a adxudicación da axuda individual farase primando ás persoas solicitantes que teñan menos ingresos.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

A contía das axudas será do 90 % do gasto total realizado e ata o máximo de 1.200 €/ano. En caso de empate por ingresos e para adxudicar a axuda terase en conta o seguinte:

1. Persoas menores de idade, en situación de risco social, con proxecto de intervención activo por parte do Servizo municipal de Educación e Apoio Familiar e que sexa acreditado documentalmente polos profesionais do mesmo.
2. Familias monoparentais/monomarentais
3. Familias numerosas.
4. Familias acolledoras.
5. De persistir o empate, a orde de prioridade asignarase atendendo á renda *per cápita* da familia, adxudicándose as bolsas por orde inverso á magnitude da dita renda, xa que logo terase en conta a renda máis baixa.

Esta axuda concrétase na concesión dunha contía económica que será utilizada polas persoas beneficiarias para a financiación dos seus tratamentos.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

TIPOLOXÍA DE PRESTACIÓNS	Nº DE PRESTACIÓNS CONCEDIDAS	IMPORTE CONCEDIDO
Trastornos da aprendizaxe	25	30.000 €
Trastornos da linguaxe	15	18.000 €
Trastornos da conduta	6	7.200 €
Estimulación temperá	0	0
Altas capacidades intelectuais	0	0
Terapia ocupacional	7	7.600 €
Produtos específicos para persoas con enfermidade celiaca	6	7.200 €
TOTAIS	59	70.000 €

A convocatoria por parte dos Servizos Sociais Comunitarios do Concello de Santiago de Compostela de bolsas para sufragar necesidades específicas das persoas menores de idade supón un avance significativo nas políticas sociais municipais. Esta medida permite cubrir gastos en logopedia, atención psicolóxica, atención temperá ou produtos celíacos, entre outras, necesidades que non sempre están atendidas pola educación ou sanidade pública de xeito universal. Deste xeito, as familias vense obrigadas a afrontar importantes gastos derivados destes conceptos, sendo as axudas públicas que poden existir totalmente insuficientes para garantir a súa cobertura. O concello de Santiago de Compostela pretende con esta medida garantir unha atención máis equitativa e inclusiva.

Ademais, estas bolsas contribúen a promover a igualdade de oportunidades entre a infancia. A intervención temperá e o apoio especializado permiten que nenos e nenas con necesidades educativas especiais ou problemas de saúde poidan integrarse mellor tanto social como escolarmente, reducindo o impacto das limitacións económicas sobre o seu futuro. Este enfoque preventivo tamén evita que pequenas dificultades se convertan en problemas máis complexos no futuro, demostrando a eficacia dunha intervención social planificada e centrada na prevención.

Outro aspecto relevante é que a convocatoria visibiliza e normaliza necesidades específicas, como a alimentación sen glute ou a saúde mental infantil, fomentando unha sociedade máis inclusiva e consciente destas demandas. Ademais, o feito de que a totalidade do orzamento adicado a este programa —70.000 €— fose comprometida reflicte o éxito da iniciativa e evidencia que existía unha demanda real e inmediata entre as familias do municipio.

En conclusión, esta medida representa un paso importante no fortalecemento das políticas sociais municipais, ao garantir que todas as persoas menores de idade dispoñan de recursos para o seu desenvolvemento integral, reducindo desigualdades e facendo un uso efectivo dos recursos públicos. O seu impacto positivo amosa como unha actuación focalizada e ben xestionada pode mellorar de forma directa a calidade de vida da comunidade.

ATENCIÓN A PERSOAS EN SITUACIÓN DE EMERXENCIA

A Lei 7/1985, de 2 de abril, reguladora de Bases de Réxime Local, no seu artigo 25, sinala que os concellos teñen competencia para *"… a avaliación e información de situacións de necesidades e a atención inmediata a persoas en situación ou en risco de exclusión social*". Isto significa que a intervención social, en casos de emerxencia ou de urxencia social, pode precisar unha intervención inmediata para garantir a integridade física das persoas. Cando unha persoa precisa alimentos e/ou roupa coa que cobizarse non pode esperar a ter tramitada ou resolta unha determinada prestación económica, todo o contrario!. Precisa actuación no mesmo momento.

Nos últimos anos, este concello está a desenvolver unha especial labor coas persoas que pernoctan na rúa, coa finalidade de que saian desta situación e poidan vivir nunhas condicións dignas, sempre respectando o principio de autodeterminación recollido na Lei 13/2008, de 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia e no propio Código Deontolóxico de Traballo Social. Unha situación de urxencia social require inmediatez na intervención e unha intervención deste tipo require medios para poder realizala.

Situacións similares lles afectan a algunhas persoas maiores que residen soas. Necesidades que van dende unha atención persoal e doméstica (que se implementa dende o Servizo de Axuda no Fogar coa modalidade de Libre Concorrencia, especialmente), pero tamén para adquirir medios para poder

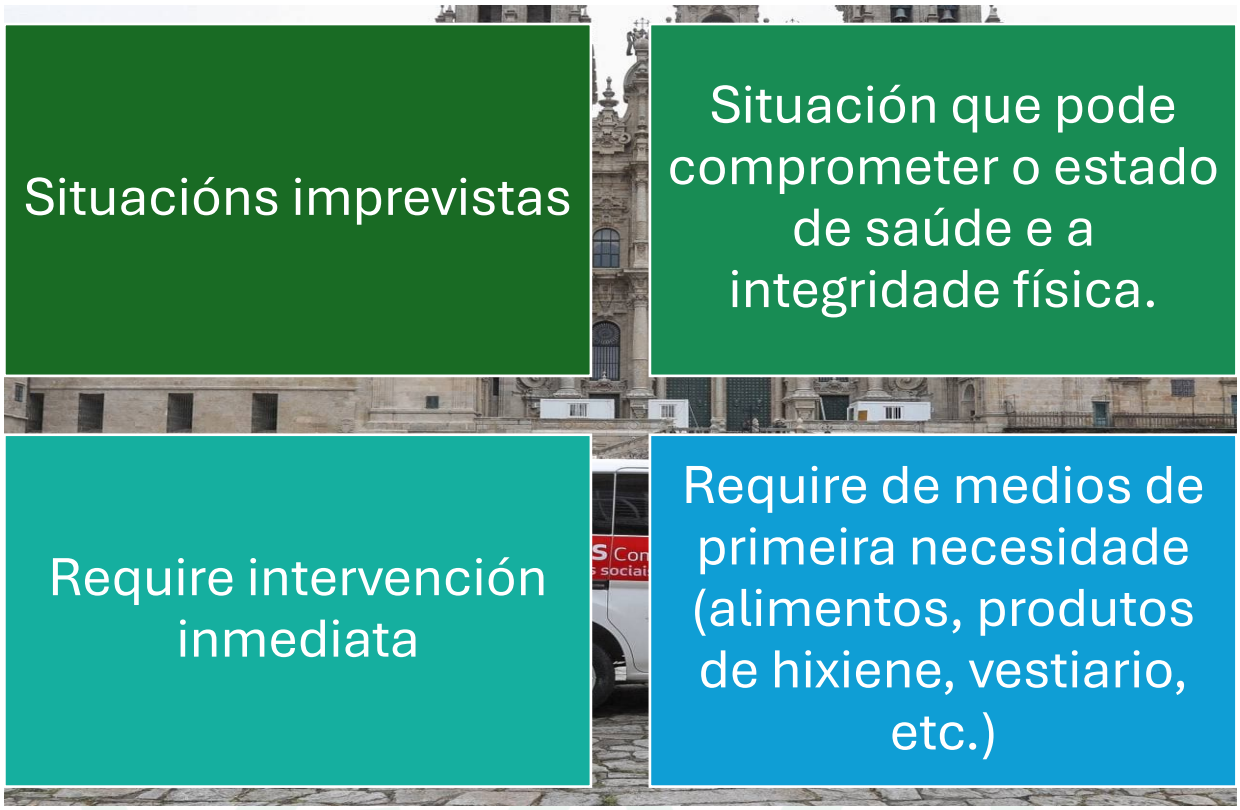
prestar este servizo (alimentos perecedoiros, alimentos non perecedoiros, produtos de hixiene persoal, produtos para a limpeza da vivenda, roupa, entre outros). Non é a primeira vez que nos atopamos "*limitados*" para poder comezar a prestación dun servizo, por non ter medios con que facelo.

Nos últimos anos tamén se están detectando casos en situación de emerxencia sociosanitaria: falamos daquelas persoas afectadas polo "*síndrome de Dióxenes*" e incluso polo "*Síndrome de Noé*", que requiren "*limpezas de choque*" e desinfeccións nos seus domicilios, pero para as cales é preciso dispor dun bo número de produtos de limpeza.

Falar de urxencia social é falar de atención social inmediata, sen demoras de tempos nin de medios. Falar de emerxencia social é falar de algo moi semellante, pero con matices: estaríamos ante situacións obxectivas de desprotección social, é dicir, de situacións onde a persoa se atopa de forma repentina sen medios para dar resposta ás súas necesidades mais básicas.

En definitiva, as/os profesionais de Servizos Sociais precisan dispor de medios para utilizar nas intervencións de urxencia/emerxencia social; é dicir, neste tipo de situacións:

Fonte: Departamento municipal de Servizos Sociais, ano 2025.

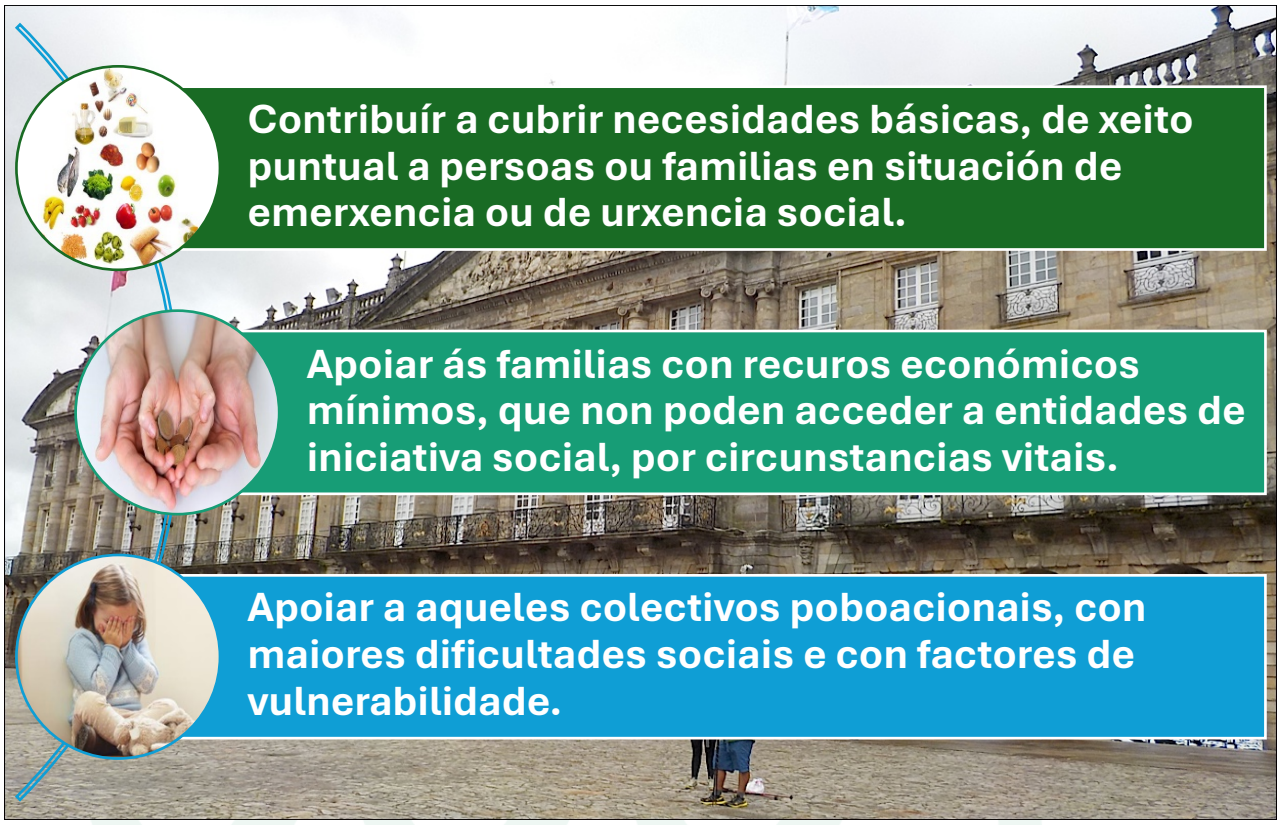
A actuación que se facilita (entrega de produtos de primeira necesidade) se realiza a persoas e/ou familias, de xeito puntual, que se atopen nunha situación de emerxencia ou de urxencia social, cunha situación económica deficitaria. Considérase situación económica carencial aquela que teñan ingresos inferiores ao Salario Mínimo Interprofesional, incrementado nun 10 % por cada membro adicional da unidade de convivencia.

En que consiste?

Este recurso se concreta na entrega de produtos de primeira necesidade (alimentos non perecedoiros, alimentos perecedoiros, produtos de hixiene persoal, produtos para a hixiene da vivenda, roupa e enseres para a casa, vestiario persoal, entre outros). A adquisición destes enseres sempre será realizada por persoal do Departamento municipal de Servizos Sociais.

Con esta medida asistencial, o concello de Santiago de Compostela, a través do Departamento municipal de Servizos Sociais, pretende acadar o seguinte:

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Fonte: Departamento municipal de Servizos Sociais, ano 2025.

Obxectivos

Con este programa, o Departamento municipal de Servizos Social pretende acadar os seguintes obxectivos:

- Detectar situacións de emerxencia ou de urxencia social, en colaboración coas Forzas e Corpos de Seguridade do Estado e/ou do SERGAS.
- Cubrir de xeito inmediato necesidades primarias (alimentación, hixiene e vestiario) que poida presentar as veciñas ou veciños de Compostela que se atopen nunha situación de emerxencia ou de urxencia social.
- Dar cobertura ás necesidades básicas da veciñanza á espera de que se obteñan recursos de percepción periódica que poida cubrilas.
- Garantir a protección da integridade física das persoas en situación de emerxencia ou de urxencia social.
- Potenciar a adquisición de produtos no propio municipio, como modo de apoiar a economía de Santiago de Compostela.
- Actuar de forma coordinada na atención social co SEMUS e con Protección Civil, así como cos corpos e forzas de seguridade do estado.

Durante o ano 2025, atendéronse un total de 57 actuacións de emerxencia social, o que equivale a dicir que se apoiaron a 235 persoas nestas circunstancias. O importe gastado dentro desta actuación de emerxencia foi de 8.991,41 € (o que equivale a dicir o 99,9 % do orzamentado inicialmente).

SERVIZO PARA A ADQUISICIÓN DE PRODUTOS DE PRIMEIRA NECESIDADE A PERSOAS OU FAMILIAS, DE XEITO PUNTUAL, QUE SE ATOPEN NUNHA SITUACIÓN DE EMERXENCIA OU DE URXENCIA SOCIAL, CUNHA SITUACIÓN ECONÓMICA DEFICITARIA, POR PARTE DO DEPARTAMENTO DE SERVIZOS SOCIAIS NO CONCELLO DE SANTIAGO
Tipo de contrato: Servicios **Procedemento:** Contrato menor

Tipo de contrato: Servizos - Servizos sociais e de saúde

1. OBXECTO DO CONTRATO

O servizo para a adquisición de produtos de primeira necesidade a persoas ou familias, de xeito puntual, que se atopen nunha situación de emerxencia ou de urxencia social, cunha situación económica deficitaria, por parte do departamento de servizos sociais no concello de Santiago se concreta nun servizo para a adquisición de produtos de primeira necesidade (alimentos non perecedoiros, produtos de hixiene persoal, produtos para a hixiene da vivenda, roupa e enseres para a casa, vestiario persoal, entre outros). A adquisición destes enseres sempre será realizada por persoal técnico do Departamento municipal de Servizos Sociais e entregado no domicilio que sexa sinalado no momento da devandita adquisición.

2. XUSTIFICACIÓN DA NECESIDADE DO CONTRATO:

A Lei 7/1985, de 2 de abril, reguladora de Bases de Réxime Local, no seu artigo 25, sinala que os concellos teñen competencia para *"… a avaliación e información de situacións de necesidades e a atención inmediata a persoas en situación ou en risco de exclusión social*". Isto significa que a intervención social, en casos de emerxencia ou de urxencia social, pode precisar unha intervención inmediata para garantir a integridade física das persoas. Cando unha persoa precisa alimentos e/ou roupa coa que cobizarse non pode esperar a ter tramitada ou resolta unha determinada prestación económica, todo o contrario!. Precisa actuación no mesmo momento.

Nos últimos anos, este concello está a desenvolver unha especial labor coas persoas que pernoctan na rúa, coa finalidade de que saian desta situación e

poidan vivir nunhas condicións dignas, sempre respectando o principio de autodeterminación recollido na Lei 13/2008, de 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia e no propio Código Deontolóxico de Traballo Social. Unha situación de urxencia social require inmediatez na intervención e unha intervención deste tipo require medios para poder realizala.

Situacións similares lles afectan a algunhas persoas maiores que residen soas. Necesidades que van dende unha atención persoal e doméstica (que se implementa dende o Servizo de Axuda no Fogar coa modalidade de Libre Concorrencia, especialmente), pero tamén para adquirir medios para poder prestar este servizo (alimentos perecedoiros, alimentos non perecedoiros, produtos de hixiene persoal, produtos para a limpeza da vivenda, roupa, entre outros). Non é a primeira vez que nos atopamos "*limitados*" para poder comezar a prestación dun servizo, por non ter medios con que facelo.

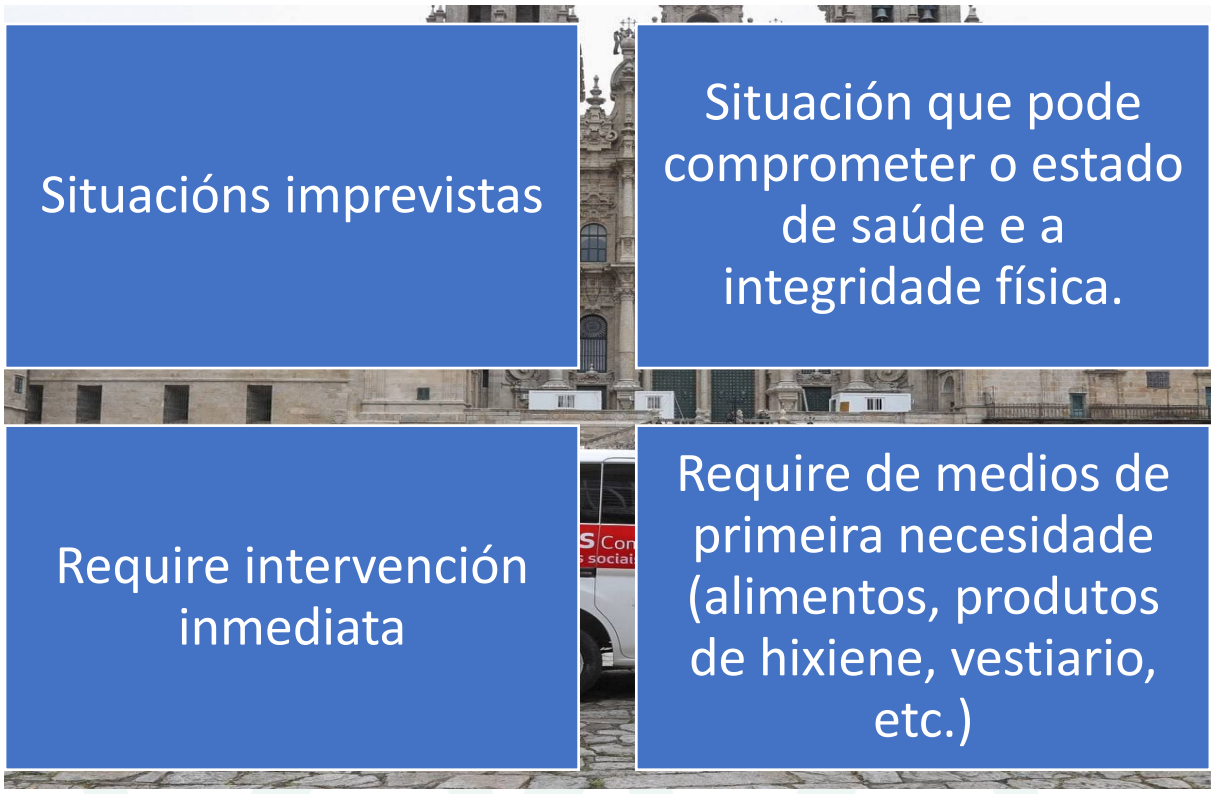
Ultimamente tamén se están detectando casos en situación de emerxencia sociosanitaria: falamos daquelas persoas afectadas polo "*síndrome de Dióxenes*" e incluso polo "*Síndrome de Noé*", que requiren verdadeiras "*limpezas de choque*" e desinfeccións nos seus domicilios, pero para as cales é preciso dispor dun bo número de produtos de limpeza.

Falar de urxencia social é falar de atención social inmediata, sen demoras de tempos nin de medios. Falar de emerxencia social é falar de algo moi semellante, pero con matices: estaríamos ante situacións obxectivas de desprotección social, é dicir, de situacións onde a persoa se atopa de forma repentina sen medios para dar resposta ás súas necesidades mais básicas.

En definitiva, as/os profesionais de Servizos Sociais precisamos dispor de medios para utilizar nas intervencións de urxencia/emerxencia social; é dicir, neste tipo de situacións:

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

A actuación que se facilita (entrega de produtos de primeira necesidade) se realiza a persoas e/ou familias, de xeito puntual, que se atopen nunha situación de emerxencia ou de urxencia social, cunha situación económica deficitaria.

Considérase situación económica carencial aquela que teñan ingresos inferiores ao Salario Mínimo Interprofesional, incrementado nun 10 % por cada membro adicional da unidade de convivencia.

Con este programa, o Departamento municipal de Servizos Social pretende acadar os seguintes obxectivos:

- Detectar situacións de emerxencia ou de urxencia social, en colaboración coas Forzas e Corpos de Seguridade do Estado e/ou do SERGAS.
- Cubrir de xeito inmediato necesidades primarias (alimentación, hixiene e vestiario) que poida presentar as veciñas ou veciños de Compostela que se atopen nunha situación de emerxencia ou de urxencia social.
- Dar cobertura ás necesidades básicas da veciñanza á espera de que se obteñan recursos de percepción periódica que poida cubrilas.
- Garantir a protección da integridade física das persoas en situación de emerxencia ou de urxencia social.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- Potenciar a adquisición de produtos no propio municipio, como modo de apoiar a economía de Santiago de Compostela.
- Actuar de forma coordinada na atención social co SEMUS e con Protección Civil, así como cos corpos e forzas de seguridade do estado.

O Departamento de Servizos Sociais non conta cos medios humanos e materiais suficientes para a realización da actividade prevista.

O obxecto do contrato non se ten configurado para evitar a aplicación de regras xerais de contratación, e non se está a atender necesidades periódicas e previsibles.

3. ESPECIFICACIÓNS TÉCNICAS DA PRESTACIÓN

CONCEPTO	TOTAL
Alimentos non perecedoiros	Ata 2.500,00€
Produtos de hixiene persoal ou da vivenda	Ata 2.500,00€
Roupa e enseres para a casa	Ata 2.000,00€
Roupa e vestiario persoal para nenos/as e adultos.	Ata 1.181,82€
TOTAL IMPORTE SEN IVE	**8.181,82€**

4. XUSTIFICACIÓN DO PROCEDEMENTO, TRAMITACIÓN E FORMA DE ADXUDICACIÓN DO EXPEDIENTE

En aplicación do artigo 118 da Lei 9/2017 de Contratos do Sector Público, o contrato cualificase de menor en función da contía do mesmo, ao ser seu importe inferior a 15.000 euros, IVE non incluído.

5. ÓRGANO DE CONTRATACIÓN

O órgano de contratación competente é a Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais, de conformidade co acordo de delegación da Xunta de Goberno Local e as bases de execución do orzamento municipal.

6. VALOR ESTIMADO

O valor estimado estará integrado por:

□ Custes laborais: (detallar se procede)
□ Honorarios profesionais: (detallar se procede)
□ Outros custes de execución material: (detallar se procede)
□ Gastos Xerais:
□ Beneficio industrial:

TOTAL Valor Estimado:

Valor sen IVE: 8.181,82 euros

IVE (10,00 %): 818,18 euros

Valor con IVE: 9.000,00 euros

6. ORZAMENTO DO CONTRATO E APLICACIÓN ORZAMENTARIA

Aplicación Orzamentaria / Proxecto GFA	Data orzamento	Denominación	Importe IVE incluído
2025-020 23100 2210500	2025	ASISTENCIA SOCIAL PRIMARIA. PRODUTOS ALIMENTICIOS	9.000,00

8. PRAZO DE EXECUCIÓN

O prazo de execución será de a partir da notificación da adxudicación ata o 15 de novembro de 2025, sen que poda exceder do ano natural, nin ser obxecto de prórroga ou revisión de prezos nin supor fraccionamento.

9. LUGAR DE PRESTACIÓN

No establecemento do edificio do CORTE INGLÉS, na rúa do Restollal en Santiago de Compostela.

10. RESPONSABLE DO CONTRATO

FURELOS TORAL,TERESA

11. FORMA DE PAGO DO PREZOS

Mediante a presentación de facturas individuais por cada compra que sexa realizada, expedidas pola entidade e conformada pola responsable do contrato. As facturas deberán ir acompañadas dunha relación dos produtos que constitúan o servizo realizado.

12. ENTIDADE PROPOSTA PARA A ADXUDICACIÓN DIRECTA

Denominación	EL CORTE INGLÉS, S.A.
Número identificación fiscal	A28017895
Domicilio	Rúa Hermosilla, 112, 28001 MADRID
Teléfono	650246838
e-mail	susana_seoanemera@elcorteingles.es

O SERVIZO MUNICIPAL DE ATENCIÓN INMEDIATA (SMAI)

1. OBXECTO DO CONTRATO:

O presente contrato ten como obxecto a prestación do Servizo Municipal de Atención Inmediata (SMAI), como recurso de apoio operativo aos Servizos Sociais Comunitarios Básicos, co fin de garantir unha intervención social urxente e inmediata ante situacións de emerxencia ou risco no termo municipal de Santiago de Compostela. Este servizo está dirixido especialmente a:

- Persoas maiores que viven soas.
- Persoas con discapacidade ou dependencia sen rede de apoio.
- Situacións de caídas non sanitarias no fogar.
- Persoas con enfermidades crónicas con risco de caídas.
- Acompañamentos e traslados a centros residenciais ou outros recursos sociais.
- Outro tipo de mobilizacións valoradas tecnicamente dende os Servizos Sociais Comunitarios Básicos do concello de Santiago de Compostela.

Que aporta o SMAI ao Concello de Santiago de Compostela?

APORTACIÓN	DESCRICIÓN
Resposta inmediata	Permite actuar a calquera hora: atención 24/7, calquera día do ano.

APORTACIÓN	DESCRICIÓN
Protección das persoas vulnerables	Evita que persoas maiores, soas ou con discapacidade queden sen atención básica para a súa vida.
Prevención	Reduce riscos maiores: hospitalizacións, institucionalizacións, deterioros físicos/emocionais.
Coordinación	Conecta emerxencias sanitarias (061) ou sociais (SEMUS Compostela) e tamén con recursos comunitarios (Servizos Sociais, Policía Local, entre outros).
Responsabilidade institucional	Sitúa ao Concello como referente en atención social de proximidade e urxencia.

O Departamento de Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela non conta cos medios humanos e materiais adecuados para a realización das actividades previstas.

2. XUSTIFICACIÓN DA NECESIDADE DO CONTRATO:

O aumento das situacións de emerxencia social vinculadas a persoas maiores, con discapacidade ou en situación de vulnerabilidade social require da creación dun servizo áxil, coordinado e permanente, que poida actuar con rapidez ante situacións cotiás. O Servizo Municipal de Atención Inmediata (SMAI) nace como resposta á necesidade de garantir unha atención social urxente, eficaz e digna, especialmente en casos como:

- Caídas no domicilio sen posibilidade de auxilio inmediato.
- Necesidade de traslado urxente a recurso residencial ou de acollida.
- Outras necesidades de mobilización valoradas e prescritas dende os Servizos Sociais Comunitarios Básicos..

É un servizo dispoñible 24 horas / 365 días, que actuará a demanda do SEMUS Compostela (Servizo municipal de Urxencias Sociais) e/ou dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos, resultando un complemento cualificado neste tipo de intervencións vitais, que se escapan da labor dos restantes profesionais do eido social, por carecer da formación oportuna nesta materia.

En ningún caso este servizo pode suplir as competencias que teñen atribuídas os dispositivos sanitarios, non realizando traslados nin a centros sanitarios nin mobilizacións nas que se valore que poida existir unha causa grave na saúde da persoa, requirindo nestes supostos a coordinación co 061 ou co 112 para a súa intervención cualificada. A actuación sempre se realizará cando non se prevea nin se valore unha causa sanitaria.

A estes efectos enténdese por mobilizacións non sanitarias, as intervencións dirixidas á axuda para a incorporación física de persoas en situación de vulnerabilidade, que non presentan lesións ou patoloxías médicas urxentes, pero que teñen limitacións funcionais que impiden a súa mobilidade autónoma e segura.

Igualmente, enténdese por caída non sanitaria aquela situación na que a persoa:

- Sofre unha caída accidental no domicilio ou contorna próxima.
- Non presenta lesións visibles nin síntomas que requiran atención médica urxente.
- Non poida levantarse por si mesma.
- Non conta con coidadores ou rede de apoio no momento da caída ou, de existir, estas persoas non teñan capacidade para prestarlle apoio.

E, por último, os traslados sociais urxentes realizados polo SMAI son actuacións que teñen por obxecto acompañar e desprazar a persoas en situación de vulnerabilidade social dende o seu domicilio, espazo público ou outro punto de orixe ata centros residenciais permanentes ou temporais. Este servizo será básico para os casos cualificados como de "*emerxencia social*", nos que concorren unha precariedade económica, unha rede de apoio familiar feble, inexistente ou inadecuada e, incluso, aqueles casos que polas súas circunstancias requiriron a intervención conxunta dos Servizos Sociais do concello de Santiago de Compostela e as instancias xudiciais pertinentes.

Os traslados sociais realizados polo SMAI a centros asistenciais ou residenciais son unha ferramenta esencial para garantir que ningunha persoa en situación de vulnerabilidade quede sen acceso efectivo aos recursos sociais dispoñibles, especialmente cando a urxencia ou a ausencia de rede de apoio fan imposible a mobilidade autónoma ou o seu traslado. Este tipo de intervencións permiten ao concello responder con axilidade, dignidade e humanidade a situacións críticas, reforzando a súa capacidade de coidar e protexer á veciñanza máis vulnerable.

En definitiva, trátase de intervencións non sanitarias, pero cun compoñente social e emocional importante, que requiren ser executadas con profesionalidade, dignidade e coidado da persoa.

O Servizo Municipal de Atención Inmediata (SMAI) debe integrarse e depender directamente dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos, en tanto que son estes os servizos públicos de carácter municipal que constitúen o primeiro nivel de atención do sistema galego de servizos sociais, segundo a Lei 13/2008, de servizos sociais de Galicia. Considéranse razóns para a dependencia directa do SMAI dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos as seguintes:

1. ***Coherencia cun modelo de atención social no que a persoa ocupa unha posición central:***

- Os Servizos Sociais Comunitarios Básicos teñen como función atender situacións de necesidade social de carácter urxente.
- O SMAI constitúe unha prolongación operativa da resposta inmediata que se realiza tanto dende os Servizos Sociais Comunitarios Básicos como dende o Servizo municipal de Urxencias Sociais (SEMUS Compostela) ante urxencias vitais, polo tanto debe estar vinculado ao mesmo nivel de atención.
- O SMAI resulta un complemento da actuación dos profesionais vinculados aos Puntos de atención de Servizos Sociais (PASS), ao programa municipal de apoio á inclusión das persoas sen fogar e aos servizos de proximidade de carácter local.

2. ***Coñecemento do territorio e da poboación***

- Os equipos dos servizos sociais comunitarios dispoñen dun coñecemento exhaustivo das situacións de vulnerabilidade, persoas en risco e contextos familiares. Conta como recurso complementario ante emerxencias sociais o SEMUS Compostela, que actúa fóra do horario habitual do servizo municipal.
- Esta información é esencial para garantir intervencións rápidas, adecuadas e sen duplicidades**.**

3. ***Capacidade de valoración técnica e derivación***

- Son os equipos técnicos dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos e/ou do Servizo municipal de Urxencias Sociais (SEMUS Compostela), o persoal cualificado para:
    - Valorar a urxencia social.
    - Activar recursos de emerxencia (aloxamentos, SAF urxente, teleasistencia, etc.).
    - Derivar e facer seguimento das intervencións iniciadas polo SMAI.

4. ***Coordinación cos recursos sociais existentes***

- O traballo do SMAI debe estar totalmente coordinado coa sección de Servizos Sociais Comunitarios Básicos, programa de apoio á inclusión das persoas sen fogar, SAF, centros residenciais, dispositivos de apoio, recursos de acollida, etc., todos eles xestionados polos Servizos Sociais Comunitarios.
- A integración garante un uso eficiente e ordenado dos recursos dispoñibles.

5. ***Intervención baseada no principio de continuidade***

- A intervención do SMAI pode non rematar na atención puntual, senón que forma parte dun itinerario de atención mais amplo, no que se mobilizan outros recursos a posteriori ou redefinir os xa existentes, si é o caso.
- Isto só é posible se o SMAI está vinculado funcional e operativamente aos Servizos Sociais Comunitarios.

6. ***Optimización de recursos humanos e económicos***

- A integración do SMAI evita a duplicidade de estruturas e permite compartir persoal en réxime de garda.
- Ademais, centraliza a xestión da información e dos expedientes sociais, reforzando a trazabilidade da intervención.

3. ESPECIFICACIÓNS TÉCNICAS DA PRESTACIÓN:

3.1.- **Finalidade**:

A finalidade da intervención do Servizo Municipal de Atención Inmediata (SMAI) en casos de caídas non sanitarias é garantir a asistencia e mobilización segura de persoas —principalmente maiores ou con discapacidade— que sofren unha caída no domicilio ou na contorna, sen lesións aparentes nin necesidade de atención sanitaria, pero que non poden incorporarse por medios propios e carecen de apoio familiar ou social inmediato ou adecuado.

A finalidade do Servizo Municipal de Atención Inmediata (SMAI), no ámbito da mobilización, traslado e acompañamento de persoas, é garantir unha resposta social urxente, segura e digna ante situacións nas que persoas en situación de vulnerabilidade —especialmente maiores, persoas con discapacidade ou en risco social— precisan ser desprazadas, trasladadas ou acompañadas a centros residenciais, recursos de acollida ou outros dispositivos de atención social ou sociosanitaria.

Este servizo actívase pois en casos nos que non existe rede familiar ou social de apoio suficiente ou adecuada co obxectivo de:

- Realizar actuacións de urxencia que impliquen mobilización e que esta non poida ser realizada de forma autónoma pola persoa afectada nin polo seu contorno mais inmediato (ámbito familiar, contorno veciñal, SEMUS Compostela, entre outros).
- Facilitar a entrada urxente en recursos sociais (residencias, aloxamentos temporais, etc.).
- Garantir o acompañamento físico e emocional durante o proceso de traslado, especialmente en situacións de vulnerabilidade extrema.
- Coidar a dignidade, seguridade e benestar da persoa en todo momento, mediante a coordinación co resto de servizos implicados (sanitarios, de emerxencia, de seguridade e sociais).

3.2.- **Obxectivo xeral**:

- Garantir unha resposta social inmediata e adecuada ante situacións de emerxencia ou urxencia social no termo municipal de Santiago de Compostela.

3.3.- **Obxectivos específicos**:

- Establecer un servizo de resposta operativa e rápida, 24/7 para casos sociais urxentes.
- Garantir a seguridade física e emocional da persoa no momento post caída.
- Evitar situacións prolongadas de inmobilización que poidan derivar en riscos maiores (hipotermia, deshidratación, ansiedade, etc.).
- Previr a institucionalización innecesaria ou ingresos hospitalarios evitables.
- Favorecer a continuidade da vida no domicilio, sempre que isto sexa posible.
- Realizar traslados de urxencia a centros asistenciais, previa valoración dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos.

3.4.- **Plan de traballo**:

O Protocolo de intervención ante caídas non sanitarias no domicilio ou traslados a centros asistenciais se concretará no seguinte:

1. Detección da situación

- Aviso a través do 112, veciñanza, familiares ou dispositivos de teleasistencia.
- Derivación ao Servizo Municipal de Urxencias Sociais (SEMUS Compostela), que se trasladará á zona e valorará si esa situación pode ser solventada por este persoal técnico ou si precisa da intervención doutros profesionais cualificados neste tipo de accións.

2. Valoración in situ

- Valoración técnica que pode ser realizada por persoal dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos ou por persoal do Servizo Municipal de Urxencias Sociais (SEMUS Compostela).
- Comprobación do estado físico, emocional e social da persoa.
- Activación de recursos sanitarios se é preciso (061, PAC ou hospital). No caso de non ser preciso, activación do SMAI.

3. Intervención inmediata

- Coordinación co 061 de ser necesario.
- Levantamento seguro da persoa de ser procedente.

4. Coordinación necesaria, de ser o caso:

- SEMUS Compostela (en horario non laboral) ou Servizos Sociais Comunitarios Básicos (de luns a venres, laborais en horario de 8 a 15 horas).
- Protección Civil e Policía Local, de ser o caso.
- Familiares ou rede comunitaria, cando exista.

O Servizo Municipal de Atención Inmediata (SMAI) prestarase no termo municipal de Santiago de Compostela, concretamente nos lugares nos que sexa requirida a intervención, en función das necesidades detectadas polos Servizos Sociais Comunitarios Básicos ou polo Servizo Municipal de Urxencias Sociais (SEMUS Compostela). En concreto, o servizo poderá desenvolverse en:

- Domicilios particulares das persoas afectadas, especialmente no caso de caídas non sanitarias, situacións de inmobilidade ou emerxencia social.
- Vía pública ou espazos comunitarios.
- Centros residenciais, asistenciais ou de acollida, como punto de destino dos traslados sociais urxentes.

A empresa ou entidade prestadora do servizo deberá dispor da mobilidade, flexibilidade e medios necesarios para garantir a cobertura do servizo en calquera punto do termo municipal, n os tempos e condicións establecidos polo equipo técnico dos Servizos Sociais Comunitarios.

SERVIZO DE XESTIÓN, DINAMIZACIÓN E ACTUALIZACIÓN DE REDES SOCIAIS E PÁXINA WEB DE SERVIZOS SOCIAIS

1. OBXECTO DO CONTRATO:

Servizo de xestión, dinamización e actualización de redes sociais e web de Servizos Sociais Comunitarios de Compostela, elaboración de materiais de difusión dos recursos sociais.

O obxectivo das accións está relacionado co compromiso do Concello de Santiago de Compostela coa promoción dos servizos que o propio Concello pon a disposición de toda a cidadanía neste eido a través dos diferentes puntos de atención social. Ditas accións implican:

- Deseño dunha identidade corporativa dos Servizos Sociais do Concello de Santiago, incluíndo logo, adaptación do logo a diferentes formatos e desenvolvemento do manual de identidade corporativa gráfica.
- Deseño e readaptación do espazo web formato wordpress con deseño responsive en dous idiomas: castelá e galego, que inclúa a información histórica das memorias de SS.SS. e información sobre.
- Desenvolvemento, estruturación e redacción dos textos incluídos no espazo web (Versión castelá e galego).
- Deseño, creación e maquetación dun dossier informativo descargable formato pdf. que inclúa información vencellada aos SS.SS.
- Deseño de publicacións para Facebook e Instagram durante 2 meses así como a valoración da adecuación da integración da imaxe corporativa nos contidos nos distintos perfís existentes en redes sociais.
- Creación e maquetación dun manual de uso básico da web, asesoramento a unha persoa dos Servizos Sociais para o uso e actualización da web e 20 horas de traballo técnico a partir da entrega final da web destinadas a diversas tarefas de mantemento e actualización da mesma: copias de seguridade, actualización de plugins, etc.

Por outro lado sinalase que o obxecto do contrato non se ten configurado para evitar a aplicación de regras xerais de contratación, e non se está a atender necesidades periódicas e previsibles.

O Departamento de Servizos Sociais non conta cos medios humanos e materiais suficientes para a realización da actividade prevista.

2. XUSTIFICACIÓN DA NECESIDADE DO CONTRATO:

O servizo consistirá nun conxunto de accións ben diferenciadas e perdurables no tempo encamiñadas a dotar aos Servizos Sociais de Santiago de Compostela dunha identidade corporativa que o sitúe no plano da cidadanía compostelá, animando a mesma a coñecer toda a información e asistencia ofertada nas distintas áreas de actuación que compoñen o departamento de Servizos Sociais.

OBXECTIVOS

OBXECTIVOS XERAIS:

Crear unha identidade visual afín aos valores de Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela e contar con servizo que xestione, dinamice, e actualice a comunicación dixital da área, a través de redes sociais e da web de Servizos Sociais de Compostela. Así mesmo contar con un servizo que deseñe e elabore os materiais gráficos de difusión dos recursos sociais.

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS:

- Acercar os Servizos Sociais Municipais do Concello de Santiago á veciñanza, contando cunha presenza dixital e recursos que favorezan a identificación e as comunicacións entre as persoas usuarias e os distintos servizos.
- Recoñecer e facer visible os equipos e programas desenvolvidos nos puntos de atención dos Servizos Sociais Municipais do Concello de Santiago de Compostela.
- Desenvolver unha identidade visual corporativa para o Departamento de Servizos Sociais que de a coñecer os valores que subxacen detrás da área e se aliñe coas necesidades da veciñanza.
- Promover unha mellor convivencia e benestar na comunidade.

Para todo o anterior é preciso contratar a realización deste servizo, xa que no departamento de Servizos Sociais non existe o persoal técnico preciso para poder desenvolver dito servizo.

3. ESPECIFICACIÓNS TÉCNICAS DA PRESTACIÓN:

CONCEPTO	TOTAL
IMAXE: • Deseño dun logotipo, con cinco propostas. Adaptación do logotipo a distintos formatos. • Propostas de diferentes lemas para o deseño da estratexia de comunicación. • Desenvolvemento e maquetación dun manual de Identidade Visual Corporativa que inclúa: definición da marca e a súa filosofía, cores, tipografías, papelería, uso en redes sociais e outras aplicacións. • Creación dunha plantilla para presentacións. • Deseño dun cartel (ata 3 variacións) para ubicar nos centros, así como da adaptación a vinilo/pegatina para cristaleiras. • Xeración dun código QR dinámico (inclúe pago por un ano). • Aplicación a deseños de señaléctica para os diferentes espazos (máx. ata 10 uds).	Ata 4.580€
WEB: • Adaptación gráfica da web de SS.SS. do Concello de Santiago segundo á nova identidade visual. • Creación de novo contido e restructuración do contido xa existente para mellorar a súa usabilidade (adaptación das distintas seccións ou recursos segundo as necesidades do servizo). • Reunións co persoal do servizo para coordinación destes contidos. • Inclusión dun histórico de actividades do servizo. • Servicio de traducción e revisión linguística (lingua galega e lingua castelá). • Curso de formación básico para o emprego da web por parte do equipo dos Servizos Sociais do Concello de Santiago. • Adaptación *responsive* do espazo web. • Procura e optimización das imaxes necesarias para o espazo web. • Deseño e instalación dunha ferramenta automatizada tipo *ChatBot* de comunicación directa coas persoas usuarias que redireccione, axilice a procura da información no propio espazo e a relación coas distintas áreas do servizo.	Ata 5.460€
MANTEMENTO: • Asistencia Técnica e Mantemento do espazo web, con actualizacións do espazo: *plugins*, *Themes* e *WP*.	Ata 1.450€

CONCEPTO	TOTAL
• Renovación de contidos e resolución de incidencias. • Inclusión de novos recursos ou modificación dos xa existentes. • Actualización e entrenamiento da ferramenta automatiza, tipo *ChatBot*. • *Periodo de dous meses.	
DOSSIER: • Deseño e estruturación de dossier informativo; redacción de textos informativos, creación de infografias con enlaces a espazos dixitais para a sua difusión. • Adaptación da imaxe corporativa aos contidos do dossier; maquetación de dossier informativo en formato descargable/para impresión.	Ata 1.670€
RRSS: • Creación de contas de RRSS (Instagram e Facebook). • Deseño de estratexia xeral de contidos e de publicacións para Facebook e Instagram. Dar visibilidade á axenda. • Valoración da adecuación da integración da imaxe corporativa nos contidos nos distintos perfís existentes en redes sociais. *Periodo de dous meses. *Ata un máximo de 8 insercións por plataforma nese prazo.	Ata 1.480€
TOTAL IMPORTE SEN IVE	**Ata 14.640**

8. PRAZO DE EXECUCIÓN: O prazo de execución máximo será

CONCEPTO	TOTAL
Ano 2025 (3 meses)	
IMAXE:	Ata 4.580€
WEB:	Ata 5.460€
DOSSIER	Ata 1.670€
TOTAL IMPORTE SEN IVE	Ata 11.710,00

CONCEPTO	TOTAL
Ano 2026 (2 meses)	
MANTEMENTO	Ata 1.450,00€

RR.SS.	Ata 1.480,00€
TOTAL IMPORTE SEN IVE	Ata 2.930,00

9. LUGAR DE PRESTACIÓN: CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

10. RESPONSABLE DO CONTRATO: María Teresa Furelos Toral

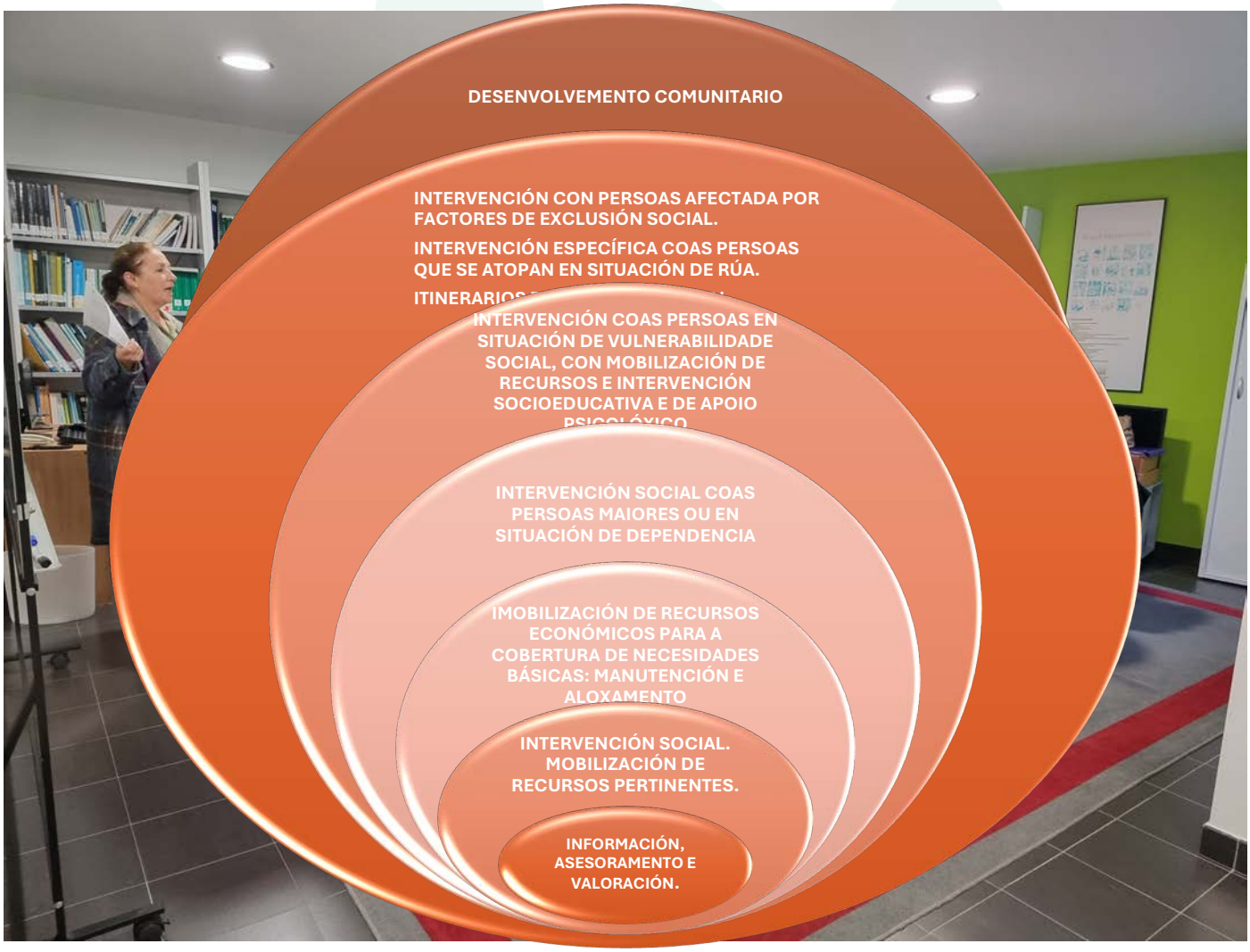
13. FORMA DE PAGO DO PREZOS: Mediante a presentación de dúas facturas, a primeira á finalización de traballo previsto no ano 2025, e a segunda factura, a finais do mes de febreiro de 2026, polo importe das horas dedicadas ao servizo, expedidas pola entidade e conformada pola responsable do contrato. As facturas deberán ir acompañada dunha memoria explicativa do servizo realizado. Posteriormente as facturas deberá ser conformada pola responsable do contrato.

14. ENTIDADES PROPOSTAS PARA A ADXUDICACIÓN DIRECTA:

Denominación	*UNA GRUPO IDEAS FACTORY, S.L.*
Número identificación fiscal	CIF: B36532034
Domicilio	Avda. Barcelona, 33 A, Local 1A15706 Santiago de Compostela A CORUÑA
Teléfono	628 336 283
e-mail	info@unagrupo.com
Denominación	*.LA GLOBAL CREATIVE*
Número identificación fiscal	CIF:
Domicilio	Rúa Rianxo, 13-4 15009 A CORUÑA
Teléfono	605853565
e-mail	hola@laglobalcreative.com
Denominación	DO ZONE S.L.
Número identificación fiscal	CIF: B94187010
Domicilio	Rúa Médico Fernández Martínez Iglesias, 5 Lalín, 36518 Pontevedra
Teléfono	672193303
e-mail	hablemos@dozone.es

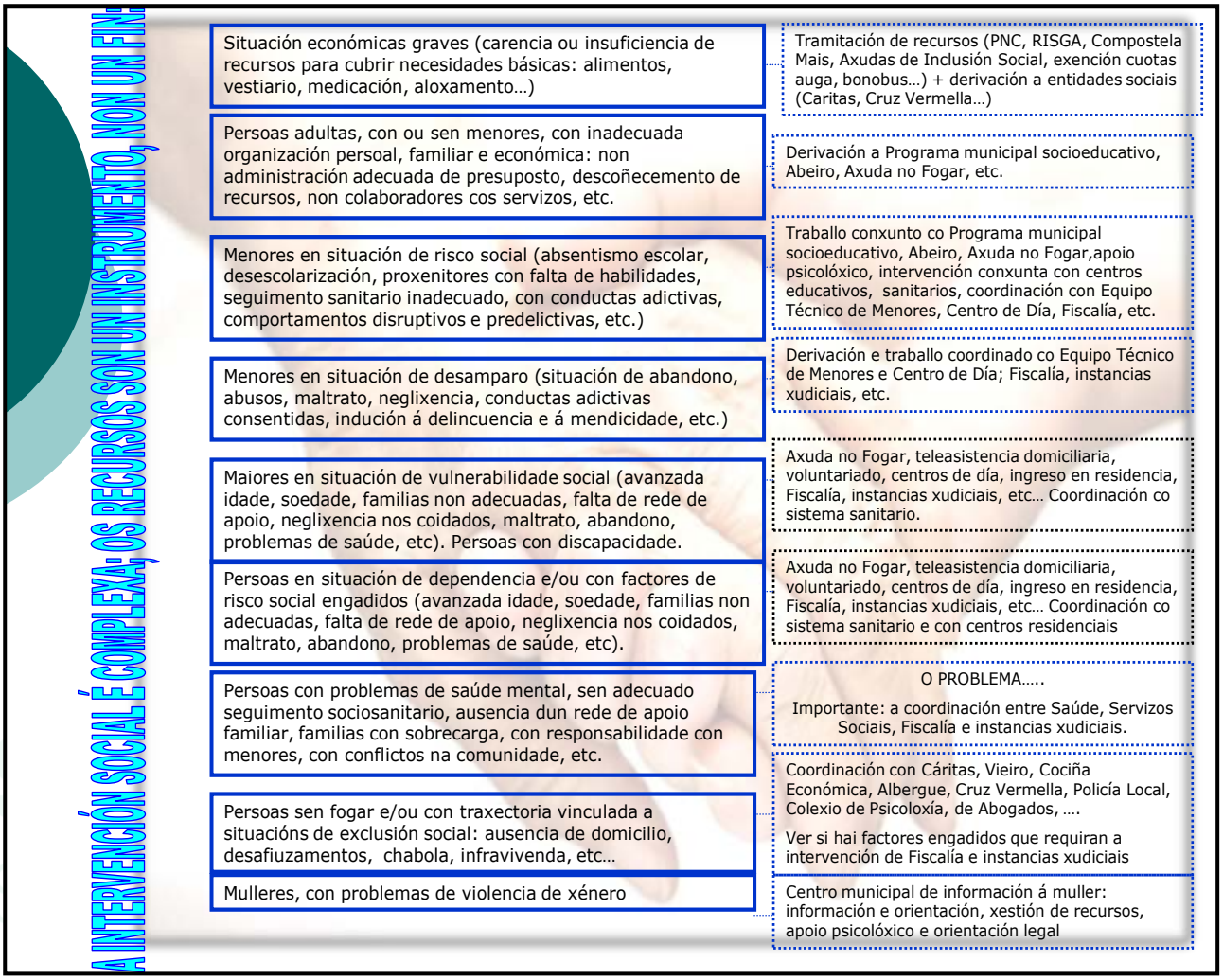
O TRABALLO SOCIAL INDIVIDUALIZADO

A atención individualizada céntrase, por un banda, en recibir a demanda da persoa, analizada, valorala e promover a xestión de recursos axeitada para dar resposta a súa petición, respectando ao máximo a lexislación vixente. Centrarnos só neste punto sería situarnos nunha esfera meramente asistencialista. Hai que dar un paso a mais: captar as necesidades da veciñanza. E isto pode facerse achegándose á comunidade, á veciñanza, ás familias e ás institucións do ámbito social, educativo e sanitario, fundamentalmente. A intervención individual pódese esquematizar do seguinte xeito:

Fonte: Sección de Servizos Sociais; elaboración propia, 2025.

Semella que é unha intervención lineal, cando iso non se corresponde coa realidade, dado que é común que a fase de estudo se manteña durante toda a intervención, que reformulemos as aproximacións diagnósticas e, tamén, os proxectos de intervención social.

Fonte: Sección de Servizos Sociais; elaboración propia, 2025.

Para poder intervir en cada un dos casos, as profesionais dos Puntos de Atención de Servizos Sociais empregan diversas técnicas:

Gráfico: **Técnicas empregadas polos profesionais dos Servizos Sociais Comunitarios**.

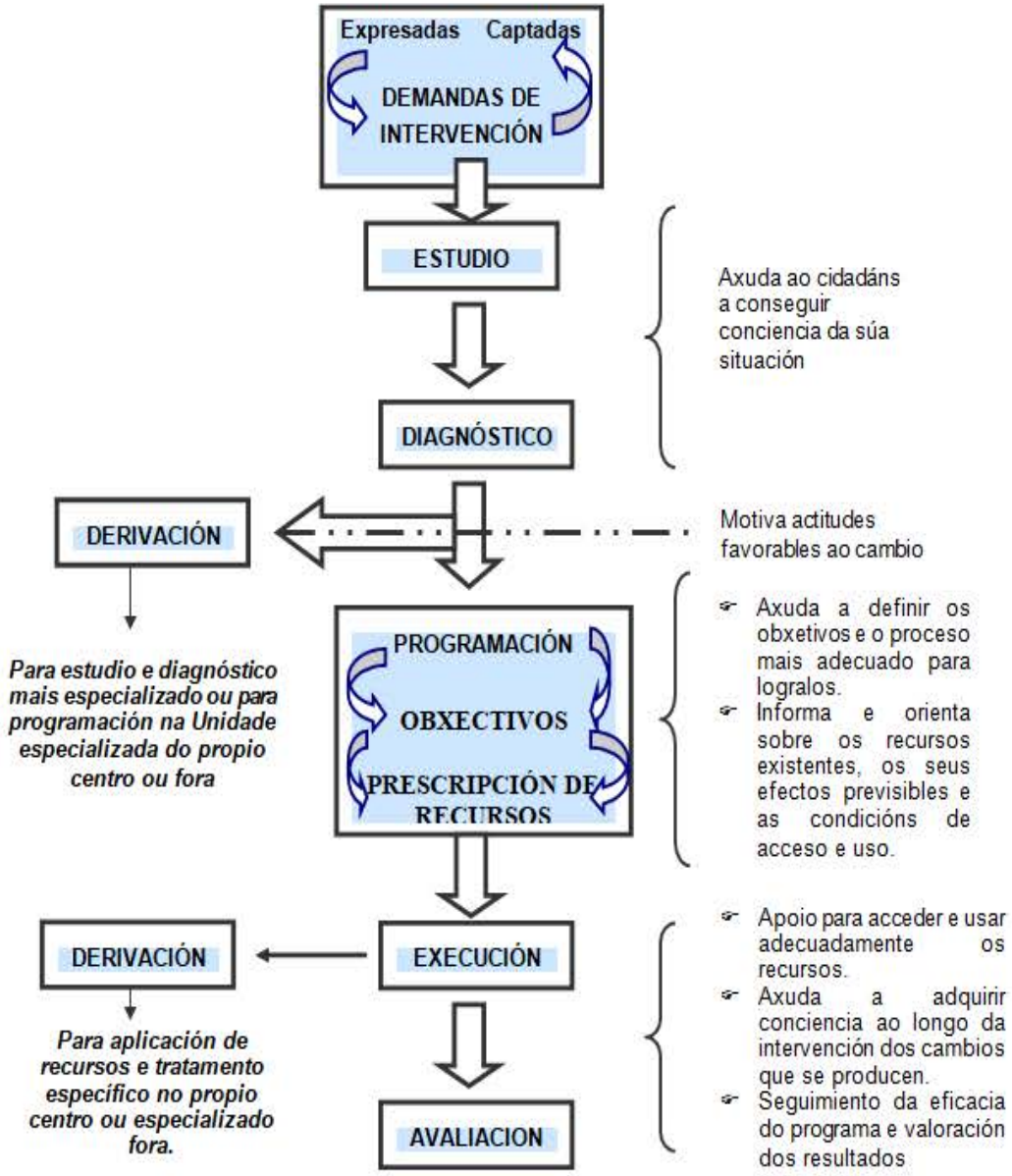

Fonte: Sección de Servizos Sociais; elaboración propia, 2025.

O protocolo de intervención dentro da prestación básica de información e orientación que se implementa dende cada PASS e dende cada UTES se pode sintentizar en:

Proceso metodolóxico de intervención.

Fonte: Adaptación propia realizada a partir da aportación de Gustavo García (1989); pp. 61.

Realicemos unha análise cuantitativa da labor realizada no Departamento municipal de Servizos Sociais de Compostela ao longo do ano 2025 por prestación contemplada no Plan Concertado:

1.- Prestación de información, orientación e intervención social:

Táboa: **Prestación básica de información, orientación e valoración (tipoloxía de sector de referencia realizada por SIUSS)**.

SECTOR DE REFERENCIA	Nº	TOTAL(%)
COLE. SITA NECESIDAD PROVOCADA RISCOS CATASTRO.EP	744	4,29
EMIGRANTES	163	0,94
ENFERMOS PSIQUIATRICOS NON INSTITUCIONALIZADOS	52	0,3
ENFERMOS TERMINAIS	4	0,02
FAMILIA	5446	31,41
INFANCIA	481	2,77
INMIGRANTES	2060	11,88
XUVENTUDE	74	0,43
PERSOAS SEN FOGAR	733	4,23
MINORIAS ETNICAS	194	1,12
MULLER	611	3,52
OUTROS GRUPOS EN SITUACION DE NECESIDADE	1211	6,98
PERSOAS CON DISCAPACIDADES	1542	8,89
PERSOAS MAIORES	3813	21,99
RECLUSOS E EX-RECLUSOS	10	0,06
REFUXIADOS E ASILADOS	111	0,64
PERSOAS CON CONDUTAS ADICTIVAS	89	0,51
Total	17338	100

Fonte: Datos estatísticos XIESS, ano 2025.

Na táboa anterior, vemos como hai sectores de referencia de maior peso na intervención social: o grupo de familia (cun 31,41 %), seguido do de persoas maiores (cun 21,99 %) e que é propio dun municipio envellecido, as persoas inmigrantes (cun 11,88 %) e o de discapacidades, que este ano ascende ao 8,89 %.

2.- Prestación de axuda no fogar e apoio á unidade de convivencia:

Táboa: **Prestación básica de axuda no fogar e outros apoios á unidade familiar de convivencia (tipoloxía de sector de referencia realizada por SIUSS)**.

SECTOR DE REFERENCIA	Nº	TOTAL(%)
COLE. SITA NECESIDAD PROVOCADA RISCOS CATASTRO.EP	6	0,11
EMIGRANTES	4	0,07
ENFERMOS PSIQUIATRICOS NON INSTITUCIONALIZADOS	3	0,06
ENFERMOS TERMINAIS	2	0,04
FAMILIA	2146	39,78
INFANCIA	155	2,87
INMIGRANTES	78	1,45
XUVENTUDE	13	0,24
PERSOAS SEN FOGAR	8	0,15
MINORIAS ETNICAS	15	0,28
MULLER	54	1

SECTOR DE REFERENCIA	Nº	TOTAL(%)
OUTROS GRUPOS EN SITUACION DE NECESIDADE	49	0,91
PERSOAS CON DISCAPACIDADES	399	7,4
PERSOAS MAIORES	2456	45,53
REFUXIADOS E ASILADOS	1	0,02
PERSOAS CON CONDUTAS ADICTIVAS	5	0,09
Total	5394	100

Fonte: Datos estatísticos XIESS, ano 2025.

A táboa anterior reflexan as intervencións do Servizo de Axuda no Fogar, pero tamén doutro tipo de recursos de apoio á unidade de convivencia: acollementos familiares, asistencia a centros de día, a servizos complementarios, intervención técnica do Servizo de Educación e Apoio Familiar, entre outros. Esta vez, o sector de referencia de persoas maiores é o de maior alcance (que supera o 45 %), seguido de cerca do de familia (que representa o 39,78 %), e xa mais lonxe o de persoas menores (cun 2,87 %) e o de discapacidade (cun 7,4 %).

3.- Prestación de aloxamento alternativo:

Táboa: **Prestación básica de aloxamento alternativo (tipoloxía de sector de referencia por SIUSS)**.

SECTOR DE REFERENCIA	Nº	TOTAL(%)
COLE. SITA NECESIDADE PROVOCADA RISCOS CATASTRO.EP	11	2,84
ENFERMOS PSIQUIATRICOS NON INSTITUCIONALIZADOS	5	1,29
FAMILIA	43	11,08
INFANCIA	12	3,09
INMIGRANTES	29	7,47
XUVENTUDE	1	0,26
PERSOAS SEN FOGAR	55	14,18
MINORIAS ETNICAS	8	2,06
MULLER	26	6,7
OUTROS GRUPOS EN SITUACION DE NECESIDADE	29	7,47
PERSOAS CON DISCAPACIDADES	30	7,73
PERSOAS MAIORES	133	34,28
REFUXIADOS E ASILADOS	4	1,03
PERSOAS CON CONDUCTAS ADITIVAS	2	0,52
Total	388	100

Fonte: Datos estatísticos XIESS, ano 2025.

Na análise da prestación básica de aloxamento alternativo, obtemos unha vez mais que o colectivo de persoas maiores é o mais maioritario (cun 34,28 % das intervencións), seguido esta vez e como é lóxico, das persoas sen fogar (superando o 14 % da intervención), novamente coas persoas inmigrantes (cun

7,47 %) e o de familia (cun 11,08 %, relacionado isto basicamente cos desafiuzamentos).

4.- Prestación de prevención e inserción social:

Táboa: **Prestación básica de prevención en inserción social (tipoloxía de sector de referencia realizada por SIUSS)**.

SECTOR DE REFERENCIA	Nº	TOTAL(%)
COLE. SITA NECESIDADE PROVOCADA RISCOS CATASTRO.EP	5	0,43
EMIGRANTES	20	1,71
ENFERMOS PSIQUIATRICOS NON INSTITUCIONALIZADOS	2	0,17
FAMILIA	508	43,34
INFANCIA	55	4,69
INMIGRANTES	239	20,39
XUVENTUDE	9	0,77
PERSOAS SEN FOGAR	104	8,87
MINORIAS ETNICAS	19	1,62
MULLER	64	5,46
OUTROS GRUPOS EN SITUACION DE NECESIDADE	90	7,68
PERSOAS CON DISCAPACIDADES	16	1,37
PERSOAS MAIORES	19	1,62
REFUXIADOS E ASILADOS	6	0,51
PERSOAS CON CONDUCTAS ADITIVAS	16	1,37
Total	1172	100

Fonte: Datos estatísticos XIESS, ano 2025.

Nas tarefas realizadas vinculadas á prestación básica de prevención e inserción social, vemos como o colectivo de familia (cun 43,34 %) segue sendo prioritario sobre todo en ocupar tempos de lecer dos mais novos para permitir a conciliación laboral dos seus pais e en minguar actividades asociais na cidade, a poboación inmigrante 20,39 %) e outros grupos en situación de necesidade (cun 7,68 %). Dende a óptica da intervención dos Servizos Sociais Comunitarios convén analizar o número de persoas que demandan ou precisan a nosa xestión, por colectivos poboacionais con factores de vulnerabilidade; estamos falando en concreto das minorías étnicas (pobo xitano), persoas migrantes e persoas emigrantes retornadas. Disto se deduce da importante labor que se está a realizar coas persoas inmigrantes e coas persoas emigrantes retornadas dende o Departamento municipal de Servizos Sociais, descoñecendo si está vai en consonancia cos datos obrantes na UAMI:

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Táboa: **Atención a persoas pertencentes a minorías étnicas (pobo xitano)**.

GRUPO	HOMES	MULLERES	TOTAL
0 a 2	0	2	2
3 a 5	7	8	15
6 a 12	13	17	30
13 a 16	7	8	15
17 a 18	7	5	12
19 a 25	25	26	51
26 a 45	51	52	103
46 a 64	38	41	79
65 a 79	6	13	19
>= 80	5	0	5
TOTAL	159	172	331

Fonte: Datos estatísticos XIESS, ano 2025.

N.º de familias pertencentes ao pobo xitano coas que se traballa: 100
Si se correlaciona esta cifra co total de persoas do pobo xitano que están a residir en Compostela (928), pódese concluír que o 35,67 % son persoas usuarias dos Servizos Sociais Comunitarios.

Táboa: **Atención a persoas pertencentes a poboación inmigrante**.

GRUPO	HOMES	MULLERES	TOTAL
0 a 2	16	17	33
3 a 5	37	35	72
6 a 12	102	128	230
13 a 16	58	59	117
17 a 18	28	27	55
19 a 25	130	112	242
26 a 45	343	506	849
46 a 64	205	294	499
65 a 79	38	49	87
>= 80	14	11	25
TOTAL	971	1238	2209

Fonte: Datos estatísticos XIESS, ano 2025.

N.º de familias doutra nacionalidade coas que se traballa: 1149
Si se correlaciona esta cifra co total de persoas doutras nacionalidades que están a residir en Compostela (9.836), pódese concluír que o 22,46 % son persoas usuarias dos Servizos Sociais Comunitarios.

Táboa: **Atención a persoas pertencentes a poboación emigrante retornada**.

GRUPO	HOMES	MULLERES	TOTAL
0 a 2	0	1	1
3 a 5	4	6	10
6 a 12	18	17	35
13 a 16	11	11	22
17 a 18	5	1	6
19 a 25	13	19	32
26 a 45	53	72	125
46 a 64	39	54	93
65 a 79	16	16	32
>= 80	6	9	15
TOTAL	165	206	371

Fonte: Datos estatísticos XIESS, ano 2025.

N.º de familias coas que se traballa: 184
Non existe ningún rexistro de persoas emigrantes retornadas para que se poida facer unha correlación.

Nas táboas precedentes dedúcese que hai 4 colectivos poboacionais que están sendo maioritarios na atención social do Departamento municipal de Servizos Sociais:

A análise das intervencións desenvolvidas nos Servizos Sociais Comunitarios de Compostela, á luz das prestacións do Plan Concertado, permite extraer unha serie de conclusións que poñen de manifesto tanto a evolución das necesidades sociais da poboación como o papel estratéxico destes servizos no sistema público de benestar.

1. Consolidación dos Servizos Sociais como porta de entrada ao sistema de protección social

As prestacións do Plan Concertado confirman que os Servizos Sociais Comunitarios seguen a funcionar como primeiro nivel de atención, asumindo unha función clave de acollida, información, valoración e orientación social. A poboación atendida acode maioritariamente en busca de respostas inmediatas a situacións de necesidade básica, pero tamén de acompañamento continuado en procesos de maior complexidade. Isto evidencia que o sistema non atende unicamente situacións de exclusión extrema, senón tamén situacións de vulnerabilidade social moderada ou incipiente, o que reforza o carácter preventivo das intervencións.

2. Incremento e diversificación das necesidades atendidas

As intervencións vinculadas ás prestacións do Plan Concertado reflicten unha diversificación progresiva dos perfís de persoas usuarias. Xunto aos colectivos tradicionalmente atendidos (persoas maiores, familias con escasos recursos ou persoas en exclusión), aparecen novos perfís afectados pola precariedade laboral, a inestabilidade habitacional e a insuficiencia de ingresos. Este feito tradúcese nun aumento das intervencións relacionadas con:

- Apoio económico para a cobertura de necesidades básicas.
- Información e tramitación de prestacións e dereitos sociais.
- Acompañamento social en procesos prolongados no tempo.

3. Centralidade da atención ás necesidades básicas

As prestacións económicas e os apoios vinculados á cobertura de necesidades básicas seguen a ocupar un lugar central na actividade dos Servizos Sociais, o que indica a persistencia de situacións de dificultade económica estrutural en parte da poboación atendida. Esta realidade pon de manifesto:

- A insuficiencia de ingresos en determinados fogares, mesmo con presenza de emprego.
- A importancia das prestacións do Plan Concertado como ferramenta de contención social fronte a situacións de emerxencia ou precariedade cronificada.
- A necesidade de complementar a axuda económica con intervencións socioeducativas e de acompañamento.

4. Relevancia da atención domiciliaria e do apoio á autonomía persoal

No marco do Plan Concertado, a atención domiciliaria e os apoios á permanencia no fogar teñen un peso significativo, especialmente no caso das persoas maiores. As intervencións evidencian unha tendencia crecente ao envellecemento da poboación atendida, con necesidades relacionadas coa dependencia, a soidade e a falta de redes de apoio. Este feito confirma:

- A importancia do Servizo de Axuda no Fogar como prestación básica.
- A irrupción con forza do servizo de Xantar na Casa.
- A necesidade de intervencións coordinadas co ámbito sanitario.
- O papel preventivo da atención domiciliaria para evitar situacións de institucionalización.

5. Complexidade crecente das intervencións sociais

As actuacións enmarcadas no Plan Concertado amosan que unha parte importante da poboación atendida presenta problemáticas múltiples e interrelacionadas (económicas, familiares, habitacionais, de saúde ou relacionais). Isto implica intervencións máis prolongadas no tempo, con plans de traballo individualizados e coordinación con outros sistemas e recursos. En consecuencia:

- A intervención social vai máis alá da xestión de prestacións.
- Requírese unha maior intensidade profesional e seguimento continuado.
- A figura do traballo social comunitario resulta esencial para a abordaxe integral das situacións.

6. Importancia da función preventiva e comunitaria

As prestacións do Plan Concertado permiten tamén desenvolver actuacións de carácter preventivo e comunitario, aínda que estas adoitan verse condicionadas pola presión asistencial. A análise da poboación atendida indica que reforzar as intervencións preventivas podería reducir a cronificación das situacións de vulnerabilidade. Neste sentido, os Servizos Sociais de Compostela configúranse como un espazo clave para:

- Detectar situacións de risco social de maneira temperá.
- Fortalecer redes de apoio comunitario.
- Promover a autonomía persoal e a inclusión social.

En conclusión, as intervencións desenvolvidas no marco do Plan Concertado nos Servizos Sociais Comunitarios de Santiago de Compostela reflicten unha realidade social profundamente condicionada pola vulnerabilidade, o envellecemento da poboación e a crecente complexidade das situacións atendidas. As prestacións básicas seguen a ser un piar fundamental para garantir a atención ás necesidades esenciais, pero tamén evidencian a necesidade de reforzar os recursos, mellorar a coordinación interinstitucional e avanzar cara a modelos de intervención máis preventivos e integradores.

O TRABALLO SOCIAL FAMILIAR

A maiores da intervención individualizada, tamén se intervén dende unha óptica integral e familiar, tendo en conta a tódolos integrantes dos núcleos de convivencia, coa finalidade de:

- Previr e diminuír a desestruturación persoal e/ou socio-familiar naquelas unidades de convivencia que atravesan situación de crise, mediante a aplicación dos recursos e proxectos de intervención existentes, prestacións de apoio psico-social e dinamización das potencialidades existentes no eido intrafamiliar e comunitario.
- Incidir positivamente na autonomía das familias, evitando a cronificación dos conflitos sociais, que poden repercutir de xeito negativo no desenvolvemento da vida dos menores.

Este proceso de intervención social de apoio á familia concrétase nas seguintes tarefas:

1. **Estudio** detallado das circunstancias que rodean cada situación de conflito ou os déficits convivenciais, axudando á persoa e á súa familia a ser consciente da súa propia situación, de como se produciu e por que, como se manifesta e cales poden ser as súas consecuencias.
2. **Reforzar**, en relación con todo isto, as motivacións para superar estas situacións conflitivas ou carenciais. Axudar á persoa ou grupo familiar a determinar cales son os **obxectivos** que desexan acadar, no que á convivencia se refire, e en que condicións debe producirse.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

3. **Programar o proceso** mais adecuado para lograr os obxectivos expresados pola persoa ou grupo familiar, de acordo con eles mesmos. Procurar o **apoio e a orientación** necesaria para levar a cabo o proceso, particularmente no que á utilización de recursos e programas se refire.
4. Educar aos membros do grupo familiar na **adquisición de hábitos e destrezas**.

Este conxunto de tarefas levaranse a cabo a través da implementación de diversas técnicas, segundo a casuística da situación sociofamiliar, que pasan dende o estudio pormenorizado da situación, a elaboración do diagnóstico profesional correspondente e o deseño do itinerario de intervención (tanto a nivel individual, familiar ou grupal). Dende este proxecto, as profesionais dos diferentes PASS, desenvolven tarefas encamiñadas a:

Táboa: **Actuacións profesionais dende os PASS.Apoiar ás familias**	
	✣ De **atención directa**: estudio das dinámicas familiares, valoración técnica e diagnóstico profesional (síntese de situacións carencias e conflitivas, puntos débiles a traballar e fortes a potenciar), deseño do itinerario de inserción social (adquisición de compromisos, calendarización, …), tratamento social das mesmas e seguimento das medidas acordadas. ✣ **Mobilización de recursos**: xestión de participación en programas específicos do ámbito dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos (Programa municipal Socioeducativo, Servizo municipal de axuda no fogar, etc…) e prestacións económicas (Renda de Integración Social de Galiza, Renda Activa de Inserción, Axudas de Inclusión Social, Prestacións da Ordenanza de Garantía Básica Cidadá, etc...). ✣ **Traballo en rede** con equipos específicos pertencentes tanto aos propios Servizos Sociais Comunitarios Básicos, a outros dispositivos locais, autonómicos e/ou entidades de iniciativa social.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

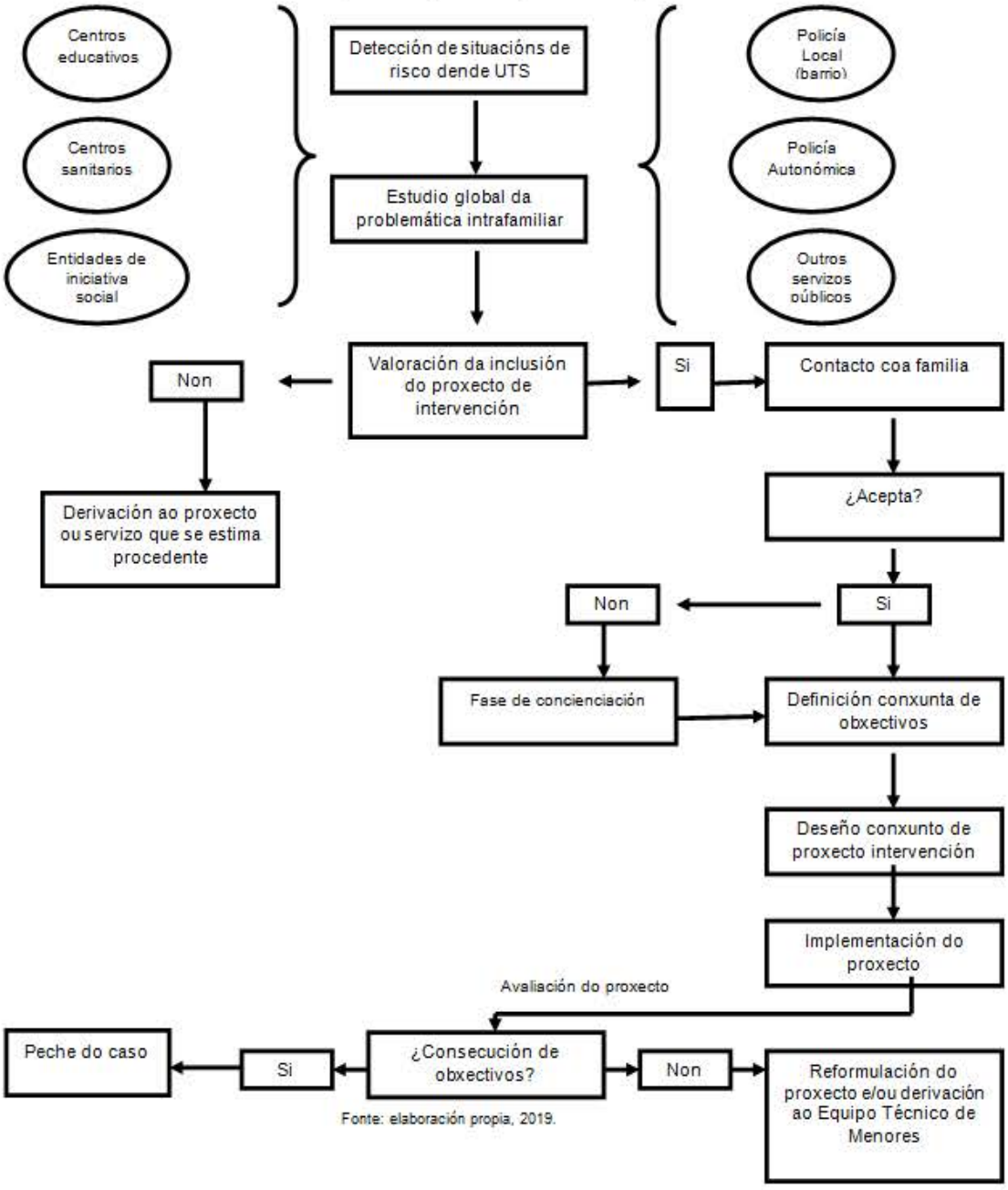
Establecer alternativas á convivencia	◆ De **atención directa**: estudio e valoración técnica de cada unha das situacións familiares, avaliación dos proxectos de intervención social nos que puideran estar incluídos, valoración da medida que, a priori, se estime como mais procedente (asunción de garda, asunción de tutela, acollemento familiar e/ou residencial, etc…), seguimento da alternativa aplicada e traballo social coa familia biolóxica co obxecto de incidir no retorno do menor (cando este sexa posible e tecnicamente aconsellable). ◆ De **identificación e traballo con posibles familias acolledoras** (xeralmente, pertencentes á familia extensa).

Fonte: Elaboración propia, 2025.

Para o desenvolvemento destas actuacións técnicas, dende os diferentes PASS, empréganse diversas técnicas, entre as que se poden mencionar:

- **Entrevistas iniciais**, de contacto coa persoa e coa situación-problema, que debe ter permanentemente presente o factor de empatía e que asumen, basicamente, un carácter de "*non dirixida*", co obxecto de que a información flúa en tódalas súas dimensións.
- **Entrevistas exhaustivas e intensivas**; trátase duna entrevista aberta, que ten como obxectivo principal acadar un coñecemento psicosocial da familia e da magnitude da problemática intrafamiliar.
- **Entrevistas focalizadas**, dirixidas ao tratamento das problemáticas detectadas; mobilización de recursos adecuados para afrontar as mesmas.
- **Visitas domiciliarias**, co obxecto de coñecer *in situ* a problemática sociofamiliar e a dinámica relacional.
- **Visitas aos profesionais doutras institucións e servizos**, co obxecto de traballar en rede na abordaxe das problemáticas sociais que se presentan.
- **Xuntanzas con outros técnicos** que están a intervir, dende distintos ámbitos, no seo intrafamiliar, co obxecto de analizar globalmente a problemática social detectada.

Figura: **Fluxograma do proxecto de apoio familiar.**

Fonte: elaboración propia, 2019.

O TRABALLO SOCIAL COMUNITARIO

O desenvolvemento comunitario constitúese, no marco dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos, como unha técnica de intervención prioritaria, que pretende acadar os obxectivos de promoción social e de mobilización dos

recursos humanos, considerando á poboación non como suxeito pasivo da intervención, senón como elemento activo na mesma. Atende basicamente ao proceso educativo a á promoción de cambios en grupos pequenos. Establécese como unha acción sistemática e coordinada entre tódalas entidades públicas e de iniciativa social de determinados barrios, que, en resposta ás necesidades da poboación de referencia, trata de organizar o proceso evolutivo dunha comunidade territorialmente ben delimitadas e dunha poboación-obxectivo, coa participación dos interesados. Pártese da premisa de que os barrios son espazos comunitarios referenciais para os grupos sociais; son, asemade, espazos educativos que permiten a interacción entre os veciños e as veciñas dende múltiples ópticas. Entendendo que todo espazo comunitario, dotado de recursos e organizado en todas as súas dimensións, será sempre un espazo produtivo de relacións humanas positivas. Indicar que nestes intres están funcionando en Santiago de Compostela varias redes comunitarias, con diferente intensidade na intervención, moi condicionada polos anos de evolución.

Vexamos o traballo comunitario levado a cabo en cada unha delas durante o ano 2025

A rede de Vite

1. Introdución

O Traballo Comunitario desenvolve accións dirixidas ao aumento do benestar dunha colectividade e que, á súa vez, dan resposta a uns temas concretos. As administracións públicas e os diferentes traballos da comunidade únense nun plan de desenvolvemento económico, técnico, social, e cultural, que contará coa participación de profesionais do eido social, que realizan a súa actuación na comunidade de referencia. A través deste preténdese o desenvolvemento xeral, e o alcance dos obxectivos para satisfacer as necesidades da Comunidade. Polo que se pode coñecer o Traballo Comunitario como unha técnica de participación de recursos humanos que trata de actuar nun proceso educativo e nas modificacións nos grupos da comunidade.
É dicir, o Traballo Comunitario é unha intervención profesional desde a que se traballa conxuntamente coa comunidade para facer fronte ás necesidades sociais detectadas, facendo que o propio barrio sexa partícipe na solución dos seus problemas, levando a un crecemento individual e grupal o que equivalería aos seus obxectivos. Para alcanzar o benestar social, o traballo social

comunitario é esencial na súa consecución, explotando os máximos recursos existentes ou xerando uns novos, sendo o recurso principal a comunidade. Este é un proceso no que se busca o progreso da sociedade nese territorio (Fernández, 2018).

O traballo comunitario foi considerado como un dos tres métodos de intervención, unido co traballo social individualizado e o traballo social grupal. Podemos ver que este, foi designado de distintas maneiras, como por exemplo desenvolvemento comunitario ou intervención comunitaria, aínda que todos refírense ao traballo realizado para a mellora do benestar social da poboación. Este traballo está formado pola participación, a solidariedade, a convivencia e o apoio profesional.

O barrio de Vite está situado ao noroeste da cidade de Compostela, un espazo definido polos edificios administrativos da Xunta de Galicia por un lado e polo Campus Norte Universitario e o Auditorio de Galicia polo outro. O Barrio de Vite é un polígono de vivendas sociais, que xurde a finais dos 60 e medra durante a década dos 70, coa intención de acoller o crecemento da poboación na cidade. Constrúese sen unha planificación urbanística clara nin unha dotación de servizos suficientes para a cantidade de poboación que ía albergar. Faltaban zonas de espallamento, locais comunitarios, as vivendas estaban sen rematar en moitos casos, o que motivou que a veciñanza tivérase que organizar para reclamar os seus dereitos.

Nos 90 o barrio contaba con 8000 habitantes, a maioría deles familias con tres ou catro fillos. Pero na actualidade o barrio sufriu un proceso de envellecemento e despoboamento, debido a que os fillos e fillas das primeiras familias que se instalaron no barrio fóronse a vivir a outras zonas da cidade. Na actualidade dispón dos servizos básicos necesarios, de zonas verdes e de espazos para actividades deportivas.

VITE-REDE xurde no ano 2009 froito das accións que se están a desenvolver na comunidade por parte de distintas entidades e servizos, co obxecto de darlle un novo impulso ao tecido social e realizar actuacións que melloren o benestar da veciñanza. Contando cos recursos existentes na zona (tanto no ámbito público coma de iniciativa social) no en orde a acadar un mellor aproveitamento e creación doutros novos, considerando á poboación como un recurso básico.

Poboación total do PASS CABES: 17.033 habitantes

12.423 Vite 4.610 rural norte
Poboación estranxeira; 9,81%
Persoas maiores que viven soas: 18,30%
Persoas menores de idade: 16.17%
Xoves: 7.72%
Persoas adultas: 52.97%
A presenza da comunidade xitana no barrio de Vite ascende a 310 persoas

2. Ámbito territorial

Por comunidade enténdese un territorio concreto cunha poboación determinada que dispón de determinados recursos con determinadas demandas e á súa vez, forma parte do conxunto de territorio, poboación, recursos e demandas. A dimensión da comunidade é o municipio, gobernado polo concello. Dentro dun traballo comunitario, existen tres protagonistas, os cales son: as administracións, os recursos, e a poboación, estes tres deben implicarse correctamente. En canto á participación, é o punto máis importante da causa xa que é necesario a participación de todos os protagonistas, cada un desde a súa perspectiva. Por último, cabe destacar que o traballo comunitario non está ligado con poboación marxinal nin con certas comunidades territoriais, se non que se pode desenvolver un proceso comunitario en calquera tipo de comunidade con diferentes formas de traballo. A comunidade como xa se nomeou anteriormente, enténdese como a agrupación dos catro factores da intervención comunitaria (territorio, poboación, demandas e recursos).

A continuación, realizarase unha descrición destes catro factores.

En primeiro lugar, explicaremos o territorio, que pode afectar de maneira positiva ou negativa nas vivencias da poboación por iso o profesional debe analizalo xa que existen diferentes barreiras; sociais, culturais, físicas… desta forma dáse inicio ao traballo comunitario utilizando instrumentos como o plano ou mapa da comunidade.

Con respecto á poboación, é importante coñecela e a relacións que existen entre elas. Á súa vez, debemos coñecer as organizacións e asociacións existentes e aos seus encargados. En canto aos recursos, Marchioni divídeos en tres: públicos, privados e voluntarios que, á súa vez, poden actuar en diferentes ámbitos. Todos os recursos estarán incluídos no ficheiro comunitario.

Outro dos factores son as demandas, xa que son o punto de partida dun proceso comunitario e á súa vez van ligadas ás necesidades da comunidade.

O ámbito territorial de actuación do Proxecto de Intervención Socio-comunitaria na area de influencia das Unidades de Traballo Social de Vite e Santiago Norte abrangue os barrios de Vite, Guadalupe, Salgueiriños e Meixonfrío, que forman parte da área de influencia da Unidade de Traballo Social 01 (Sinalada no mapa en vermello).

No ámbito territorial da UTS Vite residen 12.387 persoas, que equivale a dicir o 12,37 % da poboación de dereito de Santiago de Compostela. Cabe indicar que a zona de Vite experimentou unha lixeira alza de poboación con respecto ao ano anterior.

Descrición do Proxecto de actuacións Socio Comunitarias na area de influencia da Unidades de Traballo e Educación Social de Vite:

Os Servizos Sociais Comunitarios Básicos Municipais, seguindo os principios de descentralización e desconcentración estabelecidos na Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia, e co gallo de estar máis próximos á cidadanía, conta cun Punto de Atención de Servizos Sociais ubicado na Casa das Asociacións de Benestar Social, sita na Rúa Manuel María 6, en Salgueiriños. Trátase dun equipamento municipal dende o cal se atenden as Unidades de Traballo e Educación Social (U.T.E.S.) de zona de Vite (01), segundo se aprecia no seguinte cadro:

UTES	ZONAS DA UTS	PERSOAL TÉCNICO PASS CABES	DIAS DE ATENCIÓN CON CITA PREVIA
01: Vite	1.- Polígono de Vite. 2.- Salgueiriños – Tambre 3.- A Pulleira. 4.- Meixonfrío. 5.- Os Vilares	1 TRABALLADORA SOCIAL 1 EDUCADORA SOCIAL	Martes, xoves e venres.

Na programación e participación do proceso comunitario, a participación é un punto crave e os profesionais son os que tratarán de crear momentos concretos e reais para a participación nas decisións que se tomarán, é dicir o equipo técnico

será o que se encargue de dar unha serie de pautas para a organización da poboación. Cabe destacar que a participación non ha de converterse como unha obrigación persoal. Doutra banda, o factor tempo é un aspecto negativo no proceso comunitario posto que é un ben escaso. Por iso, os horarios han de ser flexibles. Como outro punto importante destaca que, "todo proceso participativo ten que crear novas organizacións sociais".

O desenvolvemento comunitario establécese como unha acción sistemática e coordinada entre tódalas entidades públicas e de iniciativa social dun barrio ou zona, que, en resposta ás necesidades da poboación de referencia, trata de organizar o proceso evolutivo dunha comunidade territorialmente ben delimitadas e dunha poboación-obxectivo, coa participación activa dos interesados, dando cumprimento ao artigo 11 (apartados a, b, c e h) da Lei 13/2008, do 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia (DOG nº 245, de 18 de decembro de 2008).

Vite Rede é un equipo formado por técnicas do PASS Cabes, desde onde se estabelece a dinamización e entidades participantes con máis de vinte anos de experiencia en diferentes campos da Intervención Social: intervención comunitaria, participación cidadá, xestión de conflitos, inserción sociolaboral, condución de grupos, intervención familiar, intervención e educación no tempo libre

Por outra banda, o Plan Comunitario de Vite e a Asociación de Veciños e Veciñas, ten ampla experiencia en crear e poñer en marcha procesos participativos e de desenvolvemento comunitario, o que supón un conxunto de experiencias e aprendizaxes, individuais e colectivos, que se poñen ao servizo da cooperativa para contribuír ao seu obxecto social.

3. Obxectivos

OBXECTIVO XERAL Mellorar a calidade de vida e o benestar da veciñanza da zona de Vite, do Concello de Santiago de Compostela.

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

- Detectar e analizar as necesidades e demandas, explícitas e implícitas, na zona de Vite
- Elaborar un plan de intervención comunitario acorde coas necesidades detectadas ou anticipadas no diagnóstico social.
- Identificar os grupos de poboación vulnerables
- Detectar situacións de risco social e ou vulnerabilidade social para o desenvolvemento de actuacións de carácter preventivo e de promoción social.

4. Metodoloxía

Durante este ano 2025, leváronse a cabo diferentes actuacións como; proxectos de intervención comunitaria, procesos participativos, e procesos de dinamización. En canto á metodoloxía de intervención nos plans comunitarios, é demostra a súa similitude coas fases habituais nos procesos de intervención socioeducativa doutros ámbitos sociais, que son:

1. **Diagnóstico da realidade social**, que identifica as necesidades e establece diferentes previsións, conceptualizadas en forma de cronogramas en función das alternativas a considerar.
2. **Execución de programas**, deseñados en función de obxectivos clave, recursos dispoñibles, articulación con outras accións e un calendario de desenvolvemento.
3. **Avaliación de resultados**, que nos permita comprender e valorar o acontecido, o consecución de obxectivos e a reformulación de propostas e intervencións que permitir a mellora e optimización dos programas, e a continuidade dos proceso de desenvolvemento comunitario.

O proceso metodolóxico de intervención no ámbito da comunidade pódese axustar ás seguintes fases:

FASES	*TÉCNICAS*
1.- Obtención da información.	• Contacto con institucións, servizos, movemento asociativo, etc..., da zona. Recopilación da información. • Contacto con personaxes clave, líderes comunitarios, etc… Recopilación de información.
2.- Procesamento da información – estudio necesidades sociais	• Análise do contido da documentación.
3.- Elaboración de diagnostico social	• Síntese de problemáticas, necesidades sociais, etc … • Análise de necesidades sociais implícitas e explícitas. • Análise das potencialidades. • Priorización. Criterios.
4.- Devolución de datos (Diagnóstico Social) ás persoas, servizos, etc …, que participaron	• Devolución datos. • Contrastación. • Modificación, se é o caso.
5.- Deseño da intervención	• Deseño de programas e proxectos de actividades sociais (plazo inicial de 1 ano). • Implicación servizos, coordinación. • Orzamento
6.- Execución	• Transferencia á comunidade das unidades de planificación. • Integración dos profesionais en equipos comunitarios.
7.- Avaliación	• Informes sobre os resultados acadados e as consecuencias dos mesmos na calidade de vida dos habitantes da zona. • Avaliación continua e final. • Avaliación de resultados.

As necesidades detectadas na area de influencia da UTES Vite son as seguintes:

- ✓ Incremento de persoas estranxeiras en situación administrativa irregular asentadas no barrio, demandantes de prestacións de carácter económicas, cuns niveis formativos elevados que non poden acreditar dado a carencia de documentación do seu pais de orixe. Importante grao de desarraigo familiar. Presencia de factores de risco social. Necesidade de programas específicos, tanto para a detección de casos, como para a intervención social que corresponda.

- ✓ Incremento de familias que, contando cuns ingresos mínimos, presentan graves dificultades para a cobertura de necesidades básicas (alimentos e pago de vivenda).
- ✓ Incremento notable das situacións de riscos por desafiuzamento de vivenda en alugueiro.
- ✓ Necesidade de xerar alternativas ao fracaso escolar: programa de apoio/reforzo educativo.
- ✓ Necesidade de continuación do proxecto de intervención/prevención en absentismo escolar, co obxecto de que "se interiorice" a conveniencia da escolarización para o desenvolvemento vital dos menores, pero que se mellore, tamén, o rendemento académico.
- ✓ Necesidade de implementar novamente o programa municipal de educación de rúa: actuacións de prevención dende o tempo de lecer
- ✓ Situacións de vulnerabilidade na que se atopa o colectivo de adolescentes e xuvenil (con franxas de idade entre os 16 e os 25 anos); falta de oferta de actividades formativas e ocupacionais que propicien a inserción laboral.
- ✓ Detección dun importante número de persoas maiores que residen soas, en situación de risco social, que require da activación de recursos: axuda a domicilio, teleasistencia..
- ✓ Identificación dun importante número de persoas en situación de dependencia, con tendencia á alza (dadas as características do barrio: accesibilidade, apoio familiar na zona, etc.), que esixe unha maior dotación de recursos sociais (teleasistencia domiciliaria, axuda no fogar), un seguimento e unha coordinación sociosanitaria, de acordo ao establecido na lexislación vixente.
- ✓ Limitada oferta lúdica destinada aos nosos maiores.
- ✓ Presenza dun número elevado de familias pertencentes á etnia xitana, demandantes de prestacións económicas pese a estar a percibir o Ingreso Mínimo Vital.
- ✓ Necesidade de fortalecer da implicación da Policía de Distrito no eido comunitario. En febreiro Do ano 2022 acordouse unha nova distribución competencial da policía local na que asignarían dispositivos aos barrios da cidade.
- ✓ Necesidade de estimular e reforzar o tecido asociativo do barrio, sobre todo en canto á participación cidadá do contorno veciñal e do ámbito xuvenil, incidindo neste último caso na ocupación positiva do tempo de mecer e na prevención de conductas asociais no seo da comunidade.

- ✓ Persistencia de conflitos intrafamiliares e comunitarios, que aconsellan a implementación de programas socioeducativos coas familias que aborden aspectos tales a estruturación familias, a dinámica relacional interna e externa, a organización, a administración do presuposto, o desempeño adecuado de roles, etc. Así como procesos de mediación.
- ✓ Necesidade de crear Espazos Seguros para a Infancia. Os Espazos Seguros brindan un refuxio físico e emocional para os nenos e nenas afectados por situacións de vulnerabilidade. Son lugares onde os nenos e nenas poden sentirse seguros e protexidos do caos e a inseguridade que a miúdo prevalecen en contornas de crises.
- ✓ Necesidade de creación de espazos de xogo e recreación: Estes espazos deben estar deseñados para permitir que os nenos e nenas xoguen e participen en actividades recreativas. O xogo é unha parte fundamental do desenvolvemento infantil e pode axudalos a procesar experiencias traumáticas, expresar emocións e restablecer un sentido de normalidade.

5. Funcións

O traballo en rede consiste nun traballo sistemático de colaboración e complementariedade entre os recursos dun determinado ámbito territorial. Vai máis alá do intercambio de información, xa que iso implica a articulación e participación dunha mesma comunidade de forma continuada, para responsabilizarse o cambio de si mesma. Podemos dicir que o noso traballo baséase nunha intervención centrada na persoa, o seu contexto, que aborda de forma integral, que teña en conta a súa contorna e busque darlle o maior protagonismo no seu proceso de mellora, promovendo o maior grao de autonomía posible. Segundo o DECRETO 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento, que estabelece, no marco do artigo 11 da Lei 13/2008, son funcións dos servizos sociais comunitarios básicos as seguintes:

a) O estudo e diagnóstico social da comunidade, que implica a detección e análise de necesidades e demandas, explícitas e implícitas, no seu ámbito de intervención.

b) A elaboración dun plan de intervención comunitario acorde coas necesidades detectadas ou anticipadas no diagnóstico social.

c) A identificación de grupos de poboación e persoas socialmente vulnerables e a detección precoz de situacións de risco ou desprotección para o desenvolvemento de actuacións de carácter preventivo e de promoción social.

h) O fomento da participación activa da cidadanía mediante estratexias socioeducativas que impulsen a solidariedade e a cooperación social organizada.

j) A coordinación efectiva cos distintos sistemas de benestar e protección social que actúen no seu territorio, así como coas entidades de iniciativa social autorizadas que poidan complementar a súa actuación.

6. **As entidades que conforman a rede comunitaria de Vite son:**

- IES ARZOBISPO XELMÍREZ II
- CEIP VITE
- CEIP ARQUITECTO CASAS NOVOA
- CEIP LÓPEZ FERREIRO
- ESCOLA INFANTIL DE VITE
- AAVV ALVARO CUNQUEIRO
- AMPA CEIP VITE
- AMPA XELMIREZ II
- UACO
- CLUB DE FUTBOL VISTA ALEGRE
- CENTRO DE SAÚDE DE VITE
- CENTRO SOCIAL JOSÉ SARAMAGO, VITE
- PLAN COMUNITARIO DE VITE
- PASS CABES, CONCELLO DE SANTIAGO
- UMAD, CONCELLO DE SANTIAGO
- CRUZ VERMELLA
- FUNDACIÓN SECRETARIADO XITANO
- ARELA, CENTRO DE DÍA
- CÁRITAS INTERPARROQUIAL
- FARMAMUNDI
- ESCOLA INFANTÍL MEIXONFRÍO
- COOPERACIÓN INTERNACIONAL
- GRUPO SCOUTS SAN
- IGAXES3
- ASDEGAL
- PLATAFORMA POLO EMPREGO
- COLEXIO MAIOR XELMÍREZ
- ASAMBLEA DE COOPERACIÓN POLA PAZ

7. Resumo de proxectos de intervención comunitaria, procesos participativos, e procesos de dinamización Vite.-Rede

Xuntanzas coas entidades que forman parte de Vite Rede para fixar os obxectivos e contidos, valorar os acordos obtidos e posta en común de actividades a realizar polas entidades integrantes da rede. Estas xuntanzas desenvólvense no CSC José Saramago de Vite de xeito bimensual.

Xuntanzas sectoriais mensuais cos centros educativos de referencia da zona conxuntas con entidades que están a traballar coa infancia, Traballo en Rede no ámbito da Infancia. Estas xuntanzas desenvólvense no **CEIP de Vite, IES Arcebispo Xelmírez II** alternativamente, contan coa presenza das Orientadoras de cada centro e os directores dos mesmos. Existe unha importante demanda no IES Arcebispo Xelmírez II e no CEIP de vite, de apoio, actualmente estamos traballando en torno a menores pertencentes a 95 unidades familiares en situación de elevada vulnerabilidade social. Durante este curso 2023/24,

Proxecto de Prevención e Actuacións conxuntas no absentismo escolar. IES Arcebispo Xelmírez II, CEIP Vite, Departamento de Servizos Sociais da Concellaría de Políticas Sociais do Concello de Santiago de Compostela. O pasado curso escolar continua o descenso en canto a protocolos emitidos, sendo unicamente catro. Entre ambos centros. Destacar que se está a realizar unha labor de prevención nos propios centros escolares. Contando co apoio das entidades que forman parte de Vite Rede.

Proxecto de Alternativas a Expulsión; Conxuntamente co IES Xelmírez II e o Plan Comunitario de Vite realizase este proxecto integrador, centrándose nos menores conflitivos da mesma que estean matriculados no cursos entre 1º e 4º de Educación Secundaria. Pretendemos desenvolver actividades e obradoiros educativos, dando unha alternativa pedagóxica a estes menores conflitivos cuxo comportamento impida o bo funcionamento da clase, ou que incumpran a normativa da centro, tratando de evitar a expulsión xa que non consideramos que sexa unha solución ao problema, pero é o xeito máis rápido e radical. Tendo en conta que, sen buscar e adaptar unha solución a En cada caso estas condutas persistirán, con esta proposta buscamos evitar a reincidencia destes problemas.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Cando o equipo directivo tome a decisión de expulsar o menor do centro, o menor, a maioría dos casos, esta medida enténdese como vacacións, regresando ao centro igual ou con peor comportamento, a idea do proxecto é poder seguir traballando con estes estudantes conflitivos, aínda que fosen expulsados do centro.

Proxecto de Acceso a Recursos para Inmigrantes: Mediante a exposición dos diferentes momentos nos que se encontra a persoa inmigrante ao chegar á localidade, preténdese guiar as persoas explicando detalladamente os diferentes procedementos que deberan seguir pasar para poder pedir axudas económicas, alimentos, tramitar a tarxeta sanitaria, abrir unha conta bancaria ou os diferentes recursos municipais aos que poden acceder.

Derivacións e seguimento de participación en actividades deportivas: En Coordinación coa AMPA do CEIP Vite e o Clube de Fútbol Vista Alegre, realízanse derivacións de menores en situación de vulnerabilidade con acceso a equipacións e participación de actividades, derivacións valoradas conxuntamente con Plan Comunitario de Vite.

Escola de pais, IES Arcebispo Xelmírez II, Concello de Santiago de Compostela, levada a cabo pola Coordinadora de Barrio Vite. Trabállase desde a perspectiva da Prevención e facilitación de habilidades parentais.

Participación na Campaña de recollida e entrega de xoguetes en Nadal, levada a cabo pola Coordinadora de Barrio de Vite. Este ano incrementouse o número de familias que percibiron e doaron xoguetes, chegouse a un total de 102 unidades familiares, os que pertencían os 170 menores e 45 adolescentes que participaron da iniciativa.

Participación no Grupo VITE ARQUIVA co obxecto de definir como pór en valor e difundir a interesante traxectoria do barrio de Vite, visibilizar a súa historia e realizacións nas últimas décadas e rendabilizar socialmente a difusión deste traballo. *En Vite, proxectos como unha escola de adultos, aulas de apoio para estudantes do barrio, festas ecolóxicas, as famosas Olimpíadas deportivas,*

colonias de verán, recollida e distribución de xoguetes, cine ao aire libre, un obradoiro ocupacional, un traballo exitoso disco-light para promover o lecer saudable e saudable, publicouse a colaboración con estudantes universitarios e profesores que apoiaron, e incluso xornal de barrio. Todo iso, e máis iniciativas, ademais de premios que recibiron ou galardóns que tamén concederon, e nomes e historias que seguen moi vivas, **memoria que queren arquivar**, de xeito que sirva para fortalecer o futuro.

Informe-diagnose sobre a realidade social do barrio de Vite, identificando os retos necesidades por parte de entidades sociais (Vite Rede). En sesión mensuais identifícanse unha serie de necesidades e retos existentes no barrio de Vite, clasificados en función de diferentes grupos poboacionais usuarios/as dos servizos sociais barrio.

Proxecto de dixitalización, Solicitar citas desde o teu teléfono: Actividade realizada co obxecto de favorecer a alfabetización dixital das persoas participantes, conxuntamente co Plan Comunitario de Vite. Contando con un total de 25 participantes

Actividade solidaria de recollida de alimentos en CEIP Vite, Alimentos e enseres que foron entregados a familias vulnerables do barrio de Vite

A avaliación, que neste tipo de proxectos dáse continuamente ao longo de todo o proceso, a medida que avanza o proceso existe unha continua avaliación, xa que o proxecto é cambiante e pode variar e xurdir diferentes aspectos conforme se vaia desenvolvendo. O instrumento de avaliación que se pode utilizar o proceso é a reunión, aínda que en función de cada momento pódense utilizar diferentes instrumentos.

A avaliación cos diferentes axentes que forman parte do proceso dá lugar a que xurdan novas reconsideracións, o que fai que o proceso se alimente así mesmo. Ao principio, non se coñece cal vai ser o final, xa que o proxecto vai continuando e vaise alongando.

Por último, para poder continuar é necesario seguir potenciando as fortalezas detectadas e extraídas durante este proceso, para que se poida seguir afrontando as necesidades presentes e futuras. Para isto, é importante o traballo e apoio ás entidades, grupos e proxectos que forman parte do territorio. É

importante tamén poñer en relación aos diferentes centros entre si. Tamén é importante continuar coas explicacións aos veciños do barrio destacando os puntos fortes, a maneira en como se uniron e realizaron todo o traballo do proceso e porque se detectaron esas.

Tanto a avaliación dos resultados cuantitativos como a avaliación de resultados cualitativos, (que se permiten ver coa observación participante) detectase cada vez maior número de situacións de risco mediante a prevención, pero non sempre se conta con recursos para poder intervir ou facer fronte as necesidades que se detectan.
Polo que consideramos que sería preciso contar con recursos tales como *espazos de preservación familia*r que permitan proporcionar situacións adaptadas a realidades diferentes, evitando que se agraven as problemáticas e entrada de menores e adolescentes en sistema de protección.

A rede de Fontiñas

1.- Ámbito territorial do traballo comunitario.

O ámbito territorial do traballo comunitario abrangue ao barrio das Fontiñas que aparece no contexto xeral do termo municipal de Santiago de Compostela cunhas características "privilexiadas", que determinan e condicionan a súa importancia como barrio; perfectamente delimitado, cun importante volume de poboación (que se aproxima aos 20.000 habitantes[i]); dotado dos recursos básicos a nivel social, administrativo, xudicial, educativo e sanitario, que facilitan o día a día das súas veciñas e veciños. A súa extensión xeográfica reducida engloba, pola contra, unha elevada densidade poboacional, propia dun hábitat sumamente concentrado. Estamos a falar dunha "cidade en pequeno", con vida propia. O Polígono de Fontiñas está sito na periferia de Santiago de Compostela, ao noroeste da cidade, presentando os seguintes límites:

- ✓ Ao norte: coa rúa de Fontiñas e co barrio de San Lázaro.
- ✓ Ao sur: con Viso e co barrio de Sar.
- ✓ Ao leste: coa rúa Canteira de Abaixo (pertencente ao barrio de San Lázaro).
- ✓ Ao oeste: coa Avenida de Lugo, limítrofe xa co barrio de San Pedro.

No barrio das Fontiñas podemos delimitar catro zonas[ii]:

ZONAS	RUAS QUE ABARCA
Zona 1: Roma	Bruselas, Dublín, Estocolmo, Luxemburgo, Madrid, Moscova, París, Praga, Roma, Varsovia, Parque de Carlo Magno
Zona 2: Europa	Paseo de Area Central, Atenas, Berlín, Berna, Plaza Europa, Londres, Plaza de Sofía, Viena, Lisboa
Zona 3: Mónaco	Belgrado, Mónaco, Oslo, Coto, Cotaredo, Jaca, Pamplona, Altiboia, Monte dos Postes, Rúa das Fontiñas, Rúa do Valiño, Parque das Letras galegas, Felipe Romero, Fonte dos Concheiros, Camino Francés, Sarria, Melide.
Zona 4: outeiro de Sar	Astorga, Ponferrada, Villafranca del Bierzo, Outeiro de Sar, Costa do Vieiro, Agra do Vieiro, Raxeira, Rúa do Vieiro, Agro da Senra, Ameneiral de Viso, Rúa Casa da Hedra, Travesía de Casa da Hedra, Ponte de Viso, Travesía da Ponte de Viso, Ribeira do Viso, Viso de Arriba, Costa do Viso, Rúa do Viso e Travesía do Viso.

Datos de poboación do barrio: Poboación total do barrio: **9.686 habitantes**. Distribución da poboación:

TOTAL POBOACION	**De 0 a 3 anos**	**De 4 a 5 anos**	De 6 11 a anos	De 12 a 16 anos	De 17 a 18 anos	De 19 a 25 anos	De 26 a 44 anos	De 45 a 51 anos	De 52 a 64 anos	De 65 a 79	De 80 anos ou mais
9.630	192	132	454	394	153	545	2192	1011	2056	2016	455

(*Fonte: Información facilitada polo Padrón Municipal e polo servizo de Informática; adaptación realizada dende o Departamento municipal de Servizos Sociais, ano 2024*)

- A UTS Fontiñas se caracteriza por un hábitat concentrado e pola importante concentración nun espazo reducido de vivendas de promoción pública.
- Presenta unha poboación envellecida. O 25,66% da poboación residente no barrio ten unha idade superior aos 65 anos. Cómpre subliñar como cambiou a realidade social do barrio de Fontiñas, que pasou de ter hai aproximadamente quince anos unha pirámide poboacional moza a tela envellecida na actualidade en consonancia co que ocorre no resto do termo municipal.
- O número de persoas maiores que residen soas neste ámbito territorial supón o 22% dos seus maiores.
- O número total de persoas pertencentes ao pobo xitano que residen neste ámbito territorial ascende a 398, que equivale ao 43.17% do total das familias pertencentes a esta etnia que residen no barrio.
- O número de poboación estranxeira que reside no barrio ascende a 498 persoas, que equivale a 5,17% da poboación. Prodúcese un incremento significativo da poboación estranxeira asentada no barrio, con fillos menores a cargo e cunha demanda especifica de recursos para este grupo de idade.

O traballo comunitario, constituíse como un grupo de traballo estable (con profesionais pertencentes aos ámbitos sociais, educativos e sanitarios, fundamentalmente), que plantexamos unha intervención en rede co obxecto de detectar precozmente calquera situación carencial ou conflitiva, realizando a abordaxe técnica e temperá das mesmas, evitando na medida do posible, a súa cronificación e agravamento. A rede comunitaria do barrio de Fontiñas leva traballando, de xeito coordinado, dende o ano 1998.

.3.- Entidades que participan activamente no traballo comunitario do barrio de As Fontiñas:

- **Punto de atención de servizos socias de Fontiñas (PASS)**, pertencente á Concellería da Area de Servizos Sociais.
  - Enderezo: **Centro Sociocultural das Fontiñas**. Rúa Berlín, nº 13, 2º. Tlfno. 981528750. E-mail: passfontinas@santiagodecompostela.gal
- **Programa municipal de prevención**, pertencente á Concellería de Dereitos e Servizos Sociais.
  - Enderezo: **UMAD**. Rúa Manuel María, nº 8. Tlfno. 981528787.
- **Centro educativo: CEIP Fontiñas**.
  - Enderezo: **CEIP Fontiñas**. Rúa Roma, nº 21. Tlfno. 981543175.
- **Centro educativo: CEIP Plurilingüe Monte dos Postes**.
  - Enderezo: **CEIP Monte dos Postes**. Rúa Fontiñas, nº 79. Tlfno. 981543187.
- **Centro educativo**: **IES Antonio Fraguas**.
  - Enderezo: **IES Antonio Fraguas**. Rúa Londres, nº 10. Tlfno. 981588498.
- **Centro educativo: IES As Fontiñas**
  - Enderezo: **IES As Fontiñas**. Rúa Estocolmo, nº 5. Tlfno. 881866661.
- **Centro de Saúde de Fontiñas**.
  - Enderezo: **Centro de Saúde de Fontiñas**. Rúa Londres, nº 2-4. Tlfno. 981577670.
- **Cruz Vermella**.
  - Enderezo: **Cruz Vermella**. Avenida de Lugo, s/nº. Tlfno. 981586969.
- **Cáritas Parroquial das Fontiñas**.
  - Enderezo: **Cáritas Parroquial das Fontiñas**. Rúa Estocolmo, s/nº. Tlfno. 981575760.

- **Programa de apoio á familia "Abeiro"** (pertencente a Cáritas Interparroquial de Santiago de Compostela).
  - Enderezo: **Programa de apoio á familia "Abeiro"**. Rúa Roma, nº 5, Baixo E. Tlfno. 981577590.
- **Centro de atención de día integral de menores "Arela"**.
  - Enderezo: **Centro de atención de día integral de menores "Arela"**. Avda. De Lugo 18-1 (soto). Tlfno. 981572204.
- **Fundación Secretariado Xitano**.
  - Enderezo: **Fundación Secretariado Xitano**. Rúa Ulla, nº 27, Baixo. Tlfno. 981554190.
- **Igaxes**
  - Enderezo: **Fundación Secretariado Xitano**. Rúa do Valiño 63-65 Tlfno. 981 561 687

3.- Obxectivos da intervención comunitaria.

Obxectivos xerais:

- Xerar un marco de prevención, de participación e de intervención no seo da propia comunidade, como medio de dar resposta ás diferentes problemáticas sociais.
- Conformar coas diferentes entidades da zona un en tramado social en rede que promova un servizo á poboación, eficaz e eficiente, sen duplicidade de recursos nin de accións.

Obxectivos específicos:

- Coñecer as organizacións, entidades públicas, de iniciativa social e tecido asociativo do barrio de Fontiñas, en orde a un mellor aproveitamento das mesmas para fins sociais.
- Coñecer a situación na que se atopa a poboación residente no barrio de Fontiñas, elaborando e executando propostas de actuación conxuntas entre as entidades da zona, que incidan positivamente na convivencia, dende o respecto á diferenza.
- Detectar precozmente procesos de inadaptación social, co obxecto de intervir de xeito coordinado para solventalos.
- Promover a participación e a solidariedade cidadá no ámbito da comunidade, ben a través das canles xa existentes ou mediante outros de nova creación (grupos de voluntariado).

4.- A actividade comunitaria ao longo do ano 2025: Durante o ano 2025 mantivéronse un total de 6 xuntanza de barrio, nas que dende unha óptica comunitaria se deseñaron e abordaron intereses e inquedanzas en comúns dos diferentes axente sociais.

- Proxectos:

1.- Mantense, con intensidade, o **proxecto de intervención coordinada en materia de absentismo escolar**.

- Ano de implementación: dende o 2003.
- Centros educativos de referencia: CEIP Fontiñas, CEIP Plurilingüe Monte dos Postes, IES de Sar, IES as Fontiñas e IES Antonio Fraguas.
- Fin do proxecto: Coa súa implementación preténdese traballar en rede con tódalas entidades do barrio a prevención e a redución do absentismo escolar, entendendo que un tratamento eficaz desta problemática permitirá, non só garantir o dereito constitucional que asiste a todo menor, senón mellorar a calidade de vida do sector infanto-xuvenil e traballar cara o seu futuro a medio e longo prazo.
- Nº de protocolos de absentismo escolar abertos: 4

Froito da labor de coordinación desenvolta dende o PASS Fontiñas cos departamento de orientación dos citados centros escolares o número de menores que presenta problemas de asistencia escolar é moi reducido. A labor de coordinación continuada xunto co traballo de sensibilización e de toma de conciencia realizado coas familias promove que as porcentaxe de menores que se lles cursa un expediente de absentismo sexan reducidos.

- Resultados:

CURSO	DATOS ABSENTISMO / DESESCOLARIZACION
CURSO 2024-2025	- Nº de menores en Educación Infantil a seguimento por risco de absentismo escolar: 7 - Nº de menores en Educación Infantil que presentan absentismo: 0 - Nº de menores en Educación Primaria a seguimento por risco de absentismo escolar: 38 - Nº de menores en Educación Primaria que presentan absentismo:1 - Nº de menores en Educación Secundaria a seguimento por risco de absentismo escolar: 45 - Nº de menores en Educación Secundaria que presentan absentismo: 2 - Nº de menores desescolarizados: 0

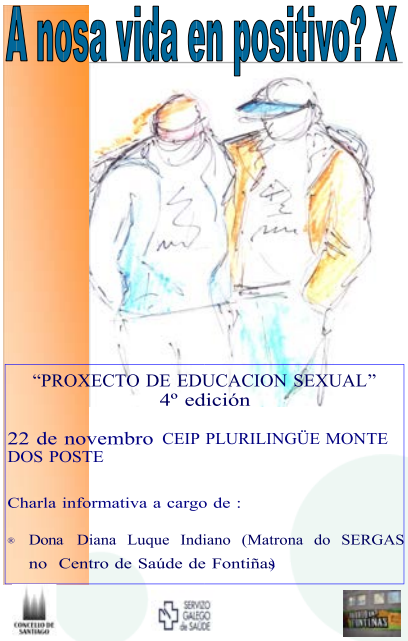
Análise do último curso escolar:

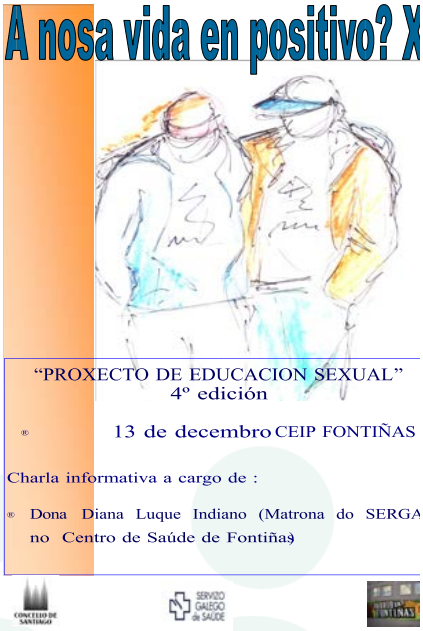
- Mantense o "*control*" da problemática de absentismo escolar no barrio, si ben é necesario continuar coas medidas de prevención e traballar de forma coordinada coas entidades educativas e coas familias para reducir e abordar con celeridade estas situacións e poder intervir sobre as circunstancias que a promoven

2.- Desenvolvemento do **Proxecto de Alternativas a Expulsión** en coordinación coa entidade IGAXES. Este proxecto activouse no pasado ano no IES Antonio Fraguas con 2 menores. Proponse unha alternativa educativa ao menor no propio centro educativo na que se diferencian dous tipos de accións; unha de competencia académica e outra de adquisición e reforzo de competencias e de habilidade sociais.

.

3.- Desenvolvemento da segunda edición do **PROXECTO DE EDUCACION SEXUAL** no marco da iniciativa **A NOSA VIDA..., EN POSITIVO?:"VULNERABILIDADE SOCIAL EN ADOLESCENTES". 10ª EDICIÓN**. Acción deseñada e realizada en colaboración coas matrona do SERGAS do Centro de Saúde de Fontiñas. Ten como obxectivo incrementar o nivel de coñecemento e habilidades así como o desenrolo de actitudes que contribúan a elevar o nivel de saúde sexual da poboación infantoxuvenil.

Proxecto educación afectivo sexual en educación primaria, levado a cabo nos CEIP Fontiñas e CEIP Plurilingüe Monte dos Postes :

ACTIVIDADE	DATA	LUGAR DE IMPLEMENTAC	DESTINATARIOS
Charla-coloquio	13 de decembro de 2024 de 12:00 a 14:00 (2 grupos)	CEIP Fontiñas	Alumnado de 5º (2 grupos) Total 47 alumnos.
Charla-coloquio	22 de novembro de 2024 de 12:00 a 14:00 (2 grupos)	CEIP Plurilingüe Monte dos Postes	Alumnado de 5º de primaria (2 grupos). Total 45 alumnos.

Recollemos en imaxes algúns momentos da sesión:

4.- Desenvolvemento dunha nova edición do proxecto: "*Fraguando a diversidade terceira edición*". "FONTIÑAS: ¡SOMOS TODOS! MESA REDONDA. Xornada de sensibilización sobre SAUDE MENTAL e ADOLESCENCIA."

O dia 3 de novembro, no centro sociocultural das Fontiñas, tivo lugar a Xornada de sensibilización sobre adolescencia e saúde mental, no marco do Proxecto "Fraguando a diversidade FONTIÑAS: SOMOS TODOS!

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Xornada presentada por a Concelleira de Dereitos e Servizos Sociais; María Rozas, quen cumpre co compromiso adquirido de apoiar as iniciativas comunitarias do barrio.

Formación dirixida aos técnicos da rede comunitaria do barrio das Fontiñas e as entidades de iniciativa social que están a intervir no mesmo (Arela, Centro de Saúde de Fontiñas, Abeiro, Fundación Secretariado Xitano, Cruz Vermella, IES Antonio Fraguas, Don Bosco, Casa de Familia, Cáritas, ...)

Dita formación foi implementada por ASEIA (Asociación para a saúde emocional na infancia e na adolescencia) quen promove unhaa reflexión sobre o concepto de adolescencia na actualidade e as súas característica así como os múltiples escenario nos que se desenvolve. Abordando esta etapa dende a saúde mental e na noso papel como técnicos.

As persoas destinatarias desta acción formativa foron o persoal técnico da rede comunitaria do barrio das Fontiñas así como outros membros que participen destas ou colaboren coa entidades do barrio. Total asistentes 45 técnicos.

Actividade en imaxes:

5.- Programa **“La Caixa Proinfancia”.**

- **Obxectivo do proxecto**:

Tralas reunións mantidas inicialmente, o Concello de Santiago asinou un acordo coa obra social de La Caixa e coa Xunta de Galicia, a través da Consellería de Política Social, para unir forzas na loita contra a pobreza infantil na cidade, chamado

CaixaProinfancia. O seu principal obxectivo é romper o círculo vicioso da pobreza e asegurar a promoción social dos menores, cunha liña de axudas destinadas a reforzar a educación, a educación non formal, apoio educativo familiar, asesoramento psicosocial e promoción da saúde. CaixaProinfancia busca romper a transmisión da pobreza de pais a fillos e promover a igualdade de oportunidades. O programa vai dirixido a nenos e nenas en situacións de pobreza económica e vulnerabilidade social, co fin de promover e apoiar o seu desenvolvemento de xeito máis completo, promover e apoiar as políticas para que a mellora da equidade e cohesión social. Un dos principais obxectivos é garantir a promoción social dos menores, entendendo que isto vai depender, en gran parte, o seu benestar futuro.

- **Establece cinco liñas de intervención e apoio**:

    1. Reforzo educativo
    2. Educación non formal e tempo libre
    3. Apoio educativo familiar
    4. Atención e terapia psicosocial
    5. Promoción da saúde

- **Entidades que colaboran e/ou prestan o servizos**

- **Xuntanza de Mesa técnica mais mesa de entidades prestadoras**: 7.

O obxectivo principal destas mesas é compartir con todos os organismos implicados no programa, a evolución do mesmo, así como a situación das familias e valorar conxuntamente as decisións que se toman en relación as mesmas, como por exemplo, as altas e baixas do programa. Nela participan, ademais de Servizos Sociais, as entidades prestadoras, así como as persoas orientadores dos centros mais representativos.

- **Xuntanza coas entidades prestadoras**: 15. O longo do ano, reunímonos coas diversas entidades prestadoras dos servizos, para valorar a evolución das familias, situación do alumnado, dos grupos, asistencias, toma de decisións,...

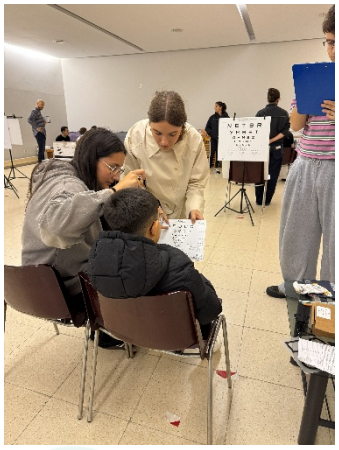
- **Xuntanza da mesa institucional: 1.** Xuntanza anual que se retomou novamente o pasado ano. Nela, reúnense os representantes das institucións implicadas no programa (Concello, Xunta e La Caixa), e faise unha retrospectiva da evolución do programa, así como unha presentación do momento actual do mesmo.

- **Xuntanza de avaliación e planificación do novo curso La Caixa Proinfancia**: mantívose unha reunión conxunta entre todas as entidades prestadoras da rede, a mesa técnica e a coordinadora territorial.

- **Xuntanzas dende o PASS Fontiñas coas técnicos do programa CaixaProinfancia: 31.** Dedicadas a detección, valoración, selección, elaboración de informes de derivación, presentación a mesa técnica de casos, seguimento da participación e da evolución dos casos, avaliación e rexistro de actuacións.

Número total de familias coas que se fixo seguimento e algunha actuación: O programa CaixaProinfancia permite a participación nos servizos, dentro duns parámetros establecidos, de nenos, nenas e familias que non estean de alta no programa (familias NON CPI). Este ano o número total de familias as que o programa dou cobertura foron 75. (servizo de reforzo, colonias, revisións óptica, campañas de nadal...)

- **Familias con plans de caso activos:**

64 en total ao longo de todo o curso (de Xaneiro a Decembro). Cabe destacar aquí, que o programa fai a súa contabilización de familias por curso escolar e non por ano natural. En Setembro, 12 familias foron dadas de baixa, e entre outubro e decembro foron dadas de alta 6 familias novas, 1 familia reactivada, e actualmente hai oco para varias familias. A efectos do programa, trabállase con 55 familias de maneira simultánea (de outubro a

Nos plans de traballo activos aparte dos obxectivos establecidos dentro do programa, recóllense tamén aqueles outros levados a cabo por outras entidades que non pertencen o programa pero complementan o plan de traballo.

- **Número de Baixas**:

Causaron baixa 12.unidades familiares Estas baixas prodúcense por diversas circunstancias, as máis comúns son o cambio de domicilio da familia e a falta de compromiso co plan de traballo establecido, o que leva a que se adopte esta decisión. As baixas normalmente fanse efectivas no mes de Setembro.

- **Tipoloxía das familias do programa**:

	2025		
	Monopar	Biparental	Extensa
1 menor	9	8	2
2 menores	14	14	0
3 o más menores	2	10	0

	Total	2025
Total y % familias Monoparentales	25	40.98 %
Total y % familias Biparentales	32	52.46 %
Total y % familias Extensas	2	3.28 %
Total y % familias Otros	2	3.28 %

	Total	2025
Total y % familias con 1 menor	19	31.15 %
Total y % familias con 2 menores	28	45.90 %
Total y % familias con 3 o más menores	12	19.67 %

- **Nacionalidade das familias**:

	2025		
	Nº adultos	Nº familias	% Familias
ESPAÑA	33	27	44,26 %
PERÚ	9	9	14,75 %
COLOMBIA	8	7	11,48 %
VENEZUELA	7	7	11,48 %
BRASIL	3	3	4,92 %
CUBA	2	2	3,28 %
OTROS PAÍSES	6	6	9,84 %

- **Perfil de familias por situación laboral e nivel de estudos**:

Situación laboral	2025
Traballos temporais	21
Traballo indefinido	7
Desocupado, receptor de prestacións públicas	10
Desocupado, no receptor de prestacións públicas	19
Traballos por servicios o puntuais	3
Outros	1

Nivel de estudios	2025
Sen Formación	9
Estudios Primarios	36
Secundaria/ Bacharelato	8
Formación Profesional	2
Universitario	6

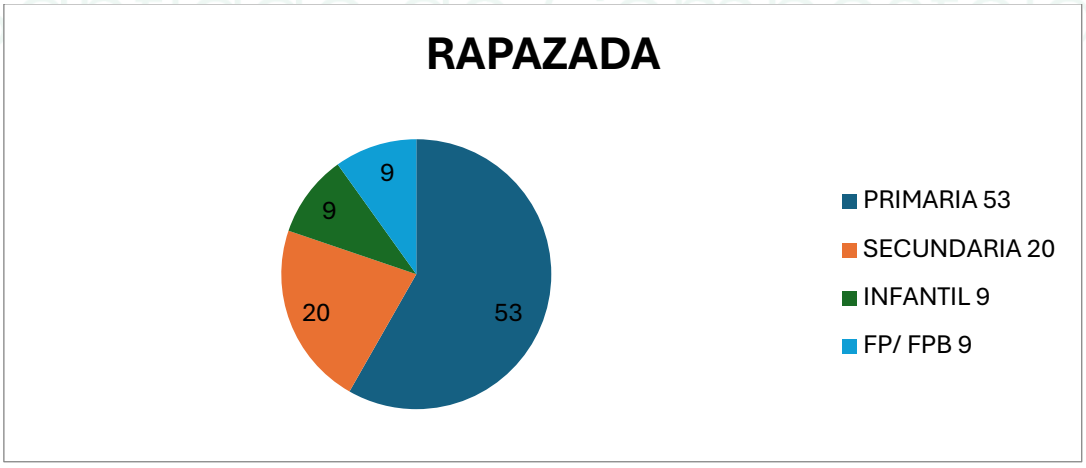
- **Número total de persoas participantes:**
  - **Total menores:** 120 (contabilizando aquí, todos os nenos e nenas das familias, incluíndo aquela rapazada que pertence a unidade familiar, pero aínda non está activa no aplicativo do CaixaProinfancia)

- **División dos nenos e nenas por idade no momento de incorporación ao programa:**

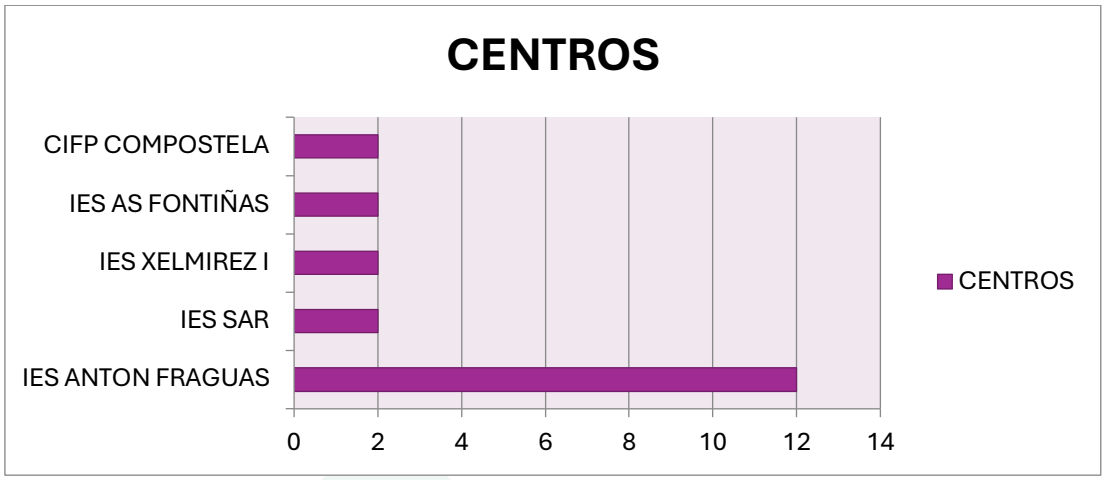
	2025
0 años	5
1 año	12
2 años	6

	2025
3 años	3
4 años	3
5 años	3
6 años	10
7 años	5
8 años	6
9 años	12
10 años	8
11 años	1
12 años	7
13 años	3
14 años	3
15 años	3
16 años	5
17 años	0
18 años	0
19 años	0
20 o más años	0

- **Estudios cursados na actualidade:**

- **Secundaria**:

- **Servizos levados a cabo durante o curso 2025**

  - ❖ <u>Educación non formal e tempo libre</u> :
    - Centro Aberto: 4. Un a cargo do centro Don Bosco, e TRES a cargo da Asociación Arela.
    - Colonias urbanas: 15 no verán, 1 en Nadal e outra en Semana Santa.
    - Campamento: 1 campamento de 3 días no verán.

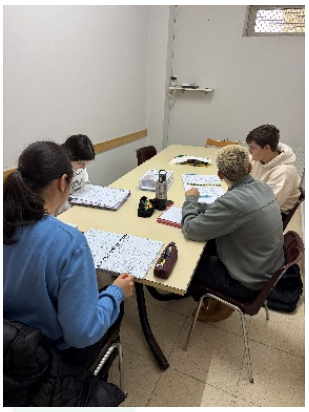

<u>Atención e terapia psicosocial:</u>

- Atención psicoterapéutica- psicoterapia a familias: 3
- Atención psicoterapéutica- asesoría puntual: 2
- Talleres terapéuticos grupais menores: 1

<u>Reforzo educativo</u>:

- Total de nenos e nenas participantes en grupos de reforzo escolar: 61
- Total de nenos e nenas en atención logopédica: 2
- Total de nenos e nenas beneficiarios de tarxetas de equipamento escolar: 9

- <u>Promoción da saúde:</u>

  - Alimentación e hixiene: 3
  - Gafas: 1. Cabe mencionar aquí as gafas que, dende a facultade de óptica facilitaron aos nenos e nenas que na revisión realizada se lle detectou algún tipo de problemática.

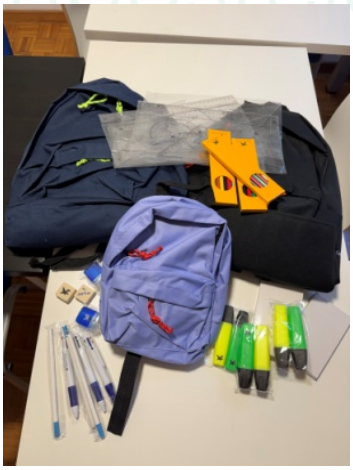
SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

		2025	
		Nº niños/as	Nº adultos
Atención psicoterapéutica	Asesoría puntual	2	0
	Psicoterapia a Familias	5	5
	Talleres terapéuticos Grupales_Menores	11	0
	Total únicos	16	5
	Equipamiento escolar	9	0
	Atención Logopédica I	2	0
	Grupo de Estudio Asistido	46	0

		2025	
		Nº niños/as	Nº adultos
Refuerzo educativo	Grupo de Estudio Asistido	39	0
	Total únicos	61	0
Educación no formal y tiempo libre	Centro Abierto	27	0
	Centro Abierto	8	0
	Colonias Urbanas	54	0
	Campamentos (3 ó 5 días)	10	0
	Total únicos	66	0
Promoción de la salud	Alimentación infantil	2	0
	Higiene infantil	1	0
	Gafas y audífonos	1	0
	Total únicos	3	0
Total		95	5

- **Campañas levadas a cabo dende o programa:**
  - Entrega de mochilas con material escolar ao alumado do programa, así como a outras entidades e puntos de servizos sociais que detectou a súa necesidade.
  - Participación en Nadal da campaña " El árbol de los sueños" e " Sonrisas y Renos" a fin de que os nenos/nenas e adolescentes que participan no programa caixaproinfancia desfrutaran durante o nadal de un agasallo.

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

O SERVIZO DE AXUDA NO FOGAR, XANTAR NA CASA E TELEASISTENCIA DOMICILIARIA

O SERVIZO DE AXUDA NO FOGAR

a).- Fundamentación.

O envellecemento da poboación española é un fenómeno demográfico ao que non se lle pode dar as costas. Unha tendencia que, segundo os expertos, non vai minguar nos próximos anos. A poboación española que supera os 65 anos de idade ascende xa ao 19 %; unha cifra que no ano 2031 se disparará ao 25,6 %, segundo datos facilitados polo Instituto Nacional de Estatística (INE). A realidade do noso municipio non é unha excepción; xa no día de hoxe, as persoas con idade igual ou superior aos 65 anos se aproximan ao 24 % do total de persoas residentes no noso concello. Ante tales escenarios, e tendo en conta que a esperanza de vida é cada día mais alta, a atención social ás persoas maiores nos seus domicilios se torna nunha necesidade imperiosa, de aí que o servizo de axuda no fogar, como recurso de proximidade, adquira un carácter básico e esencial, que a Administración Pública deba de implementar, con carácter obrigatorio, para atender a un dos colectivos mais vulnerables da nosa sociedade, aqueles que un día foron membros activos dunha economía social e que hoxe requiren a atención das xeracións mais novas na cobertura de atencións básicas.

Trala implantación do Sistema para a Autonomía e a Atención á Dependencia, o programa de axuda no fogar mudou considerablemente; pretende facer reais e efectivos dereitos ás persoas que se atopan en situación de dependencia, apoiando ás familias na súa atención, que eran as que en solitario adquirían esa responsabilidade. Obrigas que a realidade que por todos é coñecida, recaían basicamente nas mulleres, limitando as súas posibilidades de inserción laboral e de participación social. A lexislación en materia dependencia fai que o servizo se diversifique:

- Nunha primeira modalidade, prioritaria segundo a lexislación vixente, que centra a atención do SAF en persoas en situación de **dependencia**, aquelas que mais coidados e atencións precisan.
- E unha segunda modalidade, a coñecida ata a data como "***libre concorrencia***", orientada na atención de persoas maiores ou afectadas por algún tipo de doenza, que viven nos seus domicilios en situación de soidade ou cunha rede de apoio sociofamiliar feble.

A consolidación na aplicación da lexislación en materia de dependencia, xunto con outros factores como o envellecemento da poboación antes sinalado, a incorporación da muller ao mercado laboral e unha maior profesionalización do sector sociosanitario, está provocando que as solicitudes do servizo de axuda no fogar se foran incrementando nos últimos anos e iso que a entrada en vigor da Lei para a Autonomía Persoal, coincidiu cun contexto de crise económica que limitou a súa aplicación, cun ritmo de crecemento de persoas usuarias mais lento do esperado. Sen embargo, as previsións seguen unha tendencia á alza nas demandas e nas necesidades sociais detectadas por profesionais do ámbito dos Servizos Sociais Comunitarios e tamén do ámbito da saúde. É evidente o importante pulo que se deu ao grao de cobertura do servizo para a veciñanza que mais o precisa, pero dende este Departamento somos conscientes na realidade social na que vivimos, cun importante envellecemento poboacional, que vai esixir maior número de servizos de proximidade para garantir a súa atención social; de aí, que se aposte para o vindeiro orzamento, un incremento do valor do contrato, de acordo ao establecido na normativa e pregos vixentes.

O servizo de axuda no fogar (SAF) é un servizo público de carácter municipal consistente en ofrecer un conxunto de atencións a persoas ou unidades de convivencia no propio domicilio para facilitar o seu desenvolvemento. De conformidade coa valoración técnica realizada polos Servizos Sociais Comunitarios, no marco do servizo de axuda no fogar poderán prestarse os seguintes tipos de atención de carácter básico:

a) **Atencións de carácter persoal** na realización das actividades básicas da vida diaria, tales como:

- ✓ Asistencia para levantarse e deitarse.
- ✓ Apoio no coidado e hixiene persoal, así como para vestirse.
- ✓ Control do réxime alimentario e axuda, se é o caso, para alimentarse.
- ✓ Supervisión, cando proceda, das rutinas de administración de medicamentos prescritas por facultativos.
- ✓ Apoio para cambios posturais, mobilizacións, orientación espazo-temporal.
- ✓ Apoio a persoas afectadas por problemas de incontinencia.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

b) **Atencións de carácter persoal** na realización doutras actividades da vida diaria, tales como:

- ✓ Acompañamento fóra do fogar para acudir a consultas ou tratamentos.
- ✓ Apoio na realización de xestións necesarias ou urxentes.

c) **Atención das necesidades de carácter doméstico e da vivenda**, tales como:

- ✓ Limpeza e mantemento da hixiene e salubridade da vivenda.
- ✓ Compra de alimentos e outros produtos de uso común.
- ✓ Preparación dos alimentos.
- ✓ Lavado e coidado das prendas de vestir.
- ✓ Coidados básicos da vivenda.

d) **Atencións de carácter psicosocial e educativo**: intervencións técnico-profesionais formativas e de apoio ao desenvolvemento das capacidades persoais, á afectividade, á convivencia e á integración na comunidade así como á mellora da estruturación familiar.

Con carácter complementario e non obrigatorio, o servizo de axuda no fogar incorpora, entre outros, os seguintes tipos de atención:

a) Actividades de acompañamento, socialización e desenvolvemento de hábitos saudables.
b) Servizo de podoloxía.

E, a maiores, en Santiago de Compostela tamén se teñen presentes outro tipo de servizos complementarios que poden ser de máxime interese para garantir o benestar e a protección das persoas usuarias:

a) Servizo de perruquería.
b) Servizo de préstamo de axudas técnicas.
c) Limpezas de choque.
d) Praza de emerxencia en centro residencial.

En ningún caso poderán formar parte das actuacións desenvolvidas polo servizo: actuacións que, polo seu carácter sanitario, deban en todo caso ser realizadas por persoal facultativo.

Poden ser **persoas destinatarias** do Servizo de Axuda no Fogar, **t**odas as persoas ou unidades de convivencia para as que, de acordo coa valoración técnica correspondente, supoña un recurso idóneo de atención. De xeito

particular, o SAF atenderá a persoas maiores con déficits de autonomía e a persoas con discapacidade, especialmente cando carezan de apoio persoal no seu contorno inmediato, así como a fogares con menores nos que se observe necesidade dunha intervención de carácter socioeducativo. Tamén poderá dar unha resposta preventiva e socializadora a diversas situacións de familias en risco de exclusión social. De acordo á lexislación vixente, arase prioridade no acceso ao servizo ás persoas que teñan un dereito recoñecido de atención dentro do sistema de atención á dependencia. Polo exposto, e de acordo ao establecido na lexislación vixente, son **modalidades** de acceso ao servizo, as seguintes:

- **Acceso directo:** O acceso será prioritario para as persoas que, tendo recoñecida unha situación de dependencia, se lles asigne a axuda no fogar na correspondente resolución de programa individual de atención (PÍA) e, consonte a aplicación do programa de asignación de recursos (PAR) establecido no título II do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema para a autonomía e atención á dependencia. Para estes efectos, o Concello de Santiago de Compostela, cando sexa o caso, procederá a dar de alta ás persoas en agarda de acordo coa orde de prelación establecida no programa de asignación de recursos (Xunta de Galicia).
- **Acceso por libre concorrencia:** Para as persoas que non teñan o recoñecemento da situación de dependencia, ou non as asista o dereito de acceso efectivo ao catálogo de servizos de atención á dependencia, segundo o calendario de implantación que se establece na Lei 39/2006, o acceso ao servizo, logo da prescrición técnica do profesional de referencia, resolverase en réxime de libre concorrencia.

b).- O contrato para a implementación do Servizo de Axuda no Fogar. En decembro de 2023, o concello de Santiago de Compostela iniciou os trámites para unha nova licitación do SAF, pasando dos 3.680.048,08 €/ano, a

ANUALIDADE	Nº de horas	SEN IVE		CON IVE (4 %)	
		Prezo hora sen IVE	Total sen IVE	Prezo hora con IVE	Total con IVE
ANO 2024 (7 meses, de xuño a decembro de 2024)	152.407,75	23,53 €	3.586.154,36 €	24,47 €	3.729.600,53 €
ANO 2025 (anualidade completa)	259.947,79	23,53 €	6.116.571,50 €	24,47 €	6.361.234,36 €
ANO 2026 (5 meses, de xaneiro a maio de 2026)	107.540,04	23,53 €	2.530.417,14 €	24,47 €	2.631.633,83 €
TOTAIS	519.895,58		12.233.143,00 €		12.722.468,72 €

6.361.234,36 €/ano. A empresa que resultou adxudicataria foi a UTE SIAD 24 – ASSISTENZIA, que inicia o contrato o 1 de xuño de 2024:

c).- Lexislación que fundamenta o Servizo de Axuda no Fogar:

A lexislación aplicable á xestión e implementación do Servizo de Axuda no Fogar é a que se relaciona a continuación:

- Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, art. 25 e 26.1: "*Os municipios deberán prestar, en todo caso, os servizos seguintes: c) Nos municipios con poboación superior a 20.000 habitantes, ademais, … a atención inmediata a persoas en situación ou risco de exclusión social…*".
- Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración local de Galicia.
- Lei 39/2006, de 14 de decembro, de Promoción da Autonomía Persoal e Atención ás persoas en situación de dependencia.
- A Lei 13/2008 de servizos Sociais de Galicia.
- Orde do 22 de xaneiro de 2009 pola que se regula o Servizo de Axuda no Fogar.
- Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios.
- Ordenanza reguladora do Servizo de Axuda no Fogar do concello de Santiago de Compostela (aprobada na sesión ordinaria do Pleno da Corporación que tivo lugar o 30 de xaneiro de 2014 e publicada no BOP de A Coruña, do 7 de febreiro de 2014).
- Lei 39/2015, de 1 de outubro, de procedemento administrativo común das Administracións Públicas.
- Lei Orgánica 3/2018, de 5 de decembro, de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.
- Real Decreto 675/2023, de 18 de xullo, polo que se modifica o Real Decreto 1051/2013, de 27 de decembro, polo que se regulan as prestacións do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, establecidas na Lei 39/2006, de 14 de decembro, de Promoción da Autonomía Persoal e Atención as persoas en situación de dependencia.
- Ordenanza 3.30 que regula a taxa pola prestación do Servizo de Axuda no Fogar.
- Bases de execución do orzamento do Concello de Santiago.

d).- Obxectivos do SAF.

Os obxectivos xerais que inspiran a xestión do Servizo de Axuda no Fogar no concello de Santiago de Compostela se poden sintetizar do seguinte xeito:

1. Mellorar a calidade de vida das persoas usuarias.
2. Posibilitar a permanencia das persoas no seu contorno habitual.
3. Favorecer e potenciar a autonomía persoal no propio domicilio.
4. Manter, mellorar e recuperar as redes de relación familiar e social.
5. Previr situacións de dependencia ou exclusión social.
6. Retardar ou evitar a institucionalización.

Na implementación dun servizo tan complexo coma este resulta de importancia contar con fluxogramas específicos que orienten a intervención das profesionais e os procedementos de xestión; vexamos de xeito resumido os mesmos:

FLUXOGRAMA DE INCORPORACIÓN AO SAF.

Na xestión do SAF, entran en escena diferentes "*actores*" que van dende as propias persoas solicitantes e as súas familias, as UTS de referencia e outros dispositivos, entre os que destacan o sistema sanitario. Vexamos o acceso por modalidades. **No acceso en libre concorrencia será de aplicación o seguinte:**

a. O procedemento iniciarase a instancia de parte, de conformidade cos principios xerais recollidos na Lei de réxime xurídico das administracións e do procedemento administrativo común e cos baremos que se elaboren en desenvolvemento do estipulado na Orde.

b. Cando circunstancias debidamente acreditadas no expediente o xustifiquen, o procedemento de acceso poderá iniciarse de oficio.

c. As solicitudes para acceder ao servizo deberán ser valoradas por un traballador/a social dos Servizos Sociais comunitarios que, unha vez realizada a visita domiciliaria, determinará, mediante informe preceptivo e vinculante, a idoneidade do servizo, así como a intensidade recomendable para cada caso concreto.

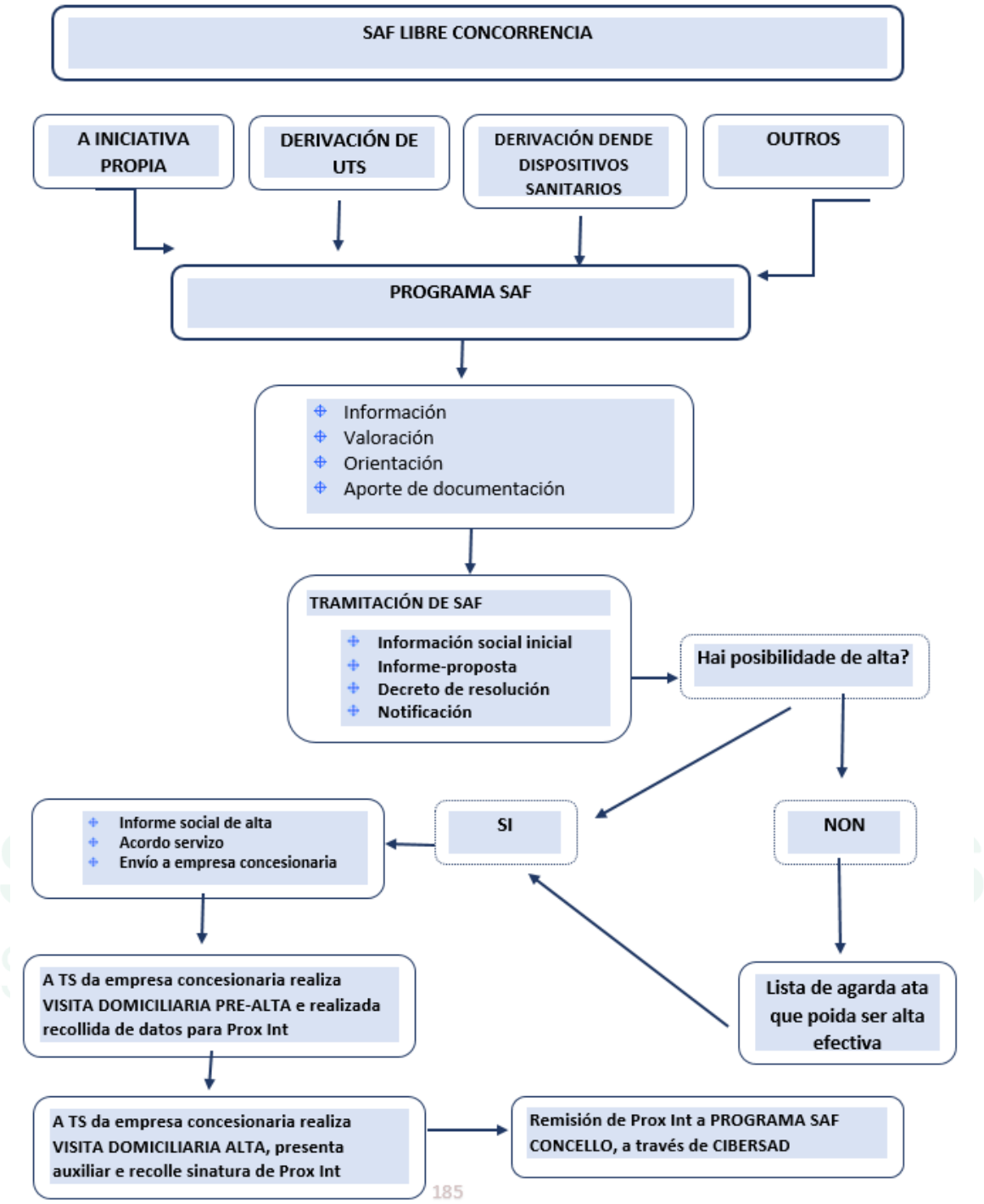

d. O órgano competente para ditar a resolución será o/a alcalde/sa, podendo delegar esta competencia de conformidade co disposto no artigo 21.3 da lei 7/85, de 2 de abril, reguladora das bases do réxime local. Notificada a resolución de concesión do servizo, acordaranse entre os Servizos Sociais comunitarios e a persoa usuaria as condicións básicas da prestación, que se substantivaran no acordo de servizo.

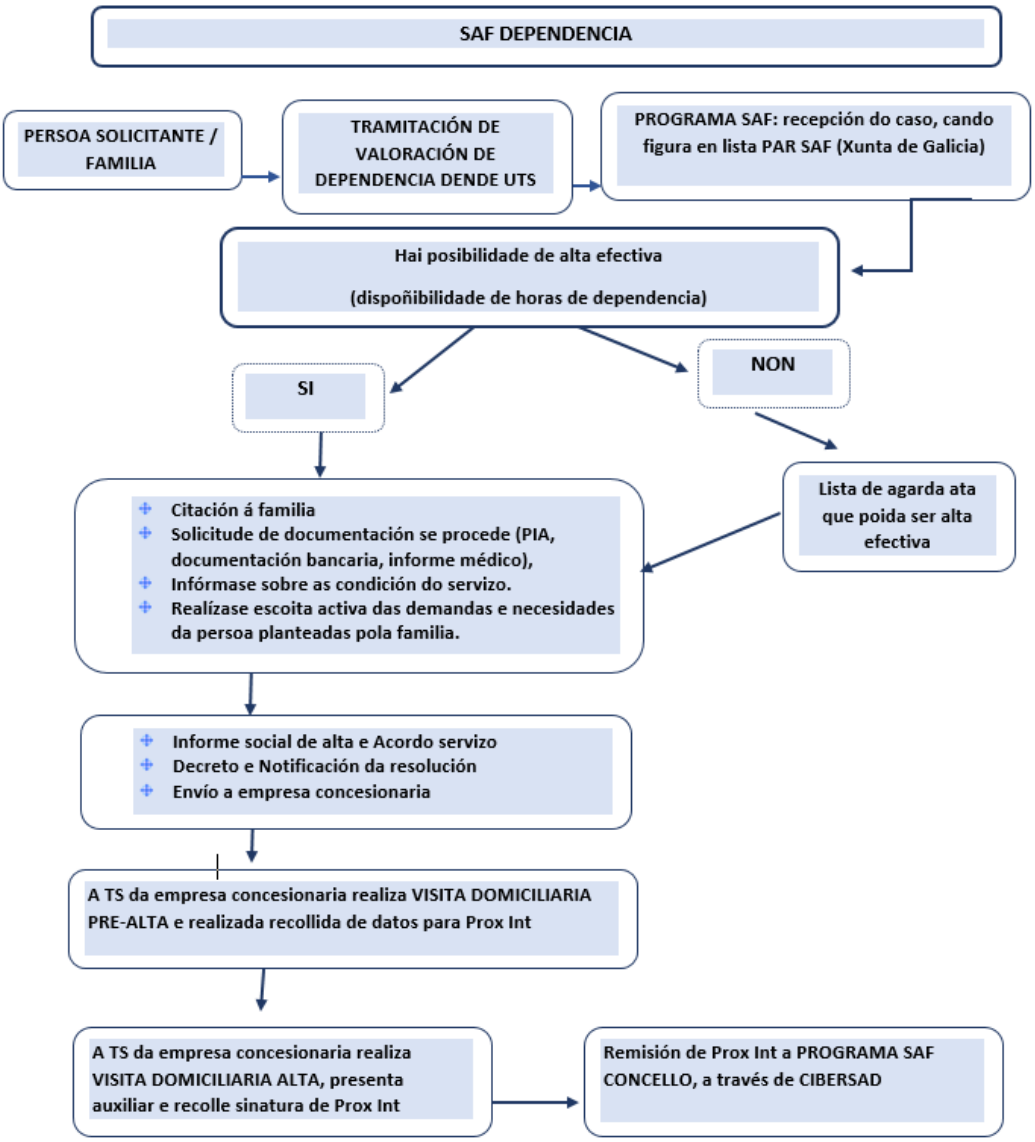
e. No caso de extrema e urxente necesidade debidamente xustificada, mediante resolución do alcalde ou do membro da corporación local responsable en materia de servizos sociais, poderase iniciar de oficio a prestación do servizo de maneira inmediata, a proposta dos Servizos Sociais comunitarios, sen prexuízo da posterior instrución do expediente.

f. Na prestación do servizo, ademais do persoal profesional, poderá colaborar persoal voluntario baixo a supervisión técnica dos servizos sociais da entidade local titular do servizo. No caso de tratarse de intervencións de carácter socio-educativo derivadas dun diagnóstico de desestruturación familiar, deberán incorporarse ao proceso, de acordo coas circunstancias, algunha das seguintes figuras: diplomado/a en traballo social, diplomado/a en educación social ou técnico/a superior en integración social.

Santiago de Compostela

No acceso directo ao servizo para as persoas usuarias con dependencia valorada, a resolución relativa ao PIA terá a consideración de resolución de asignación e incorporación ao servizo.

Fluxograma.- TRAMITACIÓN ELECTRÓNICA DOS EXPEDIENTES.

Vexamos agora a tramitación dos expedientes electrónicos:

CONCELLO DE SANTIAGO

1

EXPEDIENTES SAF DEPENDENCIA DE OFICIO

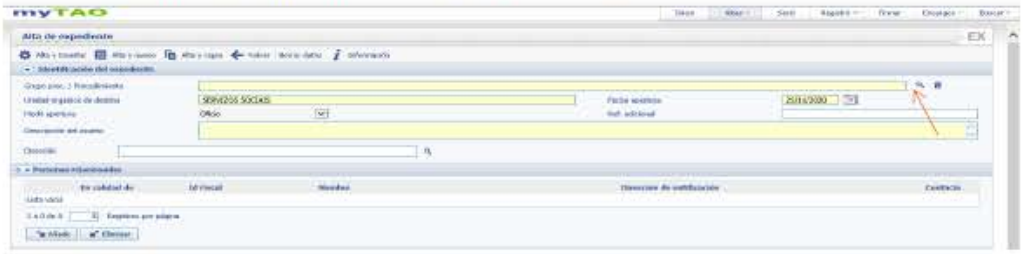
Cuando se realice un alta, modificación y/o extinción de SAF Dependencia, el primer paso es dar de alta a la persona interesada en MY TAO

Se realiza a alta como expediente de la comunidad de oficio

Se busca el grupo/procedimiento, en este caso es "servizos sociais"

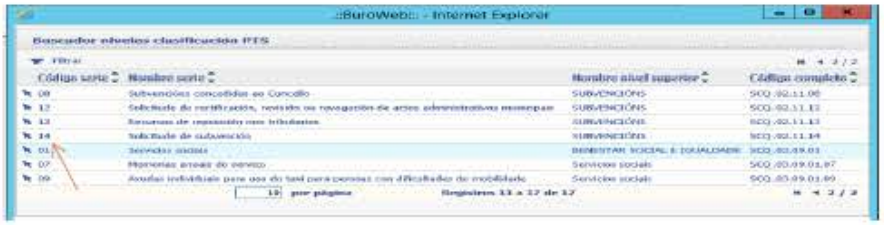

CONCELLARIA DE POLÍTICAS SOCIAIS, E SAÚDE - SERVIZOS SOCIAIS
CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

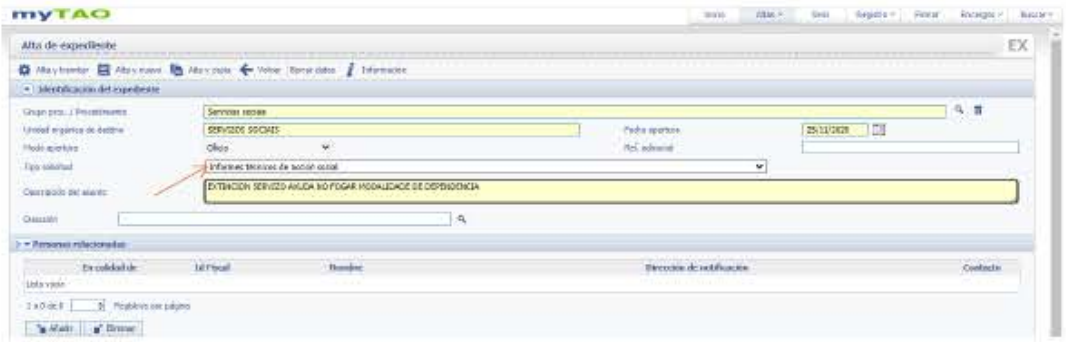
aaresq 25/11/2020

CONCELLO DE SANTIAGO

2

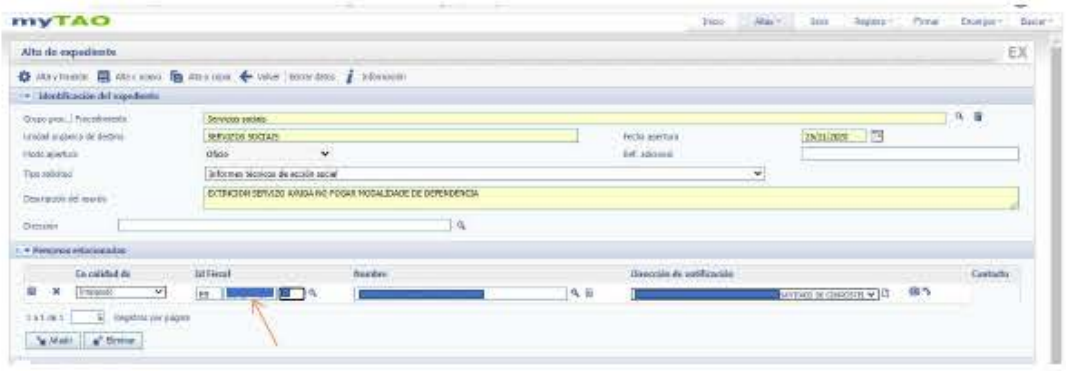

Tipo de solicitud: seleccionamos "informes técnicos de acción social"

Una vez realizado los pasos anteriores, hay que dar de alta a la persona relacionada

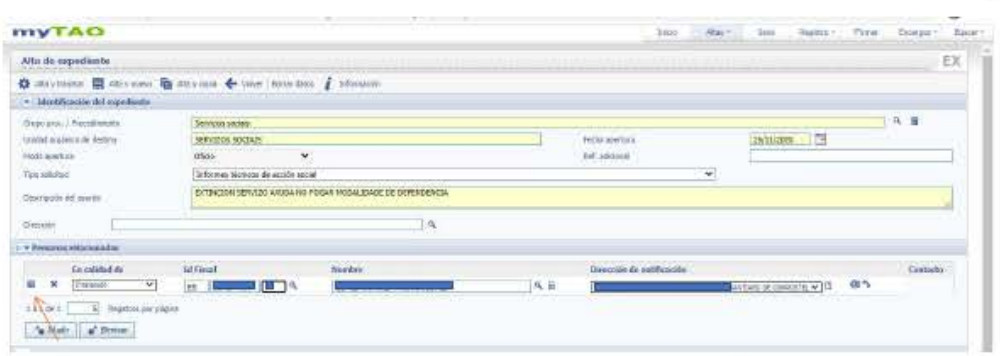
Para mayor facilidad se busca por DNI

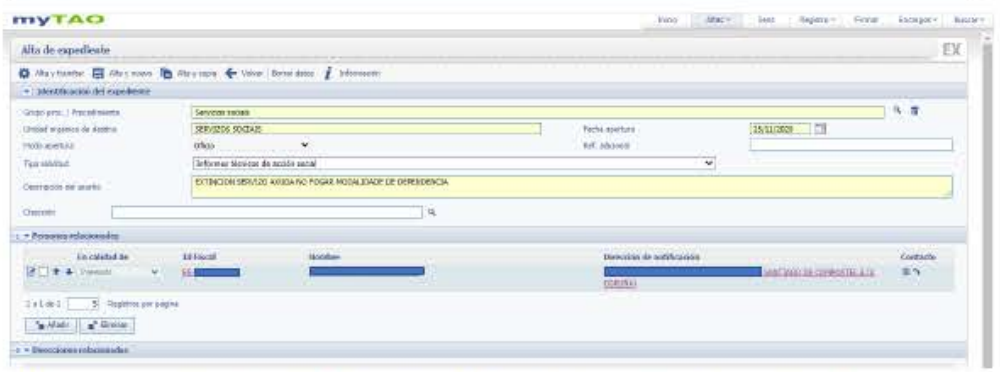

Una vez que lo tenemos, guardamos

CONCELLARIA DE POLÍTICAS SOCIAIS, E SAÚDE - SERVIZOS SOCIAIS
CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

aaresq 25/11/2020

Si hubiese que aportar documentación se incluiría a través de "Documentación aportada" – "añadir"

Una vez tengamos todo completo picaríamos en "ALTA Y TRAMITAR", si lo vamos a realizar en ese momento.

El siguiente paso es registrar la actuación, en este caso "informe técnico jurídico"

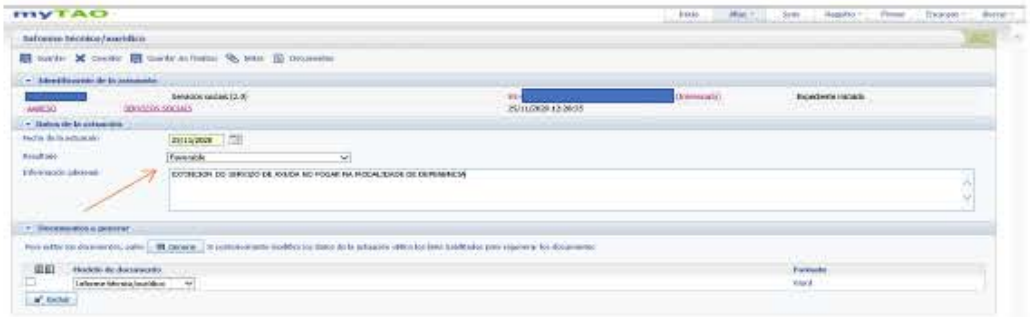
CONCELLARIA DE POLÍTICAS SOCIAIS, E SAÚDE - SERVIZOS SOCIAIS
CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

aaresq 25/11/2020

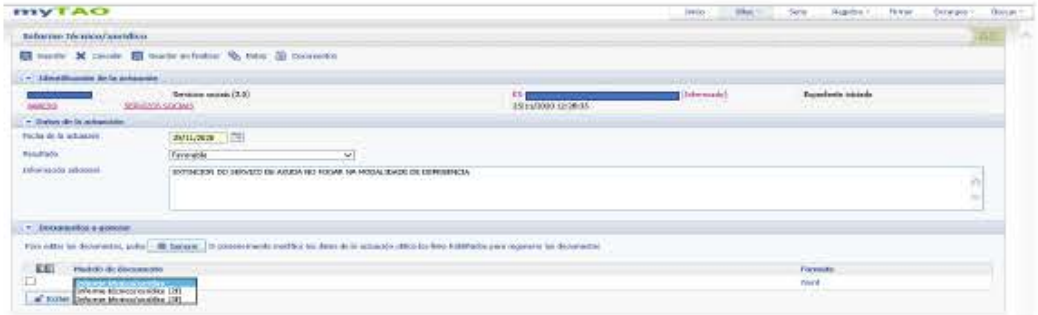
CONCELLO DE SANTIAGO

Se puede incluir el resultado e información adicional

Antes de generar el modelo hay que especificar si es con una, dos o tres firmas. Por defecto viene con una sola firma

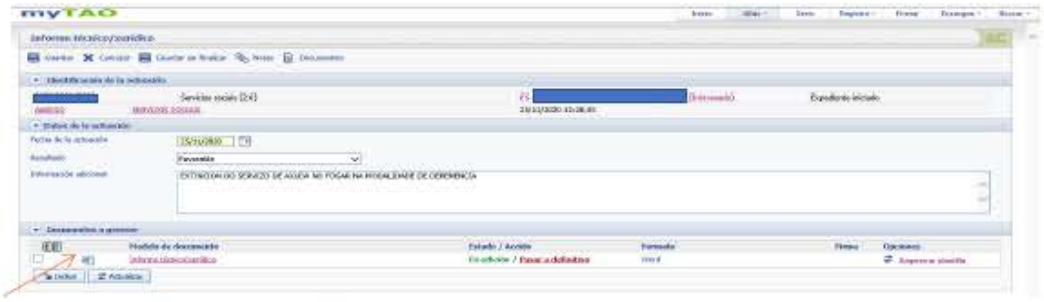
A continuación, generamos el documento

CONCELLARIA DE POLÍTICAS SOCIAIS, E SAÚDE - SERVIZOS SOCIAIS
CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

aaresq 25/11/2020

CONCELLO DE SANTIAGO

5

Pinchamos en el símbolo de Word para modificarlo y nos genera la plantilla

Y copiamos o redactamos el informe técnico

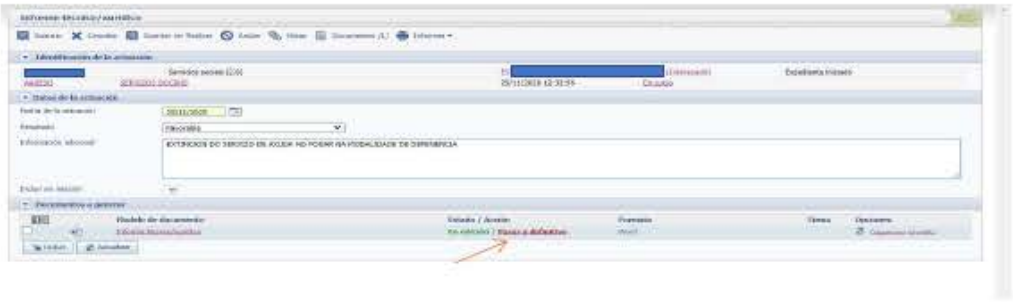
Una vez revisado, lo guardamos

El siguiente paso es pasarlo a definitivo

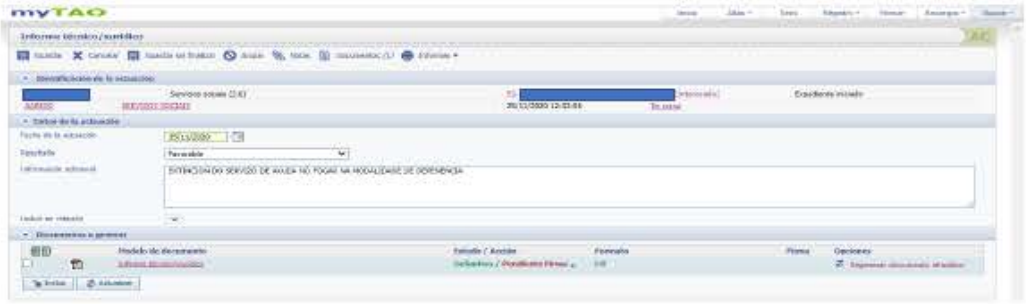
CONCELLARIA DE POLÍTICAS SOCIAIS, E SAÚDE - SERVIZOS SOCIAIS
CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

aaresq 25/11/2020

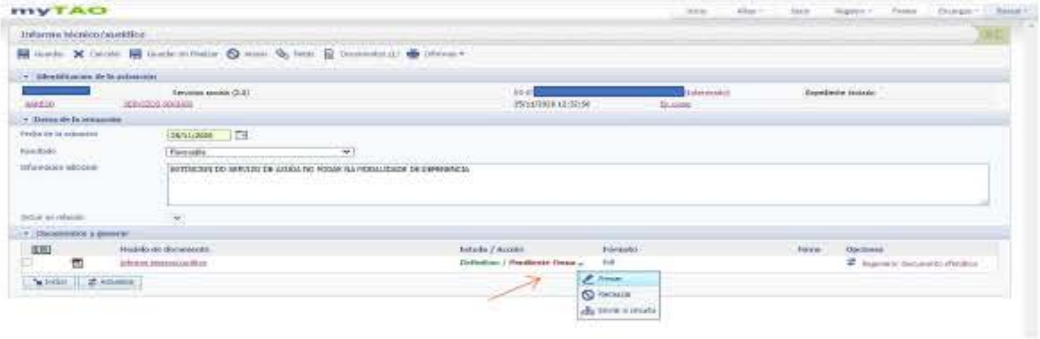
CONCELLO DE SANTIAGO

Una vez pasado a definitivo el formato del documento pasa de Word a PDF

Ahora es el momento de firmar el documento

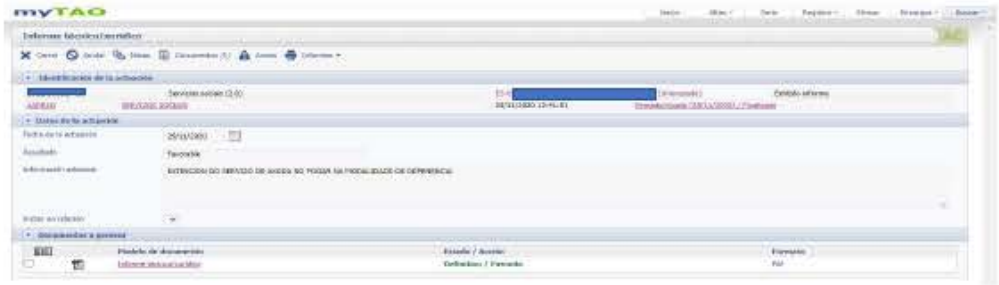
CONCELLARIA DE POLÍTICAS SOCIAIS, E SAÚDE - SERVIZOS SOCIAIS
CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

aaresq 25/11/2020

Una vez que está firmado ya figura el informe como "definitivo firmado"

Se guarda el PDF en la carpeta de la persona interesada.

Y se le comunica al personal administrativo dónde está el expediente para que realice la propuesta y decreto y lo envíe al circuito de firmas

CONCELLARIA DE POLÍTICAS SOCIAIS, E SAÚDE - SERVIZOS SOCIAIS
CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

aaresq 25/11/2020

e).- Determinación da capacidade económica das persoas usuarias.

Das persoas dependentes valoradas con dereito de atención recoñecido

A capacidade económica das persoas dependentes valoradas que teñan recoñecido un dereito de atención mediante SAF calcularase de acordo coas Normas de valoración contidas no capítulo II, do título III do Decreto 149/2013, do 5 de setembro, de conformidade coas normas dispostas na Orde do 2 de xaneiro de 2012.

Das persoas usuarias de SAF de libre concorrencia

No SAF prestado a persoas ou unidades de convivencia distintas ás referidas no apartado anterior, o concello regulará o cómputo da capacidade económica de acordo cos seguintes criterios:

a. Computarase a renda (R) de todas as persoas residentes na mesma unidade de convivencia. Considérase renda a suma de calquera das modalidades de ingreso a que se refire o artigo 6.2. da Lei 35/2006, do 28 de novembro, do IRPF.
b. Computarase tamén o patrimonio neto (PN) de todas as persoas residentes na unidade de convivencia. Enténdese por PN o conxunto de bens e dereitos de contido económico de que sexan titulares, determinados consonte as regras de valoración recollidas na Lei 19/1991, do 6 de xuño, do imposto sobre o patrimonio, con dedución das cargas e gravames de natureza real que diminúan o seu valor, así como das débedas e obrigas persoais das cales deba responder. Igualmente, para o cómputo do PN deberán terse en conta as exencións que prevé a Lei 19/1991, do 6 de xuño, do imposto sobre o patrimonio, ao respecto da vivenda habitual e doutros bens e dereitos.
c. A capacidade económica calcularase sumando todas as rendas computables, modificadas á alza pola suma dun 5% do patrimonio neto en cómputo anual, e dividindo o resultado da dita suma entre o total de persoas que convivan no fogar.

f).- Dereitos e deberes das persoas usuarias.

Dereitos:

- A seren tratadas co respecto debido á súa dignidade.
- A recibiren unha atención adaptada ás súas necesidades, coa calidade e duración prescritas en cada caso.

- A coñeceren a organización e o regulamento do servizo.
- A coñeceren a situación do seu expediente.
- Ao tratamento confidencial dos seus datos de acordo co disposto na lexislación de protección de datos de carácter persoal.
- A recibiren información precisa e clara sobre as posibles modificacións sobrevidas durante a prestación efectiva do servizo.
- A presentaren queixas e suxestións ao persoal coordinador do servizo cando expresaren reclamacións ou fixeren suxestións sobre a súa prestación efectiva.

Deberes:

- Cumprir coas condicións do servizo, facilitando a execución das tarefas ao persoal ao cargo e poñendo á súa disposición, se fose o caso, os medios materiais necesarios.
- Colaborar, na medida das súas posibilidades, no desenvolvemento do servizo en función das súas capacidades e nos termos acordados en cada caso.
- A facilitar e colaborar no seguimento e avaliación do servizo.
- Respectar a dignidade persoal e profesional das persoas que presten o servizo, así como respectar os límites das súas obrigas laborais.
- Informar dos cambios de calquera circunstancia que impliquen un cambio na súa capacidade económica, así como de circunstancias relevantes de carácter persoal ou familiar que puidese dar lugar á modificación, suspensión ou extinción na prestación do servizo.
- Participar no pagamento do servizo nos termos que se estableza na súa norma reguladora.
- A comunicar, en circunstancias ordinarias e previsibles, con dez días de antelación, calquera ausencia temporal do domicilio que puidese impedir a prestación do servizo.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

g).- A extinción e a modificación do servizo.

Son **causas de extinción**:

a. A renuncia da persoa usuaria.
b. O cambio de programa individual de atención ou do proxecto de intervención que implique un cambio de asignación de recurso e a súa incompatibilidade co servizo de axuda no fogar.
c. Traslado definitivo da súa residencia a outro concello.
d. Falecemento da persoa usuaria.
e. Incumprimento reiterado dos deberes e obrigas establecidas para as persoas usuarias na prestación do servizo.
f. A falta reiterada de pagamento do servizo.
g. Desaparición das causas que motivaron a prestación do servizo.

A alteración das circunstancias tidas en conta para a concesión do servizo, poderá dar lugar á modificación das condicións de prestación nas que fora concedido inicialmente. Os cambios de circunstancias deberán substanciarse no expediente individual, mediante un novo informe social. Cando se trate dun servizo público de axuda no fogar asignado a persoas en situación de dependencia no PIA, a incoación por parte da entidade titular do servizo dun expediente de extinción ou modificación das condicións de prestación do servizo deberá notificarase ao órgano competente para ditar resolución de PIA.

Son **causa de suspensión temporal** do servizo, previa tramitación do correspondente expediente, e informe razoado do persoal técnico coordinador do servizo, que deberá incorporarse ao expediente persoal, as que seguen:

1. Ausencia temporal do domicilio: poderá suspenderse por un **máximo de tres meses para as persoas que accedan ao servizo por libre concorrencia,** e por un máximo de **dous meses para as persoas usuarias que accedan polo SAAD,** debendo acreditar a persoa usuaria as causas que motivan a súa ausencia.

2. Modificación temporal das causas que motivaron a necesidade do servizo: poderá suspenderse o servizo en tanto persista o cambio de circunstancias causante da suspensión, coa excepción das prazas vinculadas a un dereito exercido dentro do SAAD, suposto no que se estará ao disposto na correspondente normativa reguladora.

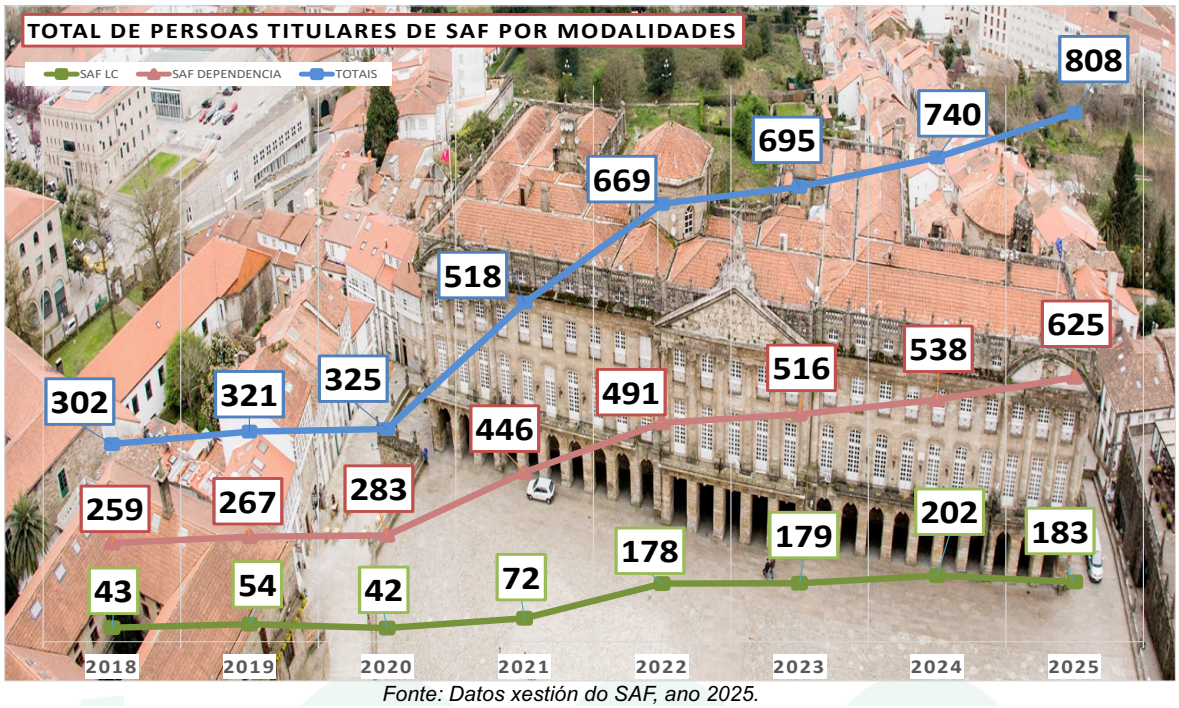
h).- Datos de xestión do SAF.

Indicar que dende o inicio dos Servizos Sociais neste concello, o 2025 foi o ano de maior número de prestación de horas de atención, de maior número de persoas atendidas e de maior gasto neste programa:

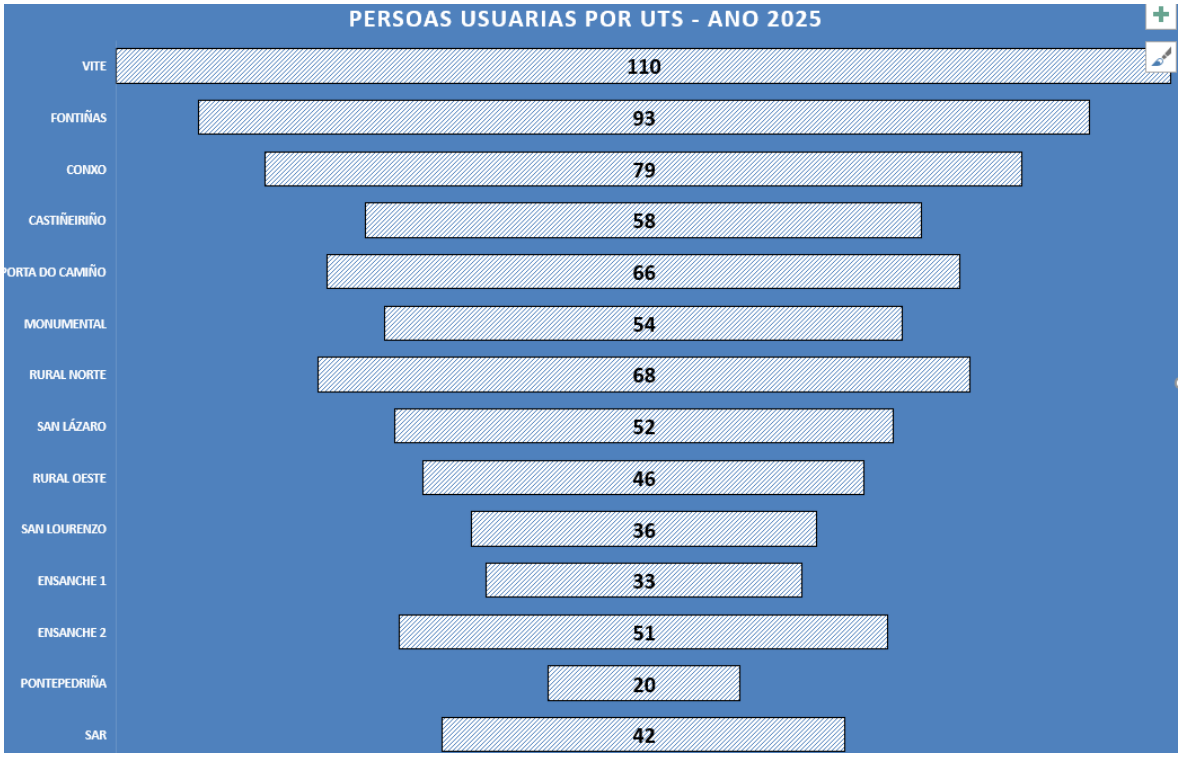
Fonte: Datos xestión do SAF, ano 2025.

Na gráfica anterior observamos o importante incremento do número de persoas beneficiarias nos últimos anos. Si desglosamos este dato por modalidades de atención, visualmente obtemos a seguinte gráfica:

Fonte: Datos xestión do SAF, ano 2025.

Se conxugamos os datos de persoas titulares do SAF con zona de residencia, pódese obter a seguinte información:

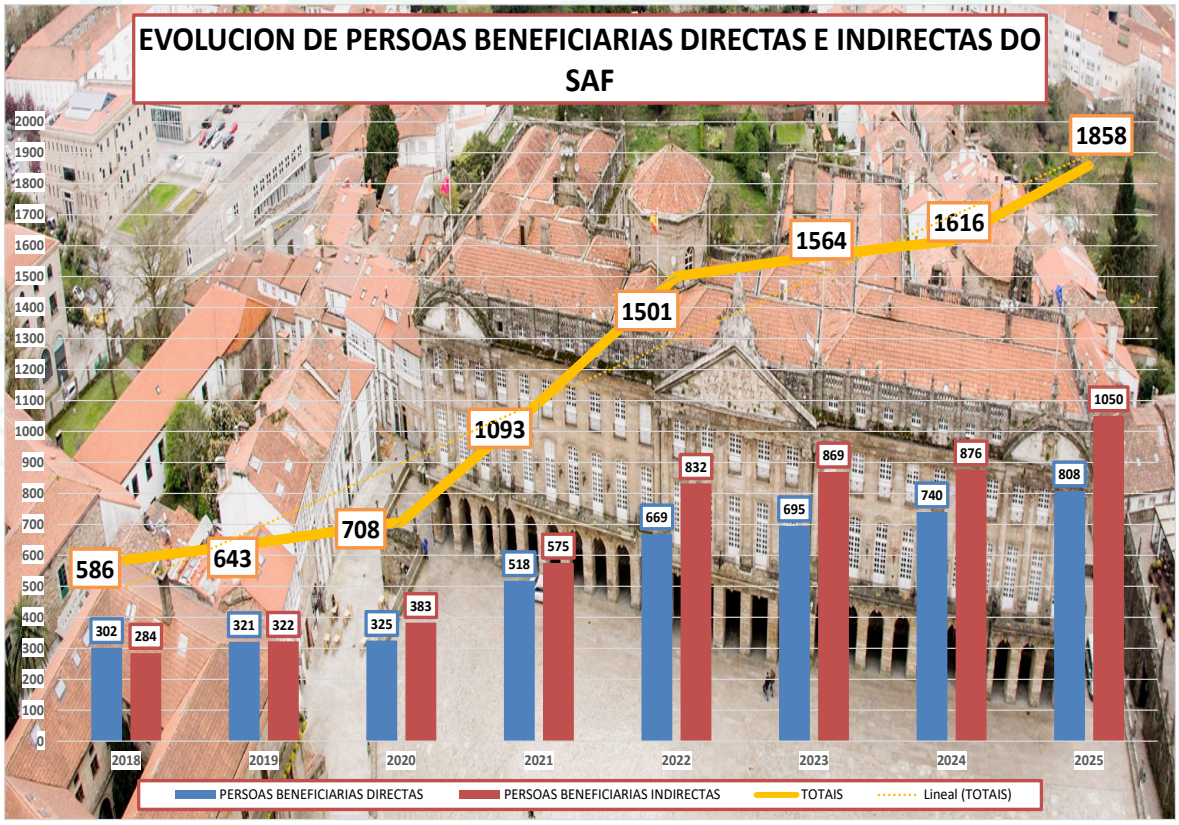

Fonte: Datos xestión do SAF, ano 2025.

Desta gráfica pódese visualizar que 114 das persoas usuarias do servizo residen nunha das zonas rurais do municipio; o que equivale a dicir que o 14,10 % das persoas usuarias proceden da zona rural, supoñendo un avance no achegamento ao contorno rural compostelán.

Pero o SAF vai mais alá; atende directamente á persoa usuaria, pero tamén repercute nos restantes membros da unidade familiar de convivencia, de aí que sexa de capital importancia observar a totalidade das persoas beneficiarias; isto é, as directas e as indirectas, dado que podemos correlacionar coa poboación de dereito maior de 65 anos existente en Compostela. Vexamos esta información:

Fonte: Datos xestión do SAF, ano 2025

Si correlacionamos a anterior información (1.858 persoas que se beneficiaron do SAF no ano 2025), co número de persoas maiores empadroadas no termo municipal de Santiago de Compostela (24.710 persoas), **obtemos que o 7,52 % deste colectivo poboacional recibiron apoio na súa atención persoal dende este servizo, básico e esencial**.

Toda esta información traducida en horas de atención se pode sintetizar do seguinte xeito:

Fonte: Datos xestión do SAF, ano 2025.

Poderíamos preguntarnos nestes intres cal foron as características sociais das persoas usuarias directas do Servizo de Axuda no Fogar no 2025:

A evolución do orzamento adicado a este programa nos últimos anos evolucionou cunha tendencia á alza, co fin de intervir Nun dos colectivos mais importantes do ámbito comunitario:

Fonte: Datos xestión do SAF, ano 2025

Indicar igualmente que durante o ano 2025, dende os departamentos de Servizos Sociais e de Tesourería, se xestionou un importe de 585.857,89 € que corresponde á participación das persoas usuarias na financiación do servizo de acordo á normativa vixente na material. En xeral, o SAF en Santiago de Compostela durante o ano 2025, se financiou do seguinte xeito:

		COPAGO PERSOAS USUARIAS		FINANCIACIÓN XUNTA DE GALICIA		APORTACION DEPUTACION		APORTACIÓN CONCELLO	
ANUALIDADES	TOTAL DO GASTO	€	% CON RESPECTO AO GASTO	€	% CON RESPECTO AO GASTO	€	% CON RESPECTO AO GASTO	€	% CON RESPECTO AO GASTO
ANO 2015	**1.025.052,64 €**	142.597,53 €	**13,91%**	552.301,44 €	**53,88%**			330.153,67 €	**32,21%**
ANO 2016	**952.900,86 €**	122.176,55 €	**12,82%**	551.923,83 €	**57,92%**			278.800,48 €	**29,26%**
ANO 2017	**860.304,88 €**	119.179,94 €	**13,85%**	467.209,49 €	**54,31%**			273.915,45 €	**31,84%**
ANO 2018	**1.499.933,87 €**	212.412,21 €	**14,16%**	904.311,57 €	**60,29%**			383.210,09 €	**25,55%**
ANO 2019	**1.833.510,41 €**	271.415,92 €	**14,80%**	1.140.975,98 €	**62,23%**			421.118,51 €	**22,97%**
ANO 2020	**2.049.286,37 €**	263.432,62 €	**12,85%**	1.330.678,85 €	**64,93%**			455.174,90 €	**22,21%**
ANO 2021	**2.486.776,58 €**	344.335,01 €	**13,85%**	1.506.485,62 €	**60,58%**	**61.723,79 €**	**2,48%**	574.232,16 €	**23,09%**
ANO 2022	**3.137.617,72 €**	460.516,31 €	**14,68%**	1.764.115,90 €	**56,22%**			912.985,51 €	**29,10%**
ANO 2023	**3.171.102,10 €**	481.847,69 €	**15,19%**	2.000.449,49 €	**63,08%**			688.804,92 €	**21,72%**
ANO 2024	**4.006.579,93 €**	531.888,85 €	**13,28%**	2.212.159,14 €	**55,21%**			1.262.531,94 €	**31,51%**
ANO 2025	4.807.866,15 €	582.857,89 €	**12,12%**	2.158.169,07 €	**44,89%**			2.066.839,19 €	**42,99%**

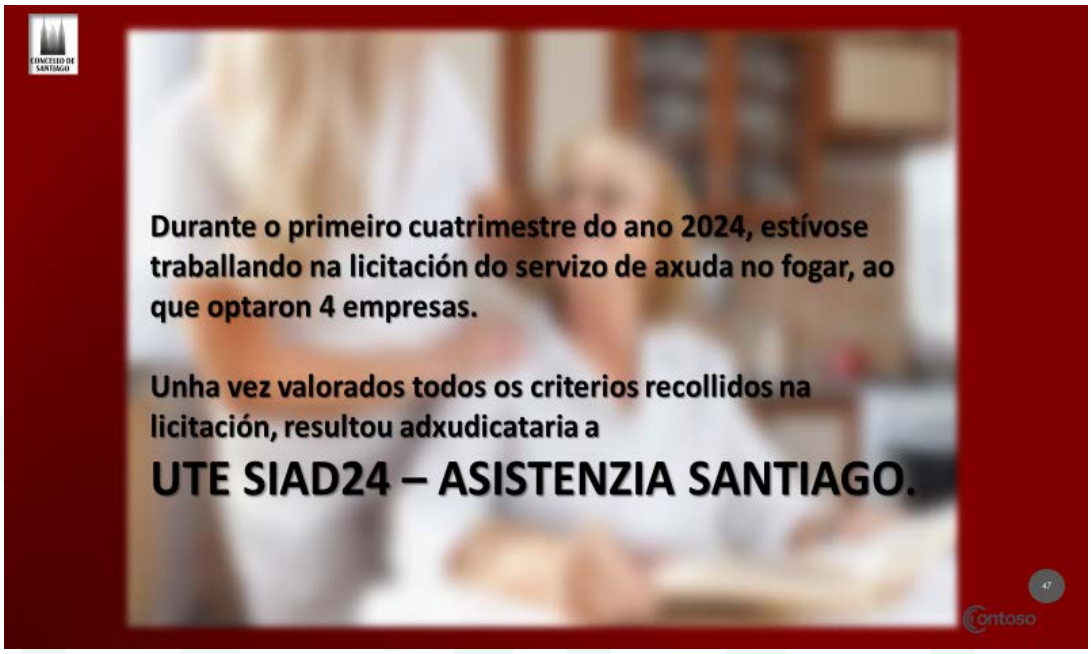
Fonte: Datos xestión do programa SAF, ano 2025.

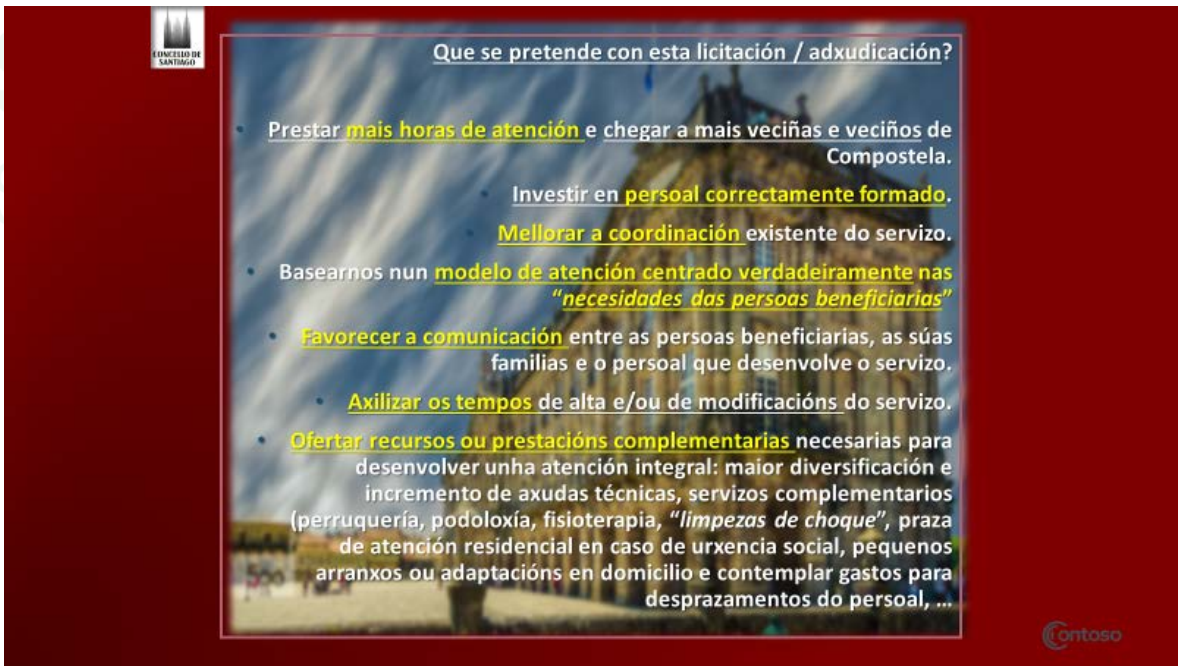
E o gasto do SAF por mensualidades, distribúese do seguinte xeito:

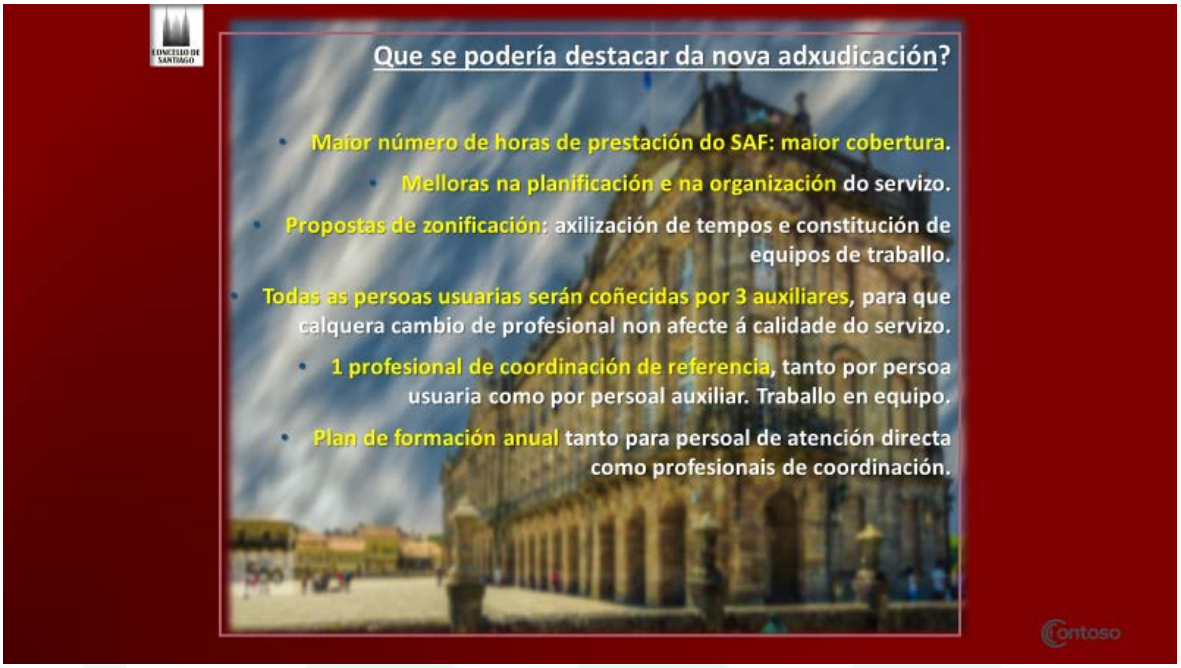

Fonte: Datos xestión do programa SAF, ano 2025.

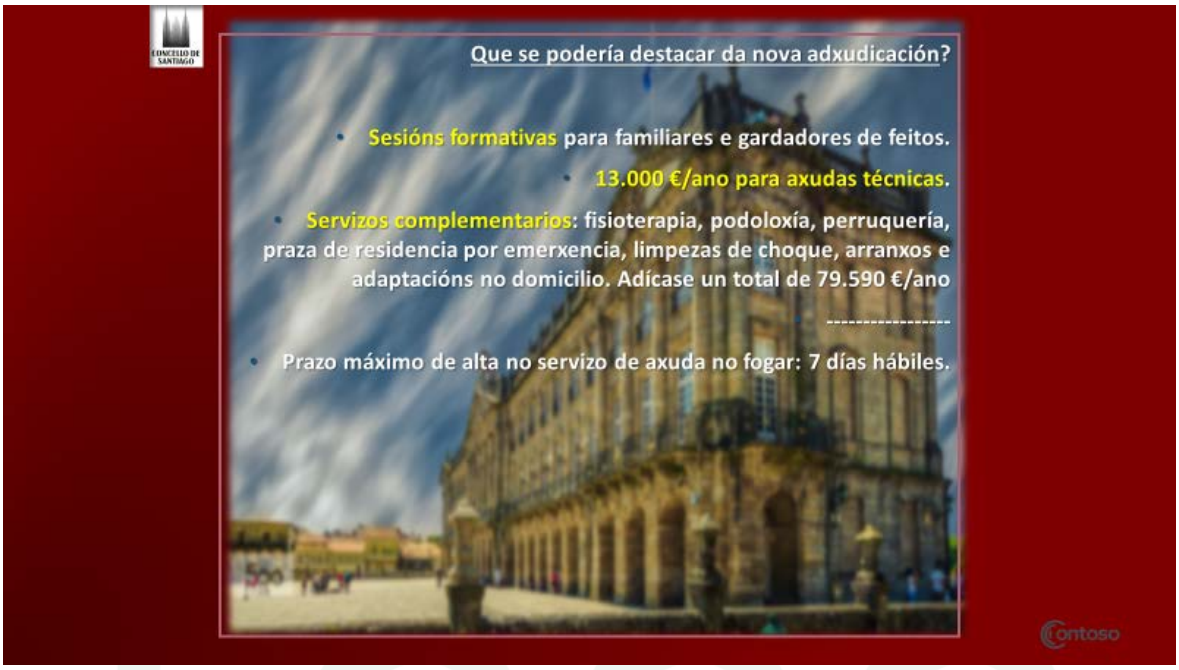
Como se indicou ao comezo do presente epígrafe, en xuño de 2024, iniciouse o actual contrato coa empresa adxudicataria da última licitación, que se concreta en:

Que se podería destacar da nova adxudicación?
Maior número de horas de prestación do SAF: maior cobertura.
Melloras na planificación e na organización do servizo.
Propostas de zonificación: axilización de tempos e constitución de equipos de traballo.
Todas as persoas usuarias serán coñecidas por 3 auxiliares, para que calquera cambio de profesional non afecte á calidade do servizo.
1 profesional de coordinación de referencia, tanto por persoa usuaria como por persoal auxiliar. Traballo en equipo.
Plan de formación anual tanto para persoal de atención directa como profesionais de coordinación.

Que se podería destacar da nova adxudicación?
Equipo de coordinación: 1 responsable de coordinación, 7 coordinadores, 2 auxiliares de coordinación, 2 auxiliares administrativos e 1 terapeuta ocupacional. Por cada intervalo de 100 persoas usuarias adicionais: 1 profesional de coordinación.
Elementos técnicos: tablet para profesionais de coordinación e smartphone con app profesionais para todo o equipo de atención.
1.500 €/ano para adquisición de produtos de primeira necesidade para as persoas usuarias con maiores factores de vulnerabilidade.
20 horas/semana de técnico de integración social, básico para a realización de acompañamentos.
Servizo de lavandería: 2 campañas anuais

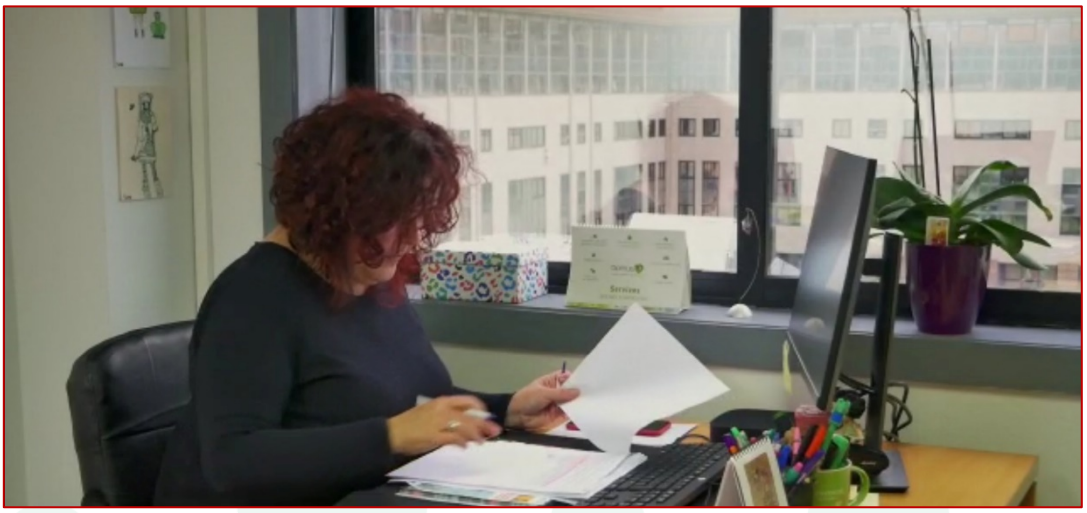

Que se podería destacar da nova adxudicación?
Sesións formativas para familiares e gardadores de feitos.
13.000 €/ano para axudas técnicas.
Servizos complementarios: fisioterapia, podoloxía, perruquería, praza de residencia por emerxencia, limpezas de choque, arranxos e adaptacións no domicilio. Adícase un total de 79.590 €/ano
Prazo máximo de alta no servizo de axuda no fogar: 7 días hábiles.

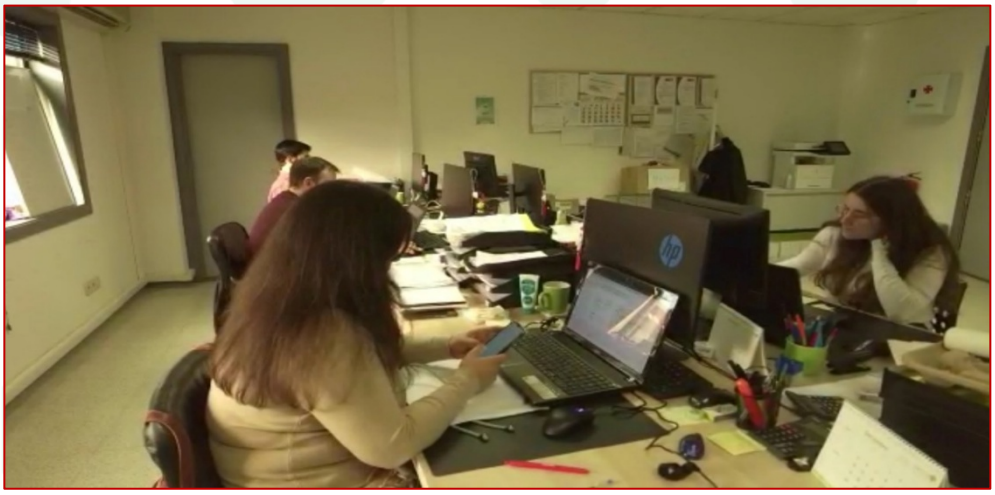

Nesta licitación:
Falábase da posibilidade de prestar 259.947,79 horas de SAF ao longo dunha anualidade.
Un orzamento máximo anual de 6.361.234,36 €
Igualmente, estableceuse inicial un prezo hora de licitación de 23,53 € (+ IVE, 4 %)
A empresa adxudicataria ofertou:
Un prezo hora de 22,71 € (+ IVE, 4 %)= 23,62 €/hora
Polo tanto, con dito orzamento anual, o número de horas que se pode prestar increméntase e pásase a 269.315,59 horas, o que equivale a dicir, que se vai a atender a un maior número de persoas usuarias e se van implementar mais horas de atención

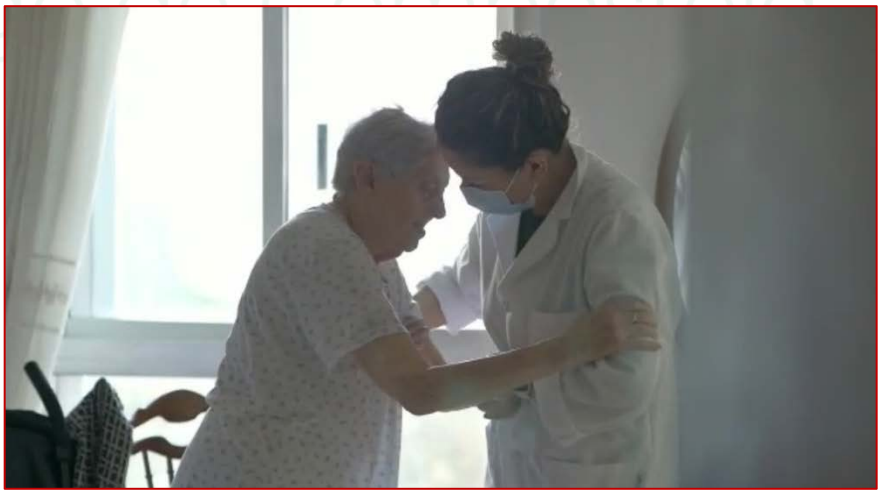
O SAF deixa ao longo do ano 2025, obviando as imaxes de prestación directa por razón de protección da intimidade na súa vida mais íntima, fotografías como:

Facilitemos agora datos referidos á xestión económica do Servizo de Axuda no Fogar ao longo do ano 2025; xestión que se caracteriza en todo momento pola súa complexidade:

Táboa: **Control de facturación do SAF ano 2025.**

	LIBRE CONCURRENCIA					DEPENDENCIA					TOTAIS				
MES			HORAS FESTIVAS							Nº PERSOAS USUARIAS	TOTAL GASTO SAF EMMES CURSO	TOTAL HORAS ORDINARIAS	TOTAL HORAS FfestivAS		Nº TOTAL PERSOAS USUARIAS
MES DE XANEIRO DE 2025	65.305,33 €	2.739,51	49,32	2.788,83	140	338.765,89 €	12.969,48	631,11	13.590,59	485	386.651,15 €	15.667,99	680,43	16.338,42	605
MES DE FEBREIRO DE 2025	58.469,74 €	2.451,65	23,93	2.475,58	140	312.269,89 €	12.758,60	462,85	13.221,45	441	370.738,78 €	15.210,25	486,78	15.697,03	601
MES DE MARZO DE 2025	61.737,32 €	2.584,90	29,05	2.613,95	166	332.717,59 €	13.517,09	570,13	14.087,22	448	396.454,91 €	16.101,99	599,18	16.701,17	614
MES DE ABRIL DE 2025	56.980,81 €	2.381,39	51,17	2.432,56	157	316.461,01 €	12.987,24	703,21	13.690,45	446	373.441,82 €	15.048,63	754,38	15.803,01	603
MES DE MAIO DE 2025	60.747,71 €	2.509,21	62,84	2.572,05	159	321.169,38 €	12.874,92	723,35	13.598,27	453	381.917,09 €	15.384,13	786,19	16.170,32	612
MES DE XUÑO DE 2025	62.743,46 €	2.628,11	28,44	2.656,55	167	338.078,98 €	13.702,31	631,91	14.334,22	490	400.822,44 €	16.330,42	660,35	16.990,77	617
MES DE XULLO DE 2025	67.487,30 €	2.805,65	25,64	2.831,29	169	357.400,41 €	15.053,59	632,75	14.200,70	481	424.887,71 €	16.479,62	662,43	17.142,05	650
MES DE AGOSTO DE 2025	50.615,42 €	2.112,50	30,55	2.143,05	145	310.568,26 €	12.347,45	801,97	13.149,42	498	361.183,68 €	14.459,95	832,52	15.292,47	638
MES DE SETEMBRO DE 2025	53.725,02 €	2.261,70	13,01	2.274,71	136	365.446,33 €	14.989,08	483,97	15.472,95	506	419.171,35 €	17.250,78	496,88	17.747,66	640
MES DE OUTUBRO DE 2025	57.359,18 €	2.420,36	8,22	2.428,58	136	404.021,07 €	16.571,49	534,71	17.106,20	516	461.380,25 €	18.991,85	542,93	19.534,78	652
MES DE NOVEMBRO DE 2025	52.525,90 €	2.208,68	15,26	2.223,94	128	367.887,52 €	14.787,06	789,25	15.576,31	511	420.413,42 €	16.995,74	804,51	17.800,25	639
MES DE DECEMBRO DE 2025	51.204,45 €	2.144,76	23,23	2.167,99	132	382.819,07 €	15.316,68	891,83	16.208,51	526	434.023,52 €	17.461,44	915,06	18.376,50	658
TOTAIS	698.941,22 €	29.228,42	364,66	29.593,08		4.108.924,93 €	166.154,37	7.836,08	173.971,35		4.807.866,15 €	195.382,79	8.181,64	203.564,43	

Fonte: Sección de Servizos Sociais, ano 2025.

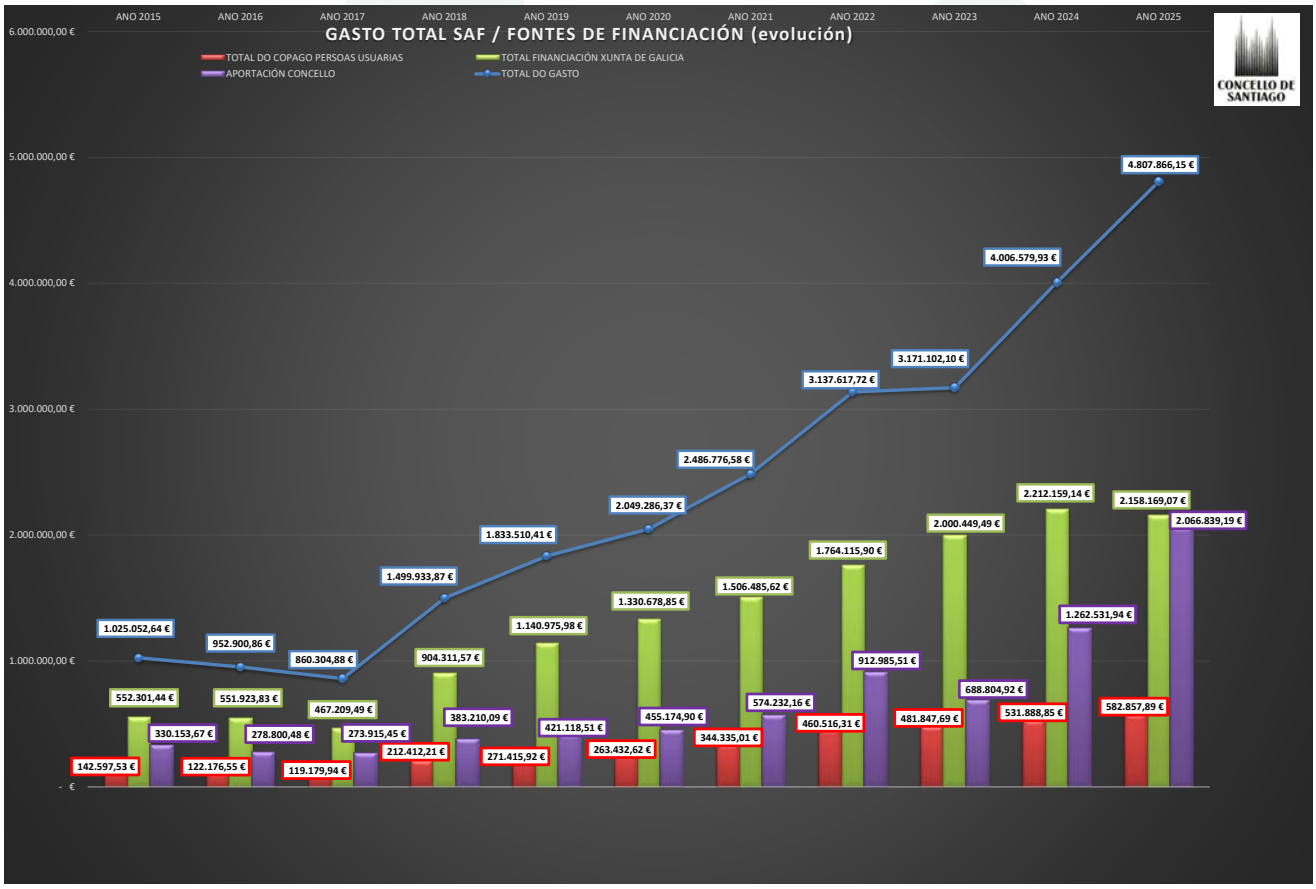
ANÁLISE DE EXECUCIÓN ORZAMENTARIA DO CONTRATO DE SAF

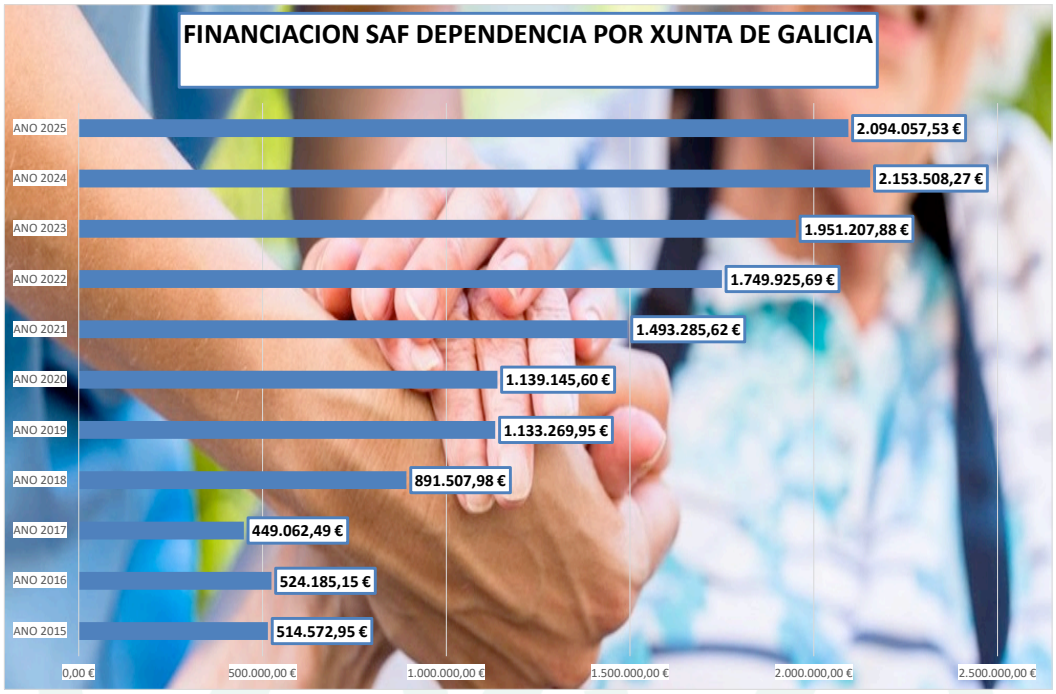
Empresa	Prezo hora sen IVE	IVE (4%)	Prezo hora con IVE	Nº horas ano 2025	Orzamento	Gasto acumulado	Resta: Orzamento - gasto acumulado	% de execución do contrato
UTE SIAD24 - ASISTENZIA SANTIAGO	22,71 €	0,91 €	**23,62 €**	**269.333,84**	**6.361.234,36 €**	4.807.866,15 €	1.553.368,21 €	**75,58%**

Fonte: Sección de Servizos Sociais, ano 2025.

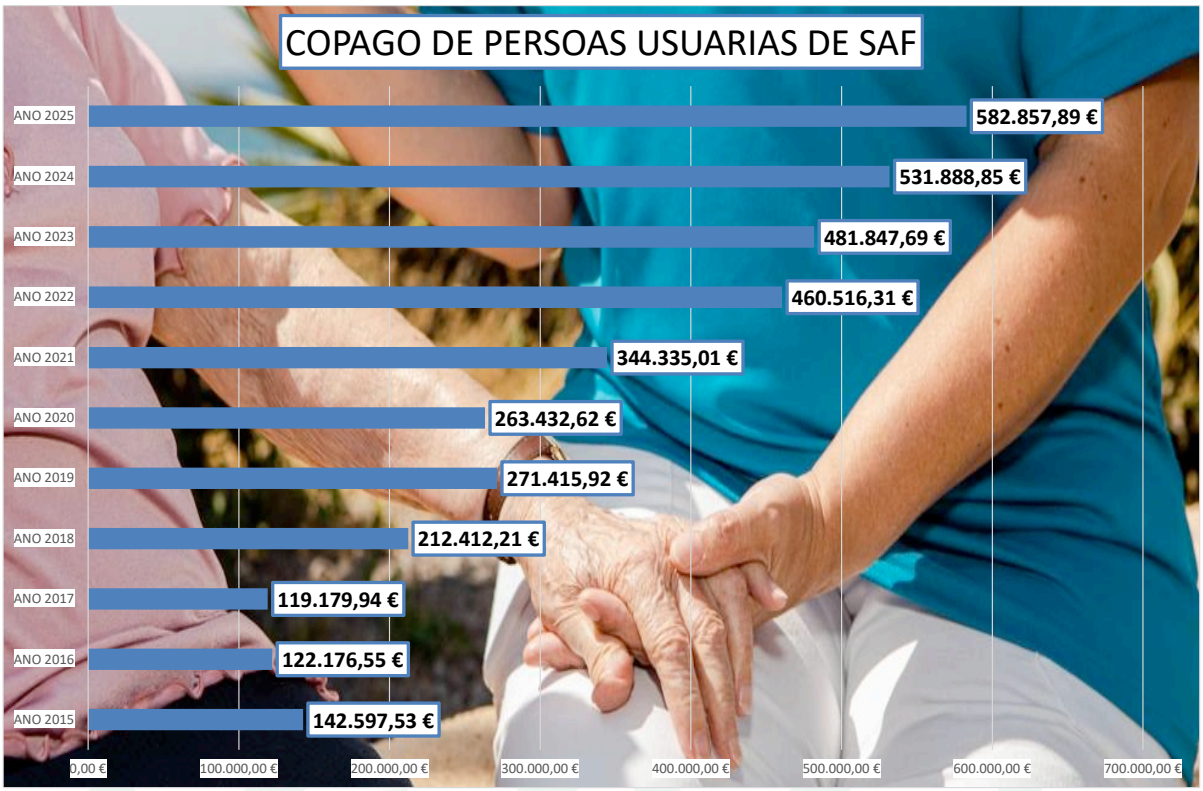
EVOLUCION DO GASTO EN SAF E DAS FONTES DE FINANCIACIÓN POR ANOS

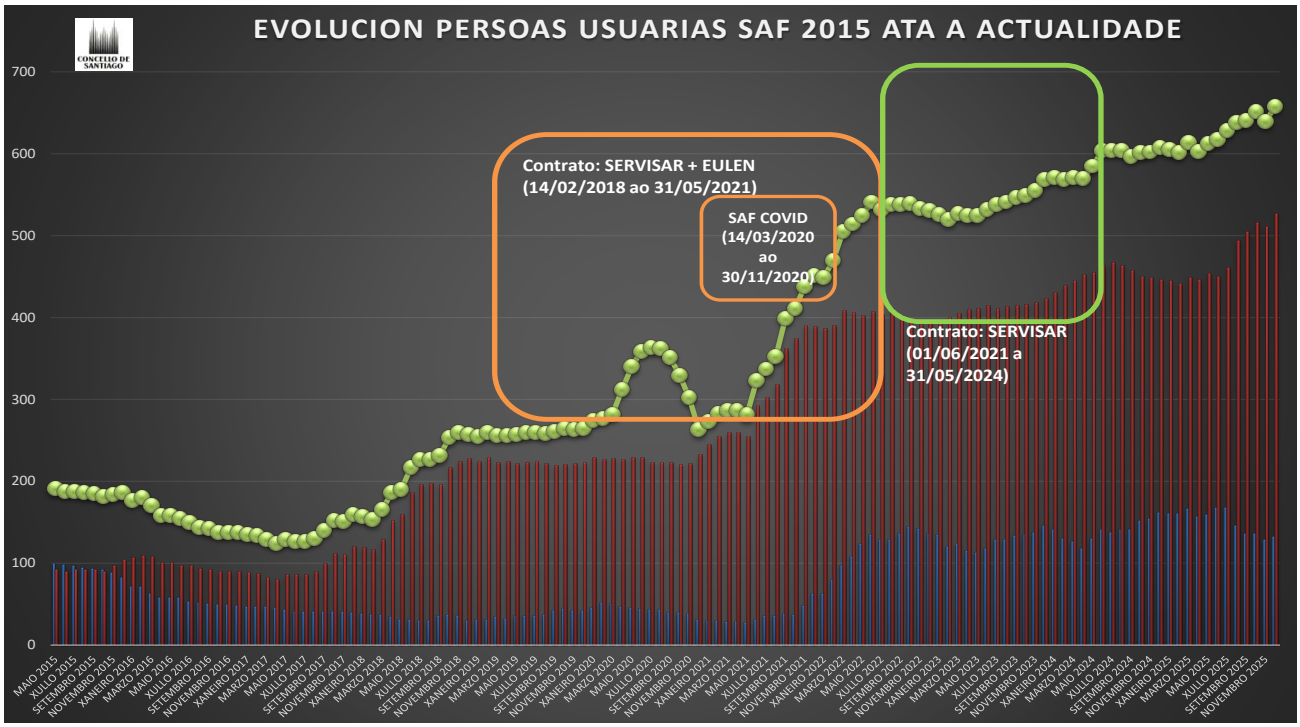
		COPAGO PERSOAS USUARIAS		FINANCIACIÓN XUNTA DE GALICIA		APORTACION DEPUTACION		APORTACIÓN CONCELLO	
ANUALIDADES	TOTAL DO GASTO	€	% CON RESPECTO AO GASTO	€	% CON RESPECTO AO GASTO	€	% CON RESPECTO AO GASTO	€	% CON RESPECTO AO GASTO
ANO 2015	1.025.052,64 €	142.597,53 €	13,91%	552.301,44 €	53,88%			330.153,67 €	32,21%
ANO 2016	952.900,86 €	122.176,55 €	12,82%	551.923,83 €	57,92%			278.800,48 €	29,26%
ANO 2017	860.304,88 €	119.179,94 €	13,85%	467.209,49 €	54,31%			273.915,45 €	31,84%
ANO 2018	1.499.933,87 €	212.412,21 €	14,16%	904.311,57 €	60,29%			383.210,09 €	25,55%
ANO 2019	1.833.510,41 €	271.415,92 €	14,80%	1.140.975,98 €	62,23%			421.118,51 €	22,97%
ANO 2020	2.049.286,37 €	263.432,62 €	12,85%	1.330.678,85 €	64,93%			455.174,90 €	22,21%
ANO 2021	2.486.776,58 €	344.335,01 €	13,85%	1.506.485,62 €	60,58%	61.723,79 €	2,48%	574.232,16 €	23,09%
ANO 2022	3.137.617,72 €	460.516,31 €	14,68%	1.764.115,90 €	56,22%			912.985,51 €	29,10%
ANO 2023	3.171.102,10 €	481.847,69 €	15,19%	2.000.449,49 €	63,08%			688.804,92 €	21,72%
ANO 2024	4.006.579,93 €	531.888,85 €	13,28%	2.212.159,14 €	55,21%			1.262.531,94 €	31,51%
ANO 2025	4.807.866,15 €	582.857,89 €	12,12%	2.158.169,07 €	44,89%			2.066.839,19 €	42,99%

FINANCIACION SAF DEPENDENCIA POR XUNTA DE GALICIA
ANO 2025
2.094.057,53 €
ANO 2024
2.153.508,27 €
ANO 2023
1.951.207,88 €
ANO 2022
1.749.925,69 €
ANO 2021
1.493.285,62 €
ANO 2020
1.139.145,60 €
ANO 2019
1.133.269,95 €
ANO 2018
891.507,98 €
ANO 2017
449.062,49 €
ANO 2016
524.185,15 €
ANO 2015
514.572,95 €
0,00 €
500.000,00 €
1.000.000,00 €
1.500.000,00 €
2.000.000,00 €
2.500.000,00 €

FINANCIACION SAF LC POR PARTE DE XUNTA DE GALICIA
ANO 2025
64.111,54 €
ANO 2024
58.650,87 €
ANO 2023
49.241,61 €
ANO 2022
14.190,21 €
ANO 2021
13.200,00 €
ANO 2020
7.765,25 €
ANO 2019
7.706,03 €
ANO 2018
12.803,59 €
ANO 2017
18.147,00 €
ANO 2016
27.738,68 €
ANO 2015
37.728,49 €
- €
10.000,00 €
20.000,00 €
30.000,00 €
40.000,00 €
50.000,00 €
60.000,00 €
70.000,00 €

COPAGO DE PERSOAS USUARIAS DE SAF
ANO 2025
582.857,89 €
ANO 2024
531.888,85 €
ANO 2023
481.847,69 €
ANO 2022
460.516,31 €
ANO 2021
344.335,01 €
ANO 2020
263.432,62 €
ANO 2019
271.415,92 €
ANO 2018
212.412,21 €
ANO 2017
119.179,94 €
ANO 2016
122.176,55 €
ANO 2015
142.597,53 €
0,00 €
100.000,00 €
200.000,00 €
300.000,00 €
400.000,00 €
500.000,00 €
600.000,00 €
700.000,00 €

EVOLUCION PERSOAS USUARIAS SAF 2015 ATA A ACTUALIDADE
CONCELLO DE SANTIAGO
700
600
500
400
300
200
100
0
Contrato: SERVISAR + EULEN
(14/02/2018 ao 31/05/2021)
SAF COVID
(14/03/2020
ao
30/11/2020)
Contrato: SERVISAR
(01/06/2021 a
31/05/2024)

OS SERVIZOS SOCIAIS EN COMPOSTELA:

OS SERVIZOS SOCIAIS EN COMPOSTELA

O Servizo municipal de Axuda no Fogar estivo atendido no ano 2025 polas seguintes profesionais:

- Ana C. V.: traballadora social, persoal laboral fixa, toda a anualidade.
- Ana A. Q.: traballadora social, funcionaria de carreira, toda a anualidade.
- Fátima D. A.: traballadora social, funcionaria interina, contrato por acumulación de tarefas que abrangue dende o 28 de abril de 2025 e rematará o 26 de xaneiro de 2026.
- Rosa P. G.: administrativa, funcionaria interina. Traballou ata o 2 de xuño de 2025, data na que causou baixa por maternidade e outros permisos relacionados. Foi substituída por María José C. R., que traballou dende o 16 de xullo de 2025 ata o 12 de decembro de 2025. Dende esta data, este dispositivo de atención social, con importante carga administrativa, quedou sen profesional de referencia para estas tarefas, estando á espera de cobertura deste posto.

A tramitación de expedientes pódese sintetizar en:

Táboa: Expedientes tramitados dende o SAF pola variable sexo.

SEXO	Nº	%
HOME	552	34,80%
MULLER	1034	65,20%
TOTAIS	**1586**	**100,00%**

Fonte: Estatísticas facilitadas dende o SAF, ano 2025.

Táboa: Promedio de idade das persoas titulares dos expedientes.

	PROMEDIO
IDADE	81,90

Fonte: Estatísticas facilitadas dende o SAF, ano 2025.

Táboa: Recursos tramitados.

RECURSOS	Nº	% V
CERTIFICADO DE DISCAPACIDADE	4	0,25%
OUTROS	1	0,06%
PNC-I	2	0,13%
PNC-X	3	0,19%
SAF DEPENDENCIA	575	36,25%
RECURSO MUNICIPAL: SAF LC	524	33,04%
RECURSO MUNICIPAL: TELEASISTENCIA DOMICILIARIA (CONVENIO CRUZ VERMELLA)	19	1,20%
RESIDENCIA PARA PERSOAS EN SITUACIÓN DE DEPENDENCIA	5	0,32%
TARXETA ACREDITATIVA DE GRAO DE DISCAPACIDADE	1	0,06%

RECURSOS	Nº	% V
TELEASISTENCIA DOMICILIARIA PERSOAS DEPENDENTES	4	0,25%
VALORACIÓN DE DEPENDENCIA	109	6,87%
XANTAR NA CASA	327	20,62%
XULGADO	12	0,76%
TOTAIS	**1586**	100,00%

Fonte: Estatísticas facilitadas dende o SAF, ano 2025.

Táboa: As persoas ás que se lles tramitaron estes expedientes procedían do ámbito territorial de:

UTS	Nº	% V
UTS 1-VITE	214	13,50%
UTS 2-FONTIÑAS	200	12,62%
UTS 3-CONXO	157	9,91%
UTS 4-CASTIÑEIRIÑO	99	6,25%
UTS 5-PORTA DO CAMIÑO	127	8,01%
UTS 6-MONUMENTAL	149	9,40%
UTS 7-RURAL NORTE	102	6,44%
UTS 8-SAN LÁZARO	107	6,75%
UTS 9- RURAL OESTE	97	6,12%
UTS 10-SAN LOURENZO	51	3,22%
UTS 11-ENSANCHE 1	100	6,31%
UTS 12-ENSANCHE 2	72	4,54%
UTS 13-PONTEPEDRIÑA	38	2,40%
UTS 14-SAR	72	4,54%
TOTAIS	**1585**	**100,00%**

Fonte: Estatísticas facilitadas dende o SAF, ano 2025.

Táboa: Actuacións profesionais rexistradas en axenda XIESS:

Asunto	ANA C. V.	ANA A. Q.	FATIMA D. A.	ROSA P.G./MARIA JOSE C.	TOTAIS
ACOMPAÑAMENTO	0	3	0	0	3
ASISTENCIA A COMISIÓNS	0	1	0	0	1
ATENCION TELEFONICA	476	371	133	120	1100
ATENCION TELEMATICA	216	127	1	3	347
CITA WEB	87	29	5	0	121
ENTREVISTAS FAMILIARES	25	22	28	0	75
ENTREVISTAS INDIVIDUAIS	405	345	147	2	899
FACTURACION	1	53	0	0	54
INFORME RESPOSTA A QUEIXAS E RECLAMACIONS	3	3	0	0	6
INFORME TÉCNICO	199	600	209	18	1026
INFORMES PROPOSTAS ÁREA	19	2	0	0	21

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Asunto	ANA C. V.	ANA A. Q.	FATIMA D. A.	ROSA P.G./MARIA JOSE C.	TOTAIS
OUTRAS XESTIONS	2	58	2	0	62
SEGUIMENTO PROFESIONAL	3	6	14	0	23
VISITA A DOMICILIO	72	101	120	0	293
XESTION PROGRAMA BOLSAS MUNICIPAIS	0	42	0	0	42
XESTION SAF	105	371	262	93	831
XESTION XANTAR NA CASA	2	180	20	0	202
XESTION AXUDAS TAXI	1	1	0	0	2
XESTIÓN RECURSOS SOCIAIS. DEPARTAMENTO SERVIZOS SOCIAIS	1	76	2	0	79
XUNTANZA COA CONCELLEIRA DE POLITICAS SOCIAIS	0	2	0	0	2
XUNTANZA INTERNA ENTRE PROFESIONAIS SERVIZOS SOCIAIS	1	3	3	0	7
XUNTANZA PASS CONXO	0	1	8	0	9
XUNTANZA SAF	8	16	0	2	26
XUNTANZA SERV SOCIAIS CON ENTIDADES EXTERNAS	8	10	7	0	25
Total	1634	2424	961	238	5257

Fonte: Estatísticas XIESS, ano 2025.

ASISTENCIA TÉCNICA EN CIBERSAD

Servizo para o mantemento e asistencia técnica da aplicación informática CIBERSAD para a xestión do SAF durante o ano 2025
Tipo de contrato: Servicios **Procedemento:** Contrato menor

Tipo de contrato: Servizos - Servizos sociais e de saúde

1. OBXECTO DO CONTRATO

Servizo para o mantemento e asistencia técnica da aplicación informática CIBERSAD para a xestión do SAF durante o ano 2025, e as súas actualizacións.

2. XUSTIFICACIÓN DA NECESIDADE DO CONTRATO:

A Lei 7/1985, de 2 de abril, reguladora das bases de réxime local recolle no seu artigo 25 que o municipio, para a xestión dos seus intereses e no ámbito das súas competencias, pode promover toda clase de actividades e prestar cantos

servizos públicos contribúan a satisfacer as necesidades da veciñanza. Asemade, fai constar que, en cumprimento da lexislación do Estado e da Comunidade Autónoma, é da súa competencia "*a prestación dos servizos sociais, de promoción e de reinserción social*" (art. 25.2.k e art. 26).

Esta competencia vaise desenvolver, de xeito mais concreto e específico, na Lei 13/2008, do 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia (DOG nº 245, de 18 de decembro de 2008) e no Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os Servizos Sociais Comunitarios e o seu financiamento (DOG nº 63, de 30 de marzo de 2012), onde se recolle que entre os programas básicos e obrigatorios que se deben prestar dende os Servizos Sociais Comunitarios se atopa o de "*servizo de axuda no fogar*".

O Plan Concertado para o desenvolvemento de prestacións básicas a nivel social das Corporacións Locais, como principal fonte de financiación externa dos Servizos Sociais Comunitarios, ten permitido o seu desenvolvemento e consolidación, tanto dende a perspectiva metodolóxica como técnica, baseándose na concertación e na cooperación entre as Administracións Central, Autonómica e Local. Entre as prestacións básicas e obrigatorias que deben desenvolver os Servizos Sociais Comunitarios Básicos se atopa a de Axuda no fogar, entre outras.

O obxecto do contrato non se ten configurado para evitar a aplicación de regras xerais de contratación, e non se está a atender necesidades periódicas e previsibles.

3. ESPECIFICACIÓNS TÉCNICAS DA PRESTACIÓN

***Obxectivos**:*

- → Mantemento e actualizacións da plataforma de xestión CIBERSAD
- → Asistencia técnica

***Plan de traballo**:*

1.- Mantemento continuo da plataforma CIBERSAD.
2.- Mantemento continuo das medidas de seguridade da información e de protección de datos persoais aloxados na plataforma.
3.- Asesoramento e asistencia técnica a demanda das/dos profesionais municipais e da empresa prestadora para o uso da plataforma.

4.- Asesoramento e asistencia técnica a demanda das/dos profesionais municipais para o análise da información.

4. XUSTIFICACIÓN DO PROCEDEMENTO, TRAMITACIÓN E FORMA DE ADXUDICACIÓN DO EXPEDIENTE

En aplicación do artigo 118 da Lei 9/2017 de Contratos do Sector Público, o contrato cualificase de menor en función da contía do mesmo, ao ser seu importe inferior a 15.000 euros, IVE non incluído.

5. ÓRGANO DE CONTRATACIÓN

O órgano de contratación competente é a Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais, Promoción Económica e Xuventude, de conformidade co acordo de delegación da Xunta de Goberno Local e as bases de execución do orzamento municipal.

6. VALOR ESTIMADO

O Valor Estimado estará integrado por:

- □ Custes laborais: (detallar se procede)
- □ Honorarios profesionais: (detallar se procede)
- □ Outros custes de execución material: (detallar se procede)
- □ Gastos Xerais:
- □ Beneficio industrial:

TOTAL Valor Estimado:

Valor sen IVE: 14.950,00 euros

IVE (21,00 %): 3.139,50 euros

Valor con IVE: 18.089,50 euros

7. ORZAMENTO DO CONTRATO E APLICACIÓN ORZAMENTARIA

Aplicación Orzamentaria / Proxecto GFA	Data orzamento	Denominación	Importe IVE incluído
2025-020 23100 2270600	2025	ATENCIÓN PRIMARIA. ESTUDIOS E TRABALLOS TÉCNICOS	18.089,50

8. PRAZO DE EXECUCIÓN

O prazo de execución será a partir da notificación da adxudicación ata o 13 de decembro de 2025, sen que poda exceder do ano natural, nin ser obxecto de prórroga ou revisión de prezos nin supor fraccionamento.

9. LUGAR DE PRESTACIÓN

Nas dependencias de CIGESOC (sita en A Coruña) e do Departamento Municipal de Servizos Sociais (sita en Santiago de Compostela).

10. RESPONSABLE DO CONTRATO

FURELOS*TORAL,TERESA

11. FORMA DE PAGO DO PREZOS

(OPCIÓN B) Mediante a presentación de facturas con periodicidade mensual, expedidas polo provedor e conformadas polo responsable do contrato, trala realización da prestación do período e antes de que finalice o ano ao que corresponde a prestación. Cada factura terá que levar anexa unha memoria xustificativa do traballo realizado durante o período facturado.

12. ENTIDADE PROPOSTA PARA A ADXUDICACIÓN DIRECTA

DATOS IDENTIFICATIVOS DA ENTIDADE PROPOSTA	
Denominación	**Consultoría e Informática para la Gestión Social (CIGESOC)**
CIF	**B-70391800**
Enderezo	**Rúa Juan Neira, nº 5, Baixo. 15.009 – A Coruña.**
Teléfono	**981.23.73.11.**
E-mail	**gerencia@cigesoc.es**

A TELEASISTENCIA DOMICILIARIA

O concello de Santiago de Compostela ten asinado un convenio de colaboración, dende hai anos, con Cruz Vermella, para ofrecer á veciñanza o servizo de teleasistencia domiciliaria como recurso ponte e subsidiario á espera de poder obter o mesmo pero con carácter autonómico, se procede. O número de terminais conveniado ascende a 80, dos cales estiveron ocupados ao longo do 2025, a súa totalidade.

DESCRIPCIÓN DO PROXECTO (información facilitada pola Oficina de Cruz Vermella de Santiago de Compostela).

INTRODUCIÓN

O proxecto Teleasistencia domiciliaria, consta dun terminal e un pulsador que se conecta dende calquera estancia do domicilio na que se atope a persoa usuaria co persoal profesional as 24 horas do día, os 365 días do ano, facilitando unha resposta e intervención inmediata ante calquera necesidade. No caso da Teleasistencia GSM, o servizo consta dun terminal que leva incorporada unha tarxeta SIM, motivo polo que non precisa ir conectado á liña telefónica fixa, e dun pulsador que se conecta, dende calquera estancia da casa na que se atope, co persoal profesional as 24 horas e os 365 días do ano, facilitando unha resposta e intervención inmediata ante calquera necesidade. En ambos casos, o pulsador, que pode levarse colgado ou no pulso, é importante levalo posto sempre que se estea na casa, incluso na ducha, xa que é impermeable. En caso de necesidade, tan só hai que pulsalo.

Este ano se incrementaron o número de terminais, tanto de teleasistencia como de dispositivos complementarios, diversificando así a atención á veciñanza (total de 80 terminais).

PRESTACIÓNS:

- Axendas de seguimento dende a central de atención
- Outras axendas personalizadas

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- Visita de seguimento por parte do voluntariado para garantir o debido manexo do funcionamento do sistema
- Auto test do servizo -Chamadas de emerxencia

OBXECTIVOS

O servizo de teleasistencia ten como obxectivo que persoas que, atopándose nunha situación de risco, desprotección e/ou discapacidade, permanezan no seu fogar, atendendo a reiterada demanda dos mesmos e reforzando a súa autonomía e seguridade. Trátase dun servizo técnico, de natureza social que relaciona as persoas usuarias con sistemas de atención de emerxencias, mobilizando os recursos comunitarios existentes no seu ámbito.

PERFIL DA PERSOA USUARIA

Dende o 1 de xaneiro ata o 31 de decembro de 2025, houbo un total de 109 persoas beneficiarias, 88 titulares e 21 personas beneficiarias. O 83% das persoas usuarias foron mulleres fronte ao 17% que eran homes. No 72% dos casos viven sós e no outro 28% viven con parella ou familia. A media de idade do total de persoas usuarias é de 82 anos.

<65 anos: 19 persoas usuaria (19 mulleres). Entre 65 e 80 anos: 24 persoas usuarias: 18 mulleres e 6 homes. >80 anos: 66 persoas usuarias: 53 mulleres e 13 homes.

Atendéronse 48 emerxencias dende principios de ano e máis de 1.532 axendas atendidas.

DISPOSITIVOS PERIFÉRICOS

Durante o ano 2025, instaláronse os seguintes detectores: 15 de caídas, 10 de gas, 13 de fume e 1 PIR (detector de presenza).

BAIXAS E ANÁLISE DAS CAUSAS

Durante o período de referencia producíronse 9 baixas no servizo:

- 6 por falecemento
- 1 por estar acompañada a persoa usuaria
- 1 por cambio de prestador de servizo

- 1 por outros motivos

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Dende o 1 de xaneiro ata o 31 de decembro do 2025, realizáronse as seguintes actividades complementarias cos usuarios/as de teleasistencia municipal:

- Chamadas acompañamento semanal con voluntariado: 2 persoas (mulleres).
- Acompañamento presencial con voluntariado semanal: 1 persoa (muller).
- Taller de memoria semanal: 2 persoas (mulleres).
- Taller de manualidades semanal: 1 persoa (muller).
- Taller de Cultura de Galicia semanal: 1 persoa (muller).
- Seguimento e toma mensual de biomedidas: 1 persoa (muller).
- Visita Pazos de Fonseca e San Xerome: 1 persoa (muller).
- Excursión a Arzúa, Museo do mel: 2 persoas (mulleres).
- Participación en andainas saudables: 1 persoa (muller).
- Taller de cociña saudable: 1 persoa (muller).
- Magosto (21 novembro): 2 persoas (mulleres).
- Visita Pazo de Oca: 1 persoas (muller).
- Visita Pazo do Faramello: 1 persoa (muller).
- Visita Museo do pobo galego: 1 persoa (muller).
- Campaña vacinación (decembro): 41 persoas (36 mulleres e 5 homes).

O total de persoas atendidas nas actividades complementarias foron 42 (37 mulleres e 5 homes).

TALLER DE MEMORIA

ENTROIDO

ANDAINAS SALUDABLES

O PROGRAMA XANTAR NA CASA

O Estatuto de Autonomía de Galicia encomenda no seu artigo 4.2 ós poderes públicos de Galicia a obriga de promover as condicións para que a liberdade e a igualdade do individuo e dos grupos en que se integran sexan reais e efectivas, debendo remover os atrancos que impidan ou dificulten a súa plenitude e facilitando a participación de todos os galegos e galegas na vida económica, cultural e social; e no apartado 23 do artigo 27 atribúe á Comunidade Autónoma de Galicia, con carácter exclusivo, competencia en materia de asistencia social.

A Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases de réxime local, establece no seu artigo 25.2.e) que o municipio exercerá como competencia propia, nos termos establecidos na lexislación do Estado e Comunidades Autónomas, a avaliación e información de situacións de necesidade social e a atención inmediata a persoas en situacións ou risco de exclusión social; sendo competencia en todo caso, segundo establece o artigo 26.1.c) para os municipios con poboación superior aos 20.000 habitantes.

A Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia, no seu artigo 4, establece que os principios dos servizos sociais rexeranse, entre outros, polos principios de universalidade, prevención, acción integral e personalizada, autonomía persoal e vida independente, integración e normalización, coordinación e planificación, descentralización e proximidade e calidade de vida. Ademais no capítulo II da lei faise referencia ao catálogo de servizos sociais, e concretamente no artigo 20 defínense os servizos e actuacións de natureza material ou tecnolóxica, contemplando dentro destes, no punto d) o servizo de axuda no fogar e no punto g) a manutención, xa sexa en locais de atención colectiva ou no propio domicilio da persoa usuaria.

Seguindo coa Lei de servizos sociais de Galicia, o artigo 29.1, que foi modificado pola Lei 8/2016 de 8 de xullo, establece as ”Formas de prestación dos servizos sociais”, establecendo que os servizos sociais serán prestados polas administracións públicas galegas a través das seguintes fórmulas: a) xestión directa; b) xestión indirecta no marco da normativa reguladora dos contratos do sector público; c) mediante réxime de concerto social previsto na lei; d) mediante convenios con entidades sen ánimo de lucro.

Na orde do 22 de xaneiro de 2009, pola que se regula o servizo de axuda no fogar, xa se fai referencia no artigo 3.2.c) que un dos obxectivos do servizo de axuda no fogar é favorecer e potenciar a autonomía persoal no propio domicilio; e no artigo 4.1.c) establece como unha das atencións de carácter básico a preparación de alimentos, podendo ser facilitado este tipo de servizo por programas específicos de alimentación a domicilio.

O Concello de Santiago de Compostela manifestou a súa vontade de formar parte da implantación do programa “Xantar na Casa”. En base a isto, e co fin de proceder ao desenvolvemento do citado programa no concello, o Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar e o Concello de Santiago de Compostela asinaron en data do 15 de xaneiro de 2025 un “Convenio de colaboración para o desenvolvemento do Programa Xantar na Casa”, concibindo este programa como un servizo de atención aos colectivos de persoas maiores e persoas en situación de risco de exclusión coa finalidade de mellorar a súa calidade de vida, prestando un apoio dentro do propio domicilio, no que se atopan cunha serie de limitacións e que lles impide ter unha adecuada cobertura alimenticia.

Este servizo proporciona a posibilidade de complementar o servizo de axuda no fogar que presta o Concello de Santiago de Compostela e atender ás necesidades relacionadas coa alimentación de persoas maiores, a persoas en

situación de dependencia e a colectivos de risco de exclusión social que precisen do servizo e así manter ao máximo a propia capacidade de independencia e autonomía posibilitando a permanencia nos seus propios fogares nunhas condicións aceptables, prestar máis atención e coidados ás persoas que o precisen no seu propio contorno, evitar o desarraigo ou retardar posibles institucionalizacións. O programa de Xantar na Casa ten, entre os seus obxectivos, os seguintes:

1. O obxectivo principal é mellorar o nivel de benestar e de calidade de vida das persoas beneficiarias, e tamén das súas familias, manténdoas no seu contorno comunitario e retardando ou evitando a institucionalización.

2. Os obxectivos específicos son:

a) Proporcionar ás persoas beneficiarias unha alimentación de calidade e nutritiva, atendendo os casos de xeito individualizado e profesionalizado.

b) Evitar o deterioro da calidade de vida das persoas beneficiarias por teren unha dieta inadecuada.

c) Previr situacións de risco que se poidan producir no proceso de preparación e elaboración da comida.

d) Facilitar un respiro ás familias e ós coidadores e impulsar medidas de apoio á conciliación da vida familiar e laboral.

e) Facer un seguimento individualizado de cada situación por parte dos profesionais que interveñen no servizo.

O coste total do servizo ascende ao importe de 7,32 €/menú/día (prezo establecido dende xaneiro de 2025); desta cantidade, a persoa usuaria achegará o 26,67 % (1,95 €/menú/día), o concello de Santiago de Compostela o 26,67 % (1,95 €/menú/día) e o Consorcio o 46,66 % restante (cláusula 6 do convenio asinado). Os menús son completos e equilibrados, variados e adaptables ás necesidades das persoas usuarias, así como á gastronomía local e á época do ano. Cada menú inclúe primeiro prato, segundo prato e sobremesa. Os xantares entréganse nun único día á semana ás persoas

beneficiarias, que reciben no seu domicilio sete bandexas diferentes co xantar para cada día da semana durante o período en que se atopen de alta no servizo.

Táboa: Persoas usuarias do programa XANTAR NA CASA pola variable sexo.

	Nº	% V
Homes	46	50,00%
Mulleres	46	50,00%
Total Persoas usuarias Xantar 2025	92	100,00%

Fonte: Estatísticas Xantar na Casa, ano 2025.

Táboa: Persoas usuarias do programa XANTAR NA CASA pola variable idade.

Media idade	80
Idade máxima	91
Idade mínima	61

Fonte: Estatísticas Xantar na Casa, ano 2025.

Táboa: Persoas usuarias do programa XANTAR NA CASA polo dispositivo de atención primaria ao que pertencen segundo zona de residencia.

UTS	Nº	% V
UTS 1.- Vite	9	9,78%
UTS 2.- Fontiñas	8	8,70%
UTS 3.- Conxo	8	8,70%
UTS 4.- Castiñeiriño	2	2,17%
UTS 5.- Porta do Camiño	12	13,04%
UTS 6.- Monumental	18	19,57%
UTS 7.- Rural Norte	6	6,52%
UTS 8.- San Lázaro	9	9,78%
UTS 9.- Rural Oeste	5	5,43%
UTS 10.- San Lourenzo	1	1,09%
UTS 11.- Ensanche 1	6	6,52%
UTS 12.- Ensanche 2	3	3,26%
UTS 13.- Pontepedriña	1	1,09%
UTS 14.- Sar	4	4,35%
Total	92	100,00%

Fonte: Estatísticas Xantar na Casa, ano 2025.

Táboa: Persoas que causaron baixa no programa de Xantar na Casa.

Causas de extinción	Nº	% V
Falecemento	5	11,90%
Ingreso en centro residencial	5	11,90%
Rexeitamento	27	64,29%
Rexeitamento tácito	2	4,76%
Rexeitan rematar o trámite (non causaron alta	3	7,14%
Totais	42	100,00%

Fonte: Estatísticas Xantar na Casa, ano 2025.

Táboa: Persoas usuarias do programa XANTAR NA CASA en lista de agarda.

Persoas lista agarda 31/12/2025	49

Fonte: Estatísticas Xantar na Casa, ano 2025.

O servizo Xantar na Casa en Santiago de Compostela constitúe un recurso clave dentro do sistema municipal de servizos sociais, ao garantir a cobertura dunha necesidade básica como é a alimentación desde unha perspectiva de dereitos, benestar social e prevención da exclusión. Trátase dun servizo pensado principalmente para persoas maiores, persoas en situación de dependencia e persoas nas que concorren factores de vulnerabilidade social, económica ou relacional, que atopan dificultades para preparar as súas propias comidas ou para manter unha dieta axeitada no día a día.

Desde o punto de vista do benestar social, Xantar na Casa contribúe de maneira directa á mellora da calidade de vida das persoas usuarias, ao asegurar unha alimentación equilibrada, variada e adaptada ás súas necesidades específicas. A correcta nutrición é un elemento esencial para manter a saúde física, previr enfermidades, evitar situacións de malnutrición e favorecer un envellecemento máis saudable. Neste sentido, o servizo non só cobre unha necesidade material inmediata, senón que actúa tamén como unha medida preventiva fronte ao deterioro da saúde e á perda de autonomía persoal.

Un dos beneficios máis relevantes do programa é que favorece a permanencia das persoas no seu propio domicilio e no seu contorno comunitario, evitando ou atrasando procesos de institucionalización en centros residenciais. Para moitas persoas maiores ou en situación de dependencia, poder seguir vivindo na súa casa supón manter vínculos sociais, rutinas cotiás e unha identidade persoal asociada ao seu espazo vital, o que ten un impacto moi positivo no benestar emocional e psicolóxico. Deste xeito, Xantar na Casa contribúe a un modelo de

atención centrado na persoa, baseado na autonomía, na vida independente e na integración social.

O servizo tamén cumpre unha función importante na protección das persoas nas que concorren factores de vulnerabilidade, como a idade avanzada, a dependencia funcional, a soidade non desexada, a falta de rede familiar ou a precariedade económica. Estas situacións aumentan o risco de exclusión social e de desatención de necesidades básicas. Ao garantir unha comida diaria a un custo accesible e cun importante financiamento público, o programa actúa como un mecanismo de redistribución e equidade social, reducindo desigualdades e evitando que a falta de recursos económicos derive en situacións de inseguridade alimentaria.

Outro aspecto salientable é a redución de riscos no ámbito doméstico. Para persoas con limitacións físicas, cognitivas ou sensoriais, a preparación de alimentos pode supoñer un perigo (caídas, queimaduras, incendios ou intoxicacións). Ao recibir a comida xa preparada, diminúen estes riscos e increméntase a seguridade no fogar, o que repercute tanto na tranquilidade das persoas usuarias como das súas familias.

Así mesmo, Xantar na Casa ten un impacto positivo nas familias e persoas coidadoras, xa que lles proporciona un apoio efectivo na atención diaria. A preparación de comidas é unha das tarefas que máis tempo e esforzo require no coidado dunha persoa dependente, polo que este servizo supón un alivio da carga física e emocional, facilita a conciliación da vida familiar e laboral e contribúe a previr situacións de sobrecarga ou esgotamento dos coidados informais.

Desde unha perspectiva máis ampla, o programa tamén favorece o seguimento social das persoas usuarias, ao estar integrado no sistema de servizos sociais municipais. Isto permite detectar de maneira temperá novas necesidades, situacións de deterioro persoal ou social, e activar outros recursos complementarios cando sexa preciso. Desta forma, Xantar na Casa non funciona como un recurso illado, senón como parte dunha intervención social integral e coordinada.

En Santiago de Compostela, tamén se está a aplicar (aínda que cunha prevalencia menor) o servizo de Xantar na Casa ás persoas que proceden dunha situación de senfogarismo e que acceden a un recurso de aloxamento; isto supón unha ferramenta de enorme valor social, tanto desde a perspectiva da atención

ás necesidades básicas como desde o proceso de inclusión e recuperación persoal. Este colectivo social adoita presentar traxectorias vitais marcadas pola ruptura de vínculos familiares e comunitarios, pola precariedade económica, por problemas de saúde física e mental e, en moitos casos, por experiencias prolongadas de exclusión social. Neste contexto, garantir unha alimentación diaria, estable e axeitada no propio espazo habitacional convértese nun elemento estructurante do proceso de saída do senfogarismo.

O servizo de Xantar na Casa beneficia a este colectivo poboacional, en primeiro lugar, porque asegura unha necesidade básica fundamental nun momento especialmente delicado do seu itinerario vital. Tras unha etapa de vida na rúa ou en recursos de emerxencia/asistenciais, moitas persoas presentan hábitos alimentarios desordenados, déficits nutricionais e dificultades para organizar rutinas cotiás. A recepción regular de menús equilibrados contribúe a mellorar a saúde física, a recuperar forzas e a estabilizar a situación persoal, creando condicións mínimas para avanzar noutros ámbitos como a inserción social, a formación ou o acceso ao emprego.

Ademais, este recurso axuda a consolidar o proceso de adaptación á vida nun aloxamento, xa sexa unha vivenda individual ou un recurso habitacional colectivo. O acceso á comida preparada reduce a ansiedade asociada á xestión económica, á planificación das compras ou á elaboración dos alimentos, tarefas que poden resultar complexas tras un período prolongado de exclusión. Deste xeito, Xantar na Casa actúa como un apoio transitorio que facilita a adquisición progresiva de hábitos de vida autónoma, sen esixir unha autosuficiencia inmediata que, en moitos casos, podería resultar frustrante ou inasumible.

Desde unha perspectiva máis ampla, a utilización deste servizo ten un forte compoñente de normalización e dignificación. As persoas con traxectoria de senfogarismo pasan a empregar un recurso público en igualdade de condicións con outros colectivos vulnerables (persoas maiores, en situación de dependencia ou discapacidade ou en risco de exclusión), o que contribúe a romper estigmas e a evitar a creación de circuítos asistenciais paralelos ou segregados. Isto reforza a idea de que o acceso aos dereitos sociais non debe estar condicionado á historia persoal, senón á situación de necesidade presente.

A incorporación ao uso normalizado dos recursos de protección social é clave para os procesos de inclusión, xa que reforza o sentimento de pertenza á comunidade e a percepción de ser suxeitos de dereitos e non meros receptores de caridade. Para persoas que viviron durante anos á marxe dos sistemas

formais de protección, o contacto continuado con servizos públicos como Xantar na Casa contribúe a reconstruír a confianza nas institucións e a fortalecer o vínculo co sistema de servizos sociais, facilitando itinerarios de intervención máis estables e eficaces.

Cómpre salientar tamén que este recurso ten un impacto positivo no benestar emocional e na autoestima das persoas que saen do senfogarismo. Poder comer con regularidade, no propio espazo, con comida de calidade, favorece a recuperación da intimidade, da rutina e da sensación de control sobre a propia vida. Estes aspectos, aínda que ás veces invisibles, son fundamentais para superar situacións de exclusión severa e para avanzar cara a unha vida máis autónoma e integrada socialmente.

En definitiva, a aplicación do servizo Xantar na Casa a persoas procedentes do senfogarismo en Santiago de Compostela constitúe unha boa práctica de intervención social, coherente cun enfoque de dereitos, de prevención e de inclusión. Este recurso non só cobre unha necesidade básica, senón que se converte nun apoio estratéxico nos procesos de estabilización residencial, normalización social e recuperación persoal, demostrando a importancia de integrar ás persoas con traxectorias de exclusión severa no uso habitual dos recursos públicos como paso imprescindible cara á súa plena cidadanía social.

En conclusión, o servizo Xantar na Casa en Santiago de Compostela é un instrumento fundamental para a promoción do benestar social e a protección das persoas en situación de vulnerabilidade. A través da garantía dunha alimentación adecuada, do apoio á autonomía persoal, da prevención de riscos e da redución das desigualdades sociais, o programa contribúe a construír unha cidade máis inclusiva, solidaria e comprometida co coidado das persoas que máis o precisan, reforzando o papel dos servizos públicos como garante dos dereitos sociais básicos.

DESEÑO DO PROXECTO DO CENTRO DE MAIORES

RESUMO DO PROXECTO

- Proxecto Acondicionamento de baixo para CENTRO SOCIOCULTURAL E PARA PERSOAS MAIORES
- Situación San Pedro de Mezonzo nº 17. Santiago de Compostela (A Coruña)

- Promotor Concello de Santiago de Compostela.
- Superficie total 1.375,31m2 construídos
- Orzamento 1.149.518’59 € (PEM)

Aprobado o inicio de licitación das obras do Centro Sociocultural e de Maiores do Ensanche

A Xunta de Goberno aprobou hoxe o expediente de contratación das obras do Centro Sociocultural e de Maiores do Ensanche, q se vai acondicionar na antiga sede da Tesourería Xeral da Seguridade Social, na rúa de San Pedro de Mezonzo. A actuación cont cun orzamento base de licitación de 1,6 millóns de euros, IVE incluído, e o prazo de execución será de dez meses.

MEMORIA DESCRITIVA.

O proxecto define as obras necesarias para a mellora e o acondicionamento dun baixo para dedicar a centro sociocultural e centro para persoas maiores na rúa San Pedro de Mezonzo nº 17 de Santiago de Compostela (A Coruña).

AXENTES.

Promotores: Concello de Santiago de Compostela con CIF nº P-157900G 0 con enderezo na Praza do obradoiro s/n de Santiago de Compostela. (A Coruña)
Autor do proxecto: O proxecto foi realizado por Miguel Serrano Gómez, Arquitecto. Col nº 2.200 do Colexio Oficial de Arquitectos de Galicia.

INFORMACIÓN PREVIA.

Localización: O espazo a acondicionara se atopa no baixo dun edificio de vivendas da rúa San Pedro de Mezonzo nº 17 de Santiago de Compostela.
Referencia catastral: O baixo está composto por dúas referencias catastrais, co nº 7071821NH3477A0004YS e 7071821NH3477A0005UD.

Forma e superficie: O baixo ten unha forma irregular, conformado polo solar onde se asenta o edificio e os núcleos de comunicacións verticais do mesmo. Segundo a información catastral, ten unha superficie de 1.528m^2 (642 +886). Segundo a medición realizada recentemente ten unha superficie útil de 1.266’50m^2, e unha superficie construída estimada de 1.375,31m^2.
DESCRICIÓN DAS OBRAS A REALIZAR: O proxecto consiste no acondicionamento integral de todo o local, polo que as obras consiste na demolición das instalacións,

división e acabados actuais, e execución de todas as divisións necesarias para a nova distribución, a renovación das fachadas tanto a rúa como ao patio de alumeado interior, instalacións completas para os usos requiridos e os acabados tanto de chan, paramentos verticais e teitos de todos os locais do centro. Todos estas obras se reflicten no presente proxecto e defínense na memoria construtiva do mesmo, nos planos e no orzamento correspondente.

DESCRICIÓN DO EDIFICIO DESPOIS DAS OBRAS: O centro socio cultural e de maiores, resultante das obras propostas neste proxecto, se circunscribe a todo o baixo. O centro estará formado por un espazo de usos múltiples (auditorio-sala de conferencias-actividades varias cun almacén, unha biblioteca-hemeroteca-sala de lectura, cinco espazos polivalentes para obradoiros-actividades de todo tipo (unha de elas dotada de electrodomésticos, vertedoiros e evacuación e fumes para dedicar a cursos de cociña, e outra dotada de vertedoiros para dedicar a actividade plásticas); catro despachos para administración e asistencia, e outro para asociacións, e ocupacións temporais; almacéns; aseos para persoal do centro e para usuarios; sala de instalacións e espazos de comunicación e acceso do centro. O espazo central de comunicación do centro pode albergar actividades comúns e exposicións. O patio de alumeado se amplía para aumentar a iluminación e ventilación dos espazos interiores e poder empregar unha zona exterior baixo cuberto. O acceso se realizará dende un espazo exterior, que se pode pechar cara ao exterior, e que pode ser empregado tamén para lectura, estudio e outras actividades comunitarias.

Cadro de superficies

Peza	sup. Útil	sup. Construída
1 Acceso exterior	57,45 m²	
2 Praza pública	176,95 m²	
3 Comunicacións Sector 1	55,00 m²	
4 Comunicacións sector 3	117,35 m²	
5 Patio	78,85 m²	
6 Biblioteca	98,15 m²	
7 Sala lectura	20,40 m²	
8 Espazo usos varios	103,31 m²	
9 Almacén usos varios	18,75 m²	
10 Conserxería	8,25 m²	
11 Vestíbulo independencia 1	17,90 m²	
12 Almacén xeral	30,65 m²	
13 Despacho A	19,20 m²	
14 Despacho B	18,05 m²	
15 Despacho C	18,15 m²	
16 Vestíbulo independencia 2	5,15 m²	
17 Obradoiro A (cociña)	67,40 m²	
18 Obradoiro B	54,05 m²	
19 Obradoiro C	49,50 m²	
20 Obradoiro D	21,85 m²	
21 Obradoiro E (plástica)	32,90 m²	
22 Aseos xerais	38,75 m²	
23 Aseos persoal	11,80 m²	
24 Carto limpeza	5,60 m²	
25 Instalacións	32,35 m²	
26 Vestíbulo independencia 3	9,65 m²	
TOTAL	1167,41 m²	1375,31 m²

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

SERVIZO PARA A ELABORACIÓN DUN ESTUDO SOBRE AS PERSOAS MAIORES

1. OBXECTO DO CONTRATO

Servizo para o estudo sobre a situación das persoas maiores de Compostela e elaboración das liñas estratéxicas de acción municipal. Elaborar un documento estratéxico no que se recollan as directrices de acción para os próximos anos para garantir a continuidade de Compostela como cidade amigable coas persoas maiores, a partir da actualización de información respecto da súa situación no momento actual.

2. XUSTIFICACIÓN DA NECESIDADE DO CONTRATO:

- Coñecer a situación das persoas maiores que residen no municipio desde unha perspectiva integral, a modo de continuidade-actualización respecto do estudo realizado en 2017.
- Desenvolver un proceso participativo para a detección das necesidades e o coñecemento das demandas e intereses actuais da poboación maior a través da participación do colectivo, e coa implicación de distintos sectores da comunidade local.
- Dispoñer dun breve documento coas principais liñas estratéxicas de acción para contribuír ao benestar das persoas maiores do concello nos próximos anos.

O Departamento de Servizos Sociais non conta con persoal técnico especializado para a realización do estudo. O obxecto do contrato non se ten configurado para evitar a aplicación de regras xerais de contratación, e non se está a atender necesidades periódicas e previsibles.

3. ESPECIFICACIÓNS TÉCNICAS DA PRESTACIÓN

O estudo sobre a situación das persoas maiores do concello de Santiago desenvolverase nas seguintes fases:

1.- Fase descritiva, que consistirá nunha aproximación cuantitativa á poboación obxecto de estudo para coñecer as súas principais características descritivas.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Para iso realizarase unha revisión e análise estatística de fontes secundarias dispoñibles para a obtención de datos e indicadores procedentes de fontes oficiais, en distintos ámbitos: demografía, vivenda, discapacidade, convivencia etc.

2.- Fase participativa: demandas, necesidades e intereses da poboación maior
A segunda fase do estudo basearase nunha metodoloxía de carácter participativo, para adaptarse ás directrices do Protocolo de Vancouver, orixe da publicación "Guía de Cidades Globais Amigables cos Maiores" editada pola OMS en 2007. A participación das persoas maiores é o elemento esencial da metodoloxía proposta pola Organización Mundial da Saúde neste proxecto. Dáse así ás persoas maiores un protagonismo activo e capacidade de decisión nas cuestións que máis lles afectan. Ademais, esta fase contará tamén coa participación doutros axentes sociais.

Así pois, de acordo o anteriormente exposto, solicítase a seguinte distribución dos GRUPOS FOCAIS SEGUNDO AS VARIABLES CONSIDERADAS.

Grupos	Intervalos de idade	Tipo de hábitat
1	De 60 a 75 anos	Urbano
2	De 76 e máis anos	Urbano
3	De 60 a 75 anos e de 76 e máis anos	Rural (norte e sur)

A configuración dunha cidade amigable coas persoas maiores, ademais da participación das propias persoas que a habitan como suxeitos activos e protagonistas da vida no municipio, require da visión doutros axentes da comunidade.

A partir destas achegas, procedentes tanto do colectivo obxecto de estudo, como das persoas coidadoras informais e das persoas informantes cualificadas dos distintos sectores sociais considerados, elaboraríase un breve documento estratéxico coas directrices ou liñas de acción e as principais medidas a levar a cabo desde a administración municipal.

As liñas estratéxicas definiranse atendendo aos ámbitos de estudo abordados, que coincidirán coas oito áreas do medio urbano e social que segundo a OMS,

inflúen na saúde e calidade de vida das persoas, e que se inclúen no proxecto da Rede Mundial de Cidades e Comunidades Amigables coas Persoas Maiores.

4. XUSTIFICACIÓN DO PROCEDEMENTO, TRAMITACIÓN E FORMA DE ADXUDICACIÓN DO EXPEDIENTE

En aplicación do artigo 118 da Lei 9/2017 de Contratos do Sector Público, o contrato cualificase de menor en función da contía do mesmo, ao ser seu importe inferior a 15.000 euros, IVE non incluído.

5. ÓRGANO DE CONTRATACIÓN

O órgano de contratación competente é a Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais, Promoción Económica e Xuventude, de conformidade co acordo de delegación da Xunta de Goberno Local e as bases de execución do orzamento municipal.

6. VALOR ESTIMADO

O Valor Estimado estará integrado por:

- □ Custes laborais: (detallar se procede)
- □ Honorarios profesionais: (detallar se procede)
- □ Outros custes de execución material: (detallar se procede)
- □ Gastos Xerais:
- □ Beneficio industrial:

TOTAL Valor Estimado:

Valor sen IVE: 14.990,00 euros
IVE (21,00 %): 3.147,90 euros
Valor con IVE: 18.137,90 euros

7. ORZAMENTO DO CONTRATO E APLICACIÓN ORZAMENTARIA

Aplicación Orzamentaria / Proxecto GFA	Data orzamento	Denominación	Importe IVE incluído
2025-020 23100 2270600	2025	ATENCIÓN PRIMARIA. ESTUDOS E TRABALLOS TÉCNICOS	18.137,90

8. PRAZO DE EXECUCIÓN

O prazo de execución será de seis meses a partir da notificación da adxudicación sen que poda exceder do ano natural, nin ser obxecto de prórroga ou revisión de prezos nin supor fraccionamento.

9. LUGAR DE PRESTACIÓN

NO CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

10. RESPONSABLE DO CONTRATO

FURELOS*TORAL,TERESA

11. FORMA DE PAGO DO PREZOS

X□ *(OPCIÓN A* Mediante a presentación de dúas facturas correspondendo ás fases establecidas. Cada factura deberá ir acompañada dunha memoria descritiva dos traballos realizados e serán expedidas polo provedor e conformadas pola responsable do contrato

12. ENTIDADES PROPOSTAS PARA A ADXUDICACIÓN DIRECTA

Datos identificativos das entidades :

Denominación	Retnova Proxectia Consulting
Número identificación fiscal	B70470737
Domicilio	Rúa Rep. Checa, 40. Polígono Costa Vella. 15707. Santiago de Compostela
Teléfono	609848602
e-mail	rosa.torrado@retnova.com

Denominación	ESTRATEGA CONSULTING GLOBAL, S.L.
Número identificación fiscal	B15946700
Domicilio	Rúa Juan de Ciorraga nº 3, 3º E 15008 A CORUÑA
Teléfono	881102123
e-mail	estratega@estrategaconsulting.com

Denominación	ANDAMIAXE INNOVA, S.L.
Número identificación fiscal	B70089891
Domicilio	Rúa Salgado Araujo, 26-1 PadrónA CORUÑA
e-mail	info@andamiaxe.com

Síntese do estudo de persoas maiores

1. Resumo xeral do estudo

O estudo constitúe unha diagnose integral e actualizada da situación das persoas maiores de 60 anos no concello de Santiago de Compostela, enmarcada no compromiso municipal adquirido coa adhesión á Rede Mundial de Cidades e Comunidades Amigables coas Persoas Maiores (OMS). Trátase dun estudo de continuidade respecto ao realizado en 2017, co obxectivo de analizar a evolución das condicións de vida, detectar necesidades emerxentes e definir liñas estratéxicas de acción municipal para os próximos anos. A investigación combina:

- *Análise cuantitativa* (datos sociodemográficos, recursos e servizos),
- *Metodoloxía cualitativa participativa*, baseada en grupos focais con persoas maiores de ámbitos urbano e rural, e
- *Entrevistas a informantes clave* de distintas áreas municipais e do terceiro sector

O estudo estrutúrase arredor dos oito ámbitos do Protocolo de Vancouver, que abranguen desde o urbanismo ata os servizos sociais e a participación cidadá, permitindo unha visión transversal e centrada na experiencia vital das persoas maiores.

2. Conclusións principais do estudo

As conclusións evidencian que, malia avances puntuais, Santiago aínda non pode considerarse plenamente unha cidade amigable coas persoas maiores, sendo necesarias melloras significativas en todos os ámbitos analizados

2.1. Envellecemento acusado e diversidade do colectivo

As persoas maiores representan arredor do 30 % da poboación municipal, cun colectivo cada vez máis amplo e heteroxéneo, o que require respostas diferenciadas segundo idade, situación vital, saúde, xénero e lugar de residencia

2.2. Desigualdade urbano–rural

Unha das conclusións máis reiteradas é a maior percepción de abandono no rural, con déficits en transporte público, servizos de proximidade, infraestruturas e acceso aos recursos, fronte a unha valoración máis positiva na zona urbana

2.3. Falta de transversalidade das políticas

As persoas maiores perciben unha ausencia da súa perspectiva nas políticas municipais, reclamando que as súas necesidades sexan incorporadas de maneira transversal en todas as áreas do Concello, e non só nos Servizos Sociais

2.4. Soidade non desexada e debilitamento das redes sociais

A soidade emerxe como un problema central, especialmente nas zonas urbanas, ligada ao aumento de fogares unipersoais, á perda de redes familiares e á escaseza de recursos comunitarios de acompañamento

2.5. Fenda dixital e exclusión

O estudo sinala a fenda dixital como un factor claro de exclusión social, que dificulta o acceso á información, aos trámites administrativos e á participación social, malia os esforzos existentes nos centros socioculturais

2.6. Servizos sociosanitarios insuficientes

Detéctanse carencias na atención sanitaria (saturación da atención primaria, falta de profesionais especializados), así como deficiencias no SAF, na coordinación sociosanitaria e na información sobre recursos dispoñibles

3. Ámbitos de mellora na intervención en xeral

O estudo identifica como prioritarios os seguintes ámbitos de mellora:

- **Urbanismo e espazo público**: beirarrúas, iluminación, bancos, seguridade e accesibilidade universal.
- **Mobilidade**: reforzo do transporte público, especialmente no rural, e mellora da seguridade peonil.
- **Vivenda**: adaptación das vivendas e promoción de modelos residenciais alternativos.
- **Participación social e cívica**: reforzo do asociacionismo, voluntariado e do Consello Municipal de Persoas Maiores.
- **Comunicación e información**: mellora dos canles informativos e adaptación aos distintos niveis de alfabetización dixital.
- **Servizos sociais e saúde**: mellora da calidade, coordinación e accesibilidade dos recursos existentes

4. Importancia de que o Concello realice un estudo destas características

A realización deste estudo é fundamental porque:

- Permite planificar políticas públicas baseadas en evidencias, non en percepcións illadas.
- Dá voz directa ás persoas maiores, recoñecéndoas como suxeitos activos e protagonistas.
- Cumpre cos compromisos adquiridos pola adhesión á Rede de Cidades Amigables.
- Facilita a avaliación da evolución das políticas municipais dende 2017

5. Importancia para o desenvolvemento de accións máis alá dos Servizos Sociais

O estudo deixa claro que o benestar das persoas maiores non depende só dos Servizos Sociais Comunitarios, senón dunha acción coordinada e transversal do conxunto da administración municipal

7. Áreas municipais implicadas na implementación das liñas de acción

Para aplicar as liñas estratéxicas sería imprescindible a implicación coordinada de:

- Urbanismo e vivenda
- Mobilidade e transporte
- Seguridade cidadá
- Cultura e centros socioculturais
- Participación cidadá e relacións veciñais
- Facenda
- Servizos sociais e saúde
- Emprego, educación e novas tecnoloxías

O propio estudo recolle a demanda expresa das persoas maiores dunha maior coordinación interdepartamental

8. Conclusión final: importancia para a política social municipal

Este estudo supón unha ferramenta estratéxica clave para avanzar cara a unha política social municipal moderna, preventiva e centrada na calidade de vida. Introduce unha visión integral do envellecemento, promove a transversalidade das políticas públicas e contribúe a consolidar un modelo de cidade máis inclusivo, xusto e sostible para todas as idades.

En definitiva, o estudo non só mellora a intervención coas persoas maiores, senón que eleva o nivel da planificación social municipal no seu conxunto, reforzando o dereito a envellecer con dignidade en Santiago de Compostela.

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

O PROGRAMA “SAÚDE ACTIVA”

Expediente: **MEN/SERV/C05.01.01/2025000319** **Referencia interna:** **2025/00013281Y - 2025 CONTRATACIÓN SERVIZOS SOCIAIS**
Servizo para a posta en marcha dun programa denominado "Saúde Activa" do Departamento de Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela para o ano 2025
Tipo de contrato: Servizos **Procedemento:** Contrato menor

Tipo de contrato: Servizos - Servizos sociales e de saúde
Informe Técnico Nº 181/2025/TFT

1. OBXECTO DO CONTRATO

Servizo para a posta en marcha dun programa denominado "Saúde Activa" do Departamento de Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela para o ano 2025. O servizo para a execución dun proxecto denominado Saúde Activa vai dirixido a aquelas persoas maiores que non teñen ningún tipo de deterioro cognitivo, que desexan previr a súa deterioración, tanto física como cognitiva.
Tamén vai dirixido a aquelas persoas que desexen ter un envellecemento saudable a través do coñecemento do propio corpo e da práctica de exercicio físico regular en grupo.

2. XUSTIFICACIÓN DA NECESIDADE DO CONTRATO:

A actividade física é esencial para envellecer saudablemente. Unha das cousas máis importantes que pode facer pola súa saúde un adulto maior é facer actividade física regularmente. Pode previr ou atrasar moitos dos problemas de saúde que parecen xurdir cos anos. Tamén axuda a fortalecer os seus músculos para que poidas continuar facendo as súas tarefas do diario vivir sen ter que depender doutros.
Tomar en conta que algo de actividade física é mellor que nada. Mentres máis actividade física fágase, máis aumentarán os beneficios para a saúde. Tendo en conta o envellecemento da poboación tan característico de Galicia, faise necesario facer fincapé na atención a un envellecemento saudable e activo. É por iso polo que nace este programa, coa finalidade de favorecer, promocionar e rehabilitar o mantemento físico, a través da actividade física e psicomotriz, prevendo o seu deterioro.
No caso de detectar dificultades salientables á hora da realización da actividade, procederase a unha valoración individualizada para ver se se pode estar ante un posible caso de deterioro cognitivo, e, de ser así derivalo aos servicios sanitarios e sociais correspondente ou a psicóloga da entidade. En canto a este programa, dende o punto de vista da fisioterapia, debe actuarse sobre os síntomas físicos coa finalidade de conservar a máxima autonomía do paciente. A deterioración física adoita ir acompañado das afeccións articulares e musculares propias da idade, como artrite, artrose, rixidez articular, contracturas musculares, etc. Ademais, vese moi afectada co tempo a capacidade de coordinación,

especialmente durante a marcha, na que observamos que o paciente vai perdendo de forma gradual a capacidade de manter o equilibrio.
Este programa afondará na atención centrada na persoa individualizando as características e circunstancias de cada persoa.
O Departamento de Servizos Sociais non conta con persoal técnico especializado para a execución do programa. O obxecto do contrato non se ten configurado para evitar a aplicación de regras xerais de contratación, e non se está a atender necesidades periódicas e previsibles.

3. ESPECIFICACIÓNS TÉCNICAS DA PRESTACIÓN

EQUIPO PROFESIONAL *para por en marcha o proxecto, sería un* Técnico en actividade física: coas seguintes tarefas e funcións: - Atención directa, - Avaliación e valoración da persoa usuaria, - Planificación do programa, - Avaliación do programa, - Dinamización comunitaria e o persoal administrativo preciso e de coordinación do programa.

4. XUSTIFICACIÓN DO PROCEDEMENTO, TRAMITACIÓN E FORMA DE ADXUDICACIÓN DO EXPEDIENTE

En aplicación do artigo 118 da Lei 9/2017 de Contratos do Sector Público, o contrato cualificase de menor en función da contía do mesmo, ao ser seu importe inferior a 15.000 euros, IVE non incluído.

5. ÓRGANO DE CONTRATACIÓN

O órgano de contratación competente é a Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais, Promoción Económica e Xuventude, de conformidade co acordo de delegación da Xunta de Goberno Local e as bases de execución do orzamento municipal.

6. VALOR ESTIMADO

O Valor Estimado estará integrado por:

CONCEPTOS	ORZAMENTO 2025
Monitor técnico 20 horas semanais x 40 semanas x 11,57€/hora	9.256,00€
Xestión administrativa (1 hora semanal x 40 semanas x 8,82€/hora	352,80€
Material funxible e outros	391,20€

CONCEPTOS	ORZAMENTO 2025
TOTAL	**10.000,00€**

□ Custes laborais: (detallar se procede)
□ Honorarios profesionais: (detallar se procede)
□ Outros custes de execución material: (detallar se procede)
□ Gastos Xerais:
□ Beneficio industrial:

TOTAL Valor Estimado:

Valor sen IVE: 10.000,00 euros

IVE (0,00 %): 0,00 euros

Valor con IVE: 10.000,00 euros

7. ORZAMENTO DO CONTRATO E APLICACIÓN ORZAMENTARIA

Aplicación Orzamentaria / Proxecto GFA	Data orzamento	Denominación	Importe IVE incluído
2025-020 23100 2270600	2025	ASISTENCIA PRIMARIA. ESTUDOS E TRABALLOS TÉCNICOS	10.000,00

8. PRAZO DE EXECUCIÓN.

O proxecto desenvolverase desde a súa adxudicación ata novembro de 2025, non podendo ser obxecto de prórroga ou revisión de prezos nin supor fraccionamento.

9. LUGAR DE PRESTACIÓN

CONCELLO DE SANTIAGO, EN CENTROS SOCIOCULTURAIS

10. RESPONSABLE DO CONTRATO

FURELOS*TORAL,TERESA

11. FORMA DE PAGO DO PREZOS

(OPCIÓN B) Mediante a presentación de dúas facturas, a primeira que recolla o período do servizo desde á adxudicación ata xuño, e a segunda que recolla o período do servizo desde xullo á novembro do ano 2025, expedidas polo provedor, acompañadas dunha memoria xustificativa do servizo realizado, e

conformada polo responsable do contrato, trala realización da prestación do período e antes de que finalice o ano ao que corresponde a prestación. Os códigos para a facturación son os seguintes:

Oficina Contable	Órgano Xestor	Unidade Tramitadora
GE0001959 INTERVENCIÓN MUNICIPAL	L01150780 CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	GE0016533 Cx 20- SS.e Asistencia a persoas Dependentes
Correo electrónico central		
consultafacturas@santiagodecompostela.gal		

12. ENTIDADES PROPOSTAS PARA A ADXUDICACIÓN DIRECTA

Datos identificativos das entidades:

Denominación	AGADEA
Número identificación fiscal	G15483498
Domicilio	Rúa Salgueiriños de Abaixo, nº 15, baixo, 15706 Santiago de Compostela. A Coruña
Teléfono	981595738/ 647589725
e-mail	administracion@agadea.org
Denominación	FEDERACIÓN ALZHÉIMER DE GALICIA (FAGAL)
Número identificación fiscal	G15656739
Domicilio	Rúa República Checa, 52, 15707 Santiago de Compostela. A Coruña
Teléfono	
e-mail	fagal@fagal.org
Denominación	Asociación de Familiares de enfermos de Alzheimer (AFACO)
Número identificación fiscal	G15538838
Domicilio	Parque San Diego (CCM San Diego, s/n 15009. A Coruña
e-mail	contacto@afaco.es

O PROGRAMA "MENTES EN ACCIÓN"

Expediente: MEN/SERV/C05.01.01/2023000111 **Referencia interna: 2023/00003716H - CONTRATACIÓN SERVIZOS SOCIAIS ANO 2025**
Contrato menor de servizo para execución dun proxecto denominado MENTES EN ACCION

Tipo de contrato: Servicios **Procedemento:** Contrato menor

Tipo de contrato: Servizos - Servizos sociais e de saúde
Informe técnico núm. 184/2025-TFT

1. OBXECTO DO CONTRATO

O contrato ten por obxecto executar un proxecto denominado “Mentes en Acción” dirixido a persoas maiores co fin de incentivar a axilidade mental e a prevención do deterioro cognitivo dese colectivo. Trasladar a todas aquelas persoas que queren levar un envellecemento de forma activa e participativa, a posibilidade de realizar un aprendizaxe do adestramento da memoria e doutras funcións cognitivas superiores

***OBXECTIVO XERAL**:* Realizar o programa de MENTES EN ACCION para a mellora da calidade de vida das persoas maiores de Santiago de Compostela así como para previr o deterioro cognitivo fomentar as relacións sociais.

Entre os obxectivos específicos podemos incluír: Dar apoio emocional e social, detectar posibles casos de empeoramento a nivel cognitivo e/ou emocional, susceptibles de ser derivados a outros servizos os recursos, dar apoio e soporte ás persoas usuarias dos servizos e ás súas familias, fomentar a autonomía e independencia das persoas usuarias, así como, o benestar e calidade de vida das mesmas e das súas familias, manter a relación terapéutica coas familias e as persoas usuarias, preservar as capacidades cognitivas das persoas usuarias, garantir unha maior calidade de vidas das persoas usuarias...etc.

2. XUSTIFICACIÓN DA NECESIDADE DO CONTRATO:

O envellecemento é un proceso universal, continuo e heteroxéneo, e a medida que se cumpren anos prodúcense unha serie de cambios que implican perdas, distinguibles cando se compara ás persoas maiores coa poboación nova. O envellecemento da poboación é un fenómeno de ámbito global. Estímase que no 2050 unha cuarta parte (25,7%) da poboación dos países desenvolvidos superará os 65 anos. Outra das tendencias previstas é o incremento de poboación de persoas moi maiores dentro do colectivo de persoas maiores, sendo esta porcentaxe no 2050 entre o 12 e 15% no caso de España para os maiores de 80 anos. O envellecemento da poboación leva asociado un aumento da incidencia e prevalencia das patoloxías asociadas á idade, incluíndo o

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

deterioro cognitivo e as demencias. Como consecuencia deste progresivo envellecemento e do aumento do deterioro cognitivo estímase un incremento do gasto sociosanitario, e por isto as políticas de prevención como os programas de estimulación cognitiva están cobrando especial relevancia. Os programas de entrenamento cognitivo con fins de prevención do deterioro xorden de:

- O proceso de envellecemento da poboación
- A efectividade dos programas de estimulación cognitiva no deterioro cognitivo
- O baixo custe dos métodos non invasivos e sen efectos secundarios no rendemento cognitivo das persoas maiores
- Os resultados sobre reserva cognitiva que informan sobre o efecto do nivel educativo e a participación en actividades sobre a incidencia do deterioro

Tendo en conta o envellecemento da poboación tan característico de Galicia, faise necesario facer fincapé na atención a un envellecemento saudable e activo. É por iso polo que nace este programa, co gallo de facer unha prevención no tocante a posibles diagnósticos de deterioro cognitivo leve ou demencia, ben sexan tipo Alzheimer ou de calquera outro tipo. Ao mesmo tempo trátase de fomentar un estilo de vida activo, no que se entrenen as capacidades cognitivas tales como: atención, memoria, linguaxe, funcións executivas...

No caso de detectar dificultades salientables á hora da realización das actividades, procederase a unha valoración individualizada para ver se se pode estar ante un posible caso de , e, de ser así derivalo aos servicios sanitarios e sociais correspondentes.

A presenza de Tecnoloxías da Información e da Comunicación (TIC), as redes sociais e o uso de internet na vida cotiá é cada vez máis e máis habitual, ata o punto de ocupar gran parte do día a día da maioría das persoas. Hai estudos que revelan que existe unha brecha interxeracional no seu uso, co cal parece necesario realizar programas destinados a achegar cada vez mais esta realidade ás persoas maiores. Con isto favorécese a súa integración na sociedade, facéndoas partícipes dela.

Se a isto lle sumamos a necesidade dun envellecemento saudable, no que as persoas se manteñan activas cognitivamente falando, chegamos á conclusión de que parece interesante realizar programas que inclúan eses dous elementos:

realizar estimulación cognitiva de maneira primordialmente presencial pero tamén a través de aplicacións tecnolóxicas que faciliten a realización de exercicios mentais, cálculo, xogos…

O departamento de Servizos Sociais non dispoñe nin de persoal técnico especializado nin de ferramentas para a posta en marcha de dito proxecto, e ademais terá lugar en horario de mañá ou de tarde indistintamente, dependendo do grupo en cuestión. O obxecto do contrato non se ten configurado para evitar a aplicación de regras xerais de contratación, e non se está a atender necesidades periódicas e previsibles.

3. ESPECIFICACIÓNS TÉCNICAS DA PRESTACIÓN

O programa **MENTES EN ACCIÓN** está destinado a persoas maiores sen deterioro cognitivo ou con deterioro cognitivo asociado á idade e realízase en sesións semanais de hora e media de duración entre os meses de febreiro a novembro de 2025. Emprégase unha metodoloxía activa e participativa baseada en:

a) a explicación teórica de aspectos relacionados co envellecemento saudable, os procesos cognitivos, a comunicación e as relacións sociais;
b) o entrenamento en estratexias adaptativas, de cognición, memoria e comunicación a través de dinámicas grupais;
c) a estimulación de funcións específicas a través de exercicios individuais; d) a posta en común dos aspectos abordados;
e) explicación de tarefas para casa, que se corrixen ao inicio da sesión seguinte.

As sesións, impartidas por un técnico especializado en envellecemento, estrutúranse en oito bloques temáticos:

Bloque I: Envellecemento saudable
Bloque II: Orientación
Bloque III: Atención
Bloque IV: Memoria
Bloque V: Percepción
Bloque VI: Funcións executivas
Bloque VII: Comunicación e linguaxe
Bloque VIII: Afectividade

4. XUSTIFICACIÓN DO PROCEDEMENTO, TRAMITACIÓN E FORMA DE ADXUDICACIÓN DO EXPEDIENTE

En aplicación do artigo 118 da Lei 9/2017 de Contratos do Sector Público, o contrato cualificase de menor en función da contía do mesmo, ao ser seu importe inferior a 15.000 euros, IVE non incluído.

5. ÓRGANO DE CONTRATACIÓN

O órgano de contratación competente é a Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais, de conformidade co acordo de delegación da Xunta de Goberno Local e as bases de execución do orzamento municipal.

6. VALOR ESTIMADO

CONCEPTOS	ORZAMENTO 2025
Monitor técnico , ata xuño 2025 10 horas semanais x 20 semanas x 11,23€/hora	2.246,00€
Monitor técnico ata xuño 2025 10 horas semanais x 12 semanas x 11,23€/hora	1.796,80€
Técnico coordinador ata xuño 2025 1 horas semanal x 20 semanas x 12,75€/hora	255,00€
Técnico coordinador (xullo– novembro) 1 horas semanal x 20 semanas x 12,75€/hora	255,00€5
Xestión administrativa (febreiro - xuño) 1 hora semanal x 20 semanas x 8,82€/hora	176.40€
Xestión administrativa (xullo - novembro) 1 hora semanal x 20 semanas x 8,82€/hora	176,40€
Material funxible e outros	94,40€
TOTAL	**5.000,00€**

O Valor Estimado estará integrado por:

- □ Custes laborais: (detallar se procede)
- □ Honorarios profesionais: (detallar se procede)
- □ Outros custes de execución material: (detallar se procede)
- □ Gastos Xerais:
- □ Beneficio industrial:

TOTAL Valor Estimado:

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Valor sen IVE: 5.000,00 euros
IVE (0,00 %): 0,00 euros
Valor con IVE: 5.000,00 euros

7. ORZAMENTO DO CONTRATO E APLICACIÓN ORZAMENTARIA

Aplicación Orzamentaria / Proxecto GFA	Data orzamento	Denominación	Importe IVE incluído
2025-020 23100 2270600	2025	ASISTENCIA SOCIAL PRIMARIA. ESTUDIOS E TRABALLOS TÉCNICOS	5.000,00

8. PRAZO DE EXECUCIÓN

O proxecto desenvolverase desde a súa adxudicación ata novembro de 2025, non podendo ser obxecto de prórroga ou revisión de prezos nin supor fraccionamento.

9. LUGAR DE PRESTACIÓN

Centros socioculturais do Concello de Santiago

10. RESPONSABLE DO CONTRATO

MARÍA TERESA FURELOS TORAL, XEFA DE SERVIZO DE SERVIZOS SOCIAIS

11. FORMA DE PAGO DO PREZOS

(OPCIÓN B) Mediante a presentación de dúas facturas, a primeira que recolla o período do servizo desde a súa adxudicación á xuño, e a segunda que recolla o período do servizo desde xullo á novembro do ano 2025, expedidas polo provedor, acompañadas dunha memoria xustificativa do servizo realizado, e conformada polo responsable do contrato, trala realización da prestación do período e antes de que finalice o ano ao que corresponde a prestación. Os códigos para a facturación son os seguintes:

Oficina Contable	Órgano Xestor	Unidade Tramitadora

GE0001959 INTERVENCIÓN MUNICIPAL	L01150780 CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	GE0016533 Cx 20- SS.e Asistencia a persoas Dependentes
Correo electrónico central		
consultafacturas@santiagodecompostela.gal		

12. ENTIDADE PROPOSTA PARA A ADXUDICACIÓN DIRECTA

Datos identificativos das entidades:

Denominación	AGADEA
Número identificación fiscal	G15483498
Domicilio	Rúa Salgueiriños de Abaixo, nº 15, baixo, 15706 Santiago de Compostela. A Coruña
Teléfono	981595738/ 647589725
e-mail	administracion@agadea.org

Denominación	FEDERACIÓN ALZHÉIMER DE GALICIA (FAGAL)
Número identificación fiscal	G15656739
Domicilio	Rúa República Checa, 52, 15707 Santiago de Compostela. A Coruña
e-mail	fagal@fagal.org

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

O SERVIZO DE EDUCACIÓN E APOIO FAMILIAR

A consideración social e xurídica da "*infancia*" e da "*adolescencia*" ten variado substancialmente nas últimas décadas, producíndose tras a aprobación da Constitución Española de 1978, unha intensa actividade lexislativa que renovou o ordenamento xurídico para garantir a protección dun dos colectivos mais vulnerables da nosa sociedade. Como indica o Observatorio da Infancia en España, a Convención dos Dereitos do Neno, ratificada no noso país en 1990, supuxo un feito histórico que desembocou no recoñecemento de dereitos e nun paralelo desenvolvemento de referencias lexislativas orientadas á protección da infancia.

A Constitución Española de 1978, ao enumerar no capítulo III do Título I os principios rétores da política social e económica, establece, no art. 39, a obriga dos Poderes Públicos de asegurar a protección social, económica e xurídica da familia e, dentro desta, con carácter singular a dos menores de idade. Todas as transformacións do sistema de atención á infancia cobran a súa máxima expresión lexislativa na aprobación da Lei Orgánica 1/1996, de 15 de xaneiro, de protección xurídica do menor e de modificación parcial do Código Civil e da Lei de Axuizamento Civil. Este texto lexislativo recolle novos elementos que profundizan na garantía da protección da infancia e da adolescencia, considerándoos suxeitos activos, participativos e creativos, con capacidade de modificar o seu propio medio persoal e social, de participar na busca e satisfacción das súas necesidades. A lei indica que a mellor forma de garantir social e xuridicamente a protección dos menores, é a de promover a súa autonomía como suxeitos, de tal forma que poidan ir construíndo progresivamente unha percepción de control sobre a súa situación persoal e do seu proxecto de futuro. Segundo a Lei 26/2015, de 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia. considerarase **situación de risco** aquela na que, por mor de circunstancias, carencias ou conflitos familiares, sociais ou educativos, o menor se vexa prexudicado no seu desenvolvemento persoal, familiar, social ou educativo, no seu benestar ou nos seus dereitos de forma que, sen alcanzar a entidade, intensidade ou persistencia que fundamentarían a súa declaración de situación de desamparo e a asunción da tutela por ministerio da lei, sexa precisa a intervención da administración pública competente, para eliminar, reducir ou compensar as dificultades ou inadaptación que lle afectan e evitar o seu desamparo e exclusión social, sen ter que ser separado da súa contorna familiar.

Segundo recolle o artigo 50 da Lei 3/2011, de 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia, correspóndelles ás entidades locais a detección, a

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

valoración e a intervención nas situacións de risco de calquera índole e a activación dos seus propios recursos ou en colaboración coas demais administracións e servizos públicos e privados**.** Serán obxectivos desta actuación administrativa os seguintes:

a. A mellora do medio familiar, coa colaboración dos pais, as nais, os titores, as titoras, os gardadores ou as gardadoras e do propio neno, nena ou adolescente.
b. A idoneidade das condicións sociais, económicas e culturais dos nenos, as nenas e os e as adolescentes.
c. A eliminación, a neutralización ou a diminución dos factores de risco e dificultade social mediante a capacitación dos pais e das nais para atenderen axeitadamente as necesidades do neno ou a nena ou do ou a adolescente, proporcionándolles os medios, tanto técnicos coma económicos, e a axuda necesaria que permitan a permanencia deste ou desta no fogar.
d. A satisfacción adecuada das necesidades principais da ou do menor polos servizos e recursos esenciais e/ou normalizadores, propiciando as accións compensatorias adicionais necesarias, de ser o caso, para garantir o efectivo exercicio dos seus dereitos.

En situación de risco de calquera índole, a intervención da administración pública competente -local- deberá garantir, en todo caso, os dereitos do menor e orientarase a diminuír os indicadores de risco e dificultade que incidan na situación persoal, familiar e social en que se atopa, e a promover medidas para a súa protección e preservación da contorna familiar. A intervención na situación de risco realizarase en coordinación cos centros escolares e servizos sociais e sanitarios e, no seu caso, coas entidades colaboradoras do respectivo ámbito territorial ou calquera outras.

A administración pública competente para intervir na situación de risco adoptará, en colaboración cos servizos de saúde correspondentes, as medidas adecuadas de prevención, intervención e seguimento, das situacións de posible risco prenatal, para os efectos de evitar con posterioridade unha eventual declaración de situación de risco ou desamparo do recentemente nado. Tras o nacemento manterase a intervención co menor e a súa unidade familiar para que, se fose necesario, declárese a situación de risco ou desamparo do menor para a súa adecuada protección. A negativa dos proxenitores, titores, gardadores ou acolledores a prestar o consentimento respecto dos tratamentos médicos

necesarios para salvagardar a vida ou integridade física ou psíquica dun menor constitúe unha situación de risco.

ASPECTOS CONCEPTUAIS

Considérase situación de risco a que se produce de feito cando a persoa menor de idade, sen estar privada no seu ámbito familiar da necesaria asistencia moral ou material, se ve afectada por calquera circunstancia que prexudique o seu desenvolvemento persoal, familiar, social ou educativo e que permita razoablemente temer que no futuro poida estar incursa nunha situación de desamparo, inadaptación ou de exclusión social. (artigo 26 da Lei 2/2006, de dereito civil de Galicia). Constitúen **situacións de risco** as seguintes (art. 49 da Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia):

a. A falta de atención física ou intelectual da persoa menor de idade por parte dos seus pais, nais, titores, titoras, gardadores ou gardadoras que supoña prexuízo leve para a súa saúde física ou emocional, descoido non grave das súas necesidades principais ou obstaculización para o exercicio do seus dereitos, cando se estime, pola súa natureza ou pola repetición dos episodios, a posibilidade da súa persistencia ou o agravamento dos seus efectos.
b. A dificultade seria que as persoas referidas na alínea anterior teñan para lle dispensar adecuadamente ao neno ou a nena ou ao ou a adolescente a referida atención física e intelectual, malia a súa vontade de o facer, cando iso supoña os efectos descritos na devandita alínea.
c. A utilización do castigo físico ou emocional sobre a menor ou o menor que, sen constituír episodio severo ou patrón crónico de violencia, prexudique o seu desenvolvemento.
d. As carencias de toda orde que, non podendo ser adecuadamente compensadas no ámbito familiar, nin impulsadas desde este para o seu tratamento a través dos servizos e recursos esenciais e/ou normalizadores, poidan propiciar a exclusión social, a inadaptación ou o desamparo da ou do menor.
e. O conflito aberto e permanente entre os pais, as nais, os titores, as titoras, os gardadores ou as gardadoras, ou entre calquera deles e a persoa menor, cando poida prexudicar o desenvolvemento persoal ou social desta.
f. Calquera outra situación, ademais das previstas neste artigo, que, de persistir, poida evolucionar e derivar en desamparo da ou do menor.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Desde unha perspectiva universalista, preventiva e de igualdade, son destinatarias do servizo de educación e apoio familiar todas as familias, en plural, que presenten elementos de vulnerabilidade social. Enténdese por familia tanto o conxunto de persoas unidas por vínculos de convivencia que constitúen unha rede de relacións afectivas, de coidado e económicas, como os fogares unipersoais. A súa finalidade é proporcionar aos seus membros os vínculos necesarios para que desenvolvan os seus procesos de individualización e autonomía e participen activamente na sociedade, aportando os elementos clave para a súa socialización. O programa diríxese con carácter xeral ás familias da comunidade de referencia dos servizos sociais comunitarios, con atención prioritaria a aquelas unidades de convivencia que se encontren en situación de maior vulnerabilidade, nas cales exista presenza de menores en risco de desatención ou nas cales se identifiquen outros factores que revelen unha situación de risco de exclusión social ou pobreza infantil. Tamén se dará apoio a aquelas unidades de convivencia voluntaria con funcións análogas á familiar, sempre que favorezan a autonomía e a integración social das persoas que as constitúen.

Estas situacións constitúen importantes factores de risco e producen un efecto interactivo e multiplicador. Polo tanto, é necesario a súa abordaxe dende unha perspectiva interdisciplinar e de traballo en rede, no propio eido sociofamiliar (evitando, na medida do posible, o desarraigo), que terá como obxectivo final, *poñer á disposición das familias os instrumentos necesarios para potencia-los seus propios recursos e habilidades* (trátase de romper os lazos de dependencia social para acada-lo obxectivo de autonomía familiar). Dentro das situacións de vulnerabilidade darase prioridade a aquelas familias integradas por:

- Infancia e adolescencia en situación de risco.
- Persoas dependentes (diversidade funcional, problemas de saúde mental, discapacidades, persoas maiores...).

A comunidade en xeral e, dentro desta, as entidades e profesionais cunha vinculación directa ou indirecta no traballo con familias (sistema sanitario, educativo, xurídico, asociativo, laboral, servizos especializados...) tamén serán destinatarias do programa. Dende o programa abránguense as seguintes ámbitos de intervención mediante o deseño dun proxecto individualizado de intervención:

- **Ámbito de relacións familiares**: facilitación de pautas e estratexias que favorezan unhas adecuadas relacións e interaccións entre os diferentes membros da unidade de convivencia: fomento do respecto, adecuados

diálogos, axeitada aplicación dos castigos, facilitación de pautas educativas, apoio na existencia de problemáticas específicas, identificación dun estilo educativo….

- **Ámbito de relacións sociais**: reforzo duns axeitados vínculos co seu entorno inmediato favorecendo a participación activa e real nos recursos existentes. (Membros activos dentro da súa comunidade).
- **Ámbito de saúde**: estimulación dunha adecuada educación para a saúde nos diferentes membros da unidade familiar, achegamento ós recursos sanitarios, valoración da prevención como mellora da calidade de vida, seguimentos médicos axeitados, prevención de riscos, planificación familiar….
- **Ámbito escolar**: fomento dos contactos co entorno escolar, estimulación da implicación parental nos estudos, reforzo de hábitos de estudio, adquisición da material escolar, prevención do absentismo escolar, fomento da participación en actividades extraescolares, deseño de estratexias de intervención conxuntas …
- **Ámbito de organización**: apoio na planificación e organización de gastos, estimulación dunha axeitado organización doméstica, reforzo de hábitos de aseo e limpeza diarios,…
- **Área formativa-laboral**: Información canles de inserción, achegamento ós recursos, elaboración de itinerarios formativos, fomento da formación, motivación para a busca de emprego,...

FUNDAMENTOS LEGAIS

- Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, art. 25 e 26.1: "*Os municipios deberán prestar, en todo caso, os servizos seguintes: c) Nos municipios con poboación superior a 20.000 habitantes, ademais, … a atención inmediata a persoas en situación ou risco de exclusión social…*".
- Lei Orgánica 1/1996, de 15 de xaneiro, de protección xurídica do menor e de modificación parcial do Código Civil e da Lei de Axuizamento Civil.
- Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración local de Galicia.
- Lei 2/2006, do 14 de xuño, de Dereito Civil de Galicia.
- Lei 13/2008 de servizos Sociais de Galicia.
- Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia.
- Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios.

- Lei 26/2015, de 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia.
- Lei 39/2015, de 1 de outubro, de procedemento administrativo común das Administracións Públicas.
- Lei Orgánica 3/2018, de 5 de decembro, de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.
- Lei Orgánica 8/2021, de 4 de xuño, de protección integral á infancia e á adolescencia fronte a violencia.

OBXECTIVOS

Obxectivos xerais:

- Ofrecer apoio socioeducativo integral ás familias, como marco de referencia onde se desenvolven as persoas.
- Fomentar a autonomía e a integración no contorno de todas as familias, garantindo o respecto aos seus dereitos.
- Promover e dinamizar redes comunitarias de apoio e axuda mutua ás familias, favorecendo a prevención de situacións de risco e dificultade sociofamiliar.

Obxectivos específicos:

- Promover a adquisición de competencias e capacidades das familias, para un axeitado desenvolvemento das súas funcións parenterais, educativas, de crianza e socialización.
- Reforzar, estimular e potenciar os recursos persoais das familias, as súas capacidades e potencialidades para a solución das dificultades nas que se poidan atopar nas diferentes etapas do ciclo familiar, facéndoas partícipes e protagonistas do cambio.
- Facilitar alternativas, recursos e itinerarios socioeducativos ás familias.
- Facilitar o acceso a toda a información específica para as familias, así como aos recursos e servizos da sociedade (culturais, cívicos, educativos, deportivos, de lecer...).
- Favorecer a integración, a participación e a promoción social das familias nos ámbitos familiar, social, cultural, político e educativo.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- Promover espazos de encontro de pais e nais enfocados á formación compartida e mellora da educación familiar.
- Previr, detectar e atender situacións e familias de elevada vulnerabilidade: infancia en alto risco social, dinámicas de violencia intrafamiliar e familias en situación de exclusión social
- Sensibilizar, informar e promover valores de solidariedade, igualdade e integración na sociedade galega. Deseñar estratexias de intervención que pretendan a redución dos factores de risco, evitando, na medida do posible, a separación do menor do seu medio habitual, procurando o retorno á súa familia de orixe, cando esta medida fora adoptada previamente pola Xunta de Galicia.
- Promover o coñecemento e recoñecemento da diversidade familiar (estrutural e cultural).
- Propoñer unha intervención coordinada con todos os axentes sociais.

METODOLOXÍA

A intervención coas unidades familiares de convivencia nas que concorren elementos de risco social dende o ámbito do concello de Santiago de Compostela se concreta en:

COBERTURA DE NECESIDADES BÁSICAS:

- **Xestión de prestacións xerais, ben sexan autonómicas, ben sexan municipais.**
- **Prestacións específicas: bolsas de comedor escolar e material escolar.**

MINGUAR FACTORES DE RISCO SOCIAL:

- **Servizo de educación familiar.**
- **Servizo de apoio familiar, con apoio psicolóxico e emocional.**
- **Programa de prevención e intervención no absentismo escolar.**
- **Convenios con entidades para a implementación de programas específicos: Abeiro (Cáritas Diocesana) e Proinfancia (A Caixa e Arela).**

FOMENTO DA PARTICIPACIÓN SOCIAL:

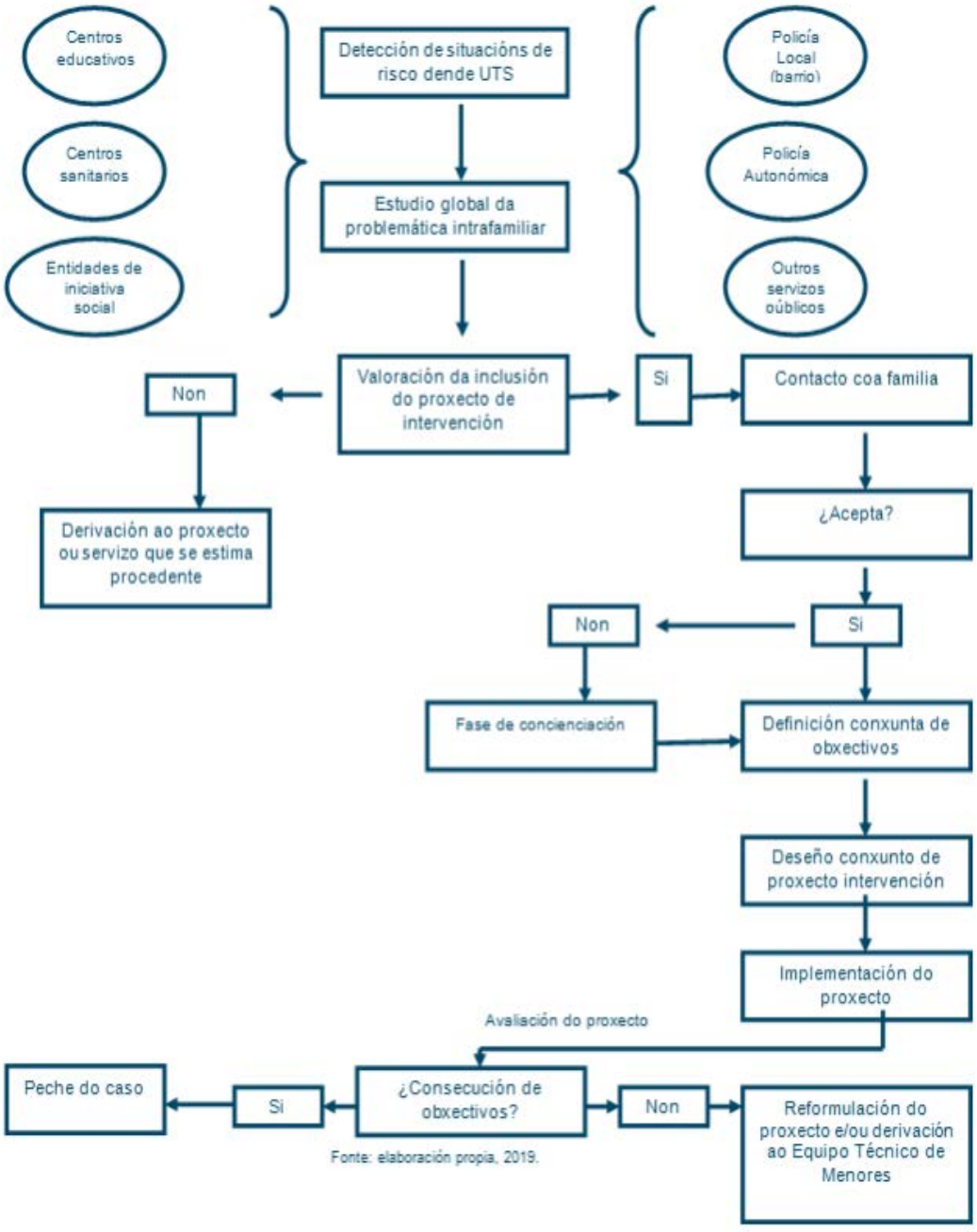
- **Bolsas de actividades extraescolares.**
- **Derviación a actividades lúdicas implementadas por outros servizos.**

2.- METODOLOXIA: O ACCESO AO SERVIZO DE EDUCACIÓN E APOIO FAMILIAR.

A).- INTERVENCIÓN SOCIOEDUCATIVA.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

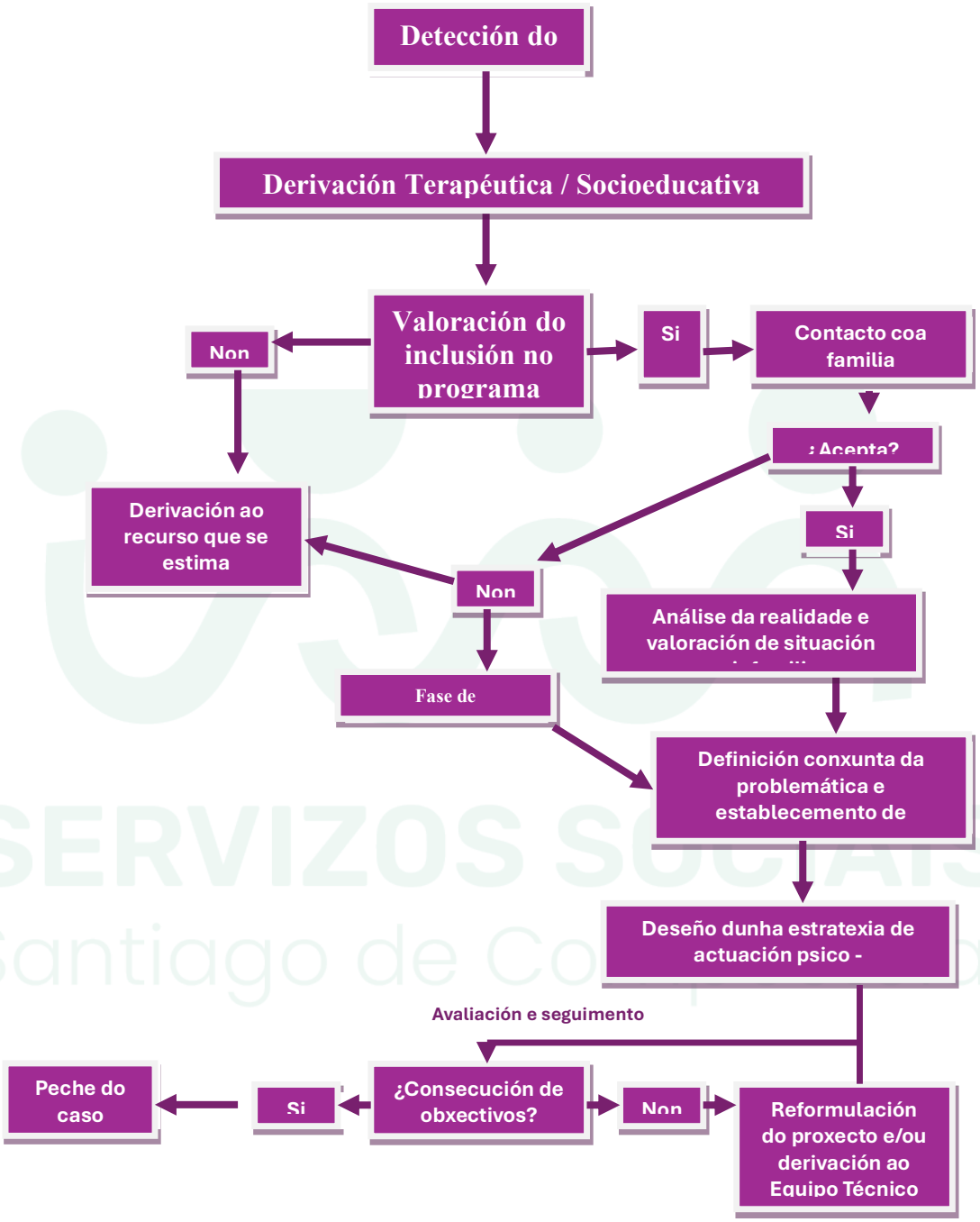
Figura: **Fluxograma do proxecto de apoio familiar.**

Fonte: elaboración propia, 2019.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

B).- INTERVENCIÓN DE APOIO PSICOLÓXICO E EMOCIONAL.

A metodoloxía utilizada na intervención educativa, segue unha secuenciación de fases, precisa para a axeitada abordaxe da realidade social. Isto é:

- **Detección.** A detección supón que as Unidades de Traballo Social de zona teñen coñecemento de que nun determinado núcleo familiar

existen indicadores de risco que poden estar prexudicando o axeitado desenvolvemento dos seus membros.

- **Canalización-derivación.** Unha vez realizado por parte da UTS o correspondente estudio e diagnóstico profesional, este é remitido, ao equipo municipal de atención á familia.
- **Estratexias de tratamento.** A abordaxe técnica do equipo municipal adoptará o seguinte esquema de intervención educativa:

Fonte: Servizos Sociais – Concello de Santiago de Compostela

a).- Fase de estudo:

- Citación á familia. Análise conxunta dos aspectos que determinan a problemática intrafamiliar, de xeito que todos os implicados tomen conciencia sobre a súa propia realidade
- Estuda-lo caso e afondar no coñecemento da situación, contrastando e completando a información remitida, a través doutras fontes ou servizos relacionados co mesmo, para establecer un prognóstico dos cambios que se pode acadar coa familia, detectando e reforzando os recursos dispoñibles dentro da rede de apoio social así como as potencialidades existentes.

- Valorar o grao de concienciación da familia para participar no plan de traballo. No caso de ser negativo, o equipo municipal tentará un achegamento a familia, iniciando unha fase concienciación.

b).- Fase de tratamento. Formulación de hipóteses de traballo e elaboración do proxecto de intervención familiar individualizado, establecendo obxectivos e estratexias a seguir, así como os recursos implicados na resolución dos conflitos familiares.
c).- Avaliación. Realízase unha avaliación continua do grao de consecución de obxectivos acordados coa familia, redefinido os mesmos ou as técnicas empregadas cando se estimen oportunas. Levando a cabo un proceso de retroalimentacion continuo.

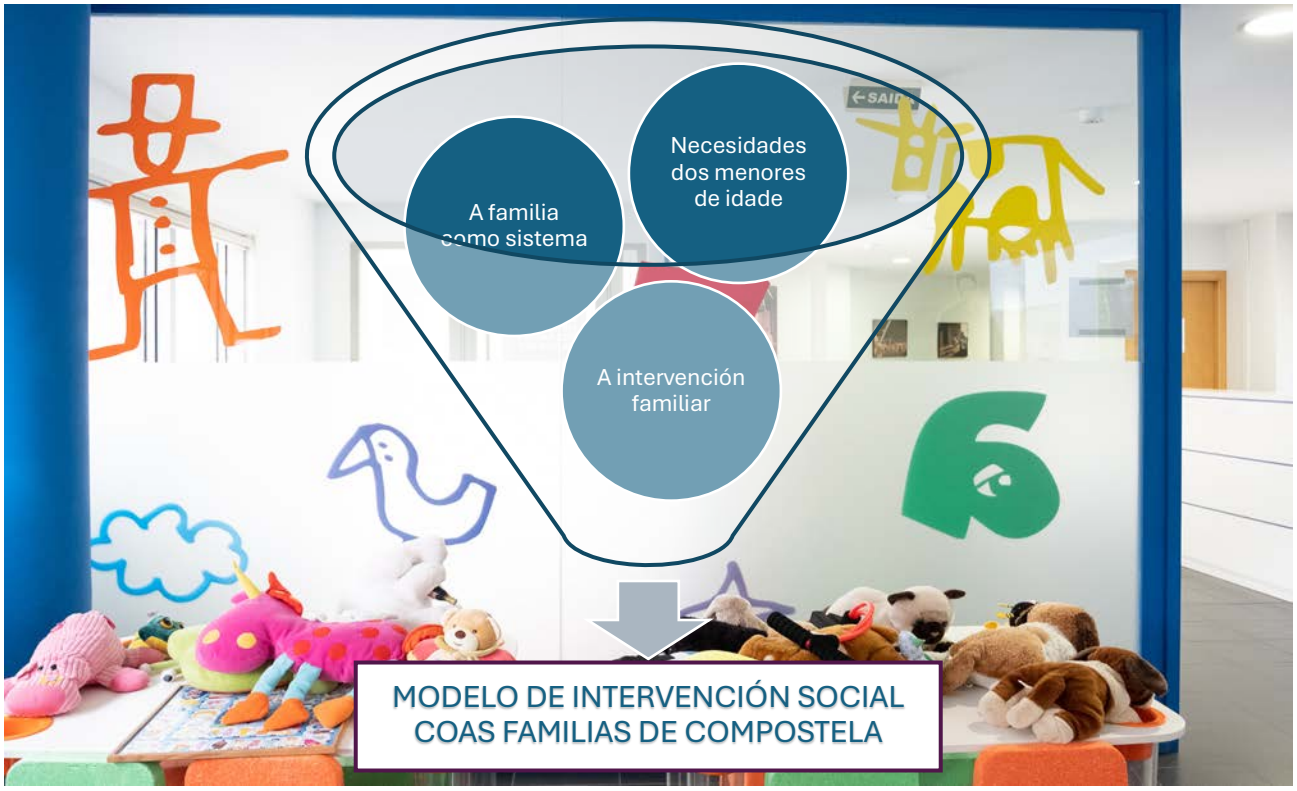
No caso de consecución de obxectivos, realizarase unha avaliación final dos cambios acadados, contando coa propia valoración da familia (avaliación participativa), e pechando a intervención sociofamiliar.

No caso de non consecución de obxectivos, e se así se valora por parte do equipo, procederase á elaboración dun informe social, onde se reflectirá a problemática intrafamiliar, os proxectos de intervención realizados coa familia, o seguimento das mesmas e a xustificación da necesidade de intervención do Equipo Técnico de Menores de A Coruña, de acordo ao establecido na lexislación vixente na materia. En liñas xerais, a metodoloxía do programa será participativa e flexible, axustándose os ritmos de aprendizaxe de cada persoa, axentes activos do seu cambio, favorecendo unha comunicación bidireccional entre os diferentes participantes que permitan ir retroalimentando o proceso de cambio introducindo os modificacións oportunas. Realizarase unha actuación global de todas as áreas de intervención mediante unha coordinación interdisciplinar como metodoloxía de intervención do traballo en rede e desenvolver .

3.- METODOLOXIA: A INTERVENCIÓN COAS FAMILIAS.

Tendo en conta os aspectos normativos contextuais e as recomendación das institucións de referencia[1], desenvólvese un modelo de intervención familiar sustentando en tres pilares básicos:

Estas áreas se concretan nos seguintes aspectos:

a. A **infancia como prioridade**: o modelo de intervención réxese polo interese superior da infancia, tendo prioridade a avaliación das súas necesidades e a atención adecuada das mesmas. Búscase responder á necesidade mais básica e fundamental para un desenvolvemento san e positivo: dispor dun fogar que proporciona seguridade. Por iso, o traballo céntrase en promover os recursos dispoñibles que garantan a experiencia dun apego seguro, caracterizado pola capacidade das persoas titoras de coidar, protexer, guiar e ofrecer estrutura, proporcionando respostas adecuadas ás demandas da poboación menor de idade.

b. **Énfase na familia como sistema**. A familia concíbese como un sistema aberto, dinámico e en continuo proceso de cambio: posúe estrutura, orde,

[1] *Neste caso, as indicacións facilitadas dende a Xunta de Galicia e pola Fundación Meniños.*

regras e un modo de funcionar propio, necesariamente cambiante en función dos motivos externos ou evolutivos propios do seu ciclo vital.

c. **Enfoque relacional**, de colaboración e respecto ás familias: o traballo céntrase en crear un contexto relacional e de axuda. Para isto búscase:
    i. Coñecemento da visión do mundo que ten a familia.
    ii. Fomento da participación de cada un dos membros do sistema familiar: unha intervención de carácter integrador e globalizador.
    iii. Fomento da autonomía e da responsabilidade.
    iv. Converternos e convertelas en axentes doadores de bo trato.
    v. Balance adecuado entre a labor de apoio e a labor de control.

d. **Traballo centrado nos recursos e nas capacidades**. Todas as persoas e todas as familias teñen un potencial de crecemento e adaptación. O traballo céntrase en identificar, estimular, acrecentar e reforzar os aspectos positivos das familias, empedrándoas como axentes de cambio. O foco non é tanto diagnosticar os déficits ou disfuncións, senón consideralas como formas inadecuadas ou ineficaces de afrontamento das familias, que puideron ser útiles ou eficaces nalgún momento, pero que deixaron de selo.

e. **Seguridade emocional das persoas menores de idade**. As condicións de neglixencia, maltrato e abuso xeran dificultades emocionais negativas.

f. **Enfoque ecosistémico**: traballo en rede. Enténdese a familia como un sistema que funciona nun contexto determinado, interactuando con outros sistemas dentro da comunidade e do entramado sociocultural no que conviven. A situación de dificultade dunha familia non é, por tanto, resultado da súa estrutura, senón tamén da relación co sistema de

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

servizos comunitarios, do nivel de apoio, de conexión social e do sistema de crenzas socioculturais da sociedade na que viven.

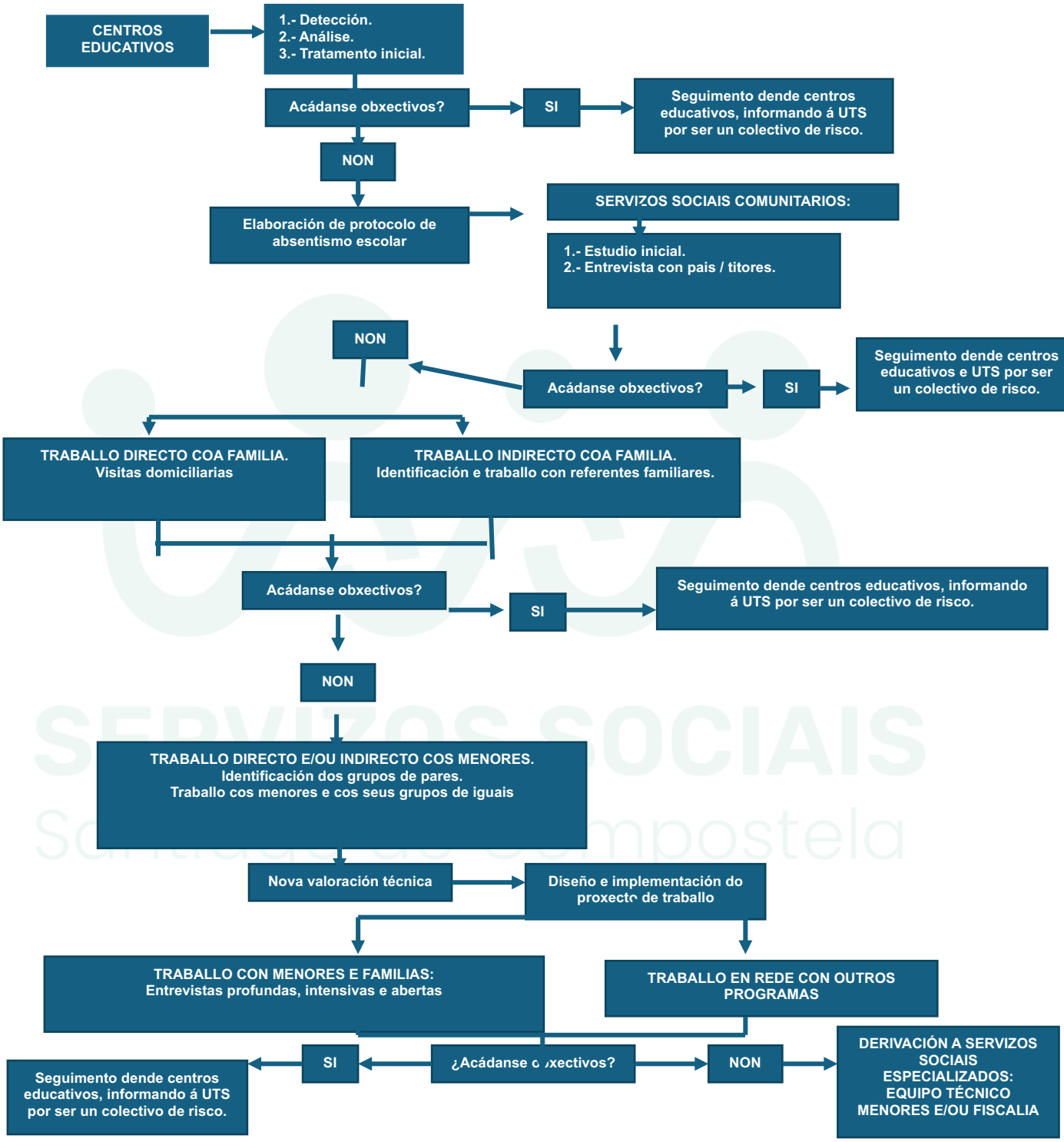
A situación familiar compréndese dende un marco integrador que engloba a rede de sistemas e as relacións entre eles. Por iso, as necesidades das familias abórdanse a través dun traballo en rede, potenciando as relacións de colaboración con outros servizos e organismos cos que a familia se relaciona ou que poden ter unha influencia sobre ela.
Estas premisas son as pautas para realizar unha intervención flexible a medida das problemáticas de cada entorno familiar, pois cada familia é única nas súas dinámicas e necesidades de apoio.

4.- METODOLOXIA: A INTERVENCIÓN NO ABSENTISMO ESCOLAR.

Os espazos educativos son, pola súa natureza, un lugar fundamental tanto para a detección de situacións de dificultade como para a promoción de persoas comprometidas, solidarias e integradas socialmente. Son unha escola de cidadanía no seu sentido máis amplo. A coordinación entre o equipo de Servizos Sociais Comunitarios e os profesionais dos centros educativos poderá versar sobre os seguintes contidos:

- Intervencións de prevención en relación a diferentes contidos.
- Proxectos de educación en valores dirixidos a toda a comunidade educativa (alumnado, profesorado e pais e nais).
- Promoción dos dereitos da infancia.
- Intervencións que fomenten a relación familia-escola-comunidade.
- Establecemento de protocolos de detección, derivación e actuacións conxuntas ante situación de dificultade social, violencia, absentismo escolar, etc.

CENTROS EDUCATIVOS
1.- Detección.
2.- Análise.
3.- Tratamento inicial.
Acádanse obxectivos?
SI
Seguimento dende centros educativos, informando á UTS por ser un colectivo de risco.
NON
Elaboración de protocolo de absentismo escolar
SERVIZOS SOCIAIS COMUNITARIOS:
1.- Estudio inicial.
2.- Entrevista con pais / titores.
NON
Acádanse obxectivos?
SI
Seguimento dende centros educativos e UTS por ser un colectivo de risco.
TRABALLO DIRECTO COA FAMILIA.
Visitas domiciliarias
TRABALLO INDIRECTO COA FAMILIA.
Identificación e traballo con referentes familiares.
Acádanse obxectivos?
SI
Seguimento dende centros educativos, informando á UTS por ser un colectivo de risco.
NON
TRABALLO DIRECTO E/OU INDIRECTO COS MENORES.
Identificación dos grupos de pares.
Traballo cos menores e cos seus grupos de iguais
Nova valoración técnica
Diseño e implementación do proxecto de traballo
TRABALLO CON MENORES E FAMILIAS:
Entrevistas profundas, intensivas e abertas
TRABALLO EN REDE CON OUTROS PROGRAMAS
Seguimento dende centros educativos, informando á UTS por ser un colectivo de risco.
SI
¿Acádanse o xectivos?
NON
DERIVACIÓN A SERVIZOS SOCIAIS ESPECIALIZADOS:
EQUIPO TÉCNICO MENORES E/OU FISCALIA

PROGRAMA SOCIOEDUCATIVO PASS CABES

A Educación e Apoio Familiar é un servizo psicosocial fundamental que busca fortalecer as capacidades das familias para promover o seu benestar, autonomía e desenvolvemento integral, a través da prevención, intervención e acompañamento profesional na crianza, a resolución de conflitos e a integración social, con programas que ofrecen orientación, recursos e espazos de encontro para mellorar as habilidades parentais e o rendemento escolar dos fillos.

Obxectivos principais:

- Fortalecer a crianza.
- Desenvolver habilidades parentais, pautas de conduta, comunicación e xestión emocional.
- Promover a autonomía: Aumentar a capacidade das familias para xestionar as súas propias necesidades e participar na comunidade.
- Previr riscos: Detectar e atender situacións de vulnerabilidade, desprotección ou risco social na infancia e adolescencia.
- Mellorar o rendemento escolar: Apoiar a vida académica dos fillos, asegurando mellores resultados.
- Fomentar a integración: Promover a participación social e a creación de redes comunitarias de apoio mutuo. Temas comúns abordados: Desenvolvemento infantil e adolescencia. Normas, disciplina e afecto. Uso de novas tecnoloxías. Educación para a saúde e o lecer saudable. Igualdade de xénero e non violencia.

Co obxecto de proporcionar ás familias e menores, en situacións de maior vulnerabilidade e risco social, o apoio necesario para o desenvolvemento das súas obrigas e tarefas cotiás, previndo o risco ao que poidan estar expostos, realizando accións de apoio e promoción, ademais da escolarización, así como como desenvolver actividades de prevención, formación e difusión.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

O servizo vai dirixido ás familias e fillos dependentes con necesidades de apoio socioeducativo que residen no termo municipal de Santiago de Compostela e teñen por referencia o PASS CABES e Rural Norte.

O servizo concíbese como un servizo educativo e psicosocial de prevención e apoio personalizado, dirixido ás familias -especialmente a aquelas que se atopen nunha situación de vulnerabilidade- e a toda a comunidade. Ten como finalidade a promoción da autonomía familiar, o desenvolvemento integral das súas potencialidades e a súa participación activa como protagonistas do seu cambio, a partir dun proceso co-construído coas familias, as/os profesionais e os axentes da comunidade.

O longo deste ano 2025, desde o Programa Socioeducativo, traballouse cun total de 249 menores de idade pertencentes a un total de familias 135, en situación de risco social. Tamén se levou a cabo un apoio a 12 xoves maiores de idade. A intervención familiar levouse a cabo con dous niveis de intensidade:

- Familias con proxecto socioeducativo, un total de 14 familias
- Familias con seguimento educativo; 68 familias
- Familias con apoio en situacións puntuais (53).

As actuación levadas a cabo pola profesional Educadora Familiar do Pass Cabes o longo do ano 2025 son:

a).- Nº de entrevistas individuais. 673
b).- Nº de entrevistas familiares 125
c).-Visitas domiciliarias: 77
d).-Acompañamentos: 27
e).-Atención telefónica: 713
f).- Atención telemática: 98
g).- Seguimento profesional: 163
h).- Xuntanzas entidades externas: 40

As persoas e familias foron derivadas na súa maior parte pola traballadora social de zona ao programa socioeducativo, desde os centros escolares de referencia da zona, SERGAS, e existe e observamos que se consolida a tendencia en casos derivados desde a rede comunitaria Vite Rede.

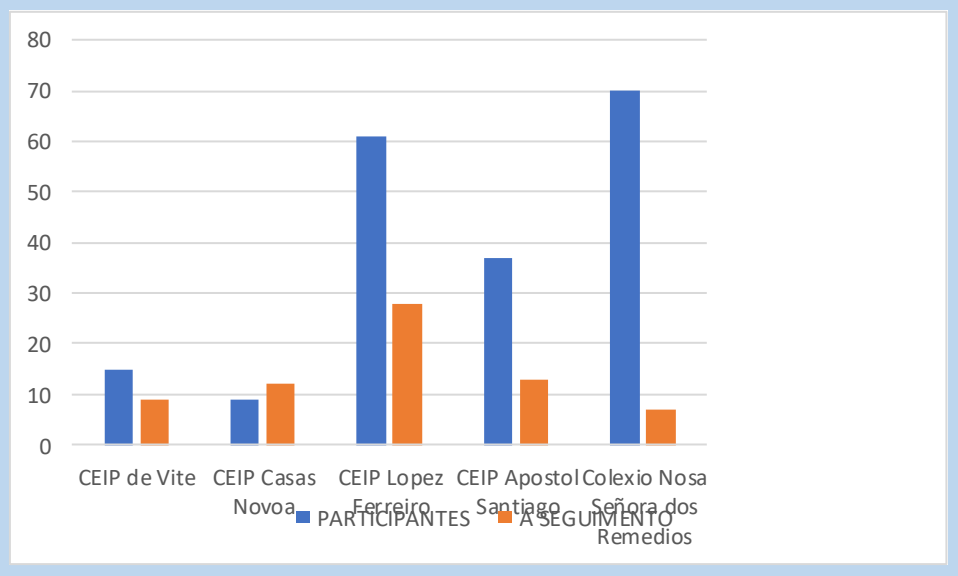
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Bolsas Comedor:

- Nº de menores en situación de risco social que están a seguimiento no programa socioeducativo. 75

- Nº de menores en situación de risco social que están con intervención no programa socioeducativo. 95
- Menores en situación de risco PASS CABES: 75
- Menores con beca comedor PASS CABES por escaseza de recursos: 112

Na gráfica relaciónase os centros escolares a seguimento en participantes en bolsas de comedor escolar:

Fonte: Gráfica elaborada dende o SEAF de Cabes, a 31 de decembro de 2025.

Intervención realizada en referencia a bolsas comedor:

- Información e orientación as familias sobre as normas de funcionamento, prazos, convocatorias, correcta xustificación de faltas de asistencia.
- Apoio na solicitude e prazos de solventación de documentación.
- Seguimento da participación no recurso de bolsa de comedor (sobre todo naqueles casos nos que a asistencia non é regular ou existen faltas sen xustificar) A través de chamadas telefónicas ou entrevistas.

Durante este curso escolar realizase un traballo de seguimento coas familias con bolsa de comedor por escaseza de recursos advírteselles de que é un recurso necesario en moitos casos atendendo a situación de vulnerabilidade, e indícanse

os pasos a seguir para realizar a baixa correcta do recurso en caso de querer definitivamente darse de baixa do mesmo.

Intervención en centros educativos:
Os centros escolares cos que se mantén coordinación o longo do ano 2025, foron:

- CEIP Vite
- CEIP Casas Novoa
- CEIP López Ferreiro
- CEIP Monte dos Postes
- CEIP Apóstolo Santiago
- CEIP Nuestra Señora de los Remedios
- CEIP Divino Maestro
- CEIP Raíña Fabiola
- Casa do Neno
- CIFP Compostela
- Centro E E. López Navalón
- CEIP Labacolla
- IES Sar
- IES Pontepedriña
- IES Xelmírez II
- IES Xelmírez I
- Escola Infantil Vite
- Escola Infantil Meixonfrío
- Escola Infantil do Tambre
- Escola Infantil San Roque

Durante este curso escolar traballouse coordinadamente e de xeito intensivo conxuntamente cos centros educativos de CEIP Vite, CEIP López Ferreiro CEIP Arquitecto Casas Novoa, IES Xelmírez II IES Xelmírez I especialmente de cara a favorecer o acceso os materiais e axeitado seguimento en este período de familias en situación de especial vulnerabilidade; un total de 75 familias.

Na coordinación cos centros escolares realizase unha intervención conxunta, de cara a previr situación de absentismo escolar, mellorar a relación da familia co centro escolar, necesidades de apoio escolar, asistencia escolar, normas escolares, área saúde, absentismo escolar, problemáticas especificas con tratamento en unidades de saúde mental infantil.

• Visitas institucionais a centros educativos. 5

• Xuntanzas de coordinación con centros educativos. 55

• Nº de coordinacións telefónicas/telemáticas con centros educativos. 98

• Nº de menores con problemática de absentismo escolar. Recibíronse un total de 6 protocolos de absentismo escolar o longo deste ano 2025. En todos os casos logrou solventarse a situación de absentismo tras unha intervención conxunta co centro escolar e apoio da Rede Comunitaria. Un caso foi comunicado a Fiscalía de Menores A Coruña

O longo deste curso 2025 apareceron dificultades para que os menores participaran de xeito regular en entidades de apoio escolar do barrio, así como insuficiencia dos recursos de apoio para facer fronte as necesidades detectadas. Aspectos que se traballaron conxuntamente cos centros escolares e Plan Comunitario de Vite en xuntanzas periódicas.

• Nº de menores desescolarizados. Temos un total de 4 menores de idade en período de escolarización non obrigatoria 3-6 anos, educación infantil. Por decisión da familia, a que se lle informa das consecuencias futuras na correcta escolarización dos menores.

Trabállase mediante citas periódicas coas familias a necesidade de atender correctamente as necesidades dos menores e a negativa incidencia na súa correcta evolución a nivel desenvolvemento causado pola non escolarización temperá. Fase de concienciación.

• Nº de acompañamentos realizados aos pais a centros educativos. Realizáronse 12 xuntanzas iniciais en familias con cambio de centro escolar, no IES Xelmírez II, entrevistas conxuntas coas orientadoras dos centros escolares para favorecer a axeitada integración e adaptación dos menores o centro escolar.
Intervencións conxuntas coa **UACO**, para previr situacións de abandono escolar en 7 menores. Solventáronse as situacións en 6 casos. Casos comunicados ante o ETM

• Nº de casos de mediación: Dificultade de relación familia escola, en tres casos mantivéronse xuntanzas en IES XELMÍREZ II conxuntamente con mestres, conxuntamente co departamento de Orientación para favorecer a relación entre familia-escola.

Intervención con centros sanitarios:

Os centros de saúde e sanitarios cos que se realiza coordinación durante este ano; Centro Saúde Vite, Fontiñas, Galeras, Concepción Arenal. UMAD, UTA CHUS, saúde mental infantil, Hospital Provincial de Conxo, Hospital Gil Casares, Unidade de Atención Temperá.
Os temas abordados foron: seguimentos sanitarios, abordaxe conxunta de casos, citas médicas, petición de informes aos usuarios, derivación a servizos de saúde, xestión de citas médicas, Coordinación e avaliación conxunta

• Visitas institucionais a centros sanitarios.

• Xuntanzas de coordinación con centros sanitarios. 25

• Nº de coordinacións telefónicas con centros sanitarios. 50

• Nº de acompañamentos realizados coas persoas usuarias. 15

Coordinación con Equipo Técnico de Menores: Realizáronse un total de 45 informes ante o ETM, comunicando situacións de elevado risco, absentismo continuado, desafiuzamentos, propostas de acollemento en familia extensa, e resposta a petición de informe. Os resultados foron que en tres ocasións foron derivados a Programa de Apoio familiar de Meniños, en outro caso á Unidade de Venres Clínicos da USC. En catro caso formalizase acollemento en familia extensa. Os casos restantes están con expediente aberto en Equipo Técnico de Menores.

• Nº de informes técnicos realizados ao Equipo Técnico de Menores: 45

• Nº de menores aos que se tivo que asumir a tutela dende a Xunta de Galicia. En catro casos a Xunta de Galicia asume a tutela.

• Correlacionar nº de menores tutelados co nº de menores en situación de risco social. Número de menores tutelados foi de 4 fronte o número de menores en situación de risco 142 en situación de intervención.

• Nº de casos na zona con medidas de acollemento familiar, Son un total de 10 menores acollidos en familia extensa; o acollemento é remunerado.

• Nº de menores en servizos específicos ou especializados. 4 menores participan do Programa de Apoio Familiar de Meniños. 6 menores no programan de apoio perinatal de Meniños. 2 menores no CIENMA con medidas xudiciais. 2 menores en Aldeas Infantiles. 3 menores continúan na Unidade da USC, Venres Clínicos da USC.

• Nº de menores derivados a actividades de lecer. O número de menores derivados a actividades de lecer e apoio escolar foi de 81, as entidades as que se derivou foron:

Cruz Vermella, 12
Cáritas (Aulas), 15
Don Bosco,12
Cooperación Internacional, 32
Secretariado Xitano, 4
Igaxes (Competencias familiares)- 12
Plan Comunitario de Vite. 112
Arela: 3
Apoio escolar en Colexio Maior Xelmírez: 25

• Nº de xuntanzas de coordinación co Equipo Técnico de Menores. Mantivéronse dúas xuntanzas presenciais e telemáticas, coordinación telefónica Equipo Urxencia e Equipo Sur en 120 ocasións.

Coordinación con instancias xudiciais:

• Nº de acompañamentos realizados a instancias xudiciais. Realizase 1un acompañamento para valorar medidas de apoio para o desenvolvemento persoal e a capacidade xurídica.

• Nº de informes técnicos emitidos a instancias xudiciais. Realízanse 27 informes, en dous casos por desafiuzamento, en 20 casos a fiscalía de menores.

Coordinación co Programa municipal de Inclusión laboral, de cara a deseñar e delimitar a accións de orientación laboral mais idóneas en cada caso. En total leváronse a cabo durante este ano n total de 12 xuntanzas.

Xuntanzas de coordinación e deseño de intervención de casos coa psicóloga do servizo de educación e apoio familiar. Número de menores cos que se deseña unha intervención conxunta 17, nº de casos cuxo proxecto de intervención é desenvolto por esta profesional: 8

Visitas domiciliarias realizadas: 77

- De valoración inicial de caso. 10
- De intervención directa. 30
- De seguimento. 30
- Mediación: 7

2.- ATENCIÓN GRUPAL

Dende o programa socioeducativo abránguense actividades de carácter grupal para consecución de obxectivos en cada un dos proxectos levados a cabo:
Organización pleno infantil municipal

Co gallo da Conmemoración do día Internacional do dereitos da infancia, celebrado o día 20 de novembro. Con motivo da celebración do Día Universal do Neno, a Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais e UNICEF organizaron un pleno infantil no que participaron nenos e nenas do CEIP ARQUITECTO CASAS NOVOA

Colaboración na realización do **obradoiro grupal de prevención selectiva** coa temática da xestión emocional na etapa evolutiva da adolescencia. Desenvólvese con un formato de grupo participativo con sesións de dúas horas de duración. As participantes foron derivadas polas profesionais responsables do programa socioeducativo dos diferentes PASS e a media de participantes foi de 10-12 asistentes por sesión. Cabe sinalar que a realización destas sesións grupais, en ocasións supón o desencadeante de unha demanda por parte das nais de recibir apoio terapéutico familiar.

Actividade de información sobre manexo de tecnoloxías: Realizáronse dúas sesión informativas e de apoio en cumprimentación de documentación e manexo de tecnoloxías para participantes do programa socioeducativo e PASS CABES conxuntamente con Plan Comunitario de Vite, participantes: 12 persoas.

Actividades co alumnado da USC, facultade de ciencias da educación. Realízanse dúas sesións informativas sobre o funcionamento do Servizo de

Atención e Educación Familiar desde o PASS Fontiñas e PASS CABES. Unha sesión con alumnado de Grao en Educación Social.

Participación no deseño do Módulo de Infancia e Familia en HSUE co Equipo do AMTEGA. Mantéñense xuntanzas de traballo con educadoras sociais e técnicos do AMTEGA co obxecto de deseñar o módulo de Infancia e Familia, leváronse a cabo catro xuntanzas telemáticas impulsado desde a consellería de Política Social.

Sesión formativa de bolsas comedor,
Información e apoio nas solicitudes de Bolsas de comedor por escaseza de recursos ás familias con menores en Centros de educación Infantil e primaria en zonas de referencia. Participan 50 persoas.

Sesión formativa de axudas alugueiro,
Información e apoio nas solicitudes de axudas alugueiro ás familias que contan con vivenda alugadas e contrato en vigor. Participan 30 persoas.

ACTIVIDADES DE CONCILIACIÓN EN PERIODOS ESTIVAIS. Derivación previa selección realizada por parte de Traballadora e Educadora Social dos PASS CABES de 8 menores con bolsa, ou acceso directo pertencentes os servizos sociais comunitarios, coordinación coa entidade que organiza a actividade, e seguimento da asistencia e participación das menores. En todos os casos se lograron o obxectivos previstos de participación e acceso a recursos.

PROGRAMA VIVENDA. Actividade formativa de axudas o alugueiro do Plan estatal de Alquiler. Asistencia a CATRO Comisións Provinciais de Vivenda, no IGVS, de carácter telemático como vogal en representación do concello:

- Valoración de adxudicacións directas de vivenda. Durante este ano 2025 non se concedeu ningunha adxudicación de vivenda por este proceso.
- Proceso selección de persoas adxudicatarias para vivendas de protección oficial de promoción pública.

A **avaliación do SEAF** dáse continuamente ao longo de todo o proceso, a medida que avanza o proceso existe unha continua avaliación, xa que a realidade é cambiante e pode variar e xurdir diferentes aspectos conforme se vaia desenvolvendo.

Tanto a avaliación dos resultados cuantitativos como a avaliación de resultados cualitativos (que se permiten ver coa observación participante) detéctase cada

vez maior número de situacións de risco mediante a prevención, pero non sempre se conta con recursos para poder intervir ou facer fronte as necesidades que se detectan.

Polo que consideramos que sería preciso contar con recursos tales como *espazos de preservación familiar* que permitan proporcionar situacións adaptadas a realidades diferentes, evitando que se agraven as problemáticas e entrada de menores e adolescentes en sistema de protección.

PROGRAMA SOCIOEDUCATIVO DE FONTIÑAS

O decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e a súa financiación, no artigo 9 define o servizo de educación e apoio familiar como o conxunto de proxectos e servizos de apoio educativo e psicosocial dirixidos ás familias, co obxectivo de detectar, previr e superar as situacións de dificultade, especialmente as eventuais situacións de maltrato infantil ou calquera outra desprotección, así como promover procesos de cambio que favorezan un adecuado exercicio das responsabilidades familiares, a mellora da autonomía, da integración e da participación social das familias e unidades de convivencia. Ten como obxectivo detectar, previr e superar situacións de dificultade e impulsar procesos de cambio nas familias que favoreza un adecuado exercicio das súas responsabilidades, a promoción das súas capacidades, a mellora da autonomía e autodeterminación, a súa integración e participación social, coa fin de fomentar a súa competencia nos diversos aspectos da súa dinámica funcional.

Concíbese como un servizo educativo e psicosocial de prevención e apoio personalizado, dirixido ás familias, en especial a aquelas que se atopen nunha situación de vulnerabilidade e a toda a comunidade.

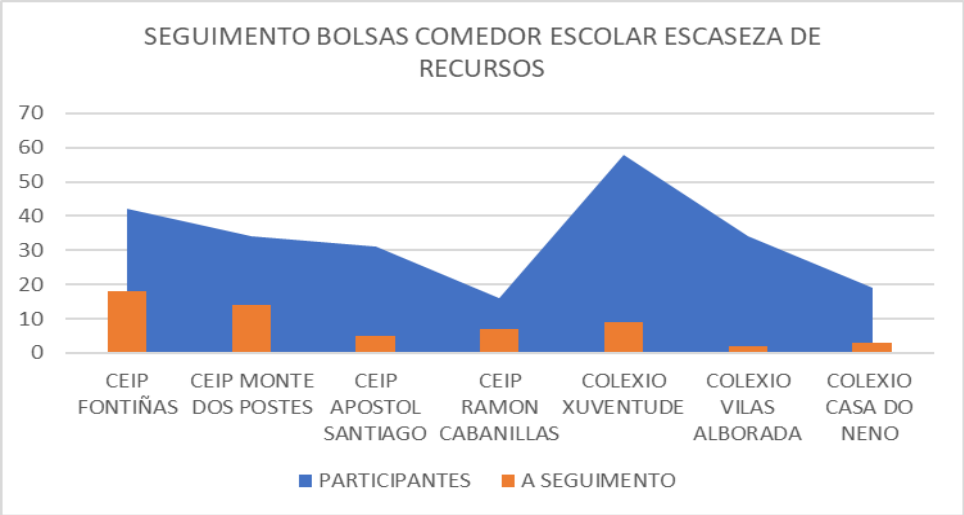
Durante o ano 2025 dende o Programa Socioeducativo, traballouse cun total de 265 menores de idade pertencentes a un total de familias 146 en situación de risco social. A maior parte das familias foron derivadas polas traballadoras sociais do PASS Fontiñas ao programa socioeducativo, asemade tamén houbo derivación realizadas dende os centros educativos (primaria e secundaria), centro de saúde e dende as entidades de iniciativa social que están a intervir dende o contexto comunitario. Tamén se levou a cabo un apoio a 9 persoas maiores de idade.

Na intervención socioeducativa coas familia diferenciamos tres niveis:

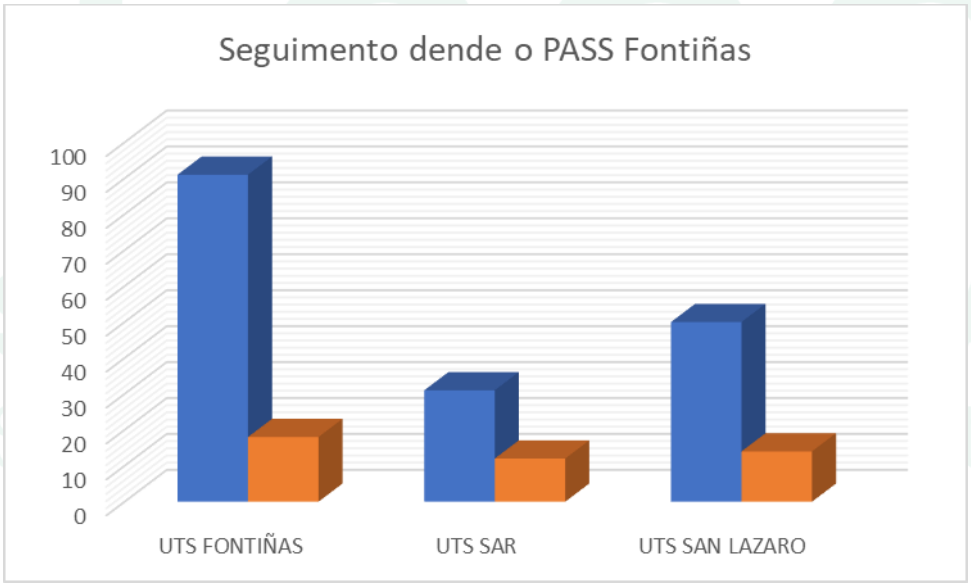
- Familias coa que se deseña un proxecto de intervención individualizado: 17
- Familias a seguimento socioeducativo: 71
- Familias que contan con intervencións de carácter máis puntual de orientación e asesoramento: 58

As actuacións profesionais pódense sintetizar en:

a).- Nº de entrevistas individuais realizadas: 891
b).- Nº de entrevistas familiares: 248
c).- Nº de acompañamentos: 9
d).- Nº de atencións telefónicas: 434
e).- Nº de atencións telemáticas: 94
f).- Nº de menores en situación de risco social que están a seguimento no programa socioeducativo. Estiveron a seguimento un total de 265 menores
g).- Nº de menores en situación de risco social que están con intervención no programa socioeducativo. Estiveron un total de 110 menores.
h).- Relacionar nº de menores beneficiarios de beca comedor este curso escolar que asisten co nº de menores que tiveron concedida beca de comedor (na modalidade de escaseza de recursos sempre). Do global de solicitudes realizadas por centro escolar recóllese na seguinte gráfica as familias que están a seguimento dende o Punto de atención de Servizos Sociais de Fontiñas:

i).- Relacionar nº de menores beneficiarios de beca de comedor en situación de risco social co nº total de menores por zona beneficiarios de comedor escolar. Explicar a intervención que se realiza nestes casos.

A intervención realizada:

- Información e orientación as familias sobre a convocatoria, normas de funcionamento, prazos de solicitude, entrega de xustificantes...
- Información e apoio coa solicitude e cos prazos de emenda.
- Información e orientación sobre xustificación de faltas, seguimento pago diferencial a realizar pola familiar, apoio na realización de posibles reclamacións, reforzo das canles establecidas para a comunicación co centro educativo e a empresa que xestiona o servizo.....

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- Seguimento da participación no recurso de bolsa de comedor (sobre todo naqueles casos nos que a asistencia non é regular ou existen faltas sen xustificar) a través de chamadas telefónicas ou entrevista.

j).- Intervención en centros educativos: os centros escolares cos que se mantivo unha coordinación o longo do 2025, foron os seguintes:

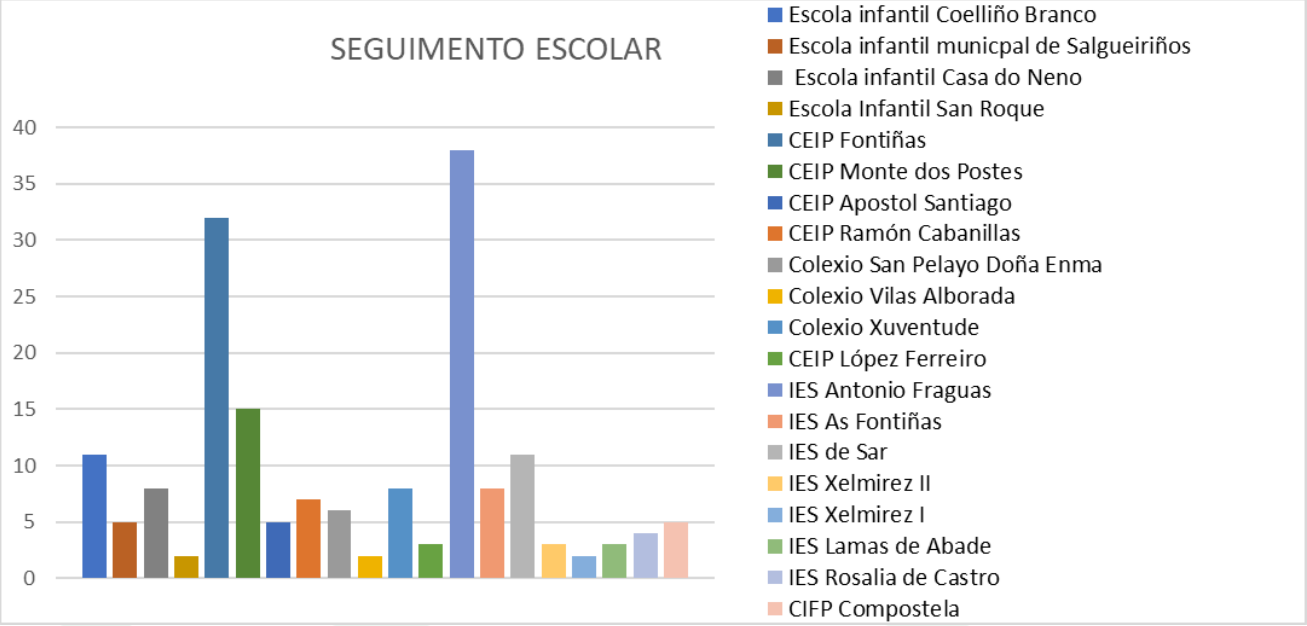
- Escola infantil municipal Coelliño Branco
- Escola infantil municipal de Salgueiriños
- Escola infantil Casa do Neno
- Escola Infantil San Roque
- CEIP Fontiñas
- CEIP Monte dos Postes
- CEIP Apostol Santiago
- CEIP Ramón Cabanillas
- CPR plurilingüe Casa do Neno
- Colexio Nosa Señora dos Remedios
- Colexio San Pelayo Doña Enma
- Colexio Vilas Alborada
- Colexio Juventud
- CEIP López Ferreiro
- IES Antonio Fraguas
- IES As Fontiñas
- IES de Sar
- IES Xelmirez II
- IES Xelmirez I
- CIFP Compostela
- IES Lamas de ABade

Cabe salientar a estreita coordinación e implicación dos departamentos de orientación dos centros educativos CEIP Fontiñas, CEIP Plurilingüe Monte dos Postes, IES Antonio Fraguas, IES As Fontiñas e IES de Sar, os orientadores/as dos departamentos de orientación foron figuras clave no deseño, intervención e mediación educativa coas familias.

- Xuntanzas de coordinación con centros educativos. Realizáronse 49 xuntanzas.

- Nº de coordinacións telefónicas cos centros educativos. Mantivéronse un total de 53 coordinacións telefónicas.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- Nº de menores con problemática de absentismo escolar no PASS Fontiñas. No pasado curso escolar 2024/2025 recibíronse un total de 3 expedientes de absentismo escolar; 1 en educación primaria e 2 en educación secundaria.
  Cabe salientar a labor de coordinación continuada que se leva a cabo cos centros educativos do barrio, acordando que unha vez se abra este protocolo dende o ámbito escolar se informe aos servizo socias comunitarios de referencia para comezar a intervención coa familia. Este feito permite poder activar e levar a cabo unha labor de prevención e intervención coas familia que reconduza a situación de non asistencia continuada do menor de forma mais áxil e eficiente, sen ter que esperar a que notifique por escrito o protocolo de absentismo.

  En canto aos menores escolarizados en educación infantil, indicar que non se abriron nesa etapa educativa protocolos de absentismo ao non ser un período de escolarización obrigatoria.

  As intervencións técnicas realizadas dende o PASS Fontiñas en coordinación co centros educativos promoveu que os expedientes de absentismo se cerrasen.

  As intervencións técnicas realizadas dende os Servizos Sociais foron:

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- Xuntanzas de coordinación cos orientadores/as dos departamentos de orientación dos centros educativos coa finalidade de: seguimento escolarización/ asistencia escolar, abordaxe problemáticas especificas, deseño de actuacións conxuntas, xestión de recursos antes as necesidades detectadas, preparación de entrevistas coa familias, mediación familia /escola,..
- Xuntanzas coa xefatura de estudos.
- Entrevistas cos proxenitores / menores para coñecer as causas e motivos polos cales non se garante o seu dereito a educación.
- Seguimento quincenal da asistencia escolar dos menores.
- Realización de visitas domiciliarias.
- Xestión e mobilización de recursos.
- Emisión de informes dirixidos ao equipo técnico de menores dando canta da situación.

CURSO	DATOS ABSENTISMO / DESESCOLARIZACION
CURSO 2024-2025	- Nº de menores en Educación Infantil a seguimento por risco de absentismo escolar: 7 - Nº de menores en Educación Infantil que presentan absentismo: 0 - Nº de menores en Educación Primaria a seguimento por risco de absentismo escolar: 38 - Nº de menores en Educación Primaria que presentan absentismo:1 - Nº de menores en Educación Secundaria a seguimento por risco de absentismo escolar: 45 - Nº de menores en Educación Secundaria que presentan absentismo: 2 - Nº de menores desescolarizados: 0

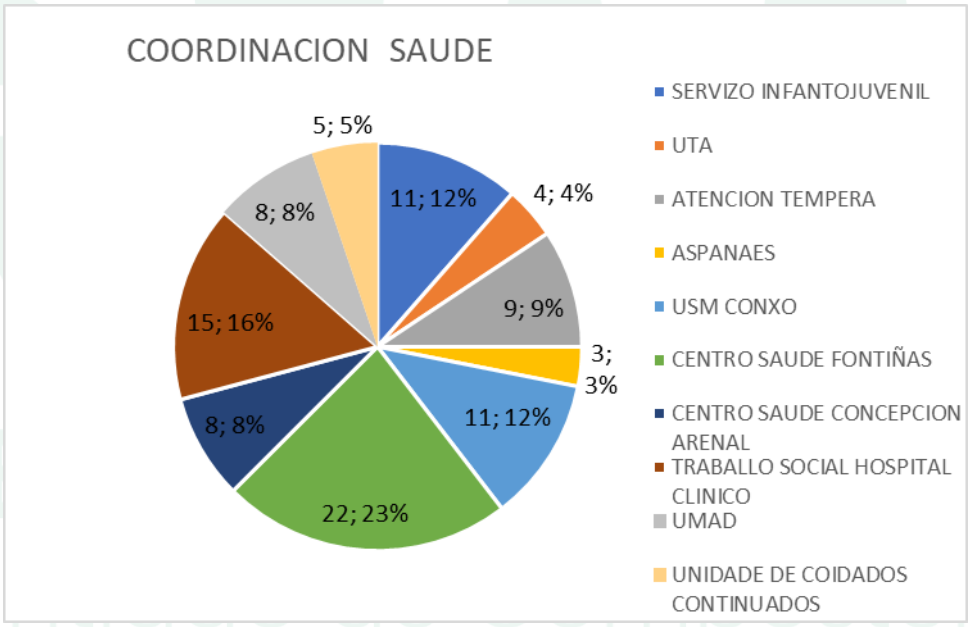
- Nº de acompañamentos realizados aos pais a centros educativos. Leváronse a cabo 5 acompañamentos de unidades familiares ao centros educativos coa finalidade de favorecer a adaptación e integración ao centro escolar así como busca de alternativas conxuntas as necesidade escolares dos menores.
- Nº de casos de mediación, si é o caso. Con motivo das dificultades de relación entre familia e escola leváronse a cabo unha mediación coa finalidade de promover un acercamento e entendemento entre ambos axentes educativos.

Xuntanza entre departamento de orientación, familia e titores para favorecer a relación entre familia-escola.

- Intervencións conxuntas coa **UACO 3**, para a abordaxe de situación de especial vulnerabilidade en dou casos, cunha evolución positiva grazas o deseño de estratexias de accións conxuntas dende o ámbito familiar, educativo e social.

h).- Intervención con centros sanitarios:

- Visitas institucionais a centros sanitarios. 0
- Xuntanzas de coordinación con centros sanitarios.17
- Nº de coordinacións telefónicas con centros sanitarios.28
- Nº de acompañamentos realizados coas persoas usuarias.:4

k).- Coordinación con Equipo Técnico de Menores:

- Nº de menores aos que se tivo que poñer en coñecemento a súa situación ao Equipo Técnico de Menores. Dende o PASS Fontiñas, púxose en coñecemento do Equipo Técnico de Menores de A Coruña a situación de grave risco social na que se atopan 2 menores de idade.
  Nº de informes técnicos realizados ao Equipo Técnico de Menores. Durante este período emitíronse un total de 16 informes dirixido ao Equipo

Técnico de Menores de A Coruña comunicando situacións de elevada vulnerabilidade social.

- Nº de menores nos que se tivo que asumir a tutela dende a Xunta de Galicia. 0
  Correlacionar nº de menores tutelados co nº de menores en situación de risco social. Das situacións comunicadas ao Equipo técnico de menores non se adoptou a tutela de ningún menor das 16 situacións informadas. O resto de situacións atópanse a seguimento ou están en fase de valoración/intervención por parte servizo especializado.
- Nº de casos na zona con medidas de acollemento familiar, indicando dese número cantos están remunerados e cantos non. Total de menores en acollemento familiar 12,en todos os supostos son acollementos remunerados en familia extensa, número de informe emitidos 13.
- Nº de menores en servizos específicos ou especializados: 120 menores participan do Programa La Caixa Proinfancia, 4 menores participaron da medida de Centro de Día, outros 2 menores participan de apoio terapéutico na Universidade (Venres Clínicos) derivados dende o Equipo Técnico de Menores, 4 participan no Programa de atención a familias Abeiro, 5 menores participan de Cruz Vermella e un 4 participan do CIENMA con medidas xudiciais e 3 menores participan do programa de Meniño de reintegración familiar.
- Nº de menores derivados a actividades de lecer. Foron un total 38 menores que se derivaron a actividades de conciliación, ocio e tempo libre ofertadas dende entidades de iniciativa social (Cáritas) ou dende o departamento de Educación Municipal. Deriváronse un total de 22 menores a campaña de Nadal de xoguetes organizada dende de Cáritas Interparroquial. Participaron da oferta lúdica de Don Bosco un total de 32 menores.
- Nº de xuntanzas de coordinación co Equipo Técnico de Menores, de ser o caso. Durante este período non se mantiveron xuntanza de coordinación presencial co Equipo Técnico de Menores pero levándose cabo unha 37 xestións de coordinación.

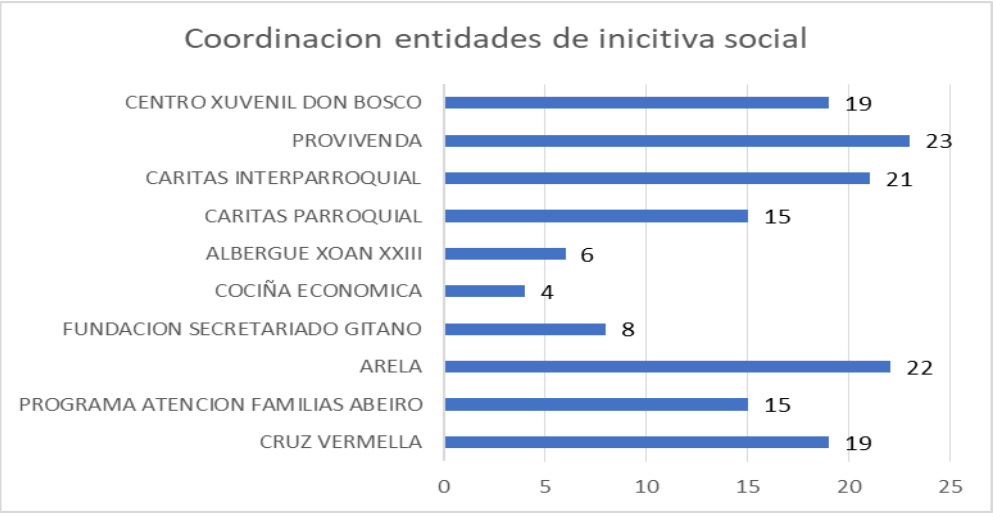
l).- Coordinación con instancias xudiciais:

- Nº de acompañamentos realizados a instancias xudiciais. Motivos.0
- Nº de informes técnicos emitidos ao Xulgado: 10, dos cales 6 informes foron emitidos por temas de garda e custodia. Realización de 3 informes motivados por temas de desafiuzamento e situacións de desamparo social.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- Nº de informes emitidos a Fiscalía de menores :9

m).Coordinación con entidades de iniciativa social

n). Xuntanzas de coordinación co Programa municipal de Inclusión laboral, de cara a deseñar e determinar a accións as máis idóneas dentro do seu itinerario de inserción socio- laboral. En total leváronse a cabo durante este ano 2025 un total de 9 xuntanzas.

ñ). De especial relevancia son as xuntanzas de coordinación e deseño de intervención de casos coa psicóloga do servizo de educación e apoio familiar. Número de menores cos que se deseña unha intervención conxunta 41, nº de casos cuxo proxecto de intervención é desenvolto por esta profeisonal:11

o) .Número de visitas domiciliarias realizadas: 146

- De valoración inicial de caso.32
- De intervención directa.47
- De seguimento.62
- Mediación intrafamilar:5

p). Xuntanzas de coordinación coa Policía Local de Santiago para a abordaxe conxunta de casos / incidencias no Punto de Atención de Servizos Socias de Fontiñas. Numero total de xuntanzas realzadas 4.

2.- ATENCIÓN GRUPAL

- **Sesión informativa sobre bolsas municipais de comedor, material escolar e actividades extraescolares,** realizadas no mes de xuño de 2025 a que acudiron un total de 38 persoas pertencentes ao PASS Fontiñas. A nivel individual foron informadas un total de 65 unidades familiares.

- **Pleno Infantil conmemorando o Dia da Infancia (actividade organizada en conxunto)**, celebrado o día 20/11/2023 no Pazo de Raxoi. Un grupo de alumnos e alumnas de quinto de primaria do CEIP Arquitecto Casas Novoa convertéronse en concelleiros e concelleiras por un día e celebraron un pleno municipal con motivo do Día Mundial da Infancia, que se conmemora o 20 de novembro. Con eles estiveron a alcaldesa de Santiago, Goretti Sanmartín, a concelleira de Dereitos e Servizos Sociais, María Rozas, a concelleira de Educación, Míriam

Louzao e varios membros da Corporación municipal. Os cales expuxeron as súas inquedanzas e demandas sobre múltiples temas.

PROGRAMA SOCIOEDUCATIVO DA UTES ENSANCHE

1.- ATENCIÓN POR PASS ENSANCHE.

Ao longo do ano 2025, dende o Servizo de Educación e Apoio Familiar do PASS Ensanche, traballouse cun total de 127 menores de idade pertencentes a un total de 85 familias en situación de risco social. É preciso subliñar que a profesional responsable da xestión do programa socioeducativo do SEAF do Ensanche encóntrase nunha situación de incapacidade temporal dende o 26 de marzo de 2025, e a actual educadora do PASS Ensanche incorporouse a este posto o 24 de xuño de 2025 ata o 31 de decembro de 2025.

As persoas e familias foron derivadas na súa maior parte pola traballadora social de zona ao servizo de educación e apoio familiar, dende os centros escolares de referencia da zona e centro de saúde:

a) Nº de entrevistas individuais: 106
b) Nº de entrevistas familiares: 189
c) Nº de atención telefónica: 184
d) Nº de atención telemática: 37
e) Nº acompañamentos: No ano 2025 non se realizou ningún acompañamento no Pass Ensanche.
f) Número de visitas domiciliarias realizadas: 40
g) Nº de menores en situación de risco social que están a seguimento no programa socioeducativo. Estiveron a seguimento un total de 127 menores.
h) Nº de menores en situación de risco social que están con proxecto de apoio psicolóxico e acordo bilateral: 12 menores.
i) Nº de menores cos que se realiza valoración técnica: 2
j) Nº de menores que se adoptou medida de centro de atención de día Arela durante o 2025: 1
k) Intervención en centros educativos:
   - Xuntanzas de coordinación con centros educativos: 3
   - Nº de coordinacións telefónicas/telemáticas con centros de ensino e inspección educativa: 41
   - Nº de menores con problemática de absentismo escolar: 1
   - Nº de casos con intervención por desescolarización: 0
   - Os centros cos que se mantivo contacto e/ou coordinación dado as zonas que comprenden o PASS Ensanche son:
     - San Xosé de Cluny
     - Colexio Nosa Señora dos Remedios
     - Colegio Plurilingue Emma
     - CEIP Ramón Cabanillas
     - CEIP Quiroga Palacios
     - CEIP Pio XII
     - CEIP López Ferreiro
     - IES Sar
     - IES Rosalia de Castro
     - IES Lamas de Abade

- Contidos abordados: seguimento de casos e intervención conxunta, relación da familia co centro escolar, necesidade de apoio escolar, asistencia escolar, área saúde, absentismo escolar, problemáticas específicas.

l) Intervención con centros sanitarios:
- Nº de coordinacións telefónicas/telemáticas con centros sanitarios: 20
- Os centros de saúde e sanitarios cos que se realiza coordinación durante o ano 2025:
  - Centro de Saúde Concepción Arenal
  - Centro de Saúde de Vite,
  - USM Infanto xunevil do Clínico
  - Unidade de Saúde Mental de Conxo
- Contidos: seguimentos sanitarios e de citas médicas, abordaxe de problemáticas de saúde, xestión de citas médicas...

m) Coordinación con servizos e entidades sociais de Compostela:
- Xuntanzas: 7
- As entidades coas que se mantivo coordinación e maior contacto durante o ano 2025 son: Centro de día Arela, Meniños, IGAXES, Punto de Encontro Familiar, Cáritas interparroquial, Cáritas diocesana, cruz vermella, ONG movemento pola paz, Instituto Galego de Vivenda e Solo, ETM, inspección educativa, centros socioculturais.

n) Elaboración de informes:
- Para o Equipo Técnico de Menores de Coruña: 6
- Para Fiscalía Menores de Coruña: 9
- Xulgado: 1
- Cáritas Interparroquial A Coruña: 1

o) Realización de compras de emerxencia: 4

p) Coordinación e deseño de intervención de casos coa psicóloga do servizo de educación e apoio familiar no Pass Ensanche.
- Nº de menores cos que se desempeña unha intervención conxunta: 6
- Nº de casos de só valoración técnica: 1
- Nº de casos cuxo proxecto de intervención é desenrolado por esta profesional: 2

q) Derivacións:

- Programa Perinatal Meniños: 1
- INSS: 2
- Inspección educativa: 3
- Campaña agasallos nadal Cáritas: 10
- Agasallos nadal CSC Vite:1
- Entidade social Paluso:1
- Programa aura Cáritas: 2
- Igaxes: 4
- Derivación as actividades municipais de conciliación do departamento de Educación: Entroido, Semana Santa, Nadal e Verán emisión de 14 informes de derivación.
- Difusión da oferta de ocio entre todas as familias beneficiarias do Servizo de Educación e Apoio Familiar do Ensanche coas que se ten unha intervención socioeducativa, con derivacións a: programas Don Bosco, actividades dos Centros Socioculturais, biblioteca Abanca ubicada no CSC Ensanche, programa apoio escolar Cáritas, bolsa de emprego de Cáritas, programa apoio escolar Asdegal, actividades Cruz Vermella.

PROGRAMA SOCIOEDUCATIVO DA UTES CONXO

Servizo prestado por profesionais técnicos do ámbito socioeducativo dirixido fundamentalmente a unidades de convivencia que se atopan en situación de vulnerabilidade, e nas que existe a presencia de menores en risco, ou a aquelas nas que se identifican outros factores que revelan unha situación de risco de exclusión social. O servizo vai dirixido ás familias e fillos dependentes con necesidades de apoio socioeducativo que residen no termo municipal de Santiago de Compostela e teñen por referencia o PASS Conxo que inclúe a zona rural da zona e tamén as zonas de Pontepedriña e Castiñeiriño.

Obxectivos

- Promover a adquisición de habilidades para o correcto desenvolvemento das funcións parentais e educativas.
- Poñer á disposición da familias información sobre os recursos sociais, educativos e de lecer en relación coas posibilidades do contorno.

- Promover espazos de encontro de nais e pais enfocados á mellora das capacidades educativas.
- Prever e atender situacións que provoquen vulnerabilidades ou risco social.

Actuacións

Dende o programa abránguense as seguintes actuacións mediante o deseño dun proxecto individualizado de intervención:

- Accións no ámbito das relacións familiares: facilitando pautas e estratexias que favorezan unhas adecuadas relacións e interaccións entre os diferentes membros da unidade de convivencia: fomento do respecto, adecuados diálogos, axeitada aplicación dos castigos, facilitación de pautas educativas, apoio na existencia de problemáticas específicas, identificación dun estilo educativo….
- Accións no ámbito das relacións sociais: reforzando uns axeitados vínculos co seu entorno inmediato favorecendo a participación activa e real nos recursos existentes. (Membros activos dentro da súa comunidade).
- Accións no ámbito da saúde: estimulando unha adecuada educación para a saúde nos diferentes membros da unidade familiar, achegamento ós recursos sanitarios, valoración da prevención como mellora da calidade de vida, seguimentos médicos axeitados, prevención de riscos, planificación familiar….
- Accións no ámbito escolar: fomentando os contactos co entorno escolar, estimulación da implicación parental nos estudos, reforzo de hábitos de estudio, adquisición da material escolar, prevención do absentismo escolar, fomento da participación en actividades extraescolares, deseño de estratexias de intervención conxuntas …
- Accións no ámbito de organización: apoiando na planificación e organización de gastos, estimulación dunha axeitado organización doméstica, reforzo de hábitos de aseo e limpeza diarios…
- Accións na área formativa-laboral: prestando Información sobre canles de inserción, achegamento ós recursos, elaboración de itinerarios formativos, fomento da formación, motivación para a busca de emprego…

1.- ATENCIÓN POR PASS CONXO

INTERVENCIÓN CON FAMILIAS

O longo deste ano 2025, desde o Programa Socioeducativo, traballouse cun total de 224 menores de idade pertencentes a un total de familias 144 en situación de risco social.

As persoas e familias foron derivadas na súa maior parte pola traballadora social de zona ao servizo de educación e apoio familiar, dende os centros escolares de referencia da zona e centro de saúde, aínda que tamén atendéronse moitas que viñeron recén chegadas a cidade por iniciativa propia

- Nº de entrevistas individuais e familiares anotadas na axenda do XIESS: 670
- Número de visitas domiciliarias anotadas na axenda do XIESS: 32
- Nº de menores en situación de risco social que están a seguimento no programa socioeducativo.99
- Nº de menores en situación de risco social que están con intervención no programa socioeducativo. 106
- Familias con Proxecto Socioeducativo, un total de 12 Familias
- Número de casos con intervención psicolóxica por parte da nosa compañeira psicóloga: 7
- Número de casos que foron atendidos só para valoración técnica: 6
- Durante este 2025 houbo cinco menores dos cales asumiu a Xunta a garda e custodia. Catro deles foron ingresados nun centro residencial e unha foi acollida por unha familia allea dentro do Programa de Familias Acolledoras de Cruz Vermella.
- Actualmente tres menores deste pass están no centro de día Arela.
- Recibíronse comunicacións sobre castro casos de absentismo escolar.

COORDINACIÓN CON OUTRAS ENTIDADES, INSTITUCIÓNS E ORGANISMOS

Seguimentos e coordinación cos centros educativos

Os centros cos que se mantivo un traballo con máis intensidade dado as zonas UTS que comprenden o PASS Conxo son: CEIP Ramón Cabanillas, Quiroga

Palacios e Lamas de Abade e IES Pontepedriña, Lamas de Abade e Eduardo Pondal aínda que tamén hai contactos con centros doutras zonas como Xelmirez I, nosa Sñra. Dos Remedios, Cluny...

Coordinación con entidades e traballo en rede:

Mantivéronse contactos telefónicos/telemáticos e xuntanzas con diferentes entidades e servizos municipais cos que se mantén coordinación: principalmente Asdegal, San Vicente de Paul, Cáritas Interparroquial, Cáritas Diocesana, Provivenda, Albergue Xoan XXIII, Meniños, Centros Socioculturais, Igaxes, Centros Quérote da Xunta Dpto. de Educación...

Intervención cos recursos da rede de saúde:

- Os centros de saúde e sanitarios cos que se realiza coordinación durante o ano 2025:
  - Centro de Saúde Concepción Arenal
  - Centro de Saúde de Vite,
  - USM Infanto xunevil do Clínico
  - Unidade de Saúde Mental de Conxo
- Contidos: seguimentos sanitarios e de citas médicas, abordaxe de problemáticas de saúde, xestión de citas médicas...

Informes técnicos:

- Equipo técnico de menores: 14
- Xulgado e fiscalía de Menores: emisión de 6 informes
- Cáritas Interparroquial: emisión de 18 informes
- Informes para escolarización non empadroados: 2
- Informe para o campamento de surf do dpto. de Mocidade: 1
- Informes conciliación para o departamento de Educación: 9
- Informes para baremación de escolas infantis municipais: 3

- Informe para acreditación situación sociofamiliar para baremo Programa Vivendas Baleiras: 1
- Informes para acreditar situación social para escola Casa Do Neno: 1
- Informes de derivación a P. De At. Prenatal Meniños: 5
- Informes emitidos ao xulgado en relación a procesos de desafiuzamento: 5 (dous de seguimento e 3 para informar de realoxo, en dos destes casos no P. De Vivendas Baleiras de Ames.
- Informes a San Vicente de Paul para derivación a alimentos: 8
- Informe en resposta a petición dun centro educativo sobre situación de escolarización dunha menor: 1
- Informe a UFAM (Unidade de Atención á Familia e Á Muller da Xefatura da Policía Nacional)
- Realizouse unha derivación con éxito ao Programa Entrelazadas, de vivenda compartida de nais soas da entidade Provivenda. Outro dos casos está en lista de agarda.
- Múltiples derivacións a entidades sociais e recursos (recollidas na xestión de recursos do PASS Conxo)

PROGRAMA SOCIOEDUCATIVO PASS GALERAS

MARCO NORMATIVO

No marco normativo establecido polo Decreto 99/2012, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento, o artigo 9 recolle o concepto do Servizo de Educación e Apoio Familiar (SEAF) como un recurso específico de intervención. Este servizo integra o conxunto de proxectos e actuacións de apoio educativo e psicosocial dirixidas ás familias, co obxectivo de detectar, previr e superar situacións de dificultade, especialmente aquelas relacionadas co maltrato infantil ou con calquera outra forma de desprotección. Así mesmo, o SEAF orienta a súa intervención á promoción de procesos de cambio que favorezan un adecuado exercicio das responsabilidades familiares, así como á mellora da autonomía, da integración e da participación social das familias e

unidades de convivencia. O apoio familiar configúrase como un proceso destinado a facilitar o desenvolvemento dunha dinámica familiar positiva, a resolución de problemas e a toma de decisións, ao tempo que se potencia e desenvolve o conxunto de recursos propios das familias. Este apoio comprende diferentes niveis de intervención: informativo; educativo e formativo; preventivo; de axuda persoal e emocional; de orientación, acompañamento e asesoramento ás familias; así como de terapia e tratamento. Todo este conxunto de actuacións enmárcase no disposto no artigo 32 da Lei 3/2011, de apoio á familia e á convivencia de Galicia.

CONTEXTO DE INTERVENCIÓN

O Punto de Atención de Servizos Sociais (PASS) de Galeras atópase situado na rúa Isaac Díaz Pardo, número 2, no termo municipal de Santiago de Compostela.

A profesional responsable da xestión do programa socioeducativo do SEAF neste punto de atención formalizou unha situación de incapacidade temporal con data do 1 de xaneiro de 2025. Esta situación foi cuberta mediante a incorporación doutra profesional graduada en Educación Social, quen desempeñou as funcións correspondentes desde o 22 de abril de 2025 ata o 31 de decembro de 2025, co que durante tres meses e medio este punto de atención careceu de profesional educativo de referencia.

PERSOAS DESTINATARIAS DO SEAF

O artigo 20 do Decreto 99/2012 establece que o Servizo de Educación e Apoio Familiar se dirixe ás familias da comunidade de referencia dos servizos sociais comunitarios, con prioridade para aquelas unidades de convivencia que se atopen en situación de maior vulnerabilidade, especialmente cando existan persoas menores en risco de desatención ou factores asociados á exclusión social ou á pobreza infantil. Así mesmo, inclúe como destinatarias as unidades de convivencia voluntaria con funcións equiparables ás familiares, sempre que contribúan á autonomía e á integración social das persoas que as integran. A incorporación ao programa require, en todo caso, unha valoración técnica previa e a correspondente prescrición de alta por parte do persoal técnico dos servizos sociais comunitarios municipais, quedando ambas reflectidas no expediente social. Ademais, o programa pode contemplar actividades de carácter aberto orientadas á comunidade ou a colectivos profesionais vinculados á mellora da acción parental e da vida familiar, co obxectivo de favorecer a integración social e a calidade da intervención educativa.

As persoas menores de idade clasifícanse nos ámbitos de infancia e adolescencia en función do seu rango de idade. O período de infancia abrangue desde o nacemento ata os 12 anos, mentres que a adolescencia comprende desde os 12 anos ata os 18 anos, momento no que se alcanza a maioría de idade, de acordo co disposto no artigo 37 da Lei 3/2011, de apoio á familia e á convivencia de Galicia.

No período comprendido entre o 22 de abril e o 31 de decembro, atendéronse un total de 226 persoas menores de idade, pertencentes a 149 unidades familiares, tal e como se recolle na seguinte táboa:

Táboa. *Relación de persoas menores atendidas dende o PASS Galeras por sexo.*

FAMILIAS	PERSOAS MENORES DE IDADE	SEXO
149	226	116 Mulleres
		110 Homes

COMUNICACIÓN E DERIVACIÓNS DAS SITUACIÓNS

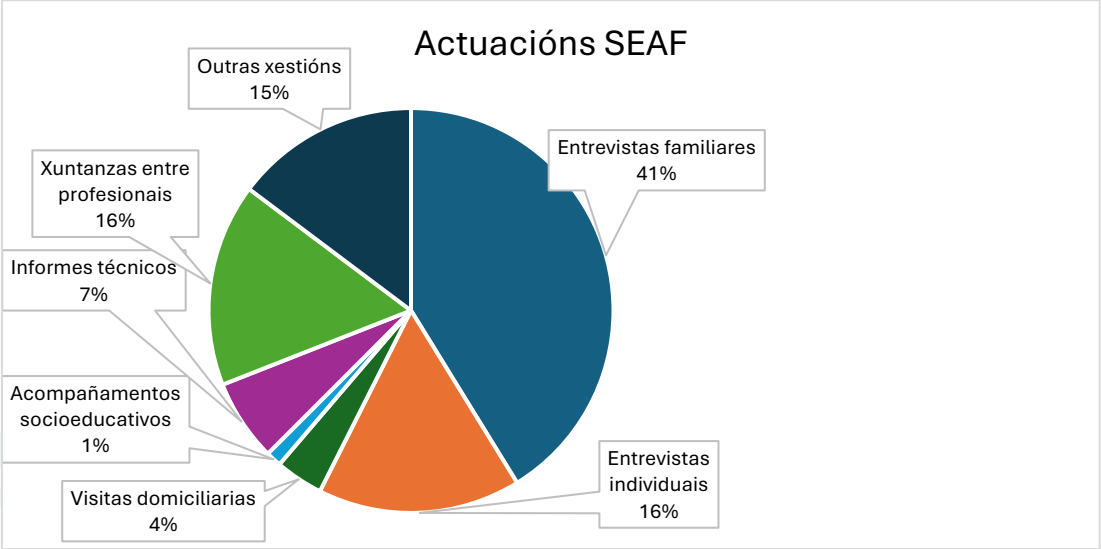
A maior parte das derivacións ao programa socioeducativo realizáronse a través das Unidades de Traballo Social do PASS Galeras, que actuaron como principal vía de acceso ao recurso. Non obstante, tamén se rexistrou un número significativo de derivacións procedentes doutras Unidades de Traballo Social, así como de centros educativos, servizos sanitarios, corpos e forzas de protección e seguridade, sistemas de xustiza, do Equipo Técnico do Menor da Xunta de Galicia, da Asociación ANAR e doutras entidades de iniciativa social que desenvolven a súa intervención no ámbito comunitario. Esta diversidade de orixes evidencia a coordinación interinstitucional existente e o recoñecemento do programa como un recurso de apoio especializado para a atención socioeducativa de menores e das súas familias.

ATENCIÓNS E ACTIVIDADES TÉCNICAS

De xeito xeral, as actuacións desenvolvidas polo programa socioeducativo no marco do SEAF comprenden un conxunto amplo e diversificado de intervencións

profesionais. Entre estas inclúense entrevistas familiares e individuais, visitas domiciliarias, acompañamentos socioeducativos, elaboración de informes técnicos, así como participación en xuntanzas de coordinación entre profesionais de diferentes ámbitos (saúde, educación, iniciativa social, outros departamentos, de xeito interno ou externo), ademais da realización doutras xestións necesarias para o adecuado seguimento das situacións familiares. Todas estas actuacións responden a unha metodoloxía de intervención integral e continuada, orientada á valoración das situacións familiares, ao apoio socioeducativo e á mellora das condicións de benestar e desenvolvemento das persoas atendidas, tal e como se reflicte na seguinte gráfica:

Gráfica: *Actuacións xerais do Servizo de Educación e Apoio Familiar, SEAF.*

1. ATENCIÓNS E ACTIVIDADES TÉCNICAS

De forma máis exhaustiva as accións e actividades en datos cuantitativos a detallar no servicio do PASS Galeras son os seguintes:

a) Nº de entrevistas individuais: 144

b) Nº de entrevistas familiares: 366

c) Nº de menores en situación de risco social que están a seguimento no programa socioeducativo: 205

d) Nº de menores en situación de risco social que están con intervención no programa socioeducativo: 21

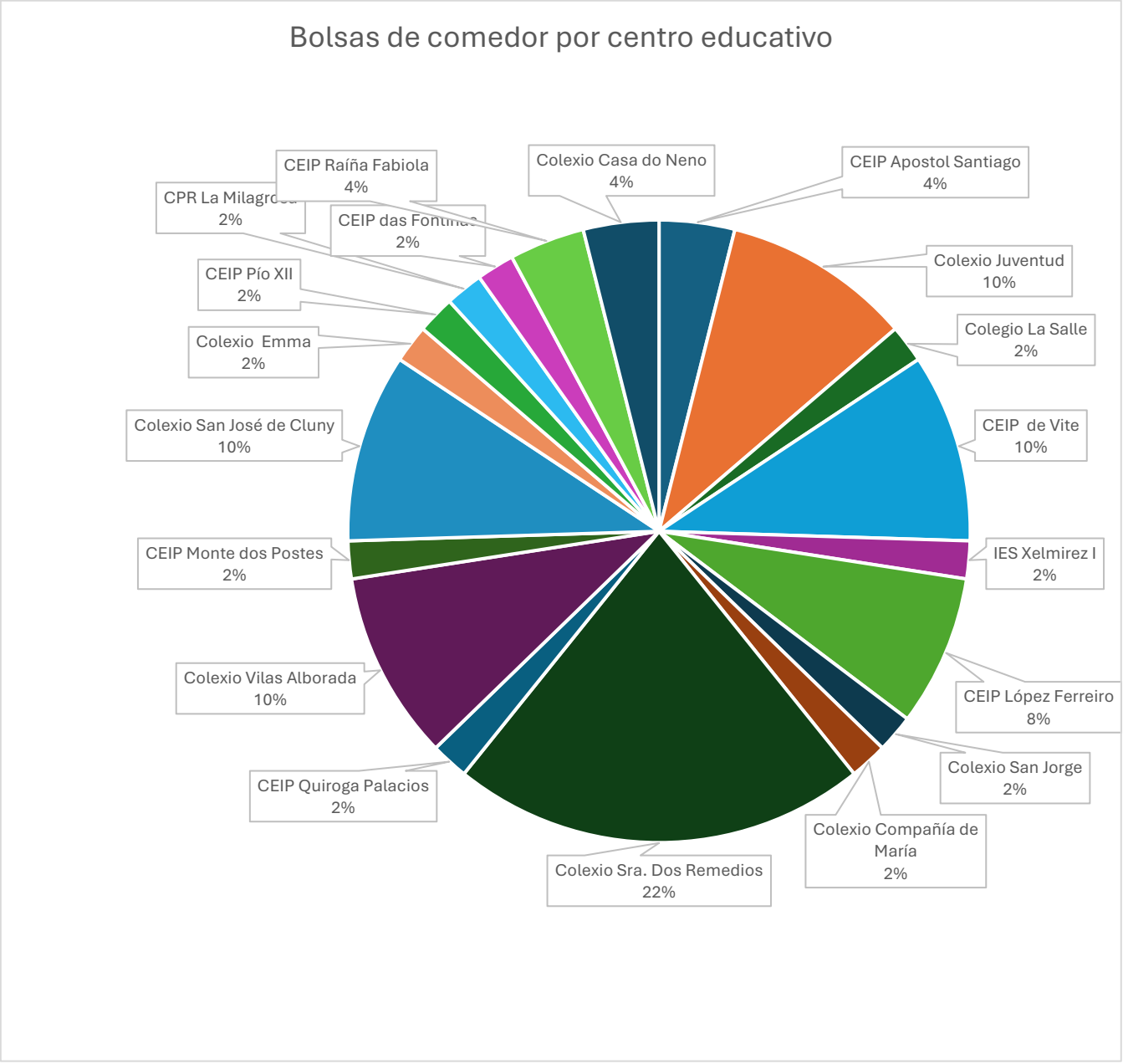
e) Relacionar nº de menores beneficiarios de beca comedor este curso escolar que asisten co nº de menores que tiveron concedida beca de comedor na modalidade de escaseza de recursos. Do global de solicitudes realizadas, dende o Punto de atención de Servizos Sociais de Galeras, deuse información e asesoramento a 91 unidades familiares, Táboa 2.

Táboa. *Relación de solicitudes de bolsas comedor, material escolar e actividades dende o PASS Galeras.*

FAMILIAS QUE RECIBIRON INFORMACIÓN E ASESORAMENTO		**91**
FAMILIAS PERCEPTORAS DA BOLSA		**42**
PERSOAS MENORES BENEFICIARIAS		**51**
PERSOAS BENEFICIARIAS SEGUNDO A MODALIDADE DE PRESENTACIÓN		
ESCASEZA DE RECURSOS		CONCILIACIÓN FAMILIAR
45		6
PERSOAS BENEFICIARIAS SEGUNDO O SERVIZO CONCEDIDO		
COMEDOR	**ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES**	**MATERIAL ESCOLAR**
51	41	4

f) Relacionar nº de menores beneficiarios de beca de comedor en situación de risco social co nº total de menores por zona beneficiarios de comedor escolar. O número de menores que se atopan en situación de risco social e fan uso so servizo de comedor escolar é de 45.

Gráfica: *Bolsas comedor, material escolar e actividades concedidas, segundo o centro educativo, pertencentes ao PASS Galeras.*

g) Intervención en centros educativos: os centros educativos cos que se mantivo unha coordinación dende o PASS Galeras o longo do 2025, foron os seguintes:

- Escola infantil municipal Coelliño Branco
- Colexio Infantil e Primaria Casa do Neno

  - CEIP Apóstolo Santiago
  - Colexio San José de Cluny
  - CPR Plurilingüe La Milagrosa
  - CEIP Roxos
  - CEIP Plurilingüe Os Tilos
  - Colexio San Jorge
  - Colexio Juventud
  - Colexio Nosa Señora dos Remedios
  - CPR Plurilingüe Compañía de María
  - Colexio Plurilingüe Emma
  - Colexio Vilas Alborada
  - CEIP López Ferreiro
  - CEE O Pedroso
  - IES Lamas de Abade
  - IES Antonio Fraguas
  - IES Xelmirez II
- Visitas institucionais a centros educativos: 0
- Xuntanzas de coordinación con centros educativos: 10
- Nº de coordinacións telefónicas cos centros educativos: 67
- Nº de menores con problemática de absentismo escolar PASS Galeras, no pasado curso escolar 2025/2026:
  - Protocolo de absentismo en Educación Primaria: 1
  - Protocolo de absentismo en Educación Secundaria: 0
- Nº de acompañamentos realizados aos pais a centros educativos: 0
- Nº de casos de mediación: 0

h) Intervención con centros sanitarios:

- Visitas institucionais a centros sanitarios: 0
- Xuntanzas de coordinación con centros sanitarios: 11
- Nº de coordinacións telefónicas con centros sanitarios: 18
- Nº de acompañamentos realizados coas persoas usuarias: 0

i) Coordinación con Equipo Técnico de Menores:

- Nº de menores aos que se tivo que poñer en coñecemento a súa situación ao Equipo Técnico de Menores: 25.
- Nº de informes técnicos realizados ao Equipo Técnico de Menores. Durante este período emitíronse un total de 28 informes dirixido ao Equipo

Técnico de Menores de A Coruña comunicando situacións de elevada vulnerabilidade social.

- Nº de menores nos que se tivo que asumir a tutela dende a Xunta de Galicia: 9
  O resto de situacións informadas atópanse a seguimento ou están en fase de valoración/intervención por parte servizo especializado.

- Nº de casos na zona con medidas de acollemento familiar: 8 menores.
  - Acollemento familiar en familia allea: 4
  - Acollemento familiar en familia biolóxica: 4

- Nº total de menores en servizos específicos ou especializados: 23.
  - Centro de Día: 2
  - Acollemento familiar: 8
  - Centro de internamento: 5
  - Outros servizos: 8

- Nº de menores derivados a actividades de lecer: 20.
  - 4 menores derivados aos campamentos de Cáritas.
  - 1 menor derivado ao departamento de Educación Municipal.
  - 3 menores a campaña de Nadal de xoguetes organizada dende de Cáritas Interparroquial.
  - 12 menores actividades lúdicas de Don Bosco.

- Nº de xestións de coordinación co Equipo Técnico de Menores: 58

j) Coordinación con instancias xudiciais:

- Nº de acompañamentos realizados a instancias xudiciais: 0
- Nº de informes técnicos emitidos ao Xulgado: 9
- Nº de informes emitidos a Fiscalía de menores: 10

k) Coordinación con entidades de iniciativa social: 73

l) Xuntanzas de coordinación co Programa municipal de Inclusión laboral, de cara a deseñar e determinar a accións as máis idóneas dentro do seu itinerario de inserción socio- laboral: 4

m) De especial relevancia son as xuntanzas de coordinación e deseño de intervención de casos coa psicóloga do servizo de educación e apoio familiar.

- Nº Número de menores cos que se deseña unha intervención conxunta: 11
- Nº de casos cuxo proxecto de intervención e desenrolado por esta profesional: 6.

n) Número de visitas domiciliarias realizadas: 34

- De valoración inicial de caso: 27
- De intervención directa: 1
- De seguimento: 5
- Mediación intrafamilar: 1

ñ) Xuntanzas de coordinación coa Policía Local de Santiago para a abordaxe conxunta de casos / incidencias no Punto de Atención de Servizos Socias de Galeras: 1

En síntese, os datos do programa socioeducativo pódense concretar en:

	FAMILIAS CON PROXECTO SOCIOEDUCATIVO	FAMILIAS A SEGUIMENTO EDUCATIVO	FAMILIAS CON APOIOS PUNTUAIS	TOTAIS	% V
SEAF CABES	14	68	53	135	18,37%
SEAF FONTIÑAS	17	71	58	146	19,86%
SEAF CONXO	12	72	82	166	22,59%
SEAF ENSANCHE	12	71	55	138	18,78%
SEAF GALERAS	20	40	90	150	20,41%
TOTAIS	75	322	338	735	100,00%

	MENORES CON PROBLEMÁTICA DE ABSENTISMO ESCOLAR	% V
SEAF CABES	6	40,00%
SEAF FONTIÑAS	3	20,00%
SEAF CONXO	4	26,67%
SEAF ENSANCHE	1	6,67%
SEAF GALERAS	1	6,67%
TOTAIS	15	100,00%

	MENORES TUTELADOS POLA ADMINISTRACIÓN	% V
SEAF CABES	4	21,05%
SEAF FONTIÑAS	0	0,00%
SEAF CONXO	5	26,32%
SEAF ENSANCHE	1	5,26%
SEAF GALERAS	9	47,37%
TOTAIS	19	100,00%

APOIO PSICOLÓXICO

O Decreto 99/2012 do 16 de marzo, artigo 9.1 c define o "*Servizo de educación e apoio familiar, que integra o conxunto de proxectos e servizos de apoio educativo e psicosocial dirixidos ás familias, co obxectivo de detectar, previr e superar situacións de dificultade, especialmente posibles situacións de maltrato infantil ou calquera outra desprotección, como así como promover procesos de cambio que favorezan un exercicio adecuado das responsabilidades familiares, a mellora da autonomía, integración e participación social das familias e unidades de convivencia*"

O apoio **terapéutico** a familia e as unidades de convivencia responde á complexidade das diferentes estruturas e dinámicas relacionais. Trátase de apoiar na busca de solucións ás diferentes situacións de crise ou conflito que dificulten ou interfiren na estabilidade da convivencia e coa repercusión no axeitado desenvolvemento integral dos seus membros, especialmente dos menores da unidade familiar.

Trátase de tentar diminuír os factores de risco e potenciar os de protección que están a incidir nunha unidade familiar que se atopa nunha situación de especial vulnerabilidade. O obxectivo é acadar a mellora das relación entre os diferentes

membros do ámbito familiar facilitando que todos desenvolvan a súa autonomía persoal (autocontrol das reacción emocionais), mellorando as habilidades de comunicación e resolución de conflitos e acompañando aos membros da familia a través dos diferentes estadios de cambio.

Téntase previr, ou no seu caso, diminuír, mediante traballo psicoterapéutico as consecuencias psicolóxicas derivadas de situacións persoais, familiares e sociais estresantes ou caracterizadas polo conflito así como promover a adquisición de habilidades persoais e relacionais para o axeitado enfrontamento de situacións complexas nas diferentes etapas do desenvolvemento vital ou dos ciclos familiares.

É preciso sinalar que o ámbito de actuación son os Servizos Sociais Comunitarios básicos e isto supón en ocasións traballar en contexto de control, é dicir non sempre o apoio terapéutico se desenvolve dende a iniciativa e demanda dos usuarios senón como resposta a unha obriga. Este contexto define unha relación terapéutica coa conseguinte dificultade para establecer que o obxectivo sexa asumido como propio polos usuarios.

En ocasións tamén é preciso ter presente, pola gran influenza que ten nos procesos de terapia, o factor da cronicidade no tempo ou da grave dificultade do conflito que está moi arraigado (situacións de violencia de xénero con orde de afastamento ou xudicialización de determinados procesos de longa duración).

A actual Lei 37/2011 do 30 de xuño de apoio a familia e a convivencia de Galicia establece a necesidade de desenvolver accións que, entre outros obxectivos, fomenten a protección e integración social dos membros das familias máis vulnerables, a promoción da autonomía familiar e a integración social das familias que presenten dificultades especiais ou estean en risco de exclusión.

Como iniciativa encamiñada ao fortalecemento das capacidades familiares e á diminución dos factores de vulnerabilidade, dende os servizos sociais levouse a cabo un programa en forma de Obradoiro a través de sesións grupais con nais que se atopan en situación de vulnerabilidade fronte a determinadas situacións propias da etapa en evolutiva da adolescencia dos seus fillos e fillas.

O obxectivo é mellorar as habilidades educativas, de xestión e comunicación das nais e incrementar os recursos familiares para minimizar o impacto de situación problemáticas. Trátase de proporcionar as nais asistentes ferramentas para identificar os factores de risco aos que se pode atopar exposta a familia e intentar minimizalos mediante o desenvolvemento de habilidades que os capaciten para reconducir as situacións problemáticas.

Trabállase para acadar una mellora na supervisión sobre a actividade dos fillos, na comunicación e relacións familiares, na utilización dunha disciplina positiva, na xestión emocional e, en definitiva, aumentar a confianza e a competencia das nais na tarefa de educar aos seus fillos e fillas así como mellorar a convivencia familiar que redunde nun factor favorecedor do axeitado desenvolvemento dos menores da unidade familiar.

Nos datos facilitados dende os diferentes PASS non figuran desglosados o número de persoas menores que contan con apoio psicolóxico prestado dende o concello de Santiago de Compostela.

Si se analiza o volume de citas da profesional que o presta, tendo presente que a mesma atende a dous servicios ao mesmo tempo (UMAD e Servizos Sociais) sempre dende o enfoque a prevención, obtemos os seguintes datos:

Táboa: **Volume poboacional ano 2025.**

Servicio	Xaneiro	Febreiro	Marzo	Abril	Maio	Xuño	Xullo	Agosto	Setembro	Outubro	Novembro	Decembro	Total
EDUCACIÓN E APOIO FAMILIAR - APOIO PSICOLÓXICO	47	20	83	61	10	32	71	15	55	45	59	53	551
U.M.A.D	13	5	16	9		5	20	1	17	12	11	12	121
Total	60	25	99	70	10	37	91	16	72	57	70	65	672

Fonte: Datos Servizo de Educación e Apoio Familiar, ano 2025.

Foron atendidas **69 familias**, das cales **35** foron novas incorporacións do ano 2025 e as **34** restantes corresponden a intervencións iniciadas en anos anteriores. Inclúe este dato tanto as familias de valoración e seguimento como as de intervención continuada. O numero total de menores que recibiron atención é de **101.**

A maiores cabe sinalar que debido a posibilidade de solicitar atención coa psicóloga vía on line sen filtro previo por parte doutras profesionais dos Servizos Sociais ou da propia profesional, se atenderon nunha primeira entrevista, a solicitude dos propios usuarios, un total de **4** casos que, logo de realizar a valoración, se conclúe non eran obxecto de atención por parte de este servizo por diferentes motivos (confusión coa psicóloga do CIM ou solicitudes de atención correspondentes ao Sergas). Estes casos non están incluídos no cómputo anterior.

Ao longo do 2025 causan baixa da atención coa psicóloga **18** familias por alta terapéutica, abandono, cambio de concello ou derivación a un servizo especializado (USMIJ)

Familias con solo apoio psicolóxico **13,** as restantes reciben conxuntamente apoio do programa socioeducativo

CONMEMORACIÓN DO DÍA MUNDIAL DO NENO

O 20 de novembro, conmemórase o Día Mundial da Infancia, un día dedicado a todos os nenos e nenas do mundo no que se celebra o aniversario da Convención sobre os Dereitos do Neno, adoptada en 1989, que tamén serve para visibilizar a situación de millóns de nenos, nenas e adolescentes cuxos dereitos se están vendo vulnerados nalgunha parte do mundo. Trátase dunha oportunidade para dar especial relevancia á infancia na axenda pública, reafirmar a vixencia da Convención sobre os dereitos dos nenos e das nenas e poñer a mirada nos cambios necesarios para que o seu contido sexa realidade para todos e en calquera lugar.

Este documento, clave para o desenvolvemento da infancia nas últimas décadas, apela no seu artigo 12 á necesidade de dar aos nenos e nenas a oportunidade de ser escoitados, directamente ou a través dun órgano apropiado, en todos aqueles procedementos que lle afecten.

Partindo desta base e entendendo as institucións políticas como responsables de que o dereito á participación se vexa cumprido nos seus territorios, esta mañá o Pazo de Raxoi acolleu a celebración dun pleno infantil cuxo obxectivo é darlle aos nenos e nenas a posibilidade de compartir ideas e propoñer iniciativas coas que mellorar o cumprimento da CDN na súa contorna e promover o seu dereito a decidir sobre os temas que lles afecten a nivel local.

O Concello de Santiago amosa o seu compromiso coa infancia e a necesaria concienciación da cidadanía sobre a importancia de seguir traballando e sumando esforzos, para que os dereitos dos nenos e nenas se vexan cumpridos en todo momento e en todo o mundo.

Nesta ocasión participaron de forma presencial de un grupo de nenas e nenos de sexto de Primaria do CEIP Arquitecto Casas Novoa, na Sionlla, que coñeceron de primeira man o funcionamento do Pleno municipal e lle trasladaron varias peticións de mellora das instalacións do seu centro e a súa contorna á alcaldesa e ao resto das/os concelleiras/os presentes.

Con esta iniciativa, o obxectivo do Concello de Santiago é dar voz aos nenos e nenas, traballando previamente nos seus centros a Convención sobre os Dereitos do Neno e da Nena mediante a elaboración dun mural sobre os dereitos da infancia e poñendo o foco na protección e prevención da violencia dos nenos, nenas e adolescentes. Promóvese así a reflexión sobre o modo no que eses dereitos se fan realidade.

O **20 de novembro**, Día Internacional dos Dereitos da Infancia, é unha data clave para lembrar que nenos e nenas son suxeitos de dereitos recoñecidos internacionalmente desde a aprobación da Convención sobre os Dereitos do Neno. Que o Concello de Santiago de Compostela conmemore esta xornada amosa o seu compromiso

cos dereitos humanos desde as primeiras etapas da vida e coa protección integral da infancia.

Os concellos teñen un papel fundamental no benestar diario da infancia, xa que moitas das políticas que afectan aos nenos e nenas dependen directamente do ámbito municipal: educación complementaria, espazos públicos seguros, actividades culturais e deportivas ou servizos sociais. A conmemoración do 20 de novembro permite reflexionar sobre estas políticas e promover unha cidade pensada tamén desde a mirada infantil. Como capital de Galicia, Santiago de Compostela ten unha responsabilidade especial como referente social e institucional. Conmemorar os dereitos da infancia contribúe a construír unha cidade máis xusta, inclusiva e igualitaria, na que todos os nenos e nenas, independentemente da súa situación persoal ou familiar, teñan as mesmas oportunidades de desenvolvemento.

Ademais, esta xornada ten un importante valor educativo e social, xa que axuda a sensibilizar á cidadanía sobre a importancia de respectar dereitos como a educación, a protección, a participación e o xogo. Tamén favorece a creación de espazos nos que a infancia poida expresar a súa opinión e ser escoitada, fortalecendo así unha democracia máis participativa desde a base.

AVANZANDO NA POSTA EN MARCHA DUN CONSELLO DA INFANCIA

1. OBXECTO DO CONTRATO

O obxectivo principal consiste en crear un órgano estable de participación infantil que traslade a voz da infancia ás políticas públicas do Concello de Santiago de Compostela. Así mesmo, en consonancia con este fin, os obxectivos específicos son os seguintes:

- Realizar un proceso de participación pública cos axentes interesados (infancia, familias, centro escolares, etc.) que defina e deseñan o órgano de participación: Consello da Infancia.
- Elaborar un modelo de Regulamento para o funcionamento do Consello de Participación de Infancia de Santiago de Compostela.
- Fomentar a participación cidadá entre a infancia da cidade, entendéndoa como un dereito fundamental deste segmento da poboación.

▪ Tecer rede entre os centros escolares, docentes, asociacións de familias e alumnas e alumnos interesados no ámbito da participación cidadá e a infancia, así como organizacións con presenza na cidade que traballan coa infancia.
▪ Posicionar ao Concello de Santiago de Compostela como unha institución a prol da participación e os dereitos da infancia.

2. XUSTIFICACIÓN DA NECESIDADE DO CONTRATO:

A Convención Mundial sobre os Dereitos da Infancia, a participación infantil é un dereito de nenos e nenas a involucrarse nos procesos de toma de decisións, facendo escoitar a súa opinión a quen teñen a capacidade para decidir. Así mesmo, incorpora unha concepción da infancia como suxeitos activos, participativos e creativos, con capacidade de modificar o seu propio medio persoal e social; de participar na procura e satisfacción das súas necesidades e dos demais.

É por iso que se fai preciso a creación e consolidación de espazos de participación infantil que permitan a adquisición progresiva dunha maior autonomía e da capacidade necesaria para exercer de forma responsable os seus dereitos. Así pois, proponse a realización dun proceso de participación cidadá co fin **crear un Consello Municipal da Infancia,** é dicir, un espazo de encontro conformado por nenas e nenos que conte coa dinamización política e técnica da Administración municipal do Concello de Santiago de Compostela.

Este órgano será de tipo consultivo, enmarcado nun marco normativo local, mais ao que tamén deben corresponder unhas directrices de funcionamento propias. Cuestións como a composición, funcións e funcionamento, entre outras, deben estar recollidas nun Regulamento propio.

O obxecto do contrato non se ten configurado para evitar a aplicación de regras xerais de contratación, e non se está a atender necesidades periódicas e previsibles.
O Departamento de Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela non conta cos medios humanos e materiais suficientes para a realización da actividade prevista.

3. ESPECIFICACIÓNS TÉCNICAS DA PRESTACIÓN

O desenvolvemento dos traballos concretos que comprende este servizo son os seguintes:
1. Establecemento dun cronograma do proceso de participación e traballos previos
2. Mapeo de axentes chave para a súa constitución
3. Contactación cos axentes chave
4.Activación do proceso cos centros escolares

O resultado deste proceso será recollido nun informe que será emitido ao persoal político e/ou técnico municipal encargado da coordinación deste proceso. Dito informe conterá as propostas, suxestións e intereses de cada centro escolar.

5.Celebración de encontros participativos coa infancia
6. Celebración dun encontro participativo con asociacións e profesionais do terceiro sector nos ámbitos da infancia e da educación
7. Elaboración dun regulamento do órgano

En base a información recollida durante todo o proceso, redactarase un modelo de regulamento de funcionamento do grupo, o cal será facilitado a todos os axentes implicados no proceso participativo (centros escolares, anpas e familias, asociacións, etc.) co fin de ser validado, para a súa posterior aprobación oficial por parte da Corporación Municipal.

4. XUSTIFICACIÓN DO PROCEDEMENTO, TRAMITACIÓN E FORMA DE ADXUDICACIÓN DO EXPEDIENTE

En aplicación do artigo 118 da Lei 9/2017 de Contratos do Sector Público, o contrato cualificase de menor en función da contía do mesmo, ao ser seu importe inferior a 15.000 euros, IVE non incluído.

5. ÓRGANO DE CONTRATACIÓN

O órgano de contratación competente é a Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais, Promoción Económica e Xuventude, de conformidade co acordo de delegación da Xunta de Goberno Local e as bases de execución do orzamento municipal.

6. VALOR ESTIMADO

O Valor Estimado estará integrado por:

- □ Custes laborais: (detallar se procede)
- □ Honorarios profesionais: (detallar se procede)
- □ Outros custes de execución material: (detallar se procede)
- □ Gastos Xerais:
- □ Beneficio industrial:

TOTAL Valor Estimado:

Valor sen IVE:	6.700,00 euros
IVE (21,00 %):	1.407,00 euros
Valor con IVE:	8.107,00 euros

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

7. ORZAMENTO DO CONTRATO E APLICACIÓN ORZAMENTARIA

Aplicación Orzamentaria / Proxecto GFA	Data orzamento	Denominación	Importe IVE incluído
2025-020 23100 2270600	2025	ASISTENCIA SOCIAL PRIMARIA. ESTUDOS E TRABALLOS TÉCNICOS	8.107,00

8. PRAZO DE EXECUCIÓN

O prazo de execución será a partir da notificación da adxudicación, ata máximo finais do mes de maio de 2026.

9. LUGAR DE PRESTACIÓN

Na localidade de Santiago de Compostela

10. RESPONSABLE DO CONTRATO

FURELOS*TORAL,TERESA

11. FORMA DE PAGO DO PREZOS

Mediante a presentación dúas facturas, unha factura expedida pola entidade a finais do mes de novembro, e outra a finais do mes de maio de 2026. Ambas facturas deberán ir acompañadas dunha memoria xustificativa do traballo realizado e conformada polo responsable do contrato, acompañada dunha memoria xustificativa do traballo realizado.

12. ENTIDADES PROPOSTAS PARA A ADXUDICACIÓN DIRECTA

Denominación	Desenvolvemento Local Galego, Sl¡.L.
Número identificación fiscal	B70292081
Domicilio	Polígono POCOMACO Centro Mans, 5ª avenida Nº 91 15.190 A Coruña
Teléfono	981.910.206
e-mail	deloga@deloga.es

Denominación	EDESGA SL
Número identificación fiscal	B70070453
Domicilio	Avda. Pasaxe,15 15006 A CORUÑA
Teléfono	680117197

e-mail	edesga@edesga.com

Denominación	Inda Iniciativas, S.L.
Número identificación fiscal	B70398078
Domicilio	Lugar de Villaverde, 25 15189 Culleredo A Coruña
e-mail	roxana.topciov@indainicativas.com

XORNADA DE FORMACIÓN/SENSIBILIZACIÓN SOBRE A SAÚDE MENTAL NA ADOLESCENCIA

1. OBXECTO DO CONTRATO

Xornada de formación/sensibilización sobre a saúde mental na adolescencia que terá lugar no Centro Sociocultural de Fontiñas o día 5 de novembro de 2025, organizada polo departamento de Servizos Sociais Comunitarios do Concello de Santiago co fin de favorecer o benestar emocional e psicolóxico os xóvenes

☒ O Departamento de Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela non conta cos medios humanos e materiais suficientes para a realización da actividade prevista.

2. XUSTIFICACIÓN DA NECESIDADE DO CONTRATO:

Nos últimos anos o barrio das Fontiñas caracterizouse por un sólido percorrido da rede comunitaria, a través do Plan de Desenvolvemento Comunitario que naceu coa finalidade de incrementar o benestar de todos os colectivos que residen nesta zona, promovendo a súa inclusión social e a participación activa dentro da súa comunidade. Neste senso, teñen cabida varios programas e proxectos que seguen este fío condutor da mellora social.

Pero Fontiñas ten xa unha importante traxectoria vital... Movementos da súa poboación, autonomía das familias condicionada polos diferentes plans de vivendas, unidade dos servizos que traballan na zona, importante labor desempeñada nos últimos anos, etc., aspectos que esixiron que vinte e dous anos despois da constitución do barrio se fixera unha “parada no camiño” a

reflexionar[2], novamente, cal é a realidade social do barrio, cales son as súas necesidades actuais, cales son as súas potencialidades (que tamén as hai) e cales son as liñas de intervención que deben marcar a actuación dos distintos servizos públicos e entidades sociais nos vindeiros anos. Traballar con obxectivos reais é sinónimo de rigor técnico e profesional, de eficacia e de eficiencia.

A actuación profesional non debe obviar o nivel "asistencial"; hoxe mais que nunca, cobra importancia a cobertura das necesidades básicas da poboación. Por elo, a labor coordinada de todos nós cobra, cada vez mais, unha especial importancia e amosa un novo "punto de encontro": todos traballamos cun mesmo fin, o *benestar do veciñanza*. Pero non debemos esquecer que hai outros niveis aos que *debemos prestar atención*: a *prevención* das situacións de vulnerabilidade social, reforzar o *sentimento de "vida comunitaria"*; unha firme aposta pola "convivencia"; convivencia "positiva", fomentando a autonomía e a igualdade social, dende o respecto á diferenza de cada quen, pero tamén dende o exhaustivo cumprimento da lexislación vixente e dos dereitos constitucionais que asisten a cada cidadán.

Nos últimos anos o barrio das Fontiñas caracterizouse por un sólido percorrido da rede comunitaria, a través do Plan de Desenvolvemento Comunitario que naceu coa finalidade de incrementar o benestar de todos os colectivos que residen nesta zona, promovendo a súa inclusión social e a participación activa dentro da súa comunidade. Neste senso, teñen cabida varios programas e proxectos que seguen este fío condutor da mellora social.

Pero Fontiñas ten xa unha importante traxectoria vital... Movementos da súa poboación, autonomía das familias condicionada polos diferentes plans de vivendas, unidade dos servizos que traballan na zona, importante labor desempeñada nos últimos anos, etc., aspectos que esixiron que vinte e dous anos despois da constitución do barrio se fixera unha "parada no camiño" a reflexionar[3], novamente, cal é a realidade social do barrio, cales son as súas necesidades actuais, cales son as súas potencialidades (que tamén as hai) e cales son as liñas de intervención que deben marcar a actuación dos distintos servizos públicos e entidades sociais nos vindeiros anos. Traballar con

[2] Proxecto de intervención comunitaria no barrio de Fontiñas (1998) e III Diagnóstico Comunitario do Barrio de Fontiñas (2015). *Fonte: www.compostelaintegra.org*
[3] Proxecto de intervención comunitaria no barrio de Fontiñas (1998) e III Diagnóstico Comunitario do Barrio de Fontiñas (2015). *Fonte: www.compostelaintegra.org*

obxectivos reais é sinónimo de rigor técnico e profesional, de eficacia e de eficiencia.

A actuación profesional non debe obviar o nivel "asistencial"; hoxe mais que nunca, cobra importancia a cobertura das necesidades básicas da poboación. Por elo, a labor coordinada de todos nós cobra, cada vez mais, unha especial importancia e amosa un novo "punto de encontro": todos traballamos cun mesmo fin, o *benestar do veciñanza*. Pero non debemos esquecer que hai outros niveis aos que *debemos prestar atención*: a *prevención* das situacións de vulnerabilidade social, reforzar o *sentimento de "vida comunitaria"*; unha firme aposta pola "convivencia"; convivencia "positiva", fomentando a autonomía e a igualdade social, dende o respecto á diferenza de cada quen, pero tamén dende o exhaustivo cumprimento da lexislación vixente e dos dereitos constitucionais que asisten a cada cidadán.

.

O obxecto do contrato non se ten configurado para evitar a aplicación de regras xerais de contratación, e non se está a atender necesidades periódicas e previsibles.

3. ESPECIFICACIÓNS TÉCNICAS DA PRESTACIÓN

A prestación consistirá no desenvolvemento dunha xornada de sensibilización sobre a SAÚDE MENTAL E ADOLESCENCIA que consistirá nunha mesa redonda a celebrar no Centro Sociocultural de Fontiñas o día 5 de novembro de 10:00 a 14:00 horas.

4. XUSTIFICACIÓN DO PROCEDEMENTO, TRAMITACIÓN E FORMA DE ADXUDICACIÓN DO EXPEDIENTE

En aplicación do artigo 118 da Lei 9/2017 de Contratos do Sector Público, o contrato cualificase de menor en función da contía do mesmo, ao ser seu importe inferior a 15.00] euros, IVE non incluído.

5. ÓRGANO DE CONTRATACIÓN

O órgano de contratación competente é a Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais, Promoción Económica e Xuventude, de conformidade co acordo de delegación da Xunta de Goberno Local e as bases de execución do orzamento municipal.

6. VALOR ESTIMADO

O Valor Estimado estará integrado por:

- □ Custes laborais: (detallar se procede)
- □ Honorarios profesionais: 5.000,00
- □ Outros custes de execución material: (detallar se procede)
- □ Gastos Xerais:
- □ Beneficio industrial:

TOTAL Valor Estimado:

Valor sen IVE:	5.000,00 euros
IVE (21,00 %):	1.050,00 euros
Valor con IVE:	6.050,00 euros

7. ORZAMENTO DO CONTRATO E APLICACIÓN ORZAMENTARIA

Aplicación Orzamentaria / Proxecto GFA	Data orzamento	Denominación	Importe IVE incluído
2025-020 23100 2270600	2025	ASISTENCIA SOCIAL PRIMARIA. ESTUDOS E TRABALLOS TECNICOS	6.050,00

8. PRAZO DE EXECUCIÓN

O prazo de execución máximo será a partir da notificación da adxudicación ata o día 5 de novembro de 2025, que terá lugar a mesa redonda, sen que poda exceder do ano natural, nin ser obxecto de prórroga ou revisión de prezos nin supor fraccionamento.

9. LUGAR DE PRESTACIÓN

Concello de Santiago de Compostela

10. RESPONSABLE DO CONTRATO

Mª Teresa Furelos Toral, xefa de servizo .

11. FORMA DE PAGO DO PREZOS

(OPCIÓN A) Mediante a presentación dunha única factura, á finalización da prestación dentro do ano natural ó que corresponde a prestación, expedida polo provedor e conformada polo responsable do contrato. Xunto coa factura terá que achegar unha memoria xustificativa da actividade.

12. ENTIDADE PROPOSTA PARA A ADXUDICACIÓN DIRECTA

DATOS IDENTIFICATIVOS DA ENTIDADE PROPOSTA	
Denominación	**ASOCIACIÓN SAUDE EMOC. INFANCIA E ADOLESCENCIA**
CIF	**G32429300**
Enderezo	**Rúa Fonte do Monte, 2-baixo, 32002 OURENSE.**
Teléfono	**637881885**
E-mail	

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

A INCLUSIÓN SOCIAL EN COMPOSTELA

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

O PROGRAMA DE APOIO Á INCLUSIÓN DAS PERSOAS SEN FOGAR

1. A Tipoloxía Europea do Senfogarismo e Exclusión Residencial

Dende finais do século pasado, a Federación Europea de Organizacións Nacionais que traballan con Persoas sen Fogar (FEANTSA) e o Observatorio Europeo do Senfogarismo (EOH) desenvolveron unha ampla investigación que se materializou no ano 2005 na *Tipoloxía Europea de Senfogarismo e Exclusión Residencial* (tipoloxía ETHOS). Esta tipoloxía é o resultado dos esforzos de elaboración teóricos e conceptuais para desenvolver un marco comprensivo común que permita "*coñecer*" (sobre a base de definicións e procedementos) o alcance do senfogarismo no contexto europeo. Ademais, xorde co obxecto de permitir o desenvolvemento de políticas e procedementos adecuados para a atención e prevención desta realidade social en función das diversas situacións de exclusión residencial que poidan darse nun momento dado. Para tratar de definir o senfogarismo de maneira operativa, ETHOS parte da identificación de tres dominios sobre o cal se debe constituír un fogar: o dominio físico, o dominio legal e o dominio social. Vexamos conceptualmente cada un deles:

Así, ter un fogar suporía ter unha vivenda adecuada na que unha persoa e a súa familia poidan exercer a posesión exclusiva da mesma, sendo capaces de gozar satisfactoriamente das súas relacións sociais e da privacidade, á vez que posúen un título legal de ocupación (Edgar et ao., 2004). Da combinación destes tres espazos sobre os cales se constitúe un fogar, e en base á ausencia ou presenza dos mesmos, perfílanse catro amplas categorías conceptuais: "*sen teito*"

(rooflessness), "*sen vivenda*" (houselessness), "*vivenda insegura*" (insecure housing) e "*vivenda inadecuada*" (inadequate housing).

Pódese entender facilmente esas catro categorías do seguinte xeito:

- **Sen teito**: sen aloxamento de ningún tipo.
- **Sen vivenda**: vivindo nun aloxamento temporal, en albergues ou outros dispositivos de media ou longa estancia.
- **Vivenda insegura**: vivindo baixo ameaza de desafiuzamento, en situacións de arrendamento precario ou de violencia de xénero.
- **Vivenda inadecuada**: vivindo en chabolas, en aloxamentos que incumpren a normativa sobre habitabilidade ou en situación de amontoamento.

Neste enfoque, que enraíza coa Estratexia Europea da Exclusión Social, a complexidade do fenómeno social da exclusión residencial xa non se explica unicamente por motivos de privación e accesibilidade económica. Este marco permite modular as situacións, transitando desde as formas máis graves de exclusión residencial (sen teito, sen vivenda) ata outras modalidades máis "*suaves*" (vivenda insegura, vivenda inadecuada), nas que algúns dos dominios anteriormente enunciados estarían ausentes ou limitados.

FOESSA sinala como características do senfogarismo as seguintes:

Multidimensionalidade

Máximo expoñente da exclusión

Pluralidade e diversidade de causas

Heteroxeneidade

Vulneración de dereitos fundamentais

Visión ampliada

Vexamos brevemente cada una delas:

- **Multidimensionalidade**: Non só trátase da falta dun teito, senón que se atopan involucradas outras variables como a saúde a nivel orgánico, a saúde mental e emocional, as condutas adictivas, a desestruturación familiar, as traxectorias vitais disfuncionais, os elementos de #estrés vital, a falta de ingresos, a idade, a orixe, o xénero, a soidade e o illamento, entre outros factores.
- É o **máximo expoñente de exclusión**: O senfogarismo enténdese como un abano de situacións que van desde a falta de vivenda ata a imposibilidade de acceder ou manter unha vivenda digna e adecuada nun contexto sociocultural determinado.
- **Pluralidade e diversidade de causas**: Existen causas individuais (como poden ser os problemas psicosociais) e causas estruturais (como a exclusión das persoas do acceso ás estruturas económicas, sociais e políticas que garantan un fogar).
- **Heteroxeneidade das persoas sen fogar**: As persoas en situación de senfogarismo son un colectivo diverso cunha gran variedade de características individuais e sociais; falar de "*perfil*" sería unha visión simplista dunha situación tan complexa e tal plural como é o máximo expoñente da exclusión social.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

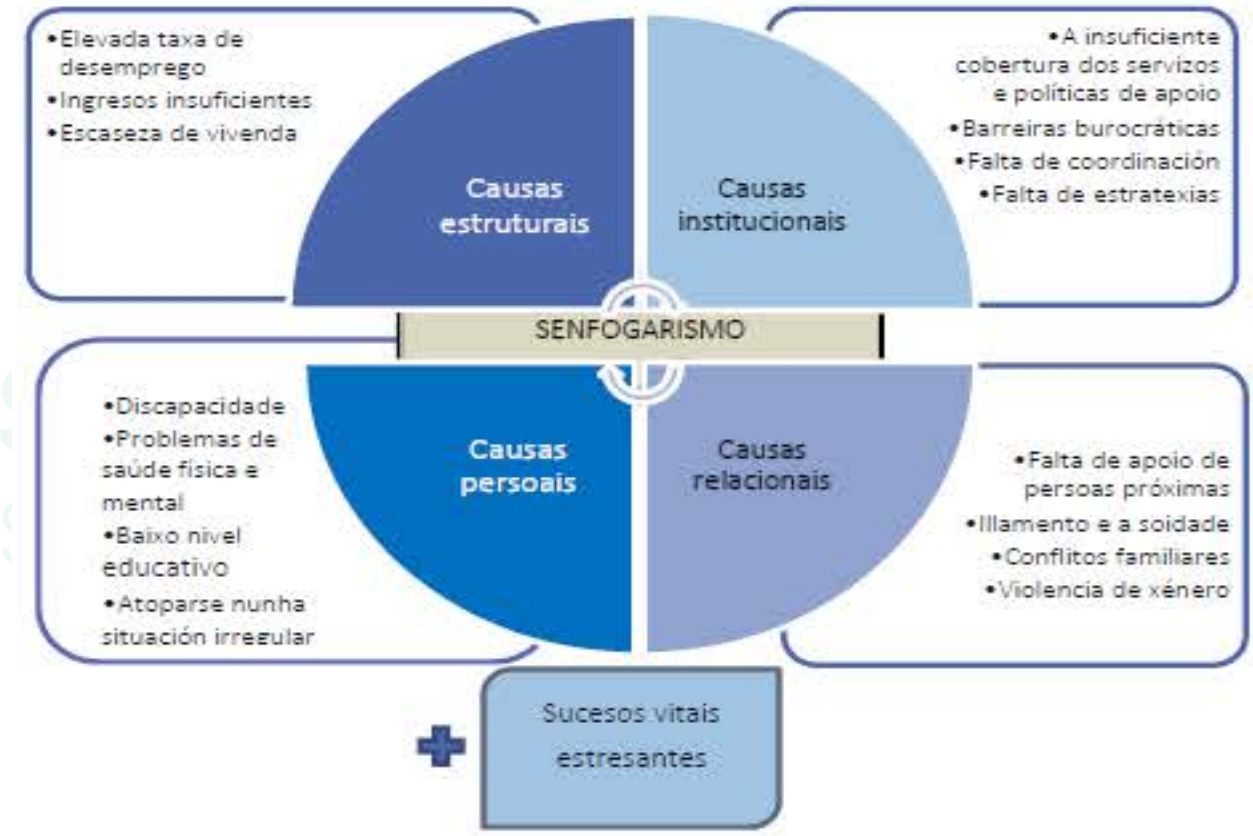
- **Vulneración de dereitos fundamentais**: A vivenda é un dereito fundamental, polo que a exclusión residencial non é só unha deprivación material, senón unha vulneración deste dereito. A situación das persoas sen fogar é un reflexo directo de fallas estruturais na garantía dos dereitos sociais. Non se trata só dunha carencia económica, senón dunha exclusión múltiple que compromete dereitos esenciais como a vivenda, a saúde, o traballo e a propia participación social.
- **Visión ampliada**: Recoñécese a importancia de ir máis aló da imaxe tradicional do home na rúa con problemas de adiccións para entender o senfogarismo como un fenómeno que inclúe outras formas de exclusión residencial, mesmo se existe un teito, pero que non é digno nin seguro.

Si ben non hai un concepto universal estandarizado de "*persoa sen fogar*", en Europa existe un amplo consenso, aínda que non oficial, en usar a categorización denominada ETHOS (*European Typology on Homelessness and Housing Exclusión*), proposta pola Federación Europea de Asociacións Nacionais que traballan coas Persoas sen Fogar (FEANTSA). A clave da devandita categoría é a exclusión de vivenda digna, en base á cal identifica trece perfís diferentes agrupados en catro tipos:

TIPOLOXÍA EUROPEA DE PERSOAS SEN FOGAR E EXCLUSIÓN RESIDENCIAL (categoría ETHOS)	
A. SEN ALOXAMENTO (ROOFLESS: SEN TEITO)	1. Persoas que viven nas rúas ou nun espazo público ou exterior, sen albergue que poida ser definido como "*aloxamento*". 2. Persoas en aloxamentos de emerxencia (albergues).
B. SEN VIVENDA (HOUSELESS)	3. Persoas en aloxamentos para persoas sen fogar: persoas que viven con intervalos curtos en hostelería para persoas sen fogar, aloxamentos temporais ou aloxamentos transitorios con apoio). 4. Mulleres aloxadas en refuxios por curtos intervalos por mor de situacións de violencia de xénero ou de violencia doméstica. 5. Persoas en aloxamentos para inmigrantes. 6. Persoas dependentes de institucións penitenciarias, sanitarias ou tuteladas, que carecen de vivenda a onde ir. 7. Persoas maiores sen fogar en residencias.
C. VIVENDAS INSEGURAS	8. Persoas que viven en aloxamentos inseguros, sen dereitos legais ou en condicións de ocupación).

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

TIPOLOXÍA EUROPEA DE PERSOAS SEN FOGAR E EXCLUSIÓN RESIDENCIAL (categoría ETHOS)	
	9. Persoas con requirimento de abandono da vivenda. 10. Persoas que viven baixo ameaza de violencia por parte de persoas coas que convive.
D. VIVENDAS INADECUADAS	11. Persoas que viven en aloxamentos móbiles (que non poden ser considerados como vivenda habitual), construcións que non constitúen vivendas convencionais ou estruturas semitemporais (chabolas ou cabanas). 12. Persoas que viven en aloxamentos sen posible permiso de habitabilidade. 13. Persoas que viven en vivendas amontoadas ou sobreocupadas.

Fonte: Plan de atención ás persoas sen fogar en Galicia 2019-2023; Xunta de Galicia.

En definitiva, as persoas sen fogar representan un dos grupos máis vulnerables e marxinados da sociedade. A súa situación non só reflicte a falta de vivenda, senón tamén a vulneración sistemática de múltiples dereitos sociais que

deberían garantir a súa dignidade, benestar e participación na vida social. A ausencia dunha vivenda adecuada adoita ir acompañada da negación doutros dereitos fundamentais como a saúde, a educación, o traballo e a seguridade social.

2. Axenda urbana en Santiago de Compostela.

A Axenda Urbana 2030 é o marco de referencia para a planificación estratéxica de Santiago de Compostela para a próxima década. Un plan de acción feito por e para a veciñanza. Tras unha labor de diagnose, os desafíos de futuro que se deben atender para o logro da Axenda Urbana de Santiago de Compostela 2030, xurdiron da achega de todos os axentes implicados neste proceso. Só así se poderá elaborar un roteiro en favor das persoas, da cidade, do planeta e da prosperidade apropiada.

Na cidade de Santiago de Compostela, a implementación da Axenda Urbana 2030 de Santiago de Compostela, que se enmarca dentro da Axenda 2030 para o Desenvolvemento Sostible da Nacións Unidas, contempla diversos instrumentos, liñas de acción e programas que coadxuvan a dar resposta —polo menos parcialmente— á problemática do "*senfogarismo*" (persoas sen vivenda ou en vivenda moi precaria).

Este documento estratéxico está baseado, como se indicou anteriormente, nas directrices marcadas pola Axenda 2030 de Nacións Unidas, que propón 17 Obxectivos de Desenvolvemento Sostible (ODS). Dentro deles, Santiago de Compostela puxo en marcha a creación da Axenda Urbana dentro do ODS 11, Cidades e Comunidades Sostibles, co fin de alcanzar unha urbe inclusiva, segura e resiliente.

A Axenda Urbana 2030 de Santiago parte do diagnóstico previo, fase propositiva e plan de acción para o municipio. No seu Plan de Acción inclúese a dimensión "*Diversidade, cohesión social e inclusión*" (Dimensión 4) que recolle obxectivos como: "*Atender a vulnerabilidade, evitar a discriminación e eliminar a exclusión social*" (OB 4.1) e "*Garantir o apoio aos colectivos máis vulnerables a través do reforzo das políticas sociais*".

O Observatorio da Axenda Urbana de Santiago recolle entre os seus indicadores, para a Dimensión 4 ("*Diversidade, cohesión social e inclusión*"), variables como "*acceso á vivenda*" e "*inclusión*" que poden nutrir a información

sobre senfogarismo. Deste xeito, Santiago de Compostela conta xa con ferramentas de seguimento que permiten visibilizar a situación social e de vivenda no municipio, o cal é un punto crave para a actuación sobre senfogarismo.

A análise detectou tres tipos de vulnerabilidade en Santiago: feminina (cunha media de idade máis envellecida e maior nivel de dependencia); territorial (coa zona norte illada e con máis porcentaxe de poboación maior), e de vivenda (cun amplo número delas en mal estado, ás que se suman a redución do tamaño medio do fogar, o encarecemento da vivenda e o envellecemento poboacional). Con todo, Santiago conta cuns servizos sociais ben definidos e en constante adaptación aos cambios. Tamén dispón de plans de actuación sobre igualdade, emprego e servizos sociais que poden servir para paliar as problemáticas con respecto á igualdade de xénero e ao incremento dá violencia de xénero.

Dentro da dimensión 4 ("*diversidade, cohesión social e inclusión*"), contémplase como unha liña estratéxica básica o "*programa de acceso á vivenda*", que debe implementar en si mesmo as seguintes accións:

- Garantir o acceso á vivenda por parte da poboación máis vulnerable, fomentando a existencia dun parque de vivenda adecuado e a prezo asumible, á vez que se facilita a convivencia coas vivendas turísticas, tratando de evitar que a súa proliferación acabe por expulsar á poboación local do centro da cidade
- Recuperación da empresa pública municipal co obxectivo de facilitar o dereito a unha vivenda adecuada para a poboación compostelá, tendo en conta as súas necesidades actuais
- Fomento das cooperativas para a construción de vivendas, con especial interese naquelas orientadas a facilitar solucións de cohousing para persoas maiores
- Plan de impulso do alugueiro de vivenda de propiedade municipal, consistente en poñer en contacto a persoas que necesiten unha vivenda neste réxime con aquelas que a posúen e están interesadas en arrendala, prestándolles asesoramento profesional e achegándolles garantías
- Programa de mobilización de vivendas baleiras
- Programa de axudas á rehabilitación e mellora enerxética de vivendas, especialmente centrados nos parques de vivendas en mal estado ou moi antigos

- ☞ Impulso ao rexistro de solares para garantir a conservación e o uso de inmobles xa construídos
- ☞ Programa especial de resposta ás necesidades das persoas que integran os colectivos máis vulnerables
- ☞ Desenvolvemento de medidas de control para evitar a proliferación de vivendas de uso turístico no núcleo urbano

3. Santiago de Compostela…, os primeiros documentos planificadores na intervención coas persoas sen fogar a nivel municipal.

Nos anos 2017-2018, o concello de Santiago de Compostela, preocupado pola existencia de persoas inmersas na casuística mais grave de exclusión social (o senfogarismo), encarga á redacción dun documento que se converta na folla de ruta da intervención social municipal dos próximos anos nesta materia; o devandito documento denominábase ***Plan Integral de Atención ás Persoas en situación de Senfogarismo*** e foi elaborado por Miguel Vieto. Este documento, que foi estudado e valorado no ámbito do Consello municipal de Saúde, non foi aprobado definitivamente por considerarse que presentaba debilidades en canto á exposición formal do mesmo, aínda que existen achegas que aínda hoxe en día poden resultar de interese a nivel práctico e de intervención social.

O documento evidencia xa a preocupación municipal existente no devandito momento temporal, a intención de impulsar políticas a favor das persoas mais desfavorecidas da nosa comunidade e a necesidade de tecer unha armazón cohesionada, conformada por servizos públicos, entidades de iniciativa social e tecido asociativo, que axuntasen esforzos para a "*erradicación*" do senfogarismo no municipio. Por ser un "*documento marco*", de interese como antecedente do plan que se está a expoñer, a modo de resumo do seu contido pódese indicar:

- ☞ O documento parte do recoñecemento de que o senfogarismo é unha manifestación extrema da exclusión social, que se dá cando as persoas carecen dunha vivenda adecuada, estable e segura, e ademais sofren rupturas nas súas redes familiares, laborais e sociais.
- ☞ Santiago de Compostela, como cidade universitaria e de "*tránsito*", presenta unha problemática visible e persistente de persoas sen fogar, con presenza tanto de persoas locais como migrantes, algunhas de paso polo Camiño de Santiago.

- O documento defende un enfoque integral, baseado en dereitos humanos.
- O plan busca situar ao senfogarismo na axenda pública municipal, recoñecendo que non é só un asunto asistencial, senón unha cuestión estrutural que require coordinación interinstitucional e corresponsabilidade cidadá.
- O documento ofrece unha primeira aproximación ao número de persoas que podían estar en situación de senfogarismo en Santiago de Compostela, estimando naquel entón a existencia de 70 a 90 persoas sen fogar nesta cidade, con variacións estacionais.
- O perfil predominante era o de homes, de entre 35 e 55 anos, con traxectorias laborais interrompidas, problemas de saúde mental ou condutas adictivas, e rupturas familiares ou migratorias. E en aumento: mulleres sen fogar, mozos extutelados, migrantes e persoas maiores con pensións baixas.
- Doutra banda, plasma a existencia de moitas persoas que podían atoparse en situacións de senfogarismo oculto, aloxadas temporalmente (amizades, pensións, etc.).
- Miguel Vieito consideraba que, aínda que existía unha rede de recursos institucionais neste ámbito, esta se presentaba un tanto fragmentada e cun enfoque de emerxencia, con pouca capacidade de aloxamento permanente ou con certa estabilidade, escasa oferta de vivenda de transición e carencia de itinerarios estables de inclusión.

O plan que se estaba a presentar naquel entón asentábase sobre varios principios crave, que se atopan vixentes aínda a día de hoxe:

Enfoque de dereitos humanos

Centralidade da vivenda

Intervención integral e personalizada

Proximidade e coordinación local

Prevención e sensibilización

Participación e corresponsabilidade social

a. **Enfoque de dereitos humanos**: as persoas sen fogar son titulares de dereitos, non beneficiarias pasivas de axuda.
b. **Centralidade da vivenda**: o acceso a un fogar digno e estable é a base da inclusión (aínda que non a única).
c. **Intervención integral e personalizada**: cada persoa require un itinerario propio que combine vivenda, saúde, emprego, educación e relacións sociais.
d. **Proximidade e coordinación local**: os servizos comunitarios básicos son o eixo da resposta, en cooperación coa Xunta e as entidades sociais.
e. **Prevención e sensibilización**: o senfogarismo debe abordarse desde a raíz, non só con solucións de emerxencia.
f. **Participación e corresponsabilidade social**: búscase implicar á cidadanía, o tecido asociativo e as empresas locais.

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

No plan redactado entón articulábase a intervención en catro eixos estratéxicos, con obxectivos operativos e medidas concretas:

Eixo 1: Prevención e detección temperá	**Obxectivo: Evitar que novas persoas caian en situación de senfogarismo.** **Medidas:** • **Protocolos de detección de risco (desafiuzamentos, rupturas familiares, saída de prisión ou tutela).** • **Coordinación coa área de vivenda para aplicar medidas de intermediación e axudas ao alugueiro.** • **Creación dunha unidade móbil de detección e acompañamento en rúa.** • **Programas de sensibilización en barrios e centros cívicos sobre exclusión residencial.**
Eixo 2: Atención e acompañamento integral	**Obxectivo: Asegurar atención integral e personalizada.** **Medidas:** • **Deseño de itinerarios individualizados de inclusión, cun referente profesional por persoa.** • **Atención en saúde física e mental, adiccións, asesoramento xurídico e social.** • **Formación prelaboral, talleres ocupacionais e mediación.** • **Convenios con entidades para acompañamento psicosocial.**
Eixo 3: Acceso a vivenda e recursos residenciais	**Obxectivo: Garantir alternativas habitacionais estables.** **Medidas:** • **Vivendas municipais de inclusión social (10-15 prazas iniciais).** • **Convenios coa Xunta para uso temporal de vivenda pública.** • **Aplicación do modelo "*Housing First*": ofrecer vivenda estable con apoio profesional.** • **Programas de rehabilitación e axudas ao alugueiro social.** • **Protocolo de empadroamento sen domicilio fixo.**
Eixo 4: Coordinación, sensibilización e avaliación	**Obxectivo: Aumentar a eficacia e transparencia da rede.** **Medidas:** • **Creación dunha Comisión Local de Coordinación (Concello, Xunta, ONG).** • **Campañas de sensibilización cidadá e formación do persoal.** • **Creación dun Observatorio Local de Senfogarismo, encargado de recompilar datos, elaborar informes e coordinar indicadores.**

Este borrador de plan de Santiago constituíu un primeiro marco integral local contra o senfogarismo, cun enfoque participativo. Supón un avance significativo respecto a políticas anteriores baseadas nun modelo puramente asistencial de urxencias, orientándose cara á inclusión mediante o aloxamento, o acompañamento e a coordinación. Con todo, alcanzar os seus obxectivos día depender de:

- ☞ Ter un compromiso orzamentario estable.
- ☞ A colaboración efectiva entre administracións.
- ☞ A creación de vivendas suficientes e sostibles.
- ☞ A implementación rigorosa dos itinerarios personalizados de inclusión.

No mesmo período temporal (anos 2017-2018) e tamén de carácter municipal se traballa para a elaboración e a posterior publicación do **proxecto de Centro de Atención Integral para Persoas sen Fogar de Santiago de Compostela**; este documento foi deseñado pola **Doutora Lucía del Río** e ía formar parte esencial do **Plan de Atención Integral ás Persoas en Situación de Senfogarismo** do Concello. Lucía del Río, como asesora técnica do Concello, elaborou unha proposta pioneira en Galicia para crear un **Centro de Atención Integral ao Senfogarismo**, co obxectivo de ofrecer unha **resposta pública e estable** ás necesidades das persoas sen fogar en Santiago de Compostela.

O proxecto buscaba **superar o enfoque asistencialista tradicional** —centrado en albergues de urxencia— e substituílo por un **modelo integral e inclusivo**, que combine atención básica, acompañamento psicosocial e programas de inserción, integrándose coa rede de Servizos Sociais Comunitarios do concello. O Centro de Atención Integral estaba pensado como un **recurso de media estadía**, é dicir, un espazo de transición cara a solucións habitacionais estables a longo prazo. As funcións que establecía naquel entón eran as seguintes:

1. ***Centro de baixa esixencia:*** acceso libre e flexible, sen requisitos estritos para facilitar a entrada de persoas en situación de rúa.
2. ***Centro de atención e/ou estabilización:*** para ofrecer apoio sanitario, social e psicolóxico ás persoas con situacións cronificadas.
3. ***Centro de día:*** servizo diúrno de atención e acompañamento.
4. ***Espazo de formación educativa e laboral***, promovendo itinerarios de inclusión social e ocupacional.
5. ***Servizo de xestión de casos e acompañamento persoal***, con profesionais de referencia que dean seguimento a cada persoa.
6. ***Lugar de tránsito cara á vida independente***, promovendo autonomía.

O proxecto de centro deseñado por Lucía del Río abrangue **todas as categorías ETHOS** (tipoloxía europea de senfogarismo):

1. Persoas sen teito (en situación de rúa).
2. Persoas sen vivenda (en albergues, pensións, etc.).
3. Persoas en vivenda insegura (ameaza de desafiuzamento, violencia, etc.).
4. Persoas en vivenda inadecuada (infrahabitacións, ocupacións, etc.).

Dirixíase a **persoas maiores de idade** que vivan ou teñan vínculos estables con Santiago de Compostela. O centro ía ser **a peza central da estratexia municipal** contra o senfogarismo. Complementaríase con:

- O **Programa Housing First**, que ofrece vivenda estable con apoio profesional.
- A coordinación co **Plan AVIVA** de mobilización de vivenda baleira.
- O **Foro Técnico de Senfogarismo**, que seleccionará persoas usuarias e avaliará casos.
- Os convenios coas entidades sociais (Cáritas, Albergue Xoan XXIII, Cociña Económica, Cruz Vermella, FEAFES, etc.) para atención en rúa e derivacións.

E co modelo de centro deseñado por Lucía del Río pretendíase acadar os seguintes obxectivos:

O proxecto de Lucía del Río representou, pois, un **avance estrutural e metodolóxico** para Compostela, que introduce un **modelo público de atención integral** ata entón inexistente, promove unha **visión moderna, centrada na persoa e non na urxencia e** constitúe un **nó central na rede local de inclusión**, chamado a converterse en referente para outras cidades galegas.

4. As persoas sen fogar en Santiago de Compostela.

A problemática das persoas que se atopan sen un teito onde vivir non é algo novo na cidade. Non é un problema social que teña unha relevancia cuantitativa

(poden atoparse nesta situación ao redor de 20-25 persoas; a cifra vai oscilar dependendo da época do ano na que nos movamos), pero si o é dende a óptica dos Servizos Sociais Comunitarios, dado que as necesidades que presentan estas persoas son múltiples, complexas e difíciles de abordar.

A realidade persoal, social e sanitaria das persoas sen teito é complexa. Responde a traxectorias vitais difíciles, con moitos puntos débiles, arduos para abordar dende os diversos ámbitos. Achegarse ás persoas sen teito non sempre é doado, pois ás veces amosan temor e recelos cara os servizos públicos e institucionais, sendo imprescindible romper estas barreiras para poder intervir eficazmente. A intervención dende os Servizos Sociais Comunitarios, e fálase aquí nun sentido amplo, pasa por diferentes etapas e ten diferentes tempos (tempos que marcan as propias persoas afectadas, as súas circunstancias e evolución, os dereitos que lles son inherentes). Require pois:

- Un *achegamento* cara as persoas sen teito, para coñecer polo miúdo a súa situación, a súa traxectoria vital, as súas necesidades, etc. Nunca hai dúas realidades iguais, hai matices que sempre as van a diferenciar. Non se pode plantexar unha batería de "*solucións*" a esta problemática, pois volveríanse ineficaces senón se aborda a casuística dende a individualidade.
- Débese xerar, como non pode ser doutro xeito, un *marco de confianza* coa persoa que se atopa nesta difícil situación.
- *Analizar conxuntamente* a súa situación, buscar "*informantes clave*", persoas que poidan reforzar a intervención. Ás veces é axeitado contar coas súas familias extensas; outras, pola contra, optar por esta alternativa non é posible ou non é o mais axeitado.
- Realizar un *diagnóstico social* de cada caso, cunha valoración exhaustiva, utilizando os recursos públicos xa existentes ou potenciando a creación doutros novos que poidan ser necesarios.

O *Programa municipal de Apoio á Inclusión Social para as Persoas sen Fogar* (fonte que se utiliza para a facilitación dos datos que se presentan de seguido) vense a consolidar nos anos 2024 e 2025 dentro do Departamento municipal de Servizos Sociais, como liña prioritaria municipal dentro da política social. Os datos referidos á poboación detectada nalgún momento pernoctando en rúa ao longo do ano 2025 (datos actualizados de toda a anualidade) pódense sintetizar do seguinte xeito:

Táboa: **Datos de persoas detectadas en rúa ano 2025 pola variable sexo**.

SEXO	Nº	% V
H	340	84,79%
M	61	15,21%
TOTAIS	**401**	**100,00%**

Fonte: Datos Programa municipal de apoio á inclusión das persoas sen fogar, ano 2025.

Táboa: **Idade de persoas detectadas en rúa**.

Promedio de idade	48,25
Desviación	12,39
Valor máximo de idade	79,73
Valor mínimo de idade	22,56

Fonte: Datos Programa de apoio á inclusión das persoas sen fogar, ano 2025.

Táboa: **Situación administrativa**.

SITUACIÓN ADMINISTRATIVA	Nº	% V
Irregular	119	29,68%
Sen tarxeta residencia comunitarios	13	3,24%
Residencia permanente	11	2,74%
Residencia temporal	33	8,23%
Nacionalidade española	225	56,11%
TOTAIS	401	100,00%

Fonte: Datos Programa de apoio á inclusión das persoas sen fogar, ano 2025.

Táboa: **Situación de saúde**.

PROBLEMAS DE SAÚDE	Nº	% V
INDICIOS TRASTORNO PSIQUICO	57	14,21%
INDICIOS PROBLEMAS SAÚDE ORGÁNICOS	34	8,48%
INDICIO DE CONDUCTAS ADICTIVAS	153	38,15%
INDICIO TRASTORNO PSÍQUICO + PROBLEMAS SAÚDE ORGÁNICOS	7	1,75%
INDICIOS TRASTORNO PSÍQUICO + CONDUCTAS ADICTIVAS	40	9,98%
SEN INDICIOS DE PROBLEMAS DE SAÚDE	110	27,43%
TOTAIS	401	100,00%

Fonte: Datos Programa de apoio á inclusión das persoas sen fogar, ano 2025.

E despois da intervención social realizada, con respecto á alternativa residencial obtense a seguinte información:

Táboa: **Análise da situación residencial post intervención social.**

CON ALTERNATIVA DE ALOXAMENTO?	Nº	% V
CON ALTERNATIVA DE ALOXAMENTO	178	44,39%
PERNOCTANDO EN RÚA	97	24,19%
DESCOÑÉCESE PARADEIRO	67	16,71%
DE PASO POLO CONCELLO	39	9,73%
VIVENDA OCUPADA	20	4,99%
TOTAIS	401	100,00%

Fonte: Datos Programa de apoio á inclusión das persoas sen fogar, ano 2025.

E despois da intervención social realizada, con respecto á situación económica obtense a seguinte información:

Táboa: **Análise da situación económica post intervención social.**

CON RECURSO?	Nº	% V
CON RECURSO SOCIOECONÓMICO	262	65,34%
SEN RECURSO SOCIOECONÓMICO	139	34,66%
TOTAIS	401	100,00%

Fonte: Datos Programa de apoio á inclusión das persoas sen fogar, ano 2025.

Con frecuencia se escoita que a inmensa maioría dos casos de persoas sen fogar deben ser xudicializados, pola complexidade sociosanitaria que presentan. A realidade e os datos mudan esa crenza radicalmente:

Táboa: **Casos xudicializados.**

CASO XUDICIALIZADO?	Nº	% V
SI	10	2,49%
NON	391	97,51%
TOTAIS	401	100,00%

Fonte: Datos Programa de apoio á inclusión das persoas sen fogar, ano 2025.

Unha vez vistos estes datos, pódese dicir que a situación das persoas que pernoctaron nas rúas de Compostela ao longo de 2025 e despois da intervención realizada se axusta ao seguinte:

CARACTERÍSTICAS DAS PERSOAS QUE PERNOCTARON EN RÚA AO LONGO DO ANO 2025		
Sexo:	**Varón**	**84,79%**
Promedio de idade:	**48,25**	**anos**
Nacionalidade maioritaria:	**NACIONALIDADE ESPAÑOLA**	**55,61%**
Problemas de saúde maioritarios:	**INDICIO DE CONDUCTAS ADICTIVAS**	**38,15%**
	INDICIOS TRASTORNO PSIQUICO	**14,21%**
	INDICIOS TRASTORNO PSÍQUICO + CONDUCTAS ADICTIVAS	**9,98%**
Existencia de menores:	**NON**	**99,50%**
Con alternativa residencial post intervención social:	**CON ALTERNATIVA DE ALOXAMENTO**	**44,39%**
Con recurso económico post intervención social:	**CON RECURSO ECONÓMICO**	65,34%
Casos xudicializados:	Non	97,51%

Fonte: Datos Programa de apoio á inclusión das persoas sen fogar, ano 2025.

Cómpre indicar que, segundo informan as traballadoras sociais do programa municipal de apoio á inclusión das persoas sen fogar, a esta cifra habería que engadir a 26 persoas mais (procedentes dos centros que implementa a asociación Rescate coas persoas solicitantes de asilo) que foron derivadas nas últimas semanas por ter que abandonar o recurso, sen alternativa social.

5.- Como se intervén coas persoas sen fogar en Compostela?

O colectivo de persoas sen fogar sempre foi, como non podía ser outra maneira, un dos grupos prioritarios da intervención dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos, por atoparse inmersos en factores graves de exclusión social. Ata o ano 2017 (ano de inflexión neste tipo de intervención social), a súa atención facíase dende os propios Puntos de Atención de Servizo Socias (PASS), sempre con cita previa e segundo a dispoñibilidade da axenda do/da profesional de Traballo Social, coa mesma organización que para calquera atención social, sen prestar atención a casuística específica que se estaba a abordar.

O ano 2017 foi, como se indicou con anterioridade, un punto de “inflexión” na intervención con este colectivo poboacional. A nivel local, considerouse preciso liderar unha intervención social que aglutinara a labor que xa estaban realizando os propios Servizos Sociais Comunitarios Básicos e outras entidades na cidade;

tratábase de abordar de forma interdisciplinar e interdepartamental esta situación. Así, impulsouse unha mesa de traballo na que estiveron presentes diversos servizos públicos e entidades de iniciativa social do municipio e que, dende diversas perspectivas, estaban a traballar con persoas que non teñen un teito onde vivir, co obxecto de realizar unha adecuada abordaxe, procurando a coordinación e o traballo en rede de todos os recursos e o seguimento de cada caso en particular. Foi a partir dese momento cando comezaron novos recursos como o "*Equipo de Rúa*" ou o programa de "*pensións*" (froito do convenio que esta Administración Local ten asinado con Cruz Vermella e que mantén na actualidade) e as denominadas "*vivendas de saída*" (cun convenio de colaboración entre este Concello e a Federación de Asociacións de Familiares e Persoas con Enfermidade Mental de Galicia, en adiante FEAFES), seguindo o modelo "*housing first*" (dúas vivendas de titularidade municipal destinada a aloxar a persoas sen fogar, que tiñan asociada algunha patoloxía de saúde mental).

O ano 2020 sitúase como o segundo punto de inflexión na intervención municipal. O concello de Santiago de Compostela considera que debe liderar a complexa abordaxe da situación mais grave de exclusión social coa que nos podemos atopar e decide a contratación dunha traballadora social especificamente para a implementación do "*Programa municipal de apoio á inclusión das persoas sen fogar*". Igualmente, reforza o número de vivendas municipais destinadas á transición á vida autónoma, incorporando dúas mais que foron cedidas a Cáritas Diocesana de Santiago de Compostela. A distribución destas vivendas é a que segue:

ENTIDADE	VIVENDA MUNICIPAL
Feafes	Cedida 1 vivenda para homes en situación de senfogarismo, con patoloxía psiquiátrica.
Feafes	Cedida 1 vivenda para mulleres en situación de senfogarismo con patoloxía psiquiátrica
Cáritas Diocesana	Cedida 1 vivenda para persoas sen fogar.
Cáritas Interparroquial	Cedida 1 vivenda para persoas sen fogar.

O ano 2024 supón un novo avance nesta intervención social, ao contratar o concello de Santiago de Compostela a unha segunda profesional de Traballo Social destinada á atención deste colectivo poboacional e ao seguimento das persoas sen fogar que foran realoxadas.

Os Servizos Sociais Comunitarios en Santiago de Compostela veñen, pois, desenvolvendo diferentes proxectos ou implementando diversas liñas de

intervención coas persoas que se atopan sen un fogar onde vivir. Podemos destacar as seguintes:

- Por suposto, a abordaxe técnica dende o Programa municipal de apoio á inclusión das persoas sen fogar, achegándose á realidade deste colectivo, tentando analizala, valorando as súas circunstancias e canalizándoos cara os recursos existentes. Estase a falar do trámite de diversas prestacións (RISGA, Axudas de Inclusión Social, certificados de discapacidade, pensións non contributivas, emisión de certificados para a tramitación de Ingreso Mínimo Vital, tramitación de expedientes de valoración da situación de dependencia, etc.).
- Conscientes de que non todos os casos se poden abordar cos recursos económicos existentes, dende o Concello de Santiago de Compostela elaborouse, aprobouse e estase a implementar a Ordenanza de garantía básica cidadá, ofrecendo un catálogo de recursos socioeconómicos á veciñanza (renda municipal e prestacións de rescate social).
- O aloxamento segue sendo unha das principais eivas para a abordaxe do senfogarismo, de aí que dende os Servizos Sociais se traballe en:
    - A derivación e o traballo en rede co albergue Xoan XXIII, como recurso de urxencia, co que se mantén un convenio de colaboración interinstitucional.
    - O traballo coordinado con Cruz Vermella, afrontando tres liñas complementarias de intervención: o servizo municipal de urxencias sociais (SEMUS Compostela), a intervención técnica coas persoas sen fogar e programa de pensións.
    - As catro vivendas de transición: vivendas de titularidade municipal cedidas á Cáritas Diocesana, a Cáritas Interparroquial e a FEAFES.
- Entrando xa nunha especificidade sobre estes supostos, establecéronse estratexias de intervención coordinadas tanto entre os propios servizos municipais (Servizos Sociais + Policía Local) como coas principais entidades sociais da cidade (Servizos Sociais + Centro Vieiro + Cáritas Interparroquial + Cruz Vermella + Albergue Xoán XXIII + Cociña Económica + Feafes).
- Conscientes tamén que non só con prestacións económicas afróntase unha realidade tan complexa, téntase apostar e activar as potencialidades das persoas a través de proxectos complementarios para apoiar a inclusión social; trabállanse así competencias, aspectos formativos para o desenvolvemento da vida diaria, etc.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- E como proxecto a corto prazo plantéxase a creación dun recurso institucional propio, a nivel municipal, no que terá cabida a intervención integral coas persoas que pernoctan na rúa e tamén aquelas outras que se atopan nunha situación de vulnerabilidade social (aspecto que se desenvolverá nas liñas de acción do presente plan).

Toda esta información queda sintetizada na seguinte liña temporal, que reflexa os principais fitos da intervención social municipal na materia do senfogarismo:

Dende os Servizos Sociais Comunitarios realízase pois unha intervención flexible e totalmente individualizada para tratar os casos, buscando medidas,

recursos e apoios para solventar a situación persoal. A intervención é continuada, sen abandonar en ningún momento a obriga de atender ás persoas en situación de vulnerabilidade social, buscando sempre, como xa se dixo anteriormente, o benestar e a defensa dos dereitos e intereses persoais. O persoal técnico dos Servizos Sociais Comunitarios do Concello traballan desde o silencio, respectando os dereitos, a dignidade das persoas e, sobre todo, non vulnerando a lexislación en materia de protección de datos. En definitiva, os piares que fundamentan a intervención co colectivo de persoas sen teito de Santiago de Compostela son, basicamente, os seguintes:

E estes piares pódense desenvolver do seguinte xeito:

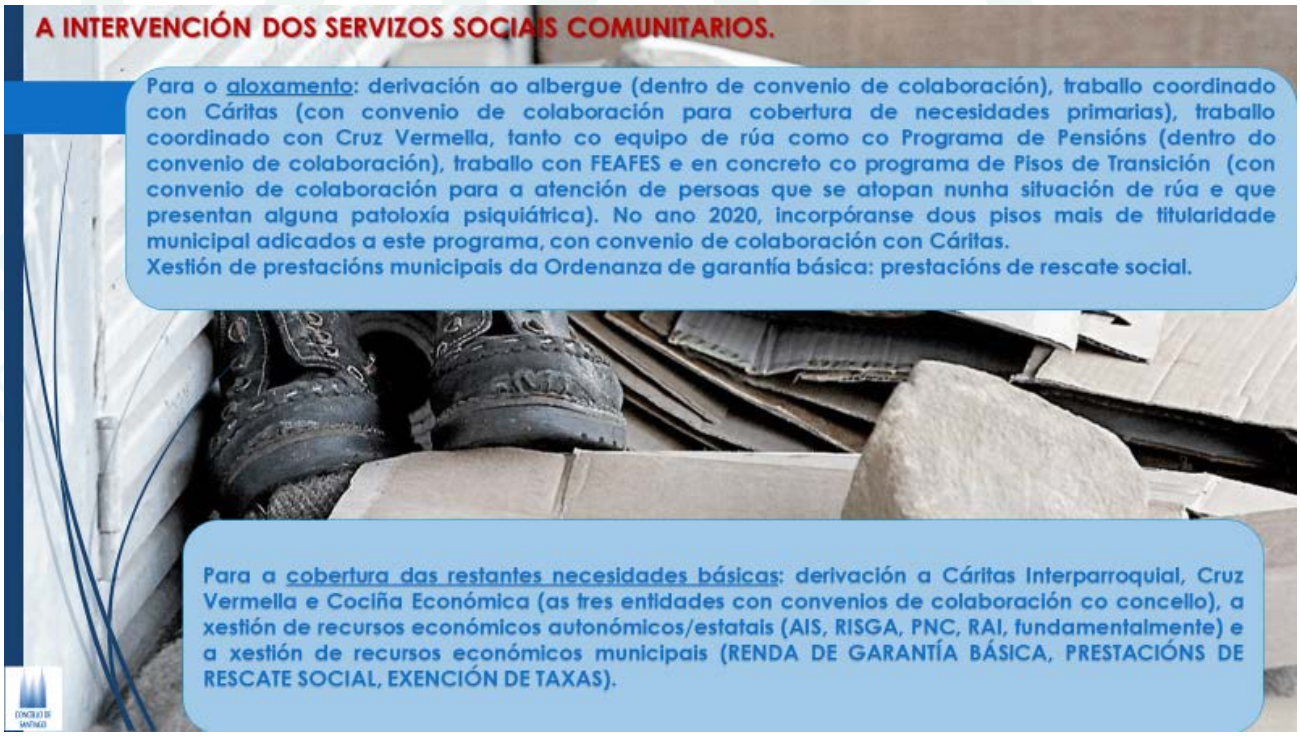
- **Liderado local,** que non supón "*monopolizar*" a atención senón responsabilizarse da mesma, garantindo os mínimos e coordinándose coas entidades de iniciativa social.
- **Responsabilidade pública** na intervención, como calquera cidadá ou cidadán que se atopa nunha situación carencial e que necesita a intervención, o apoio e a orientación dos Servizos Sociais Comunitarios.

- **Diversificación;** unha das características das persoas que están sen fogar é a heteroxeneidade, necesitados de respostas á súa medida, sen atisbo de discriminación.
- **Dignificar a atención,** desde o acceso, pasando pola protección de datos, a participación social, o dereito á "*autodeterminación*", a protección da súa integridade e dos seus dereitos sociais.
- **Flexibilidade** na aplicación de normativas e na adopción de estratexias de intervención, **integralidade** para maior capacidade de adaptación ás circunstancias dos usuarios/as e aos cambios sociais e **traballo en rede** coordinando os ámbitos de intervención.
- E, como non, **prevención,** a través da intervención naqueles espazos de vulnerabilidade persoal, familiar e social, intensificando o apoio profesional e dedicando os recursos necesarios para evitar procesos de exclusión que poidan facer que unha persoa chegue a atoparse sen fogar.

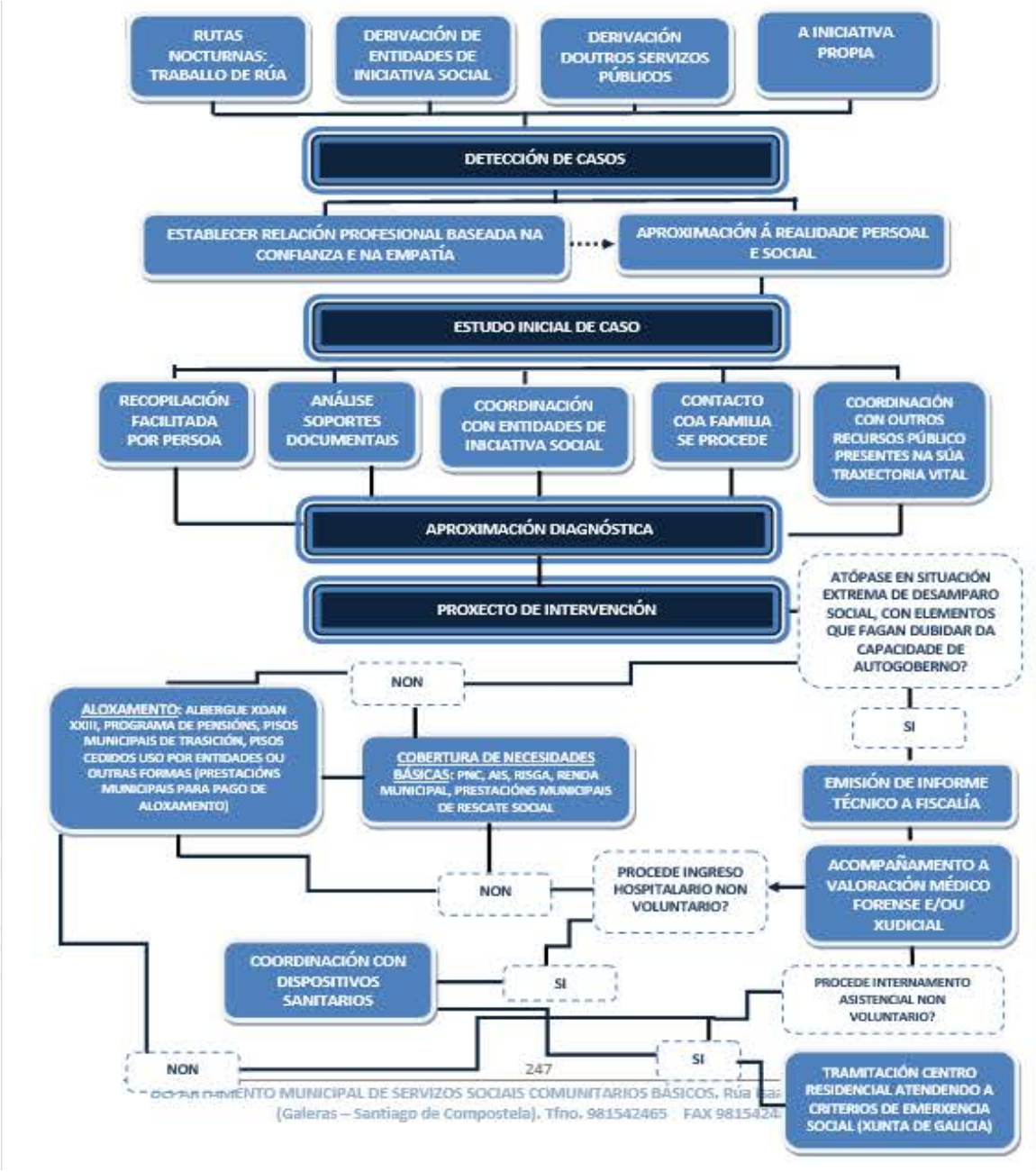
Polo tanto, a intervención coas persoas que pernoctan na rúa, neste concello, concrétase en:

O TRABALLO COORDINADO CON ENTIDADES DE INICIATIVA SOCIAL DA CIDADE, COAS CALES SE TEN ASINADOS CONVENIOS DE COLABORACIÓN
FEAFES
Albergue Xoan XXIII
Cociña Económica
Cruz Vermella: Equipo de rúa.
Cáritas: Atención Primaria e Centro Vieiro
É vontade do equipo de goberno do concello de Santiago de Compostela, dos profesionais de Protección Civil e do Departamento municipal de Servizos Sociais realizar un recoñecemento á labor realizada polo persoal técnico e persoas voluntarias que traballan en todas e cada unha das entidades de iniciativa social e que interveñen coas persoas en situación de "rúa".

A INTERVENCIÓN DOS SERVIZOS SOCIAIS COMUNITARIOS.
Para o aloxamento: derivación ao albergue (dentro de convenio de colaboración), traballo coordinado con Cáritas (con convenio de colaboración para cobertura de necesidades primarias), traballo coordinado con Cruz Vermella, tanto co equipo de rúa como co Programa de Pensións (dentro do convenio de colaboración), traballo con FEAFES e en concreto co programa de Pisos de Transición (con convenio de colaboración para a atención de persoas que se atopan nunha situación de rúa e que presentan alguna patoloxía psiquiátrica). No ano 2020, incorpóranse dous pisos mais de titularidade municipal adicados a este programa, con convenio de colaboración con Cáritas.
Xestión de prestacións municipais da Ordenanza de garantía básica: prestacións de rescate social.
Para a cobertura das restantes necesidades básicas: derivación a Cáritas Interparroquial, Cruz Vermella e Cociña Económica (as tres entidades con convenios de colaboración co concello), a xestión de recursos económicos autonómicos/estatais (AIS, RISGA, PNC, RAI, fundamentalmente) e a xestión de recursos económicos municipais (RENDA DE GARANTÍA BÁSICA, PRESTACIÓNS DE RESCATE SOCIAL, EXENCIÓN DE TAXAS).

FLUXOGRAMA DE INTERVENCIÓN COAS PERSOAS SEN FOGAR NO CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA.

6.- Plan estratéxico de abordaxe do senfogarismo en Compostela (aprobado en XGL o 22 de decembro de 2025).

O Plan de Abordaxe do Senfogarismo de Santiago de Compostela 2026-2030 constitúe unha estratexia integral do Concello para facer fronte a unha das expresións máis graves da exclusión social: a perda ou ausencia de fogar. O

documento parte do recoñecemento de que o senfogarismo é un fenómeno complexo, multicausal e estrutural, que vai moito máis alá da vida na rúa e que implica unha vulneración continuada de dereitos fundamentais como a vivenda, a saúde, o traballo, a protección social e a participación comunitaria.

O Plan inspírase na tipoloxía europea ETHOS, que entende o senfogarismo como un continuo de situacións de exclusión residencial —desde vivir na rúa ata habitar en vivendas inseguras ou inadecuadas— e incorpora unha visión ampla e actualizada do fenómeno, con especial atención á diversidade de perfís, ás traxectorias vitais e á perspectiva de xénero. Destácase que as persoas en situación de senfogarismo non conforman un colectivo homoxéneo e que as súas situacións están atravesadas por factores estruturais (mercado laboral precarizado, dificultade de acceso á vivenda, insuficiencia das prestacións sociais), relacionais, persoais e culturais.

No marco xurídico e planificador, o Plan alíñase cos tratados internacionais de dereitos humanos, coas estratexias europeas e estatais contra o senfogarismo e coa planificación autonómica galega, subliñando o papel clave dos concellos como administracións máis próximas á cidadanía. Neste sentido, Santiago de Compostela preséntase como un municipio cunha traxectoria consolidada na atención ás persoas sen fogar, especialmente desde 2017, coa creación de dispositivos específicos como o equipo de rúa, os programas de pensións e vivendas de transición e o impulso do futuro Centro Municipal de Atención Integral ás Persoas Sen Fogar.

O Plan establece como obxectivo xeral previr o senfogarismo, reducir a súa cronificación e promover procesos reais de inclusión social, autonomía persoal e recuperación de proxectos vitais. Para iso, define seis grandes liñas estratéxicas que se concretan en 30 medidas:

1. **Coordinación e traballo en rede**, reforzando a colaboración entre servizos sociais, outras áreas municipais, sistemas públicos (sanidade, emprego, vivenda) e entidades do terceiro sector.
2. **Prevención do senfogarismo**, actuando de maneira temperá ante situacións de risco como desafiuzamentos, altas institucionais sen alternativa habitacional ou procesos de empobrecemento severo.
3. **Concreción de dereitos**, facilitando o acceso efectivo a dereitos básicos como o empadroamento, as prestacións económicas, a documentación e os servizos públicos.

4. **Protección social e atención integral**, mediante intervencións individualizadas, acompañamento social continuado, atención psicolóxica e dispositivos de baixa esixencia.
5. **Promoción da autonomía e dos proxectos vitais**, apostando por itinerarios de inclusión social, inserción sociolaboral e modelos innovadores como o *Housing First*, que prioriza o acceso á vivenda estable.
6. **Sensibilización, transparencia e loita contra a discriminación**, combatendo o estigma social, a aporofobia e os delitos de odio, e promovendo unha imaxe social máis xusta e respectuosa das persoas sen fogar.

O Plan define tamén unha estrutura clara de organización, coordinación, seguimento e avaliación, establecendo indicadores que permitan medir o impacto das medidas e garantir a súa mellora continua ao longo do período de vixencia.

1. Liñas de intervención do Plan de Abordaxe do Senfogarismo

O Plan estrutúrase en **seis liñas de acción**, que cobren todo o proceso do senfogarismo: desde a prevención ata a inclusión plena, superando unha visión asistencialista.

1. Coordinación e traballo en rede

Esta liña parte da idea de que o senfogarismo non pode ser abordado só polos Servizos Sociais. Proponse:

- Reforzar a coordinación entre áreas municipais (vivenda, saúde, emprego, seguridade).
- Mellorar o traballo con entidades sociais.
- Establecer protocolos compartidos e canles estables de comunicación.

👉 **Clave**: recoñece que o senfogarismo é un problema estrutural e transversal.

2. Prevención do senfogarismo

Supón un cambio importante de enfoque:

- Actuar antes da perda do fogar (desafiuzamentos, altas hospitalarias ou penitenciarias sen alternativa).
- Detectar situacións de risco de exclusión residencial.
- Evitar a cronificación do senfogarismo.

👉 **Clave**: firme aposta pola prevención.

3. Concreción de dereitos

Esta liña céntrase en garantir dereitos básicos:

- Empadroamento de persoas sen fogar.
- Acceso a prestacións económicas.
- Regularización administrativa cando sexa posible.
- Acceso real aos servizos públicos.

👉 **Clave**: entende o senfogarismo como unha vulneración de dereitos, non como un fallo individual.

4. Protección social e atención integral

Aposta por unha atención personalizada:

- Acompañamento social continuado.
- Atención psicolóxica e social especializada.
- Recursos de baixa esixencia e atención no medio aberto (equipo de rúa).
- Coordinación coa sanidade e saúde mental.

👉 **Clave**: pon á persoa no centro e adapta os recursos e a intervención social ás súas necesidades reais.

5. Promoción da autonomía e dos proxectos vitais

É unha das liñas máis claramente orientadas á inclusión:

- Desenvolvemento de itinerarios personalizados de inclusión social.
- Apoio á inserción sociolaboral.
- Acceso a vivenda estable (vivendas de transición e modelo **Housing First**).
- Recuperación da autonomía persoal e dos vínculos sociais.

👉 **Clave**: non busca só "soster" ás persoas, senón acompañalas na reconstrución da súa vida.

6. Sensibilización, transparencia e loita contra a discriminación

Aborda a dimensión social do problema:

- Loita contra a aporofobia e os delitos de odio.
- Sensibilización da cidadanía.
- Visibilización do senfogarismo desde unha perspectiva de dereitos humanos.
- Transparencia na acción pública.

👉 **Clave**: entende que sen cambio social non hai inclusión real.

2. Novidades que introduce o Plan

Entre os elementos máis innovadores destacan:

- **Enfoque preventivo**, pouco habitual en plans anteriores.
- **Visión ampla do senfogarismo**, non limitada ás persoas que viven na rúa.
- **Perspectiva de xénero**, recoñecendo o senfogarismo feminino e as súas especificidades.
- **Aposta polo modelo Housing First**, fronte ao modelo clásico en escaleira.
- **Centralidade dos dereitos humanos**, substituíndo a lóxica asistencial pola de cidadanía.
- **Importancia do acompañamento social continuado**, fronte ás intervencións puntuais.
- **Reconstrución de proxectos vitais**, non só cobertura de necesidades básicas.
-

3. Por que é importante para o avance da intervención social en Compostela

Este Plan é relevante porque:

- Sistematiza e ordena unha traxectoria municipal xa existente.
- Dá coherencia estratéxica a recursos e programas dispersos.

- Consolida o papel dos Servizos Sociais Comunitarios como eixo da intervención.
- Mellora a coordinación institucional.
- Evita respostas improvisadas ou exclusivamente de emerxencia.
- Permite avaliar resultados e mellorar a intervención a medio prazo.

👉 Supón pasar de "xestionar a exclusión" a **combatela activamente**.

4. É un documento que aposta pola inclusión social?

Si, claramente. O Plan aposta pola inclusión social porque:

- Non criminaliza nin estigmatiza ás persoas sen fogar.
- Non se limita á asistencia básica.
- Recoñece ás persoas como suxeitos de dereitos.
- Busca a participación, a autonomía e a vida digna.
- Entende a inclusión como convivencia, non como adaptación forzada.
- Incorpora a vivenda como punto de partida, non como premio final.

👉 A inclusión social aparece como **obxectivo central**, non como resultado secundario.

Valoración final

O Plan de Abordaxe do Senfogarismo de Compostela é un documento aliñado cos enfoques máis innovadores en políticas sociais. Representa un paso firme cara a unha cidade máis inclusiva, que entende que **ninguén debería quedar fóra do dereito a ter un fogar e un proxecto de vida digno**. Representa unha aposta decidida por un enfoque de dereitos humanos, preventivo e inclusivo, que entende a vivenda como un dereito e non como un privilexio, e que sitúa ás persoas no centro das políticas públicas. Trátase dun instrumento estratéxico que busca avanzar cara a unha cidade máis xusta, cohesionada e verdadeiramente inclusiva.

O Concello de Santiago de Compostela, a través da Concellería de Dereitos e Servizos Sociais e dos Servizos Sociais Comunitarios, amosa un compromiso firme, sostido e progresivo na abordaxe do senfogarismo, entendido como unha das formas máis graves de exclusión social e unha vulneración directa de dereitos fundamentais. Este compromiso non se limita á atención de situacións

de emerxencia, senón que se materializa nunha estratexia integral orientada á prevención, á inclusión social e á recuperación de proxectos vitais das persoas afectadas.

Os Servizos Sociais Comunitarios asumen un papel central como eixo vertebrador da intervención, garantindo a atención profesional, continuada e personalizada ás persoas en situación de senfogarismo. Desde estes servizos realízase a detección temperá de situacións de risco, a valoración social individualizada, o deseño de itinerarios de inclusión e o acompañamento sostido ao longo do proceso, respectando sempre os principios de dignidade, confidencialidade, voluntariedade e intervención centrada na persoa.

O compromiso municipal maniféstase tamén na creación e consolidación dunha rede estable de recursos, combinando actuacións propias do concello con convenios de colaboración co terceiro sector. Recursos como o Servizo Municipal de Urxencias Sociais (SEMUS Compostela), o traballo de rúa, os programas de pensións, as vivendas de transición municipais ou a coordinación co Albergue Xoán XXIII e entidades sociais da cidade permiten dar resposta ás necesidades básicas inmediatas e, ao mesmo tempo, avanzar cara a procesos de inclusión máis duradeiros.

Un elemento clave deste compromiso é a aposta decidida pola coordinación interinstitucional e o traballo en rede, recoñecendo que o senfogarismo non pode abordarse de maneira illada nin exclusivamente desde os servizos sociais. O concello impulsa a cooperación con outros sistemas públicos —sanidade, vivenda, emprego, seguridade— e co tecido asociativo, favorecendo intervencións coherentes, evitando duplicidades e garantindo a continuidade nos procesos de acompañamento social.

Así mesmo, o Concello de Santiago de Compostela demostra o seu compromiso a través da planificación estratéxica, coa elaboración do Plan municipal de atención ao senfogarismo, que supón un salto cualitativo na intervención local. Este documento sitúa o senfogarismo na axenda pública municipal, alíñase cos marcos europeo, estatal e autonómico e establece obxectivos claros, medidas concretas e mecanismos de seguimento e avaliación, reforzando a responsabilidade pública nesta materia.

O compromiso institucional tamén se reflicte na orientación da intervención cara a un enfoque de dereitos e inclusión social, afastándose de modelos asistencialistas. O acceso á vivenda, á protección social, á formación, ao

emprego e á participación comunitaria preséntanse como elementos centrais da acción municipal, recoñecendo ás persoas sen fogar como suxeitos de dereitos e cidadanía plena.

Finalmente, cómpre salientar a vontade do concello de sensibilizar á sociedade compostelá, combater o estigma, a aporofobia e os delitos de odio, e promover unha visión máis xusta e humana do senfogarismo. Esta dimensión comunitaria evidencia que o compromiso institucional non é só técnico ou administrativo, senón tamén ético e político.

En conxunto, o compromiso dos Servizos Sociais e do Concello de Santiago de Compostela na abordaxe do senfogarismo tradúcese nunha intervención pública responsable, planificada e orientada á inclusión social real, que entende que garantir unha vida digna e un fogar non é unha opción, senón unha obriga colectiva.

A

INTERVENCIÓN COAS PERSOAS SEN FOGAR NO ANO 2025.

En clave de intervención social, dende a rúa...

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

A reincorporación á comunidade: a vontade de cambiar vidas.

O Centro de Atención Integral a Persoas sen Fogar

(http://santiagodecompostela.gal/hoxe/nova.php?id_nova=22991&lg=cas)

A concelleira de Dereitos e Servizos Sociais deu conta das modificacións introducidas no proxecto do Centro de Inclusión Social de Belvís, co obxectivo de que sexa un Centro de Atención Integral a Persoas sen Fogar. María Rozas explicou que o complexo contará con 11 habitacións e con espazos comúns como cociña, comedor ou lavandería.

A principal novidade do modificado do proxecto, será a substitución da vintena de despachos e salas de reunións previstas por recursos habitacionais.

O Centro Integral para a Inclusión Social é un complexo formado por 4 edificios. O primeiro deles contará con cociña, comedor e baño na planta baixa, e na planta superior haberá catro habitacións que substituirán aos despachos proxectados inicialmente. O que eran salas de reunións transformaranse en zonas comúns, salas de lectura e zona de actividades. Do proxecto aprobado no anterior mandato mantense a zona de entrada e recepción, así como tres despachos para o traballo social especializado e personalizado de acompañamento psicosocial. O segundo edificio é unha ampla sala, que se mantén tal e como estaba prevista, mentres que o terceiro inmoble, cunha superficie aproximada de 100 m^2, albergará un espazo de atención diúrna para persoas en situación de risco de exclusión con zonas de descanso, baños, armarios e lavandería. O cuarto sufrirá máis cambios. Os despachos e a aula de formación proxectados desaparecen para darlle paso a seis habitacións individuais e unha dobre na planta superior, todas elas con baño incorporado, e a unha habitación dobre con baño, adaptada para persoas con mobilidade reducida, na planta baixa. Alí tamén haberá un espazo común e de estar.

Ao remate do ano 2025, a situación do centro é a seguinte:

- Estase dotando de equipamento básico.
- Téñense solicitadas as autorizacións de inicio de actividade; pendente de resposta da Xunta de Galicia.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- Tense elaborado o proxecto de funcionamento do centro e o prego de prescricións técnicas, que van ser determinantes para a licitación no ano 2026. Lembrar que este centro aposta por un modelo de funcionamento mixto (persoal municipal + persoal da empresa que resulte seleccionada).
- Estanse dando os pasos para a contratación do servizo de seguridade.

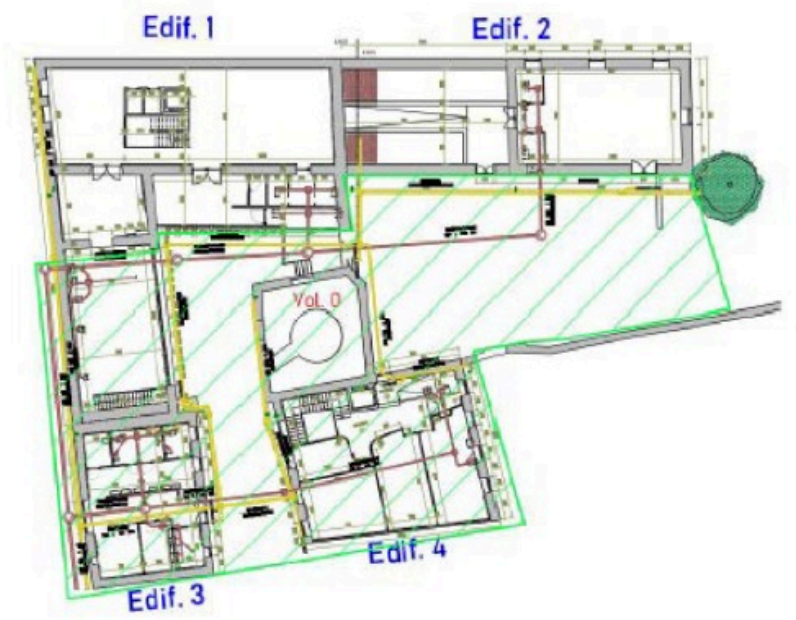

PLANTA PROXECTO

PLANTA REAXUSTADA

Edificación nº 4

PLANTA SUPERIOR PROXECTO

PLANTA SUPERIOR REAXUSTADA

PLANTA BAIXA PROXECTO

PLANTA BAIXA REAXUSTADA

O PROGRAMA DE INCLUSIÓN SOCIAL

O Programa Local de Inclusión Social de colectivos en risco de exclusión de Santiago de Compostela xurde da necesidade de dar continuidade ao traballo realizado durante anos a través de distintos plans e programas promovidos por Europa e executados por Servizos Sociais a través de distinto s convenios coa Comunidade Autónoma.

O Concello de Santiago de Compostela considera necesario continuar coas liñas de traballo desenvolvidas durante este anos e apostar pola inclusión e, sobre todo, dar continuidade a un recurso de apoio para a inserción sociolaboral dos colectivos máis vulnerables, en situación de risco ou exclusión social.

O principio de Igualdade de Oportunidades entre mulleres e homes constitúe a garantía de que mulleres e homes poidan participar en diferentes esferas (económica, política, social, toma de decisións...) e actividades (emprego, educación…) sobre bases de igualdade e equidade. Fai referencia á necesidade de corrixir as desigualdades sociais e toda barreira sexista e discriminatoria, directa ou indirecta. Para facer real este principio e levalo á práctica, estableceranse mecanismos e estratexias como as medidas específicas ou de acción positiva (co obxectivo de superar obstáculos específicos para a participación das mulleres), ou o mainstreaming de xénero ou enfoque integrado de xénero (co obxectivo de superar obstáculos específicos de xénero para a participación equitativa de homes e mulleres). En ambos casos é imprescindible contemplar as discriminacións de xénero e as súas implicacións na sociedade.

O Programa Local de Inclusión Social (en adiante, PLIS), pretende incidir, a nivel individual e grupal para reforzar e fortalecer todos aqueles aspectos que poidan axudar a mellorar á empregabilidade das persoas que acceden a este servizo. Articulase sobre a elaboración de itinerarios integrais de inserción sociolaboral que, tomando como punto de partida a corresponsabilidade dos beneficiarios, contemple o desenvolvemento de estratexias individuais no seu proceso de incorporación ao mercado laboral. Co obxectivo tanto de dar resposta ás diferentes situacións de partida dos colectivos beneficiarios, como de poder ampliar o número de persoas atendidas, e dentro do marco das prestacións e servizos incluídos na carteira de servizos sociais de Inclusión aprobada polo Decreto 61/2016, do 11 de febreiro, planifícase un programa formado por **dúas seccións:**

- **Sección de inclusión básica, destinada a colectivos con maiores necesidades no ámbito persoal:** adquisición e mellora de habilidades sociais básicas e avanzadas que incrementen a competencia social e persoal, desenvolvemento das capacidades e destrezas individuais e sociais que melloren a autonomía da persoa, incluídas as dirixidas á mellora da administración da economía familiar; apoio para a adhesión a tratamentos de prescrición facultativa, acompañamento social, apoio e/ou intervención psicolóxica...

- **Sección de inclusión e transición ao emprego**, destinada a aquelas persoas con necesidades enfocadas no desenvolvemento e a mellora de habilidades conducentes á consecución e mantemento dun emprego normalizado. Comprende a celebración de accións para a mellora da empregabilidade: sesións grupais de busca de emprego, actividades formativas (motivación, habilidades, autoemprego, entrevistas de traballo...),orientación laboral e formativa, acompañamento...

Aínda que na práctica, a meirande parte das persoas usuarias dos Servizos Sociais Municipais da cidade poderían ser potenciais beneficiarios do Programa, establécese un criterio de entrada ao programa que inclúe (aínda que de xeito non excluínte, segundo valoración técnica), aos seguintes colectivos:

- Persoas perceptoras da RISGA, e/ou persoas que formen parte da súa unidade familiar con proxecto de inserción de carácter laboral.
- Persoas perceptoras da Renda Municipal de Garantía básica cidadá e/ou persoas que formen parte da súa unidade familiar con proxecto de inserción de carácter laboral.
- Persoas perceptoras da Prestación de rescate social por necesidades básicas

En todos estes casos se incluirían tamén aos potenciais beneficiarios coas mesmas características.

- Persoas sen fogar, entendendo esta como residencia en dispositivos temporais: pensións pagadas por dispositivos públicos ou entidades de iniciativa social...

- Persoas en situación de vivenda inadecuada (situacións de infravivenda, ocupación...)

Nestes casos, a intervención procedería sempre que a persoa manifeste a súa vontade de permanecer na cidade dun xeito estable, e a súa situación persoal e de saúde permita o inicio dun itinerario de inclusión sociolaboral

- Persoas pertencentes a familias participantes no Programa de Intervención familiar e no Programa de Inclusión residencial non encadradas en ningún dos colectivos anteriores, previa valoración conxunta das técnicas de ambos programas.

Aspectos conceptuais.

Na actualidade entendemos a pobreza como ausencia de recursos económicos e a exclusión social como un proceso social de expulsión parcial ou total de persoas que viven nunha determinada sociedade. No primeiro caso, trátase dun concepto económico. No segundo caso, dun proceso social (e dos resultados dese proceso). Ambas as cuestións, pobreza e exclusión, aparecen intimamente relacionadas, polo que adoitan presentarse conxuntamente, tanto nas análises como nas medidas de abordaxe e de mellora das condicións de vida das persoas e colectivos afectados. Pero, ao mesmo tempo, existe unha coincidencia clara de que ambas as cuestións son diferentes na súa óptica, no seu alcance e nas formas de intervención que poden dar resultados de cohesión social.

"*Recoñecer o dereito fundamental das persoas que se atopan en situación de pobreza e exclusión social a vivir con dignidade e a desempeñar un papel activo na sociedade*" foi o primeiro dos obxectivos establecidos na decisión conxunta 1098/2008/CE do Parlamento-Consello Europeo, relativa ao 2010-Ano Europeo de Loita contra a Pobreza e a Exclusión Social. Para cumprir este obxectivo, a Administración autonómica establece unha serie de prestacións dirixidas ás persoas máis desfavorecidas: renda de inclusión social de Galicia (Risga), axudas de inclusión social de carácter non periódico, pensións non contributivas de invalidez e de xubilación, axudas a entidades de iniciativa social, complemento por alugueiro de vivenda a persoas titulares de pensión non contributiva. Estas axudas complétanse con medidas ofrecidas en ámbitos concretos: incentivos á contratación de persoas en situación ou risco de exclusión social, axudas para evitar os cortes de subministración eléctrica, apoio a programas de loita contra a pobreza feminina, exencións no canon da auga e do lixo etc. A inclusión social é a tendencia para posibilitar que persoas en risco

de pobreza ou de exclusión social teñan a oportunidade de participar de maneira plena na vida social, e así poidan gozar dun nivel de vida adecuado. A inclusión social preocúpase especialmente por persoas ou grupos de persoas que se atopan en situacións de carencia, segregación ou marxinación. Son especialmente susceptibles de exclusión persoas ou grupos de persoas en situación de precariedade ou pertencentes a un colectivo particularmente estigmatizado, ben pola súa orixe (pertenza a determinado grupo étnico ou relixioso), xénero (home ou muller), condición física (discapacidades), ou orientación sexual, entre outras cousas.

O obxectivo da inclusión social é precisamente mellorar de maneira integral as condicións de vida dos individuos, para ofrecerlles as mesmas oportunidades educativas, laborais e económicas das que goza o resto da sociedade. Inclusión social, pois, significa acceso ao sistema educativo e de saúde, oportunidades de traballo, a posibilidade de ter unha vivenda digna, seguridade cidadá, etc. En suma, o que persegue a inclusión social é que todos os cidadáns, independentemente da súa orixe ou condición, poidan gozar plenamente dos seus dereitos, desenvolver as súas potencialidades como individuos, e aproveitar ao máximo as oportunidades para vivir en benestar. Por esta razón, é importante que os gobernos, en coordinación cos organismos internacionais, como a Unesco, a ONU ou a Unión Europea, cren e implementen políticas e programas que fomenten a inclusión social.

Consideracións xurídicas.

- Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, art. 25 e 26.1: "*Os municipios deberán prestar, en todo caso, os servizos seguintes: c) Nos municipios con poboación superior a 20.000 habitantes, ademais, … a atención inmediata a persoas en situación ou risco de exclusión social…*".
- Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración local de Galicia.
- Lei 13/2008 de servizos Sociais de Galicia.
- Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios.
- Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia.

- Lei 39/2015, de 1 de outubro, de procedemento administrativo común das Administracións Públicas.
- Lei Orgánica 3/2018, de 5 de decembro, de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.
- Decreto 14/2019, do 31 de xaneiro, de desenvolvemento da Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia.

A maiores dos textos normativos, como documentos de referencia deben terse en conta os seguintes:

- Estratexia de inclusión social de Galicia 2014-2020, Xunta de Galicia.
- Manual INclúe para a atención a persoas en situación ou en risco de exclusión social. Emaús Fundación Social, 2015.
- Plan de atención ás persoas sen fogar en Galicia 2019-2023, Xunta de Galicia.

Obxectivos.

- Promover a inserción social e laboral das persoas pertencentes a colectivos en risco de exclusión, mediante o desenvolvemento de procesos individualizados e integrais de inserción, desde unha perspectiva ligada ás potencialidades do territorio e ao seu tecido social e produtivo

Metodoloxía.

No tocante ao traballo coas persoas beneficiarias do Programa, baseamos a metodoloxía no acompañamento social, co obxecto de facilitar a normalización, e na medida do posible a inserción social e laboral das persoas participantes no Programa, en situación de exclusión social ou risco de estalo, guiando e tutelando o proceso individual de incorporación social de cada unha delas.

Para a consecución dos obxectivos realízanse as seguintes actividades:

- Acollida
- Realización de diagnóstico inicial
- Deseño de itinerarios individualizados de incorporación
- Actividades de formación prelaboral e capacitación para a ocupación (inclúe formación en habilidades sociais)
- Actividades de formación para a superación de probas de aptitude (Graduado en ESO, acceso a ciclos, competencias clave...)
- Actividades de busca de emprego
- Actividades de acompañamento social (de modo transversal ao largo de todo o itinerario).

En liñas xerais, a metodoloxía do programa é participativa e flexible, axustándose aos ritmos de aprendizaxe de cada persoa e ás súas necesidades de conciliación (de ser o caso), axentes activos do seu cambio, favorecendo unha comunicación bidireccional entre os diferentes participantes que permitan ir retroalimentando o proceso de cambio introducindo as modificacións oportunas. Realizarase unha actuación global en todas as áreas de intervención mediante unha coordinación interdisciplinar.

Os servizos ofertados dentro deste programa sintetízanse en:

- ACOLLIDA E DIAGNÓSTICO (PSICÓLOGA DO PROGRAMA): Entrevista para a detección das necesidades e fortalezas. Deseño, en función do diagnóstico, do itinerario de inserción personalizado, que poderá ser de carácter:
  - **Básico,** destinado a colectivos con maiores necesidades no ámbito persoal (PSICÓLOGA DO PROGRAMA)
  - **De inclusión e transición ao emprego**, destinada a aquelas persoas con necesidades enfocadas no desenvolvemento e a mellora de habilidades conducentes á consecución e mantemento dun emprego normalizado (ADL)
- INFORMACIÓN e apoio para o acceso á oferta formativa e laboral existente na cidade (PSICÓLOGA E AXENTE DE DESENVOLVEMENTO LOCAL DO PROGRAMA)
- FORMACIÓN DE ADULTOS E PRELABORAL: Mellora da empregabilidade a través de dúas vías:
  - Formación para a superación de diversas probas oficiais (competencias clave, acceso a ciclos, Graduado en ESO...) a través da *Escola de Segunda Oportunidade***.**
  - Formación para o fortalecemento das habilidades persoais, profesionais e relacionais, que incrementen a competencia social, persoal e laboral. Este punto se desenvolvería a través de

Obradoiros de carácter grupal con periodicidade e temática a determinar en función da demanda e das necesidades.

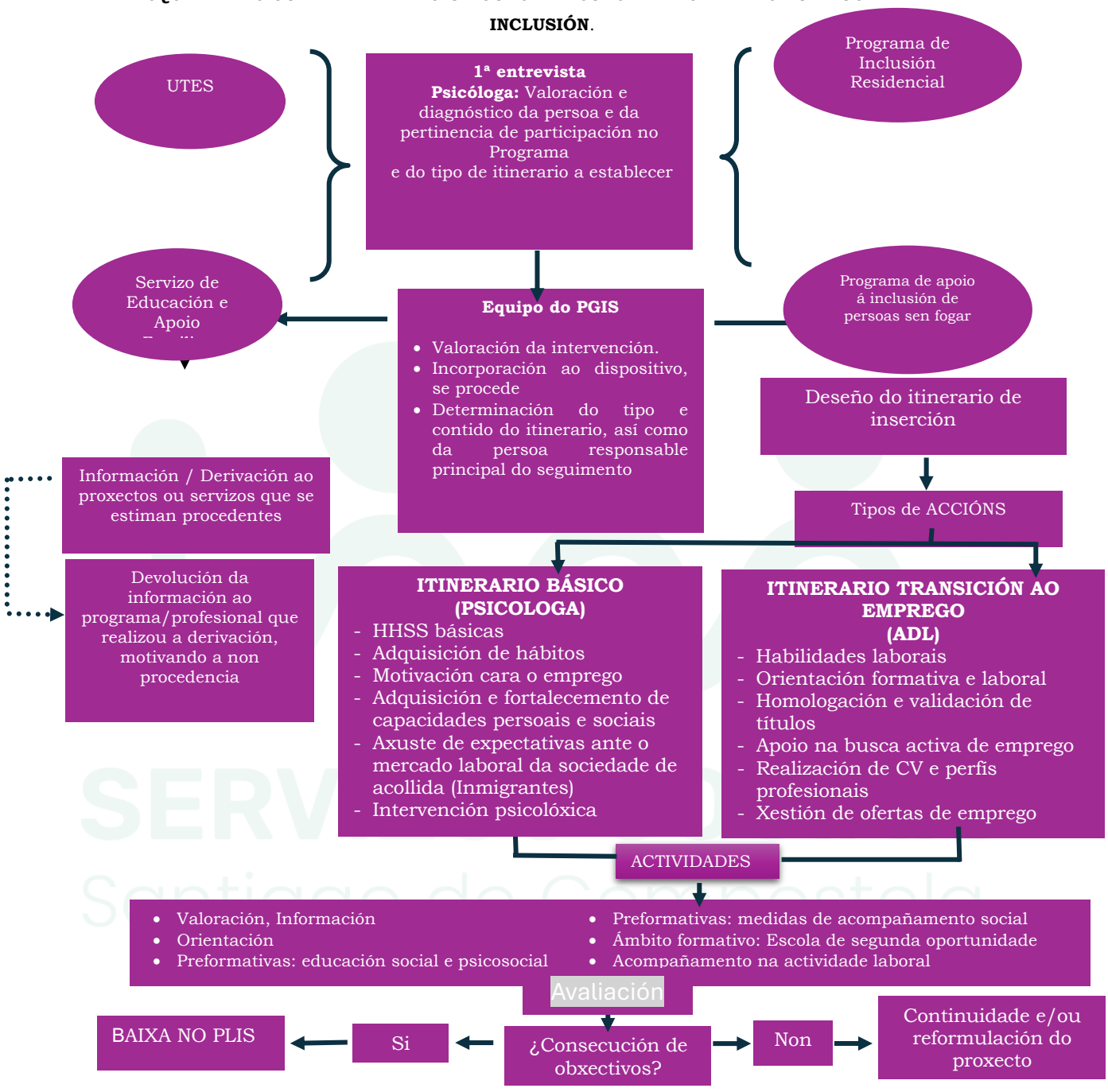
- ORIENTACIÓN SOCIOLABORAL: Contempla dúas liñas de traballo: a formación e adestramento nas técnicas de busca de emprego, así como o coñecemento das características do mercado laboral e das canles de acceso ao emprego.
- MEDIACIÓN para o acceso ao mercado de traballo: Articulase sobre varios elementos complementarios.
  - unha bolsa de emprego;
  - sensibilización e asesoramento sobre boas prácticas de contratación á empresa contratante durante o desenvolvemento da relación laboral.
  - apoio e mediación na xestión do Programa de contratación de perceptores de RISGA
  - apoio e mediación na selección de persoas candidatas a postos de traballo en empresas de inserción laboral.

- APOIO E INTERVENCIÓN PSICOLÓXICA, nos casos das persoas participantes no programa nos que se detecte algún tipo de problemática que impida a súa participación activa en calquera ámbito da sociedade.

En liñas xerais, a metodoloxía do programa é participativa e flexible, axustándose aos ritmos de aprendizaxe de cada persoa e ás súas necesidades de conciliación (de ser o caso). Considérase á persoa como axente activo do seu cambio, favorecendo a comunicación bidireccional entre os diferentes participantes que permitan retroalimentar a inclusión de modificacións. Realizarase unha actuación global en todas as áreas. Co obxectivo de darlle contido aos Itinerarios de inserción e complementar a oferta exterior educativa (Educación Secundaria para Adultos impartida por IES da cidade, formación para persoas desempregadas a través do SEPE), desenvolveranse obradoiros destinados a mellorar as competencias e habilidades sociais e persoais a diferentes niveis.

ESQUEMA BÁSICO DE INTERVENCIÓN COAS PERSOAS PARTICIPANTES NO PROGRAMA DE INCLUSIÓN.

O programa de inclusión social en cifras.

Táboa: Atención individualizada. Estado cita

	ATENCIÓN INDIVIDUALIZADA. ESTADO.				
	Anulada	Non realizada	Realizada	TOTAL	%
Entrevistas individuais	14	139	293	446	*62,12*
Atención telefónica	0	14	115	129	*17,97*
Atención telemática	0	0	128	128	*17,83*
Visita a domicilio	0	0	15	15	*2,09*
TOTAL	14	153	551	718	*100*
%	*1,95*	*21,31*	*76,74*	*100,00*	

Fonte: Elaboración propia, 2025

Ao igual que en anos anteriores, prima a atención presencial, representando máis dun 60% da totalidade. Destacar tamén o mantemento da atención telemática, especialmente para o seguimento e atención de casos que en situacións puntuais (saúde, inserción laboral..) non poden acudir ás citas de seguimento, así como a atención telefónica, fundamentalmente para informacións puntuais que posteriormente, no caso de precisar ser ampliadas ou realizar algún trámite, poden requirir dunha ou máis citas presenciais.

En canto ao desenvolvemento das citas, as cifras sos similares ás de anos anteriores. Do total de 718 citas establecidas no ano 2025, leváronse a cabo máis dun 75% das mesmas. Case un 2% das citas (todas elas presenciais) foron anuladas por diversos motivos (inserción laboral, cambio nas circunstancias persoais...), e máis dun 20% non se presentaron á mesma, ou non foron localizadas.

Cómpre resaltar o feito de que as cifras non reflicten unha xornada completa adicada á atención directa a usuarios. Esta profesional está implicada na realización doutras tarefas que implican traballo a tempo completo cun horizonte temporal determinado (solicitude e xustificación de subvencións, entre outras), o que implica adicación exclusiva e imposibilidade de atender citas.

Táboa: Atención individualizada realizada ano 2025. Mensual

	ATENCIÓN INDIVIDUALIZADA REALIZADA. MENSUAL												
	Xaneiro	Febreiro	Marzo	Abril	Maio	Xuño	Xullo	Agosto	Setembro	Outubro	Novembro	Decembro	Total
Entrevistas individuais	38	19	11	30	41	23	18	5	30	30	37	11	293
Atención telefónica	9	9	7	18	12	8	8	3	9	22	8	2	115
Atención telemática	12	9	5	11	4	7	12	1	11	26	25	5	128
Visita a domicilio	2	3	2	3	0	1	1	1	1	0	0	1	15
TOTAL	61	40	25	62	57	39	39	10	51	78	70	19	551
%	11,07	7,26	4,54	11,25	10,34	7,08	7,08	1,81	9,26	14,16	12,70	3,45	100

Fonte: Elaboración propia, 2025

Das 551 atencións individualizadas efectivamente realizadas no ano 2025, a táboa presenta a distribución mensual. Os porcentaxes máis baixos corresponden a meses nos que a profesional estivo de vacacións (agosto e decembro), e á realización de solicitudes ou xustificacións de subvencións (marzo)

Táboa: Citas programadas. Ano 2025

	CITAS PROGRAMADAS ANO 2025	
	Citas programadas	**%**
Home	81	*39,32*
Muller	125	*60,68*
TOTAL	**206**	***100***

Fonte: Elaboración propia, 2025

En termos absolutos (persoas sen repetición), no ano 2025 tiveron cita asignada un total de 206 persoas, a meirande parte delas, mulleres (máis dun 60%). Delas, acudiron 144 persoas (case un 70% das citas establecidas), mentres que 62 non se presentaron, tal e como se reflicte na seguinte táboa, onde podemos ver tamén que a porcentaxe de persoas presentadas segundo sexo é similar (acudiron a entrevista un 70% tanto de homes coma de mulleres, con respecto aos totais de citas por sexo establecidas inicialmente). Si ben algunhas se trataron de citas puntuais (orientación laboral, formativa...), con moitas delas se realizou un itinerario formativo-laboral adaptado ás circunstancias persoais, con apoio e seguimento periódico

Táboa: Persoas atendidas en relación coas citas programadas. Ano 2025

	PERSOAS ATENDIDAS. % EN RELACIÓN CON CITAS PROGRAMADAS.				
	Persoas atendidas	**%**	**Persoas non presentadas**	**%**	**%**
Home	56	*69,14*	25	*30,86*	*100*
Muller	88	*70,4*	37	*29,6*	*100*
TOTAL	**144**	***69,90***	**62**	***30,10***	*100*

Fonte: Elaboración propia, 2025

Táboa: Atención individualizada. Estado cita

	ATENCIÓN INDIVIDUALIZADA PSICÓLOGA. ESTADO.					
	Anulada	**Non realizada**	**Realizada**	**Cambiada**	**TOTAL**	**%**
Entrevistas individuais	6	135	188	9	338	*46,17 %*
Atención telefónica			44		44	*6,01 %*
Visita a domicilio		2	28		30	*4,10 %*
Programa PAPIS		30	261	29	320	*43,72 %*
TOTAL	6	167	521	38	**732**	*100,00 %*
%	*0,82*	*22,81*	*71,17*	*5,19*	*100,00*	

Fonte: Elaboración propia, 2025

Do total de 732 citas establecidas no ano 2025, leváronse a cabo case dun 71,17% delas. Un 0,82% das citas (todas elas presenciais) foron anuladas por diversos motivos (inserción laboral, cambio nas circunstancias persoais...), e cerca dun 23% delas non se presentaron á mesma, ou non foron localizadas para poder recibir atención telefónica ou atención psicolóxica.

Táboa nº6: Citas realizadas ano 2025. Mensual

	ATENCIÓN INDIVIDUALIZADA REALIZADA PSICÓLOGA. MENSUAL												
	Xaneiro	Febreiro	Marzo	Abril	Maio	Xuño	Xullo	Agosto	Setembro	Outubro	Novembro	Decembro	Total
Entrevistas individuais	28	18	22	18	24	15	13	8	15	13	9	5	188
Atención telefónica	5	7	0	7	1	8	0	3	2	8	1	2	44
Visita a domicilio	4	3	4	1	3	3	3	3	0	0	3	1	28
Programa PAPIS	19	19	21	17	17	29	17	17	15	35	29	26	261
TOTAL	56	47	47	43	45	55	33	31	32	56	42	34	**521**
%	*10,75%*	*9,02%*	*9,02%*	*8,25%*	*8,64%*	*10,56%*	*6,33%*	*5,95%*	*6,14%*	*10,75%*	*8,06%*	*6,53%*	*100,00%*

Fonte: Elaboración propia, 2025

Das 521 atencións persoais efectivamente realizadas no ano 2025 a táboa presenta a distribución mensual. A atención persoal se compatibiliza con outras

tarefas, que ocupan aproximadamente un 30% do tempo de traballo (atención á Escola de Segunda Oportunidade, xestión do edificio CABES: xestión de espazos, mantemento, atención a entidades....), tendo rexistradas no XIESS este ano 183 citas como “Outras Xestións”.

Táboa: Citas programadas. Ano 2025

	CITAS PROGRAMADAS REALIZADAS PGIS+PAPIS ANO 2025			
	PGIS	**PAPIS**	**TOTAL**	**%**
Home	132	88	220	*46,64*
Muller	151	186	337	*53,36*
TOTAL	**283**	**274**	**557**	***100***
%	*50,81*	*49,19*	*100*	

Fonte: Elaboración propia, 2025

No ano 2025 houbo 557 citas establecidas coa psicóloga, sendo maior a porcentaxe de mulleres (un 53%). A porcentaxe de atencións no programa de inclusión separado por sexos é bastante parello (132 citas foron homes e 151 citas foron mulleres). Onde se atopa a maior diferencia por sexos é no programa PAPIS, onde a presencia de mulleres é maioritaria (186 das citas foron mulleres fronte a 88 homes). Das 337 mulleres atendidas 151 corresponden ao programa de inclusión onde, si ben algunhas se trataron de citas puntuais, con moitas delas se realizou un itinerario formativo-laboral de carácter básico (habilidades sociais e laborais, apoio psicolóxico, motivación cara o emprego...) adaptado ás circunstancias persoais, con apoio e seguimento periódico, e tamén atención psicolóxica dentro do programa PAPIS, sendo 283 persoas as que recibiron atención polo programa de inclusión.

Táboa: Persoas atendidas no Programa PAPIS (sen repetición). Ano 2025

	PERSOAS ATENDIDAS. % EN RELACIÓN CON CITAS PROGRAMADAS	
	Persoas atendidas	**%**
Home	20	*28,98*
Muller	49	*71,01*
TOTAL	**69**	*100,00*

Fonte: Elaboración propia, 2025

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

A gran maioría das persoas que asistiron á atención psicolóxica do programa PAPIS foron mulleres, un 71% fronte o case 29% que foron homes.

Números totais globais

Táboa: Persoas atendidas en relación coas citas programadas. Global. Ano 2025

	PERSOAS ATENDIDAS. % EN RELACIÓN CON CITAS PROGRAMADAS. GLOBAL				
	Persoas atendidas	%	Persoas non presentadas	%	TOTAL CITAS PROGRAMADAS
Home	94	*40,34*	53	*45,69*	**147**
Muller	139	*59,66*	63	*54,31*	**202**
TOTAL	**233**	***100***	**116**	***100***	**349**

Fonte: Elaboración propia, 2025

Ao longo do ano 2025 atendeuse por parte de ambas profesionais a un total de 349 persoas (sen repetición), sendo a maior parte delas (case un 60%) mulleres. A cifra é menor que a suma dos datos de ambas profesionais, dado que hai persoas que en función do seu itinerario (básico ou avanzado) poden cambiar de profesional ao longo da intervención.

Táboa nº 10: Persoas que acadaron un contrato de traballo. Ano 2025

	PERSOAS CON CONTRATO DE TRABALLO	
	Total absoluto	**%**
Homes	17	*26,15*
Mulleres	48	*73,85*
TOTAL	**65**	**100**

Fonte: Elaboración propia, 2025

Das 349 persoas atendidas, un total de 65 persoas contaron con un ou varios contratos de traballo ao longo do ano. En canto á distribución por razón de sexo, responde igualmente ás cifras globais: máis do 70% destes contratos corresponden a mulleres.

É necesario facer referencia neste punto a que moitas das persoas derivadas ao programa e que son efectivamente atendidas **non contan con autorización de traballo no momento da entrevista.** Nos casos de persoas que acaban de chegar ao país e aínda lles queda moito tempo por diante para poder acadar o permiso de traballo, trabállanse temas de homologación de títulos, formación...

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Noutros casos estamos ante supostos de persoas con admisión de solicitude de protección e autorización de traballo a curto medio/prazo, o que xa nos permite abordar unha preparación e inicio de busca de emprego. De xeito engadido, moitos dos perfís cos que traballa a psicóloga do programa non están un momento do seu itinerario que lles permita abordar unha busca activa de emprego, sendo preciso un traballo previo de habilidades sociais e persoais. Así mesmo, cómpre destacar que entre as persoas atendidas contamos con bastantes casos que non poden computarse nas estatísticas como insercións, xa que están ocupados sen contar con contrato de traballo, ben pola súa situación legal, ben polo sector no que desempeñan a súa actividade (servizo doméstico, coidados persoais ou incluso algúns casos na hostalería ou construción).

Emisión de informes de vulnerabilidade económica e social. Lei de vivenda

A Lei 7/1985, de 2 de abril, reguladora das Bases de Réxime Local (LBRL), establece no seu artigo 25.2 que:

> *"2. El Municipio ejercerá en todo caso como competencias propias, en los términos de la legislación del Estado y de las Comunidades Autónomas, en las siguientes materias: (...)* ***e) Evaluación e información de situaciones de necesidad social*** *y la atención inmediata a personas en situación o riesgo de exclusión social."*

Así, en cumprimento do establecido pola Lei 12/2023, de 24 de maio, polo dereito á Vivienda, e as modificacións que imprime á Lei 1/2000, de 7 de xaneiro, de Axuizamento Civil, os Servizos Sociais Comunitarios son os encargados da emisión dos informes de vulnerabilidade económica e social que a lexislación establece á hora de abordar os procedementos xudiciais para que podan derivar en desafiuzamentos, ben por impago de alugueiros, ocupación, ou débedas hipotecarias. As profesionais do Programa de Inclusión asumimos no mes de xullo de 2024 a tarefa de estudar as posibles situacións de vulnerabilidade que puidesen concorrer nestes procesos, elaborando os correspondentes informes onde se determine a existencia ou non desta situación. Estes son os datos que podemos ofrecer ao respecto:

Táboa: Nº peticións de informes recibidas. Relación con informes emitidos

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

INFORMES SOLICITADOS E EMITIDOS		
	Informes solicitados	**Informes emitidos**
Xulgado	42	39
Grandes tenedores (Banca, Fondos…)	3	3
Particulares	6	6
Programa de apoio ás persoas en risco de desafiuzamento. Xunta de Galicia	10	10
TOTAL	**61**	**58**

Fonte: Elaboración propia, 2025

Relacionado co punto anterior, a inasistencia as citas establecidas e, por consecuencia, a imposibilidade de recadar o consentimento da persoa interesada para o estudo da súa situación, deriva no feito de que se emitan meras notas informativas indicando a imposibilidade de realizar o informe requirido.

As peticións non respostadas son aquelas que tiveron entrada no rexistro no mes de decembro, que coincidiu coas vacacións dunha das profesionais que realizan os informes, polo que serán avaliados nas primeiras semanas do ano 2026.

Á hora de abordar un caso, o primeiro contacto se realiza de xeito telefónico. No caso de imposibilidade, ou non localización, as profesionais se desprazan ao domicilio referenciado na petición para informar á persoa interesada no procedemento, e establecer unha cita para a avaliación da súa situación, tal e como se refire no seguinte cadro:

Táboa: Visitas domiciliarias

VISITAS DOMICILIARIAS RELACIONADAS CON INFORMES DE VULNERABILIDADE	
Visitas realizadas	**TOTAL**
12	12

Fonte: Elaboración propia, 2025

Reflíctese a continuación o nº de citas establecidas para o estudo das situación persoais e familiares, de ser o caso:

Táboa: Entrevistas programadas. Informes de vulnerabilidade

ENTREVISTAS. INFORMES DE VULNERABILIDADE

Entrevistas realizadas	Entrevistas non realizadas	TOTAL
69	32	101

Fonte: Elaboración propia, 2025

Chama a atención o elevado número de citas non realizadas. Isto se debe a que, ante a imposibilidade nalgunhas ocasións de localizar ás persoas interesadas telefonicamente ou mediante a realización dunha visita domiciliaria, se procede a realizar unha citación mediante nota no buzón ou domicilio (de ser posible), e/ou por correo certificado. Son moitos os casos nos que non se acode a estas citas programadas.

Subliñar a elevada carga de traballo que a realización destes informes implica, dado o volume crecente de peticións, ao que se engade en moitas ocasións a dificultade para localizar ás persoas interesadas, o que supón desprazamentos para visitas domiciliarias, elaboración de diversas citacións… De xeito engadido, a documentación achegada supón en ocasións unha análise cunha elevada complexidade técnica (especialmente nos casos de débedas hipotecarias)

Programa PAPIS

O **Programa de atención psicolóxica de inclusión en Santiago (en adiante, PAPIS)** xurde da necesidade de dar resposta á necesidade crecente de apoio e intervención psicolóxica manifestada tanto polas persoas usuarias do departamento, que ven incrementarse as listas de agarda na sanidade pública e non poden afrontar o custo dunha atención privada, como polas profesionais dos diferentes programas do departamento, que detectan a necesidade de traballar nos usuarios aspectos derivados da súa historia de vida e/ou situación actual dun xeito especializado, para poder así ofertar unha atención integral e acadar a consecución dos itinerarios personalizados.

O obxectivo da inclusión social é mellorar de maneira integral as condicións de vida dos individuos, para ofrecerlles as mesmas oportunidades educativas, laborais e económicas das que goza o resto da sociedade. Inclusión social, pois, significa oportunidades de traballo, a posibilidade de ter unha vivenda digna, acceso ao sistema educativo e de saúde... no que se incluiría a atención psicolóxica. En suma, o que persegue a inclusión social é que todos os cidadáns, independentemente da súa orixe ou condición, poidan gozar plenamente dos seus dereitos, desenvolver as súas potencialidades como individuos, e aproveitar ao máximo as oportunidades para vivir en benestar, situación na que

incide de xeito importante a súa saúde mental, polo que a importancia de ofertar un servizo de apoio e acompañamento psicosocial a aquelas persoas que podan precisar del nalgún intre da súa vida é de capital importancia.

O Programa de atención psicolóxica de inclusión en Santiago (PAPIS) oriéntase á atención e intervención a nivel psicosocial das persoas usuarias dos Servizos Sociais. Búscase dar resposta á crecente demanda de apoio a nivel psicolóxico, exposta polas persoas usuarias dos diferentes servizos da Concellaría (unidades de traballo social. educación familiar, inclusión social, sen teito...) usuarios e detectada polas técnicas de Servizos Sociais. Esta demanda ven acentuada debido a diversos factores:

- Os efectos da pandemia na saúde mental na poboación en xeral
- O incremento de persoas inmigrantes e solicitantes de asilo, co cambio de vida que supón e as dificultades de adaptación ao país de acollida que acompaña.
- O incremento de intentos de autólise derivados de diferentes situacións estresoras
- As dificultades á hora de atopar aloxamento estable e en boas condicións de habitabilidade
- As dificultades de incorporación ao mercado laboral

A poboación destinataria do PAPIS son aquelas persoas e/ou unidades familiares usuarias dos Servizos Sociais que requiran de apoio puntual ou intervención continuada para a xestión emocional de situacións de dificultade a nivel persoal ou familiar.

A actuación realizase con carácter individual, o que permite ofertar unha atención personalizada e integral que posibilita coñecer e dar resposta ás necesidades individuais. Proporcionase apoio psicolóxico á persoa e deseñase un plan de intervención individualizado en base ao diagnóstico da súa situación, que se desenvolve nun marco temporal de actuación acorde coas necesidades da persoa, e permite modificacións segundo a súa evolución.

Este programa comezouse a implantar a finais de xuño de 2024, polo que hai que destacar o volume de persoas atendidas foi incrementándose progresivamente a medida que programa se ía consolidando na súa implementación como unha intervención máis das ofertadas nos Servicios Sociais do Concello de Santiago.

Táboa: Citas programadas PAPIS. Ano 2024 e Ano 2025

	CITAS PROGRAMADAS ANO 2024		CITAS PAPIS ANO 2025	
	Citas programadas	**%**	**Citas programadas**	**%**
Home	69	*35,57*	88	*32,11*
Muller	125	*64,43*	186	*67,88*
TOTAL	**194**	*100*	**274**	*100*

Fonte: Elaboración propia, 2025

En canto ao volume das citas, un total de 274 citas foron establecidas no ano 2025; a maioría foron mulleres, 67,88% das mesmas; os homes supuxeron un total do 32,11% das citas solicitadas.

Táboa: Atención individualizada PAPIS. Estado cita

ATENCIÓN INDIVIDUALIZADA PAPIS. ESTADO CITA				
Anulada	Non realizada	Realizada	Cambiada	TOTAL
0	30	**261**	29	**320**
	9,37%	*81,56%*	*9,06%*	*100%*

Fonte: Elaboración propia, 2025

Das 320 citas programadas leváronse a cabo máis dun 80% das mesmas. Un 9% das citas (todas elas presenciais) foron cambiadas por diversos motivos (enfermidade da persoa usuaria ou da psicóloga, motivos alleos á persoa, cambio nas circunstancias persoais...), sobre un 9% non se presentaron á mesma (en algún caso avisando previamente).

Táboa: Citas realizadas ano 2025 PAPIS. Mensual

ATENCIÓN INDIVIDUALIZADA REALIZADA PAPIS. MENSUAL												
Xan	Feb	Marz	Abril	Maio	Xuño	Xullo	Agost	Setembro	Outubro	Novembro	Decembro	Total
19	19	21	17	17	29	17	17	15	35	29	26	**261**
7,27 %	7,27 %	8,04 %	6,51 %	6,51 %	11,11 %	6,51 %	6,51 %	5,74%	13,40%	11,11%	9,96%	100,00 %

Fonte: Elaboración propia, 2025

Táboa: Persoas atendidas (sen repetición) por sexo PAPIS.

	PERSOAS ATENDIDAS SEN REPETICIÓN PAPIS ANO 2025	
	Persoas atendidas	**%**
Home	20	*28,98%*
Muller	49	*71,01%*
TOTAL	**69**	*100,00%*

Fonte: Elaboración propia, 2025

Por número de persoas atendidas (sen repetición), no programa PAPIS en 2025 atendeuse a 49 mulleres e a 20 homes, cada unha coa súa problemática e diferente asiduidade temporal, aínda que na maioría dos casos as citas son programadas cada dúas semanas ó inicio das intervencións.

No referido a evolución do programa e observando os datos das táboas, valoramos moi positivamente a evolución do mesmo, xa que está a ter moi voa acollida que pode verse no número de citas solicitadas no pouco tempo que leva de vida.

A atención psicolóxica é clave para o benestar da persoa, xa que unha mala saúde emocional dificulta a inserción da persoa a nivel social, formativo e laboral pero tamén dificulta a boa convivencia familiar e o desenvolvemento san das labores de crianza que teñen moitas das persoas usuarias de Servizos Sociais.

COLABORACIÓN CON OUTRAS ENTIDADES PÚBLICAS E PRIVADAS. EMPRESAS DE INSERCIÓN

A óptica de traballo en rede está consolidada dende hai anos en moitos dos ámbitos de acción da Concellaría. Desde o PLIS considérase importante o contacto e a colaboración con técnicos que traballan na área da inserción sociolaboral, especialmente se esta incide nos colectivos máis desfavorecidos.

A nivel interno, o PLIS traballa de maneira estreita e transversal con outros programas desenvolvidos desde a Área de Acción Social, como poden ser a UMAD (Unidade Municipal de Atención á Drogodependentes), ou os Programas de vivenda, Programa de persoas sen fogar, Programa Socioeducativo, e Programa de Inclusión de menores a cargo, ademais de coas UTS responsables de cada caso. Mención especial merece tamén a colaboración coa Axencia Local De Colocación do Concello, a través da participación en procesos de selección

de ofertas de emprego ou programas de formación, o que repercute no incremento da visibilidade e na mellora das oportunidades dos colectivos destinatarios do programa.

A nivel externo, mantense contacto con diferentes organizacións e entidades de iniciativa social da cidade que desenvolven un traballo vinculado á inserción social e laboral de colectivos en risco de exclusión social, así como destacar a colaboración estreita que se desenvolveu ao longo do ano coas Empresas de inserción ubicadas na cidade.

As empresas de inserción son un instrumento para a loita contra a pobreza e a exclusión social. Son iniciativas empresariais que combinan a lóxica empresarial con metodoloxías de inserción laboral. A súa plantilla está formada por persoas en situación ou grave risco de exclusión social, con especiais dificultades para integrarse no mercado de traballo ordinario.

A empresa de inserción, de xeito coordinado co Programa Local de Inclusión Social (encargado do seguimento por parte dos Servizos Sociais Comunitarios), procura un itinerario de inserción, plan de traballo personalizado que establece un camiño planificado cara a consecución da integración no mercado laboral ordinario. Deste xeito, realízase un traballo conxunto ao longo do ano en diversos aspectos: derivación de potenciais candidatos a un posto de traballo, coordinación da emisión dos informes de cualificación requiridos para que a persoa sexa contratada, seguimento da inserción laboral, detección e resolución de posibles incidencias que afecten ao bo desenvolvemento das tarefas...

Sen ben son varias as que están implantadas en Santiago, cabe a pena salientar a coordinación continua existente coa que ten un maior volume de traballadores: Arroupa (Cáritas). Ao longo de 2025 leváronse a cabo un total de **5 xuntanzas** (aproximadamente unha trimestral) cos seus responsables. Xestionáronse un total de **5 ofertas de emprego** para a incorporación á empresa, e coordinouse a elaboración e tramitación de informes de cualificación para a incorporación dun total de **5 traballadores,** ademais dos **seguimentos trimestrais** que se realizan aos que xa están traballando (durante o ano 2025, un total de **17 persoas).**

OUTRAS ACTIVIDADES

- **Emisión e coordinación de informes para outras entidades**

No tocante aos ámbitos laboral e formativo, a preparación e xestión de diversos informes requiridos é coordinada desde o PLIS. A título informativo, podemos citar os informes de cualificación para incorporación a empresas de inserción (Arroupa..), ou renovacións de contratación
No ano 2025 xestionáronse e/ou emitíronse un total de 29 informes destas características.

- **Informes e estatísticas internas e para outras administracións públicas**

Periodicamente e por requirimento, se realizan informes ou se cumprimentan estatísticas por pedimento da nosa ou outras. A modo de exemplo, podemos citar a remisión de información para a realización da *"Avaliación Anual sobre a Estratexia de Erradicación da Violencia sobre a Infancia e Adolescencia (EEVIA) 2024*" ou as achegas realizadas para o *"Plan de Abordaxe do Senfogarismo desde os Servizos Sociais Comunitarios de Compostela 2026-2030"*

- **Xestión de CABES: atención presencial e distribución de espazos**

Dende o segundo semestre de 2020, a psicóloga do programa é a persoa responsable destas tarefas, o que ocupa grande parte da súa xornada laboral, e que implican, entre outras:

- Atención presencial, telemática e telefónica a entidades ubicadas no edificio, ou interesadas en coñecer o espazo para valorar a súa solicitude de instalación.
- Organización e convocatoria dunha Comisión de cesión de espazos, para valorar tanto a renovación como as novas solicitudes. A xestión da mesma corre a cargo da psicóloga, así como a valoración provisional dos requirimentos e documentación que se precisa. Forman parte de esta comisión, xunto a outros profesionais do departamento, tanto a psicóloga como a axente de desenvolvemento local.
- Cesión de espazos, tanto a entidades con sede en CABES como a entidades de iniciativa social externas. Durante o ano 2025, xestionáronse un total de **108 peticións de espazos a través de MyTAO** para a realización de actividades

- Xestión do correo web de CABES, con asuntos relacionados coa consulta de espazos libres, mantemento do edificio, contestador automático... No ano 2025, xestionáronse e foron contestados un total de 157 correos electrónicos e fixéronse sobre 185 atencións relacionadas coa xestión de CABES recollidas en XIESS como "outras xestións".

- Xestión do mantemento e avarías, levando as tarefas de solicitar os servizos e atender a empresas prestadoras dos mesmos: SEVEO, Espina e Delfín, CLECE, COREGAL, empresa de limpeza, ...

➢ **Xestións RISGA**

No caso de ser requirido pola UTS responsable, emisión de informes acerca do seguimento e evolución anual do itinerario dos participantes no Programa perceptores de RISGA . E no caso de urxencia, ausencia, ou por pedimento de UTS, elaboración de comunicacións a RISGA de diversa índole (contratacións laborais, cambios de enderezo...).

➢ **Apoio na tramitación de axudas SEPE e Ingreso Mínimo Vital**

No caso de participantes no Programa incorporados a cursos organizados polo SEPE, apoio na xestión e tramitación de diversas axudas por asistencia (transporte, conciliación...). Apoio tamén na resolución de incidencias e seguimento do estado das solicitudes de Ingreso Mínimo Vital realizadas por usuarios do programa.

➢ **Compostela Integra**

A plataforma Compostela Integra, creada no ano 2009, constitúese como unha ferramenta de traballo interno entre os profesionais e unha ponte de comunicación cara o exterior, que pretende informar á cidadanía das accións que se están levando a cabo e que poden resultar de interese para a súa vida cotiá (www.compostelaintegra.org).
Unha das redes integrantes da mesma, a Rede de Inserción Sociolaboral de Santiago de Compostela, formada polas diferentes organizacións e entidades de iniciativa social da cidade que desenvolven un traballo vinculado á inserción social e laboral de colectivos en risco de exclusión social, é directamente coordinada polo PLIS, responsabilizándose da xestión e difusión da información subida a mesma, así como da realización dun papel dinamizador e coordinador.

- **Apoio visitas domiciliarias**

Como parte do traballo en rede e coordinación coas unidades de traballo social e outros programas da Concellaría, apoio e acompañamento na realización de visitas domiciliarias realizadas por diferentes profesionais do departamento. A axente de desenvolvemento local realizou acompañamento en 3 visitas domiciliarias; a psicóloga do programa prestou acompañamento en 19 visitas.

- **Asistencia a comisións**

Ao longo do ano 2025, a axente de desenvolvemento local do programa foi convocada como membro integrante dunha comisión de selección de persoal, a través da que foron contratadas un total de 6 persoas:

- Selección para contratación de traballadoras ,ao abeiro da subvención concedida pola Secretaría Xeral de Igualdade, da Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade da Xunta de Galicia, para o fomento da contratación de mulleres que sofren violencia de xénero (contratación de 6 persoas)

- **Solicitude, xestión e xustificación de subvencións**

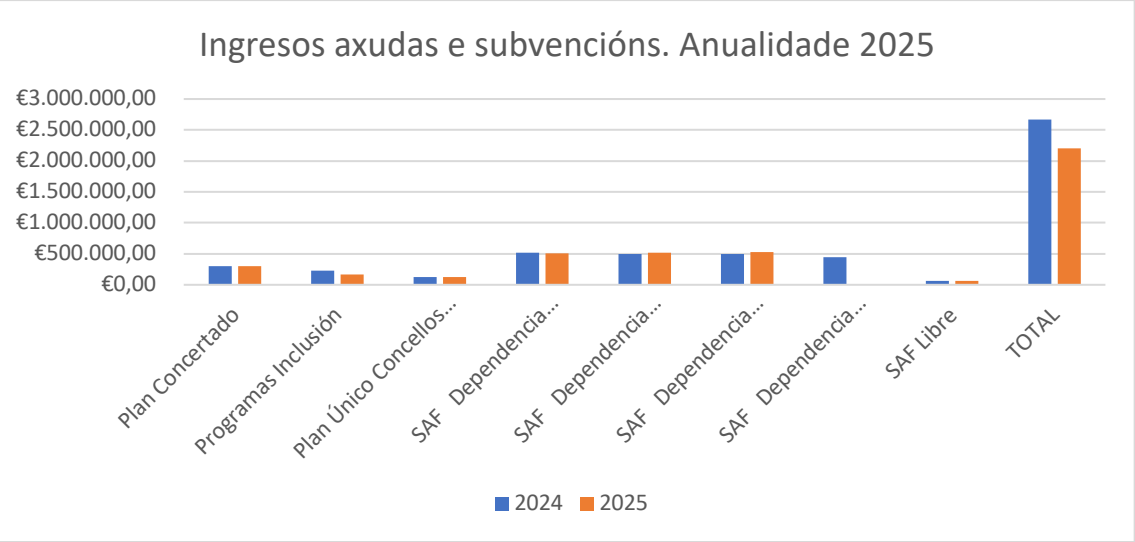
Parte do traballo da axente de desenvolvemento local é a solicitude e posterior xustificación de financiamento para o funcionamento do Departamento, tanto a nivel estrutural (financiamento ao abeiro do Decreto 99/2012 polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento) como dalgúns dos programas que o integran (financiamento a través da orde anual de subvención para programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión). De xeito engadido, e dende o ano 2020, se participa tamén na solicitude e xustificación de financiamento ao abeiro do Plan único de concellos da Deputación da Coruña. Compre salientar a elevada porcentaxe horaria que é preciso adicar a esta materia; aproximadamente un 40% do tempo de traballo anual, concentrado nos meses que as respectivas ordes establecen para a súa solicitude e xustificación. O desenvolvemento deste traballo implicou a emisión e sinatura de 10 informes técnicos. Aínda que o número pode parecer escaso, cómpre ter en conta que falamos de informes de ampla extensión e complexidade técnica, xa que inclúen (no caso do Plan Concertado de Servizos Sociais) a xustificación do gasto executado na sección de Servizos Sociais (cifra que superou os 8.500.000 € no caso da última xustificación realizada, correspondente ao ano 2024). Ademais da realización de informes, as tarefas inclúen o manexo de aplicativo telemático de solicitude, carga de datos económicos e persoais: persoal do departamento, persoal que presta o servizo de axuda no fogar, cotexo dos datos das persoas

atendidas ao abeiro deste servizo, elaboración de orzamentos estimativos de gasto... Froito desde traballo, no ano 2025 captouse unha contía superior aos 2.200.000 de euros en financiamento, na data de elaboración desta memoria. Cómpre salientar o feito de que está pendente o ingreso do 4º trimestre de SAF Dependencia, que con toda probabilidade será superior aos 500.000 €. Preséntase a continuación cadro comparativo de ingresos dos anos 2024 e 2025 onde, como se pode observar, os ingresos se manteñen e/u incrementan, agás no caso dos Programas de Inclusión. Isto se debe a que o ano 2025 abarcou dúas convocatorias de subvención, e na nova convocatoria optouse por non continuar con algún dos programas desenvolvidos ata o momento, para apostar por outros novos non financiados por esta orde de convocatoria.

Táboa. Concesión de axudas e subvencións

	INGRESOS AXUDAS E SUBVENCIÓNS	
	2024	2025
Plan Concertado	296.552,76 €	303.121,93 €
Programas Inclusión	229.969,00 €	164.382,12 €
Plan Único Concellos Deputación A Coruña	124.804,34 €	124.607,24 €
SAF Dependencia 1º trimestre	520.844,52 €	509.538,74 €
SAF Dependencia 2º trimestre	495.990,36 €	515.746,98 €
SAF Dependencia 3º trimestre	495.814,64 €	526.027,30 €
SAF Dependencia 4º trimestre	445.261,99 €	PENDENTE
SAF Libre	58.650,87 €	64.111,54 €
TOTAL	**2.667.888,48 €**	**2.207.535,85 €**

Fonte: Elaboración propia, 2025

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- **Escola de Segunda Oportunidade**

Dende os Servizos Sociais detéctase a insuficiencia de recursos para facilitar o cumprimento dos itinerarios de integración social deseñados para as persoas que se atopan en situación de vulnerabilidade social, polo que compre por en marcha medidas que favorezan a súa incorporación social mediante actividades e procesos normalizados. Doutro xeito, ficarían en situación de desvantaxe social fronte a outros colectivos, e se incrementaría o seu nivel de dependencia do sistema.

Para paliar esta situación, e de xeito piloto, iniciouse no ano 2019 a Escola de Segunda Oportunidade, como experiencia piloto e alternativa educativa para adultos con proxectos de intervención que inclúen a mellora das súa formación básica e reglada. As alternativas existentes na cidade para traballar con moitos deles non se contemplan como válidas neste momento por diferentes motivos: conciliación, duración, rixidez, metodoloxía didáctica… Deste xeito, esta Escola non se plantexaría como un fin en sí mesma, senón como unha etapa de transición en tanto non se acada outro recurso máis axeitado.

O principal obxectivo céntrase en incrementar o nivel formativo de persoas adultas sen formación básica, cunha orientación práctica para que as persoas adultas que o precisen poidan, ademais de adquirir e mellorar as súas habilidades de lectura, escritura e cálculo, superar as probas organizadas polas autoridades educativas ou laborais, de xeito que melloren exponencialmente as súas posibilidades de inclusión social e laboral, ademais de facilitarlles o acceso a servizos e actividades normalizadas. Falamos fundamentalmente da superación das probas de Competencias Clave e/ou Probas libres do Graduado en Educación Secundaria Obrigatoria, para as que non só é preciso ter os coñecementos, senón tamén traballar a estrutura e claves das probas, cuestións ambas precisas para incrementar as posibilidades de superación dos exercicios.

A implementación desta Escola de Segunda Oportunidade é froito dun convenio coa entidade Compostela Solidaria, que se acaba de renovar neste ano 2020. A través deste instrumento, a escola conta cun claustro de profesores de diferentes disciplinas cunha ampla experiencia educativa tanto en educación secundaria como no desenvolvemento de proxectos de voluntariado de educación de adultos en risco de exclusión, que contribúen e apoian ao alumnado para acadar os obxectivos educativos establecidos.

Entre os obxectivos xerais da escola, podemos citar:

- Considerar unha alternativa educativa e ocupacional adaptada a adultos con carencias formativas

- Ofrecer un lugar de reunión con alternativas de traballo para a educación en valores e a normalización de hábitos
- Aprendizaxe e respecto de pautas de comportamento.
- Favorecer, en última instancia, a inserción laboral, a través do incremento do nivel de formación e a normalización de hábitos cotiáns.

A poboación destinataria do proxecto abrangue á cidadanía empadroada en Santiago de Compostela, en especial a aquelas persoas que se atopen en situación de vulnerabilidade, derivadas dos Servizos Sociais Comunitarios, cun proxecto de intervención que inclúa a mellora do ámbito educativo. Concretamente, falamos de:

- Persoas adultas en risco de exclusión social que participan dos proxectos de intervención dos servizos sociais comunitarios.
- Persoas adultas en risco de exclusión social que retornan ao sistema educativo, ben asistindo a clases de alfabetización e/ou Educación de Adultos; ou á preparación no acceso a diferentes tipos de probas: competencias clave, graduado en ESO, probas de acceso a CM/CS...
- Persoas adultas novas que abandonan o sistema educativo sen obter ningún tipo de titulación.

Este programa presenta características das programacións transversais, dado que recolle necesidades educativas de todas as persoas e colectivos (muller, minorías, emigrantes e inmigrantes, menores, etc.), e os seus resultados inciden directamente nunha diversidade de ámbitos: empregabilidade, capacitación, progresión e autoestima persoal, socialización, maior sensibilización cara á escolarización...

A preparación das probas do curso 2024-2025 iniciáronse no mes de outubro de 2024. Nesta ocasión, e de xeito consensuado entre os docentes e o alumnado, optouse por unificar os grupos de Graduado en ESO e Competencias Clave, dado o perfil do alumnado e a súa intención inicial de presentarse a ambas probas, de xeito que a preparación sexa polivalente. As clases desenvolvéronse de xeito presencial, e por acordo entre o alumnado e os profesores, as clases programáronse en xornada de 10:00 a 13:30h os luns, mércores e venres, adicando cada día a un ámbito (comunicación, social e científico-tecnolóxico). A partir do mes de xaneiro ampliouse a xornada tamén aos martes para o reforzo nalgunhas materias, especialmente matemáticas.

A continuación, se ofrecen algúns datos relativos ao desenvolvemento das aulas:

- Un total de 18 persoas se presentaron ao comezo do curso interesadas en preparar os exames da ESO, pero no mes de Novembro varias persoas deixaron de asistir quedando 12 persoas participando nas aulas de preparación das probas.
- Parte do alumnado foi causando baixa progresivamente durante o curso por diferentes motivos: inserción laboral e/ou prácticas laborais, coa consecuente incompatibilidade horaria, conciliación, inicio de formación impartida polo SEPE, baixa das prestacións ás que estaba vinculada a realización da formación, homologación de estudios feitos no país de orixe… Aínda así, no mes de abril eran 6 persoas as que asistían regularmente ás clases. Este curso mudaron as datas dos exames, sendo a primeira convocatoria o 11 de abril e a segunda convocatoria o 6 de xuño.
- Con respecto ás Competencias Clave, este ano non se presentou ninguén ás probas, todos optaron por presentarse as probas da ESO.
- En relación ás probas da ESO, 6 foron as persoas matriculadas e **3** as presentadas na convocatoria de abril. Na convocatoria de xuño só se presentou una persoa. Os resultados foron:
    - Na convocatoria de abril, 2 persoas aprobaron tódolos módulos e 1 persoa aprobou o Ámbito Social.
    - Na convocatoria de xuño, só se presentou una persoa e quedou pendente de obter o título da ESO porque non superou o Ámbito Científico.

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

En resumo:

Táboa: Asistencia á preparación das probas de Graduado ESO//COMPETENCIAS CLAVE. Curso 2024-2025

	MATRICULACIÓN E BAIXAS. CURSO 23-24	
	ALTA	**BAIXA**
HOME	5	2
MULLER	13	9
TOTAL	**18**	**11**

Fonte: Elaboración propia, 2025

Ao longo do curso, 11 persoas se deron de baixa, como anteriormente mencionábamos, por diferentes motivos. Das 7 persoas que finalizaron o curso, só unha non se matriculou nas probas por motivos de enfermidade. Das 6

persoas matriculadas presentáronse 3 no mes de abril (das non presentadas o motivo foi laboral); no mes de xuño presentouse 1 persoa ás probas (concretamente ó ámbito científico e non conseguiu superalo). Exponse a continuación a distribución de persoas presentadas e probas superadas:

Táboa: Alumnado matriculado e presentado segundo convocatoria nas probas de Graduado ESO

	ALUMNADO MATRICULADO E PRESENTADO POR CONVOCATORIA			
	ABRIL		XUÑO	
	PRESENTADOS	NON PRESENTADOS	PRESENTADOS	NON PRESENTADOS
HOMES	2	1	0	1
MULLERES	1	2	1	2
TOTAL	**3**	**3**	**1**	**3**

Fonte: Elaboración propia, 2025

Das 6 persoas matriculadas, presentáronse ás probas 3, e 2 delas superaron tódolos ámbitos. No mes de xuño, presentouse 1 persoa, que non conseguiu superar o ámbito científico que tiña pendente.

Táboa: Distribución de materias superadas

	CADRO RESUMO PROBAS GRADUADO ESO							
	ABRIL				XUÑO			
	N.P.	**Supera 1 ámbito**	**Supera 2 ámbitos**	**Supera 3 ámbitos (Obtención título)**	**N.P.**	**Supera 1 ámbito**	**Supera 2 ámbitos**	**Supera 3 ámbitos (Obtención título)**
HOMES	1	0	0	2	1	0	0	0
MULLERES	2	0	0	0	2	0	0	0
TOTAL	**2**	**0**	**0**	**2**	**3**	**0**	**0**	**0**

Fonte: Elaboración propia, 2025

Así, dúas das persoas matriculadas obtiveron a titulación de Graduado en ESO. Cómpre destacar tamén que para todas elas era a primeira vez que se presentaban.

DERIVACIÓN A PROGRAMAS DE CONCILIACIÓN MUNICIPAIS

Periodicamente, dende varios departamentos municipais se ofrece ao Departamento municipal de Servizos Sociais, a posibilidade de derivación dun número de persoas menores de idade, para participar nos programas e actividades de conciliación e/ou de ocio que se organizan. Os casos que se derivan dende os Servizos Sociais Comunitarios se corresponden a situacións de vulnerabilidade social importante que aconsellan a súa participación prioritaria nestes programas. Preténdese pois realizar unha abordaxe conxunta entre os departamentos municipais, tomando como referencia os principios recollidos no artigo 4 da Lei de 13/2008, de 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia (coordinación, integración e normalización) e os obxectivos contemplados no Plan de Acción Estatal para a Implementación da Garantía Infantil Europea (2022-2030), elaborado polo Ministerio de Dereitos Sociais e Axenda 2030. Co fin de que esta derivación non sexa considerada "*indeterminada ou arbitraria*", tal como xa advertiu nalgunha ocasión o Departamento de Intervención, se recollen os criterios técnicos que a sustentan.

Polo exposto, os criterios de valoración técnica que se van a seguir para ese acceso prioritario sinalado con anterioridade, serán os seguintes:

1.- Estar empadroado e residir de forma efectiva no termo municipal de Santiago de Compostela.
2.- Presentar unha situación económica deficitaria. A estes efectos, considérase unha "*situación económica deficitaria*" a que poidan presentar unidades familiares de convivencia, que dispoñan duns recursos económicos inferiores aos establecidos nas seguintes táboas que se achegan; os cálculos van referenciados a unha porcentaxe fixada sobre o Salario Mínimo Interprofesional, incrementado por cada membro adicional da unidade de convivencia ata un máximo de 6 persoas. Existe, tal como se indicou con anterioridade, dúas modalidades:

a).- **Desconto do 100 %:** As familias das persoas menores participantes non deberán abonar ningún importe por participar neste programa, si a suma de todos os recursos económicos dos que dispón a unidade de familiar de convivencia non supera o establecido na seguinte táboa:

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

	% SOBRE SMI
1	Ata 100 % do SMI
2	Ata 110% do SMI
3	Ata 120% do SMI
4	Ata 130% do SMI
5	Ata 140% do SMI
6 ou mais	Ata 150% do SMI

Fonte: Departamento municipal de Servizos Sociais, a 2025.

b).- **Desconto do 50 %:** As familias das persoas menores participantes que, superando o nivel de recursos económicos indicado anteriormente, presenten tamén unha situación de vulnerabilidade económica, atendendo a outros factores (como a presenza de débedas, costes de alugueres, costes de hipoteca, dificultade para afrontar outros gastos básicos, entre outros), poderán disfrutar dun desconto do 50 %, si a suma de todos os recursos económicos dos que dispón a unidade de familiar de convivencia non supera o establecido na seguinte táboa:

	% SOBRE SMI
1	Ata 150% do SMI
2	Ata 160% do SMI
3	Ata 170% do SMI
4	Ata 180% do SMI
5	Ata 190% do SMI
6 ou mais	Ata 200% do SMI

Fonte: Departamento municipal de Servizos Sociais, 2025.

O feito de presentar unha situación económica deficitaria ocasiona unha desigualdade de oportunidades nun dos colectivos mais vulnerables da sociedade: as persoas menores de idade; desigualdade que cómpre evitar dende calquera servizo público, removendo os obstáculos existentes que poidan limitar a súa participación social.

Considerarase unidade de convivencia o conxunto de persoas que convivan no mesmo domicilio e manteñan con respecto á persoa solicitante un vínculo por matrimonio ou análoga relación estable, por adopción ou acollemento, ou por parentesco de consanguinidade ou afinidade ata o cuarto e segundo grao, respectivamente.
No aspecto da valoración económica, seguiranse as mesmas pautas que as recollidas no artigo 7.4 da Ordenanza de garantía básica cidadá (aprobada polo

Pleno desta corporación na sesión ordinaria que tivo lugar o 16 de xuño de 2016 e que foi publicada no BOP de A Coruña nº 165, de 31 de agosto de 2016), que se recollen a continuación:

> "*(…) Para o cómputo destes límites de ingresos seguirante os criterios previstos na normativa vixente, sumando todos os recursos económicos dos que dispoñan a unidade familiar de convivencia:*
>
> ✓ *Consideraranse os ingresos da unidade de convivencia, os derivados tanto do traballo como do capital, así como calquera outra prestación ou subsidio que os substitúa.*
>
> ✓ *(…)*
>
> ✓ *Non se considerarán como recursos económicos dos que dispón a unidade de convivencia os que seguen:*
>
> - *Os ingresos non estables de escasa contía que unicamente resulten un complemento de supervivencia.*
> - *Os ingresos de carácter finalista dirixidos á formación regulada.*
> - *Os ingresos por asistencia a cursos de formación non regulada, sempre que pola súa natureza e menor contía se deduza que só remuneran os gastos de asistencia ao curso ou incentiven a formación.*
> - *Os ingresos dirixidos a paliar situacións de emerxencia social.*
> - *As prestacións familiares por filla/fillo a cargo, xeradas polas persoas integrantes da unidade de convivencia.*
> - *As prestacións económicas e libranzas derivadas da Lei 39/2006, de 14 de decembro, de promoción da autonomía persoas e atención ás persoas en situación de dependencia*".

✓ A maiores, tampouco se considerarán recursos económicos os importes abonados pola Xunta de Galicia pola formalización de contratos de acollemento familiar (menores en situación de desprotección social, tutelados pola Administración Pública, que delega a súa garda en familias acolledoras, ben sexan biolóxicas ben sexan alleas).

3.- Atoparse nalgún dos supostos contemplados no artigo 9 da Lei 3/2011, de 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia, como "*grupos de familias de especial consideración*" ou presentar factores de risco de exclusión social, recollidos no artigo 3 da Lei 10/2013, de 27 de novembro, de inclusión social de Galicia.

4.- No caso en que existan varias unidades familiares de convivencia que se atopen en similares circunstancias, será criterio de prelación o estar a participar nun programa socioeducativo implementado dende o servizo municipal de educación e apoio familiar (Departamento municipal de Servizos Sociais), valorando a profesional de referencia que a participación da persoa menor de idade no devandito programa supón unha ferramenta para favorecer de xeito positivo o seu desenvolvemento persoal, minguar factores de risco social engadidos, contribuír á súa integración social e dinámica relacional positiva co grupo de pares e fomentar a participación social, en igualdade de oportunidades, principios básicos de intervención para toda a Administración Pública.

Os datos de participación nos diferentes programas municipais foron os seguintes:

Programas municipais	Departamento que os organiza	Nº de persoas menores derivadas dende Servizos Sociais
Conciliación de Entroido	Departamento de Educación	15
Conciliación de Semana Santa	Departamento de Educación	15
Cativadas de Verán	Departamento de centros socioculturais	20
Conciliación de Verán	Departamento de Educación	15
Campamento de Verán	Departamento de Xuventude	3
Conciliación de Nadal	Departamento de Educación	15

COORDINACIÓN PARA DÍA MUNDIAL DA DIABETES

Servizo de aluguer e montaxe de dúas pagodas de 5x5 con tarima, 2 mostradores, 2 mesas e 6 cadeiras e un xenerador portátil para o desenvolvemento dunha xornada de sensibilización na Praza do Toural, en conmemoración do Día Mundial da diabetes o día 14/11/2025
Tipo de contrato: Servicios **Procedemento:** Contrato menor

1. OBXECTO DO CONTRATO

Servizo de aluguer e montaxe de dúas pagodas de 5x5 con tarima, 2 mostradores, 2 mesas e 6 cadeiras e un xenerador portátil para o desenvolvemento dunha xornada de sensibilización na Praza do Toural, en conmemoración do Día Mundial da diabetes o día 14/11/2024, de 9:00 a 22:00 horas

2. XUSTIFICACIÓN DA NECESIDADE DO CONTRATO:

ACORDO DE COORGANIZACION ENTRE O CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA E A ASOCIACION COMPOSTELANA DE DIABETICOS PARA A CELEBRACIÓN O DIA 14 DE NOVEMBRO DE 2024 DO DIA MUNDIAL DA DIABETES, asinado con data 18/10/2024.

A **Coorganización, o día 14 de novembro de 2024, do día Mundial da Diabete,** que consistirá na realización de actividades divulgativas e probas médicas entre a poboación, que axuden a coñecer esta enfermidade e a problemática que presentan as persoas pacientes

O Departamento de Servizos Sociais non dispón de persoal especializado para ofrecer la información sobre a enfermidade ni para facer controles de glucemia. O obxecto do contrato non se ten configurado para evitar a aplicación de regras xerais de contratación, e non se está a atender necesidades periódicas e previsibles.

3. ESPECIFICACIÓNS TÉCNICAS DA PRESTACIÓN

- **CONCEPTO:**
  - **ALUGUER E MONTAXE DE DÚAS PAGODAS DE 5 x 5 CON TARIMA ENMOQUETADA, DOUS MOSTRADORES, DÚAS MESAS E 8 CADEIRAS.**
  - **XENERADOR ELÉCTRICO PORTÁTIL.**

4. XUSTIFICACIÓN DO PROCEDEMENTO, TRAMITACIÓN E FORMA DE ADXUDICACIÓN DO EXPEDIENTE

En aplicación do artigo 118 da Lei 9/2017 de Contratos do Sector Público, o contrato cualificase de menor en función da contía do mesmo, ao ser seu importe inferior a 15.000 euros, IVE non incluído.

5. ÓRGANO DE CONTRATACIÓN

O órgano de contratación competente é a Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais, Promoción Económica e Xuventude, de conformidade co acordo de delegación da Xunta de Goberno Local e as bases de execución do orzamento municipal.

6. VALOR ESTIMADO

- □ Custes laborais: (detallar se procede)
- □ Honorarios profesionais: (detallar se procede)
- □ Outros custes de execución material: (detallar se procede)
- □ Gastos Xerais:
- □ Beneficio industrial:

TOTAL Valor Estimado:

Valor sen IVE: 1.640,00 euros
IVE (21,00 %): 344,40 euros
Valor con IVE: 1.984,40 euros

7. ORZAMENTO DO CONTRATO E APLICACIÓN ORZAMENTARIA

Aplicación Orzamentaria / Proxecto GFA	Data orzamento	Denominación	Importe IVE incluído
2025-020 23100 2269900	2025	ATENCIÓN PRIMARIA. OUTROS GASTOS DIVERSOS	1.984,40

8. PRAZO DE EXECUCIÓN

O prazo de execución será de un día, o día 14 de novembro de 2025

9. LUGAR DE PRESTACIÓN

NA PRAZA DO TOURAL

10. RESPONSABLE DO CONTRATO

FURELOS*TORAL,TERESA

11. FORMA DE PAGO DO PREZOS

(OPCIÓN A) Mediante a presentación dunha única factura, á finalización da prestación dentro do ano natural ó que corresponde a prestación, expedida polo provedor e conformada polo responsable do contrato

12. ENTIDADE PROPOSTA PARA A ADXUDICACIÓN DIRECTA

Denominación	FIFIPER SERVICIOS S.L.
Número identificación Fiscal	B7049915
Domicilio	Rua 1 Angustia, 18 15948 Pobra do Caramiñal. A CORUÑA
Teléfono	637027840
e-mail	fififerservicios@gmail.com

COORDINACIÓN PARA A FESTA DE NADAL 2025

Acordo de coorganización da Festa de Nadal 2025, que consistirá na cea do día 24 de decembro (Noiteboa) e o xantar do día 25 de decembro (Nadal), para todas aquelas persoas que estean interesadas en vivir o Nadal en compañía. A tal efecto:

O Concello farase cargo do subministro e montaxe, no paseo da Alameda, os días 24 e 25 de decembro de 2024 de:

- Unha carpa de 350 m2 con alumeado, tarima enmoquetada, 40 mesas de catering, e 200 cadeiras.
- Dar servizo eléctrico á dita carpa.

A Asociación Paluso, comprometerase:

- Á organización, acollida, transporte e atención persoal dos participantes na cea do día 24 de decembro (Noiteboa) e o xantar do día 25 de decembro (Nadal).
- A aportar e trasladar á Alameda todo o material e utensilios necesarios, tales como: cociñas, menaxe, ...etc.
- A adquisición e elaboración dos alimentos que compoñan o menú de ambas comidas e do servizo das mesmas.
- A deixar en perfecto estado o paseo da Alameda.

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

O FOMENTO DA COOPERACIÓN E DA SOLIDARIEDADE SOCIAL

CASA DE ASOCIACIÓNS DE BENESTAR SOCIAL (CABES)

A Casa das Asociacións de Benestar Social de Santiago de Compostela (CABES) comezou o seu funcionamento no terceiro trimestre de 2008, configúrase como un centro municipal de xestión directa, dependente da Concellería de Dereitos e Servizos Sociais, considérase un equipamento de proximidade que proporcione os recursos e servizos necesarios para impulsar a participación social, fomentar o asociacionismo e a coordinación interasociativa, co fin de acadar un maior nivel de benestar social.

A Casa das Asociacións de Benestar Social, ten a condición de dependencia pública, adscrita ó Concello de Santiago de Compostela, para o cumprimento dos seus obxectivos, sen que isto xere ningún dereito a favor dos/ as usuarios/as.

O Centro ofrece servizos e recursos municipais compartidos no ámbito do Benestar Social encamiñados a lograr os seguintes obxectivos:

1.- Fomentar o asociacionismo e a participación cidadá real e efectiva.
2.- Impulsar e mellorar o tecido asociativo da cidade, facilitando a xestión e o funcionamento cotiá, así como a calidade dos servizos que prestan as asociacións de benestar social, mediante o apoio técnico, e colaboración.
3.- Posibilitar o desenvolvemento de ferramentas comúns ao tecido asociativo: web, rede de asociacións.
4.- Dinamizar e impulsar o movemento asociativo facilitando servizos de asesoramento e programas de formación.
5.- Dotar ao asociacionismo dun espazo común que favoreza o desenvolvemento dos seus programas, o encontro e contacto entre as asociacións, e a organización de actividades interasociativas.
6.- Consolidar un espazo físico concreto, plural, aberto e dinámico, referente de participación e acción social.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

7.- Coñecer de primeira man as necesidades das asociacións, así como a natureza das súas actividades, funcionamento, e fomentar as relacións entre asociacións, colectivos e o Concello.
8.- Promover un modelo de cooperación interasociativa respectuoso coa identidade das organizacións, que contribúa a que estas desenvolvan as actuacións dirixidas aos seus destinatarios/as e á cidadanía en xeral, de xeito integral, integrado, e en coordinación permanente.
9.- Agrupar ás entidades de acción social do ámbito Compostela, para levar a cabo accións coordinadas de sensibilización social.
10.- Desenvolver accións conxuntas de atención integral a colectivos específicos.
11.- Compartir medios técnicos e metodolóxicos de intervención para prestar un servizo integral e eficiente á cidadanía.

A normativa municipal pola que se regula o seu funcionamento e a seguinte:

A) Ordenanza Reguladora do Funcionamento da Casa de Asociacións de Benestar Social, aprobada polo Pleno da Corporación, en sesión celebrada o 31 de xullo de 2008, publicada no BOP nº 79, do 30 de abril de 2009

B) Bases e Convocatoria para o Outorgamento de Autorización de Cesión de Espazos e Recursos da Casa das Asociacións de Benestar Social do Concello de Santiago de Compostela, aprobadas pola Xunta de Goberno do 16 de marzo de 2010, publicada no BOP nº 77, de 27 de abril de 2010.

Os recursos dispoñibles en CABES son basicamente dous:

1.- CESION DE ESPAZOS E RECURSOS.

Os espazos de uso colectivo e o equipamento existente na Casa, poderán ser utilizados por tódalas entidades ou asociacións de carácter social para que estas

poidan desenvolver as actividades que lle son propias, previa reserva e concesión polo Concello. Estes espazos comúns son os seguintes:

- Salón de Usos Múltiples
- Ximnasio (pechado temporalmente)
- Tres aulas de formación que tomen poden ser de reunión, existindo unha en cada planta do edificio.
- Biblioteca

Todas estas dependencias estas dotadas do mobiliario preciso para poder desenvolver as actividades que se levan a cabo nas mesmas.

Asimesmo, existe un equipamento técnico no salón de usos múltiples, que ten instalado un proxector con pantalla e un sistema de megafonía, que pode ser utilizado polos entidades usuarias.

2.- ESTABLECEMENTO DE SEDE SOCIAL:

Ofrecéselle as entidades e asociacións usuarias do Centro a posibilidade de que cando carezan do mesmo, podan dispoñer dunha sede ou local social propio en CABES.

3.- PROGRAMA DE ACTIVIDADES:

O longo de ano, no Centro prográmanse diversas accións formativas, talleres, conferencias, para satisfacer a demanda das persoas usuarias de CABES, ou a proposta de Concellería competente, intentando sempre mellorar o funcionamento global da Casa e o actuar especifico de cada entidade ou asociación.

Debe sinalarse que os despachos da primeira planta da Casa de Asociacións de Benestar Social, son utilizados a diario, polo persoal técnico do Concello de Santiago, polo que non son obxecto de cesión, e tamén que durante o mes de

agosto o Centro permanece pechado, polo non hai actividade algunha no mesmo. Tamén debe ser tido en conta que aínda que a Biblioteca ten a condición de ser un espazo común e debería estar aberto o publico, isto non esta a suceder, xa que esta sendo utilizado de xeito privativo, pola asociación "AGADEA", para actividades de mantemento funcional de persoas afectadas polo Alzheimer.

As entidades ou asociacións con sede en Cabes no ano 2025 son dezanove, con esta cesión as mesmas poden dispoñer de sedes e recursos axeitados para o desenvolvemento das súas actividades asociativas e interasociativas, que deberán estar dirixidas basicamente a cidade de Santiago de Compostela. A cesión de uso que fai o Concello de Santiago, no caso das entidades con sede en Cabes, permitira as entidades beneficiarias da mesma, non solo a utilización de dita sede, senón tamén o uso dos espazos comúns, todo isto terá carácter gratuíto e en precario, o que significara que a asociación non terá que aboar renda algunha polo uso do espazo cuxo uso se autoriza.

CASA DAS ASOCIACIONS DE BENESTAR SOCIAL SEDE SOCIAL		
PRIMEIRA PLANTA		
NÚMERO	**DESPACHO**	**NOME**
1	BIBLIOTECA	AGADEA **(Asociación Galega para Axuda dos Enfermos con Demencia Tipo Alzheimer)**
SEGUNDA PLANTA		
NÚMERO	**DESPACHO**	**NOME**
2	2.1	UGADE **(Unión Galega de Epilepsia)**
3	2.1	TRAS-RIL-SAN **(Transplantados doRil)**
4	2.2	**PROVIVIENDA**
5	2.2	ALCER Coruña **(Asociación para a loita contra as enfermidades do Ril)**
6	2.3	**COMPOSTELA INSERTA**
7	2.3	**Asociación Galega de Nais e Pais Separados**
8	2.4	ASBIGA **(Asociación de Persoas con Trastorno Bipolar de Galicia)**
9	2.4	TP-GALICIA **(Asociación Galega para a Asistencia e Investigación dos Trastornos da Personalidade)**
10	2.5	APSSC **(Asociación de Persoas Xordas de Santiago de Compostela)**
TERCEIRA PLANTA		
NÚMERO	**DESPACHO**	**NOME**
11	3.1	CONARTRITE SANTIAGO
12	3.1	Fundación ALAR
13	3.2	**POIG (PLATAFORMA DE ORGANIZACIÓNS DE INFANCIA DE GALICIA)**
14	3.2	ACCU **(Asociación de Enfermos de Crohn y Colitis Ulcerosa da Coruña)**
15	3.3	ACOUGO (**Asociación Galega de Familias de Acollida**): xullo-decembro

CASA DAS ASOCIACIONS DE BENESTAR SOCIAL SEDE SOCIAL		
16	3.4	ASOTRAME **(Asociación Galega de Afectados por Transplantes Medulares)**
17	3.4	FUNDACION RONSEL
18	3.5	AMIGA **(Asociación Migrantes de Galicia)**
19	3.5	AGAPA **(Asociación Galega de Amputados)**

ACTIVIDADES REALIZADAS NOS DESPACHOS CEDIDOS *(Datos facilitados polas asociacións)*:

As asociacións ou entidades con sede na Casa de Asociacións, segundo as memorias remitidas polas mesmas, levaron a cabo nos despachos que teñen adxudicados en CABES durante o ano 2025 as actividades que seguidamente se enumeran:

- ASOCIACIÓN GALEGA DE AXUDA OS ENFERMOS DE ALZHEIMER E OUTRAS DEMENCIAS NEURODEXENERATIVAS (AGADEA): Grupo de axuda mutua. Envellecemento activo. Atención individualizada.

- UNION GALEGA DE EPILEPSIA (UGADE): Atención e información a pacientes con epilepsia.

- ASOCIACIÓN GALEGA DE TRANSPLANTADOS DE RIL DE SANTIAGO (TRASRILSAN): Información a los asociados tanto enfermos como familiares sobre esta patoloxía, fomentando xuntanzas entre os mesmos e contactos con outras asociacións de pacientes e de profesionais.

- ASOCIACIÓN PROVIVIENDA: Servizos de atención individualizada de orientación e asesoramento de busca de vivenda.

- ASOCIACIÓN PARA A LOITA CONTRA AS ENFERMIDADES DO RIL (ALCER CORUÑA): Programa de servizo de orientación e información. Servizo de atención psicolóxica. Campañas de divulgación. Día do Doante de Órganos. Día Mundial do Ril.

- **COMPOSTELA INSERTA**: Proporcionar ás persoas en risco de exclusión social, a través de procesos de inserción, medidas personalizadas de apoio dirixidas a facilitación do acceso ó mercado laboral ordinario. Loitar contra a pobreza e a exclusión social.

- ASOCIACIÓN GALEGA DE NAIS E PAIS SEPARADOS: Programa Ruptura de Parella non de Familia. Mediación Familiar (Extraxudicial). Servizo de Coordinación Parental.

- ASOCIACIÓN DE PERSOAS CON TRASTORNO BIPOLAR DE GALICIA (ASBIGA): Grupos de axuda mutua. Servizos de atención individualizada de orientación e asesoramento. Excursións Urbanas. Difusión da asociación a través da paxina web e redes sociais.

- ASOCIACIÓN GALEGA PARA ASISTENCIA E INVESTIGACION DOS TRASTRORNOS DA PERSONALIDADE (TP GALICIA): Asistencia individual a persoas con trastorno de personalidade, a súas familias. Asistencia grupal as mesmas mediante, obradoiros de habilidades sociais, obradoiros de psicoeducación, obradoiros de saúde, corpo e mente. Saídas de ocio.

- ASOCIACIÓN DE PERSOAS SORDAS DE SANTIAGO DE COMPOSTELA (APSSC): Servizo integral de apoio a persoas xordas. Servizo de interprete de lingua de signos.

- ASOCIACIÓN CONARTRITE SANTIAGO: Servizo de información, asesoramento, orientación e apoio. Servizo de asistencia xurídica. Charlas informativas. Actividades lúdicas. Voluntariado.

- FUNDACIÓN ALAR: Taller de Servizos Sociais. Deseño e execución de proxectos de formación, emprego, acompañamento social.

- PLATAFORMA DE ORGANIZACIÓNS DE INFANCIA DE GALICIA (POIG): Impulsar as políticas dirixidas ao benestar dos nenos, nenas e adolescentes en risco; denunciar e facer seguimento de todas as situacións de vulneración dos dereitos da infancia e adolescencia; sensibilizar á sociedade para o coñecemento e o respecto dos dereitos da infancia; promocionar a participación e o asociacionismo da infancia e adolescencia; e desenvolver o diálogo e a participación de todos os entes que colaboran para mellorar o seu benestar.

- ASOCIACIÓN DE ENFERMOS DE CROHN E COLITE ULCEROSA DA CORUÑA (ACCU): Reunións xunta directiva. Coordinación de campañas de publicidade e divulgación. Traballo de xestión administrativa.

- ASOCIACIÓN GALEGA DE FAMILIAS DE ACOLLIDA (ACOUGO): Información e asesoramento. Mediación e axuda nas xestións relacionadas co acollemento. Acompañamento e xestións. Acompañamento ás familias é crianzas acolledoras de orixe ou acollida.

- ASOCIACIÓN GALEGA DE AFECTADOS POR TRASPLANTES MEDULARES (ASOTRAME): Prestar apoio, información e asesoramento a pacientes transplantados medulares e con enfermidades oncohematolóxicas e as súas familias. Informar e sensibilizar ó conxunto da sociedade sobre a doazón de medula ósea. Colaborar en proxectos de investigación contra o cancro.

- FUNDACION RONSEL: Servizo de orientación laboral e apoio na busca de emprego. Servizo de emprendemento e apoio a creación de empresas. Servizo de orientación socio-xurídico. Todo isto dirixido especialmente a persoas estranxeiras.

- ASOCIACIÓN MIGRANTES DE GALICIA (AMIGA): Orientación socioxurídica e laboral. Xornadas formativas. Actividades en rede.

- ASOCIACIÓN DE AMPUTADES DE GALICIA (AGAPA): Servizo de información e asesoramento. Servizo de acompañamento. Servizo de apoio itinerante. Intervención fisioterapéutica.

Durante o 2025 xestionáronse un total de 108 solicitudes de espazo puntuais, rexistradas na aplicación Mytao. A maioría delas foron feitas por Asociacións con sede en CABES pero tamén fixeron uso das instalacións as seguintes entidades:

- ASAFEGAL
- Asociación SQM
- Asociación Causas Comúns
- CIM Santiago
- COGAMI
- Colexio de Traballo Social
- Consello de Maiores
- Consello Municipal de Saúde
- FADEMGA
- FAXPG
- Foro de Accesibilidade
- Fundación Meniños

- Fundación Secretariado Xitano
- Fundación Vicente Ferrer
- Grupo hospitalario de apoio ao coidador do CHUS
- MANAIMA
- Policía Local

Durante o ano 2025 tódolos espazos de CABES foron utilizados, de luns a venres, polas entidades que así o solicitaron.

GALERÍA DE FOTOS:

CONVENIOS DE COLABORACIÓN CON ENTIDADES

A Lei de Servizos Sociais de Galicia establece no seu articulado que os Servizos Sociais Comunitarios deben estar coordinados e establecer sistemas de derivación tanto cos Servizos Sociais Especializado, como con outros servizo para o benestar que operen no mesmo territorio, co fin de favorecer unha intervención integral coas persoas. No artigo 31 do devandito texto lexislativo faise constar a posibilidades de subscribir convenios singulares con entidades de iniciativa social debidamente autorizadas para a prestación de servizos sociais cando por razóns humanitarias, de emerxencia social ou pola singularidade das características da entidade, a especificidade dos servizos que

presta ou a especial vulnerabilidade das persoas usuarias, non sexa posible ou conveniente promover a concorrencia pública.

Estes convenios poderán ter carácter plurianual con vistas a garantir un marco estable que favoreza e facilite a mellor prestación dos servizos, plans e programas, sen prexuízo da súa posible resolución anticipada por incumprimento, por inexistencia sobrevida das razóns especiais que o xustificaron ou calquera outra causa establecida regulamentariamente ou no propio convenio.

Durante o ano 2025, en materia de Servizos Sociais, o Concello de Santiago de Compostela subscribiu os seguintes convenios:

Nº	ENTIDADE	CONTIA 2025	OBXECTO
1	**COCIÑA ECONOMICA DE SANTIAGO**	70.000,00	PROGRAMA PARA GARANTIR AS NECESIDADES DE MANUTENCIÓN BÁSICA A PERSOAS SEN RECURSOS DA COCINA ECONÓMICA DE SANTIAGO.
2	**ASOC ITINERA**	9.000,00	PROGRAMA ÁGORA
3	**ASOCIACIÓN FONTE DA VIRXE DE FAMILIARES E AMIGOS DOS ENFERMOS MENTAIS**	5.000,00	PROGRAMA DE RESPIRO FAMILIAR PARA PERSOAS QUE PADEZAN UNHA ENFERMIDADE MENTAL
4	**ASOC COMPOSTELANA DE ESCLEROSIS MULTIPLE ACEM**	12.000,00	PROGRAMA DE FISIOTERAPIA PARA PERSOAS CON ESCLEROSE MÚLTIPLE, PÁRKINSON E ELA
5	**ASOC DE DANO CEREBRAL SARELA**	8.000,00	ACTIVIDADES ACUÁTICAS E OUTRAS ACTIVIDADES DE AUTOCOIDADO
6	**ASOC DE LUCHA CONTRA ENFERMEDADES DEL RIÑON DE LA CORUÑA (ALCER)**	5.000,00	ALCER 7 VIDAS. PROGRAMA DE SENSIBILIZACIÓN EN MATERIA DE DOAZÓN DE ÓRGANOS

Nº	ENTIDADE	CONTIA 2025	OBXECTO
7	**ASOC DE PADRES DE PERSONAS CON DISCAPACIDAD INTELECTUAL ASPAS**	6.000,00	PROGRAMA DE RESPIRO E/OU EMERXENCIA FAMILIAR
8	**ASOC DE PERSONAS SORDAS DE SANTIAGO DE COMPOSTELA**	10.000,00	SERVIZO DE INTERPRETACIÓN DE LINGUA DE SIGNOS E GUÍA INTÉRPRETE DE PERSOAS XORDOCEGAS
9	**ASOC GALEGA PARA AXUDA DOS ENFERMOS CON DEMENCIA TIPO ALZHEIMER (AGADEA)**	3.000,00	PROGRAMA GEA-GRUPO DE ENVELLECEMENTO ACTIVO. GRUPO I
10	**BANCO DE ALIMENTOS DE SANTIAGO**	5.000,00	PROGRAMA DE CAPTACIÓN, ALMACENAMENTO E DISTRIBUCIÓN DE ALIMENTOS ÁS INSTITUCIÓNS ASISTENCIAIS OU BENÉFICAS DO CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA
11	**ASOC DE PAIS DE PERSOAS CON TRASTORNO DE ESPECTRO AUTISTA TEA (ASPANAES)**	10.000,00	PROGRAMA DE INFORMACIÓN , ORIENTACIÓN, VALORACIÓN E APOIO FAMILIAR PARA PERSOAS CON TEA
12	**CARITAS DIOCESANA DE SANTIAGO - PROGRAMA ATENCION PRIMARIA**	120.000,00	1.PROGRAMA DE ATENCIÓN PRIMARIA-INTERPARROQUIAL SANTIAGO 2.PROGRAMA ALARES PARA PERSOAS SEN FOGAR: VIVENDAS DE TRANSICIÓN Á AUTONOMÍAPARA PERSOAS SEN FOGAR

Nº	ENTIDADE	CONTIA 2025	OBXECTO
13	**CENTRO CULTURAL SOCIAL JUAN XXIII DE SANTIAGO - SERVIZO DE ALOXAMENTO E ACOLLIDA**	60.000,00	MANTEMENTO DOS SERVIZOS DO ALBERGUE XOAN XXIII
14	**CRUZ ROJA ESPAÑOLA**	124.607,24	SEMUS COMPOSTELA (SERVIZO MUNICIPAL DE EMERXENCIA SOCIAL EN COMPOSTELA)
15	**CRUZ ROJA ESPAÑOLA**	100.000,00	TELEASISTENCIA E PROGRAMA DE ATENCIÓN A PERSOAS SEN FOGAR
16	**ESCUELA DE TIEMPO LIBRE DON BOSCO**	5.000,00	PROXECTO DE INTERVENCIÓN EDUCATIVA E INTEGRACIÓN NO TEMPO LIBRE: "UN LUGAR PARA TI"
17	**FEAFES GALICIA FEDERACION DE ASOCIACIONS DE FAMILIARES E ENFERMOS MENTAIS DE GALICIA**	60.000,00	PROGRAMA DE ATENCIÓN A PERSOAS CON ENFERMIDADE MENTAL CRÓNICA E PERSOAS SEN FOGAR OU EN GRAVE RISCO DE EXCLUSIÓN SOCIAL
18	**FUNDACION ANDREA DE APOYO A LOS NIÑOS CON ENFERMEDADES DE LARGA DURACION, CRONICAS O TERMINALES**	3.000,00	TRATAMENTO PSICOTERAPÉUTICO PARA AS FAMILIAS CON FILLOS/AS CON ENFERMIDADES DE LONGA DURACIÓN, CRÓNICAS OU TERMINAIS
19	**FUNDACION DOWN COMPOSTELA**	15.000,00	PROXECTO DE VIDA INDEPENDIENTE: "ISTO É VIDA"
20	**FUNDACION MONTE DO GOZO - PROGRAMA PROXECTO HOME GALICIA**	45.000,00	PROGRAMA COCAÍNA

Nº	ENTIDADE	CONTIA 2025	OBXECTO
21	**FUNDACION SECRETARIADO GITANO**	27.000,00	PROGRAMA DE INCLUSIÓN PROMOCIONA
22	**ILUSTRE COLEGIO DE ABOGADOS DE SANTIAGO DE COMPOSTELA**	2.000,00	QUENDA DE PROFESIONAIS DA AVOGACÍA CON ESPECIALIZACIÓN EN DEREITO ADMINISTRATIVO E LABORAL PARA PRESTAR ASISTENCIA E ASESORAMENTO XURÍDICO NA VÍA PREVIA ADMINISTRATIVA E LABORAL
23	**UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA - BUCODENTAL**	20.000,00	PROGRAMA DE ATENCIÓN BUCODENTAL A PERSOAS EN RISCO DE EXCLUSIÓN SOCIAL
24	**ASOCIACIÓN GALEGA DE ASPERGER (ASPERGA)**	10.000,00	PROGRAMA DE ORIENTACIÓN E ASESORAMENTO TELEFÓNICO E DE PRIMEIRA CONSULTA
25	**ASOCIACIÓN VECIÑAL POLIGONO DE VITE**	37.000,00	PROGRAMA DO PLAN COMUNITARIO DE VITE
	SUBVENCIONS NOMINATIVAS SSOCIAIS 2025	**771.607,24**	

Fonte: Datos facilitados pola Asesoría xurídica da Area de Acción Social, ano 2025.

O contido implementado en cada un dos proxectos conveniados entre este concello e as entidades de referencia é o que segue:

1.- ASOCIACIÓN GALEGA PARA AXUDA DOS ENFERMOS CON DEMENCIA TIPO ALZHEIMER – AGADEA
Importe do convenio: 3.000,00 €. Proxecto que se convenia: GEA-GRUPO ENVELLECEMENTO ACTIVO (GRUPO 1)

1.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

O programa que se pretende desenvolver ten como obxectivo o de estimular a nivel cognitivo, funcional e social a persoa con deterioro cognitivo moi leve ou sen deterioro a través de actividades específicas. Ditas actividades estarán previamente programadas polos técnicos encargados de desenvolvelas, de forma diaria ou semanal, e realizaranse unha vez á semana. As actividades están destinadas á estimulación cognitiva grupal, na que se traballa a atención, a memoria, a linguaxe, e outras funcións executivas e as actividades básicas da vida diaria. A maiores, realizaranse outras actividades lúdicas.

Como aspecto salientable cabe destacar que este programa está denominado como terapia non farmacolóxica. O programa nace como necesidade de ofertar servizos non farmacolóxicos á poboación, como unha forma de previr o deterioro cognitivo grave ou demencia. O programa levarase a cabo durante o ano 2025 de forma semanal.

1.2.- Obxectivos.

a).- Obxectivos xerais:

- Estimular a nivel cognitivo, funcional e social a persoa con deterioro cognitivo moi leve propio da idade a través de actividades específicas.
- Previr o deterioro cognitivo da poboación.

b).- Obxectivos específicos:

- Preservar as capacidades cognitivas
- Detectar casos de demencia tipo alzheimer nos participantes
- Manter a capacidade funcional, equilibrio, axilidade, destreza ... dos asistentes
- Facilitar un envellecemento bio- psico - afectivo saudable

1.3.- Persoas participantes.

As persoas destinatarias das actividades de dito programa son aquelas persoas que sofren algún tipo de deterioro cognitivo propio da idade, podendo participar nel a partir dos 55 anos. O número de beneficiarios de dito servizo será de aproximadamente 30 persoas. En canto o sector de poboación atendida pódese englobar en: persoas maiores (persoas que estean iniciando un deterioro cognitivo, persoas que queiran iniciarse nun modelo de envellecemento saudable…)

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

2.- ASOCIACIÓN FONTE DA VIRXE DE FAMILIARES E AMIGOS DOS ENFERMOS MENTAIS
Importe do convenio: 5.000 € Proxecto que se convenia: PROGRAMA DE RESPIRO FAMILIAR PARA PERSOAS QUE PADECEN UNHA ENFERMIDADE MENTAL.

2.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

O proxecto consistiu na realización dunha serie de actividades (saídas fin de semana, actividades socioculturais, visitas a museos, exposicións, actividades deportivas) a diferentes localidades de Galicia e Portugal. Co din de favorecer as relacións familiares e interpersoais, xa que asegurando períodos de descanso as familias e coidadores poden contrarrestar a fatiga e o estrés, que supón ter unha persoa con enfermidade Mental grave e persistente, para os beneficiarios/as do proxecto adquirir unha serie de habilidades, destrezas e competencias para a súa vida cotiá, isto conleva unha diminución de recaídas e aumenta a súa calidade de vida

2.2.- Obxectivos.

a).- Obxectivos xerais:

- Proporcionar períodos de descanso ás familias.
- Mellorar as relacións familiares.
- Diminuír o número de recaídas.

b).- Obxectivos específicos:

- Favorecer a permanencia da persoas con enfermidade mental nun medio normalizado.
- Aumentar a rede social, diminuíndo o illamento.
- Aprender a restablecer as relacións interpersoais.
- Adquirir, recuperar, aumentar as habilidades que fomenten a súa autonomía e independencia.

2.3.- Persoas participantes.

30 persoas afectadas por enfermidade mental crónica, con idades comprendidas entre os 18 e os 65 anos de idade.

3.- ASOCIACIÓN BANCO DE ALIMENTOS DE SANTIAGO DE COMPOSTELA
Importe do convenio: 5.000,00 € Proxecto que se convenia: ENTREGA DE ALIMENTOS

3.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

O Banco de Alimentos é unha organización independente, sen ánimo de lucro, baseada no voluntariado e cuxo obxectivo principal é a consecución e o aproveitamento dos alimentos excedentarios con intención de facelos chegar aos Centros Asistenciais, e a través deles ás familias e ás persoas mais necesitadas.

3.2.- Obxectivos.

- Cubrir las necesidades alimentarias de las familias en riego de exclusión social

3.3.- Entidades beneficiarias.

O Banco de Alimentos atende a dous tipos de entidades benéficas con respecto á recollida de alimentos:

a) Entidades benéficas de consumo que son centros, entidades e organizacións que acollen persoas beneficiarias e contan coa autorización administrativa para desenvolver a súa actividade ou unha labor específica no ámbito da acción social.
b) Entidades benéficas de reparto que son asociacións socio-comunitarias, centros e organizacións asistenciais, corporacións locais e outras entidades que distribúen directamente a persoal e/ou familias con necesidade de apoio.

Estas entidades benéficas, tanto de consumo como de reparto, deben cumprir cos requisitos esixidos e ser recoñecidas como entidades sen ánimo de lucro adicadas á loita contra a pobreza e a exclusión social, polas autoridades competentes na materia. O Banco mantén periodicamente contactos coas entidades, para revisar e cotexar continuamente o número de persoas beneficiarias que teñen, adecuar a entrega de alimentos, etc.

4.- ASOCIACIÓN DE PAIS DE PERSOAS CON TRASTORNO DE ESPECTRO AUTISTA TEA (ASPANAES)	
Importe do convenio: 10.000,00 € Proxecto que se convenia: INFORMACIÓN, ORIENTACIÓN, VALORACIÓN E APOIO FAMILIAR PARA PERSOAS CON TEA.	

4.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

Este proxecto levouse a cabo de xaneiro a setembro de 2025. Aspanaes como entidade especializada en Trastornos de Espectro Autista dende o ano 1979 ofreceu este servizo en función das demandas existentes por parte das familias que necesitan recibir información, valoración e orientacións adaptadas ás características e á a realidade da persoa usuaria que empreguen criterios de boas prácticas.

Tivo como finalidade acompañar ás familias de persoas con Trastorno de Espectro Autista (TEA) no seu proxecto de vida, partindo dos seus propios recursos e fortalezas, atendendo as súas necesidades e demandas, e facilitando os apoios necesarios para mellorar a súa calidade de vida e o benestar de cada un dos seus membros.

Para a Entidade o desenvolvemento deste servizo é fundamental polo que procédese a certificar o servizo por AENOR segundo a Norma UNE-EN-ISO 9001:2015, seguindo un Sistema de Xestión de Calidade que persegue un modelo de traballo seguindo en todo momento a mellora continua, o que resulta fundamental para as familias que chegan á a Entidade en busca dunha resposta á as necesidades específicas dos seus fillos/as.

4.2.- Obxectivos.

a).- Obxectivo xeral:

- Mellorar a calidade de vida das persoas en situación de dependencia e favorecer o seu desenvolvemento.

b).- Obxectivo específico:

- Acadar que as familias e/ou persoas con TEA dispoñan de información das axudas que precisan en función da súa situación e plan de vida, así como dos servizos á súa disposición na entidade.

4.3.- Persoas participantes.

Este proxecto está destinado a Persoas con Trastorno de Espectro Autista (TEA) e familias da zona de xeográfica próxima a Santiago de Compostela.
Persoas beneficiarias: 54 de 0 a 21 anos.
Sector: Persoas con discapacidade.

Perfil das persoas destinatarias: O autismo é unha alteración do neurodesenvolvemento e funcionamento cerebral, dando lugar a dificultades na comunicación, interacción social e na flexibilidade do pensamento e da conduta. Acompaña a persoa ao longo de toda a súa vida. Preséntase de maneira distinta en cada caso, por iso as necesidades individuais son moi heteroxéneas. (Manual Diagnóstico dos Trastornos Mentais, DSM 5). Afecta fundamentalmente á esencia social do individuo e á súa capacidade para responder as esixencias da vida cotiá. Impacta non só na persoa senón tamén na súa familia e na calidade de vida de todos os seus membros.

Prevalencia: Actualmente 1 de cada 100 persoas nadas en Europa, presenta Autismo (Autism-Europe aisbl 2015). En Europa hai 3,3 millóns de persoas con TEA, segundo a Estratexia Española do TEA, aprobada en Consello de Ministros do 6 de Novembro, 450.000 persoas en España presentan TEA e dáse en 4 homes por cada muller.

5.- FUNDACIÓN DOWN COMPOSTELA
Importe do convenio: 15.000,00 € proxecto que se convenia: PROXECTO DE VIDA INDEPENDENTE “ISTO É VIDA”.

5.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

O Proxecto de Vida Independente “Isto é Vida” non se entende como un recurso no que a persoa beneficiaria vaia a permanecer toda a vida, senón que está deseñado para capacitar ás persoas coa síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual para vivir no seu propio fogar, a planificar o seu futuro e a realizar os seus proxectos de vida.

O proxecto leva sete anos implantándose de xeito gradual. Coas dificultades xeneradas polas restricións derivadas da crise sanitaria dende o 2020, tivemos que ir adaptando a execución do mesmo ás circunstancias. Actualmente combínanse as sesións presenciais tanto nas instalacións da Fundación (a cal

dispón dunha vivenda simulada) como na contorna(incluída a vivenda de Fontiñas) (facendo uso de recursos e espazos comunitarios para desprazamentos a pe ou en transporte público, visita a supermercados ou tendas de barrio, xestión do tempo de lecer, etc.); e o seguimento e control das tarefas e responsabilidades en canto a autonomía doméstica e urbana desenvolvidas polas persoas participantes nos seus respectivos domicilios.

As estancias na vivenda de Fontiñas, despois de varios anos de parón por mor da pandemia, retomáronse de forma puntual para a posta en marcha da mesma novamente, pero nesta ocasión coa previsión de facer estadías prolongadas de 4 meses, en grupos de 3 persoas convivintes.

Para levar isto a cabo as persoas participantes e técnicos da entidade tiveron que facer unha tarefa de posta a punto de todas as estancias, entendendo isto como unha práctica máis do proxecto, con limpeza e desinfección a fondo, revisión de electrodomésticos, renovación de enseres, etc. etc. Durante esta posta a punto detectamos varias carencias aínda por solventar (polilla, arranxo de ventás, cambio de sanitarios...), e para o que temos solicitados os recursos económicos necesarios.

5.2.- Obxectivos.

a).- Obxectivo xeral.

O Proxecto de Vida Independente “ESTO É VIDA” non se constituíu como un recurso no que a persoa vaia a permanecer toda a súa vida, senón que se deseñou como un servizo de formación e capacitación para aprender a vivir de xeito independente. A súa finalidade foi a de fomentar e promocionar a autonomía doméstica e social para que as persoas coa síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual puidesen planificar o seu futuro e realizar os seus proxectos de vida, decidir onde e con quen queren vivir e xestionar deste xeito a súa propia vida.

Por tanto, o obxectivo xeral deste proxecto foi mellorar a calidade de vida das persoas participantes, capacitándoas para unha vida autónoma e activa, plenamente integrada na sociedade.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

b).- Obxectivos específicos.

- Promover unha experiencia de vida independente con apoios fora do núcleo familiar.
- Deseñar e implementar o plan de apoio individual na vivenda co fin de acadar as maiores cotas de autonomía posibles.
- Asesorar e informar ás familias ofrecendo un apoio continuado.

5.3.- Persoas participantes.

As persoas destinatarias son persoas usuarias da Fundación Down Compostela, coa síndrome de Down ou discapacidade intelectual maiores de 18 anos con certificado de discapacidade igual ou superior o 33% e que cumpran os seguintes requisitos:

a) Ser beneficiario da FDC.
b) Ter máis de 18 anos.
c) Querer participar voluntariamente.
d) Ser usuario do programa de Emprego con Apoio da FDC.
e) Ter un contrato de traballo vixente.

Establécese como requisito ser traballador activo, porque pretendemos darlle a oportunidade ás persoas de aprender a vivir de xeito independente para que logo o poidan facer polos seus propios medios. Trátase dunha etapa vital mais que pretendemos facilitar.
Nº de persoas destinatarias directas: 4
Mulleres e homes: 2 mulleres e 2 homes.
Coa síndrome de Down: 4 persoas coa síndrome de Down.
Persoas destinatarias indirectas: as familias e a sociedade en xeral da que forman parte estas persoas como cidadáns activos, independentes e de pleno dereito.

6.- CENTRO CULTURAL SOCIAL XOAN XXIII DE SANTIAGO – SERVIZO DE ALOXAMENTO E ACOLLIDA
Importe do convenio: 60.000,00 €
Proxecto que se convenia: MANTEMENTO DOS SERVIZOS DO ALBERGUE XOAN XXIII

6.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

A entidade Centro Cultural Social Xoán XXIII foi creada para tratar de dar resposta a toda necesidade que poidan presentar aquelas persoas que chegan ao seu recurso e en base a iso segue funcionando. Trabállase a persoa como un todo e analízanse as diferentes carencias e necesidades que poida presentar para, dentro das posibilidades da entidade, poder dar unha solución que vaia desde o particular ao xeral. Facer por satisfacer as necesidades máis básicas que presenta inicialmente e desde aí facer fronte a outras que, ata non traballar esas primeiras, non dan a cara e son a raíz real da situación que viven. (Acollida nocturna, duchas, roupeiro, atención a familias, formación, paquetes de alimentos, derivación a outros recursos, servizos atencións, etc…). Para iso, a entidade, pon ao dispor das persoas usuarias todos os seus recursos materiais e humanos con que conta coa finalidade de poder desenvolver o seu labor do modo máis próximo posible.

6.2.- Obxectivos.

a).- Obxectivos xerais.

- Ofrecer un aloxamento e acollida tanto diúrna e nocturna, atendendo as necesidades básicas (hixiene, vestimenta, alimentación, orientación, información).
- Ofrecer atención ás persoas usuarias no aloxamento e acollida nocturna/diúrna e en cubrir as súas necesidades básicas: hixiene, vestimenta, alimentación.
- Traballar habilidades sociais, orientación para a inserción laboral, cubrir outras áreas de apoio dentro dun proceso máis avanzado de normalización (con formación, packs de alimentos, asesoramento...) para acompañar o devandito proceso nun período posterior á primeira atención.

b).- Obxectivos específicos.

- Traballar as distintas áreas que compoñen a persoa para paliar as necesidades e carencias que impiden o desenvolvemento e integración normalizada da persoa: Coidado do aseo e a saúde, adquisición de hábitos saudables, formación en áreas diferentes para maior capacitación laboral, apoio procuras activas de emprego, así como outras áreas de apoio particulares de cada caso que poidan presentarse.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

6.3.- Persoas participantes.

O albergue engloba os servizos diúrnos e nocturnos. Para as pernoctas, está dotado de 25 prazas. Durante o presente ano estiveron 438 persoas solicitando pernocta. Ademais dos usuarios e usuarias que pernoctan, hai que ter en conta ás persoas usuarias dos outros servizos diúrnos como as duchas externas e o apoio na hixiene, o roupeiro, entre outros, que durante este ano foron un total de 1586 servizos. Tamén cabe destacar a presencia dun gran número de usuarios no albergue durante as tardes, con diferentes servizos e atencións, e con apoio en alimentos.

Dende o Departamento Social observamos como foi mudando o perfil dos usuarios e usuarias que acoden ó albergue. O usuario que solicita a pernocta, a grandes rasgos, podemos clasificalo en tres grupos: O primeiro, persoas sen fogar. Dentro deste grupo destacamos o aumento de persoas en idades máis tempranas. O segundo grupo podemos denominalo como persoa en situación de pobreza laboral: persoas que traballan pero non son capaces de acceder a unha vivenda. Incluímos ós que chegan á cidade na procura de emprego, con resultado favorable pero non no acceso á vivenda. E o terceiro grupo compóñeno ás persoas migrantes, incluíndo ós que teñan a condición de persoa refuxiada, solicitantes de protección internacional ou apátrida.

Mudando ó tramo de idade, cabe destacar ós porcentaxes dos tres grupos principais. O menos numeroso pero moi significativo é o das persoas maiores de 65 anos, rozando o 10%. O seguinte grupo de idade sería o das persoas mozas (de 18 a 30 anos) sendo dous de cada dez usuarios pernoctantes do albergue. E o último tramo de idade a destacar sería o das persoas englobadas entre os 31 e os 64 anos, que sería o perfil maioritario sendo representadas aproximadamente con catro de cada dez usuarios pernoctantes.

7.- FUNDACIÓN ANDREA DE APOIO A NENOS CON ENFERMIDADES DE LONGA DURACIÓN, CRÓNICAS OU TERMINAIS.
Importe do convenio: 3.000,00 € Proxecto que se convenia: TRATAMENTO PSICOTERAPÉUTICO PARA AS FAMILIAS CON FILLOS/AS CON ENFERMIDADES DE LONGA DURACIÓN, CRÓNICAS OU TERMINAIS

7.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

O proxecto levouse a cabo a través da intervención Psicoterapéutica coas familias de nenos con enfermidades de longa duración. Intervencións axustadas a cada necesidade para poder sobrelevar dunha mellor maneira a enfermidade. Intervencións individuais directamente cas 27 familias, intervencións con todo o conxunto familiar ou intervencións grupais con familias con situacións similares.

7.2.- Obxectivos.

- Os obxectivos das terapias grupais proporcionaron un entorno seguro onde resolveron problemas, dúbidas etc.. sentíronse comprendidos e acompañados.
- Axudouse ás parellas a poder afrontar a realidade de convivir cun neno enfermo ou crónico e intentouse recuperar algún espazo da parella e diminuilo estrés e a insatisfacción.
- Apoio emocional conxunto e resolución de problemas.
- Apoio no duelo a aquelas familias que tiveron que pasar por ese duro desenlace do seu fillo/filla.

7.3.- Persoas participantes.

Os beneficiarios foron 28 nenos e nenas e os seus irmás e pais de idades comprendidas entre 2 anos e 18 anos.

8.- ASOCIACIÓN DE PAIS DE PERSOAS CON DISCAPACIDADE INTELECTUAL - ASPAS.

Importe do convenio: 6.000,00 €
Proxecto que se convenia: PROGRAMA DE RESPIRO OU EMERXENCIA FAMILIAR.

8.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

A discapacidade intelectual produce un gran impacto na familia, afectando á calidade de vida de todos os seus membros e de xeito diferente nas distintas etapas do ciclo vital da familia. O impacto da discapacidade xera importantes respostas emocionais. Estas respostas, unidas a outros factores, como a presión do tempo e a carga de traballo, o esforzo físico e mental, que require o coidado

dos fillos, incrementado cando hai que atender a un fillo con discapacidade, acaba producindo un gran impacto emocional que pode afectar ás relacións de parella, á saúde, ao goce do lecer e ás relacións sociais.

Nos últimos anos as familias da asociación ASPAS demandan un servizo que cubra en momentos puntuais a atención do seu membro con discapacidade cando na contorna familiar xorden urxencias ou situacións de estrés. ASPAS creou un servizo de estancias temporais - respiro familiar de fins de semana, que da cabida a estas demandas para mellorar a calidade de vida das familias con membros con discapacidade intelectual ao poder ofrecerlles uns días de descanso, mentres o seu familiar é atendido por profesionais
da entidade.

A Asociación dispón de 2 pisos cedidos polo Concello de Santiago na Rúa Roma, 5 de Fontiñas. O servizo faise dende o venres as 18,30 horas (saída do Centro) ata o luns as 10 horas, en que os usuarios volven o Centro. Cada fin de semana, poden participar 6 persoas con d.i., 3 por cada piso. Desenvólvese actividades encamiñadas o fomento da vida autónoma y o coidado persoal, colaborando en todas as tarefas, aseo, limpeza, compra, planificación das actividades de ocio, etc.

8.2.- Obxectivos.

a).- Obxectivos xerais:

- Mellorar a calidade de vida das familias demandantes dun servizo de estancia temporal que cubra as necesidades e/ou urxencias que xorden na contorna familiar.

b).- Obxectivos específicos:

- Reducir o estrés familiar.
- Cubrir as situacións de emerxencia familiar.
- Favorecer a permanencia no entorno familiar natural da persoa con discapacidade intelectual, evitando a súa institucionalización.

8.3.- Persoas participantes.

O proxecto vai dirixido as 131 familias de persoas con discapacidade intelectual que pertencen a Asociación Aspas. Os tramos de idade son moi diversos debido o número tan amplo de destinatarios

9.- ILUSTRE COLEXIO DE AVOGADOS DE SANTIAGO DE COMPOSTELA.
Importe do convenio: 2.000,00 € Proxecto que se convenia: PROGRAMA DE ASESORAMENTO XURÍDICO.

9.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

O programa pretende dar resposta as medidas de asesoramento xurídico encadradas no Protocolo Municipal de actuación para a Prevención de Desafiuzamentos e a Atención das Persoas afectadas asinado polo Concello de Santiago de Compostela e nesa liña xerar un recurso de asesoramento xurídico dirixida a aquelas persoas que sofren os efectos da crise económica con maior dureza, xa que vivir un proceso de desafiuzamento implica un sen fin de circunstancias estresantes que poden levar ao límite a capacidade de resposta da persoa e facilitan a aparición de efectos indirectos non desexados.

9.2.- Obxectivos.

- Asesoramento e vía previa, e recursos de alzada

9.3.- Persoas participantes.

Non consta computo de persoas ás cales se prestou asesoramento.

10.- ASOCIACIÓN DE LOITA CONTRA ENFERMIDADES DO RIL DA CORUÑA (ALCER).
Importe do convenio: 5.000,00 €
Proxecto que se convenia: Alcer 7 Vidas. Programa de sensibilización en materia de doazón de órganos

10.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

O programa “Alcer 7 Vidas” fomentou a doazón de órganos entre a poboación de Santiago de Compostela a través de información clara e real sobre esta temática e presentándoa como un dos actos máis solidarios e altruístas que as persoas poden exercer tralo seu falecemento. Deste xeito, puido traballarse para que a taxa de negativas familiares en Galicia poida baixar do 18,9 que se rexistrou en España no ano 2024. Tamén se achegou a importancia de ser persoas doadoras en espazos non sanitarios para que se normalice e se eliminen falsos mitos existentes a redor da doazón de órganos.

Realizáronse un total de 11 actividades de sensibilización en materia de doazón de órganos en ámbitos deportivos e educativos e de fomento da importancia de adquirir hábitos de vida saudable para o coidado da saúde renal entre xaneiro e setembro do 2025.

10.2.- Obxectivos.

- Informar e promover a doazón de órganos entre as persoas estudantes no Concello de Santiago de Compostela.
- Sensibilizar sobre a toma de decisións en vida sobre a doazón de órganos en espazos de encontro da cidadanía en xeral (espazos municipais e deportivos, na rúa, etc.)
- Dar a coñecer a doazón de órganos no Concello de Santiago de Compostela mediante unha campaña de sensibilización.
- Fomentar hábitos de vida saudable que promovan a saúde renal e a saúde xeral.

10.3.- Persoas participantes.

A poboación destinataria foi a cidadanía xeral do Concello de Santiago de Compostela e centrouse en:

- Mocidade e familias
- Profesorado e profesionais implicados no eido do ensino e do eido municipal
- Persoas maiores con enfermidades crónicas
- Deportistas afeccionados e profesionais do eido do fútbol da cidade compostelá
- Poboación xeral. A poboación destinataria foi a cidadanía xeral do Concello de Santiago de Compostela e centrouse en:

- ✓ Mocidade que se atope estudando en centros ensino do concello, as súas familias e o profesorado.
- ✓ Deportistas e afección do eido do fútbol e baloncesto da cidade compostelá.
- ✓ Membros da corporación municipal do Concello de Santiago de Compostela.
- ✓ Poboación xeral.

O número total de persoas destinatarias directas das actividades realizadas foi de 12.902 (77 persoas estudantes do proxecto Salvavidas, 1.889 persoas informadas nas mesas instaladas, 99 xogadores formados do SD Compostela e 10.837 persoas alcanzadas nas publicacións realizadas das actividades realizadas nas redes sociais propias de Alcer Coruña). Desglose de persoas destinatarias directas:

1. Centros de ensino:
   - Alumnado de Santiago de Compostela: 77
   - Nº de nenas e mulleres destinatarias totais: 48
2. Mesas informativas nos espazos deportivos de Santiago de Compostela: 1.089 persoas informadas.
3. Mesa informativa na Praza do Toural polo Día do Doante de Órganos: 400 persoas informadas.
4. Mesa informativa na Praza do Toural polo Día Mundial do Ril: 400 persoas informadas.
5. Formación aos xogadores da Sociedade Deportiva Compostela: 99 xogadores (homes).

Trala difusión das actividades realizadas a través das redes sociais da entidade, alcanzouse a un total de 10.837 persoas.

11.- ASOCIACIÓN DE ESCLEROSE MÚLTIPLE – ACEM
Importe do convenio: 12.000,00 € Proxecto que se convenia: PROGRAMA DE FISIOTERAPIA PARA PERSOAS CON ESCLEROSE MÚLTIPLE, PÁRKINSON E ELA.

11.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

Este programa aborda de xeito integral os síntomas físicos que sofren as persoas diagnosticadas de enfermidades neurodexenerativas tales como Esclerose Múltiple (EM), Enfermidade de Párkinson (EP) e ELA. Con esta intervención, lógrase manter no tempo altos niveis de funcionalidade e autonomía persoal, ó tempo que se prevén dun deterioro prematuro por causa da patoloxía diagnosticada, logrando así contribuír coa mellora da calidade de vida das persoas afectadas. En concreto, durante o período que abrangue este convenio (xaneiro a setembro de 2023), leváronse a cabo as seguintes accións:

- Valoración de cada persoa doente para coñecer a súa casuística e condicións concretas.
- Deseño personalizado do plan de rehabilitación fisioterapéutica adecuado ás necesidades específicas de cada persoa, formulando obxectivos acordes coa valoración previa realizada.
- Intervención, atendendo á globalidade da persoa doente e potenciando as súas capacidades.
- Revisión continua do plan de rehabilitación, adaptándoo segundo a evolución da patoloxía e/ou outros factores (ambientais, sociais, familiares,…) que puideran repercutir sobre o estado de saúde e a funcionalidade.
- Educación na saúde, tanto a doentes coma ós seus familiares e/ou persoas coidadoras, incidindo na importancia de manter unha vida activa.

11.2.- Obxectivos.

a).- Obxectivo xeral:

- Contribuír á mellora da calidade de vida da persoa afectada, así coma a do seu entorno.

b).- Obxectivos específicos:

- Realización dun tratamento individual e específico deseñado para cada persoa usuaria.
- Mantemento, na medida do posible, da independencia e funcionalidade da persoa afectada para as ABVD, contribuíndo, deste xeito a mellorar a calidade de vida das persoas afectadas.

- Fomento da independencia, tanto funcional coma social, do enfermo fóra do seu entorno.
- Prevención de dificultades derivadas da evolución da doenza a través de asesoramento.

11.3.- Persoas participantes.

O programa de rehabilitación fisioterapéutica está orientado fundamentalmente á atención de persoas afectas de Esclerose Múltiple (EM), Párkinson (EP), Esclerose Lateral Amiotrófica (ELA) e outras enfermidades semellantes.
A maior parte das persoas que fan uso do servizo conta con discapacidade recoñecida, e nalgúns casos, mesmo con dependencia.

A estimación do nº de persoas atendidas a través deste programa é dunhas 60 persoas con distintos tramos de idade, maioritariamente entre os 30, e ata mais de 60 anos.

12.- FUNDACIÓN SECRETARIADO XITANO

Importe do convenio: 27.000,00 €.

Proxecto que se convenia: PROXECTO PROMOCIONA.

12.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

Programa de Inclusión que a través de itinerarios integrados de inclusión social persigue mellorar os niveis educativos, así como as competencias básicas, transversais, dixitais e profesionais das personas participantes e as súas familias, fomentando a obtención do Graduado en ESO e a continuidade de estudos postobligatorios

Accións: aulas de reforzo educativo; reforzo educativo individualizado; aula de formación en competencias dixitais, orientación educativa individualizada e grupal con familia e alumnado facendo especial finca-pé na capacitación competencial; coordinación con centros educativos e outros axentes e servizos, *Mentoring com* empresas e entre iguais, encontro de familias e estudantes, accións de participación social e coñecemento do entorno.

12.2.- Obxectivos.

- Favorecer a normalización educativa do alumnado xitano para conseguir tasas mais elevadas de éxito académico en Educación Primaria e na Educación Secundaria Obrigatoria e promover a súa continuidade en Estudos Medios e/ou superiores e Formación profesional.
- Facilitar a transición entre Educación Primaria e Educación Secundaria Obrigatoria, a permanencia no sistema educativo e a promoción a estudos superiores.
- Xerar e potenciar as condicións necesarias para propiciar o éxito educativo da comunidade xitana e, en definitiva de toda a comunidade educativa mediante o traballo cos diferentes actores implicados: alumnado, familias, centros educativos e outros axentes sociais.
- Reducir a brecha dixital para potenciar o acceso e o uso do alumnado e das familias das ferramentas dixitais.

12.3.- Persoas participantes.

- ✓ Número de alumnado. 25 alumnado
- ✓ Número de centros educativos. 11 centros
- ✓ Número de entidades coas se coordinan.3
- ✓ Número de alumnado que pasan de curso. 100%
- ✓ Número de alumnado que aproban todas as materias. 13
- ✓ % de alumnado que titulan. 90%
- ✓ % alumnado que mellora as súas competencias.100%
- ✓ % familias que melloran as súas competencias. 100%
- ✓ % de alumnado que finalizan con éxito o curso en postobligatorios. 100%
- ✓ Número de horas formativas en competencias dixitais por alumano/a. 15
- ✓ Número de sesións de orientación educativa individualizada por alumno/a e por familia. 11
- ✓ Número de sesións de orientación educativas grupais. 9
- ✓ Número de sesións de mentoring.1
- ✓ Número de actividades de participación social: 6

13.- COCIÑA ECONÓMICA DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

Importe do convenio: 70.000,00 €

Proxecto que se convenia: PROGRAMA PARA GARANTIR AS NECESIDADES DE MANUTENCIÓN BÁSICA A PERSOAS SEN RECURSOS DA COCINA ECONÓMICA DE SANTIAGO.

COCINA ECONOMICA DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

13.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

A finalidade-obxectivo desta Asociación é a de facilitar e proporcionar ás persoas que conten con limitados medios económicos, alimentos e comidas a prezos módicos. A Cocina Económica desenvolve este programa proporcionando almorzos, comidas e ceas nas súas instalacións. Como aspectos mais salientables:

a) os menús que ofrece a Cocina están visados por nutricionistas, e son variados e equilibrados

b) procúrase que os usuarios manteñan unhas normas de respecto co persoal, voluntarios e co resto do usuarios, e un bo comportamento no comedor

c) a Cocina proporciona comidas para levar, cando algún dos usuarios non pode acudir ao comedor por enfermidade, razóns laborais ou outros motivos, e tamén a petición da policía local de Santiago de Compostela cando algún usuario atópase detido.

Concretando, o que poden achegar estas accións, ás necesidades e ás persoas beneficiarias, sería cubrir unha das necesidades básicas desas persoas como é, a de poder ter diariamente unha alimentación equilibrada e saudable.

13.2.- Obxectivos.

- Facilitar e proporcionar ás persoas que conten con limitados medios económicos, alimentos é comidas, a prioridade e que ninguén que acuda ao noso comedor quede sen atender

14.3.- Persoas participantes.

As persoas destinatarias principalmente son veciños e veciñas de Santiago de Compostela, residentes na cidade e arredores, e transeúntes que ocasionalmente veñan por Santiago. As idades van dende os 18 anos en adiante, non dispoñemos dun comedor para nenos e o comedor principal consideramos

que non é apropiado para pequenos, de tódolos xeitos o que si facemos e facilitar bolsas de comida e produtos infantís as nais e pais que o precisen.

Do sector de poboación atendida e o número: a prioridade da Cocina e proporcionar comidas ás persoas en situación de necesidade e risco de exclusión social e aínda que sen levar unha estatística por sectores os usuarios serían homes e mulleres, dependentes, discapacitados, minorías étnicas (locais e inmigrantes), persoas con problemas de adiccións e problemas mentais, persoas procedentes de institucións penitenciarias e todas aquelas persoas que acudan ao comedor da Cocina Económica, sen discriminación de ningún tipo. No que se refire ao número de usuarios deste ano 2024, podemos facilitar os datos hasta o mes de agosto que son os seguintes:

- ✓ Xaneiro 10.007 servizos (almorzos, comidas e ceas)
- ✓ Febreiro 9.395 servizos (almorzos, comidas e ceas)
- ✓ Marzo 9.666 servizos (almorzos, comidas e ceas)
- ✓ Abril 9.664 servizos (almorzos, comidas e ceas)
- ✓ Maio 9.055 servizos (almorzos, comidas e ceas)
- ✓ Xuño 8.665 servizos (almorzos, comidas e ceas)
- ✓ Xullo... 8.984 servizos (almorzos, comidas e ceas)
- ✓ Agosto...4.238 servizos (comidas e ceas)
- ✓ Setembro...8.079 servizos (almorzos, comidas e ceas)
- ✓ Outubro...8.645 servizos (almorzos, comidas e ceas)

Por tanto o total foi de 86.398 servizos de comedor dende xaneiro de 2025 ata outubro de 2025

14.- CARITAS DIOCESANA DE SANTIAGO DE COMPOSTELA
Importe do convenio: 120.000,00 € Importe xustificado: 120.000,00 € Proxecto que se convenia: PROGRAMA DE ATENCIÓN PRIMARIA e VIVENDAS DE TRANSICIÓN Á AUTONOMÍA PARA PERSOAS SEN FOGAR (PROGRAMA ALARES PARA PERSOAS SEN FOGAR)

14.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

Cáritas Interparroquial de Santiago, a través do programa de Atención Primaria, atende a persoas en risco de exclusión social, tratando de dar resposta a calquera demanda social. Na acollida, a técnica empregada é a entrevista. A atención, por medio da cal, se detectan as necesidades e a orixe do situación

carencial. A continuación, dáse resposta que tecnicamente se considere mais convinte. Sempre se trata de resolver cos recursos propios e cando non foi posible usamos a derivación a outros centros alleos, a administración local ou a outras institucións. Polo tanto perséguese:

- **ACOLLER á**s persoas en situación de dificultade, ben sexa económica ou de calquera outra índole.
- **COORDINAR** coas diferentes entidades sociais e cos propios Serv. Soc. Comunitarios.
- **RESOLVER** as situacións, de carácter social, demandadas polas persoas usuarias.
- **DERIVAR** ás persoas usuarias aos diferentes proxectos de Cáritas co obxectivo de intentar resolver o que demandan.

14.2.- Obxectivos.

- Fomentar a integración dos participantes favorecendo a súa autonomía e a resolución dos conflito.
- Proporcionar os medios axeitados para a obtención de calidade de vida.
- Evitar situacións limites por perda de vivenda ou carencia de medios para as actividades da vida diaria.
- Promover a incorporación á sociedade dos participantes en risco de exclusión.
- Cubrir necesidades básicas de alimentación, roupa, medicinas e teito.
- Formar en habilidades sociais.

14.3.- Persoas participantes.

PROXECTO 1. **Atención Primaria básica**

As persoas destinatarias do programa de Atención Primaria son tódolos colectivos socias sen excepción.

Un ano máis constatamos que son cada vez máis numerosas as familias que se atopan en situación de grave risco social. Especialmente as familias unipersoais nas que se xuntan a precariedade económica e a sensación de illamento e soidade e tamén nas familias monoparentais, con fillos o seu cargo e que carecen dunha rede familiar e/ou social na que apoiarse para facer fronte as súas dificultades. Familias que, ademais, teñen cada vez máis dificultade de acceso a vivenda tanto polos seus baixos ingresos como polo incremento a alza dos seus prezos así como polos requisitos de acceso a mesma. Véndose en moitos

casos a vivir de maneira hacinada ou solicitar un espazo de acollida para non verse abocadas a vivir na rúa.

Outro colectivo preocupante son as persoas sen fogar pola dificultade de acceso a vivenda e multiproblemática social que amosan.

Paralelamente ás axudas, consideramos de vital importancia o acceso ó mundo laboral por iso mantemos ó día unha bolsa de emprego, formación e orientación laboral.

Por temas de conciliación familiar, mantemos abertos programas con infancia e xuventude. Estimamos que acudan a este servizo arredor dunhas 700 persoas, o que supón máis de 1.000 persoas beneficiarias, como ven sucedendo nos últimos anos.

PROXECTO 2: **Familia Aberta**

DESCRICIÓN.

- ✓ Acompañamento a persoas que se atopan nunha situación de soidade.
- ✓ Entrevista inicial e valoración da situación social.
- ✓ Visitas domiciliarias de acompañamento e seguimento telefónico.
- ✓ Posibilidade de compartir con outras persoas.

Este programa xorde como apoio a Atención Primaria, complementando así a resolución de problemas dos nosos participantes que se atopan en situación de soidade.

OBXECTIVOS DA ACTIVIDADE.

RECREAR o ambiente familiar que non teñen as persoas que viven ou se senten soas.

FOMENTAR o afecto mutuo, a colaboración e a bondade do compartir.

PROPORCIONAR os medios axeitados para a obtención de calidade de vida.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

EVITAR situacións extremas ocasionadas pola soidade (depresión...).

PROPORCIONAR un espazo onde poder xuntarse e compartir o día a día cunha "familia" aínda que sexa só por unhas horas.

CUBRIR as necesidades básicas que nos aporta ás persoas o convivir unhas con outras (afecto, cariño, sentirse útil, alguén con quen falar, etc.).

PERSOAS DESTINATARIAS EXCLUSIVAMENTE DA ACTIVIDADE, E INDICARASE O SEU NÚMERO, A IDADE E AS CARACTERÍSTICAS DA POBOACIÓN.

Traballamos durante este período cun total de 44 persoas, diferenciando por unha parte a actividade presencial que se realiza diariamente nas dependencias do Convento de San Francisco, e por outra banda o acompañamento e seguimento nos domicilios. Para as actividades presenciais contamos cunha media de 15 persoas diarias. Destaca o perfil de persoas maiores que viven soas, aínda que tamén nos atopamos cun número importante de persoas de mediana idade (inmigrantes, viúvas, separadas).

PROXECTO 3 **Fogares Abertos**

DESCRICIÓN.

Trátase dun servizo de acollida temporal para familias/persoas residentes na cidade que por algunha circunstancia se atopan nunha situación de risco de exclusión social. Este programa xorde como apoio a Atención Primaria, complementando así a resolución de problemas de vivenda dos nosos participantes.

OBXECTIVOS DA ACTIVIDADE.

FACILITAR un aloxamento digno coas características propias dun fogar.
GARANTIR a cobertura das necesidades básicas das persoas.
FAVORECER o exercicio dos dereitos básicos recoñecidos ás persoas: vivenda, saúde, prestacións sociais...

PROMOVER un lugar de encontro de persoas de circunstancias familiares similares.

PERSOAS DESTINATARIAS EXCLUSIVAMENTE DA ACTIVIDADE, E INDICARASE O SEU NÚMERO, A IDADE E AS CARACTERÍSTICAS DA POBOACIÓN.

Persoas que se atopan nunha situación de risco de exclusión social e necesitan axuda para o acceso a unha vivenda digna.

Durante este ano 2025 estiveron acollidas nestas vivendas un total de 41 persoas, destacando maioritariamente os migrantes.

PROXECTO 4 **VIVENDAS DE TRANSICIÓN Á AUTONOMÍA PARA PERSOAS SEN FOGAR – PROGRAMA ALARES PARA A INCLUSIÓN RESIDENCIAL DE PERSOAS SEN FOGAR**

DENOMINACIÓN DO PROXECTO: **PROGRAMA ALARES DE INCLUSIÓN RESIDENCIAL – Liña de vivendas de transición**

Este proxecto nace para dar resposta á falta de recursos residenciais de media e longa estancia para aquelas persoas en grave risco e precariedade social nas condicións propias dun fogar. A finalidade é restaurar o seu proxecto vital, saír gradualmente desa situación de exclusión e reincorporarse de maneira activa exercitando todos os seus dereitos e participando en condicións de igualdade nos diferentes ámbitos locais da cidade.

A proposta municipal concretouse no Programa Alares, que **ofrece apoio e asesoramento en materia de vivenda** (busca de vivenda, solicitude de axudas públicas...) e no acceso as **Vivendas de transición á autonomía:** prazas en pisos compartidos con supervisión puntual e apoio personalizado.

OBXETIVOS

a) XERAL

- **Acompañar** a persoas en grave risco de exclusión social no seu pro ceso de i**ncorporación social, proporcionándolles de forma temporal un fogar** e un **apoio psicotécnico e socioeducativo** necesario para que adquiran as habilidades, estratexias e competencias que lles posibiliten un proxecto de vida autónomo e independente.

b) ESPECÍFICOS

- Facilitar un aloxamento coas características de seguridade e confort propias dun fogar
- Garantir a correcta **cobertura das súas necesidades básicas**
- Favorecer o **exercicio dos dereitos** recoñecidos ás persoas: vivenda saúde, educación, xustiza, prestacións sociais, participación...
- **Acompañar no proceso de adquisición** de estratexias, habilidades e competencias persoais para xestionar a propia vida de forma positiva e estable
- Favorecer a adquisición de **hábitos saudables e a correcta xestión dos recursos dispoñibles.**

As principais destinatarias foron **persoas en situación de senfogarismo e/ou que arrastraban unha traxectoria de inestabilidade residencial**, a maior parte delas sen ingresos (non percibían prestación no momento da valoración nin a tiñan solicitada), maiores de idade e con autonomía funcional para a realización das ABVD.

No caso da vivenda de transición, a maioría dos participantes non contaban con ingresos económicos de carácter regular cando se produciu a entrada no recurso, e aqueles que sí os tiñan presentaban a **necesidade de apoio en materia de xestión económica,**

As persoas destinatarias da vivenda de autonomía foron persoas con ingresos regulares pero con traxectoria de inestabilidade residencial, que teñen coma obxectivo fundamental o acceso ao emprego. As persoas residentes accederon ao programa tras ser informados polos servizos sociais ou polo equipo profesional do CASC Vieiro.

Este ano pasaron polas vivendas do programa ALARES un total de 10 persoas.

c).- **PROGRAMA APOIO A FAMILIAS MONOPARENTAIS E EN ESPECIAL PROTECCIÓN. PROGRAMA ABEIRO**

O programa Abeiro é o único programa **referente na nosa comunidade** que leva traballando con familias monoparentais desde o ano 2001 (Cáritas Parroquial de Fontiñas que á súa vez pertence a Cáritas Interparroquial de Santiago e a Cáritas Diocesana de Santiago), onde se dá unha resposta integral de intervención socioeducativa e acompañamento a estas unidades familiares e desde o ano 2013 tamén a familias en especial protección da nosa comunidade con fillos e fillas menores de 18 anos ao seu cargo. Abeiro é un programa integral de apoio ás familias que se encontran en situación de especial dificultade e trata de favorecer a inserción sociolaboral dos membros das familias, realizando un traballo socioeducativo con toda a unidade familiar; a voluntariedade de participación da familia no programa, os obxectivos marcados ao principio de cada intervención, o deseño dun proxecto individualizado por cada unidade familiar e o traballo das potencialidades de cada unha delas, sendo elas mesmas protagonistas dos seus cambios, fai de **Abeiro un referente no traballo integral coa familia,** posibilitando a integración social das familias na comunidade. Consideramos prioritario o traballo integral coas familias monoparentais e en especial protección da nosa comunidade como mecanismo de prevención de posibles situacións de risco e de apoio ás mesmas. A familia monoparental e en especial dificultade precisan dun apoio específico e cualificado ás súas circunstancias familiares: soidade, dificultades económicas, dependencia de recursos públicos, privación de liberdade dalgún dos seus membros, situacións de violencia, accesibilidade á vivenda, complicada inserción formativo laboral,

conciliación da vida familiar e laboral e as dificultades de moitas delas da súa capacidade de superación para afrontar os distintos ciclos vitais familiares.

DATOS DE ATENCIÓNS PROGRAMA ABEIRO 2025			
FAMILIAS ATENDIDAS PARTICIPANTES DE ABEIRO	***FILLOS E FILLAS MENORES DE 18 ANOS***	***FILLOS E FILLAS MAIORES DE 18 ANOS***	***BENEFICIARIOS (DIRECTOS E INDIRECTOS)***
***53 familias**, das cales **38** son monoparentais*	**58**	**8**	**174**
FAMILIAS ATENDIDAS DE AURA (primeira acollida dende 14 outubro realízase en Abeiro): ***40 FAMILIAS***			

NOVA REORGANIZACIÓN

AURA. PROGRAMA DE INFANCIA, XUVENTUDE E FAMILIA, CÁRITAS INTERPARROQUIAL DE SANTIAGO.

O **Programa AURA** xurde, no ano 2025, como resposta estratéxica á crecente complexidade social que afecta ás familias, nenos, nenas e adolescentes (NNA) e a xuventude en situación de vulnerabilidade e/ou risco social na área de influencia de Cáritas Diocesana de Santiago, e en concreto, na Interparroquial de Santiago de Compostela. Este programa nace coa intención de dar unha resposta máis coordinada, organizada e eficaz ás novas problemáticas que se detectan no territorio, e que esixen intervencións preventivas, comunitarias e de acompañamento continuado.

AURA é un novo programa de atención á infancia, xuventude e familia xestionado por Cáritas Interparroquial de Santiago. A súa finalidade é a de aunar sinerxias, mellorar a coordinación e dar unha resposta integral ás persoas e familias en especial protección e vulnerabilidade. AURA está formado por *Abeiro, Agarimo Espazo Familiar* e Cativos.

15.- CRUZ VERMELLA
Proxecto que se convenia: CONVÉNIANSE VARIOS PROGRAMAS DIRIXIDOS A PERSOAS MAIORES OU PERSOAS SEN TEITO

15.1.- Teleasistencia Domiciliaria.

O concello de Santiago de Compostela ten asinado un convenio de colaboración, dende hai anos, con Cruz Vermella, para ofrecer á veciñanza o servizo de teleasistencia domiciliaria como recurso ponte e subsidiario á espera de poder obter o mesmo pero con carácter autonómico, se procede. O número de terminais conveniado ascende a 80, dos cales estiveron ocupados ao longo do 2025, a súa totalidade.

DESCRIPCIÓN DO PROXECTO (información facilitada pola Oficina de Cruz Vermella de Santiago de Compostela).

INTRODUCIÓN

O proxecto Teleasistencia domiciliaria, consta dun terminal e un pulsador que se conecta dende calquera estancia do domicilio na que se atope a persoa usuaria co persoal profesional as 24 horas do día, os 365 días do ano, facilitando unha resposta e intervención inmediata ante calquera necesidade. No caso da Teleasistencia GSM, o servizo consta dun terminal que leva incorporada unha tarxeta SIM, motivo polo que non precisa ir conectado á liña telefónica fixa, e dun pulsador que se conecta, dende calquera estancia da casa na que se atope, co persoal profesional as 24 horas e os 365 días do ano, facilitando unha resposta e intervención inmediata ante calquera necesidade. En ambos casos, o pulsador, que pode levarse colgado ou no pulso, é importante levalo posto sempre que se estea na casa, incluso na ducha, xa que é impermeable. En caso de necesidade, tan só hai que pulsalo.

PRESTACIÓNS:

- Axendas de seguimento dende a central de atención
- Outras axendas personalizadas
- Visita de seguimento por parte do voluntariado para garantir o debido manexo do funcionamento do sistema
- Auto test do servizo -Chamadas de emerxencia

OBXECTIVOS

O servizo de teleasistencia ten como obxectivo que persoas que, atopándose nunha situación de risco, desprotección e/ou discapacidade, permanezan no seu fogar, atendendo a reiterada demanda dos mesmos e reforzando a súa autonomía e seguridade. Trátase dun servizo técnico, de natureza social que relaciona as persoas usuarias con sistemas de atención de emerxencias, mobilizando os recursos comunitarios existentes no seu ámbito.

PERFIL DA PERSOA USUARIA

Dende o 1 de xaneiro ata o 31 de decembro de 2025, houbo un total de 109 persoas beneficiarias, 88 titulares e 21 personas beneficiarias. O 83% das persoas usuarias foron mulleres fronte ao 17% que eran homes. No 72% dos casos viven sós e no outro 28% viven con parella ou familia. A media de idade do total de persoas usuarias é de 82 anos.

<65 anos: 19 persoas usuaria (19 mulleres).
Entre 65 e 80 anos: 24 persoas usuarias: 18 mulleres e 6 homes.
>80 anos: 66 persoas usuarias: 53 mulleres e 13 homes.

Atendéronse 48 emerxencias dende principios de ano e máis de 1.532 axendas atendidas.

DISPOSITIVOS PERIFÉRICOS

Durante o ano 2025, instaláronse os seguintes detectores: 15 de caídas, 10 de gas, 13 de fume e 1 PIR (detector de presenza).

BAIXAS E ANÁLISE DAS CAUSAS

Durante o período de referencia producíronse 9 baixas no servizo:

- 6 por falecemento
- 1 por estar acompañada a persoa usuaria
- 1 por cambio de prestador de servizo
- 1 por outros motivos

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Dende o 1 de xaneiro ata o 31 de decembro do 2025, realizáronse as seguintes actividades complementarias cos usuarios/as de teleasistencia municipal:

- Chamadas acompañamento semanal con voluntariado: 2 persoas (mulleres).
- Acompañamento presencial con voluntariado semanal: 1 persoa (muller).
- Taller de memoria semanal: 2 persoas (mulleres).
- Taller de manualidades semanal: 1 persoa (muller).
- Taller de Cultura de Galicia semanal: 1 persoa (muller).
- Seguimento e toma mensual de biomedidas: 1 persoa (muller).
- Visita Pazos de Fonseca e San Xerome: 1 persoa (muller).
- Excursión a Arzúa, Museo do mel: 2 persoas (mulleres).
- Participación en andainas saudables: 1 persoa (muller).
- Taller de cociña saudable: 1 persoa (muller).
- Magosto (21 novembro): 2 persoas (mulleres).
- Visita Pazo de Oca: 1 persoas (muller).
- Visita Pazo do Faramello: 1 persoa (muller).
- Visita Museo do pobo galego: 1 persoa (muller).
- Campaña vacinación (decembro): 41 persoas (36 mulleres e 5 homes).

O total de persoas atendidas nas actividades complementarias foron 42 (37 mulleres e 5 homes).

TALLER DE MEMORIA

ENTROIDO

ANDAINAS SALUDABLES

15.2.- Programa de atención ás persoas sen fogar.

1. Introdución

O senfogarismo é unha realidade social complexa que afecta a persoas que carecen dunha vivenda digna, estable e segura, e que adoita ir acompañada doutras situacións de vulnerabilidade social. Non se trata dun fenómeno

homoxéneo, senón que engloba realidades moi diversas, condicionadas por factores económicos, familiares, laborais, de saúde e relacionais.

As persoas atendidas en Cruz Vermella Santiago de Compostela, presentan perfís variados. Inclúen tanto homes como mulleres de diferentes idades e con diferentes traxectorias vitais. É frecuente que estas persoas acumulen dificultades como desemprego de longa duración, baixos niveis de formación, problemas de saúde física ou mental, adiccións, ruptura de vínculos familiares e falta de apoio social. Estas circunstancias non adoitan ser a causa única do senfogarismo, senón o resultado dun proceso progresivo de exclusión.

Poderiamos resumir en tres categorías principais, segundo a tipoloxía Ethos o obxectivo da nosa intervención:

1. Persoas que viven nun espazo público, ou que pasan moitas horas neste
2. Persoas que viven nun espazo temporal ou de tránsito, coma albergues
3. Persoas que viven en estructuras temporais e non convencionais.

2. Actuacións

O equipo social de Cruz Vermella desenvolve intervencións integrais dirixidas a persoas sen fogar que se atopan en situacións de extrema vulnerabilidade social, sanitaria e relacional, co obxectivo de mellorar a súa calidade de vida, garantir dereitos básicos e favorecer procesos de inclusión social progresiva. Podemos basea-la intervención nas seguintes liñas fundamentais:

1. Acompañamento social

- Detección, achegamento e establecemento de vínculo coas persoas usuarias, respectando os seus ritmos e circunstancias persoais.
- Valoración individualizada da situación social, administrativa, económica, sanitaria e relacional.
- Apoio continuado nos procesos de acceso a recursos sociais, sanitarios e residenciais (aloxamento, prestacións sociais, servizos básicos).
- Acompañamento físico a citas médicas, servizos sociais, trámites administrativos ou xudiciais cando é preciso.
- Seguimento personalizado e elaboración de plans de intervención adaptados ás necesidades e capacidades de cada persoa.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

2. Mediación social e comunitaria

- Mediación entre as persoas sen fogar e os diferentes recursos institucionais (servizos sociais, centros de saúde, entidades do terceiro sector, administracións públicas).
- Intervención en situacións de conflito no espazo público, favorecendo a convivencia e a resolución.
- Apoio na recuperación ou mantemento de vínculos familiares e sociais, cando a persoa o desexa.
- Sensibilización e coordinación coa comunidade para reducir estigmas e promover unha mirada inclusiva cara ás persoas sen fogar.

3. Promoción da saúde

- Detección de necesidades sanitarias básicas e orientación no acceso ao sistema público de saúde.
- Educación para a saúde, promovendo hábitos saudables de hixiene, alimentación e autocoidado, adaptados á realidade da rúa.
- Prevención e redución de riscos asociados ao consumo de substancias
- Apoio emocional e detección de situacións de malestar psicosocial ou problemas de saúde mental, facilitando a derivación a recursos especializados.
- Coordinación con profesionais sanitarios para garantir unha atención continuada e integral.

-

2.1. Pago estratéxico de cuartos en pensións

O acceso temporal a un cuarto en pensións ou hostais, mediante o apoio económico de Cruz Vermella, constitúe unha medida de **atención inmediata e de baixa esixencia**, especialmente relevante para persoas sen fogar en situación de extrema vulnerabilidade. Porén, esta actuación resulta especialmente eficaz como ferramenta de integración social cando vai acompañada dunha **intervención técnica profesional e dun acompañamento social continuado.**

En primeiro lugar, a intervención técnica garante que o recurso non se limite a unha resposta asistencial puntual, senón que se integre nun **proceso planificado de inclusión social**. O persoal técnico avalía a idoneidade do recurso en función da situación persoal, sanitaria e social da persoa, establece

obxectivos realistas e define un plan de traballo orientado á estabilización vital e á progresiva autonomía.

O acompañamento social permite **dar seguridade, continuidade e sentido ao recurso habitacional**, favorecendo que a persoa poida recuperar rutinas básicas (descanso, hixiene, alimentación, organización do tempo) indispensables para calquera proceso de mellora persoal. Dispoñer dun espazo privado, aínda que sexa temporal, contribúe a reducir o estrés, a exposición a riscos da rúa e ó deterioro da saúde física e mental.

Así mesmo, a presenza activa do equipo social facilita a **mediación entre a persoa usuaria e o establecemento hostaleiro**, previndo conflitos, favorecendo o cumprimento de normas de convivencia e garantindo unha relación respectuosa e estable. Esta mediación resulta clave para a sustentabilidade do recurso e para evitar novas situacións de exclusión.

O acompañamento técnico tamén é fundamental para **aproveitar o período de aloxamento como unha oportunidade de intervención intensiva,** facilitando o acceso a servizos sociais, sanitarios, programas de tratamento, formación ou inserción laboral, así como a regularización administrativa cando proceda. Sen este apoio, o risco de cronificación da exclusión e de retorno á rúa increméntase significativamente. Finalmente, o pago de cuartos en hostais con acompañamento social responde a un enfoque de **dereitos e dignidade**, recoñecendo a vivenda como elemento central da inclusión social. Trátase dunha medida flexible, adaptada a perfís que non poden acceder inicialmente a recursos máis estruturados, e que funciona como ponte cara a alternativas habitacionais máis estables.

En conclusión, o pago de cuartos en hostais, acompañado dunha intervención técnica profesional, constitúe unha **ferramenta eficaz de protección, estabilización e integración social**, sempre que se desenvolva desde un enfoque individualizado, coordinado e orientado á autonomía da persoa.

Neste sentido, durante 2025: mantívose a colaboración con **8 hostais e hoteis da cidade**. Dando **cobertura residencial a 25 persoas.** O tempo medio de

estancia mantense en 3 meses, cifras idénticas ao ano anterior. O perfil das persoas aloxadas non sofre modificacións, **sendo 23 homes e 2 mulleres.**

Evolución dos casos

A continuación, preséntase de xeito detallado, cal foi a traxectoria das persoas unha vez remata o apoio económico para o aloxamento facilitado por Cruz Vermella.

CASOS	MOTIVO
1	Mantense polos seu propios medios no recurso
2	Mantense polos seu propios medios no recurso
3	Apoio puntual, pasa a vivenda
4	Mantense polos seu propios medios no recurso
5	Mantense polos seu propios medios no recurso
6	Mantense polos seu propios medios no recurso
7	Mantense polos seu propios medios no recurso
8	Apoio puntual ata paso a residencia
9	Abandono
10	Mantense polos seu propios medios no recurso
11	Abandono
12	Abandono
13	Mantense polos seu propios medios no recurso
14	Mantense polos seu propios medios no recurso
15	Apoio puntual, xestión da prestación
16	Apoio puntual ata paso a residencia
17	Itinerario en activo
18	Abandono
19	Itinerario en activo
20	Apoio puntual, xestión da prestación
21	Apoio puntual, xestión da prestación
22	Itinerario en activo
23	Itinerario en activo
24	Itinerario en activo

Axudas de primeira necesidade: alimentación

O apoio na compra de alimentos a persoas sen fogar resultou esencial este 2025, ante o elevado custo dos alugueiros, o que provocou que moitas das persoas en situación de vulnerabilidade tivesen que destinar a maior parte dos seus ingresos ao pagamento da vivenda, **tendo que elixir entre comer ou manter un aloxamento.**

A concesión de axudas para a compra de alimentos contribúe a aliviar esta situación, axuda a manter unha alimentación adecuada; favorecendo a estabilidade persoal, así como os procesos de inclusión social e mellora da calidade de vida.

Entregáronse un total de 135 tarxetas para compra no supermercado, a 79 persoas distintas: 62 homes e 17 mulleres.

Acompañamento social: unha oportunidade para humanizar a intervención

O acompañamento social constitúe unha ferramenta técnica esencial na intervención con persoas sen fogar ou en situación de exclusión social severa, xa que permite dar respostas integrais, continuadas e centradas na persoa, fronte a realidades marcadas pola cronificación da exclusión, a ruptura de vínculos sociais e a acumulación de múltiples factores de vulnerabilidade.

Desde unha perspectiva técnica, o acompañamento social facilita a **construción dun vínculo profesional de confianza,** elemento imprescindible para iniciar calquera proceso de intervención. Moitas persoas en situación de exclusión severa presentan desconfianza cara ás institucións debido a experiencias previas de fracaso ou rexeitamento; a presenza continuada do equipo profesional permite reducir resistencias, favorecer a adherencia aos procesos e respectar os tempos individuais.

O acompañamento social posibilita unha **avaliación integral e dinámica da situación da persoa,** tendo en conta dimensións sociais, sanitarias, emocionais,

administrativas e relacionais. Esta mirada global resulta clave para deseñar itinerarios de intervención realistas, flexibles e adaptadas ás capacidades e necesidades reais de cada persoa, evitando intervencións fragmentadas ou descoordinadas.

Así mesmo, o acompañamento garante a **continuidade da intervención,** actuando como elemento de sostén nos momentos de maior inestabilidade. A presenza técnica permite anticipar situacións de risco, previr abandonos e reducir recaídas, favorecendo procesos de estabilización progresiva que son condición previa para a inclusión social.

No ámbito da mediación, o acompañamento social desempeña un papel fundamental na **coordinación con recursos e sistemas normalizados**, facilitando o acceso efectivo a servizos sociais, sanitarios, de vivenda, emprego ou protección social. A persoa acompañada non se enfronta soa a procedementos complexos, o que incrementa as posibilidades de éxito e evita novas situacións de exclusión.

Además, o acompañamento social contribúe á **recuperación da autonomía persoal e da autoestima**, promovendo a participación activa da persoa na toma de decisións, o desenvolvemento de habilidades sociais e a asunción progresiva de responsabilidades. Trátase dun proceso orientado á emancipación, non á dependencia do sistema.

Durante o 2025, realizáronse un total de 132 acompañamentos a 46 persoas.

Seguimentos

A intervención de rúa constitúe un recurso técnico fundamental na atención ás persoas sen fogar, especialmente aquelas que se atopan en situacións de maior vulnerabilidade e afastamento dos sistemas “normalizados” de protección social. Esta modalidade de intervención actúa como complemento necesario á atención prestada desde as institucións, permitindo chegar a perfís que non acceden ou non manteñen contacto cos recursos de xeito habitual.

A intervención de rúa favorece o **establecemento de vínculos de confianza**, ao realizarse nun espazo non institucionalizado e percibido como menos esixente. Moitas persoas sen fogar presentan rexeitamento ou desconfianza cara ás institucións; o achegamento progresivo, respectuoso e sostido no tempo

permite reducir barreiras e facilitar posteriores procesos de derivación e acompañamento a recursos especializados.

Así mesmo, a intervención de rúa resulta clave na **prevención de situacións de risco,** ao permitir a detección de problemas de saúde, deterioro físico ou emocional, conflitos ou situacións de emerxencia social, posibilitando actuacións rápidas e coordinadas cos servizos competentes.

A nivel comunitario, esta intervención contribúe á **mellora da convivencia e á mediación no espazo público**, reducindo conflitos e promovendo unha resposta máis inclusiva e coordinada entre administracións, entidades sociais e comunidade.

A intervención de rúa non substitúe a atención institucional, senón que a **complementa e reforza.**

O número de intervencións de rúa durante o 2025, foi de 55 establecendo contacto con 27 persoas distintas.

Mediacións

As mediacións sociais constitúen unha ferramenta clave na intervención con persoas sen fogar, especialmente naquelas situacións de exclusión máis cronificadas, nas que se acumulan longos períodos de vida na rúa, rupturas de vínculos sociais e experiencias reiteradas de fracaso institucional. Nestes casos, a mediación convértese nun elemento técnico imprescindible para favorecer procesos de inclusión e garantir intervencións sostibles no tempo.

No ámbito comunitario, a mediación social permite **previr e xestionar conflitos no espazo público**, facilitando a convivencia entre as persoas sen fogar e a veciñanza, o comercio ou outros axentes comunitarios. A través da escoita activa, a interpretación das necesidades e a procura de acordos, redúcense situacións de tensión e evítanse respostas exclusivamente sancionadoras que agravan a exclusión.

A mediación coa comunidade contribúe tamén a **reducir o estigma e os prexuízos**, promovendo unha visión máis humana e inclusiva das persoas sen

fogar. A intervención técnica axuda a contextualizar as situacións, sensibilizar aos distintos actores e fomentar unha corresponsabilidade comunitaria na atención á exclusión social.

No que respecta á mediación entre recursos sociais e institucionais, esta resulta fundamental para **superar a fragmentación do sistema de atención**. As persoas en situación de exclusión cronificada adoitan quedar atrapadas entre requisitos, normas e derivacións sucesivas, sen lograr unha resposta efectiva ás súas necesidades. A mediación técnica facilita a coordinación, clarifica roles e promove actuacións conxuntas, evitando duplicidades e baleiros de atención.

Así mesmo, a mediación entre recursos permite **adaptar os dispositivos ás características reais das persoas**, flexibilizando intervencións e favorecendo o acceso a recursos que, doutro xeito, resultarían inaccesibles. Isto é especialmente relevante con persoas que presentan problemas de saúde mental, adiccións ou deterioro persoal, para as que os modelos máis ríxidos non resultan eficaces.

Para as persoas máis cronificadas, a mediación social actúa como **elemento de sostén,** axudando a interpretar normas, expectativas e procedementos tanto para a persoa como para os profesionais dos distintos recursos. Esta función reduce o risco de expulsións, abandonos ou rupturas nos procesos de intervención.

O número total de mediacións foi de 626 intervencións a 222 persoas distintas.

Conclusións

O ano 2025 mantivo características bastante similares ás que nos atopamos durante o 2024:

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Atendeuse dende o 1 de xaneiro ata o 30 de decembro do 2025 a: 301 persoas, das que 66 eran mulleres.

O desenvolvemento do programa de atención a persoas sen fogar puxo de manifesto a crecente complexidade das situacións de exclusión residencial e social, fortemente condicionadas por factores estruturais alleos ás persoas usuarias. As dificultades de acceso á vivenda, a escaseza de vivenda pública dispoñible e o incremento sostido do prezo do alugueiro configuran un contexto que limita de maneira significativa as posibilidades de saída da situación de senfogarismo, mesmo en procesos de intervención intensiva.

O impacto dos alugueiros turísticos e a redución da oferta de alugueiro residencial agravan a situación: xerando unha elevada competencia por vivendas a prezos asumibles, baixan as condicións de habitabilidade e deixa fóra do mercado a persoas con baixos ingresos ou con traxectorias de exclusión prolongadas. Esta realidade dificulta que os procesos de acompañamento social poidan culminar en solucións habitacionais estables, prolongando a estancia en recursos temporais ou de emerxencia.

Así mesmo, constátase que as prestacións económicas existentes resultan insuficientes para facer fronte aos custes actuais da vivenda, o que limita a capacidade de acceso e mantemento dun fogar mesmo en persoas con ingresos regulares. Esta situación evidencia a necesidade de revisar os sistemas de protección económica para adaptalos ás condicións reais do mercado da vivenda.

Obsérvase tamén un incremento da presión sobre os recursos de atención ás persoas sen fogar derivado do fenómeno migratorio, no que persoas recentemente chegadas ao territorio fan uso de dispositivos inicialmente concibidos para dar resposta ao senfogarismo crónico. Esta circunstancia, aínda que responde a situacións de necesidade inmediata, pon de relevo a falta de recursos específicos de acollida e de políticas integrais que dean resposta diferenciada ás distintas realidades sociais.

A pesar destas dificultades estruturais, o programa demostrou a relevancia da intervención de proximidade, do acompañamento social continuado e da coordinación interinstitucional como elementos clave para mellorar a calidade de vida das persoas atendidas, reducir situacións de risco e favorecer procesos de estabilización persoal. Non obstante, os resultados acadados amosan claramente os límites da intervención social cando non vai acompañada de políticas públicas suficientes en materia de vivenda e protección social.

En conclusión, a loita contra o senfogarismo require unha abordaxe integral que combine programas de atención social especializada con un incremento significativo da vivenda pública, a regulación do mercado do alugueiro, o reforzo das prestacións económicas e o desenvolvemento de recursos específicos para dar resposta á diversidade de perfís atendidos. Sen estas medidas estruturais, os programas de atención ás persoas sen fogar verán comprometida a súa capacidade de xerar procesos de inclusión social sostibles no tempo.

15.3.- SEMUS.

1. Introdución

O SEMUS COMPOSTELA (Servizo Municipal de Urxencia Social) cobre as urxencias de carácter social cando os Servizos Sociais Municipais non están operativos, realizando as súas intervencións no lugar onde se xera a urxencia social, cun tempo de resposta moi breve e ofrecendo solucións acordes ao contexto no que se producen. Ademais da detección de situacións existentes de marxinación, tamén realiza tarefas de prevención, ofrecendo información e apoio ante os primeiros síntomas de determinadas problemáticas sociais e a eliminación das causas puntuais doutras, que poderían conducir a situacións de exclusión e marxinalidade.

A poboación destinataria é a poboación en xeral, que se atopa incursa nalgunha situación de risco, que requira de persoal especializado en intervención social (persoas maiores, menores en situacións de risco, mulleres vítimas de violencia, persoas sen fogar, situacións de rúa sobrevinda, violencia familiar, problemas sociosanitarios, persoas con discapacidade en situación de desprotección...)

2. Actuacións

Ofrecer de xeito inmediato unha atención especializada a persoas, que de forma imprevista, se atopan en situación de vulnerabilidade social.

OBXECTIVOS OPERATIVOS:

- ✓ Complementar a atención dos Servizos Sociais Municipais e doutros dispositivos públicos ou privados nos horarios nos que estes non están operativos.

- ✓ Apoiar a labor realizado pola Policía Local, Bombeiros e Protección Civil, cando no desenvolvemento das súas funcións se presenten problemáticas sociais que requiran inmediatez e sistemas especializados de resposta.
- ✓ Dar resposta, no menor tempo posible, ás urxencias sociais individuais e colectivas.

3. Actividades

- Rutas de atención a persoas sen fogar

O equipo Semus realiza semanalmente saídas coa unidade móbil para dar apoio ás persoas sen fogar que pernoctan nas rúas da cidade. O equipo fará as seguintes rutas semanais para atender a persoas en situación de rúa:

- De xaneiro a maio e de outubro a decembro: tres rutas semanais en horario nocturno.
- De xuño a setembro: dúas rutas semanais en horario nocturno.

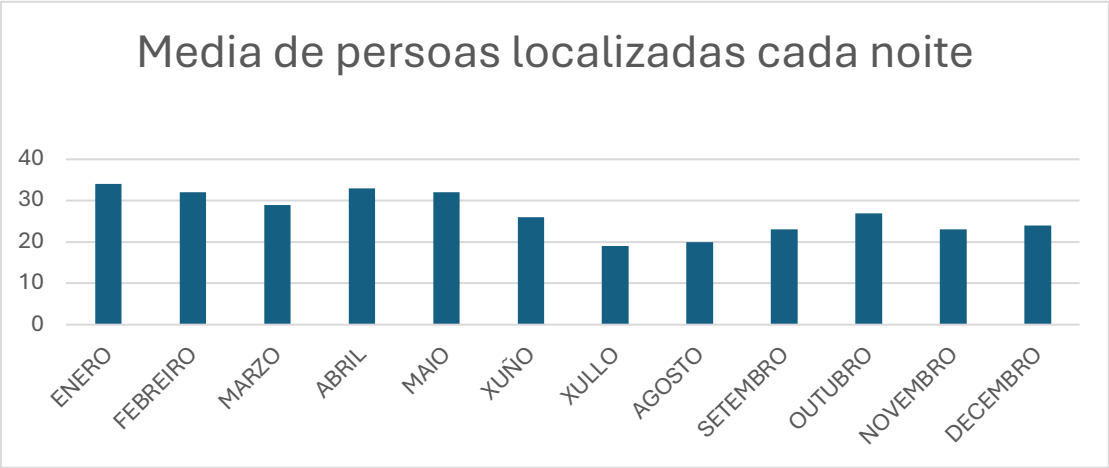
Estas saídas están coordinadas co equipo de Atención a Persoas sen Fogar de Cruz Vermella Santiago e os Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela que solicita confirmación de localizacións, busca de persoas usuarias ás que non se ten localizadas, ou entrega de recados a persoas usuarias concretas, ademais de informar das demandas que realizan e enviar informes da situación na que se atopan.

OBXECTIVO DESTA ACTIVIDADE:

- Aportar datos cuantitativos e cualitativos sobre a situación das persoas sen fogar no Concello de Santiago de Compostela, que faciliten a posterior intervención social.
- Facilitar a cobertura de produtos de primeira necesidade (sacos e alimentos quentes) que melloren a calidade de vida da persoa durante a súa estancia na rúa e a preveñan de posibles riscos para a súa saúde.
- Informar sobre recursos. Iniciar a intervención con persoas sen fogar en situación de rúa que permita o acompañamento e deseño dun itinerario para a mellora da súa situación.

Dende o 1 de xaneiro ata o 31 decembro do 2025 realizaronse as seguintes actividades:

- Número de rutas realizadas: **149 (das cales 9 eran por condicións metereolóxicas adversas)**
- Media de persoas en rúa localizadas cada noite durante todo o ano: **27**
- Persoas localizadas no que vai de ano: **289**

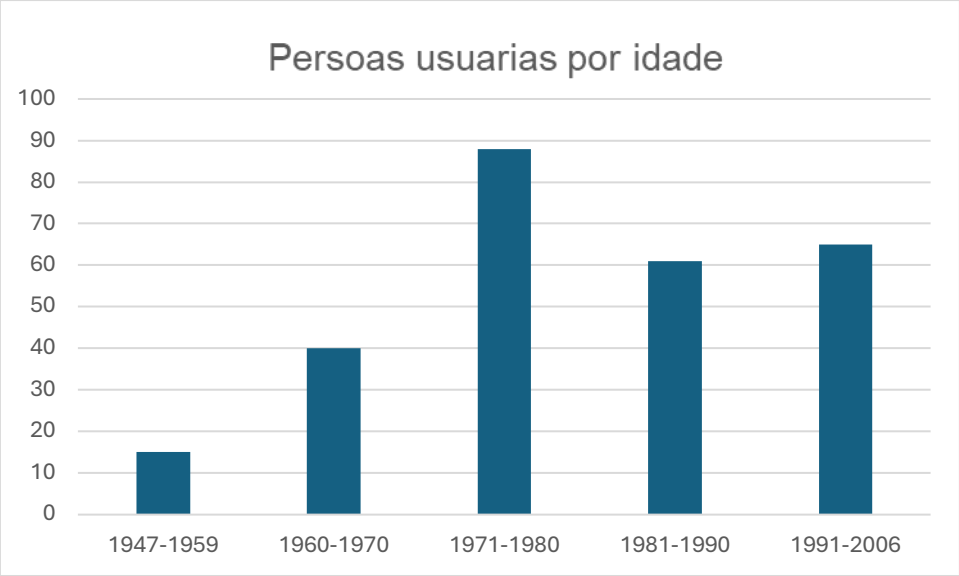
- **Número de persoas coas que se intervén en rúa, por sexo:**

Como se aprecia na gráfica, o colectivo maioritario son homes, chegando a supor o 83% do total de persoas atendidas en rúa, fronte a un 17% que foron mulleres.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- **Persoas usuarias por tramos de idade:**

Das persoas das que se teñen datos de idade, a maioría de usuarios se atopan entre os **45 e os 55 anos.**

- **Recursos entregados nas rutas de calle dende xaneiro a decembro:**
  - Packs alimentos e bebidas: 6.842
  - Packs de roupa de abrigo: 956
  - Sacos: 275

  TOTAL: 8.073

- Dispositivo por climatoloxía adversa

Saídas para a realización de rutas nos días en que hai alertas por variacións bruscas nas condicións climáticas que poden supor un risco ou perigo para as persoas que pernoctan na rúa. Acordáronse uns requisitos (temperaturas inferiores a 4º, ventos superiores a 80 km/ h, choivas torrenciais e outras situacións de especial risco, por calor ou por frío).

OBXECTIVO DESTA ACTIVIDADE.
- A prevención de riscos para a saúde derivados das condicións climatolóxicas adversas que padecen as persoas que se atopan en situación de rúa.
- Información sobre recursos dispoñible.

Dende o 1 de xaneiro ata o 31 de decembro do 2025, realizáronse un total de **9 activacións** por climatoloxía adversa **6 por frío e 3 por alerta laranxa por chuvia e vento.**

Atendemos a unha **media de 23 persoas en cada ruta**, todas elas se atopaban en situación de rúa.

Respecto os produtos entregados nas rutas por climatoloxía adversa, fixemos entrega dun total de **376 produtos**, clasificados da seguinte maneira:

- Bebidas quentes e packs de alimentos: 315
- Sacos: 7
- Roupa de abrigo: 54

O 85% das persoas atendidas eran homes, fronte a un 15% que eran mulleres. A idade media das persoas atendidas era de 45-55 anos.

• Activacións en urxencias sociais

Cando se detecta unha situación de emerxencia social, os Servizos de Emerxencia activan o SEMUS para que interveña. Trátase de situacións sobrevindas que requiren de intervención inmediata tales como caídas de persoas maiores, menores en situacións de risco, mulleres vítimas de violencia, persoas sen fogar, situacións de rúa sobrevindas, violencia familiar, problemas sociosanitarios...

OBXECTIVO DESTA ACTIVIDADE:

- Acompañamento no proceso, na busca e ensaio de respostas de saída, IPIS-Derivación aos recursos especializados adecuados a cada situación.

Realizáronse **197 activacións** para dar resposta a situacións de emerxencia dos seguintes colectivos:

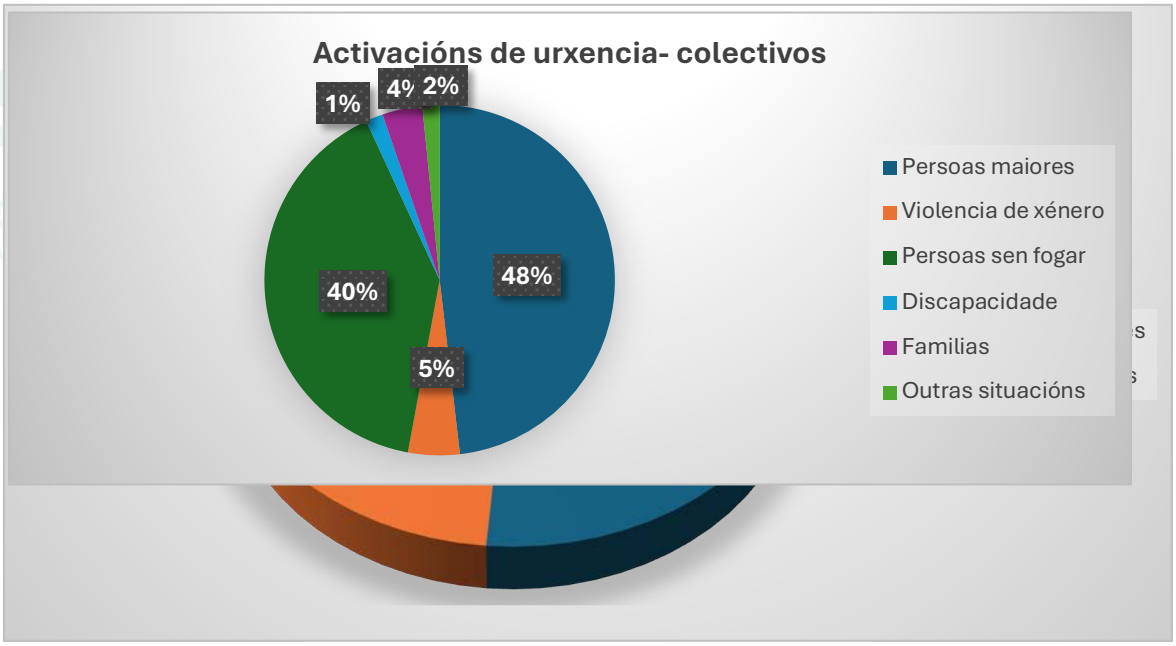
- 7 activacións para atención a familias ante problemas de urxencia (solicitantes de protección internacional, apoio con aloxamento, …)
- 95 para atención á persoas maiores, tanto para realizar apoios en mobilización tras caídas en domicilios como para outro tipo de urxencias

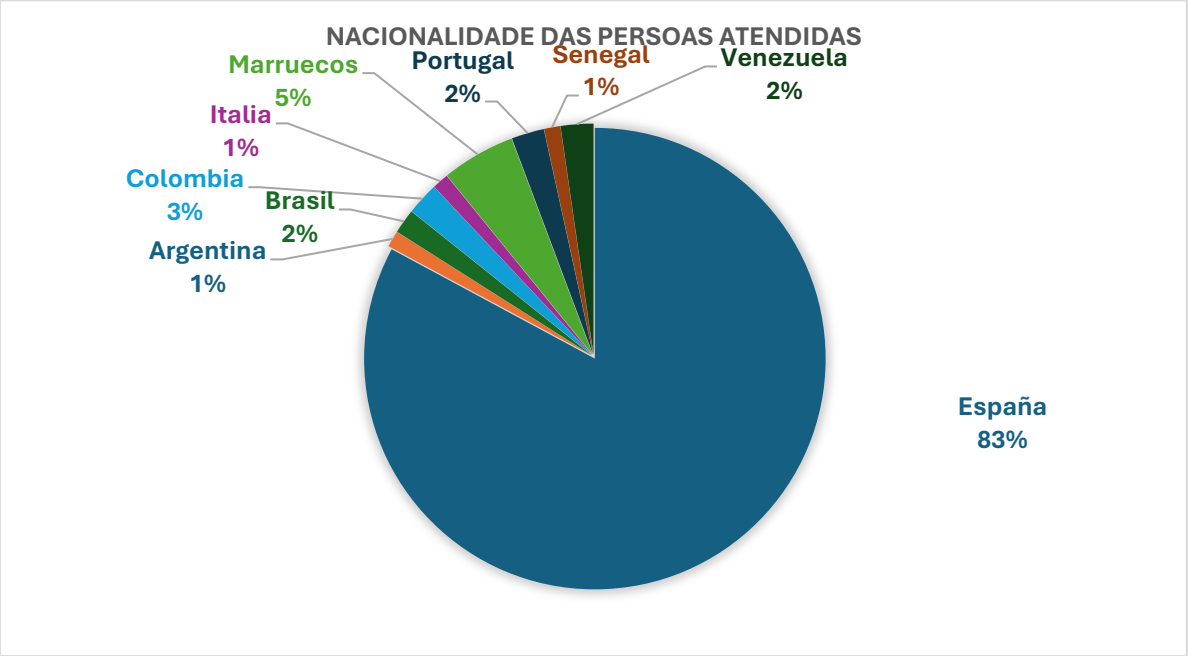
(persoas desorientadas, persoas que non responden ás chamadas, que necesitan apoio para algún tipo de xestión…). Atendéronse un total de **78 activacións por caídas non sanitarias, e 15 por caídas sanitarias**. **2 activacións (seguimento SAF)**

- 11 mulleres vítimas de violencia de xénero ou sexual. (Busca de recursos habitacional, información e asesoramento)
- 78 persoas sen fogar (busca de recurso habitacional, entrega de produtos, información, asesoramento...)
- 3 persoas con discapacidade ou con problemas de saúde mental que se atopan en situacións vulnerables. (acompañamentos médicos, entregas de ben, asesoramento e información).
- Outras situacións: 3 personas (acompañamentos médicos, entregas de ben, asesoramento e información).

Respecto ás persoas que foron atendidas polo SEMUS por urxencias sociais:

- Persoas usuarias directas: 197
- Persoas usuarias indirectas (membros da unidade familiar): 26
- Total persoas beneficiarias distintas (directas e indirectas): **223**
  A idade media das persoas se atopa entre 50-70 anos.
- Respecto ó sexo das persoas usuarias, 51% foron homes e o 49% mulleres.

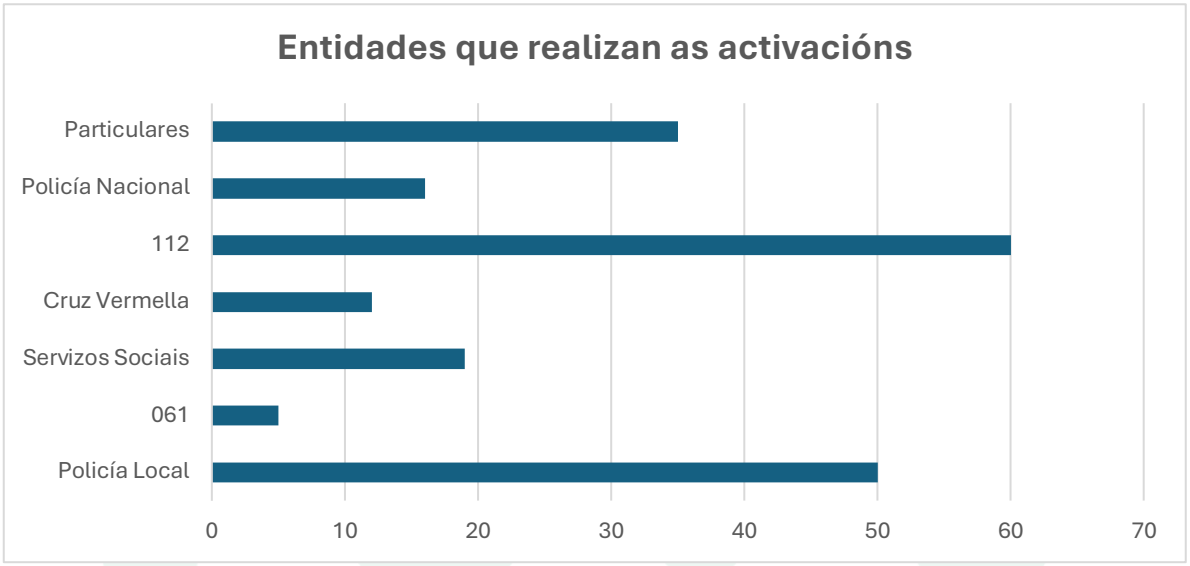

Entidades que realizan as activacións:

- Policía Local: 50
- 061: 5
- Servizos Sociais: 19
- Cruz Vermella: 12
- 112: 60
- Policía Nacional: 16
- Particulares: 35

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- Outras accións para o funcionamento do servizo.

- Voluntariado: o servizo levouse a cabo cun total de **26 persoas voluntarias**, que acompañou ao equipo técnico nas rutas de calle.
- Realización de reunións de coordinación cos servizos sociais
- Reunións coordinación co equipo técnico de persoas sen fogar de Cruz Vermella e o equipo SEMUS.
- Análise e mapeo de recursos sociais da cidade
- Seguimento de casos cos servizos sociais
- Reunións con outras entidades

- Conclusións.

Durante o ano 2025 notouse un incremento nas activacións por caídas non sanitarias en persoas maiores respecto ao ano anterior. O 48% das activacións atendidas foron a persoas maiores, seguido dun 40% de persoas sen fogar, o 12% restante familias con menores, mulleres vítimas de violencia de xénero ou sexual e discapacidade.

Durante o ano 2025, xestionáronse un total de 28 aloxamentos, dos cales se aloxaron a un total de 57 persoas.

A coordinación cos servizos sociais municipais e co equipo de persoas sen fogar de Cruz Vermella foi fundamental para o bo desenvolvemento do proxecto. O traballo conxunto nas intervencións de rúa, permitiu compartir información, evitar duplicidades, axilizar as derivacións e ofrecer respostas máis integraise axustadas ás necesidades reais de cada persoa. Ademais, o traballo en rede facilitou a continuidade dos procesos de intervención e reforzou a eficacia das accións de acompañamento social. Esta coordinación interistitucional é clave para avanzar cara a modelos de intervención centrados na persoa, baseados na dignidade, no respecto e no dereito a unha vida digna.

En relación as dificultades atopadas no desenvolvemento do proxecto, a maior dificultade ata o momento, foi a busca de recurso habitacional de urxencia sobre todo nos meses de verán.

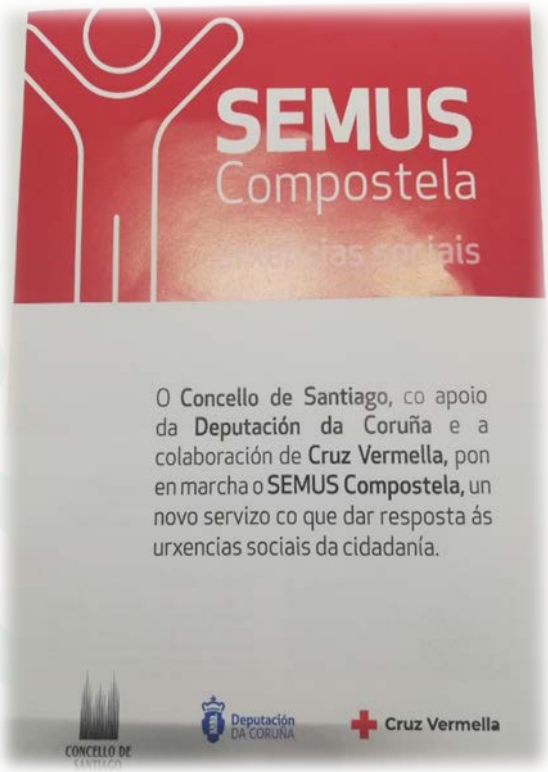
As intervencións son máis complexas tendo en conta o perfil das persoas atendidas (consumos activos e problemas de saúde mental), dificultando o cumprimento dos itinerarios.

RESUMO DATOS FINAIS

Dende o 1 de xaneiro ata o 31 de decembro do 2025 entregáronse un total de:

- **8.073 entregas de bens** (packs de alimentos e bebidas: 6.842, packs de roupa de abrigo: 956, sacos de durmir: 275
- **197 intervencións de urxencias**, das cales se atenderon a un total de 223 persoas.
- **57** persoas aloxadas
- **149** rutas realizadas, das cales 9 foron por condicións climatolóxicas adversas.

Entrega do folleto do SEMUS as entidades sociais.

16.- FEAFES GALICIA – FEDERACIÓN DE ASOCIACIÓNS DE FAMILIARES E ENFERMOS MENTAIS DE GALICIA	
Importe do convenio: 60.000,00 €	
Proxecto que se convenia: CONVÉNIANSE VARIOS PROGRAMAS DIRIXIDOS A PERSOAS MAIORES OU PERSOAS SEN TEITO	SAÚDE MENTAL FEAFES GALICIA FEDERACIÓN DE ASOCIACIÓNS DE FAMILIARES E PERSOAS CON ENFERMIDADE MENTAL DE GALICIA

DENOMINACIÓN DO PROXECTO

Atención a persoas con enfermidade mental crónica e persoas sen fogar ou en grave risco de exclusión.

Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

Este programa trata de dar resposta á situación de carencias de necesidades básicas, entre elas a vivenda, pola que atravesan as persoas con enfermidade mental en grave risco de exclusión e as súas familias en Santiago de Compostela. Con este proxecto se atende ás súas necesidades específicas, dando resposta as mesmas e facilitando a atención e os recursos necesarios. A intervención fundaméntase principalmente na intervención directa e nas derivacións e coordinacións cos recursos da comunidade para o tratamento destas patoloxías e a atención das súas necesidades. O fin do proxecto é contribuír a mellorar a atención social e sanitaria deste colectivo así como a súa calidade de vida.

Obxectivos e prioridades.

O. Xeral: Mellorar a atención en saúde mental da poboación da área sanitaria de Santiago.

O. Específicos:
1.- Favorecer a integración e o enganche do colectivo nos recursos normalizados, poñendo en marcha as accións e servizos oportunos axustados as súas necesidades básicas (vivenda, atención, información, orientación, asesoramento, acceso a recursos normalizados de atención…)
2.- Establecer unha rede de coordinación dos recursos sanitarios e sociais (públicos e ONG) precisa para a intervención.
3.- Aumentar a comunicación, difusión e sensibilización sobre o colectivo.

Nº PERSOAS DESTINATARIAS: 395
IDADE: Media de 45 anos
NIVEL DE FORMACIÓN: Estudios primarios ou sen estudios
SITUACIÓN LABORAL: Desempregados
DIAGNÓSTICO: Priman os Trastornos psicóticos, Trastorno de Personalidade, Trastorno de Estado do ánimo e Patoloxía Dual

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

SEXO: Non se amosan grandes diferencias (53,67% mulleres, 46,07% homes e 0,25% non binario)

17.- ASOCIACIÓN DE DANO CEREBRAL SARELA
Importe do convenio: 3.000,00 € Proxecto que se convenia: TERAPIA ACUÁTICA E BALNEARIO

17.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

A terapia acuática utiliza as características mecánicas da auga para realizar un tratamento con fins terapéuticos, xa que esta ofrece un enfoque único, versátil e seguro no que a persoa con Dano Cerebral Adquirido pode desprazarse con maior liberdade e sen risco de caídas, favorecendo a autoconfianza e seguridade da propia persoa.

Leváronse a cabo 3 actividades tanto individuais como grupais: Terapia Acuática (individual), actividade de Prevención de Caídas na Auga (grupal) e Actividade Física na Auga (grupal). As sesións tanto individuais como grupais tiveron unha duración de 45 minutos. A frecuencia e horario das actividades estableceuse en réxime rotatorio cada tres meses e medio, segundo a organización da carteira de actividades do Servizo de Atención Diúrna Terapéutica (servizo onde se engloban as actividades deste proxecto), pero en calquera caso nunca foi inferior a 3 días á semana.

Durante as sesións traballouse o adestramento do equilibrio, da coordinación tanto xeral como óculo -manual, da marcha, da respiración, desprazamentos acuáticos, a flotación, exercicios sedativos e relaxantes, traballo lúdicos entre outros.

17.2.- Obxectivos.

a).- Obxectivo xeral:

- Adquirir ou manter o maior grado de autonomía física e independencia na auga para mellorar a mobilidade no medio terrestre.

b).- Obxectivos específicos:

- Potenciar a reeducación neuromotriz (propiocepción, equilibrio e coordinación).
- Fortalecer a musculatura.
- Aumentar a capacidade cardiorespiratoria e a resistencia contra a fatiga.
- Reeducar o patrón de marcha, con disminución da carga articular e muscular evitando o risco de caída.
- Aumentar ou manter os rangos articulares.
- Normalizar o ton muscular.

17.3.- Persoas destinatarias.

No proxecto participaron familias, principalmente mulleres, coidadoras de persoas con DCA que teñen ou están en proceso do Recoñecemento de Discapacidade e do recoñecemento da situación de Dependencia. Participaron un total de 29 persoas de idades comprendidas entre os 35 e os 70 anos.

Por outra banda, participaron 32 profesionais da Asociación de Dano Cerebral de Compostela Sarela das diferentes disciplinas e con idades comprendidas entre os 20 e os 52 anos.

18.- FUNDACIÓN MONTE DO GOZO – PROXECTO HOME.
Importe do convenio: 45.000,00 € Proxecto que se convenia: PROGRAMA DE COCAÍNA

18.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

O **Programa de Cocaína** está deseñado para favorecer a rehabilitación e reinserción social de persoas adictas aos psicoestimulantes, fundamentalmente de cocaína, que manteñen a súa estrutura familiar, social e laboral, ou é susceptible de recuperar estas redes sen demasiadas complicacións e cun nivel de adicción que poda permitir a ruptura co mundo das drogas dentro dunha nova perspectiva de acceso ó traballo e de responsabilización da súa vida desde o primeiro momento.

18.2.- Obxectivos.

- Favorecer que os usuarios adquiran unha motivación progresiva que se inicia na abstinencia e se fortalece na adquisición dun estilo de vida saudable e satisfactorio que lle permita ao usuario un equilibrio no seu mundo sen necesidade dun illamento temporal.

18.3.- Persoas participantes.

Persoas en proceso de deshabituación de substancias aditivas e as súas familias:

.- Persoas atendidas de xeito directo: 45

.- Persoas da contorna que participan nas terapias (familias, especialmente): 68

19.- ASOCIACIÓN ITINERA.
Importe do convenio: 9.000,00 € Proxecto que se convenia: PROGRAMA ÁGORA

19.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

O Programa Ágora é un dos máis lonxevos da Asociación Itínera. Este programa de voluntariado de carácter anual, está dirixido a persoas con trastorno mental severo que precisan un apoio para completar a súa formación académica (moitas destas persoas abandonaron os estudos por mor da irrupción da enfermidade) obter titulacións, preparar probas... e/ou se viron apartadas da súa contorna social e cultural e queren mellorar nestas áreas. Ágora deseñouse cunha visión integradora e personalizada que fuxe das tradicionais terapias ocupacionais, enfocándose nas necesidades e características de cada persoa, na procura de actividades que melloren non só a empregabilidade das persoas participantes, senón tamén a adquisición e mellora de habilidades sociais, culturais e formativas. As actividades que conforman o programa, abarcan dende clases de apoio (ESAD, Bacharelato, preparación de probas...), ata clases de informática e de idiomas, complementados por diversos obradoiros orientados ao desenvolvemento de técnicas de estudo. Por outra banda, Ágora conta con diversas actividades e proxectos de corte cultural e social: Clube de Lectura e Taller de Escrita Creativa, Clube de Cinema, Debate e Análise Crítico e a Ludoteca, consolidándose grupos que potencian iniciativas e eventos culturais abertos á cidadanía en xeral, e a outras entidades.

19.2.- Obxectivos.

Obxectivos xerais acadados: 1. Crear espazos que favorezan a adquisición de habilidades sociais, retomar a formación académica e o fomento do interese cultural, 2. Participar en eventos culturais que axudan a integrarse na comunidade favorecendo oportunidades de participación activa e inclusiva.

Obxectivos específicos acadados: 1. Acompañar e planificar itinerarios persoais, revisalos e mantelos coa axuda e o soporte profesional. 2. Retomar e mellorar a formación académica en persoas que tiveron que interrompela no momento da aparición da enfermidade, 3. Mellorar o desempeño no uso de novas tecnoloxías e TICs, 4. Desenvolver actividades que favorezan o interese e achegamento das persoas usuarias a diversos eidos culturais, 5. Traballar pola visibilidade e inclusión das persoas participantes na entorna cidadá.

19.3.- Persoas participantes.

- Persoas destinatarias directas: persoas con trastorno mental severo, discapacidade intelectual e trastorno do espectro autista.
- Persoas destinatarias indirectas: familias e persoas achegadas, persoas voluntarias e persoas estudantes en prácticas formativas
- Tramos de idade das persoas destinatarias directas: de 18 a 70 anos
- Número persoas destinatarias directas: 70 persoas

20.- ESCOLA DE TEMPO LIBRE DON BOSCO.
Importe do convenio: 5.000,00 €
Proxecto que se convenia: PROXECTO DE INTERVENCIÓN EDUCATIVA E INTEGRACIÓN NO TEMPO LIBRE **"UN LUGAR PARA TI"**

20.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

Este proxecto foi enfocado en cubrir as necesidades de programas de conciliación para as familias, e de xeito especial para as máis vulnerables e apostamos pola necesidade de intensificar accións para que os rapaces e adolescentes destes colectivos non perdan o tren da educación, da formación e da socialización. Foi un soporte clave para as familias inmigrantes, cando os seus esforzos están moi centrados na regularización da súa situación e na inserción laboral dos adultos. Foi dirixido a rapaces e rapazas de entre os 4 e os

17 anos coa idea de facer do tempo libre unha ferramenta educativa e de adquisición de valores. Un espazo para o desenvolvemento de actividades que fomentasen a convivencia, tolerancia dentro dun contexto atractivo e divertido para eles. Ofrécemos un programa de reforzo escolar onde os destinatarios prioritarios foron rapaces que se encontraban dentro do sistema de protección de menores en diferentes casas de acollida da cidade, os derivados polos servizos sociais municipais e rapaces e rapazas de familias inmigrantes ou pertencentes a etnias minoritarias. Estes conviviron co grupo de rapaces e rapazas en situación normalizada que participaron nas actividades, converténdose o programa deste xeito nun espazo de integración e de prevención da exclusión social.

20.2.- Obxectivos.

a).- Obxectivos xerais:

- Ofertar actividades de tempo libre educativo nas tardes do curso e nos períodos de vacacións escolares.
- Potenciar a integración de rapaces/as e mozos/as en risco de exclusión social.
- Promocionar entre os nenos e nenas as medidas de prevención da COVID-19
- Traballar valores como a convivencia, o respecto, a solidariedade, o traballo en equipo, ... dende o ámbito da educación non formal.
- Mellorar os procesos de socialización e integración escolar dos participantes.
- Incluír nas actividades de tempo libre educativo a rapaces e rapazas e mozos e mozas que por causas ligadas a pandemia non poidan participar nelas fisicamente.

b).- Obxectivos específicos:

- Reforzar os procesos de aprendizaxe dos nenos e nenas
- Ofertar usos alternativos do tempo libre nos períodos vacacionais
- Xerar espazos lúdicos coa participación dos nenos e nenas
- Adquirir hábitos de vida saudables
- Potenciar o traballo en equipo, a tolerancia e a convivencia
- Mellorar o rendemento escolar dos nenos e nenas
- Aprender de técnicas de estudio persoal
- Reforzar hábitos de lectura e escritura nos cativos
- Facilitar a conciliación da vida laboral e familiar durante as vacacións.

20.3.- Persoas participantes.

Características valoradas sobre os participantes nas actividades:

- Nenos e nenas de 4 a 12 anos e adolescentes entre os 13 e os 17 anos.
- Priorizouse a atención a menores con menos recursos económicos ou en situación de risco de exclusión social.
- Acolleuse a rapaces de familias migrantes (principalmente de orixe africana e latinoamericana) e de diferentes etnias como a musulmana ou xitana.

Tamén participaron rapaces e rapazas derivados dos servizos sociais do Concello, así como menores residentes en centros de acollida, centros de día ou pertencentes ao sistema de protección. Número aproximado de destinatarios:

- En apoio escolar: 60 rapaces e rapazas de 4 a 17 anos
- Ludoteca: 70 rapaces e rapazas de 4 a 17 anos
- Actividades de conciliación: 120 rapaces e rapazas de 4 a 17 anos

En todas as actividades indicadas houbo unha proporción significativa de menores pertencentes a minorías étnicas e relixiosas, familias inmigrantes, menores en situación de protección e participantes derivados polos servizos sociais municipais.

Sector de poboación atendida: Infancia e Xuventude, Familia, Persoas pertencentes a Minorías Étnicas, Persoas Inmigrantes, Persoas que teñen a condición de persoa refuxiada, Persoas derivadas de institucións de protección de menores, e Persoas en situación de vulnerabilidade social.

21.- UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA
Importe do convenio: 20.000,00 €
Proxecto que se convenia: PROGRAMA DE PRESTACIÓN DE SERVIZOS SANITARIOS ODONTOLÓXICOS A PERSOAS EN RISCO DE EXCLUSIÓN SOCIAL

21.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

A actividade subvencionada desenvolveuse no ano 2025 na Facultade de Medicina e Odontoloxía (edificio Odontoloxía). A USC ten en Odontoloxía o único

centro público de Galiza onde se fan tratamentos bucodentais integrais. Dende hai décadas, unha boa parte da súa actividade clínica está orientada a colectivos con dificultades de acceso aos coidados odontolóxicos. As persoas en situación de risco de exclusión social teñen dificultades evidentes para acceder á atención odontolóxica. O catálogo de prestacións do sistema público é moi reducido e case limitado á realización de exodoncias. En consecuencia este colectivo sofre un progresivo deterioro da súa saúde bucodental. Este programa pretende abordar esta problemática en todas as súas dimensións: facer un traballo de educación sobre saúde bucodental nas persoas beneficiarias (identificación de actitudes de risco, instauración de medidas preventivas), tratamento de dentes susceptibles de poder ser conservados mediante técnicas odontolóxicas básicas, e restitución de dentes perdidos con próteses dentais acrílicas removibles. A boa saúde dental mellorará a capacidade de comer ou falar, a autoestima e as relacións sociais, favorecendo a integración e a inserción social e laboral. Os beneficios dunha boa saúde oral son máis que evidentes: na capacidade de comer ou falar, na autoimaxe, na automestima e nas relación sociais.

21.2.- Obxectivos:

a).- Xerais:

1.- Contribuír á mellora do benestar social das persoas en risco de exclusión social a través da mellora da súa saúde dental.

2- Fomentar a adquisición de hábitos de hixiene oral preventivos e conductas saudables para evitar a aparición de novas patoloxías bucodentais.

b).- Específicos:

1- Educación sobre hábitos prexudiciais para a saúde oral e medidas de prevención.

2- Identificación da patoloxía ósea, dental e/ou mucosa no territorio orofacial.

3- Detección precoz e derivación de persoas con lesións malignas ou potencialmente malignas.

4- Aplicación de tratamentos preventivos tópicos (fluorización).

5- Tratamento de patoloxía dentaria en dentición decidua ou definitiva con técnicas básicas de operatoria dental e/ou periodoncia.

6- Rehabilitación funcional e estética por mor de ausencias dentais mediante técnicas básicas de prótese dental removible.

21.3.- Persoas participantes:

As destinatarias son persoas entre 5 e 80 anos de idade que cumpran os requisitos para a concesión da prestación bucodental por atoparse en risco de exclusión social segundo os criterios establecidos na Ordenanza de Garantía Básica Cidadá do Concello de Santiago de Compostela e que presenten unha situación odontolóxica abordable dentro dos obxectivos deste programa. O número aproximado de beneficiarios está arredor de 112 persoas con 315 visitas; destas 47 son mulleres, 40 homes, 15 nenas e 10 nenos.

22.- ASOCIACIÓN GALEGA DE ASPERGER (ASPERGA)
Importe do convenio: 10.000,00 €
Proxecto que se convenia: PROGRAMA DE ORIENTACIÓN E ASESORAMENTOE DE PRIMEIRA CONSULTA NO CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

22.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

A síndrome de Asperger é un trastorno do desenvolvemento que forma parte do espectro autista, caracterizándose polas dificultades na interacción social e na comunicación xunto con patróns de comportamento e intereses repetitivos e restritivos. As características comúns da síndrome de Asperger inclúen:

- Dificultades sociais. Problemas para entender as normas sociais, interpretar sinais non verbais, ou facer e manter amizades
- Intereses restrinxidos. Fixación en temas ou actividades moi específicas
- Comportamentos repetitivos. Realización de rutinas ou rituais repetitivos.
- Dificultades de comunicación. Dificultades para entender ironías, sarcasmos ou dobres sentidos. Poden falar dunha maneira moi formal ou monótona
- Sensibilidade sensorial. Poden ser hipersensibles a certos sons, luces, texturas, ulidos ou sabores.

A través deste programa orientouse e asesorouse, de forma gratuíta, ás persoas usuarias e as súas familias, así como a persoas alleas á asociación acerca dos recursos, ferramentas e pautas encamiñadas ao seu benestar, así como sobre o tipo de servizos e intervencións aos que poden acceder.

O primeiro que se levou cabo foi o rexistro das chamadas das persoas que demandaron o servizo co obxectivo de asignarlle a terapeuta ou o terapeuta máis axeitada para ofrecerlle a atención precisa. Acto seguido, organizouse unha consulta individualizada cunha das persoas que conforman o persoal técnico especializado en autismo para proceder a análise da situación e no caso de detectarse indicios de TEA (ou de existir un diagnóstico formal), ofreceuse información detallada sobre os servizos dispoñibles e propuxo un plan de acción adaptado ás necesidades da persoa ou a derivación a recursos externos (outras asociacións, servizos médicos, educativos sociais...)

Todo o proceso quedou rexistrado nun sistema dixital e, ao final da intervención, procedeuse a levar a cabo unha avaliación de satisfacción coa persoa atendida para avaliar a calidade do servizo prestado e poder detectar e corrixir posibles actuacións non satisfactorias.

22.2.- Obxectivos:

O obxectivo xeral foi o de garantir información, orientación e apoio especializado para persoas e familias con trastorno do espectro autista (TEA)

O obxectivo específico: ofrecer un servizo gratuíto de orientación e primeira consulta para persoas e familias que requiriron información ou apoio relacionado co autismo.

22.3.- Persoas participantes:

As persoas destinatarias das actividades pódense agrupar en 3 grandes grupos:

- Grupo 1.- Persoas con sospeita de Trastorno do Espectro Autista: aquelas persoas que presentaron trazos e características relacionadas co autismo, pero que aínda non foron diagnosticadas. A través deste servizo accederon a unha orientación inicial que lles axudou a aclarar as súas dúbidas e recibiron unha avaliación.
- Grupo 2.- Persoas diagnosticas con TEA: persoas que xa contan cun diagnóstico de autismo confirmado e que precisaron apoio adicional para comprender mellor a súa condición ou para acceder a recursos que promovan o seu benestar e desenvolvemento. Moitas delas poden ter recoñecido un grao de discapacidade e mesmo de dependencia, pero moitas outras poden necesitar apoios para lograr estes recoñecementos.

- Grupo 3.- Familiares de persoas con TEA: pais, nais, titores ou familiares que precisaron asesoramento para apoiar adecuadamente á persoa autista. Accederon a información, recursos e recomendacións adaptadas as súas necesidades.
- O tramo de idade de todos os grupos anteriores vai dende os 18 meses (idade aproximada).

23.- ASOCIACIÓN VECIÑAL POLÍGONO DE VITE.	
Importe do convenio: 37.000,00 €	
Proxecto que se convenia: PLAN COMUNITARIO DO BARRIO DE VITE	

23.1.- Descrición do proxecto con referencia aos aspectos máis salientables na súa execución.

O Plan Comunitario xurde do propio movemento asociativo veciñal. Está tutelado formalmente pola Asociación Veciñal "Polígono de Vite" e, dende o ano 1990, traballa coa Coordenadora do Barrio, organismo que engloba a distintas entidades sociais e servizos públicos da zona. Conta con unha equipa técnica - Psicóloga e Educador Social/Animador Sociocultural -, responsable da execución dos programas nos diferentes ámbitos. Trabállase con toda a poboación - infancia, adolescencia, xuventude e maiores - e dende todos os ámbitos - social, educativo, saúde e comunitario.

23.2.- Obxectivos:

O obxectivo xeral é a aposta por un barrio máis saudable coa implicación de todos os sectores. Nesta liña definíronse obxectivos concretos a desenvolver nun triplo nivel:

Un primeiro nivel baseado na sensibilización da poboación en xeral e dos estamentos máis directamente implicados, como os colectivos do barrio, os centros de ensino, os sanitarios, os servizos sociais, etc...

Un nivel de prevención, centrado nun traballo de dinamización social, promovendo a implicación da comunidade no proceso e facilitando formación,

información, orientación e asesoramento ós núcleos familiares, en xeral, e ós colectivos máis vulnerables.
Un nivel de "reinserción" e, ou, incorporación social que implica unha intervención individualizada coas persoas en situación de inadaptación social, e o seu entorno familiar e social.

23.3.- Persoas participantes:

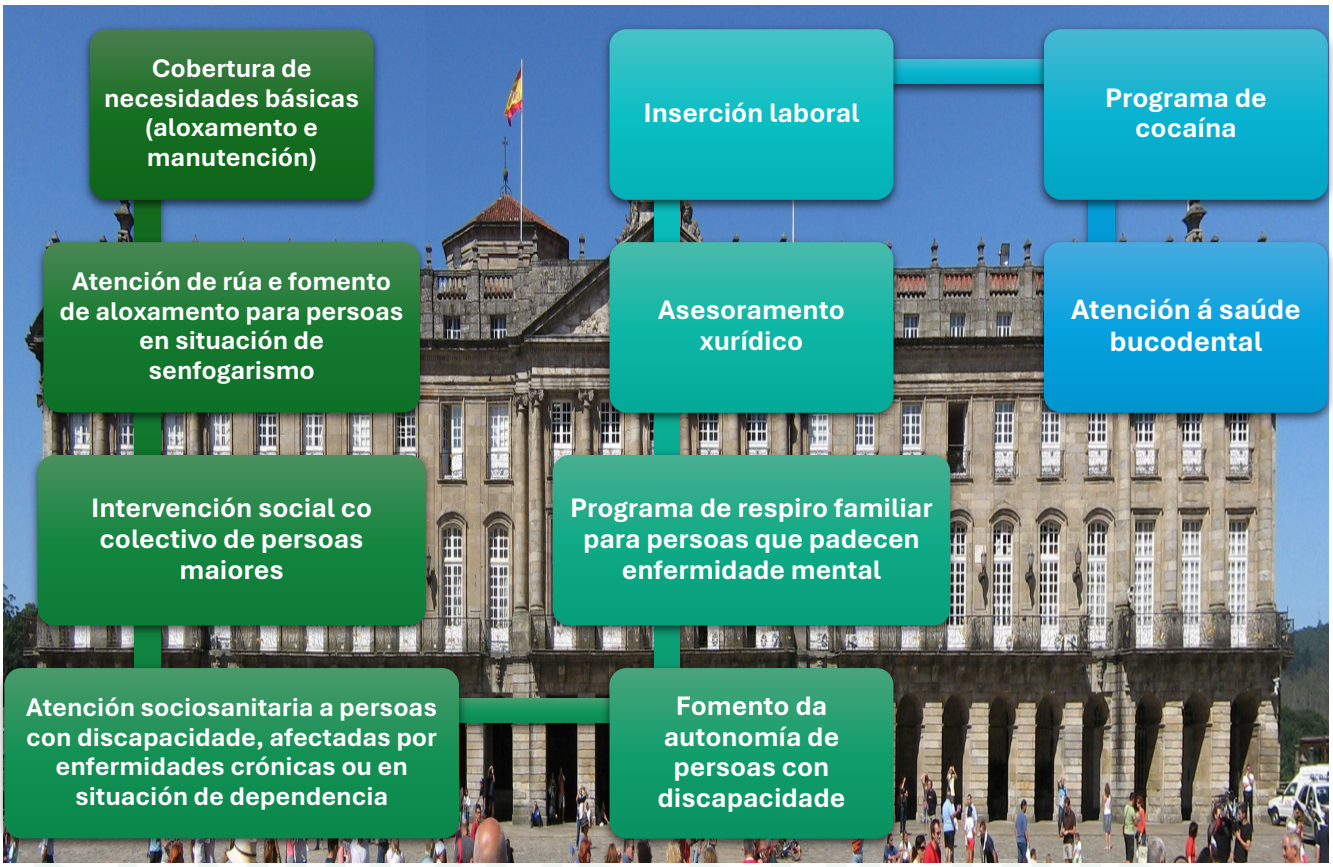
- ✓ **Programa SAÚDE NA ESCOLA**: Sesións educativas con alumnado, coordinación con profesorado: Promover estilos de vida saudables e previr condutas aditivas. Participantes: Alumnado de 5 a 18 anos. Arredor de 180 persoas en primaria e 500 en secundaria. Familias e docentes como participantes no proxecto.
- ✓ **Programa NON PASA NADA, PASA ALGO:** Sesións-talleres con alumnado, encontros con familias e profesorado: Previr condutas aditivas e promover estilos de vida saudables entre adolescentes. Participantes: Alumnado de 4º da ESO, familias e profesorado. Participación de arredor de 90 alumnos/as. Familias e docentes como participantes no proxecto.
- ✓ **Programa MAIS QUE UN TEITO:** Encontros formativos por grupos de idade, traballo en gran e pequeno grupo: Apoiar ás familias na educación dos fillos/as, previr condutas de risco. Participantes: Pais, nais e titores/as de nenos/as e mozos/as de 5 a 18 anos. 45 familias.
- ✓ **Programa EN FAMILIA TODOS CONTAN**: Desenvolvéronse talleres de 5 sesións onde se abordaron diferentes temas relacionados co entendimiento familiar e a mellora das habilidades educativas, a resolución de conflitos e a xestión emocional. Participantes: Familias afectadas por factores de vulnerabilidade ou en proceso de desestructuración. 16 persoas.
- ✓ **Programa ENTRE TODOS E TODAS**: Atención personalizada a cada familia mediante terapia e acompañamento. Intervención en crise, cando foi necesario. Ensaio de conductas positivas e habilidades sociais. Enfoque sistémico familiar, promovendo cambio estructurais na convivencia. Coordinación sos servizos sociais i educativos para a derivació e seguimento. Prticipantes: Familias con adolescentes con problemas de conduta ou consumo. 9 familias con adolescentes de 12 a 17 anos.
- ✓ **Programa ACTIVA**: Organización de actividades lúdicas e culturais adaptadas a diferentes idades. Traballo de posta en marcha dunha ludoteca xuvenil permanente. Formación e seguimento dun grupo de

mediadores/as xuvenís, que actuen como referentes positivos dentro do barrio. Dinamización xuvenil a traves de espazos de encontro e decisión. Participantes: Mozos/as de 12 a 29 anos. Arredor de 200 persoas. Mocidade diversa en situación normalizada aínda que con risco potencial de condutas problemáticas.

- ✓ **Programa INFORMACIÓN E ORIENTACIÓN**: Deseño e distribución de materiais divulgativos impresos e dixitais. Organización de charlas, mesas redondas e obradoiros. Desenvolvemento de campañas visuais con mensaxes positivos dirixidos á poboación en xeral. Colaboración con outras entidades locais para reforzar o impacto comunitario. Participantes: Veciñanza en xeral. Arredor de 1000 persoas.
- ✓ **Programa ACOMPAÑÁNDONOS**: Realización de visitas semanais con funcións de acompañamento e apoio. Atención personalizada, respectando o ritmo e as necesidades de cada persoa. Organización de pequenas actividades comunitarias no centro sociocultural para fomentar as relacións sociais. Colaboración co Centro de Saúde e Servizos Sociais para detectar casos prioritarios. Participantes: Maiores de 65 anos que viven soas.10 persoas.
- ✓ **Programa de INTERVENCIÓN CON ALUMNADO EXPULSADO**: Apoio académico adaptado ás materias pendentes. Traballo na autoestima, a responsabilidade persoal e as habilidades sociais. Reflexión crítica sobre as conductas que motivaron a sanción. Prevención da reincidencia e comportamentos disruptivos. Reforzo da coordinación dos centros escolares e as familias. Participantes: Alumnado da ESO con expulsión temporal. 10-15 intervencións anuais. De 12 a 16 anos.
- ✓ **Programa VITE ARQUIVA**: Entrevistas, arquivo, exposicións, obradoiros. Recollida de documentos, fotos, fan entrevistas para recoller testemuñas, e dentro das xuntanzas de seguimento se propoñen: charlas, conferencias, exposición ou cafes da memoria.
- ✓ **Programa VITE EN REDE**: Reunións, planificación compartida, actividades conxuntas... Coordinación entre entidades e servizos.
- ✓ **Programa NADAL SOLIDARIO**: Recollida e clasificación de xoguetes en bo estado. Planificación da entrega dende o Centro Sociocultural. Implicación da comunidade local na acción solidaria. Fomento da cooperación entre concellos, entidades e colectivos sociais. Participantes: Nenos/as de familias derivadas, fundamentalmente, por servizos sociais. 50 familias (infancia de 0 a 12 anos).

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- ✓ **Campamentos e colonias**: Colonias estacionais. Rutas e actividades ao aire libre. Programa de integración intercultural. Participantes: Nenos/as e adolescentes de 6 a 18 anos. Arredor de 100 persoas.

Fonte: Datos facilitados polas entidades coas que o concello de Santiago de Compostela asinou convenios de colaboración.

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

SEMUS

1. Introdución

O SEMUS COMPOSTELA é un servizo municipal, que é implementado pola Cruz Vermella, froito dun convenio de colaboración asinado entre esta entidade e o concello de Santiago de Compostela. Este servizo leva funcionando en Compostela dende o ano 2021, sendo o segundo concello de Galicia (despois de A Coruña) que aposta por este dispositivo de atención social. Este servizo está sendo sufragado pola Deputación Provincial de A Coruña dende os seus inicios.

O SEMUS COMPOSTELA (Servizo Municipal de Urxencia Social) cobre as urxencias de carácter social cando os Servizos Sociais Municipais non están operativos, realizando as súas intervencións no lugar onde se xera a urxencia social, cun tempo de resposta moi breve e ofrecendo solucións acordes ao contexto no que se producen. Ademais da detección de situacións existentes de marxinación, tamén realiza tarefas de prevención, ofrecendo información e apoio ante os primeiros síntomas de determinadas problemáticas sociais e a eliminación das causas puntuais doutras, que poderían conducir a situacións de exclusión e marxinalidade.

A poboación destinataria é a poboación en xeral, que se atopa incursa nalgunha situación de risco, que requira de persoal especializado en intervención social (persoas maiores, menores en situacións de risco, mulleres vítimas de violencia, persoas sen fogar, situacións de rúa sobrevinda, violencia familiar, problemas sociosanitarios, persoas con discapacidade en situación de desprotección...)

2. Actuacións

Ofrecer de xeito inmediato unha atención especializada a persoas, que de forma imprevista, se atopan en situación de vulnerabilidade social.

OBXECTIVOS OPERATIVOS:

- ✓ Complementar a atención dos Servizos Sociais Municipais e doutros dispositivos públicos ou privados nos horarios nos que estes non están operativos.
- ✓ Apoiar a labor realizado pola Policía Local, Bombeiros e Protección Civil, cando no desenvolvemento das súas funcións se presenten problemáticas sociais que requiran inmediatez e sistemas especializados de resposta.
- ✓ Dar resposta, no menor tempo posible, ás urxencias sociais individuais e colectivas.

3. Actividades

- Rutas de atención a persoas sen fogar

O equipo Semus realiza semanalmente saídas coa unidade móbil para dar apoio ás persoas sen fogar que pernoctan nas rúas da cidade. O equipo fará as seguintes rutas semanais para atender a persoas en situación de rúa:

- De xaneiro a maio e de outubro a decembro: tres rutas semanais en horario nocturno.
- De xuño a setembro: dúas rutas semanais en horario nocturno.

Estas saídas están coordinadas co equipo de Atención a Persoas sen Fogar de Cruz Vermella Santiago e os Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela que solicita confirmación de localizacións, busca de persoas usuarias ás que non se ten localizadas, ou entrega de recados a persoas usuarias concretas, ademais de informar das demandas que realizan e enviar informes da situación na que se atopan.

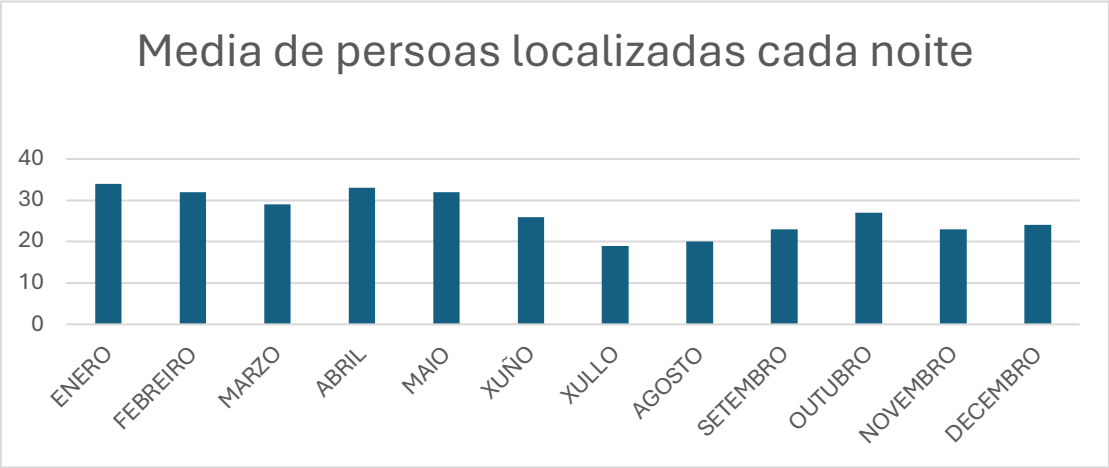
OBXECTIVO DESTA ACTIVIDADE:

- Aportar datos cuantitativos e cualitativos sobre a situación das persoas sen fogar no Concello de Santiago de Compostela, que faciliten a posterior intervención social.
- Facilitar a cobertura de produtos de primeira necesidade (sacos e alimentos quentes) que melloren a calidade de vida da persoa durante a súa estancia na rúa e a preveñan de posibles riscos para a súa saúde.
- Informar sobre recursos. Iniciar a intervención con persoas sen fogar en situación de rúa que permita o acompañamento e deseño dun itinerario para a mellora da súa situación.

Dende o 1 de xaneiro ata o 31 decembro do 2025 realizaronse as seguintes actividades:

- Número de rutas realizadas: **149 (das cales 9 eran por condicións metereolóxicas adversas)**
- Media de persoas en rúa localizadas cada noite durante todo o ano: **27**

- Persoas localizadas no que vai de ano: **289**

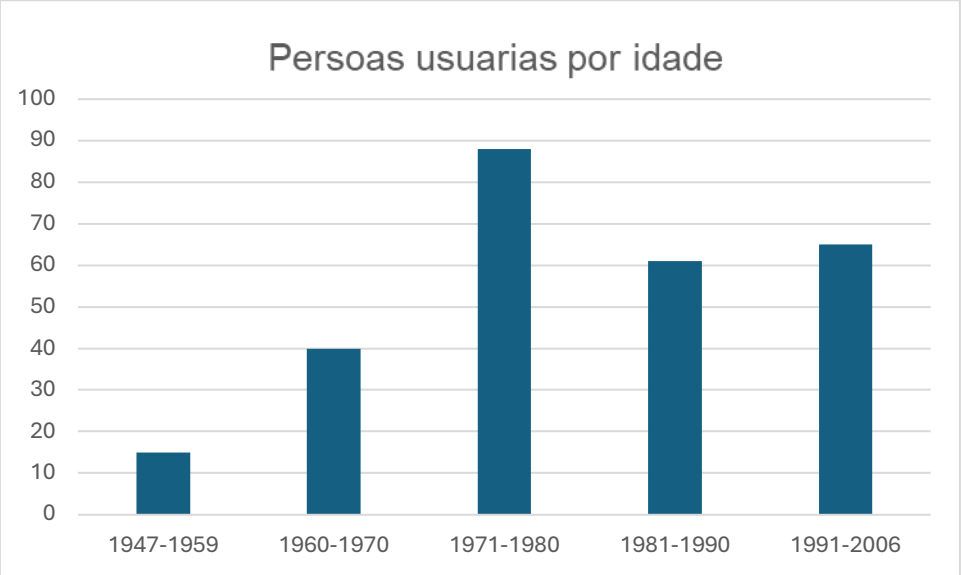

- **Número de persoas coas que se intervén en rúa, por sexo:**

Como se aprecia na gráfica, o colectivo maioritario son homes, chegando a supor o 83% do total de persoas atendidas en rúa, fronte a un 17% que foron mulleres.

- **Persoas usuarias por tramos de idade:**

Das persoas das que se teñen datos de idade, a maioría de usuarios se atopan entre os **45 e os 55 anos.**

- **Recursos entregados nas rutas de calle dende xaneiro a decembro:**
  - Packs alimentos e bebidas: 6.842
  - Packs de roupa de abrigo: 956
  - Sacos: 275

  TOTAL: 8.073

- Dispositivo por climatoloxía adversa

Saídas para a realización de rutas nos días en que hai alertas por variacións bruscas nas condicións climáticas que poden supor un risco ou perigo para as persoas que pernoctan na rúa. Acordáronse uns requisitos (temperaturas inferiores a 4º, ventos superiores a 80 km/ h, choivas torrenciais e outras situacións de especial risco, por calor ou por frío).

OBXECTIVO DESTA ACTIVIDADE.

- A prevención de riscos para a saúde derivados das condicións climatolóxicas adversas que padecen as persoas que se atopan en situación de rúa.
- Información sobre recursos dispoñible.

Dende o 1 de xaneiro ata o 31 de decembro do 2025, realizáronse un total de **9 activacións** por climatoloxía adversa **6 por frío e 3 por alerta laranxa por chuvia e vento.**

Atendemos a unha **media de 23 persoas en cada ruta**, todas elas se atopaban en situación de rúa.

Respecto os produtos entregados nas rutas por climatoloxía adversa, fixemos entrega dun total de **376 produtos**, clasificados da seguinte maneira:

- Bebidas quentes e packs de alimentos: 315
- Sacos: 7
- Roupa de abrigo: 54

O 85% das persoas atendidas eran homes, fronte a un 15% que eran mulleres. A idade media das persoas atendidas era de 45-55 anos.

• Activacións en urxencias sociais

Cando se detecta unha situación de emerxencia social, os Servizos de Emerxencia activan o SEMUS para que interveña. Trátase de situacións sobrevindas que requiren de intervención inmediata tales como caídas de persoas maiores, menores en situacións de risco, mulleres vítimas de violencia, persoas sen fogar, situacións de rúa sobrevindas, violencia familiar, problemas sociosanitarios...

OBXECTIVO DESTA ACTIVIDADE:

- Acompañamento no proceso, na busca e ensaio de respostas de saída, IPIS-Derivación aos recursos especializados adecuados a cada situación.

Realizáronse **197 activacións** para dar resposta a situacións de emerxencia dos seguintes colectivos:

- 7 activacións para atención a familias ante problemas de urxencia (solicitantes de protección internacional, apoio con aloxamento, …)
- 95 para atención á persoas maiores, tanto para realizar apoios en mobilización tras caídas en domicilios como para outro tipo de urxencias

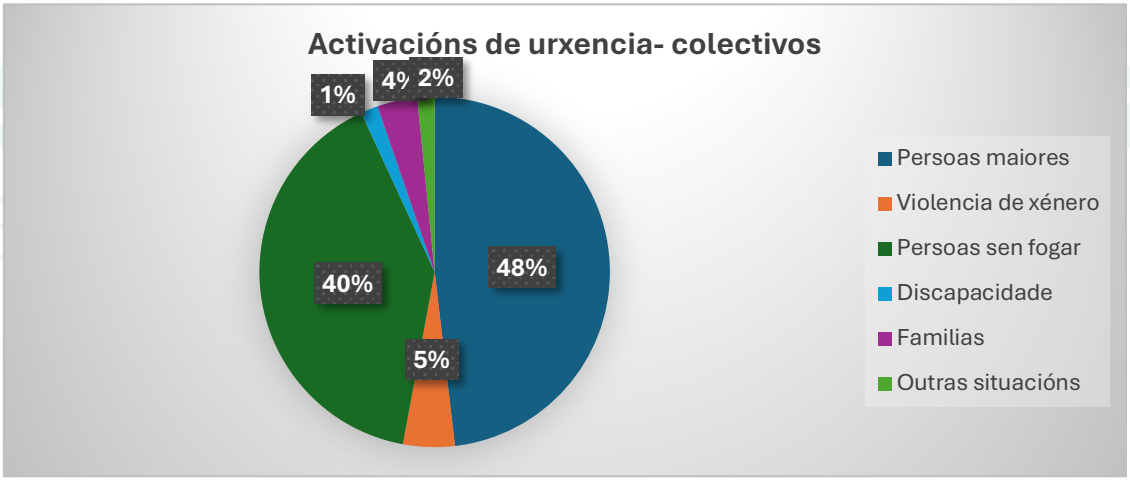
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

(persoas desorientadas, persoas que non responden ás chamadas, que necesitan apoio para algún tipo de xestión…). Atendéronse un total de **78 activacións por caídas non sanitarias, e 15 por caídas sanitarias**. **2 activacións (seguimento SAF)**

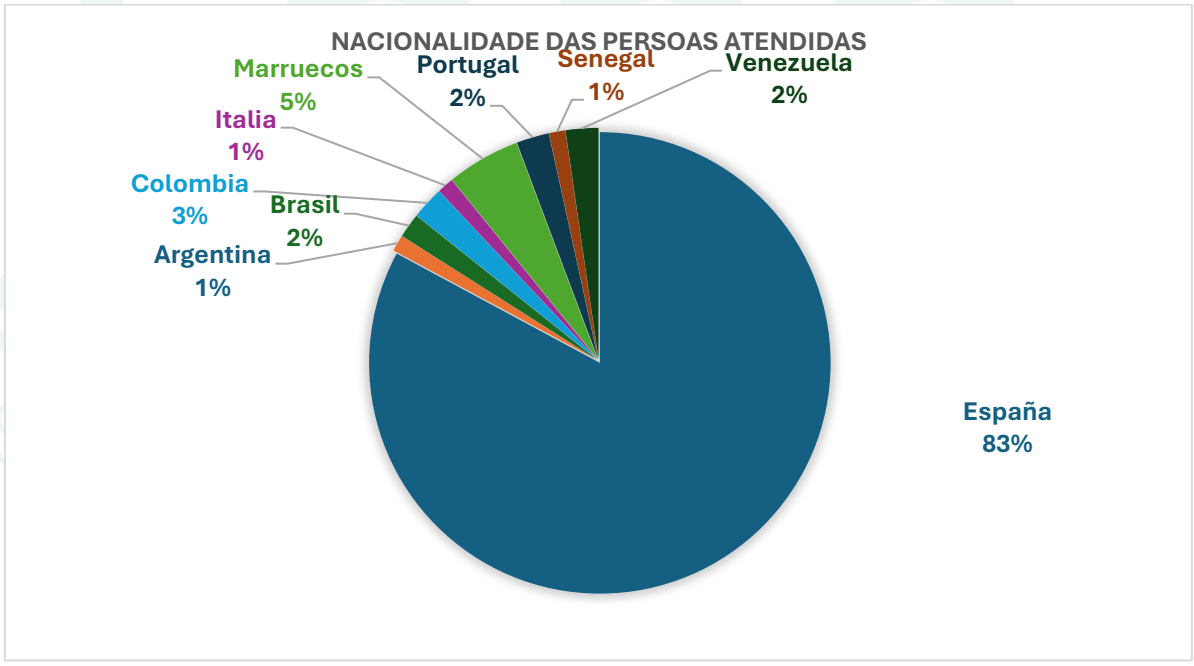
- 11 mulleres vítimas de violencia de xénero ou sexual. (Busca de recursos habitacional, información e asesoramento)
- 78 persoas sen fogar (busca de recurso habitacional, entrega de produtos, información, asesoramento...)
- 3 persoas con discapacidade ou con problemas de saúde mental que se atopan en situacións vulnerables. (acompañamentos médicos, entregas de ben, asesoramento e información).
- Outras situacións: 3 personas (acompañamentos médicos, entregas de ben, asesoramento e información).

Respecto ás persoas que foron atendidas polo SEMUS por urxencias sociais:

- Persoas usuarias directas: 197
- Persoas usuarias indirectas (membros da unidade familiar): 26
- Total persoas beneficiarias distintas (directas e indirectas): **223**
  A idade media das persoas se atopa entre 50-70 anos.
- Respecto ó sexo das persoas usuarias, 51% foron homes e o 49% mulleres.

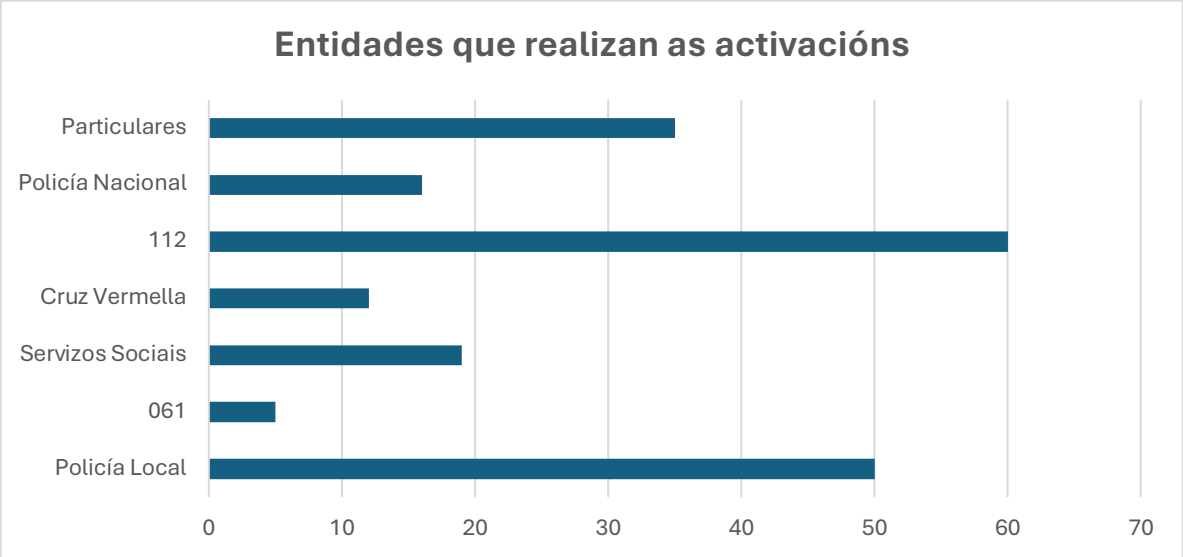

Entidades que realizan as activacións:

- Policía Local: 50
- 061: 5
- Servizos Sociais: 19
- Cruz Vermella: 12

- 112: 60
- Policía Nacional: 16
- Particulares: 35

- Outras accións para o funcionamento do servizo.

- Voluntariado: o servizo levouse a cabo cun total de **26 persoas voluntarias**, que acompañou ao equipo técnico nas rutas de calle.
- Realización de reunións de coordinación cos servizos sociais
- Reunións coordinación co equipo técnico de persoas sen fogar de Cruz Vermella e o equipo SEMUS.
- Análise e mapeo de recursos sociais da cidade
- Seguimento de casos cos servizos sociais
- Reunións con outras entidades

- Conclusións.

Durante o ano 2025 notouse un incremento nas activacións por caídas non sanitarias en persoas maiores respecto ao ano anterior. O 48% das activacións atendidas foron a persoas maiores, seguido dun 40% de persoas sen fogar, o 12% restante familias con menores, mulleres vítimas de violencia de xénero ou sexual e discapacidade.

Durante o ano 2025, xestionáronse un total de 28 aloxamentos, dos cales se aloxaron a un total de 57 persoas.

A coordinación cos servizos sociais municipais e co equipo de persoas sen fogar de Cruz Vermella foi fundamental para o bo desenvolvemento do proxecto. O traballo conxunto nas intervencións de rúa, permitiu compartir información, evitar duplicidades, axilizar as derivacións e ofrecer respostas máis intégrase axustadas ás necesidades reais de cada persoa. Ademais, o traballo en rede facilitou a continuidade dos procesos de intervención e reforzou a eficacia das accións de acompañamento social. Esta coordinación interinstitucional é clave para avanzar cara a modelos de intervención centrados na persoa, baseados na dignidade, no respecto e no dereito a unha vida digna.

En relación as dificultades atopadas no desenvolvemento do proxecto, a maior dificultade ata o momento, foi a busca de recurso habitacional de urxencia sobre todo nos meses de verán.

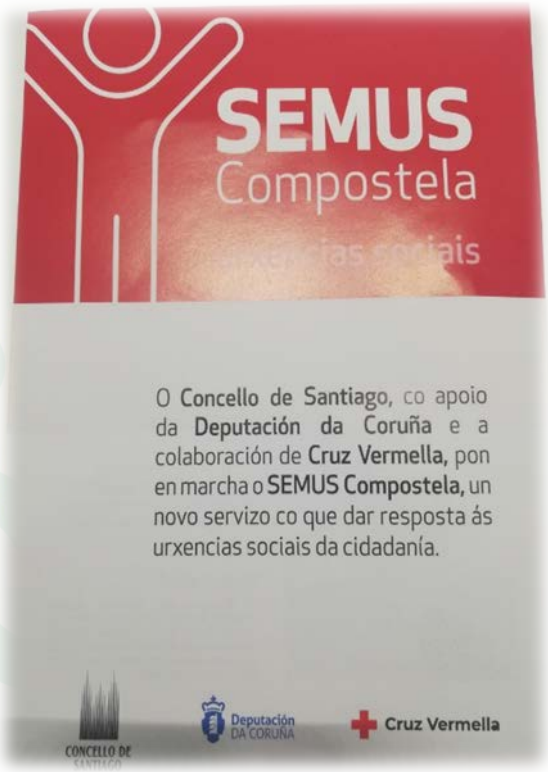
As intervencións son máis complexas tendo en conta o perfil das persoas atendidas (consumos activos e problemas de saúde mental), dificultando o cumprimento dos itinerarios.

RESUMO DATOS FINAIS

Dende o 1 de xaneiro ata o 31 de decembro do 2025 entregáronse un total de:

- **8.073 entregas de bens** (packs de alimentos e bebidas: 6.842, packs de roupa de abrigo: 956, sacos de durmir: 275
- **197 intervencións de urxencias**, das cales se atenderon a un total de 223 persoas.
- **57** persoas aloxadas
- **149** rutas realizadas, das cales 9 foron por condicións climatolóxicas adversas.

Entrega do folleto do SEMUS as entidades sociais.

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

ASESORÍA XURÍDICA

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

ASPECTOS CONCEPTUAIS DO SERVIZO.

O **Servizo de Asesoría Xurídica**, integrado no Departamento Municipal de Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela, constitúe un recurso esencial e estratéxico para o cumprimento efectivo das funcións que ten encomendadas este departamento. A súa existencia resulta imprescindible para garantir que a intervención social se desenvolva con pleno respecto ao ordenamento xurídico e, especialmente, para facer reais e efectivos os dereitos da veciñanza, en condicións de igualdade e non discriminación.

A complexidade crecente das situacións de vulnerabilidade social, a constante evolución normativa e a diversidade de ámbitos xurídicos que inciden directamente na intervención social fan que a presenza dun servizo xurídico especializado non sexa accesoria, senón estrutural e necesaria para o correcto funcionamento dos Servizos Sociais municipais.

No seu funcionamento ordinario, o servizo asume unha dobre dimensión de intervención, ambas de carácter continuado:

1. Atención xurídica directa á cidadanía (en casos puntuais e debidamente avaliados polas asesora xurídica):

O servizo presta atención xurídica individualizada ás persoas usuarias do Centro de Servizos Sociais, ás súas familias e a determinados colectivos, ofrecendo un asesoramento legal orientado a garantir o exercicio efectivo dos seus dereitos.
Esta intervención pode consistir nun asesoramento puntual ou requirir actuacións máis prolongadas e complexas, como a preparación de escritos, a realización de xestións ante distintos organismos públicos ou a coordinación con outros recursos, sempre que non sexa preceptiva a defensa letrada. Nos supostos en que resulte necesaria a intervención procesual, procédese á derivación ao sistema de Asistencia Xurídica Gratuíta, de reunirse os requisitos legais.

Os ámbitos abordados son múltiples e de elevada complexidade, abranguendo materias de dereito de familia (separacións, divorcios, medidas paterno-filiais, incumprimentos), dereito da persoa (internamentos non voluntarios, valoración da capacidade, procedementos de xurisdición voluntaria), así como cuestións de natureza administrativa, civil ou penal, directamente vinculadas a situacións de risco, exclusión ou especial vulnerabilidade social.

2. Asesoramento xurídico interno e apoio á intervención profesional

De maneira paralela, o servizo desempeña unha función fundamental de asesoramento xurídico ao conxunto do persoal técnico do Departamento de Servizos Sociais, facilitando a interpretación e aplicación das normas que inciden directamente na intervención profesional.

Esta labor resulta clave para dotar de seguridade xurídica ás actuacións do departamento, complementar a intervención social desde unha perspectiva legal e previr posibles conflitos xurídicos, garantindo actuacións coherentes, coordinadas e axustadas á legalidade vixente.

OBXECTIVOS DO SERVIZO.

a).- Xerais:

- Integrarse de maneira activa e transversal no equipo interdisciplinar do Departamento Municipal de Servizos Sociais, participando na elaboración de programas, ordenanzas, protocolos e convenios de colaboración con entidades.

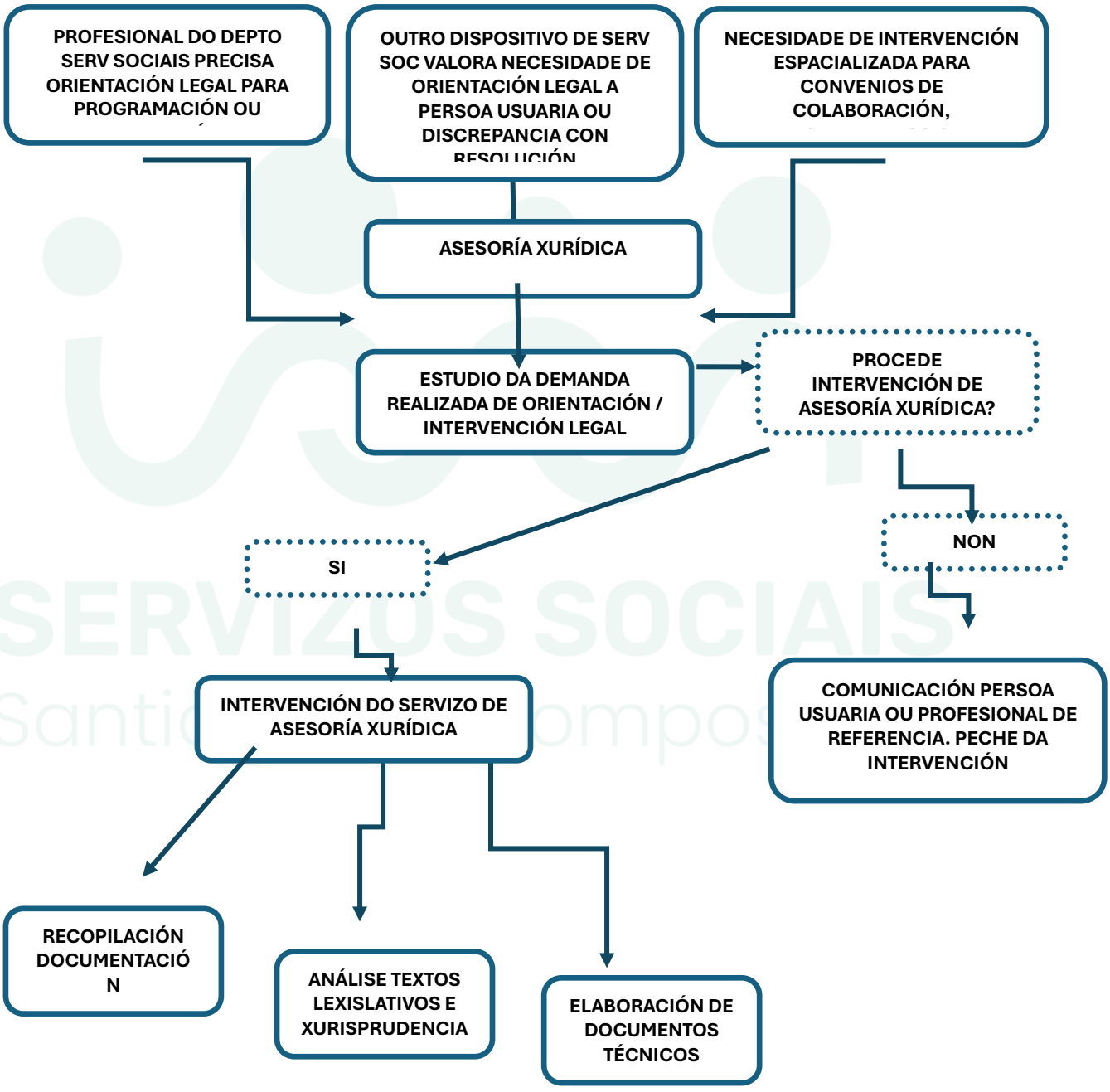
b).- Específicos:

- Prestar orientación e asesoramento xurídico especializado a todo o persoal técnico do Departamento Municipal de Servizos Sociais.
- Facilitar orientación legal en materia de servizos sociais ás persoas usuarias derivadas polo persoal técnico responsable da intervención social (traballadoras sociais, psicóloga e educadoras familiares).
- Asesorar ás entidades sociais con convenios de colaboración co Concello, garantindo o cumprimento da finalidade dos mesmos e da normativa legal aplicable á súa execución.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

METODOLOXÍA DA INTERVENCIÓN.

A intervención do servizo de asesoría xurídica, dentro do Departamento municipal de Servizos Sociais, se pode sintetizar no seguinte fluxograma:

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

ACTUACIÓNS PROFESIONAIS LEVADAS A CABO NO ANO 2025

Táboa: **Actuación profesional do servizo de asesoría xurídica no 2025 pola variable "sexo".**

	Nº	% V
HOME	86	21,29%
MULLER	218	55,89%
NON PROCEDE (entidades)	89	22,82%
TOTAIS	390	100,00%

Fonte: Datos facilitados polo servizo de Asesoría Xurídica, ano 2025.

Táboa: **Actuación profesional do servizo de asesoría xurídica no 2025 pola variable "idade".**

Promedio de idade	46,58
Desviación de idade	15,41
Idade máxima	98
Idade mínima	18

Fonte: Datos facilitados polo servizo de Asesoría Xurídica, ano 2025.

Táboa: **Actuación profesional do servizo de asesoría xurídica no 2025 pola variable "procedencia".**

PROCEDENCIA	ESPAÑA	69,48%
	OUTROS PAÍSES	30,52%

Fonte: Datos facilitados polo servizo Asesoría Xurídica, ano 2025.

Táboa: **Actuación profesional da asesoría xurídica no 2025 pola variable "motivo da intervención".**

MOTIVO DA INTERVENCIÓN	AXUDAS TAXI ADAPTADO	0
	BOLSAS MUNICIPAIS	0
	CABES	1
	CONVENIOS DE COLABORACION CON ENTIDADES	90
	CONVENIOS PARA CESION DE ESPAZOS	1
	DENEGACION AIS	0
	DENEGACION BONO ALUGUEIRO	8
	DENEGACION DEPENDENCIA	1
	DENEGACION DISCAPACIDADE	3
	DENEGACION PNC	3

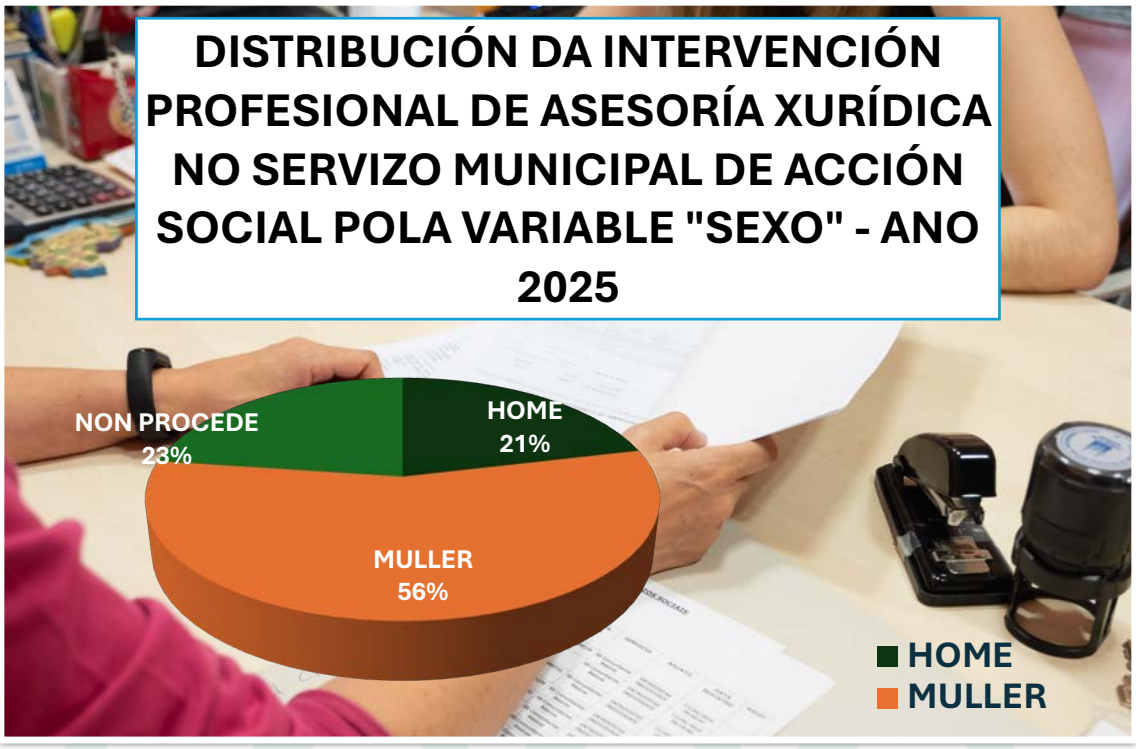
	DENEGACION RISGA	11
	EXENCION DE TAXAS DE OBRA	3
	ORDENANZA DE GARANTIA BASICA CIDADA	0
	OUTRAS DENEGACIONS	61
	FISCALIA	7
	XULGADOS	200
	ORDENANZA DE GARANTIA BASICA CIDADA	0
	OUTRAS DENEGACIONS	61
	SERVIZO DE AXUDA NO FOGAR	0
	CONSELLO DE MAIORES	0

Fonte: Datos facilitados polo servizo de Asesoría Xurídica, ano 2025.

CONCEPTO		
	ALEGACIONS	3
	BORRADOR CONVENIO DE COLABORACION CON ENTIDADES SOCIAIS	3
	BORRADOR CONVENIO DE SEPARACION/DIVORCIO	0
	CONTESTACION MONITORIOS	1
	CONVENIO DE COLABORACION CON ENTIDADES SOCIAIS	19
	INFORME FISCALIZACION DA XUSTIFICACION DE CONVENIOS	10
	INFORME PARA VALORACION DE SITUACION SOCIAL PARA EXENCION TAXAS	3
	INFORME-PROPOSTA APROBACION CONVENIOS CON ENTIDADES	32
	INFORME-PROPOSTA APROBACION XUSTIFICACION CONVENIOS CON ENTIDADES	18
	INFORME-PROPOSTA PARA CONCESION DE NOVOS ESPAZOS EN CABES	0
	INFORME-PROPOSTA DE RENOVACION DE ESPAZOS EN CABES	0
	INFORME-PROPOSTA DE VALORACION DE INTERESE SOCIAL DE CESION DE ESPAZOS	0
	INFORME XURIDICO	146
	RECLAMACION PREVIA	22
	RECURSO DE ALZADA	12
	RECURSO DE REVISION	3
	REDACCION DE ORDENANZA MUNICIPAL / BASES	0
	SOLICITUDE DE ASISTENCIA XURIDICA GRATUITA	13
	OUTROS	0
	SOLICITUDE DE FRACCIONAMENTO E DE ACORDOS DE PAGO	12

Fonte: Datos facilitados polo servizo de Asesoría Xurídica, ano 2025.

Se desexamos visualizar os datos de xeito gráfico, obtemos a seguinte información:

Fonte: Datos facilitados polo servizo de Asesoría Xurídica, ano 2025.

Fonte: Datos facilitados polo servizo de Asesoría Xurídica, ano 2025.

Fonte: Datos facilitados polo servizo de Asesoría Xurídica, ano 2025.

Fonte: Datos facilitados polo servizo de Asesoría Xurídica, ano 2025.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

XESTIÓN DE CONVENIOS DE COLABORACIÓN CON ENTIDADES DE INICIATIVA SOCIAL NO ANO 2025

Ademais das funcións descritas nos apartados anteriores, o Servizo de Asesoría Xurídica dedica unha porcentaxe moi significativa da súa xornada laboral á elaboración, tramitación, seguimento e xustificación dos convenios de colaboración subscritos con entidades de iniciativa social. Trátase dunha liña de actuación estratéxica, imprescindible para a execución dos programas sociais municipais e para garantir a correcta aplicación dos fondos públicos.

Esta actividade require unha intervención continuada ao longo de todo o ciclo de vida do convenio. Desde un punto de vista funcional e metodolóxico, o traballo estrutúrase en tres fases diferenciadas, todas elas necesarias e interdependentes:

1. Fase previa: elaboración e sinatura dos convenios

Partindo das concesións de subvencións nominativas previstas nas Bases de Execución dos Orzamentos Municipais, o Servizo de Asesoría Xurídica leva a cabo un procedemento que implica un traballo previo de coordinación, análise e redacción xurídica.

En concreto, durante o exercicio correspondente realizouse a toma de contacto coas 24 entidades de iniciativa social ás que o Orzamento Municipal 2025 recoñece unha subvención nominativa vinculada ao Centro Xestor de Servizos Sociais, co obxectivo de definir e concretar os proxectos ou programas subvencionados. Esta fase inclúe a determinación do obxecto da subvención, a metodoloxía de intervención, o persoal adscrito, a temporalización das actuacións e o requirimento da documentación regulamentariamente establecida para a formalización do convenio.

Así mesmo, comprende a redacción individualizada dos borradores de convenio para cada entidade, a súa remisión para revisión e validación previa, a emisión do correspondente informe da Asesoría Xurídica, a tramitación do informe do Departamento de Intervención, a elaboración do informe-proposta de sinatura, a aprobación do texto pola Xunta de Goberno Municipal e, finalmente, a sinatura formal dos convenios entre o Concello de Santiago de Compostela e as entidades sociais correspondentes.

2. Fase de seguimento da execución

Durante todo o período de vixencia dos convenios, o Servizo de Asesoría Xurídica mantén unha comunicación constante e continuada coas entidades conveniadas, co fin de realizar un seguimento efectivo do cumprimento das obrigas asumidas, resolver incidencias xurídicas que poidan xurdir e garantir que os programas subvencionados se executen conforme ao previsto nos convenios asinados.

3. Fase de xustificación e fiscalización

A fase de xustificación supón unha das actuacións de maior responsabilidade técnica e carga de traballo, ao implicar a comprobación exhaustiva da correcta aplicación das subvencións concedidas.

Nesta fase, o Servizo de Asesoría Xurídica, realiza a comprobación documental e a fiscalización xurídica e económica das xustificacións presentadas polas entidades sociais, procedendo, cando resulta necesario, á apertura de trámites de requirimento e subsanación da documentación incompleta ou incorrecta, así como á verificación da efectiva execución dos programas conveniados.

Como resultado deste proceso, elabóranse desde o servizo os correspondentes informes xurídicos previos de fiscalización e as propostas de acordo de xustificación, nos que se recolle de maneira detallada o conxunto das actuacións de comprobación e control realizadas. Estes documentos son posteriormente trasladados ao Departamento de Intervención para a súa fiscalización definitiva e á Xunta de Goberno Local para a súa aprobación, pechando un procedemento que garante a legalidade, a transparencia e o rigor na xestión dos recursos públicos.

En definitiva, o feito de que o Concello de Santiago de Compostela dedique máis de 700.000 € á formalización de convenios con distintas entidades sociais ten unha importancia fundamental para garantir a cohesión social da cidade. Estes recursos permiten dar resposta ás necesidades de colectivos en situación de vulnerabilidade, contribuíndo a reducir desigualdades e a promover unha sociedade máis xusta e solidaria. Igualmente, se converte nun firme apoio ao terceiro sector.

A través destes convenios, o Concello aposta por un modelo de atención social máis próximo e eficaz. As entidades sociais teñen un coñecemento directo da realidade social e das problemáticas existentes, o que lles permite actuar con maior rapidez e adaptar as intervencións ás necesidades reais da poboación, asegurando un mellor aproveitamento dos fondos públicos.

Este investimento tamén supón un reforzo do tecido asociativo local, xa que proporciona estabilidade económica ás entidades, facilitando a planificación a medio e longo prazo dos seus proxectos. Deste xeito, mellórase a calidade dos servizos prestados e evítase a precariedade no ámbito da acción social.

Ademais, a dotación de recursos á acción social ten un claro carácter preventivo. Investir neste ámbito axuda a evitar situacións de exclusión máis graves no futuro, o que non só beneficia ás persoas atendidas, senón que tamén supón un aforro para a administración pública a longo prazo.

Finalmente, estes convenios fortalecen a colaboración entre a administración local e o terceiro sector, promovendo unha gobernanza máis participativa e transparente. Ao mesmo tempo, xeran un impacto positivo na economía local mediante a creación de emprego e o impulso dun desenvolvemento máis sostible e inclusivo para Santiago de Compostela.

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

CONSELLO DE PERSOAS MAIORES

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

REGULAMENTO DE FUNCIONAMENTO INTERNO DO CONSELLO MUNICIPAL DE PERSOAS MAIORES DO CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

A participación cidadá é un dos piares sobre os que se asenta a idea de democracia e tamén un dos medios a través dos cales a cidadanía xulga a acción dos seus gobernos. Supón recoñecer a pluralidade de pensamentos, opinións e visións dos asuntos e contribúe ao desenvolvemento social, á construción do capital social, ao fomento da corresponsabilidade e á mellora da calidade dos servizos públicos. As vantaxes e beneficios que comporta a participación cidadá nas decisións públicas fanse máis evidentes no eido local, onde as organizacións sociais, os grupos locais, as familias, a cidadanía en definitiva, teñen o dereito e o deber de esixir que se teñan en conta e se debatan as súas demandas, críticas e propostas.

A Carta europea de autonomía local aprobada en Estrasburgo o 15 de outubro de 1985 considera, no seu preámbulo, que o dereito da cidadanía a participar na xestión dos asuntos públicos forma parte dos principios democráticos comúns a todos os membros do Consello de Europa, entendendo que a autonomía local supón o dereito e a capacidade efectiva das entidades locais para ordenar e xestionar unha parte importante dos asuntos públicos no marco da lei, baixo a súa responsabilidade e en beneficio dos seus habitantes.

A Constitución establece no título preliminar o dereito da cidadanía a participar na vida política, económica, cultural e social (artigo 9.2), aludindo á obriga dos poderes públicos de promover as condicións para a participación libre e eficaz da cidadanía no desenvolvemento político, social, económico e cultural.

A participación cidadá a través de consellos consultivos está prevista no artigo 71 da Lei 5/1997, do 22 de xullo, da Administración local de Galicia, nos artigos 1 e 69 da Lei 7/1985 reguladora das bases do réxime local e os artigos 130 e 131 do Regulamento 2568/1986, do 28 de novembro, de organización, funcionamento e réxime xurídico das entidades locais. Tamén está recollida no artigo 29 do Regulamento de participación cidadá do Concello de Santiago de Compostela aprobado por acordo plenario do 4 de decembro de 1998.

A sociedade española asiste a un proceso importante de cambios demográficos e sociais polo paulatino envellecemento da poboación. Este proceso constitúe

un reto para os poderes públicos e para toda a sociedade, que ten que dar resposta e xerar mecanismos para que as persoas maiores continúen sendo suxeitos activos, non só do seu propio envellecemento senón da sociedade.

Os indicadores demográficos sinalan que nun período de tres décadas se duplicou o número de persoas maiores de 65 anos e prevese que no ano 2050 represente máis dun 30% da poboación. Para dar resposta a esta realidade social, a OMS formulou no ano 2002 o paradigma do envellecemento activo, definíndoo como un proceso de optimización das oportunidades de saúde, participación e seguridade co fin de mellorar de vida a medida que as persoas envellecen. Favorecer procesos e crear mecanismos de participación cidadá é un referente das políticas sociais que buscan avanzar na cohesión social e na mellora da calidade de vida. Impulsar a implicación e o protagonismo activo das persoas maiores en todos os ámbitos da vida cidadá é unha das liñas estratéxicas do Concello de Santiago de Compostela. Con este fin proponse a aprobación do Regulamento do Consello Municipal de Persoas Maiores de Santiago de Compostela.

Nos acordos acadados polo Pleno do Concello de Santiago na sesión do 24 de outubro de 2019 recóllese:

> *"A proposta por parte do Concello de Santiago de Compostela de levar a cabo:*
> *1. A creación do Consello Municipal de Persoas Maiores, como órgano de participación sectorial, con carácter consultivo e asesor nas materias relacionadas co seu ámbito.*
> *2. E unha vez constituído este, elaborar e aprobar o seu regulamento que facilite a participación de entidades e grupos sociais que traballen a prol do benestar das persoas maiores coa finalidade de contribuír a unha comunidade forte, cohesionada e plural, da que todas as veciñas e veciños forman parte como membros activos que dela son.*

O obxectivo desta iniciativa é crear un órgano consultivo de participación cidadá para a análise, asesoramento e seguimento da acción municipal para as persoas maiores, de cara a dar resposta ás necesidades e demandas da veciñanza de Santiago de Compostela, que teñen no municipio o ámbito territorial onde se concretan en primeira instancia.

CAPÍTULO I. DISPOSICIÓNS XERAIS

Artigo 1. Natureza

1.O Consello Municipal de Persoas Maiores é un órgano colexiado, de natureza consultiva, informativa e de participación institucional, social, política e cidadá para a definición e seguimento das políticas municipais referidas ás persoas maiores de Compostela, en particular en todo o relativo a mellorar o benestar e a calidade de vida deste sector da poboación.
O Consello Municipal de Persoas Maiores créase con base no que prevé a respecto da participación cidadá nos asuntos municipais o artigo 71 da Lei 5/97 do 22 de xullo da Administración local de Galicia, os artigos 1 ,69 e 70 bis 1 da Lei reguladora das bases do réxime local e na restante normativa de ámbito estatal e local, nomeadamente no Regulamento de participación cidadá do Concello de Santiago de Compostela, sen prexuízo do exercicio das facultades de decisión dos órganos representativos regulados por lei.
Os estudos, propostas e informes emitidos polo Consello son de carácter informativo e teñen fins consultivos non vinculantes. En consecuencia, configúrase como un órgano permanente de participación, asesoramento, consulta, proposta, información, comunicación e debate.

2. O Consello rexerase por este regulamento e, no non incluído nel, polo Regulamento de participación cidadá e polas demais disposicións que lle sexan de aplicación.

3. Gozará de autonomía con respecto á corporación local.

Artigo 2. Ámbito de actuación

O ámbito de actuación do Consello Municipal de Persoas Maiores é coincidente cos límites e competencias municipais sempre referido a temas que lle afecten.
Non obstante, este Consello procurará a coordinación e colaboración con outros concellos e outras entidades, públicas e privadas, que transcendan o ámbito municipal co fin de obter información, realizar propostas ou trasladar solicitudes naqueles casos que poidan incidir nas súas actuacións.

Artigo 3. Funcións do Consello Municipal de Persoas Maiores

Son funcións deste Consello representar e canalizar a participación comunitaria en asuntos relacionados coas persoas maiores dos colectivos ou organizacións sociais de Santiago de Compostela que traten dese ámbito, así como asesorar e elaborar propostas de actuación na materia e realizar o seu seguimento. Desagréganse a seguir:

a) *Promover, colaborar e asesorar na realización de estudos sobre a situación das persoas maiores no municipio de Santiago de Compostela, cuxos resultados sirvan de base para calquera proposta de actuación.*
b) *Potenciar a participación das persoas maiores nos asuntos municipais.*
c) *Fomentar o asociacionismo entre as persoas maiores e prestar o apoio e a asistencia que lle fose requirida.*
d) *Propoñer a adopción de medidas dirixidas a eliminar os obstáculos que dificultan a integración real e efectiva da veciñanza maior de Santiago de Compostela na sociedade compostelá.*
e) *Impulsar a colaboración e cooperación entre asociacións e entidades, xa sexan públicas ou privadas, que desenvolvan actuacións para a promoción das persoas maiores.*
f) *Propoñer e priorizar anualmente actuacións no seu ámbito para que executen os órganos de goberno, tras a comparencia da/o concelleira/o responsable dando conta das liñas orzamentarias previstas para cada anualidade.*
g) *Velar polo cumprimento dos acordos do propio Consello.*
h) *Actuar como receptor de información municipal para comunicala e difundila entre os colectivos de persoas maiores.*

As funcións do Consello Municipal de Persoas Maiores exerceranse mediante a emisión de ditames, informes ou peticións, actuando como órgano consultivo e asesor non vinculante para os órganos de goberno municipais.

CAPÍTULO II. ESTRUCTURA E ORGANIZACIÓN

Artigo 4. Composición do Consello

O Consello Municipal de Persoas Maiores estará formado polos seguintes órganos:

Presidencia
Titular da Alcaldía ou da concellería en que delegue.

Vicepresidencia
A persoa titular da Concellería competente nesta materia.

Vogais

1. Poderán formar parte do Consello Municipal de Persoas Maiores en calidade de vogais:

a) Unha persoa en representación por cada unha das asociacións ou organizacións de persoas maiores recoñecidas legalmente que figuren inscritas no Rexistro Municipal de Asociacións con, polo menos, seis meses de antigüidade e que soliciten a súa participación no Consello.

b) Unha persoa en representación por cada unha das áreas ou seccións de maiores de organizacións cidadás, con autonomía funcional e independencia, que desenvolvan traballos encamiñados a conseguir os obxectivos xerais do Consello e que soliciten a súa participación no Consello e aquelas asociacións que recollan nos seus Estatutos a defensa da comunidade en xeral.

c) Unha persoa en representación da Plataforma de Pensionistas Santiago Compostela.

d) Unha persoa en representación de cada un dos partidos políticos con representación na corporación municipal que soliciten a súa participación no Consello.

A integración das asociacións ou organizacións no Consello Municipal de Persoas Maiores terá que ser aprobada polo Consello unha vez que o soliciten. Todas as entidades interesadas en formar parte do Consello de Persoas Maiores deberán cumprir como requisito indispensable o de non perseguir fins lucrativos. As asociacións ou organizacións que desexen formar parte do Consello deberán achegar os seguinte datos coa súa solicitude:

a) Estatutos da asociación ou organización ou acordo do órgano de goberno no que se recoñeza a autonomía funcional ás seccións ou colectivos organizados de persoas maiores.

b) Número de inscrición no Rexistro Municipal de Asociacións, se é o caso.

c) Nome das persoas que ocupan os cargos directivos da asociación ou das persoas representantes da organización.

d) Domicilio social.

e) Certificación do número de persoas socias ou integrantes da entidade ou organización.

f) Nome das persoas representantes e suplentes da asociación ou organización no Consello Municipal de Persoas Maiores.

2. Calquera modificación dos datos presentados deberá notificarse á Secretaría do Consello dentro do mes seguinte a que se produza.

3. Perderase a calidade de vogal do Consello por calquera das seguintes causas:

a) Disolución da asociación, entidade ou organización
b) Vontade propia.
c) Por causar baixa no Rexistro Municipal de Asociacións.
d) Por falta de asistencia da persoa representante ao Pleno tres veces consecutivas.
e) Por non comunicar nos prazos establecidos a modificación dos datos a que se refire o punto 2.
f) Polo incumprimento reiterado deste regulamento, dos acordos dos órganos de goberno ou a perturbación grave do funcionamento do Consello.

A referida perda será acordada polo Consello, unha vez tramitado o expediente oportuno no que se lle dará audiencia á entidade.

Secretaría

A persoa titular da Secretaría Xeral do Pleno ou persoa en quen delegue
Así mesmo, para funcións de asesoramento, a Presidencia poderá invitar ás sesións do Consello a calquera persoa experta, organización ou entidade que resulte de interese para os temas tratados, que participarán nas reunións con voz pero sen voto.

Artigo 5. Funcións das persoas membros

Son funcións das persoas membros:

1. *Propoñer asuntos para incluír na orde do día das sesións.*
2. *Participar nos debates das sesións.*
3. *Formular propostas en relación cos asuntos fixados na orde do día.*
4. *Exercer o seu dereito ao voto e formular votos particulares, así como expresar o sentido do seu voto e os motivos que o xustifican.*
5. *Formular iniciativas, preguntas e suxestións*
6. *Obter a información precisa para cumprir as funcións asignadas.*
7. *Respectar a confidencialidade da información que adquiran pola súa condición de membros do Consello, aínda con posterioridade ao seu cesamento.*
8. *Cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición.*

As persoas membros do Consello non poderán atribuírse as funcións de representación asignadas a este, salvo que expresamente se lles outorgasen por acordo validamente adoptado, para cada caso concreto, polo propio órgano.

En casos de ausencia ou de enfermidade, e en xeral cando concorra unha causa xustificada, as persoas membros do Consello serán substituídas polas súas suplentes, se as houbese. As asociacións cidadás e demais organizacións con representación poderán substituír as persoas que as representan por outras, acreditándoo ante a Secretaría, que dará traslado ao Consello.

No nomeamento das persoas membros terase en conta o establecido no artigo 16 da Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva entre mulleres e homes, procurando atender ao principio de presenza equilibrada entre ambos os sexos na composición. Tamén se atenderá ao previsto no Decreto lexislativo 2/2015 do 12 de febreiro, polo que se aproba o Texto refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de igualdade.

Artigo 6. Da Presidencia

A Alcaldía do Concello de Santiago de Compostela presidirá o Consello Municipal de Persoas Maiores. Son funcións da Presidencia:

1. *Representar o Consello.*
2. *Acordar a convocatoria, fixar a orde do día, presidir e moderar as sesións ordinarias e extraordinarias do Consello Municipal de Persoas Maiores e das comisións, se houbese.*
3. *Velar polo cumprimento dos acordos do Consello e polas súas normas de funcionamento.*
4. *Someter iniciativas e propostas á consideración do Consello*
5. *Dar o seu visto e prace ás actas e ás certificacións de acordos do Consello.*
6. *Dirimir co seu voto os empates para os efectos de adoptar acordos.*
7. *Resolver as dúbidas que se presenten na aplicación deste regulamento.*
8. *Informar á corporación municipal dos acordos acadados polo Consello Municipal de Persoas Maiores*
9. *Exercer cantas funcións lle encomende o Consello sempre que sexan inherentes á súa condición.*

Artigo 7. Da Vicepresidencia

A Vicepresidencia corresponderá á persoa titular da concellaría competente nesta materia. A persoa que exerza a Vicepresidencia asumirá a Presidencia en caso de vacante, ausencia ou enfermidade da persoa titular.

Artigo 8. Da Secretaría

Actuará como titular da Secretaría, con voz pero sen voto, a persoa titular da Secretaría municipal ou persoa en quen delegue. Son funcións da Secretaría:

1. *Realizar a xestión administrativa dos asuntos do Consello Municipal de Persoas Maiores.*
2. *Asistir á Presidencia e ao Consello Municipal en todos os asuntos inherentes a súa condición para os que sexa requirida.*
3. *Efectuar as convocatorias das sesións por orde da Presidencia, así como as citacións a compoñentes do Consello, enviando a documentación correspondente.*
4. *Asistir ás sesións, con voz pero sen voto, elaborar as súas actas, autorizalas coa súa sinatura e co visto e prace da Presidencia e dar o curso correspondente aos acordos que se adopten.*
5. *Expedir, co visto e prace da Presidencia, certificacións sobre actos e acordos do Consello.*
6. *Levar de forma actualizada o rexistro de membros e representantes dos distintos órganos, así como as altas e baixas*
7. *As demais que lle sexan encomendadas pola Presidencia do Consello.*

No caso de ausencia, vacante ou enfermidade da persoa titular da Secretaria do Consello Municipal de Persoas Maiores será substituída no exercicio das súas funcións pola persoa que veña designada como suplente.

Artigo 9. Comisións de traballo

As comisións de traballo son grupos cuxa finalidade é elaborar informes e propostas así como desenvolver, baixo a supervisión do Consello, os proxectos e programas que este lles encomende nas materias propias da súa competencia sobre temas específicos.

O Consello poderá crear, con carácter temporal ou permanente, as comisións de traballo que considere oportunas. O acordo de creación determinará o seu cometido e organización interna.

Estarán integradas por, polo menos, catro membros do Consello e poderán asemade formar parte delas outras persoas designadas por estes e que polo seu especial interese nos temas que se traten queiran participar de forma activa, logo da solicitude e aprobación polo Pleno do Consello. Unha persoa das integrantes da comisión, que á súa vez sexa membro do Consello, exercerá a súa coordinación e a interlocución con este.

No supostos de que teñan carácter permanente, no acordo de creación, poderán fixarse os prazos nos que se procederá á renovación periódica dos seus membros.

Artigo 10. Duración do mandato

1. As representacións dos grupos municipais integrantes da corporación posuirán a súa condición mentres perdure o mandato en que se produza o seu nomeamento, sen prexuízo de que poidan cesar ou ser destituídas en calquera momento e de que se nomee outra persoa para esta representación.
***2.** O resto das vogalías exercerán tal condición durante un período de catro anos, sen prexuízo da súa posible prórroga automática que poderá ter carácter indefinido salvo denuncia expresa formulada por parte das organizacións e organismos correspondentes as que representen que poderán propor a súa substitución en calquera momento.*

CAPÍTULO III. RÉXIME DE SESIÓNS E ADOPCIÓN DE ACORDOS

Artigo 11. Xuntanzas e acordos

1. Corresponde á Presidencia a convocatoria do Consello.
2. As reunións do Consello poderán ser ordinarias e extraordinarias
3. O réxime de xuntanzas do Consello será semestral para as asembleas ordinarias, e para as de carácter extraordinario cantas veces sexan convocadas pola Presidencia, por propia iniciativa ou por solicitude dun terzo dos compoñentes.
4. Para a válida constitución das sesións do Consello requirirase, en primeira convocatoria, a presenza de, polo menos, a metade do número legal das persoas membros mais a Presidencia e a Secretaría, titulares ou suplentes. En segunda convocatoria será suficiente a asistencia dun terzo do número legal das persoas membros, titulares ou suplentes, mais a Presidencia e a Secretaría ou as súas substitucións legais. Para a segunda convocatoria bastará o transcurso de media hora dende a primeira convocatoria.
5. A convocatoria deberá conter a orde do día fixada pola Presidencia así como a data, hora e lugar da reunión, e ir acompañada, se é o caso, da documentación suficiente.
6. O Consello poderá acordar a invitación ás súas sesións, con voz pero sen voto, asociacións, organismos ou persoas expertas relacionadas con algún asunto dos incluídos na orde do día.

7. Os acordos do Consello Municipal de Persoas Maiores adoptaranse por maioría simple das persoas presentes, salvo que algunha disposición esixa maioría absoluta. Entenderase por maioría simple cando os votos afirmativos sexan máis que os negativos e por maioría absoluta cando os votos afirmativos sexan máis da metade do número legal de membros con dereito a voto. O voto será persoal e indelegable e non se admitirán votos por correo. En caso de empate farase valer o voto de calidade da Presidencia.

Artigo 12. Convocatoria das reunións

A convocatoria das sesións levarase a cabo, sempre que sexa posible, por medios telemáticos e deberá comunicarse a cada unha das persoas membros do Consello e ser recibida cunha antelación mínima de sete días no caso de sesións ordinarias e de dous días no caso de sesións extraordinarias. A información sobre os temas que figuren na orde do día estará a disposición das persoas membros do Consello.

Non poderá ser obxecto de deliberación ou acordo ningún asunto que non figure incluído na orde do día, agás que asistan todos os membros do órgano colexiado e sexa declarada a urxencia do asunto polo voto favorable da maioría.

CAPÍTULO IV. SEDE

Artigo 13. Sede

A sede é o lugar de reunión do Consello Municipal das Persoas Maiores e será a sede da Concellaría de Políticas Sociais do Concello de Santiago de Compostela, na rúa de Isaac Díaz Pardo, nº 2-4 ou o lugar en cada caso que designe a Presidencia na convocatoria.

DISPOSICIÓN ADICIONAL

Convocatoria, constitución e celebración de sesións e adopción de acordos a distancia

1. En casos de forza maior ou risco colectivo grave, catástrofe ou calamidade públicas, o Consello pode ser convocado e constituído, as súas sesións poden realizarse e poden adoptarse acordos a distancia.

2. A convocatoria das sesións que se desenvolvan a distancia debe motivar a concorrencia ou mantemento da situación que excepcionalmente xustifique esta forma.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Modificación do Regulamento de organización e funcionamento do Consello Sectorial de Familia, Benestar Social e Igualdade

Coa entrada en vigor do presente regulamento queda derogada a Comisión Sectorial de Maiores como parte integrante do Consello Sectorial de Familia, Benestar Social e Igualdade do Concello de Santiago de Compostela do que formaba parte segundo o disposto no artigo 13.4 do Regulamento de organización e funcionamento do Consello Sectorial de Familia, Benestar Social e Igualdade (BOP núm 70 do 13 de abril de 2012), que quedará redactado da seguinte forma:
a Comisión Sectorial de Maiores queda excluído do e modifícase o(…) 4. As comisións sectoriais que se establecen, sen prexuízo de que o propio Consello poida acordar a súa modificación, son as seguintes:
- *Familia, infancia e xuventude*
- *Emprego*
- *Igualdade-muller*
- *Emigración-inmigración*
- *Discapacidade*
- *Saúde*

DISPOSICIÓN FINAL

Entrada en vigor

Este regulamento entrará en vigor unha vez publicado o seu texto íntegro no Boletín Oficial da Provincia (ou diario oficial que corresponda) e logo de transcorrido o prazo previsto no artigo 65.2 da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local.

XUNTANZAS DO CONSELLO MUNICIPAL DE PERSOAS MAIORES DO CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

Ao longo de 2025, o Consello de Persoas Maiores do Concello de Santiago de Compostela desenvolveu unha actividade continuada, abordando asuntos de interese para a cidadanía maior e reforzando a súa participación nas políticas municipais. Este período representou un momento de consolidación do Consello,

revisión do seu funcionamento interno e avances iniciais no cumprimento dos seus obxectivos e na optimización da súa estrutura organizativa. Durante o ano, reuniuse tres veces, distribuídas do seguinte xeito:

Sesións ordinarias:

- 8 de maio de 2025
- 18 de novembro de 2025

Sesión extraordinaria:

- 25 de xuño de 2025

Estas reunións permitiron o debate, a planificación e a coordinación de accións orientadas á mellora da calidade de vida das persoas maiores na cidade, consolidando o Consello como un espazo clave de participación e colaboración co Concello.

2. PRINCIPAIS FITOS DO ANO 2025

Data da sesión	Observación	Entidades asistentes
1ª Sesión Ordinaria	**Orde do día** 1. Aprobación da acta da sesión anterior (inclúese como documento anexo) 2. Dación de contas das accións realizadas por parte do Concello de Santiago (Programa Xantar na Casa, Análise da situación do colectivo das persoas maiores e plan de acción, etc.) 3. Presentación e debate do informe de avaliación do Consello de Persoas Maiores 4. Información sobre o proxecto Sempre Perto, da Asociación Teléfono de la Esperanza 5. Debate e aprobación sobre as propostas achegadas pola Plataforma de Pensionistas de Compostela 6. Posta en común das entidades participantes 7. Peche da sesión	**14 Asistentes** ▪ Asociación Teléfono da Esperanza ▪ Grupo Municipal do BNG ▪ Cruz Vermella Española ▪ AGADEA ▪ Plataforma de Pensionistas de Compostela ▪ FERUSA ▪ Asociación Compostela Solidaria ▪ Cáritas Interparroquial Santiago ▪ Grupo Municipal PSOE ▪ Sindicato UGT do Concello de Santiago de Compostela ▪ ATEGAL ▪ ASSANA ▪ SOS Sanidade Pública de Compostela ▪ Grupo Municipal Popular
Sesión extraordinaria	**Orde do día** 1. Aprobación da acta da sesión anterior 2. Dinámica participativa conducida por DELOGA 3. Constitución e temáticas das comisións de traballo 4. Identificación de entidades a incorporar 5. Funcionamento interno das comisións 6. Propostas transversais e coordinación co Consello de Saúde 7. Peche da sesión	**11 Asistentes** ▪ ALCER ▪ Fundación Down Compostela ▪ Grupo Municipal do BNG ▪ Cruz Vermella Española ▪ AGADEA ▪ Compostela Solidaria ▪ Cáritas Interparroquial Santiago ▪ Grupo Municipal PSOE ▪ ASSANA ▪ SOS Sanidade Pública de Compostela ▪ Grupo Municipal Popular
2ª Sesión Ordinaria	**Orde do día** 1. Aprobación da acta da sesión anterior (documento anexado) 2. Información da Presidencia do Consello de Persoas Maiores do Concello de Santiago 3. Conformación das Comisións de Traballo do Consello de Persoas Maiores do Concello de Santiago 4. Presentación y votación de adhesión de entidades a este Consello 5. Puntos presentados pola Plataforma de Pensionistas 5.1. Petición de informe. 5.2. Solicitude de mellora de accesibilidade en edificios públicos e privados. 5.3. Situación actual da incorporación do Concello de Santiago á rede de Cidades Amigables coas Persoas Maiores.	**11 Asistentes** ▪ ALCER ▪ Fundación Down Compostela ▪ Cruz Vermella Española ▪ AGADEA ▪ FERUSA ▪ Cáritas Interparroquial Santiago ▪ Grupo Municipal PSOE ▪ Plataforma de Pensionistas de Compostela ▪ Partido Popular ▪ Asociación Cultural Galega de Formación Permanente de Adultos (ATEGAL) ▪ Grupo Municipal PSOE

	5.4. Mantemento e dotación de bancos e papeleiras en todas as zonas e rutas verdes urbanas ou rurais do concello. 5.5. Información sobre a presenza do Concello de Santiago na xuntanza do 9 de setembro convocada pola FEGAMP relativa á elaboración dun Protocolo de seguridade para o persoal do SAF e posible valoración da mesma. 6. Propostas e varios 7. Peche da sesión	

En conxunto, os resultados da avaliación realizada ás entidades membro do Consello Municipal de Persoas Maiores ao longo do ano 2025 amosan un balance globalmente positivo, cunha percepción maioritaria de avances en aspectos clave do funcionamento interno do Consello. Destacan melloras significativas na satisfacción xeral, na escoita das achegas das entidades, na pertinencia das temáticas tratadas e na confianza no futuro do propio órgano. Así mesmo, obsérvase unha valoración ampla e favorable respecto das metodoloxías participativas empregadas e do fortalecemento progresivo das dinámicas de coordinación.

O cumprimento dos obxectivos anuais presenta tamén un balance maioritariamente satisfactorio, especialmente no referido á frecuencia das reunións e á creación de Comisións de Traballo.

Vexamos agora a actividade do Consello Municipal de Persoas Maiores de Compostela en imaxes:

Servizo para a facilitación e dinamización do Consello municipal das persoas maiores no concello de Santiago de Compostela

Expediente: **MEN/SERV/C05.01.01/2025000237** **Referencia interna:** **2025/00010798F - 2025 CONTRATACIÓN SERVIZOS SOCIAIS**
Servizo para a facilitación e dinamiZación do Consello Municipal das persoas maioes do Concello de Santiago de Compostela, así como a súa avaliación
Tipo de contrato: Servicios **Procedemento:** Contrato menor

Tipo de contrato: Servizos - Servizos sociais e de saúde

1. OBXECTO DO CONTRATO

Servizo para a facilitación e dinamización do Consello Municipal das persoas maioes do Concello de Santiago de Compostela, así como a súa Avaliación. Para a prestación deste servizo, fíxanse os seguintes obxectivos:

- Dotar ao Consello Municipal de Persoas Maiores de Santiago de Compostela de ferramentas e dinámicas de traballo facilitadoras da planificación que permita cumprir os obxectivos para os que foi constituído (orientación a obxectivos e accións prioritarias, organización e seguimento das súas convocatorias, etc.
- Facilitar instrumentos de traballo colaborativo co fin de intercambiar coñecementos e experiencias entre persoal técnico do Concello e os axentes sociais que forman parte do Consello, de cara ao xurdimento de novas iniciativas en prol do benestar e a calidade de vida das persoas maiores
- Conseguir unha maior implicación, comunicación e colaboración dos axentes sociais que traballan en prol das persoas maiores na cidade
- Fomentar o traballo cooperativo e o sentimento de pertenza ao Consello como motor motivacional para impulsar a continuidade na convocatoria semestral do Consello

2. XUSTIFICACIÓN DA NECESIDADE DO CONTRATO:

A participación cidadá é un piar fundamental para o fortalecemento das democracias e o desenvolvemento de sociedades máis xustas e inclusivas. Permite que as decisións públicas reflictan as necesidades e aspiracións da poboación, fomentando a corresponsabilidade e a transparencia na xestión dos recursos e as políticas. Neste contexto, a implicación de todos os sectores da sociedade é esencial para construír comunidades equilibradas, sostibles e con igualdade de oportunidades.

A participación das persoas maiores adquire unha relevancia especial. Este grupo da poboación non só representa unha parte significativa da sociedade, senón que tamén achega unha valiosa bagaxe de experiencia, coñecementos e perspectiva histórica que pode enriquecer os procesos de toma de decisións. Nunha época marcada polo envellecemento demográfico, é crucial recoñecer o seu papel activo na vida pública, rompendo estereotipos e promovendo o seu dereito para contribuír na definición do futuro das súas comunidades.

En Santiago de Compostela, a existencia dun Consello Municipal de Persoas Maiores é un exemplo concreto de como promover esta inclusión activa. Este espazo convértese nun mecanismo para que as persoas maiores a través das entidades máis representativas, expresen as súas inquietudes, propostas e necesidades, fortalecendo o diálogo entre a cidadanía e a administración local compostelá. Ademais, impulsa o seu recoñecemento como axentes de cambio, capaces de influír nas políticas públicas e enriquecer a vida colectiva da cidade. Así pois, a necesidade do contrato consiste en procurar o desenvolvemento eficaz do Consello Municipal de Persoas Maiores do Concello de Santiago de Compostela, creado a principios do 2022, a través da implementación do seu Regulamento de funcionamento interno (BOP nº 192, 7 de outubro de 2021), así como a súa avaliación.

O obxecto do contrato non se ten configurado para evitar a aplicación de regras xerais de contratación, e non se está a atender necesidades periódicas e previsibles. O Departamento de Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela non conta cos medios humanos e materiais suficientes para a realización da actividade prevista.

3. ESPECIFICACIÓNS TÉCNICAS DA PRESTACIÓN

O desenvolvemento dos traballos concretos que comprende este servizo son os seguintes:

1. Coordinación ordinaria do Consello de Persoas Maiores e establecemento dunha programación anual de traballos en coordinación co Concello
2. Detección directa con novos axentes chave para ser convidados a ser entidades membro do Consello de Maiores (relacionadas coas políticas de inclusión social, accesibilidade, promoción económica, seguridade cidadá, formación ou ocio e lecer)
3. Convocatoria e celebración de reunións de dúas ordinarias cada ano, que inclúe as seguintes tarefas: elaboración dunha orde do día e temas a abordar na reunión, elaboración de documentación e material a abordar na reunión, etc.
4. Comunicación permanente a través de diversas canles coas diferentes axentes que compoñen o Consello de Maiores
5. Moderación e facilitación das reunións do Consello con ferramentas e dinámicas innovadoras, prácticas e eficaces
6. Elaboración de actas e envío das mesmas ás entidades membro do Consello de Persoas Maiores
7. Labores de comunicación e difusión do Consello de Maiores, mediante a elaboración de notas de prensa, cartelería, etc.
8. Seguimento e avaliación do funcionamento do Consello.
9. Elaboración de informes de resultados do servizo e entrega en diversos formatos do mesmo ao Concello de Santiago de Compostela

4. XUSTIFICACIÓN DO PROCEDEMENTO, TRAMITACIÓN E FORMA DE ADXUDICACIÓN DO EXPEDIENTE

En aplicación do artigo 118 da Lei 9/2017 de Contratos do Sector Público, o contrato cualificase de menor en función da contía do mesmo, ao ser seu importe inferior a 15.000 euros, IVE non incluído.

5. ÓRGANO DE CONTRATACIÓN

O órgano de contratación competente é a Concellaría de Dereitos e Servizos Sociais, Promoción Económica e Xuventude, de conformidade co acordo de

delegación da Xunta de Goberno Local e as bases de execución do orzamento municipal.

6. VALOR ESTIMADO. O Valor Estimado estará integrado por:

- □ Custes laborais: (detallar se procede)
- □ Honorarios profesionais: (detallar se procede)
- □ Outros custes de execución material: (detallar se procede)
- □ Gastos Xerais:
- □ Beneficio industrial:

TOTAL Valor Estimado:

Valor sen IVE: 6.700,00 euros
IVE (21,00 %): 1.407,00 euros
Valor con IVE: 8.107,00 euros

8. ORZAMENTO DO CONTRATO E APLICACIÓN ORZAMENTARIA

Aplicación Orzamentaria / Proxecto GFA	Data orzamento	Denominación	Importe IVE incluído
2025-020 23100 2270600	2025	ASISTENCIA SOCIAL PRIMARIA. ESTUDOS E TRABALLOS TÉCNICOS	8.107,00

8. PRAZO DE EXECUCIÓN

O prazo de execución será a partir da notificación da adxudicación, ata máximo finais do mes de novembro de 2025, sen que poda exceder do ano natural, nin ser obxecto de prórroga ou revisión de prezos nin supor fraccionamento.

9. LUGAR DE PRESTACIÓN

Na localidade de Santiago de Compostela

10. RESPONSABLE DO CONTRATO

FURELOS*TORAL,TERESA

11. FORMA DE PAGO DO PREZOS

Mediante a presentación dunha factura expedida pola entidade por cada reunión do Consello de Maiores acompañada dunha memoria xustificativa do traballo realizado e conformada polo responsable do contrato, acompañada dunha memoria xustificativa do traballo realizado.

12. ENTIDADES PROPOSTAS PARA A ADXUDICACIÓN DIRECTA

Datos identificativos da entidade :

Denominación	Desenvolvemento Local Galego, Sl¡.L.
Número identificación fiscal	B70292081
Domicilio	Polígono POCOMACO Centro Mans, 5ª avenida Nº 91 15.190 A Coruña
Teléfono	981.910.206
e-mail	deloga@deloga.es

Denominación	ESTRATEGA CONSULTING GLOBAL, S.L.
Número identificación fiscal	B15946700
Domicilio	Rúa Juan de Ciorraga nº 3, 3º E 15008 A CORUÑA
Teléfono	881102123
e-mail	apaz@estrategaconsulting.com

Denominación	Inda Iniciativas, S.L.
Número identificación fiscal	B70398078
Domicilio	Lugar de Villaverde, 25 15189 Culleredo A Coruña
Teléfono	
e-mail	roxana.topciov@indainicativas.com

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

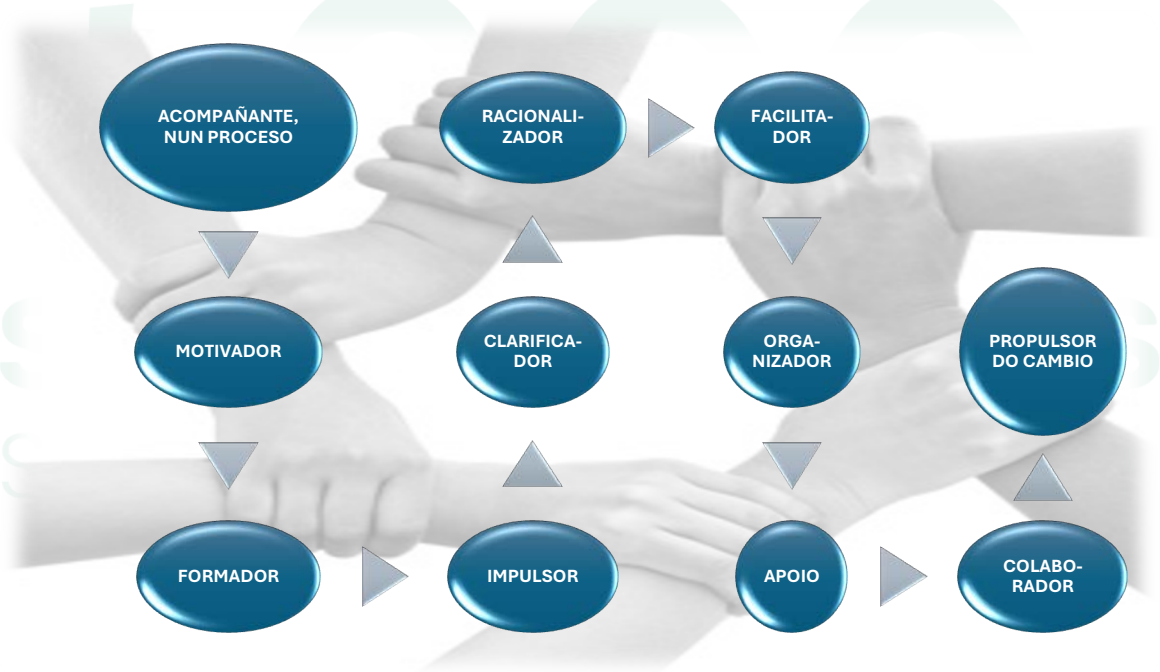
A SECCIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

O papel que se debe exercer dende a xefatura non vai tanto no "***control***" e na "***supervisión***" (que loxicamente ten que existir) como no de converterse nunha figura que "***acompaña***" aos profesionais do equipo no quefacer profesional, que os "***motiva***" para a consecución de obxectivos, que os "***forme***" en aspectos metodolóxicos, que os "***apoia***" no proceso, aliviando a presión da demanda ou as dificultades que xurdan, que introduza "***calma***" cando as situacións se tornen complexas, que "***clarifique***" a toma de decisións, ás veces, dura e complexa... É dicir, que se converta na "***impulsora***" de obxectivos de mellora, na "***acompañante***" nun proceso de cambio e no firme "***apoio***" dun equipo de traballo consolidado dende hai anos.

O PAPEL DA XEFA DE SECCIÓN NA ORGANIZACIÓN DOS SERVIZOS SOCIAIS COMUNITARIOS.

Fonte: Sección de Servizos Sociais, ano 2025

Dende a sección hai que asumir un papel de "***líder***" no equipo, co enfoque do "*liderazgo situacional*". Debe motivar ao grupo na toma de decisións e implicalos na participación técnica. Os líderes abertos, teñen mais aceptación que os ríxidos e autoritarios. Os líderes lexítimos son os que "*miman*" a motivación e a participación. Tense en conta: a cantidade de dirección (conduta de tarefa) e o

apoio socio-emocional que un líder debe proporcionar (conduta de relación) nunha situación dada e segundo o nivel de madurez do grupo. O comportamento da xefa de sección pode presentar dous compoñentes:

Táboa: **COMPARTAMENTOS DA XEFA DE SECCIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS EN CANTO Á DIRECCIÓN DE EQUIPOS.**

1.- De tarefa.	✣ Fixar obxectivos a lograr. Fixar datas límites. ✣ Organizar o traballo: como, cando, onde, quen o fai (non o por qué). ✣ Dar orientacións específicas para realizar unha tarefa. Facer balance dos resultados.
2.- De relación (soporte social e emocional).	✣ Axudar e animar. ✣ Intervir nas comunicacións abertas respecto das actividades. Aceptar suxestións e iniciativas. ✣ Facilitar as interaccións dos outros. Escoita activa. Informar (proporciona feed-back) sobre os resultados da tarefa.

Fonte: Elaboración propia, ano 2025.

Respecto da madurez do equipo, incluiría a disposición para asumir responsabilidades. No liderazgo situacional, para determinar que estilo é apropiado utilizar, débese determinar o nivel de madurez do traballador, en relación a unha tarefa específica. Segundo este nivel, a xefa de sección, como líder do equipo, elixirá entre: dirixir / persuadir / participar / delegar. Todo isto se vai a producir no marco dun "*contínuum*" que iría do nivel mais baixo de madurez (que require obviamente dirección), ao de mais alta madurez (que permite a delegación). Neste senso, podemos observar o seguinte:

CONCELLO DE SANTIAGO
SERVICIOS SOCIALES

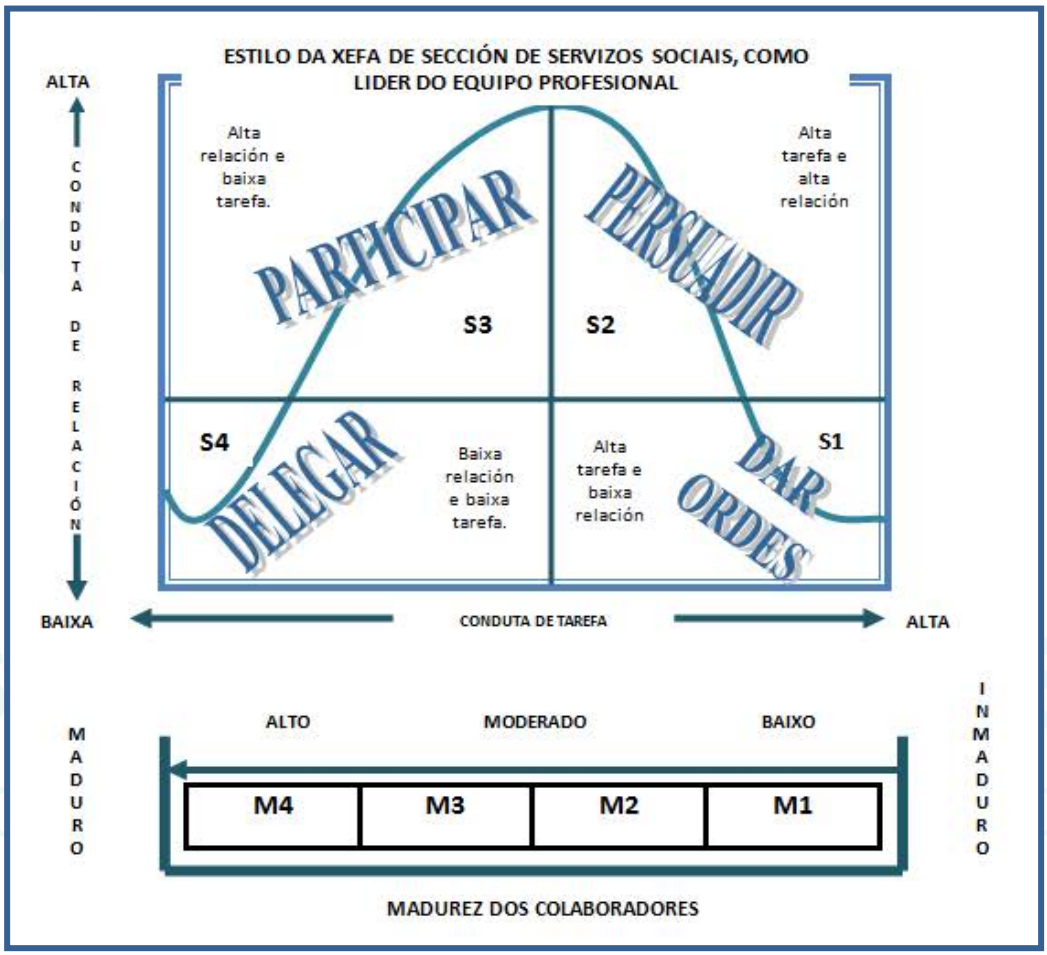
Táboa: **CORRELACIÓN ENTRE GRAO DE MADUREZ DO TRABALLADOR E O ESTILO AXEITADO DE DIRECCIÓN**

GRAOS DE MADUREZ DO TRABALLADOR		ESTILO AXEITADO DE DIRECCIÓN	
☞ Baixa madurez técnica. ☞ Baixa madurez psicolóxica. *(Nin sabe, nin quere – Inseguros)*	M1	S1	☞ Dar ordes. ☞ Xefa formadora. ☞ Alta tarefa / Baixa relación.
☞ Baixa madurez técnica. ☞ Alta madurez psicolóxica. *(Non sabe, si quere – pon interese)*	M2	S2	☞ Persuadir. ☞ Explicar o por qué. ☞ Alta tarefa / Alta relación.
☞ Alta madurez técnica. ☞ Baixa madurez psicolóxica. *(Sabe, non quere – Incertidume)*	M3	S3	☞ Facer participar. ☞ Traballadora/-a competente. ☞ Baixa tarefa / Alta relación

GRAOS DE MADUREZ DO TRABALLADOR		ESTILO AXEITADO DE DIRECCIÓN	
☞ Alta madurez técnica. ☞ Alta madurez psicolóxica. *(Sabe e quere – Disposto e seguro)*	M4	S4	☞ Delegar. ☞ Automotívase. ☞ Baixa tarefa / Baixa relación

Fonte: Liderazgo situacional; modelo de Kenneth Blanchard; adaptación propia, 2025.

O expresado anteriormente, pódese visualizar no seguinte gráfico:

O que de aquí se desprende é que non resulta eficaz que a xefatura de sección dentro dos Servizos Sociais tome decisión por sí soa; as decisións conxuntas cos restantes técnicos e profesionais que son mais eficaces, mais rentables, produtivas e satisfactorias. Calquera cambio organizativo debe estar sustentando nun análise poboacional previo (como xa se explicou noutro apartado da memoria), que priorice as necesidades e os ámbitos de intervención, analizando o binomio de "*carencias e recursos dispoñibles*".

ÁMBITOS DE MELLORA DE ATENCIÓN Á PERSOA USUARIA.

ÁMBITOS DE MELLORA	
	✣ Nova organización e reforzo do persoal adscrito ao Departamento municipal de Servizos Sociais, co principio de interdisciplinariedade e coa constitución de UNIS. Nestes intres urxe a estabilización dun equipo de profesionais do ámbito dos Servizos Sociais, para a constitución de equipo (tendo presente as xubilacións). Estase tamén no momento da diferenciación entre os Servizos Sociais Comunitarios Básicos e os Específicos, ambos os dous dentro do servizo de Servizos Sociais. ✣ Incrementar o grao de proximidade dos profesionais dos Servizos Sociais Comunitarios á veciñanza de Compostela, co pertinente aumento de visitas domiciliarias, tanto de valoración social inicial, como de seguimento ou mesmo, de intervención socioeducativa. ✣ Establecer protocolos de intervención, sobre todo no referido a problemáticas de desprotección de menores, persoas maiores con déficits na capacidade de autogoberno, persoas sen teito, etc. ✣ Establecer manuais de procedemento para axilizar e clarificar a tramitación de recursos complexos, tales como a Ordenanza de garantía básica cidadá, o servizo de axuda no fogar, a intervención en procesos de desafiuzamento e a intervención en casos xudicializados. ✣ Seguir apostando pola descentralización, apostando por maior proximidade á veciñanza, pero con espazos físicos adecuados para a atención á veciñanza. ✣ Instaurar a automatización de procesos de análise, recollida e tratamento de información. ✣ Busca de "*líderes comunitarios*" que faciliten a intervención nos barrios da cidade. ✣ Potenciar o servizo de axuda no fogar, o de xantar na casa e o de teleasistencia domiciliaria (con dispositivos complementarios) para favorecer a protección social de colectivos nos que concorren factores de vulnerabilidade. ✣ Reforzar os dispositivos e programas de atención a persoas con maiores elementos de vulnerabilidade, que condicionan as situacións de exclusión social: apertura e posta en marcha do centro de transición para persoas sen fogar.

Coa finalidade de proporcionar unha información o mais exhaustiva posible da xestión realizada dende o Departamento municipal de Servizos Sociais ao longo do ano 2025, cómpre indicar que dende a Sección de Servizos Sociais Comunitarios Básicos se levaron a cabo as seguintes actuacións técnicas:

Táboa: Actuacións técnicas realizadas dende a Sección de Servizos Sociais

Asunto	Nº	% V
ACTIVIDADES SERVIZOS SOCIAIS	4	0,05%
ASISTENCIA A COMISIÓNS	6	0,08%
ATENCION TELEFONICA	1157	15,50%
ATENCION TELEMATICA	3281	43,96%
CUESTIONARIOS	27	0,36%
ENTREVISTAS FAMILIARES	17	0,23%
ENTREVISTAS INDIVIDUAIS	66	0,88%
ESTUDIOS E TRABALLOS TECNICOS	229	3,07%
FACTURACION	51	0,68%
INFORME RESPOSTA A QUEIXAS E RECLAMACIONS	21	0,28%
INFORME TÉCNICO	331	4,44%
INFORMES PROPOSTAS ÁREA	94	1,26%
MEMORIAS TECNICAS	97	1,30%
ORDENANZA DE GARANTIA BASICA - XESTION XERAL DO PROGRAMA	117	1,57%
OUTRAS XESTIONS	343	4,60%
PLAN CONCERTADO XESTION	17	0,23%
PLENO - MOCIONS E PROPOSTAS	9	0,12%
PRESENTACIONS E PONENCIAS	56	0,75%
ROLDAS DE PRENSA	18	0,24%
VISITA A DOMICILIO	32	0,43%
VISITA INSTITUCIONAL	53	0,71%
XESTION PROGRAMA BOLSAS MUNICIPAIS	13	0,17%
XESTION PROGRAMA SEN TEITO	45	0,60%
XESTION SAF	280	3,75%
XESTION XANTAR NA CASA	11	0,15%
XESTIÓN PROGRAMA AXUDAS TAXI	5	0,07%
XUNTANZA ALCALDÍA	7	0,09%
XUNTANZA AREA DE ACCION SOCIAL	112	1,50%
XUNTANZA CO DEPARTAMENTO DE INFORMATICA	11	0,15%
XUNTANZA COA CONCELLEIRA DE POLITICAS SOCIAIS	118	1,58%
XUNTANZA DEPARTAMENTO PERSOAL	3	0,04%
XUNTANZA DEPARTAMENTO PREVENCIÓN RISCOS	2	0,03%
XUNTANZA INTERVENCIÓN	8	0,11%
XUNTANZA ISE	11	0,15%
XUNTANZA ORDENANZA GARANTIA BASICA	55	0,74%
XUNTANZA PASS CABES	9	0,12%
XUNTANZA PASS CONXO	8	0,11%
XUNTANZA PASS ENSANCHE	15	0,20%
XUNTANZA PASS FONTINAS	16	0,21%
XUNTANZA PASS GALERAS PORTA CAMINO	76	1,02%
XUNTANZA PROMOVE	6	0,08%
XUNTANZA PROGRAMA BOLSAS MUNICIPAIS	19	0,25%
XUNTANZA PROGRAMA INCLUSION SOCIAL	6	0,08%
XUNTANZA PROGRAMA SEN TEITO	143	1,92%
XUNTANZA SAF	251	3,36%

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Asunto	Nº	% V
XUNTANZA SERV SOCIAIS CON ENTIDADES EXTERNAS	52	0,70%
XUNTANZA TÉCNICA XULGADO	4	0,05%
XUNTANZA UMAD	3	0,04%
XUNTANZA UNIDADE ADMINISTRATIVA	79	1,06%
XUNTANZA UNIDADE XESTION	11	0,15%
XUNTANZA XANTAR NA CASA	5	0,07%
XUNTANZAS CON CORPOS E FORZAS DE SEGURIDADE	53	0,71%
Total	7463	100,00%

Fonte: Datos sección de Servizos Sociais, elaboración propia, 2025.

Da táboa anterior se deduce a gran diversidade das tarefas realizadas dende a xefatura de sección de Servizos Sociais; entre elas, destaca de xeito prioritario as xestións realizadas con respecto á atención telefónica ou telemática de entidades sociais e dos propios profesionais pertencentes ao equipo de Servizos Sociais así como á implementación do SAF, do programa de sen teito e tamén das diversas prestacións reguladas pola Ordenanza de garantía básica cidadá.

As tarefas vinculadas á SAF están relacionadas coa control económico do gasto relacionado co contrato, co control do copago que realiza a veciñanza, das fontes de financiación recibidas, dos servizos complementarios e demais prestacións incluídas no contrato coa empresa licitadora, coa elaboración de informes mensuais de xestión e de facturación, así como calquera cuestión referente a epígrafes técnicos para a licitación.

No que respecta á Ordenanza de garantía básica cidadá, ao longo do ano 2025, se realizaron informes de pago e informes relacionados coa non suxeición destas prestacións municipais á lexislación en materia de subvencións; tamén se realiza unha análise periódica da evolución da xestión das diversas prestacións.

Na intervención coas persoas sen fogar, require dunha coordinación coa Cruz Vermella e co equipo do SEMUS, o seguimento de casos urxentes, o deseño e elaboración do plan de abordaxe do senfogarismo e o apoio técnico para o próximo centro de persoas sen fogar que vai existir en Compostela.

Si desglosamos a actividade profesional ao longo dos meses, obtemos a seguinte información:

Dispositivo	Xaneiro	Febreiro	Marzo	Abril	Maio	Xuño	Xullo	Agosto	Setembro	Outubro	Novembro	Decembro	Total
Sección de servizos sociais	527	553	680	711	586	55	372	602	918	753	655	922	7334

Fonte: Datos sección de Servizos Sociais, elaboración propia, 2024.

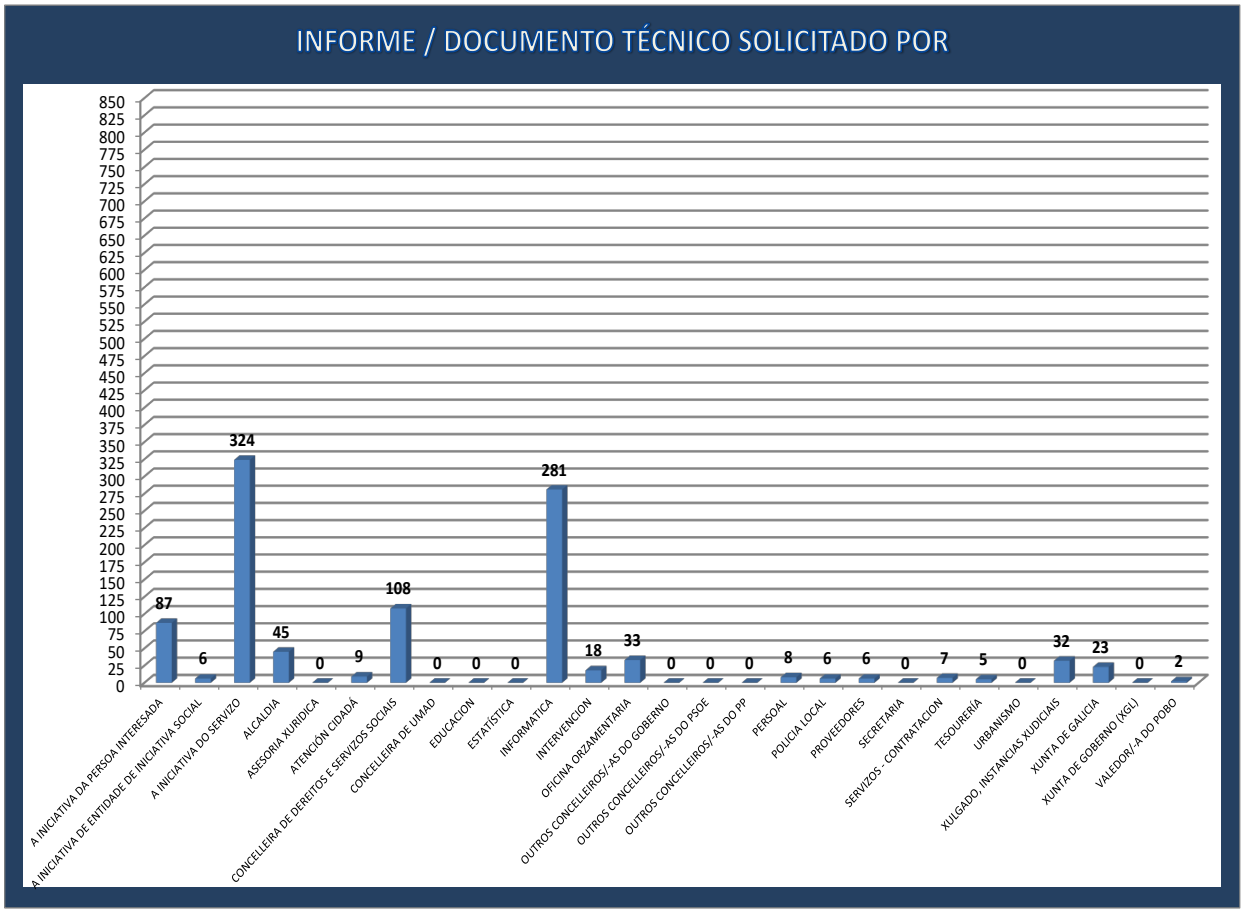
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Polo exposto, a labor profesional da xefa de sección de Servizos Sociais, se concretou basicamente ao longo do ano 2025 en seis liñas:

Fonte: Datos sección de Servizos Sociais, elaboración propia, 2025.

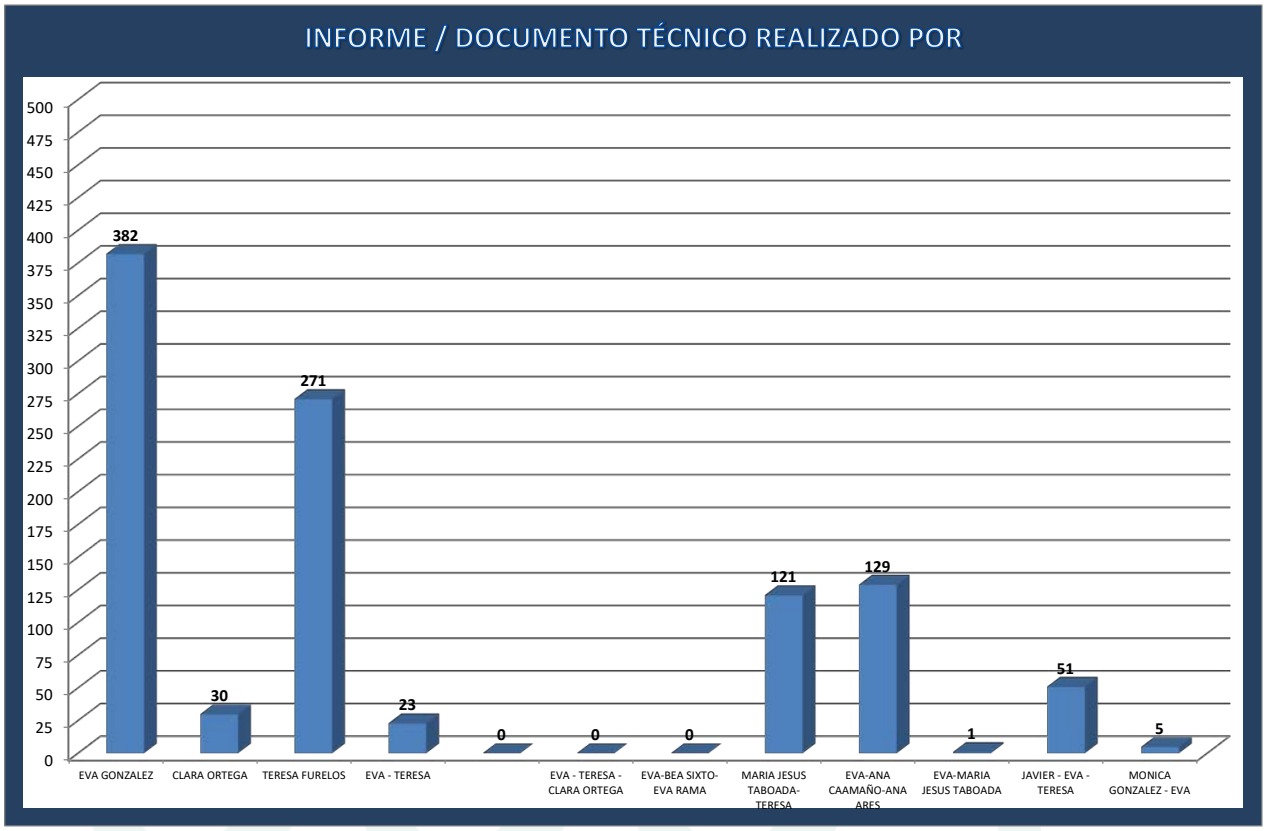
Por outra banda, cómpre indicar que ao longo do ano 2025, se levou un rexistro específico dos documentos e informes técnicos elaborados tanto pola directora de Área de Políticas Sociocomunitarias, pola xefa de servizo de Servizos Sociais como pola xefa de sección de Servizos Sociais. Os datos de xestión técnica se axustan do seguinte xeito:

Fonte: Datos sección de Servizos Sociais, elaboración propia, 2025.

A maior emisión de informes técnicos, tal como se pode apreciar na gráfica anterior, é a petición do Servizo de Intervención, seguindo dos que se emiten a iniciativa do propio servizo e xa moi de lonxe, a petición da Xunta de Galicia.

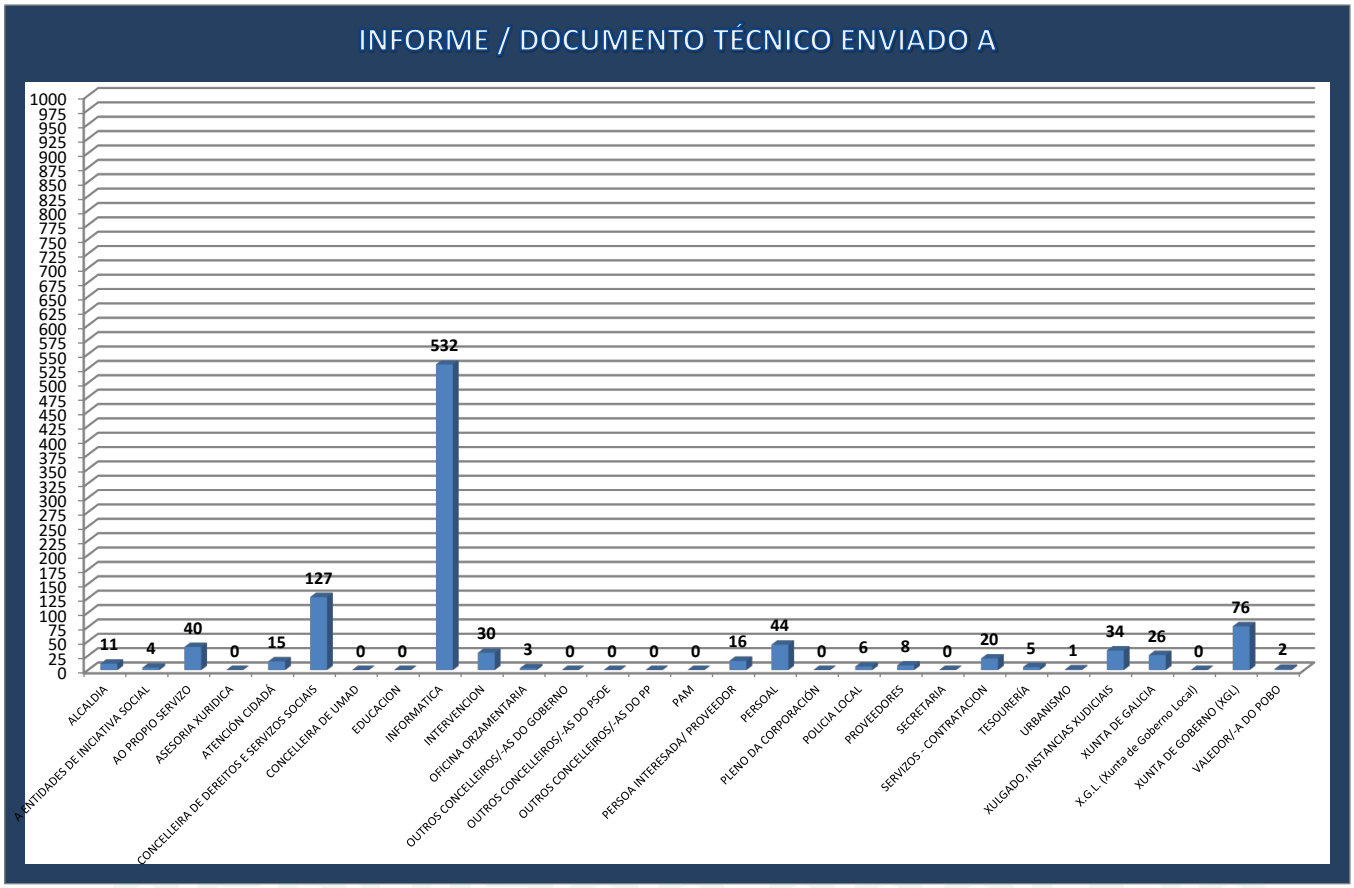
Fonte: Rexistro de informes técnicos da Area de Acción Social, 2025.

Como se pode constatar na gráfica anterior, dende a xefatura de sección de Servizos Sociais se emitiron 382 informes técnicos, que basicamente estaban relacionados con información remitida á concelleira de Dereitos e Servizos Sociais cos resultados da intervención realizada dende o Departamento municipal de Servizos Sociais, informes relacionados co SAF, informes a instancias xudiciais ante supostos de emerxencia social, informes relacionados coa xestión das prestacións da Ordenanza de garantía básica cidadá, entre outros.

E, en consecuencia ao indicado anteriormente, os destinarios dos informes técnicos realizados dende o servizo de Servizos Socais foron de maior

intensidade ao servizo de Intervención, sendo os restantes minoritarios ante esta cifra.

Cómpre indicar que no ano 2025 tamén se adicou unha importante porcentaxe da labor profesional á seguinte labor:

1º.- Xestión das queixas formuladas pola veciñanza.

Das 47.956 actuacións profesionais rexistradas ao longo do ano 2025 no Departamento municipal de Servizos, formuláronse 21 queixas ou reclamacións por parte da veciñanza, o que equivale ao 0,10 % de toda a actividade. Estas actuacións, con distinto contido, se presentaron polas seguintes vías:

Dentro das queixas presentadas ao longo do ano, os motivos das mesmas se concretan no seguinte:

- **PASS Ensanche**: 6 queixas relacionadas coa demora no tempo de agarda por cita e tamén pola percepción das persoas usuarias de non haber recibido unha atención correcta pola traballadora social do PASS. Erros na comunicación que se deben mellorar tendo en conta sempre ao perfil das persoas usuarias deste servizo. Realízase escoita activa e adóptanse as medidas de solución de caso que procedan.
- **PASS Porta do Camiño**: 5 queixas relacionadas coa percepción das persoas usuarias de non terse resolto a súa demanda no prazo que corresponda

(consideran que se dilatan os tempos para a tramitación das prestacións, séndolle informada a documentación a presentar de forma fragmentada e tamén indican a falta de empatía da traballadora social de referencia). Realízase escoita activa e adóptanse as medidas de solución de caso que procedan.

- **SAF**: 5 queixas relacionadas coa demora nas altas de SAF pola modalidade de "*dependencia*" e polas ausencias de persoal auxiliar. Imposición de dúas sancións á empresa adxudicataria.
- **PASS Conxo**: 2 queixas relacionadas coa percepción das persoas usuarias de non haber recibido unha atención correcta pola traballadora social do PASS. Erros na comunicación que deben mellorar, tendo en conta sempre o perfil das persoas usuarias deste servizo. Realízase escoita activa e adóptanse as medidas de solución de caso que procedan.
- **PASS CABES**: 2 queixas relacionada coa demora na tramitación de recursos e prestacións. Realízase escoita activa e adóptanse as medidas de solución de caso que procedan.
- **BOLSAS SOCIAIS**: 1 queixa relacionada coa percepción de erro na tramitación do expediente. Procédese a solventar o erro.

2º.- Acompañamentos en intervencións complexas.

Cando a complexidade da intervención así o aconsellou, a xefa de sección acompañou aos profesionais de referencia á realización de visitas domiciliarias de valoración, de plantexamento de intervención e mesmo, de intervención. Computáronse ao longo do ano a intervención en 19 casos; algún deles requiriu a coordinación con outros sistemas: protección de menores, sanitario, corpos e forzas de seguridade, e instancias xudiciais. Igualmente, realizáronse acompañamentos ás dependencias do IMELGA e/ou do xulgado, a requirimento destes organismos, en 3 ocasións.

3º.- Participación en xuntanzas de coordinación con servizos externos:

- **Instancias xudiciais** (Xulgado de Primeira Instancia nº 6, Fiscalía, IMELGA). Abórdanse temas relacionados coa coordinación e actuación en supostos de emerxencia social.
- **Policía Nacional:** coordinación en casos de emerxencia social e colaboración en prestar orientación no contido da intervención social en materia de protección de menores, casos disfuncionais, conflitos comunitarios, entre outros.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- **Policía Local:** coordinación para a implementación de actuacións coas persoas que pernoctan en rúa ou outro tipo de incidencias.
- **Cruz Vermella:** seguimento das persoas, con factores de vulnerabilidade social extrema, que requiren una intervención complexa por parte dos Servizos Sociais.
- **Plataforma de pensionistas:** participación na elaboración de dossier informativo sobre a organización dos Servizos Sociais e a xestión realizada

En definitiva, o contido a intervención da xefa de sección de Servizos Sociais no ano 2025 se concreta no seguinte:

Como xefa de sección de Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela, no ano 2025.

Estudo e análise da poboación residente no termo municipal de Santiago de Compostela, analizando franxas de idade pola variables sexo e factores de vulnerabilidade social.
Elaboración de propostas de organización do Departamento municipal de Servizos Sociais dirixidos á Dirección de Área de Políticas Sociocomunitarias, á Xefatura de servizo de Servizos Sociais e á Concellería de Dereitos e Servizos Sociais.
Coordinación do persoal do Departamento municipal de Servizos Sociais.
Apoio, supervisión e intervención directa con casos de persoas en situación de emerxencia social, en coordinación cos corpos e forzas de seguridade do Estado, Fiscalía, IMELGA e instancias xudiciais.
Elaboración de soportes documentais que faciliten o desenvolvemento de traballadoras sociais e educadoras: baremos de recursos, planillas de informes técnicos, de itinerarios de intervención, etc.
Deseño e elaboración de follas de cálculo que rexistren tódolos recursos tramitados e a actividade profesional de cada PASS, que serve de fonte de información inmediata para a avaliación do Departamento.
Deseño e elaboración de follas de cálculo que rexistren a actividade profesional relacionada con temas de dependencia de cada PASS, que serve de fonte de información inmediata para a avaliación do Departamento.
Deseño e elaboración de follas de cálculo que rexistren os casos e as actuacións profesionais desempeñadas en materia de vivenda: intervención en casos de desafiuzamento, adxudicación de vivendas de promoción pública por razón de emerxencia social.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Participación da revisión de bases e na simplificación de procedemento e aportación documental do programa de bolsas municipais de comedor escolar, material escolar e actividades extraescolares, de axudas de taxi e de bolsas para sufragar gastos de necesidades específicas.
Participación no deseño e establecemento de contidos do módulo de XIESS, “Axudas municipais para a escolarización” (AMES).
Participación no deseño e establecemento de contidos do módulo de XIESS, “Bonotaxi”.
Intervención directa cos Equipos de Rúa de Cruz Vermella e coas traballadoras sociais do Programa municipal de apoio á inclusión das persoas sen fogar para a análise e intervención coas persoas en situación de rúa. Intervención directa en supostos de emerxencia que afecta a este colectivo poboacional: brotes sociosanitarios, activacións por climatoloxía adversa, etc.
Coordinación do servizo municipal de axuda no fogar: organización do programa, evolución de persoas usuarias e de horas prestadas, elaboración de planillas de datos, control de facturación, seguimento de copago das persoas usuarias, avaliación e seguimento do grao de cumprimento do contrato, control orzamentario, elaboración de informes de xestión mensual, avaliación permanente da posibilidade de dar novas altas no servizo, etc.
Seguimento e supervisión da implementación da Ordenanza de garantía básica cidadá: elaboración de manual de procedemento, de soportes documentais, seguimento de casos, seguimento económico, análise do perfil das persoas beneficiarias das devanditas prestacións.
Participación no programa de difusión dos Servizos Sociais Comunitarios o termo municipal de Santiago de Compostela. Actualización constante e permanente da páxina web de Servizos Sociais
Atención directa á veciñanza, antes casos de emerxencias social ou presentación de queixas e reclamacións.
Elaboración de respostas telemáticas á veciñanza.
Resposta a queixas e reclamacións presentadas por diferentes vías dentro do ámbito municipal: Rexistro, correo electrónico, buzón de queixas e suxestións, liña verde, etc.
Resposta a queixas e reclamacións realizada dende a Oficina do Valedor do Pobo.
Participación no deseño e redacción de contidos da páxina web da Área de Servizos Sociais. Establecemento de contidos para a posta en marcha de “chatbot”. Participación no deseño de nova imaxe corporativa para os Servizos Sociais.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Coordinación coa Xunta de Galicia para a incorporación da plataforma XIESS no HSUE (historia social unificada electrónica).
Elaboración de informes de xestión dos diferentes programas e recursos implementados dende os Servizos Sociais Comunitarios Básicos.
Elaboración de memorias de xestión do servizo.
Actualización de RUEPSS.
Elaboración do plan de abordaxe do senfogarismo en Santiago de Compostela
Colaboración na elaboración do programa a implementar no vindeiro centro municipal de transición para as persoas sen fogar
Intervención directa en casos de urxencia social, en coordinación con SEMUS Compostela (incendio en zona de Pontepedriña).
Supervisión e aportacións en informes técnicos de especial transcendencia (internamentos non voluntarios, solicitude de medidas de apoio, casos de desprotección, entre outros).
Explotación estatística de XIESS, establecendo análises comparativas entre diferentes dispositivos de atención social ou de evolución temporal.
Cumprimento de cuestionarios e enquisas facilitadas dende diferentes organismos: FEGAMP, Xunta de Galicia, CIGESOC, etc.
Elaboración de memorias xustificativas ou de programas para a posta en marcha de novos dispositivos: SMAI (servizo municipal de atención inmediata), contratación de persoal por programas, etc.
Participación, coa concelleira de Dereitos e Servizos Sociais, en encontros de presentación da labor dos Servizos Sociais organizados polo Casino e Ateneo.
Participación en roldas de prensa.

A Xefatura de Sección dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos do Concello de Santiago de Compostela desempeñou en 2025 un papel importante na organización e implementación das políticas sociais municipais, garantindo a proximidade e a calidade técnica na intervención coa veciñanza afectada de maiores factores de vulnerabilidade do municipio. Dende esta xefatura se coordinou aos equipos de profesionais que acollen demandas, analizan situacións individuais e comunitarias, orientan, acompañan e interveñen directamente nos procesos que axudan a cubrir necesidades sociais e a mobilizar recursos de apoio.

Os Servizos Sociais Comunitarios Básicos funcionan como porta de acceso ao sistema de servizos sociais, asegurando que a veciñanza teña información, atención e acompañamento, tanto en cuestións de necesidades básicas como en situacións de maior complexidade social, e contribuíndo a avanzar nun

principio de universalidade da intervención social no municipio. A inexistencia doutra Sección de Servizos Sociais Específicos trouxo como carga laboral engadida, a asunción de tarefas propias doutro nivel de intervención. A complexidade da acción social requiriu unha importante intensidade de traballo, fora do horario habitual e ordinario. Na labor diaria, houbo que afrontar a organización dun dispositivo dende o cal se está atendendo preto do 20 % da poboación de Compostela. Dende este dispositivo tamén se coordinou tamén a integración de programas clave, como diferentes prestacións municipais, o Servizo de Axuda no Fogar (SAF) e outras programas orientados á atención de persoas maiores, familias, persoas en situación de dependencia, infancia en risco ou persoas con dificultades para acceder aos recursos sociais existentes. Esta coordinación implicou non só a xestión técnica de prestacións —como o incremento das horas prestadas no SAF ou o aumento de expedientes de bolsas— senón tamén a capacidade de interpretar e responder ás diversas demandas sociais, desde atención individualizada ata intervención comunitaria estruturada.

Entre os retos e desafíos sinalados para o futuro destaca a consolidación dun sistema público de Servizos Sociais máis estruturado e especializado. Neste sentido, desde a propia xefatura e a planificación estratéxica do departamento estase a contemplar a creación da Xefatura de Sección dos Servizos Sociais Comunitarios Específicos, que complementaría a actual área de básicos. Esta nova xefatura sería de capital importancia para afrontar con maior profundidade e especialización as necesidades singulares de determinados colectivos poboacionais e permitir unha intervención técnica máis intensa e especializada, mellorando a calidade das respostas e a eficacia dos programas.

Antes desta evolución organizativa, os Servizos Sociais Comunitarios Básicos xa teñen establecidos como obxectivos prioritarios continuar coa atención á veciñanza en situación de desprotección, manter e ampliar programas de apoio social e reforzar a colaboración con entidades locais para complementar a acción municipal. O seguimento continuo da situación das persoas maiores que viven soas, a implementación de programas de envellecemento activo ou a dinamización de iniciativas comunitarias son exemplos de liñas de traballo que se manteñen.

En definitiva, a labor que se debe desenvolver dende a sección ao frente dos Servizos Sociais Comunitarios Básicos resulta clave non só para xestionar un volume elevado de intervencións e prestacións sociais, senón tamén para consolidar as bases dunha atención técnica e profesional que, coa posible creación dunha sección específica, poderá dar un salto cualitativo importante

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

cara a un sistema público de servizos sociais máis estruturado, especializado e eficaz no municipio de Santiago de Compostela.

Ao longo do ano 2025, dende a Sección de Servizos Sociais houbo que intervir coordinadamente co persoal técnico en casos de emerxencia social, tales como:

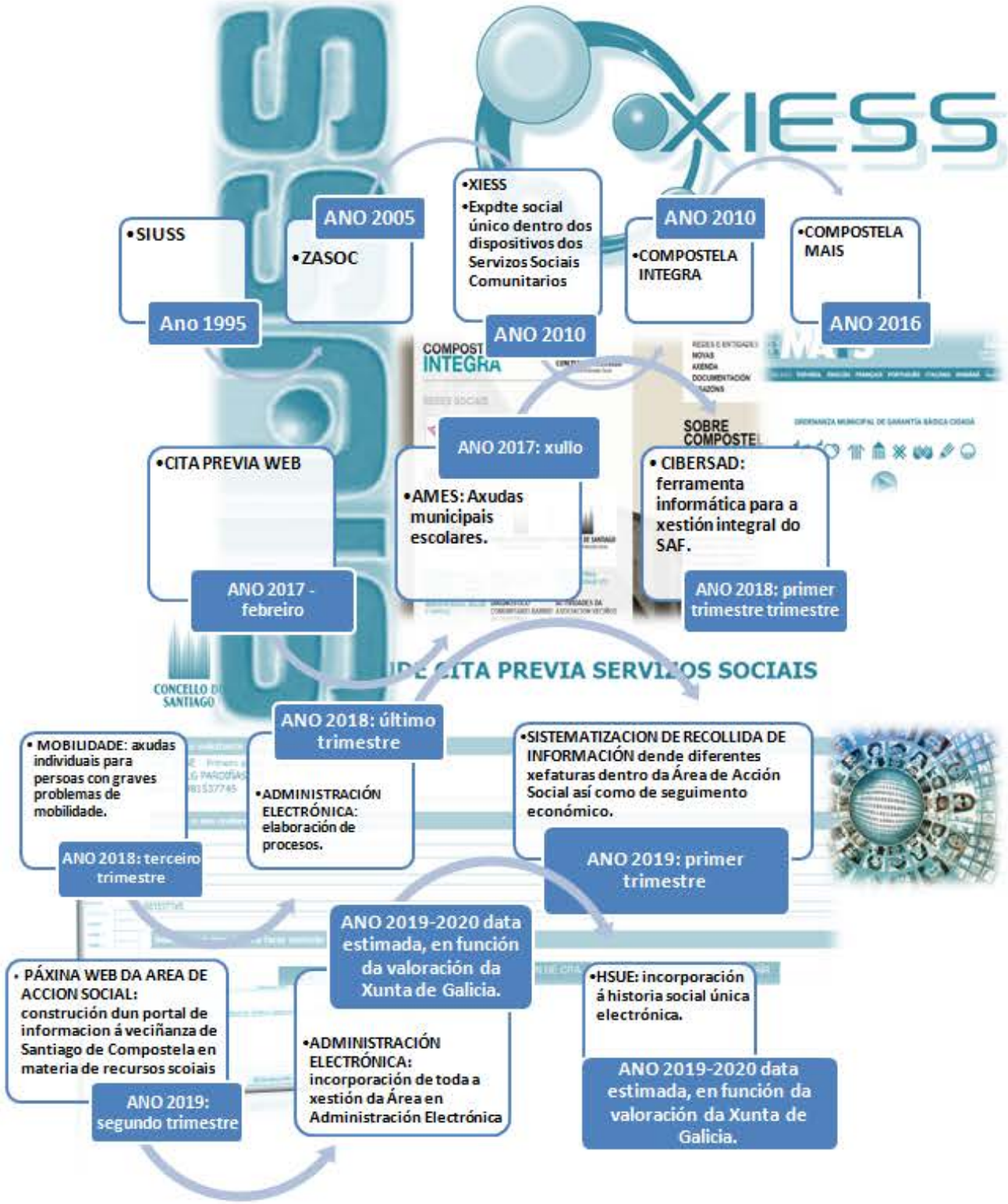

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

FERRAMENTAS INFORMÁTICAS APLICADAS AOS SERVIZOS SOCIAIS

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

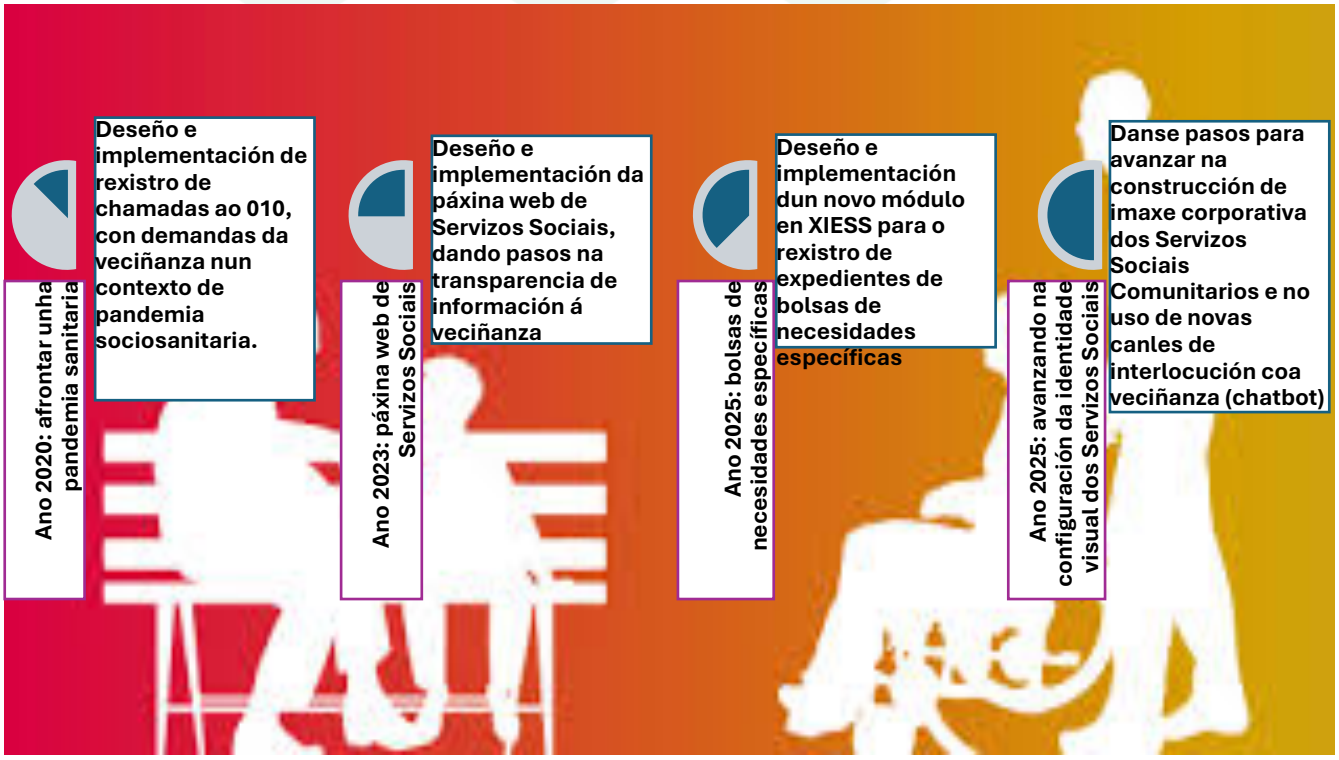
No pasado vaise configurando un sistema, tamén informaticamente:

XUNTA DE GALICIA

A actualidade esixe tamén incorporar avances informáticos:

O Departamento municipal de Servizos Sociais, pola complexidade da intervención social e os ámbitos nos que traballa, vese na obriga de utilización a diario das seguintes ferramentas informáticas:

- **XIESS**: plataforma propia do Departamento de xestión de expedientes sociais básicos; incorpora módulos de axenda de persoal, soportes documentais, xestión económica, xestión de persoal e rexistro. Este aplicativo precisa dun mantemento por parte do propio Departamento municipal de Servizos Sociais, en cando a actualización de códigos, reunificación de expedientes, modificacións de zonificacións, modificacións de profesionais de referencia, entre outros. É importante o traballo conxunto co Departamento de Informática e coa empresa que se encarga do mesmo.
- **XIESS – PLATAFORMA DE EXPLOTACIÓN ESTATÍSTICA PARA PLAN CONCERTADO**: todos os datos incorporados nos expedientes sociais básicos deben ser exportados anualmente á Xunta de Galicia. Esta é a base para a xestión do Plan Concertado, principal fonte de financiación dos Departamentos municipais de Servizos Sociais. Precisa do deseño de contidas, ruta de acceso e mantemento por parte do persoal de Servizos Sociais en coordinación coa empresa que se encarga de XIESS.
- **XIESS – CITA PREVIA**: módulo incorporado a XIESS que permite á veciñanza pedir cita, vía web, co persoal técnico do Departamento municipal de Servizos Sociais, calquera día e a calquera hora, non suxeito a xornada laboral. Precisa do deseño de contidas, ruta de acceso e mantemento por parte do persoal de Servizos Sociais en coordinación coa empresa que se encarga de XIESS.
- **XIESS – AMES**: módulo incorporado a XIESS que permite a xestión técnica do programa de bolsas municipais (comedor escolar, actividades extraescolares e material escolar). Precisa do deseño de contidas, ruta de acceso e mantemento por parte do persoal de Servizos Sociais en coordinación coa empresa que se encarga de XIESS.
- **XIESS – TAXI**: módulo incorporado a XIESS que permite a xestión técnica das axudas para sufragar gastos de taxi a persoas con problemas de mobilidade. Precisa do deseño de contidos, ruta de acceso e mantemento por parte do persoal de Servizos Sociais en coordinación coa empresa que se encarga de XIESS.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- **XIESS – ADAPTACIÓN DO MÓDULO DE CITA PREVIA Á ATENCIÓN TELEFÓNICAL**: por mor da pandemia mundial por COVID-19, no ano 2020, vímonos na obriga de adaptar a ferramenta XIESS para que a veciñanza poida ter a opción de solicitar cita presencial ou telefónica cos profesionais de Servizos Sociais. Tódalas citas son recordadas ás persoas usuarias na tarde noite anterior por SMS.
- **PLATAFORMA DE INTERCONEXIÓN ENTRE XIESS E ACCEDE**: ferramenta de interconexión entre a base de datos propia dos Servizos Sociais de xestión de expedientes sociais co aplicativo ACCEDE, que permite o volcado das subvencións tramitadas de xeito automático.

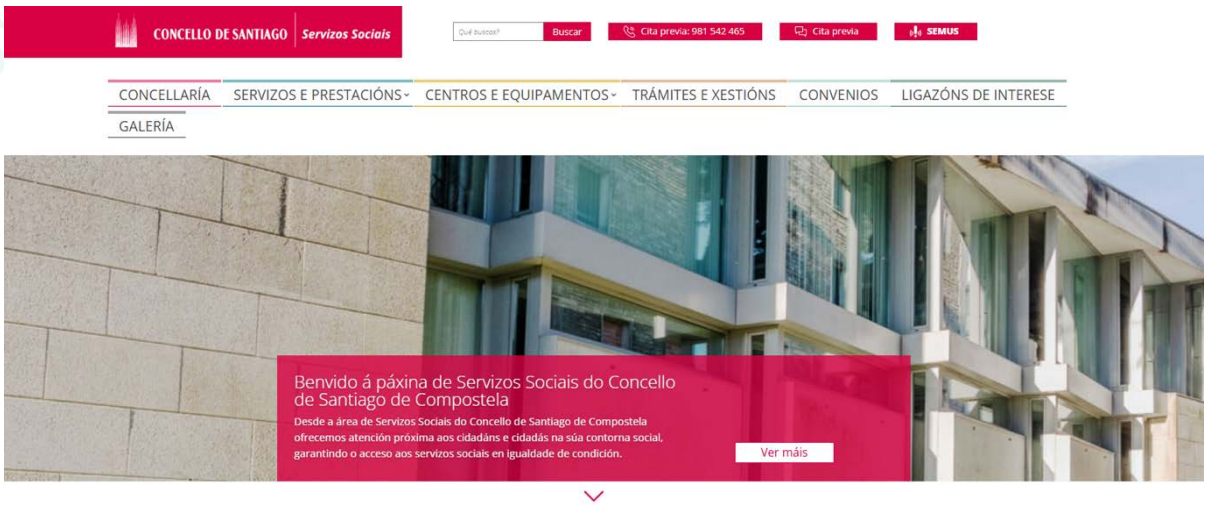
- **ACCEDE**: ferramenta adquirida dende os servizos económicos, que serve de interconexión entre os diferentes centros xestores, os servizos económicos municipais e a Base Nacional de Subvencións. Existen múltiples incidencias no seu uso e manexo, sendo necesario a coordinación cos Departamentos de Intervención e Informática, así como coa empresa encargada do mantemento da mesma.
- **SICAL**: ferramenta de xestión económica, de uso xeral nos diferentes departamentos municipais.
- **Compostelaintegra:** ferramenta propia do Departamento municipal de Servizos Sociais onde se volca toda a información das diferentes redes comunitarias que están a funcionar no día de hoxe no noso termo municipal (inserción social, entidades sociais, rede de Vite, rede de Fontiñas, rede de Conxo e rede do barrio de San Pedro). Os administradores desta páxina son persoal técnico do Departamento municipal de Servizos Sociais, require un mantemento importante de contidos. Ante calquera incidencia no seu uso, débese recorrer ao Departamento municipal de Informática. Non existe contratada empresa de mantemento.

- **Cibersad**: ferramenta adquirida por este concello para a xestión de expedientes e de facturación do servizo de axuda no fogar. Facilita a interconexión entre o Departamento municipal de Servizos Sociais coas empresas adxudicatarias do servizo; permite o control horario e seguimento da implementación dos casos; propicia a xestión económica (facturación a empresas e a persoas usuarias do servizo), cun enfoque baseado na "*transparencia da información*" (mensualmente dáse conta ás persoas beneficiarias do número de horas de implementación do servizo, do coste total, do coste que sufragan eles individualmente e do coste que é abonado pola Administración). Precisa de mantemento e actualización de contidos, que se fai coordinadamente coa empresa CIGESOC.

- **SIGAD**: ferramenta de xestión dos expedientes de "*dependencia*" implantada pola Xunta de Galicia en toda a Comunidade Autónoma. Débese manter permanente actualizada pois é nela onde consta o número de horas que a Xunta de Galicia asigna aos concellos en materia de "*dependencia*", o grao de ocupación das mesmas, as listas de PAR-SAF (listas de agarda) e outra información vinculada á dependencia, pero non especificamente ao SAF: citacións para valoracións, grao acadado, recurso concedido, etc.
- **MATIASS**: ferramenta de información implantada pola Xunta de Galicia, con convenio de colaboración co Colexio Oficial de Diplomados en Traballo Social. Facilita información actualizada sobre os principais textos normativos en materia de Servizos Sociais, así como o catálogo de recursos e prestacións de carácter autonómico que se poden tramitar dende a Administración Local.
- **SEDE ELECTRÓNICA DA XUNTA DE GALICIA**: está regulada pola Lei 4/2019, de 17 de xullo, de administración dixital de Galicia. A titularidade desta sede é da Administración xeral da Comunidade Autónoma e as entidades públicas instrumentais incluídas no seu ámbito. Correspóndelle á Consellería de Facenda e Administración Pública a coordinación cos órganos e entidades do sector público, dos contidos e servizos dispoñibles.

- **HSUE (HISTORIA SOCIAL ÚNICA ELECTRÓNICA)**: a historia social única electrónica (HSUE) é o conxunto de información e documentos en formato electrónico nos cales están os datos, as valoracións e as información sobre a situación e a avaliación da atención social das persoas usuarias do sistema galego de Servizos Sociais ao longo do seu proceso de intervención, así como a identificación dos profesionais e dos servizos ou prestacións que interveñen sobre este.
- **SEDE ELECTRÓNICA DO CONCELLO DE SANTIAGO DE COMPOSTELA:** a sede electrónica do concello (https://sede.santiagodecompostela.gal) facilita o acceso aos servizos de Administración Electrónica que o concello pon a disposición de veciñas e veciños e empresas en cumprimento ao establecido na Lei 40/2015, de 1 de outubro, de Réxime Xurídico do Sector Público. A través da mesma á veciñanza e as empresas poden exercer o seu dereito de acceso á información e realizar as súas xestións co concello.
- **PÁXINA WEB DE SERVIZOS SOCIAIS:** https://servizossociais.santiagodecompostela.gal/. O principal obxectivo deste portal é ofrecer aos cidadáns e cidadás de Santiago de Compostela, unha ferramenta informativa, áxil e eficaz e aproximar vos Servizos Sociais á veciñanza e mellorar a súa calidade de vida e garantir ou acceso en igualdade de condición Desde o Departamento municipal de Servizos Sociais facilitamos información directa e concisa sobre o conxunto de actuacións profesionais e axudas dirixidas a toda a cidadanía, así como, axudas específicas para dar resposta a determinadas situacións de necesidade social.

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

OS EQUIPAMENTOS DE SERVIZOS SOCIAIS

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

1. Social), sito na rúa Isaac Díaz Pardo, nº 2-4. Galeras. Tfno 98154265. E mail: ssociais@santiagodecompostela.gal Neste equipamento está ubicado:

   - Servizo de Servizos Sociais.
   - Sección de Servizos Sociais Comunitarios Básicos.
   - Unidade Administrativa.
   - Unidade de xestión.
   - Asesoría xurídica.
   - PASS Porta do Camiño.
   - Servizo de Axuda no Fogar, xantar na casa e teleasistencia domiciliaria.
   - Atención ás persoas sen fogar.
   - Outros dispositivos non pertencentes ao Departamento municipal de Servizos Sociais: CIM e Vioxen.

2. **CABES** (equipamento propio do servizo de Servizos Sociais): Casa de Asociacións de Benestar Social, sita na rúa Manuel María, nº 6 – Salgueiriños. Tfno. 981542471. E mail: passcabes@santiagodecompostela.gal

3. **PASS FONTIÑAS** (cesión de tres despachos en centro cívico), sito na rúa Berlín, nº 13, Fontiñas. Tfno.: 981528750. E mail: passfontinas@santiagodecompostela.gal

4. **PASS CONXO** (cesión de tres despachos en centro cívico), sito na rúa Frei Rosendo Salvado, nº 14-16. Tfno.: 981543001. E mail: passconxo@santiagodecompostela.gal

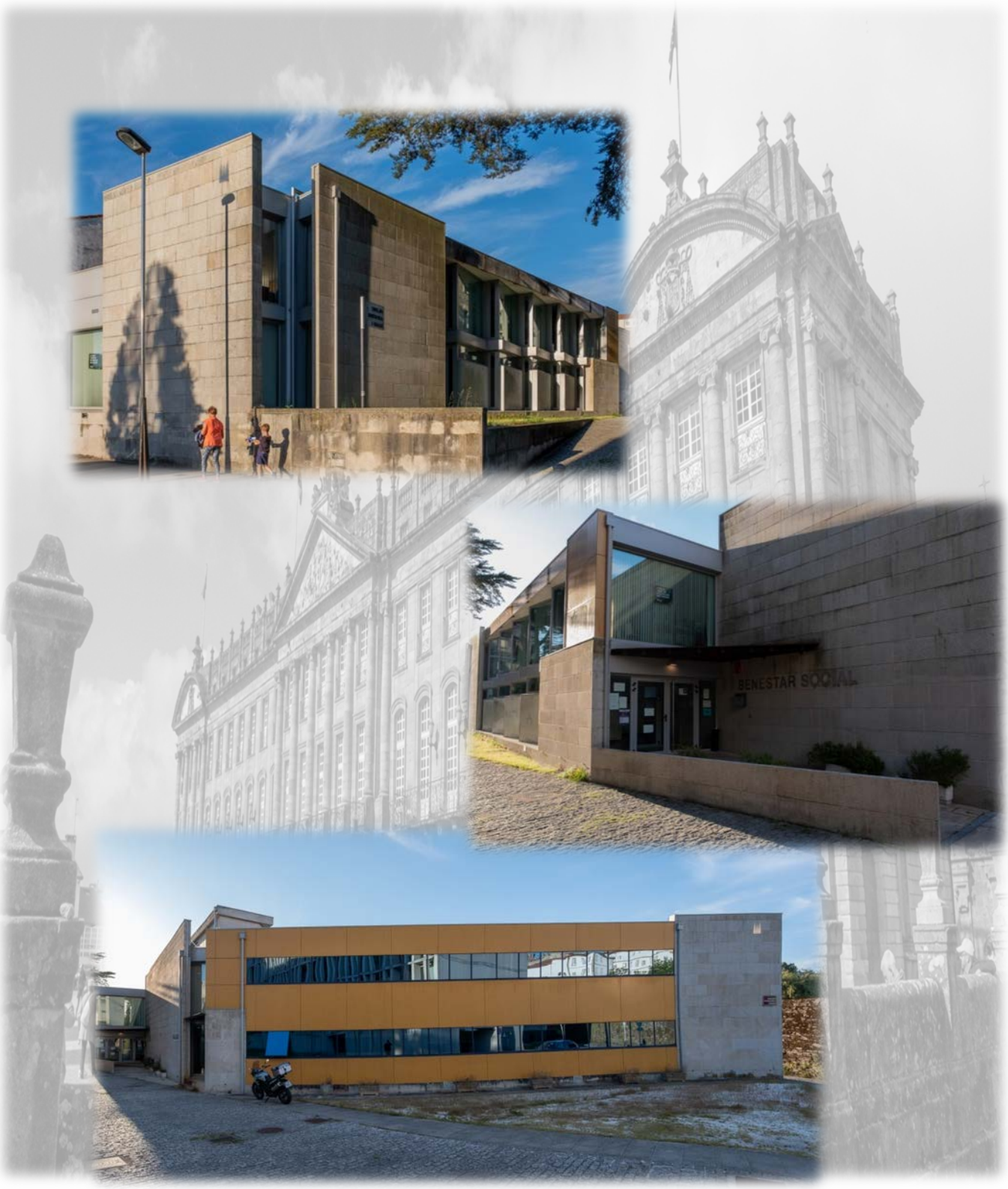
5. **PASS ENSANCHE** (cesión de tres despachos en centro cívico), sito na rúa Frei Rosendo Salvado, nº 14-16. Tfno.: 981543001. E mail: passconxo@santiagodecompostela.gal

6. **Pisos cedidos a entidades (10 pisos)**:

   a. Programa de atención a familias **ABEIRO** (dependente de Cáritas): 2 pisos cedidos na rúa Roma (Fontiñas).
   b. Programa de respiro familiar (dependente de **ASPAS**): 2 pisos cedidos na rúa Roma (Fontiñas).

c. Programa de atención a persoas sen fogar (dependente de **FEAFES**): 2 pisos cedidos na rúa Roma (Fontiñas).
d. Programa de atención a familias CAIXAPROINFANCIA (convenio de colaboración asinado entre La Caixa, Xunta de Galicia e Concello de Santiago de Compostela): 1 piso cedido a **ARELA** na praza de Sofía (Fontiñas).
e. Programa Alares: 1 piso na Praza de Sofía (Fontiñas), cedido a **CÁRITAS DIOCESANA** para a atención ás persoas sen fogar.
f. Programa Fogares Abertos: 2 pisos (1 en Praza de Sofía e 1 na rúa Roma – Fontiñas) cedidos a **CÁRITAS INTERPARROQUIAL**.

Equipamentos municipais propios: SERVIZOS SOCIAIS + CIM

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

CONCELLO DE SANTIAGO

Equipamentos municipais propios: SERVIZOS SOCIAIS

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

CONCELLO DE SANTIAGO

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

CONCELLO DE SANTIAGO

Pisos de titularidade municipal cedidos a:

- **2 pisos a FEAFES para a atención residencial de persoas sen fogar.**
- **2 pisos a ASPAS para o proxecto de respiro familiar e desenvolvemento da vida autónoma de persoas con discapacidade.**
- **5 pisos a CÁRITAS DIOCESANA, para o desenvolvemento do programa de atención a familias monoparentais ou con dificultades sociais Abeiro (2 pisos), Fogares Abertos (2 pisos) e Alares (1 piso).**
- **1 piso cedido a Arela, para o desenvolvemento do programa de atención comunitaria CAIXA-PROINFANCIA.**

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

CONCELLO DE SANTIAGO

Equipamentos municipais: 3 despachos cedidos no Centro Sociocultural das Fontiñas para o Pass Fontiñas.

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

CONCELLO DE SANTIAGO

Equipamentos municipais: 3 despachos cedidos no Centro Sociocultural do Ensanche para o Pass Conxo e Ensanche.

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

A ACTIVIDADE DA CONCELLARÍA EN IMAXES

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

SEMUS Compostela
urxencias sociais
Cruz Vermella

CONCELLO DE SANTIAGO

ELLO DE SANTIAG
NTIAGO

Cruz R

Cruz Roja

www.downcompostela.org

CEGASAL

NEO·D
SANT
IAGO
7/05/2025
Contoso

CONCEPTO DE MUNICIPIO

1. ROLDA DE
PRESENTACIÓNS

5. Presentación e debate do informe de avaliación do Consello de Persoas Maiores
6. Debate e aprobación sobre as propostas achegadas pola Plataforma de Pensionistas de Compostela
7. Posta en común das entidades participantes
8. Peche da sesión

acem
ASOCIACIÓN COMPOSTELÁ DE
ESCLEROSE MÚLTIPLE
PÁRKINSON, ELA E OUTRAS
caminemos

CONCELLO DE SANTIAGO

Bolsa solidaria
5€

acem
ROSE MÚLTIPLE

CONCELLO DE SANTIAGO

20
25
12 COMERCIOS
12 SENSIBILIDADES
XULLO
Campaña de economía circular e compromiso social
EIA
colabora con
agadeo

BOLSAS PARA SUFRAGAR GASTOS RELACIONADOS CON MEDIDAS TERAPÉUTICAS QUE APOIEN O DESENVOLVEMENTO E O BENESTAR PERSOAL - ANO 2025
26/08/2025

En marcha
Rutas saudables 2025-2026
en Santiago de Compostela
A partir do 14 de outubro
de 2025, ás 11.00 h
Actividade quincenal,
todolos martes

ESCOLA DE
SEGUNDA
OPORTUNIDADE

ESCOLA DE
SEGUNDA
OPORTUNIDADE

600
años
1425–2025
Pueblo Gitano

PERSOAS MAIORES

NOVEMBRO
Óptica VAL
ASPAS
NOVEMBRO
Óptica VAL
ASPAS

Formamos parte de:
COGAMI
COGAMI
COGAMI

19ª GALA DE NAVIDAD
Con el apoyo de:
Otros colaboradores:

Aseia Galicia
ESCENCIA.
L PARADIGMA DE

OBRA SOCIAL PEDIATRÍA

dano cerebral
SANTIAGO DE COMPOSTELA
2000-2025 anos de retos superados

Deputación DA CORUÑA
www.dacoruna.gal
BOLETÍN OFICIAL DA PROVINCIA DA CORUÑA
D.L.: C-1-1958
BOP
BOLETÍN OFICIAL DE LA PROVINCIA DE A CORUÑA
LUNS, 28 DE XULLO DE 2025 | LUNES, 28 DE JULIO DE 2025 | BOP NÚMERO 141

ADMINISTRACIÓN LOCAL

MUNICIPAL

SANTIAGO DE COMPOSTELA

Persoal

Nomeamento da dirección de área de políticas sociocomunitarias do Concello de Santiago de Compostela

Nomeamento da directora de Área de Políticas Sociocomunitarias do Concello de Santiago de Compostela

A Xunta de Goberno Local , na súa sesión ordinaria celebrada en data 21 de xullo de 2025, adoptou, entre outros, o seguinte acordo:

Nomear con carácter de órgano directivo, equiparado aos efectos retributivos co persoal funcionario municipal do subgrupo A1, nivel 30 a:

Clara Ortega Fernández, con DNI número ***3473**", directora da Área Políticas Sociocomunitarias do Concello de Santiago de Compostela,

O que se fai público en virtude do que dispón a base sexta das que rexen a respectiva convocatoria.

Santiago de Compostela, 22 de xullo de 2025

Concelleiro delegado de Economía e Facenda, Persoal,

Contratación e Modernización da Administración Local

(PD Dto. Alcaldía 17/06/2023)

Manuel César Vila

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

OS SERVIZOS SOCIAIS NO ANO 2025 EN CIFRAS

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

1.- COMA SEMPRE!, OS SERVIZOS SOCIAIS PRETO DA VECIÑANZA DE COMPOSTELA.

- **19.944 veciñas e veciños de Compostela** requiriron da intervención dos Servizos Sociais Municipais ao longo do ano 2025; isto equivale, nin mais nin menos, preto do **20 % da poboación de dereito do noso municipio**. Supérase xa as ratios de cobertura básica e éntrase nos intervalos de "COBERTURA ÓPTIMA" (que abrangue entre o 20 e o 25 % da poboación), o que significa atendendo aos estándares actuais recomendables que se está chegando aos grupos poboacionais con necesidades específicas, como persoas maiores, persoas con discapacidade ou con situacións de dependencia, familiares con menores en situación de risco social ou persoas en situacións de exclusión social. O servizo amosa cotas aceptables de accesibilidade e calidade.
- Analizadas as diferentes zonas do municipio, o índice de cobertura atendendo ao ámbito territorial e social é o seguinte:
  - *UTS Vite:* chégase ao 18,90 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS Fontiñas*: chégase ao 22,60 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS Conxo*: chégase ao 19,70 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS Castiñeiriño*: chégase ao 20,10 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS Porta do Camiño*: chégase ao 33,30 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS Monumental*: chégase ao 24,30 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS Rural Norte*: chégase ao 14,80 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS San Lázaro*: chégase ao 17,20 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS Rural Oeste*: chégase ao 11,30 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS San Lourenzo*: chégase ao 19,30 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS Ensanche*: chégase ao 14 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS Pontepedriña*: chégase ao 18,30 % da súa poboación de dereito.
  - *UTS Sar*: chégase ao 15,80 % da súa poboación de dereito.
- Mantemento de consultas por vía telemática, ascendendo neste ano a 1.511

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- A atención presencial foi maioritaria no Departamento municipal de Servizos Sociais, combinándoa coa atención telefónica e coa atención telemática (estas dúas modalidades introducidas no ano 2020, pero que viñeron para quedarse como modo de atención). A esa atención presencial realizada en dependencias municipais se lle debe engadir coa inherente á realizada en visitas domiciliarias. O número de visitas domiciliarias realizadas ascendeu no ano 2025 a 2.727. Cómpre indicar que houbo un incremento con respecto á realización das visitas domiciliarias, non tanto no nivel básico (PASS), como si en programas concretos, como é o caso da atención ás persoas sen fogar como no de axuda no fogar.
- Mención específica se debe realizar á **colaboración deste servizo con instancias xudiciais**. Ao longo do ano 2025 **se realizaron un total de 301 informes técnicos**. As cuestións polas cales se remitiron estes informes foron basicamente as seguintes: internamentos non voluntarios en centros asistenciais, internamentos non voluntarios en centro sanitario, valoración de medidas de apoio ás persoas con discapacidade, garda e custodia de persoas menores de idade e desafiuzamentos. Incluso se realizaron acompañamentos das persoas usuarias ás dependencias xudiciais ao longo do ano.
- Queda evidenciada a realidade de que a veciñanza de Compostela coñece a labor realizada dende os Servizos Sociais e requiren da súa intervención.
- O perfil das persoas usuarias dos Servizos Sociais Comunitarios mudou considerablemente nos últimos anos; calquera persoa residente no municipio de Santiago de Compostela pode ser susceptible de precisar unha intervención social para o desenvolvemento da vida diaria.
- No ano 2025, Compostela seguiu a implementar o servizo de atención ás urxencias sociais, porque as emerxencias non entenden nin de horarios, nin de días, nin de tempos. Falamos, nin mais nin menos, do **SEMUS Compostela**, froito da colaboración don Cruz Vermella e con financiación da Deputación Provincial de A Coruña. Entre os datos de xestión e de intervención neste ano de andadura podemos resaltas os seguintes:

    - **Rutas de atención ás persoas sen fogar**: realización de rutas semanais (entre xuño e setembro dúas semanais; o resto do ano tres semanais) para localización de persoas sen fogar, entrega de elementos de primeira necesidade, inicio de intervención, seguimento de persoas usuarias, traslado de información aos

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssocials@santiagodecompostela.gal

usuarios que nos fan chegar dende Servizos Sociais ou Cruz Vermella.

Dende o 1 de xaneiro ata o 31 de decembro do 2025 realizáronse as seguintes actividades:

- Número de rutas realizadas: 149
- Media de persoas en rúa localizadas cada noite: 27
- Recursos entregados:
  - Packs alimentos e bebidas: 6.842
  - Packs de abrigo: 956
  - Sacos: 275

- **Dispositivo por climatoloxía adversa**: Dende o 1 de xaneiro do 2025 ata o 31 de decembro, realizáronse un total de **9 activacións** por climatoloxía adversa, por frío ou por choiva. Atendeuse a un total de 157 persoas, todas elas se atopaban en situación de rúa.

- **Activacións en urxencias sociais**: realizáronse 197 activacións para dar resposta a situacións de emerxencia dos seguintes colectivos:
  - 7 para atención a familias ante diversos problemas de urxencia (solicitantes de protección internacional, apoios con diversos tipos de xestións…)
  - 95 para atención á persoas maiores, tanto para realizar apoios en mobilización tras caídas en domicilios como para outro tipo de urxencias (persoas desorientadas, persoas que non responden ás chamadas, que necesitan apoio para algún tipo de xestión…).
  - 11 mulleres vítimas de violencia de xénero ou sexual.
  - 78 persoas sen fogar
  - E as restantes por problemas diversos: crises familiares/comunitarias por problemas de saúde mental, necesidade puntual, etc.

Entidades que realizan a activación: A activacións foron realizadas por Policía Local, Policía Nacional, 112, 061, a propia Cruz Vermella, os Servizos Sociais do Concello e mesmo, por particulares.

2.- MÁXIMA PREOCUPACIÓN!: A COBERTURA DAS NECESIDADES BÁSICAS.

- **Ao longo do ano 2025**, 723 persoas se beneficiaron das Axudas de Inclusión Social
- Neste ano, o **número de RISGA repuntou lixeiramente**; aínda así 332 **persoas de Compostela cubriron as súas necesidades básicas con esta prestación**.
- Tamén no 2025, o número de prestacións da **Ordenanza de garantía básica** se incrementaron; 231 persoas cubriron as súas necesidades básicas con estas prestacións municipais.
- Os anos anteriores viñeron a evidenciar que este concello debía seguir con **programas propios de emerxencia social**, realizando por si mesmo compras de produtos de primeira necesidades a persoas en situación de urxencia social. 235 persoas se beneficiaron deste recurso.
- No que se refire ás **bolsas municipais para comedor escolar**, actividades extraescolares e material escolar, indicar que nese ano se tramitaron un total de 1.352 expedientes, o que se traduce en indicar que se facilitaron bolsas de comedor, na modalidade de escaseza de recursos, a **793 menores de idade e a 272, na modalidade de conciliación**.
- Vemos que non se están a producir tanto situacións de pobreza absoluta (pola existencia de diversa tipoloxía de recursos económicos) como sí de pobreza relativa, con insuficiencia de recursos para dar cobertura a necesidades básicas, de aí a espectacular subida dos expedientes de bolsas municipais.

3.- AS NOSAS NENAS E OS NOSOS NENOS NOS IMPORTAN.

- Este departamento amosou máxima preocupación polas nenas e nenos pertencentes a familias en situación de risco social. Así, **793 menores foron beneficiarios de bolsas de comedor escolar pola modalidade de escaseza de recursos e 272, dentro da modalidade de conciliación, como xa se indicou no punto anterior**.
- **601 menores** solicitaron a súa participación en **actividades** extraescolares, séndolle concedida a correspondente bolsa municipal.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- **272 menores** recibiron apoio económico para a adquisición de **material escolar**, co fin de garantir a escolarización nas mesmas condicións que os seus compañeiros.
- O concello de Santiago de Compostela **dou un paso adiante** na protección dos mais novos, en especial daqueles nos que concorren **necesidades de atención específica,** establecendo unha **nova liña de bolsas para sufragar estes conceptos.** Adicouse un **orzamento de 70.000 €, que se comprometeu na súa totalidade, con 59 persoas menores atendidas.** A maior demanda se situou na intervención terapéutica en trastornos da aprendizaxe e en trastornos da linguaxe, sendo os restantes conceptos minoritarios.
- Durante o ano 2025, **75 menores** foron valorados polo equipo de educadoras dos Servizos Sociais como que vivían en **situación de risco social** por diferentes causas, tendo que intervir cos mesmos e mesmo formalizar un proxecto de intervención socioeducativo; mantiveron un seguimento da súa situación de 322 menores e realizaron 338 consultas puntuais. A intervención por apertura de protocolos de absentismo escolar ascenderon a 15 casos. **19 menores se atopaban en situación de desamparo e foron tutelados pola Administración Pública (Xunta de Galicia)**.
- No ano 2025, prestouse **apoio psicolóxico e emocional a 101 persoas menores** de idade.
- Tamén no mesmo ano se deron pasos previos que se encamiñan á constitución nun futuro do Consello de Infancia e se evidenciou do grao de preocupación que teñen os profesionais de diversos ámbitos pola saúde mental na adolescencia, organizándose unha acción formativa específica nesta materia dende a rede comunitaria das Fontiñas e sufragada integramente por este concello.

4.- OS SERVIZOS SOCIAIS PREOCUPADOS POLAS PERSOAS MAIORES: AO TEU CARÓN!.

- Máxima preocupación polo benestar das persoas **maiores** e, especialmente, aqueles **que vivían sós**. Máxima preocupación en achegar os recursos de proximidade municipais ás persoas maiores que residen soas.
- Durante o ano 2025, dende o Departamento municipal de Servizos Sociais houbo que intervir en **88 casos de situacións de emerxencia**

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

social que afectaban a persoas maiores deste municipio, dos cales 13 presentaban situacións compatibles do Síndrome de Dióxenes.

- Atendéronse un total de **808 persoas no Servizo de Axuda no Fogar** (a primeira vez en toda a historia do servizo de ter unha cifra tan elevada), desglosándose en **625** persoas na modalidade de "***dependencia***" e **183** persoas na modalidade de "***libre concorrencia***".
- Prestáronse un total de **203.564,43 horas de atención** ao longo do ano 2025.
- As zonas de maior xestión de expedientes do SAF son o Ensanche, Vite e Fontiñas.
- Sen embargo, as zonas de maior cobertura social (correlación entre persoas usuarias e número de persoas maiores de 65 anos residentes de dereito na zona) son San Lourenzo, Sar, San Lázaro e Rural Norte.
- O gasto en SAF ascendeu a 4.807.866,15 €; queda como reto a corto prazo axilizar en tempos as altas efectivas no servizo e os incrementos horarios.
- Desenvolvéronse **servizos complementarios** (perruquería, fisioterapia, podoloxía e terapia ocupacional), **axudas técnicas**, **acompañamento** a centros sanitarios e xestións e **"*limpezas de choque*"**, sempre en persoas usuarias do SAF.
- E, como é necesario traballar coas emocións, a dinámica relacional cos grupos de iguais e o ocio e tempo de lecer, realizáronse con saídas e realización de actividades coas persoas maiores do Servizo de Axuda no Fogar.
- Ao longo do ano 2025, **mais de 200 profesionais** estiveron desenvolvendo a súa labor dentro do Servizo de Axuda no Fogar. Polo tanto, realízase unha triplo atención social: a prestación de coidados a quen mais o precisa, o apoio aos seus familiares e o fomento do emprego.
- **109 persoas maiores** foron beneficiarias (directas ou indirectas) o **servizo de teleasistencia** domiciliaria dentro do convenio de colaboración do concello de Santiago asinado con Cruz Vermella.
- **Dentro do programa de teleasistencia domiciliaria, detectáronse ao longo do ano 2025, 48 incidencias graves no domicilio, nas que houbo que intervir de urxencia.**
- **Indicar que en determinados casos, a maiores da teleasistencia, teñen instalados detectores de caídas (15 casos), detectores de gas (10 casos), detector de fume (13 caso) e de presenza (1 caso).**
- Comezouse con éxito rotundo coa implementación do servizo **Xantar na Casa** (froito do convenio que este concello ten asinado coa Xunta de

Galicia; prazas conveniadas ao mes: 60). Ao longo do ano, 92 persoas optaron a este servizo; remátase o ano con 49 persoas en lista de agarda.

- Durante este ano déronse pasos para o deseño da futura Casa do Maior (que se situará no Ensanche compostelán), realizouse un estudo sobre a realidade e as necesidades das persoas maiores (cun enfoque participativo) e seguiuse co funcionamento do Consello Municipal de Persoas Maiores.
- E non quedando aquí, e preocupados pola protección das persoas, case ao remate do ano o concello puxo en marcha un novo servizo: **o servizo municipal de atención inmediata (SMAI)**, que actúa ante casos de emerxencia non sanitaria: apoio en mobilizacións derivadas de caídas e traslados a centros residenciais, en casos de emerxencia social.

5.- MÁXIMA ATENCIÓN POLAS PERSOAS EN SITUACIÓN DE EXCLUSIÓN SOCIAL: A PROXIMIDADE COAS PERSOAS QUE PERNOCTAN NA RÚA OU CON AQUELAS AFECTADAS POR GRAVES FACTORES DE VULNERABILIDADE SOCIAL.

- **401 persoas foron detectadas pernoctando nalgún momento nas rúas de Compostela** ao longo do ano 2025 pola profesional do Programa municipal de apoio á inclusión das persoas sen fogar.
- Maioritariamente se trata de homes, cun **promedio de idade de 48,25 anos** e de nacionalidade española (56,11 %).
- Dentro da problemática que presentan, destaca a de indicios de condutas adictivas que soe ter a maiores, outras problemáticas de saúde engadidas, sobre todo no eido da saúde mental.
- Na inmensa maioría dos casos, non hai menores pernoctando na rúa.
- Despois da intervención social realizada, acádase a **alternativa residencial nun 44,39 %** dos casos e a **obtención de recursos económicos propios nun 65,34 %.**
- As **catro vivendas de transición de titularidade municipal estiveron ocupadas ao longo do ano 2025**, existindo un estreito seguimento das mesmas por parte da traballadora social do Programa municipal de apoio á inclusión das persoas sen fogar.
- Deseño, elaboración e aprobación do **Plan municipal de abordaxe do senfogarismo**. Inicio dos **trámites administrativos para a apertura no ano 2026, dun centro de titularidade municipal, de transición para as persoas sen fogar**.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

- Fora da situación das persoas senfogarismo, pero moi preto dela, destácase o incremento dos **casos de desafiuzamento, sendo detectados 61**, polo programa municipal de inclusión social, ao longo do ano 2025. A problemática de vivenda no termo municipal de Santiago de Compostela se atisba como unha situación carencial de primeira orde, á que a Administración Autonómica (a través do Instituto Galego de Vivenda e Solo, como organismo con competencias propias na materia), debe facer fronte.
- Dende o devandito programa, recibiron **apoio psicolóxico 69 persoas** e tamén participaron na Escola de Segunda Oportunidade para a preparación do graduado en ESO.
- Igualmente, dentro do programa de inclusión social, indicar que ao longo do ano 2025, **65 persoas acadaron a inserción no mercado laboral**, deixando de depender de sistemas públicos de protección socioeconómica.

6.- O APOIO ÁS ENTIDADES DE INICIATIVA SOCIAL.

- A labor dos Servizos Sociais tamén se encamiña no apoio ás entidades de iniciativa social da cidade. **19 delas utilizan espazos cedidos gratuitamente en CABES**.
- Igualmente, **o concello de Santiago de Compostela comprometeu a cantidade de 771.607,24 € para asinar convenios** de colaboración con 24 entidades (unha delas presentou renuncia ao convenio). É unha forma de amosar o compromiso de seguir apoiando á veciñanza de xeito indirecto; é dicir, reciben o apoio de entidades, que en moitos casos está sufragado polo propio concello.

7.- A LABOR PROFESIONAL TRADÚCESE EN CIFRAS ECONÓMICAS.

Táboa: **Análise dos ingresos xerados á veciñanza ao longo do ano 2025 coa xestión dos profesionais dos Servizos Sociais.**

DISPOSITIVO DE REFERENCIA	INGRESOS XERADOS
PASS CABES	371.481,11 €
PASS FONTIÑAS	383.012,17 €

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

DISPOSITIVO DE REFERENCIA	INGRESOS XERADOS
PASS CONXO	186.795,02 €
PASS ENSANCHE	528.948,92 €
PASS GALERAS	255.995,06 €
PROMOVE	662.425,10 €
SEN TEITO	665.597,99 €
EXENCION COTA AUGA	22.270,71 €
PROGRAMA DE EMERXENCIA SOCIAL	8.991,41 €
ORDENANZA DE GARANTIA BASICA	175.191,92 €
AXUDAS PARA MOBILIDADE	15.000,00 €
BOLSAS MUNICIPAIS	1.100.000,00 €
SUBVENCIÓN AXUDA NO FOGAR (Xunta Galicia + concello)	4.225.008,26 €
CONVENIOS A ENTIDADES DE INICIATIVA SOCIAL	771.607,24
TOTAIS	**9.372.324,91 €**

Fonte: Datos xestión de Servizos Sociais, ano 2025

A lectura dos recursos económicos xerados á veciñanza de Santiago de Compostela non se pode facer exclusivamente dende a óptica de cubrir necesidades básicas ás persoas que mais o precisan (que xa de por sí, é importante), senón que con esta labor o Departamento municipal de Servizos Sociais contribúe á economía circular da cidade, dado que eses cartos xerados son invertidos polas propias veciñas e veciños de Compostela no sector servizos do municipio.

A análise conxunta dos datos facilitados a modo de resumo neste apartado permite concluír que os **Servizos Sociais Comunitarios do Concello de Santiago de Compostela constitúen un dispositivo público básico, esencial, sólido e altamente eficaz**, que se consolida como un dos piares fundamentais do benestar social e da cohesión comunitaria do municipio. No ano 2025, **19.944 veciñas e veciños —preto do 20 % da poboación de dereito—** precisaron da intervención destes servizos, acadándose niveis de *cobertura óptima* segundo os estándares técnicos actuais. Esta realidade evidencia non só a elevada accesibilidade do sistema, senón tamén a confianza da veciñanza nun modelo de atención social próximo, respectuoso coa pluralidade, coa diversidade e co dereito á diferenza, e plenamente aliñado co cumprimento da lexislación vixente.

A implantación territorial equilibrada, con coberturas significativas en todas as Unidades de Traballo Social, xunto coa combinación de atención presencial, telefónica, telemática e **2.727 visitas domiciliarias realizadas ao longo do ano**, reflicten unha clara tendencia de proximidade e de adaptación ás necesidades reais da veciñanza. Trátase dun sistema flexible, coñecedor do territorio e capaz de anticiparse ás situacións de risco social, que sitúa ás persoas e ás súas circunstancias vitais no centro da intervención.

No ámbito da **protección social e da cobertura das necesidades básicas**, esta memoria de xestión amosa unha resposta ampla, sostida e tecnicamente rigorosa. As **Axudas de Inclusión Social**, a **RISGA**, as prestacións da **Ordenanza de Garantía Básica** e os **programas municipais de emerxencia** social permitiron atender a un número significativo de persoas e familias que, sen atoparse necesariamente en situacións de pobreza absoluta, presentan dificultades reais para facer fronte ás necesidades básicas. Esta intervención preventiva e paliativa resulta clave para evitar procesos de exclusión social e para garantir condicións mínimas de dignidade e benestar.

Especial relevancia adquire a **atención ás persoas sen fogar e ás situacións de exclusión social grave**. No ano 2025 detectáronse **401 persoas pernoctando na rúa**, fronte ás que se desenvolveu unha intervención continuada, profesional e coordinada, acadándose **alternativas residenciais en máis do 44 % dos casos** e a **obtención de recursos económicos propios no 65 %**. As vivendas de transición municipais (4) mantivéronse ocupadas durante todo o ano, confirmando a súa utilidade como recurso clave nos itinerarios de inclusión social. De maneira paralela, a detección de **61 situacións de desafiuzamento** evidencia a complexidade da problemática da vivenda no municipio e a importancia da intervención social temperá para minimizar o impacto social destes procesos.

Neste contexto, resulta fundamental destacar o papel do **SEMUS Compostela**, como expresión clara da sensibilidade e do compromiso municipal coa atención inmediata ante situacións de emerxencia social. Trátase dun dispositivo operativo **os 365 días do ano, que contribúen a garantir unha atención social de urxencias as 24 horas**, que neste ano realizou **197 activacións de urxencia**, atendendo a persoas maiores, familias, mulleres vítimas de violencia de xénero, persoas sen fogar e crises familiares ou comunitarias. As **149 rutas de atención ás persoas en rúa**, as activacións por climatoloxía adversa e a distribución de miles de recursos básicos poñen de manifesto unha intervención directa, humanizada e orientada á protección das persoas máis vulnerables en

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

calquera momento e circunstancia. Ao SEMUS se incorporou durante este ano o **servizo municipal de atención inmediata (SMAI)**, para atencións que requiren mobilizacións no domicilio por caídas non sanitarias ou traslados a centros residenciais de emerxencia.

A **atención ás persoas maiores**, nun municipio cun acusado proceso de envellecemento poboacional (máis do 24 % da poboación), constitúe outro dos eixes estratéxicos do sistema. O Servizo de Axuda no Fogar acadou cifras históricas, con **808 persoas atendidas e máis de 203.000 horas de atención**, complementadas con teleasistencia domiciliaria, dispositivos complementarios, atención ás emerxencias e a implantación de novos recursos como o programa **Xantar na Casa**. Todo isto potencia e pretende incrementar a seguridade, a autonomía persoal e a calidade de vida, ao tempo que xera emprego e apoia ás familias coidadoras.

No eido da **infancia e da adolescencia**, o concello mantivo unha aposta clara pola igualdade de oportunidades e pola protección integral dos dereitos dos nenos e nenas. As **bolsas municipais de comedor, material escolar e actividades extraescolares**, o **apoio a menores con necesidades específicas (por primeira vez no noso concello)**, **a intervención socioeducativa con familias en situación de risco e a coordinación coa Xunta de Galicia nos casos de desamparo** amosan un modelo de actuación que prioriza a permanencia no seo intrafamiliar sempre que é posible, sen renunciar á protección institucional cando resulta necesaria.

Cómpre subliñar, ademais, que a acción dos Servizos Sociais Comunitarios ten un **impacto económico directo e positivo na cidade**, mobilizando máis de **9,3 millóns de euros ao longo do ano 2025**, que retornan á economía local a través da economía circular, fortalecendo o tecido produtivo e o sector servizos de Compostela. A política social, ademais de garantir dereitos, convértese así nun motor de cohesión e desenvolvemento local.

O funcionamento deste sistema sería imposible sen unha **estreita coordinación interinstitucional**, que se revela como un elemento clave para a consecución dos obxectivos de benestar e protección social. A colaboración coas instancias xudiciais, coa Xunta de Galicia, cos corpos e forzas de seguridade, cos servizos de emerxencias e protección civil, así como coas entidades do terceiro sector, permite abordar situacións complexas dende unha perspectiva integral, compartindo responsabilidades, coñecemento e recursos. Neste marco, resulta imprescindible realizar un **recoñecemento expreso á labor de todo o equipo**

técnico dos Servizos Sociais Comunitarios, profesionais que, con compromiso, rigor e ética, sosteñen diariamente un sistema público de atención social de alta complexidade.

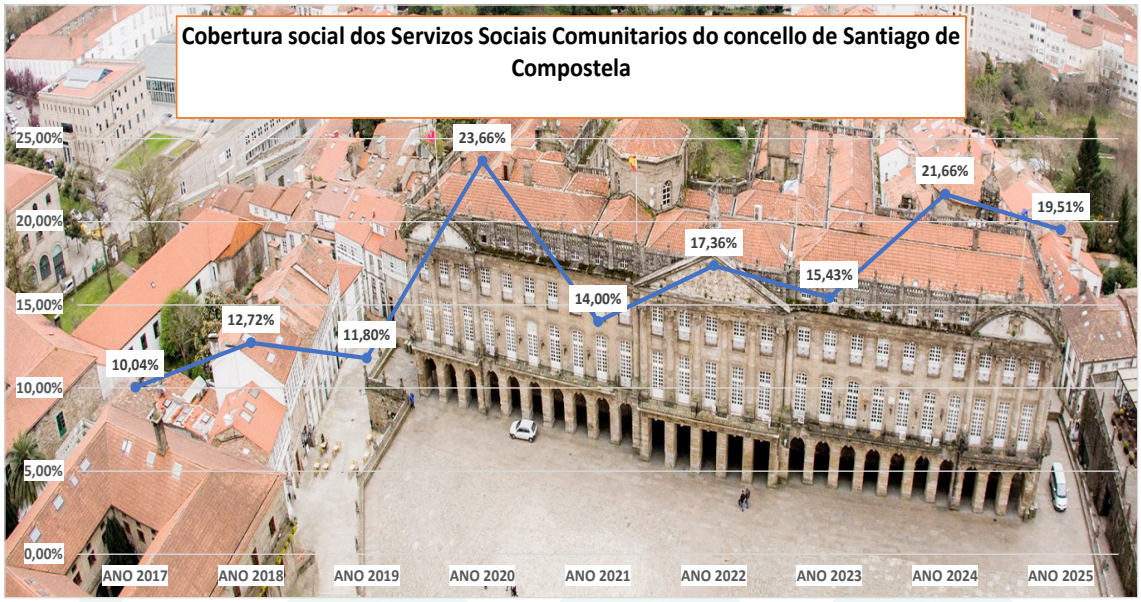
Como reto de futuro, cómpre **seguir consolidando e fortalecendo o traballo en rede**, avanzando cara a modelos de intervención cada vez máis coordinados. Identifícase como ámbito de mellora a necesaria incorporación dunha perspectiva social máis clara no **sistema sanitario**, que debe integrar o social nas súas valoracións e intervencións, evitando decisións precipitadas ou alleas á realidade vital das persoas, e favorecendo respostas conxuntas, acordes e respectuosas coa complexidade das situacións atendidas. A man dos Servizos Sociais de Compostela está tendida…

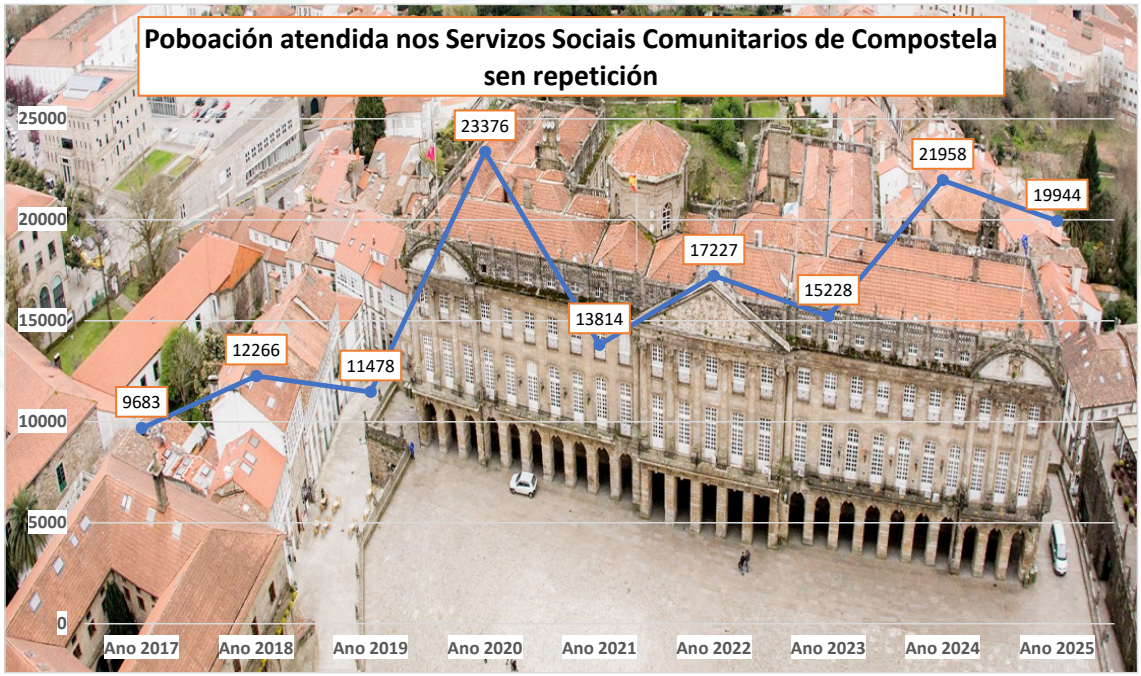
En definitiva, os Servizos Sociais Comunitarios de Santiago de Compostela demostran que **poñen no centro ás persoas, ás súas circunstancias vitais e aos seus problemas**, actuando dende a proximidade, a escoita activa e a defensa dos dereitos sociais. Neste sentido, resulta fundamental animar ao Concello de Santiago de Compostela a **seguir construíndo e fortalecendo un equipo profesional forte, estable e cohesionado**, que cumpra coas ratios de atención establecidas na **Lei 13/2008, do 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia**, e no **Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento**, evidenciando así un firme compromiso coa súa comunidade e coa consolidación dun sistema público de servizos sociais próximo, humano e de calidade.

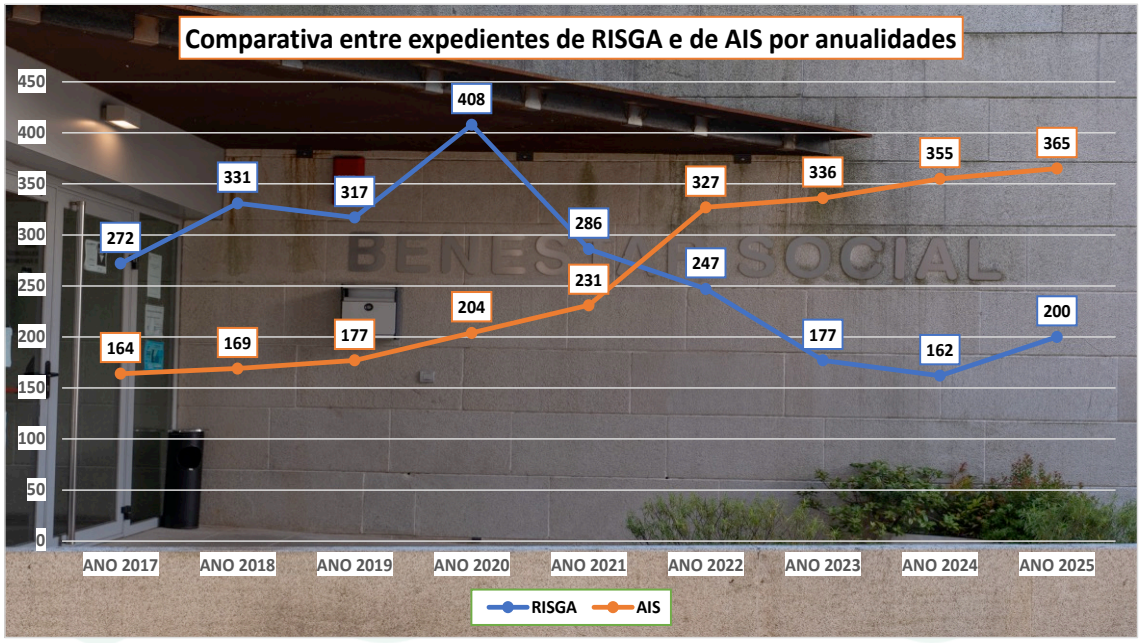

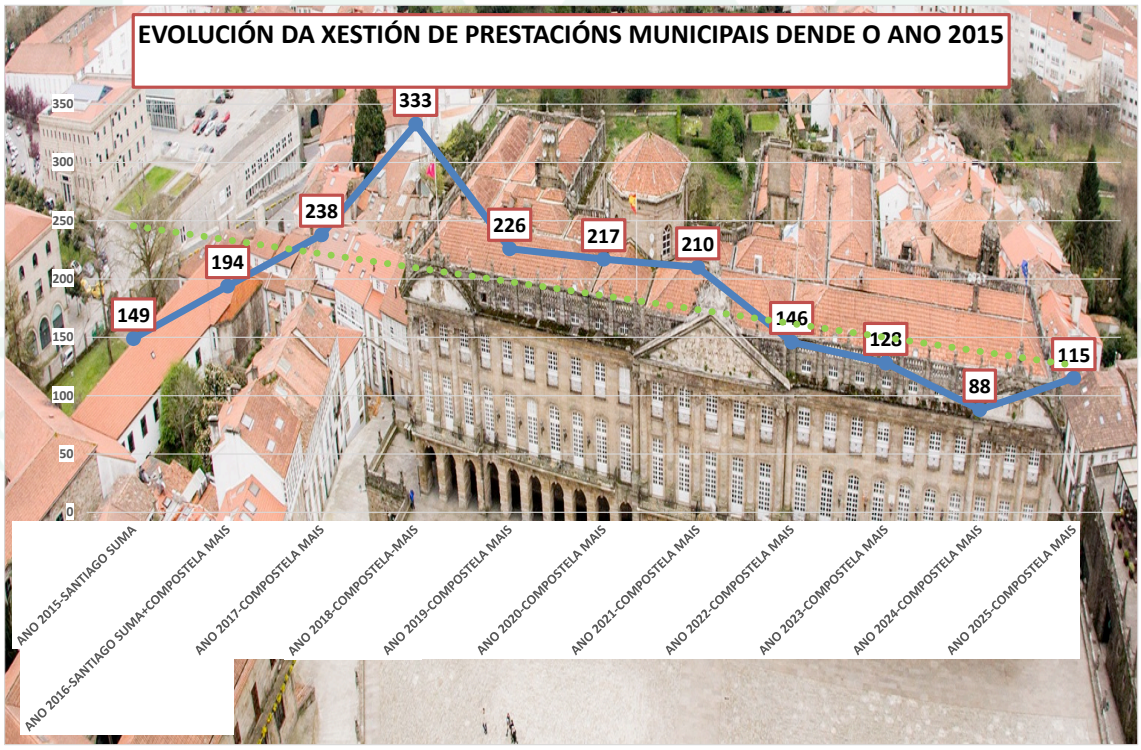
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

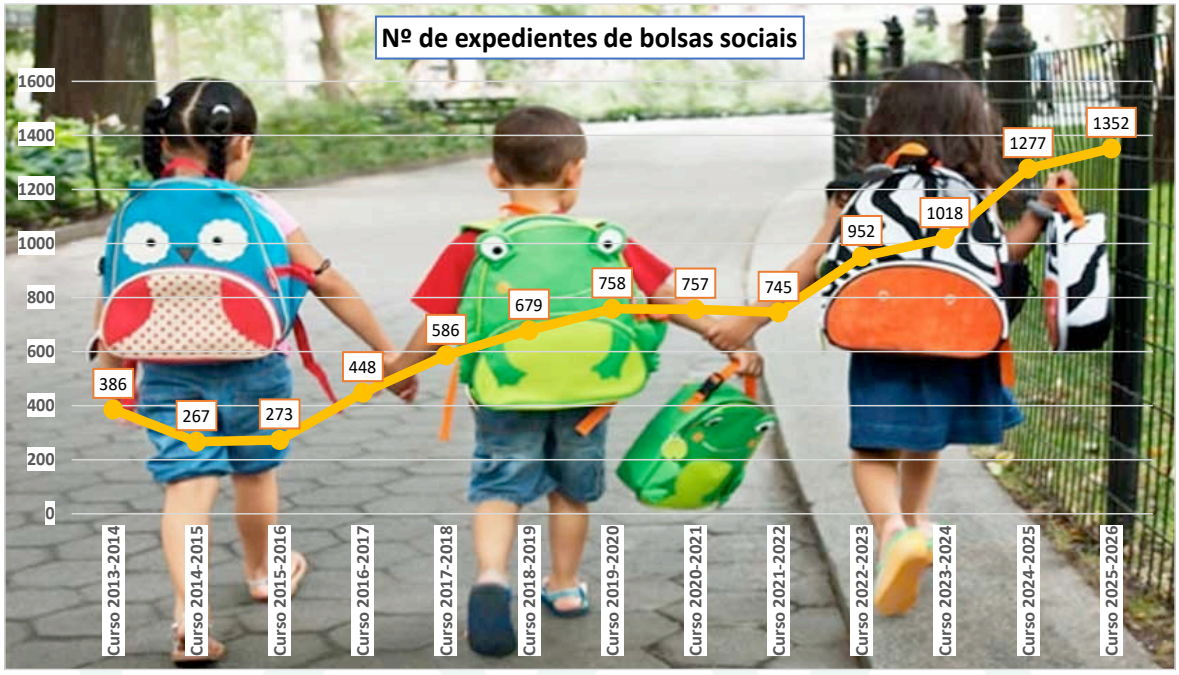
A evolución dos Servizos Sociais en cifras

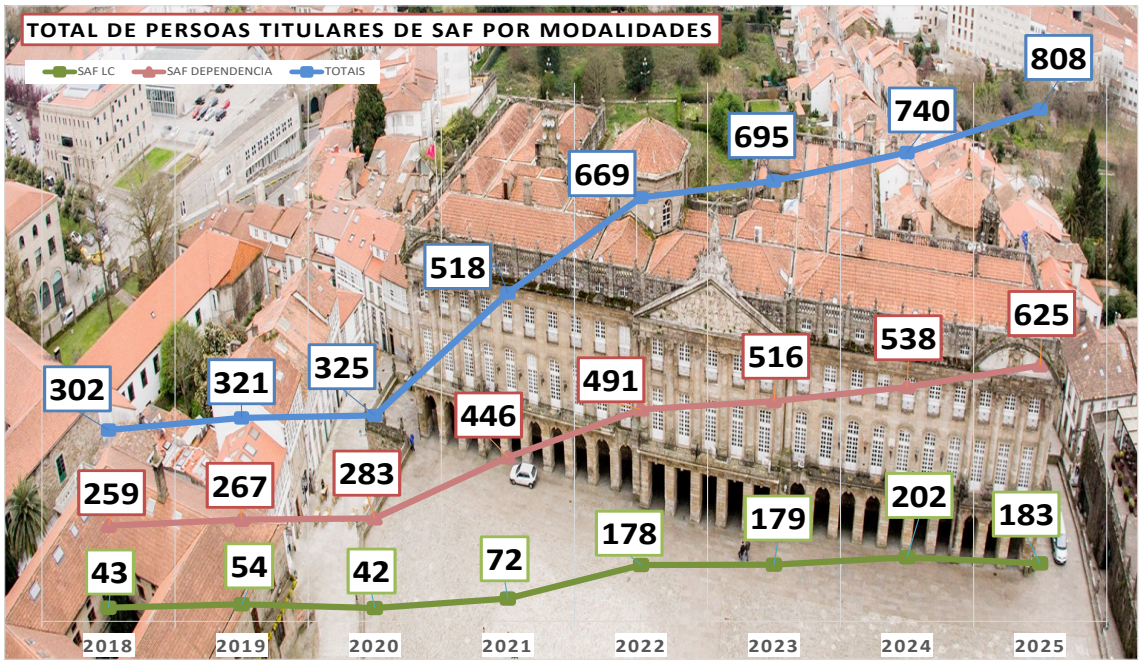

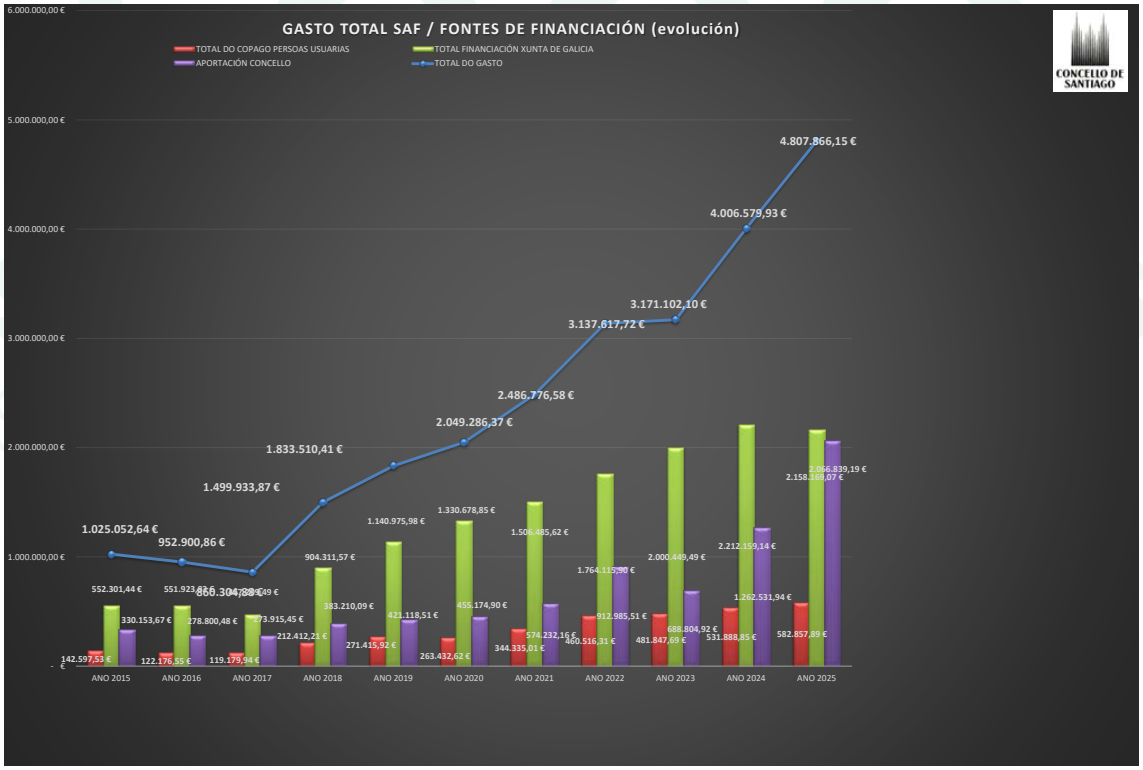

Comparativa entre expedientes de RISGA e de AIS por anualidades
450
400
350
300
250
200
150
100
50
0
272
331
317
408
286
247
177
162
200
164
169
177
204
231
327
336
355
365
ANO 2017
ANO 2018
ANO 2019
ANO 2020
ANO 2021
ANO 2022
ANO 2023
ANO 2024
ANO 2025
RISGA
AIS

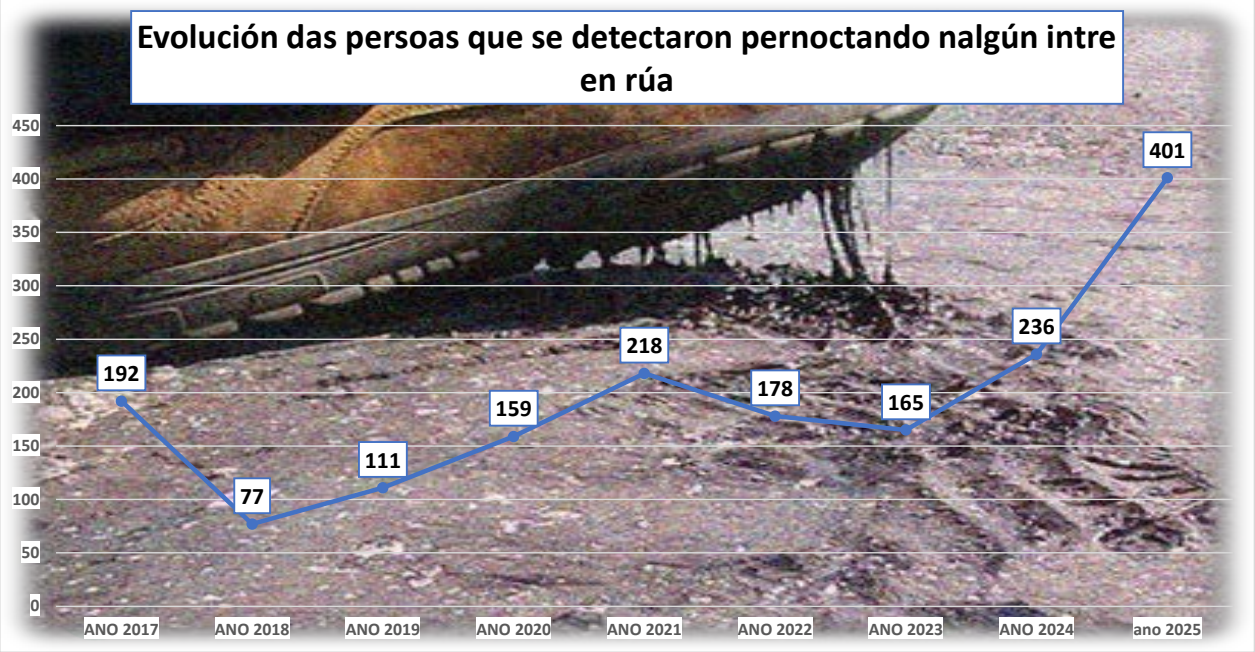

EVOLUCIÓN DA XESTIÓN DE PRESTACIÓNS MUNICIPAIS DENDE O ANO 2015
350
300
250
200
150
100
50
0
149
194
238
333
226
217
210
146
128
88
115
ANO 2015-SANTIAGO SUMA
ANO 2016-SANTIAGO SUMA+COMPOSTELA MAIS
ANO 2017-COMPOSTELA MAIS
ANO 2018-COMPOSTELA MAIS
ANO 2019-COMPOSTELA MAIS
ANO 2020-COMPOSTELA MAIS
ANO 2021-COMPOSTELA MAIS
ANO 2022-COMPOSTELA MAIS
ANO 2023-COMPOSTELA MAIS
ANO 2024-COMPOSTELA MAIS
ANO 2025-COMPOSTELA MAIS

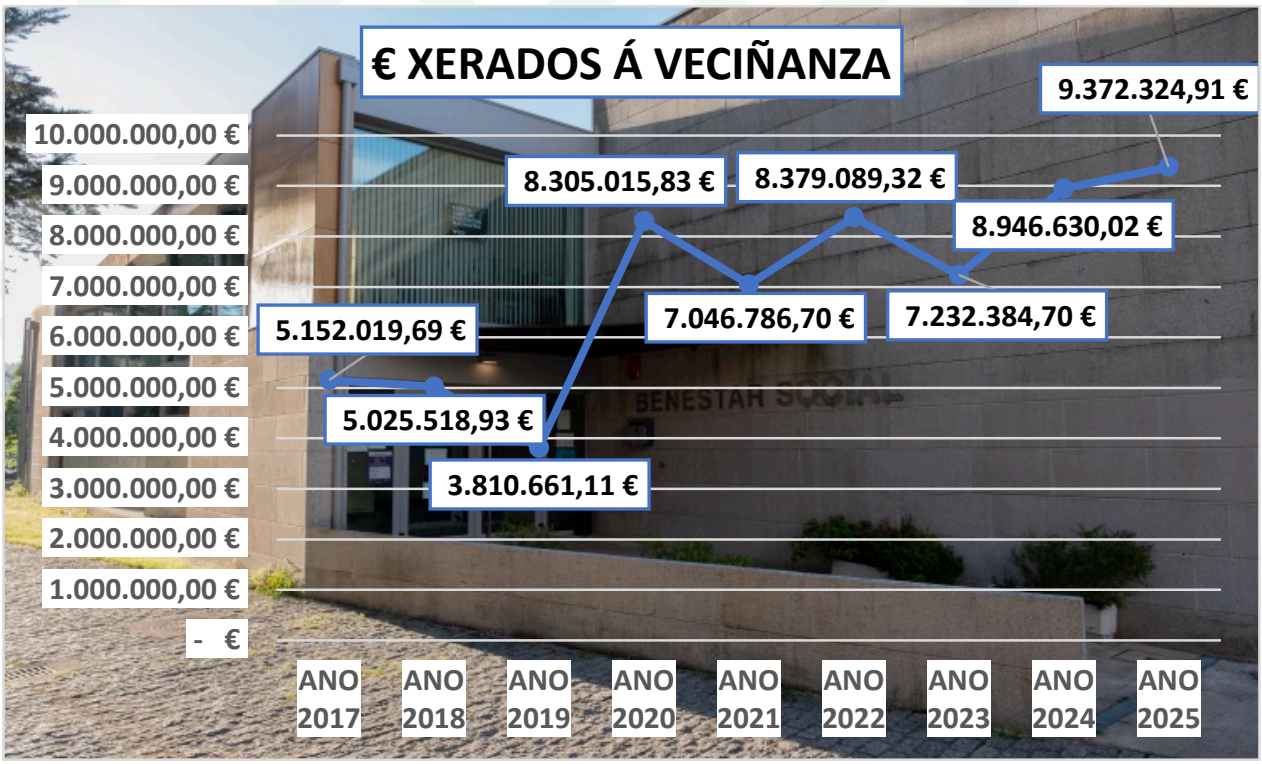

Nº de expedientes de bolsas sociais
1600
1400
1200
1000
800
600
400
200
0
386
267
273
448
586
679
758
757
745
952
1018
1277
1352
Curso 2013-2014
Curso 2014-2015
Curso 2015-2016
Curso 2016-2017
Curso 2017-2018
Curso 2018-2019
Curso 2019-2020
Curso 2020-2021
Curso 2021-2022
Curso 2022-2023
Curso 2023-2024
Curso 2024-2025
Curso 2025-2026

Orzamento adicado a bolsas sociais
1.200.000,00 €
1.000.000,00 €
800.000,00 €
600.000,00 €
400.000,00 €
200.000,00 €
- €
70.000,0
87.500,00 €
169.000,00 €
360.000,00 €
499.656,65 €
585.900,
600.000,
620.000,
651.000,00 €
795.000,00 €
795.000,00 €
1.100.000,00 €
1.100.000,00 €
Curso 2013-2014
Curso 2014-2015
Curso 2015-2016
Curso 2016-2017
Curso 2017-2018
Curso 2018-2019
Curso 2019-2020
Curso 2020-2021
Curso 2021-2022
Curso 2022-2023
Curso 2023-2024
Curso 2024-2025
Curso 2025-2026

TOTAL DE PERSOAS TITULARES DE SAF POR MODALIDADES
SAF LC
SAF DEPENDENCIA
TOTAIS
302
321
325
518
669
695
740
808
259
267
283
446
491
516
538
625
43
54
42
72
178
179
202
183
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

GASTO TOTAL SAF / FONTES DE FINANCIACIÓN (evolución)
TOTAL DO COPAGO PERSOAS USUARIAS
APORTACIÓN CONCELLO
TOTAL FINANCIACIÓN XUNTA DE GALICIA
TOTAL DO GASTO
CONCELLO DE SANTIAGO
6.000.000,00 €
5.000.000,00 €
4.000.000,00 €
3.000.000,00 €
2.000.000,00 €
1.000.000,00 €
1.025.052,64 €
952.900,86 €
1.499.933,87 €
1.833.510,41 €
2.049.286,37 €
2.486.776,58 €
3.137.617,72 €
3.171.102,10 €
4.006.579,93 €
4.807.866,15 €
ANO 2015
ANO 2016
ANO 2017
ANO 2018
ANO 2019
ANO 2020
ANO 2021
ANO 2022
ANO 2023
ANO 2024
ANO 2025

Evolución das persoas que se detectaron pernoctando nalgún intre en rúa
450
400
350
300
250
200
150
100
50
0
192
77
111
159
218
178
165
236
401
ANO 2017
ANO 2018
ANO 2019
ANO 2020
ANO 2021
ANO 2022
ANO 2023
ANO 2024
ano 2025

€ XERADOS Á VECIÑANZA
10.000.000,00 €
9.000.000,00 €
8.000.000,00 €
7.000.000,00 €
6.000.000,00 €
5.000.000,00 €
4.000.000,00 €
3.000.000,00 €
2.000.000,00 €
1.000.000,00 €
- €
5.152.019,69 €
5.025.518,93 €
3.810.661,11 €
8.305.015,83 €
7.046.786,70 €
8.379.089,32 €
7.232.384,70 €
8.946.630,02 €
9.372.324,91 €
ANO 2017
ANO 2018
ANO 2019
ANO 2020
ANO 2021
ANO 2022
ANO 2023
ANO 2024
ANO 2025

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

A XESTIÓN DE SUBVENCIÓNS

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Táboa: Ingresos obtidos dende os propios Servizos Sociais Comunitarios e que contribúen á súa financiación

	Ano 2025
Plan Concertado	303.121,93 €
Programas de Inclusión	164.382,12 €
Plan Único Concellos Deputación A Coruña	124.607,24 €
SAF dependencia	2.094.057,53 €
SAF Libre Concorrencia	64.111,54 €
Totais	2.750.280,36 €

Fonte: Xestión de subvencións por ADL do Programa municipal de Inclusión Social, ano 2025.

As subvencións xestionadas e concedidas ao Concello de Santiago de Compostela constitúen un elemento esencial no financiamento dos Servizos Sociais Comunitarios**,** permitindo garantir a continuidade, calidade e ampliación da atención social á veciñanza. Estas achegas económicas, procedentes de distintas administracións supramunicipais (Xunta de Galicia e Deputación Provincial de A Coruña), complementan o esforzo financeiro propio do Concello e resultan imprescindibles para dar resposta ás necesidades sociais dunha poboación diversa e en constante evolución.

No exercicio 2025, o volume de recursos obtidos a través de subvencións destinadas aos Servizos Sociais Comunitarios acada un total de 2.750.280,36 €**.** Dentro desta contía, destaca especialmente o financiamento do Servizo de Axuda no Fogar (SAF), que recibe 2.094.057,53 € (o importe sería superior, pero cómpre descontar os remanentes por diversos conceptos) para a atención ás persoas en situación de dependencia e 64.111,54 € en réxime de libre concorrencia. Estes importes reflicten o peso central do SAF dentro do sistema de servizos sociais municipais, ao tempo que evidencian a elevada esixencia financeira que supón a súa prestación continuada.

Porén, cómpre salientar que a financiación achegada pola Xunta de Galicia resulta insuficiente para cubrir o custo real do Servizo de Axuda no Fogar, xa que o gasto total anual do SAF no Concello de Santiago de Compostela supera os catro millóns de euros. Esta circunstancia obriga ao Concello a asumir con recursos propios unha parte moi significativa do custo do servizo, xerando unha presión estrutural sobre o orzamento municipal e limitando a capacidade de reforzo doutros programas sociais.

Xunto ao SAF, outras liñas de subvención resultan fundamentais para o sostemento dos Servizos Sociais Comunitarios. O Plan Concertado, cunha achega de 303.121,93 €, permite garantir a estrutura básica da atención social de proximidade. Os Programas de Inclusión, dotados con 164.382,12 €, facilitan o desenvolvemento de actuacións dirixidas á prevención da exclusión social e á mellora das condicións de vida das persoas en situación de vulnerabilidade.

Así mesmo, a financiación facilitada pola Deputación Provincial da Coruña reviste unha importancia estratéxica, non só polo apoio xeral aos servizos sociais municipais a través do Plan Único de Concellos, cunha achega de 124.607,24 €, senón tamén porque financia a totalidade do SEMUS Compostela, un servizo esencial de atención a persoas sen fogar e en situación de extrema vulnerabilidade. Sen esta achega provincial, a continuidade dun recurso tan específico e necesario resultaría dificilmente sostible con cargo exclusivo ao orzamento municipal.

En conxunto, as subvencións xestionadas e concedidas ao Concello de Santiago de Compostela permiten soster e ampliar a cobertura dos Servizos Sociais Comunitarios, mais tamén poñen de manifesto a dependencia estrutural do financiamento supramunicipal e os desequilibrios existentes entre as competencias asumidas polos concellos e os recursos achegados por outras administracións, especialmente no ámbito do SAF.

En definitiva, estas subvencións configúranse como un piar fundamental para garantir o dereito da veciñanza a uns Servizos Sociais Comunitarios accesibles, próximos e de calidade. Ao mesmo tempo, evidencian a necesidade de avanzar cara a modelos de financiamento máis equilibrados e suficientes, que aseguren a sustentabilidade económica dos servizos e unha corresponsabilidade real entre todas as administracións implicadas.

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Cruz Roja

CONCELLO DE SANTIAGO

CANLES DE SOLICITUDE
Iniciativa propia
Contorno veciñal
Ámbito sanitario
14 UTS
(Unidades de Traballo Social)
s entidades

CONCELLO DE SANTIAGO

CONTRA AS VIOLENCIAS, EDUCACIÓN

CONTRA AS VIOLENCIAS, EDUCACIÓN

Aseia Galicia

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

DEPARTAMENTO MUNICIPAL DE SERVIZOS SOCIAIS
Rúa Isaac Díaz Pardo, 2-4 15705 Santiago de Compostela
Telf.: 981 542465 E-mail: ssociais@santiagodecompostela.gal

A todo o equipo municipal de Servizos Sociais, ao equipo do SAF e ao equipo do SEMUS.... GRAZAS!!!!.

Todas e todos vós, todas e todos nós..., constituímos o Departamento municipal de Servizos Sociais

2025

A XESTIÓN DOS SERVIZOS SOCIAIS

SERVIZOS SOCIAIS
Santiago de Compostela

CONCELLO DE SANTIAGO